Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU1

Statens budget 2021 – rambeslutet

Sammanfattning

I betänkandet behandlar finansutskottet budgetpropositionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, förslag till utgiftstak för respektive år 2020–2023, förslag till beräkning av statens inkomster och utgiftsramar 2021, förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2022 och 2023 samt förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler m.m. som ligger till grund för inkomstberäkningen. Budgetpropositionen för 2021 bygger på en politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna. I detta sammanhang behandlas också alternativa budgetförslag i motsvarande delar från motionärerna. I betänkandet behandlas även proposition 2019/20:122 Ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter och proposition 2020/21:14 Bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda görs permanenta, samt två följdmotioner. Propositionerna har överlämnats till finansutskottet från skatteutskottet respektive socialförsäkringsutskottet, eftersom förslagen i propositionen har budgetpåverkan. När riksdagen har behandlat detta betänkande och fattat beslut om utgiftsramar för budgetens 27 utgiftsområden är ramarna styrande för riksdagens fortsatta behandling av budgeten.

Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Pandemin och dess följdverkningar har drastiskt förändrat utsikterna för världsekonomin. Även i Sverige har pandemin fått mycket stora konsekvenser för samhället och den ekonomiska tillväxten. Utskottet noterar att en viss återhämtning har inletts i svensk ekonomi, men att det väntas dröja till slutet av 2021 innan BNP är tillbaka på samma nivå som före virusutbrottet. Vidare har den kraftigt minskade efterfrågan medfört ett försämrat läge på arbetsmarknaden, och arbetslösheten bedöms stiga både 2020 och 2021. Prognosen för den ekonomiska utvecklingen är mer osäker än vanligt och beror på pandemins utveckling och vilka restriktioner som införs i olika länder.

Sverige har goda offentliga finanser för att hantera konsekvenserna av pandemin. För att så snabbt som möjligt ta Sverige ur lågkonjunkturen behöver finanspolitiken vara expansiv, vilket försvagar de offentliga finanserna och medför att det strukturella sparandet avviker från överskottsmålet. Utskottet anser att det är motiverat av stabiliseringspolitiska skäl. Det strukturella sparandet ska återföras till målet när de ekonomiska förhållandena medger det. Maastrichtskulden bedöms överstiga skuldankarets toleransintervall och regeringen ska därmed återkomma med en skrivelse i samband med den ekonomiska vårpropositionen. Budgeteringsmarginalerna ligger över regeringens riktlinje samtliga år, vilket motiveras av behovet av att kunna vidta åtgärder om pandemin förvärras. Utgiftstakets nivå ökar under 2021 och 2022 för att 2023 återgå till samma nivå som 2019, dvs. 27,1 procent av potentiell BNP.

Inriktningen på den ekonomiska politiken ska understödja den ekonomiska återhämtningen med ett kraftfullt grönt återstartspaket, samtidigt som samhällsproblemen långsiktigt ska bekämpas. Arbetslösheten, klimatförändringarna, de växande behoven i välfärden, klyftan mellan stad och land, den bristande integrationen, de svaga kunskapsresultaten i skolan och brottsligheten ska mötas med fortsatt reformarbete.

Utskottet välkomnar bl.a. en statlig grön kreditgaranti för större industriinvesteringar som bidrar till att nå målen i miljömålssystemet och det klimatpolitiska ramverket samt investeringar för transportsektorns omställning. Utskottet delar regeringens syn att även investeringar i infrastruktur är ett effektivt sätt att stimulera ekonomin och skapa arbetstillfällen i hela landet.

Utskottet välkomnar att äldreomsorgen stärks genom ett kraftigt resurstillskott och att skolväsendet tilldelas ytterligare riktade medel. Resurser ska även avsättas för att täcka de merkostnader som uppstått till följd av pandemin inom hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning, och även för att stödja hälso- och sjukvårdens återhämtning. Medel ska avsättas för testning och aktiv smittspårning av covid-19 under 2021.

För att öka takten i den ekonomiska återhämtningen ska regeringen stärka de svenska företagens konkurrenskraft och tillväxt. Genom skattesänkningar bl.a. inom ramen för den gröna skatteväxlingen ska även hushållens köpkraft stärkas.

Utskottet ställer sig bakom en politik som förbättrar tryggheten och omställningsmöjligheterna för den som blir arbetslös. Arbetsmarknadspolitiken ska förstärkas och individens möjligheter till utbildning och omskolning förbättras. Dessutom ska de ersättningsnivåer i arbetslöshetsförsäkringen som höjts under året förlängas tillfälligt.

Regeringen, liksom utskottet, är av uppfattningen att det utöver de föreslagna åtgärderna för att stötta den ekonomiska återhämtningen även behövs ett långsiktigt reformarbete för att lösa samhällsproblemen.

Arbete är den viktigaste förutsättningen för egen försörjning och deltagande i samhället. Utskottet välkomnar att Arbetsförmedlingen tillförs medel, att Kunskapslyftet förstärks och att rutavdraget utvidgas.

Sverige ska gå före och visa att en fossilfri värld är möjlig. Klimatklivet ska förlängas och Industriklivet ska förstärkas och breddas. Dessutom ska ett grönt skatteavdrag för privatpersoner införas vid installation av grön teknik.

Kommunsektorn ska även ges långsiktiga förutsättningar för att kunna upprätthålla en hög kvalitet i välfärden och säkerställa allas rätt till välfärdstjänster. Pensionärernas ekonomi ska stärkas.

Utskottet välkomnar att regeringen även i fortsättningen avser att inrikta politiken på att hela landet ska ges möjlighet att växa. Ett landsbygdspaket ska införas med satsningar för en livskraftig landsbygd och konkurrenskraftiga gröna näringar, fler jobb och växande företag.

Sverige ska vara ett tryggt land för alla. Därför välkomnar utskottet att förutsättningar skapas för att fler poliser ska kunna anställas, att resurserna till Kriminalvården utökas och att ett åtgärdspaket för att lyfta utsatta områden införs. Utskottet ställer sig även bakom att det militära försvaret tillförs resurser i enlighet med Försvarsberedningens förslag.

Rambeslutet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 743, 1 695 respektive 1 634 miljarder kronor för 2020–2022. För 2023 tillstyrks ett utgiftstak på 1 539 miljarder kronor. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag till utgiftsramar för 2021, övriga utgifter i statens budget för 2021 och beräkningen av ålderspensionssystemets utgifter för 2021. Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag till beräkning av inkomster i statens budget för 2021, tillstyrker delvis regeringens förslag till ändrade skatte- och avgiftsregler samt tillstyrker övriga förslag om en ändring i lag och en försäljning av två fastigheter som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändringar i mervärdesskattelagen och i lagen om särskilda ordningar för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster med vissa lagtekniska justeringar och med den ändringen att lagarna ska träda ikraft den 1 juli 2021.

Slutligen tillstyrker utskottet regeringens förslag till preliminära utgiftsramar och preliminär inkomstberäkning för 2022 och 2023. Utgifterna i statens budget 2021 uppgår sammantaget till 1 173 miljarder kronor och de beräknade inkomsterna till 1 106 miljarder kronor. Statens budgetsaldo uppgår därmed till –67 miljarder kronor 2021.

Reservationer

I betänkandet finns nio reservationer (M, SD, C, V, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:122 Ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter.

Proposition 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor.

Proposition 2020/21:14 Bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda görs permanenta.

Två yrkanden i följdmotioner.

Ca 30 yrkanden från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 9
Redogörelse för ärendet 14
Ärendet och dess beredning 14
Utskottets överväganden 17
1 Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken 17
1.1 Propositionen 18
1.2 Motionerna 31
Moderaterna 31
Sverigedemokraterna 34
Vänsterpartiet 38
Kristdemokraterna 42
1.3 Kompletterande information 46
1.4 Utskottets ställningstagande 52
2 Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget 56
2.1 Utgiftstak för staten 57
2.2 Utgiftsramar för utgiftsområdena 2021 58
2.3 Övriga utgifter i statens budget 2021 69
2.4 Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2021 69
2.5 Ändringar i skatte- och avgiftsregler 78
2.6 Övriga lagförslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster 98
2.7 Övriga förslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster 98
2.8 Ålderspensionssystemets utgifter 2021 99
2.9 Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2022 och 2023 99
2.10 Yttranden från andra utskott över utgiftsramar och inkomster 110
2.11 Kompletterande information 110
2.12 Utskottets ställningstagande 113
3 Bemyndiganden om lån och andra ekonomiska åtaganden 118
3.1 Bemyndiganden om upplåning 118
3.2 Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar 118
3.3 Myndigheternas räntekontokrediter 119
3.4 Bemyndiganden om att överskrida vissa anslag 120
4 Granskning och ekonomisk styrning 122
4.1 Propositionen 122
4.2 Kompletterande information 124
4.3 Utskottets bedömning 124
Reservationer 126
1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (M) 126
2. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (SD) 128
3. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (V) 130
4. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (KD) 133

5. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (M) 135
6. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (SD) 137
7. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (V) 139
8. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (KD) 142
9. Uppföljning av ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel, punkt 3 (C) 144

Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag 146
Proposition 2019/20:122 146
Följdmotionen 146
Proposition 2020/21:1 146
Proposition 2020/21:14 148
Följdmotionen 149
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21 149
Bilaga 2
Regeringens förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2021 152
Bilaga 3
Regeringens förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2022 och 2023 161
Bilaga 4
Reservanternas förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2021 164
Bilaga 5
Reservanternas förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2022 och 2023 168
Bilaga 6
Regeringens lagförslag 176
Bilaga 7
Utskottets lagförslag 265
Bilaga 8
Konstitutionsutskottets yttrande 2020/21:KU1y 270
Bilaga 9
Skatteutskottets yttrande 2020/21:SkU1y 274
Bilaga 10
Skatteutskottets yttrande 2020/21:SkU2y 407
Bilaga 11
Justitieutskottets yttrande 2020/21:JuU1y 412
Bilaga 12
Civilutskottets yttrande 2020/21:CU2y 416
Bilaga 13
Utrikesutskottets yttrande 2020/21:UU3y 422
Bilaga 14
Försvarsutskottets yttrande 2020/21:FöU1y 431
Bilaga 15
Socialförsäkringsutskottets yttrande 2020/21:SfU2y 439
Bilaga 16
Socialutskottets yttrande 2020/21:SoU1y 459

Bilaga 17
Kulturutskottets yttrande 2020/21:KrU1y 465
Bilaga 18
Utbildningsutskottets yttrande 2020/21:UbU1y 471
Bilaga 19
Trafikutskottets yttrande 2020/21:TU1y 482
Bilaga 20
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2020/21:MJU1y 486
Bilaga 21
Näringsutskottets yttrande 2020/21:NU2y 493
Bilaga 22
Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2020/21:AU1y 499

Tabeller

Tabell 1.1 Försörjningsbalansen 22
Tabell 1.2 Finansiellt sparande i offentlig sektor och indikatorer för avstämning mot överskottsmålet 25
Tabell 1.3 Utgiftstak för staten enligt regeringen 26
Tabell 1.4 Statens budgetsaldo och statsskulden enligt regeringen 27
Tabell 1.5 Den offentliga sektorns finansiella sparande enligt regeringen 28
Tabell 1.6 Finansiellt och strukturellt sparande enligt olika bedömare 30
Tabell 1.7 Den offentliga sektorns finanser (M) 33
Tabell 1.8 Kommunsektorns finanser (M) 33
Tabell 1.9 Utgiftstak för staten (M) 34
Tabell 1.10 Statens budgetsaldo och statsskulden (M) 34
Tabell 1.11 Den offentliga sektorns finanser (SD) 36
Tabell 1.12 Kommunsektorns finanser (SD) 37
Tabell 1.13. Utgiftstak för staten (SD) 37
Tabell 1.14 Statens budgetsaldo och statsskulden (SD) 38
Tabell 1.15 Den offentliga sektorns finanser (V) 40
Tabell 1.16 Kommunsektorns finanser (V) 41
Tabell 1.17 Utgiftstak för staten (V) 41
Tabell 1.18 Statens budgetsaldo och statsskulden (V) 41
Tabell 1.19 Den offentliga sektorns finanser (KD) 44
Tabell 1.20 Kommunsektorns finanser (KD) 45
Tabell 1.21 Utgiftstak för staten (KD) 45
Tabell 1.22 Statens budgetsaldo och statsskulden (KD) 45
Tabell 2.1 Regeringens och riksdagspartiernas förslag till utgiftstak för staten 2020–2023 58
Tabell 2.2 Härledning av de sammanlagda utgiftsramarna 2021 60
Tabell 2.3 Regeringens och motionärernas förslag till utgiftsramar 2021 67
Tabell 2.4 Regeringens och motionärernas förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget 2021 76
Tabell 2.5 Regeringens och motionärernas förslag till preliminära utgiftsramar 2022 102
Tabell 2.6 Regeringens och motionärernas förslag till preliminära utgiftsramar 2023 104
Tabell 2.7 Regeringens och motionärernas förslag till preliminär inkomstberäkning 2022 106

Tabell 2.8 Regeringens och motionärernas förslag till preliminär inkomstberäkning 2023 108
Tabell 2.9 Yttranden från andra utskott 110

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 1 och avslår motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 1 och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 1.

Reservation 1 (M)
Reservation 2 (SD)
Reservation 3 (V)
Reservation 4 (KD)

2. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget

a) Utgiftstak för staten 2020–2023

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 743 miljarder kronor 2020, 1 695 miljarder kronor 2021, 1 634 miljarder kronor 2022 och 1 539 miljarder kronor 2023.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 2–4 och avslår motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2–4 och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2021

Riksdagen fastställer utgiftsramar för utgiftsområdena 2021 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 7 och avslår motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 5,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 2 i denna del och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del.

c) Övriga utgifter i statens budget 2021

Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2021, beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2021 och beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2021 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 8, 12 och 13 samt avslår motionerna
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 2 i denna del och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del.

d) Beräkningen av inkomster i statens budget 2021

Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 5 och avslår motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del,
2020/21:3409 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 i denna del och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2019/20:122

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200) med den ändringen att 5 kap. 2 f § ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 7,

2. lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.,

3. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),

4. lag om ändring i lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster med den ändringen att 1 och 4 e §§ ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 7,

5. lag om ändring i tullagen (2016:253),

med den ändringen att lagarna ska träda i kraft den 1 juli 2021.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2019/20:122 punkterna 1–5.

f) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2020/21:1

Riksdagen antar

a) utskottets förslag i bilaga 7 till lag om ändring i lagen (2020:952) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),

b) regeringens förslag till

1. lag om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik,

2. lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.,

3. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,

4. lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet,

5. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) i de delar som inte omfattas av utskottets förslag ovan,

6. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227),

7. lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete,

8. lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen,

9. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),

10. lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 20–29 och avslår motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 i denna del och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

g) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2020/21:14

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021, dels ändring i samma lag,

2. lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,

3. lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980),

4. lag om ändring i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980),

5. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:14 punkterna 1–5 och avslår motion
2020/21:3719 av Ulla Andersson m.fl. (V).

h) Övriga lagförslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 17.

i) Övriga förslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster 2021

Riksdagen godkänner att regeringen

1. under 2021 genom försäljning överlåter fastigheterna Stockholm Cepheus 2 och 3,

2. från försäljningsintäkterna vid en försäljning av fastigheterna Stockholm Cepheus 2 och 3 får avräkna dels det belopp som behövs för att lösa lån i Riksgäldskontoret som hör till fastigheterna, dels de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 18 och 19.

j) Ålderspensionssystemets utgifter 2021

Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 336 366 miljoner kronor för 2021.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 9.

k) Preliminära utgiftsramar och beräkningar av inkomster i statens budget 2022 och 2023

Riksdagen godkänner preliminära utgiftsramar för utgiftsområdena och preliminära beräkningar av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 6 och 10 samt avslår motionerna

2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6,

2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6 och 8,

2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 3 och 5 samt

2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6.

Reservation 5 (M)
Reservation 6 (SD)
Reservation 7 (V)
Reservation 8 (KD)

3. Uppföljning av ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel

Riksdagen avslår motion

2019/20:3583 av Per Åsling m.fl. (C).

Reservation 9 (C)

4. Bemyndiganden om lån och andra ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 11.

5. Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2021 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 47 700 miljoner kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 14.

6. Myndigheternas räntekontokrediter

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2021 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 16 600 miljoner kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 15.

7. Bemyndiganden för ramanslag

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen (2011:203), besluta att ett anslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om ett riksdagsbeslut om ändring av anslaget inte hinner inväntas och överskridandet ryms inom det fastställda utgiftstaket för staten.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 16.

Stockholm den 19 november 2020

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Gunilla Carlsson (S), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Ulla Andersson (V), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Mattias Karlsson i Luleå (M) och Rickard Nordin (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor med regeringens förslag om att godkänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken samt förslag till rambeslut. Budgetpropositionen för 2021 bygger på en politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna.

Budgetpropositionen innehåller regeringens förslag till statens budget för 2021 samt de övriga förslag och bedömningar som följer av riksdagsordningen och budgetlagen (2011:203).

Motionärernas alternativa budgetförslag med riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken samt rambeslut presenteras i partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M), partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD), partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) och partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD).

I betänkandet behandlar utskottet också två propositioner som överlämnats till finansutskottet från skatteutskottet respektive socialförsäkringsutskottet, proposition 2019/20:122 Ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter samt en följdmotion (C) och proposition 2020/21:14 Bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda görs permanenta samt en följdmotion (V).

När det gäller proposition 2019/20:122 behandlar utskottet också information från Finansdepartementet om felaktigheter i en paragraf i förslag till lag om ändring i mervärdeskattelagen (1994:200) och i två paragrafer i förslag till lag om ändring i lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster, se vidare avsnitt 2.11.

Den 4 november fattade riksdagen beslut med anledning av proposition 2019/20:190 Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp – förändrade skatteregler vid tillfälligt arbete i Sverige (bet. 2020/21:SkU5, rskr. 2020/21:33). Genom beslutet antog riksdagen bl.a. regeringens förslag om ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229). Även i budgetpropositionen förslås ändringar i samma lag utan att hänsyn tas till förslaget i proposition 2019/20:190, vilket innebär att en lagkollision uppstår, se vidare avsnitt 2.11.

I bilaga 1 återfinns förteckningen över behandlade förslag. I bilaga 2 återges regeringens förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning för 2021. I bilaga 3 återges regeringens förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkning för 2022–2023. I bilaga 4 återges reservanternas förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning för 2021. I bilaga 5 återges reservanternas

förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2022–2023. Regeringens lagförslag återges i bilaga 6 och utskottets lagförslag i bilaga 7.

Första steget i rambeslutsprocessen

Riksdagens beslutsordning för nästkommande års budget – rambeslutsprocessen – består av två steg som framgår av 11 kap. 18 § riksdagsordningen. I det första steget, som behandlas i detta betänkande, ska riksdagen i ett och samma beslut fastställa ramarna för de olika utgiftsområdena och godkänna en beräkning av inkomsterna i statens budget. I rambeslutet ingår också att riksdagen ska godkänna en beräkning av andra betalningar som påverkar statens lånebehov och fatta beslut med anledning av de budgetpolitiska mål som riksdagen har beslutat om. Enligt tilläggsbestämmelse till 11 kap. 18 § fastställs också preliminära inkomstberäkningar och utgiftsramar för det andra och tredje tillkommande budgetåret i rambeslutet. I enlighet med etablerad praxis ingår även ett godkännande av ålderspensionssystemets utgifter. I rambeslutet ingår vidare att ta ställning till olika förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler och beräkna effekterna av dessa ändringar. Effektberäkningarna ger ett underlag för att bedöma hur stora inkomsterna i statens budget kommer att bli. Mot denna bakgrund är alla förslag som avser utgiftsramar m.m. och beräkningen av inkomsterna i statens budget sammanförda i en enda beslutspunkt, det s.k. rambeslutet i utskottets förslag till riksdagsbeslut (förslagspunkt 2, avsnitt 2 i betänkandet).

De beslutade utgiftsramarna får inte överskridas i den fortsatta beredningen av anslagen, dvs. i det andra steget i rambeslutsprocessen. Ett utskotts förslag till fördelning av anslagen inom ett utgiftsområde kan riksdagen inte besluta om innan riksdagen har fattat beslut om utgiftsramarna. När utskotten bereder och lägger fram förslag till beslut om anslagen inom respektive utgiftsområde får de alltså inte lägga fram förslag som går utöver den fastställda ramen för utgiftsområdet. Inte heller får förslag som överskrider ramen läggas fram i reservationer.

Yttranden från andra utskott

Samtliga utskott har fått tillfälle att senast den 3 november 2020 yttra sig över utgiftsramarna och inkomsterna i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. När det gäller skatteutskottets yttrande över skatteförslagen förlängdes tidsfristen för yttrande till den 12 november 2020. Samtliga utskott har yttrat sig. Yttrandena återfinns i bilagorna 8–22 i betänkandet.

Betänkandets disposition

I kapitel 1 behandlar utskottet regeringens förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. I kapitel 2 behandlar utskottet regeringens förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller rambeslutet, dvs. utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget. Här behandlar utskottet också regeringens förslag om ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter (prop. 2019/20:122) och en följdmotion, förslag om att bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda görs permanenta (prop. 2020/21:14) samt en följdmotion. I det kapitlet tar utskottet också upp de tillkännagivanden som redovisas i budgetpropositionen som gäller vissa skattefrågor. Därefter i kapitel 3 behandlar utskottet regeringens förslag i budgetpropositionen som gäller bemyndiganden om lån och andra ekonomiska åtaganden. Slutligen behandlas i kapitel 4 regeringens redovisning av granskning och ekonomisk styrning.

Utskottets överväganden

1 Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Pandemin och dess följdverkningar har drastiskt förändrat utsikterna för världsekonomin. Även i Sverige har pandemin fått mycket stora konsekvenser för samhället och den ekonomiska tillväxten. Utskottet noterar att en viss återhämtning har inletts i svensk ekonomi, men att det väntas dröja till slutet av 2021 innan BNP är tillbaka på samma nivå som före virusutbrottet. Den kraftigt minskade efterfrågan har medfört ett försämrat läge på arbetsmarknaden och arbetslösheten bedöms stiga både 2020 och 2021.

Sverige har goda offentliga finanser för att hantera konsekvenserna av pandemin. Finanspolitiken bör fortsätta att vara expansiv för att så snabbt som möjligt ta Sverige ur lågkonjunkturen. Det medför att den offentliga sektorns finanser försvagas och att det strukturella sparandet avviker från överskottsmålet, men det är motiverat av stabiliseringspolitiska skäl. Det strukturella sparandet ska återföras till målet när de ekonomiska förhållandena medger det.

Inriktningen på den ekonomiska politiken ska understödja den ekonomiska återhämtningen med ett kraftfullt grönt återstartspaket, samtidigt som samhällsproblemen långsiktigt ska bekämpas. Arbetslösheten, klimatförändringarna, de växande behoven i välfärden, klyftan mellan stad och land, den bristande integrationen, de svaga kunskapsresultaten i skolan och brottsligheten ska mötas med fortsatt reformarbete.

Jämför reservation 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

I detta avsnitt behandlas förslag om riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Propositionens förslag beskrivs i avsnitt 1.1 och motionärernas förslag i avsnitt 1.2.

1.1 Propositionen

Regeringens inriktning på den ekonomiska politiken

Regeringens ekonomiska politik har två övergripande syften. Den ekonomiska återhämtningen ska understödjas med ett kraftfullt grönt återstartspaket. Samtidigt ska samhällsproblemen bekämpas långsiktigt så att Sverige står starkare efter krisen.

I propositionen föreslår regeringen tillfälliga åtgärder för att återstarta ekonomin och reformer som ska bidra till att lösa de långsiktiga samhällsproblemen. Regeringen avser att öka takten i klimatomställningen, stärka välfärden, förstärka företagens villkor och konkurrenskraft, snabba upp integrationen, bekämpa brotten samt öka sammanhållningen mellan stad och land. Regeringens ambition är att Sverige ska jobba sig ur krisen och bygga ett samhälle som är bättre och mer hållbart än vad det var före pandemin.

En kraftfull grön ekonomisk återstart

Enligt regeringen behövs en tillfälligt expansiv finanspolitik för att så snabbt som möjligt ta Sverige ur lågkonjunkturen. Regeringen föreslår därför omfattande gröna investeringar, resurstillskott till välfärden och skattesänkningar på jobb och företagande samt förbättrade möjligheter till omställning på arbetsmarknaden. Åtgärderna ska bidra till att öka takten i klimatomställningen, stödja återhämtningen och öka sysselsättningen i hela landet.

Investeringar för hållbar tillväxt och klimatomställning

Som ett steg i den gröna återstarten föreslår regeringen åtgärder som skapar fler jobb och som bidrar till minskade utsläpp. Regeringen föreslår att en statlig grön kreditgaranti införs för större industriinvesteringar och att medel avsätts för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus. Dessutom föreslås att investeringsstödet för hyresrätter och bostäder för studerande förstärks.

Ytterligare ett steg i den gröna omställningen är investeringar för transportsektorns omställning, bl.a. investeringar för att elektrifiera tunga vägtransporter och för investeringar i laddinfrastruktur för tunga fordon. Dessutom föreslås att det finmaskiga vägnätet på landsbygden ska förstärkas och att stadsmiljöavtalen ska utökas, med särskilt fokus på cykling.

Rusta välfärden för framtidens jobb

Regeringen konstaterar att pandemin har satt välfärden under press och det krävs åtgärder som stärker välfärden. Regeringen framhåller att ökade resurser till välfärden även bidrar till den ekonomiska återhämtningen. I samband med propositionen Vårändringsbudget för 2020 aviserades permanent ökade generella statsbidrag för kommunsektorn fr.o.m. 2021. I propositionen föreslår regeringen ytterligare generella resurser för 2021 och 2022.

Regeringen stärker äldreomsorgen genom ett kraftigt tillskott till kommunerna. Även skolväsendet föreslås tilldelas riktade medel. Regeringen konstaterar att ytterligare resurser behöver avsättas för att täcka de merkostnader som uppstått till följd av pandemin inom hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning, och även för att stödja hälso- och sjukvårdens återhämtning efter pandemin. Medel föreslås för testning och aktiv smittspårning av covid-19 under 2021. Regeringen föreslår även att medel anslås för att stärka förlossningsvården och för att bekämpa psykisk ohälsa.

Bättre villkor för företagande

Genom att stimulera investeringar och tillväxt i svenska företag vill regeringen öka takten i den ekonomiska återhämtningen. För att stärka företagens konkurrenskraft föreslås åtgärder som stärker incitamenten att öka och tidigarelägga investeringar.

Genom skattesänkningar, bl.a. inom ramen för den gröna skatteväxlingen, på inkomster, pension och socialförsäkringsförmåner avser regeringen stärka hushållens köpkraft.

Pandemin har slagit hårt mot ungas möjlighet till anställning och extrajobb. Regeringen föreslår en tillfällig sänkning av arbetsgivaravgifterna för personer som är mellan 19 och 23 år och att den nuvarande nedsättningen av arbetsgivaravgiften för den först anställda utvidgas.

Vidare föreslås att medel avsätts för att omställningsstödet och det särskilda omsättningsstödet för enskilda näringsidkare ska kunna förlängas under 2021.

Ekonomisk trygghet och omställning till nästa jobb

Regeringen avser att bedriva en politik som förbättrar tryggheten och omställningsmöjligheterna för den som blir arbetslös. De ersättningsnivåer i arbetslöshetsförsäkringen som höjts under året föreslår regeringen ska förlängas tillfälligt. Samtidigt föreslår regeringen åtgärder som tillsammans ska bidra till att människor snabbt kommer tillbaka i arbete, bl.a. ska arbetsmarknadspolitiken förstärkas och Arbetsförmedlingen reformeras. Regeringen föreslår flera åtgärder som förbättrar individens möjligheter till utbildning och praktik, vilket förväntas ge ökade möjligheter till omställning och omskolning.

Sverige ska stå starkare efter krisen

Regeringen framhåller att utöver de föreslagna åtgärderna för att stötta den ekonomiska återhämtningen ska det långsiktiga reformarbetet för att lösa samhällsproblemen fortsätta.

Fler ska komma i arbete

Arbete är enligt regeringen den viktigaste förutsättningen för egen försörjning och deltagande i samhället. Medel föreslås tillföras Arbetsförmedlingen för att säkerställa en ändamålsenlig lokal närvaro och likvärdig service i hela landet.

Regeringen föreslår att Kunskapslyftet förstärks med fler utbildningsplatser och att rutavdraget utvidgas med fler tjänster samtidigt som taket höjs.

Regeringen anför att ett starkt och konkurrenskraftigt näringsliv skapar fler jobb och säkrar välfärdens finansiering i hela landet. För att underlätta för svenska företag att investera i ny teknik och högt kunskapsinnehåll har regeringen för avsikt att förstärka nedsättningen av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling samt att föreslå att skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner utvidgas.

Sverige ska vara ett fossilfritt föregångsland

Regeringen vill att Sverige ska gå före och visa att en fossilfri värld är möjlig. Regeringen framhåller att klimatomställningen och omställningen till cirkulär ekonomi även medför goda möjligheter till jobb och företagande. För att minska klimatutsläppen i hela landet förstärker och förlänger regeringen Klimatklivet. Utöver det föreslår regeringen att Industriklivet förstärks och breddas för att fler näringsgrenar inom industrin ska få stöd till insatser som bidrar till klimatomställningen.

Regeringen vill bejaka svenska folkets engagemang för klimatomställningen och ett grönt skatteavdrag för privatpersoner föreslås vid installation av grön teknik, t.ex. solceller. Vidare tillför regeringen medel för att bl.a. återställa våtmarker och CCS-teknik, s.k. carbon capture and storage, främjas för att uppnå negativa utsläpp. Miljöstyrningen i bonus–malus-systemet för lättare fordon ska förstärkas och förenklas.

Välfärden ska stärkas

Regeringen anför att en generell och skattefinansierad välfärd bygger på hög sysselsättning som bidrar till jämlikhet och jämställdhet. Regeringen framhåller att kommunsektorn behöver långsiktiga förutsättningar för att kunna upprätthålla en hög kvalitet i välfärden och för att säkerställa allas rätt till vård, utbildning, omsorg och andra välfärdstjänster.

Enligt regeringen ska äldreomsorgen stärkas genom att ytterligare medel tillförs kommunerna. Ett permanent stöd föreslås fördelas till alla kommuner baserat på hur stor andel av deras kommuninvånare som är 70 år och äldre. Dessutom avser regeringen att inrätta en kommundelegation med uppdraget att ta fram förslag om hur extra medel kan tillföras vissa kommuner och regioner för att uppnå en ekonomi i balans. Regeringen föreslår även att den återstående skillnaden i beskattning mellan pension och löneinkomst tas bort och att pensionerna höjs med ett nytt pensionstillägg.

Läraryrket ska stärkas genom bättre möjligheter till kompletterande pedagogisk utbildning för akademiker och fortsatt utveckling av ett professionsprogram för lärare och rektorer.

Hela landet ska växa

Regeringens ambition är att hela landet ska ges möjlighet att växa. Resurser tillförs för ett landsbygdspaket med satsningar för livskraftiga landsbygder med konkurrenskraftiga gröna näringar, fler jobb och växande företag,

samtidigt som värdefull miljö ska skyddas. Regeringen vill säkra att alla har tillgång till en pålitlig transportinfrastruktur och den digitala infrastrukturen ska stärkas.

Sverige ska vara ett tryggt land för alla

Regeringen framhåller att Sverige ska vara ett tryggt land för alla. Arbetet med att anställa fler poliser fortsätter och är centralt för att stärka polisens förmåga att bekämpa grov organiserad brottslighet. Regeringen föreslår ökade medel till Kriminalvården, bl.a. för att hantera den höga beläggningen på häkten och anstalter. Dessutom föreslår regeringen ett åtgärdspaket för att lyfta utsatta områden.

Regeringen framhåller att skatte- och bidragsfusk undergräver förtroendet mellan människor och för samhället. Regeringen föreslår att medel avsätts för att intensifiera arbetet med att motverka missbruket av välfärdssystemen och penningtvätt.

Stärkt beredskap i en ny tid

Regeringen konstaterar att pandemin har synliggjort behoven av att trygga samhällets försörjningsberedskap och av åtgärder för att samhällsviktig verksamhet ska fungera under en kris. Regeringen ska förstärka det civila försvaret. Ökade medel för planering, kunskapsuppbyggnad och förmågeutveckling inom samhällsviktiga funktioner förväntas stärka totalförsvarets robusthet och uthållighet.

Regeringen framhåller att en stärkt försvarsförmåga krävs för att öka tryggheten i Sverige och stabiliteten i vårt närområde. Regeringen föreslår att det militära försvaret tillförs resurser i enlighet med Försvarsberedningens förslag.

Den ekonomiska utvecklingen

I propositionen redovisar regeringen sin prognos för den makroekonomiska utvecklingen i Sverige och i omvärlden för perioden 2020–2023 med tyngdpunkt på utvecklingen 2020 och 2021. I prognosen har information som fanns tillgänglig t.o.m. den 7 augusti 2020 beaktats.

Tillväxtutsikterna i omvärlden 2020 och 2021

Regeringen konstaterar att pandemin och dess följdverkningar drastiskt har förändrat utsikterna för världsekonomin. De restriktioner som länder infört för att minska smittspridningen har tillsammans med beteendeförändringar en mycket stor påverkan på den ekonomiska utvecklingen. Enligt regeringen var hastigheten och storleken på de globala BNP-fallen under det första halvåret 2020 unika och betydligt större än under finanskrisen.

Enligt regeringen tyder bl.a. månadsstatistik för detaljhandeln och industriproduktionen på att konjunkturen bottnade i euroområdet och USA i april 2020. Detaljhandeln har sedan dess tydligt återhämtat sig, medan

uppgången i industriproduktionen och exporten har varit begränsad. I Kina, som drabbades först av krisen, bedöms återhämtningen ha kommit längre. Regeringen konstaterar vidare att den återhämtning som inletts i världsekonomin understöds av omfattande finans- och penningpolitiska stimulanser. Det bedöms dock ta flera år för många ekonomier att nå ett balanserat konjunkturläge. Utvecklingen tyngs av att det fortfarande råder en stor osäkerhet om hur pandemin och de medförda beteendeförändringarna kommer att utvecklas. Restriktioner och fysisk distansering antas kvarstå en viss tid framöver. Vidare väntas försämrade arbetsmarknadsutsikter och lägre inkomster dämpa hushållens konsumtion och företagens investeringar. Regeringen bedömer att BNP-nivån i USA och euroområdet kommer att vara tillbaka på samma nivå som innan krisen bröt ut först i slutet av 2021.

Tillväxtutsikterna i Sverige 2020 och 2021

Regeringen konstaterar att Sveriges BNP föll kraftigt det andra kvartalet 2020. Nedgången drevs främst av att hushållen minskade konsumtionen av framför allt tjänster, men även av att exporten föll. Dock tyder en viss uppgång i bl.a. industriproduktionen och hushållskonsumtionen på att en återhämtning har inletts. Regeringen bedömer att återhämtningen, som understöds av finanspolitiska stimulanser, fortsätter gradvis under det andra halvåret 2020 och under 2021. För 2020 väntas BNP-tillväxten minska med 4,6 procent för att sedan öka med 4,1 procent 2021, se tabell 1.1 nedan. Återhämtningen sker dock från en låg nivå, och enligt regeringens bedömning dröjer det till slutet av 2021 innan svensk BNP är tillbaka på samma nivå som före virusutbrottet.

Tabell 1.1 Försörjningsbalansen

Årlig procentuell förändring. Siffror i parentes avser prognos från 2020 års ekonomiska vårproposition

	2019	2020	2021	2022	2023
BNP	**1,2**	**–4,6 (–4,0)**	**4,1 (3,5)**	**3,8 (3,4)**	**2,7 (3,1)**
Hushållens konsumtion	1,2	–4,7	4,3	4,3	3,2
Offentlig konsumtion	0,3	1,2	0,8	–0,1	–1,4
Fasta bruttoinvesteringar	–1,3	–9,0	3,5	5,5	4,2
Lagerinvesteringar	–0,1	–1,0	1,0	0,0	0,0
Export	3,2	–6,8	4,8	5,7	5,0
Import	1,1	–8,3	5,0	4,8	4,2

Källa: Budgetpropositionen för 2021.

Prognosen för BNP-tillväxten 2020 bedöms bli något sämre jämfört med bedömningen i vårpropositionen, vilket enligt regeringen till stor del beror på att hushållens konsumtion sjönk betydligt mer än förväntat under det första halvåret. Indikatorer såsom korttransaktionsdata tyder dock på en gradvis återhämtning i hushållskonsumtionen. Regeringens finanspolitiska åtgärder för att motverka fall i hushållens inkomster väntas också bidra till återhämtningen. Utvecklingen bedöms dock hållas tillbaka av ett försämrat arbetsmarknadsläge och osäkerhet om pandemins fortsatta utveckling.

Sammantaget bedömer regeringen att hushållens konsumtion minskar tydligt 2020 för att sedan öka igen 2021.

Regeringen bedömer att det tar tid att återhämta det stora fallet i totala investeringar som inträffade under det första halvåret 2020. Den förhöjda osäkerheten hämmar näringslivets investeringar genom att företag skjuter upp investeringsbeslut. Ett lågt kapacitetsutnyttjande inom industrin indikerar även dämpade investeringsbehov. Bostadsinvesteringarna bedöms minska men med en viss fördröjning jämfört med näringslivets övriga investeringar. Regeringen bedömer att investeringarna sammantaget fortfarande kommer att vara på en lägre nivå i slutet av 2021 jämfört med 2019.

Såväl export som import väntas minska påtagligt 2020 för att sedan återhämta sig 2021, i takt med att efterfrågan i omvärlden gradvis stiger. Enligt regeringen bidrar den djupa lågkonjunkturen i omvärlden tillsammans med kronans förstärkning sedan april 2020 till att det tar tid innan exporten åter är på de nivåer som rådde slutet av 2019.

Arbetsmarknaden, resursutnyttjande, löner, inflation och räntor

Regeringen konstaterar att den kraftigt minskade efterfrågan har medfört ett tydligt försämrat läge på arbetsmarknaden med en lägre sysselsättningsgrad och en snabbt ökande arbetslöshet under våren 2020. Arbetslösheten har ökat i alla grupper, men främst bland unga och något mer bland män än bland kvinnor. Flera arbetsmarknadsindikatorer har enligt regeringen förbättrats något men läget på arbetsmarknaden bedöms vara allvarligt även framöver. Sysselsättningen väntas minska kraftigt 2020 och långsamt öka 2021. Arbetslösheten bedöms öka till 9 procent 2020 och till 9,5 procent 2021.

Resursutnyttjandet i svensk ekonomi minskade snabbt under våren och regeringen bedömer att det dröjer innan det åter är balanserat. BNP-gapet, dvs. den procentuella skillnaden mellan faktisk BNP och potentiell BNP, bedöms vara negativt under hela prognosperioden. Till följd av en stigande arbetslöshet och svag produktivitetsutveckling bedömer regeringen att lönerna 2020 och 2021 kommer att växa i långsammare takt än tidigare år. Inflationen väntas understiga Riksbankens inflationsmål på 2 procent både 2020 och 2021. Centralbanker i omvärlden väntas hålla styrräntorna låga under en längre tid, vilket i kombination med omfattande tillgångsköp väntas bidra till ett lågt ränteläge framöver.

Utvecklingen 2022 och 2023

I propositionen redovisar regeringen ett scenario för utvecklingen i svensk ekonomi för 2022 och 2023.

Konjunkturåterhämtningen i omvärlden bedöms fortsätta under 2022 och 2023 och efterfrågan på svensk export väntas fortsätta öka, men i avtagande takt. I Sverige antas konjunkturåterhämtningen ske i ungefär samma takt som en genomsnittlig återhämtning från tidigare kriser. Regeringen antar att BNP-tillväxten ökar snabbare än potentiell BNP, men resursutnyttjandet bedöms

vara något lägre än balanserat under hela prognosperioden. Ett stigande resursutnyttjande bedöms medföra att företagens investeringsbehov ökar. Den offentliga konsumtionen antas dock minska, vilket är en följd av regeringens antagande om oförändrade regler. Effekterna av detta motverkas till viss del av att penningpolitiken blir mer expansiv än vad som annars skulle ha varit fallet, vilket antas stimulera tillväxten i framför allt hushållens konsumtion och fasta bruttoinvesteringar. Även sysselsättningstillväxten antas tillta 2022 och 2023, vilket väntas leda till att arbetslösheten faller och att hushållens konsumtion stiger. Inflationstrycket bedömas fortsätta vara svagt men stigande 2022 och 2023.

Osäkerhetsfaktorer i prognosen

Regeringen belyser ett antal faktorer som skulle kunna leda till en svagare eller starkare ekonomisk utveckling 2020 och 2021 än i prognosen. Enligt regeringen är prognosen mer osäker än vanligt och det beror på pandemins utveckling och vilka restriktioner som införs i olika länder. Om pandemin avtar snabbare än väntat kommer sannolikt även återhämtningen gå snabbare än väntat. Samtidigt kan den ekonomiska utvecklingen i Sverige och i omvärlden bli sämre än i prognosen om pandemin i stället blir mer långvarig och restriktionerna ligger kvar längre eller om nya restriktioner införs. En djup och långvarig ekonomisk kris riskerar även att medföra negativa effekter på sikt. Det är enligt regeringen också osäkert vilken effekt den pågående ekonomiska krisen kommer att ha på världshandeln, som redan före utbrottet präglades av handelskonflikten mellan USA och Kina. Även formerna för Storbritanniens utträde ur EU och hur den framtida relationen med EU kommer att se ut väntas att påverka världshandeln. En alltmer utbredd protektionism kan enligt regeringen innebära en svagare global tillväxt och därmed sämre utsikter för svensk export.

Utvecklingen enligt andra bedömare

Regeringen redogör i propositionen för en jämförelse mellan regeringens prognoser med prognoser gjorda av Konjunkturinstitutet, Riksbanken, Europeiska kommissionen och Ekonomistyrningsverket. Regeringen betonar att prognoser publiceras vid olika tidpunkter, vilket gör att olika bedömare inte alltid har tillgång till samma informationsmängd. Detta försvårar prognosjämförelser, vilket är särskilt tydligt under de rådande omständigheterna med ett snabbt händelseförlopp kopplat till pandemin. Regeringen konstaterar att regeringens prognos för BNP-tillväxten är i linje med Riksbankens och Konjunkturinstitutets prognoser för 2020. Kommissionens och Ekonomistyrningsverkets tillväxtprognoser är något lägre, vilket enligt regeringen kan förklaras av att de gjordes innan SCB publicerade uppgifter för det andra kvartalet. Regeringen konstaterar att samtliga bedömare räknar med att BNP-tillväxten ökar 2021.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Uppföljning av målet för den offentliga sektorns finansiella sparande

Enligt 2 kap. 1 a § budgetlagen ska regeringen vid minst två tillfällen per år redovisa för riksdagen hur målet för den offentliga sektorns finansiella sparande uppnås. Regeringen ska då beakta effekterna av de budgetpolitiska åtgärder som beslutats av och presenterats för riksdagen.

För att motverka den lågkonjunktur som spridningen av covid-19 orsakat bedriver regeringen en expansiv finanspolitik där den aktiva politiken försvagar det strukturella sparandet. Regeringen bedömer att det strukturella sparandet tydligt avviker från överskottsmålet, men att denna avvikelse är motiverad av stabiliseringspolitiska skäl. Målnivån för det finansiella sparandet anger att sparandet i den offentliga sektorn i genomsnitt ska motsvara en tredjedels procent av BNP över en konjunkturcykel. Det strukturella sparandet innevarande och nästkommande år används för att bedöma måluppfyllelsen i förhållande till överskottsmålet i ett framåtblickande perspektiv. Som tabell 1.2 visar beräknas det strukturella sparandet till –2,6 procent av potentiell BNP 2020 och till –1,0 procent av potentiell BNP 2021.

Tabell 1.2 Finansiellt sparande i offentlig sektor och indikatorer för avstämning mot överskottsmålet

Procent av BNP respektive potentiell BNP
Utfall 2019 och prognos 2020–2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Finansiellt sparande	0,3	–5,5	–3,5	–1,6	0,3
Bakåtblickande åttaårssnitt	–0,1				
Strukturellt sparande[1]	0,3	–2,6	–1,0	–0,4	0,8
BNP-gap	0,7	–5,9	–3,8	–1,8	–0,6

[1] Andel av potentiell BNP.
Källa: Budgetpropositionen för 2021.

Regeringen bedömer att Sverige kommer att befinna sig i en djup lågkonjunktur under hela prognosperioden och att det därför är befogat att avvika från överskottsmålet dessa år av stabiliseringspolitiska skäl. Det låga ränteläge som nu råder innebär enligt regeringen att penningpolitikens möjligheter att på ett verkningsfullt sätt stimulera ekonomin genom reporäntan är begränsade, vilket ökar behovet av finanspolitiska stimulanser. Prognosen för konjunkturlägets utveckling bedömer regeringen som ovanligt osäker beroende på pandemins utveckling. Regeringen anser därför att det är viktigt att finanspolitiken anpassas till det rådande konjunkturläget, även för kommande år. Som en följd av denna osäkerhet anser regeringen att det inte är lämpligt att nu ange en plan för en återgång till överskottsmålet annat än på en övergripande nivå. När de ekonomiska förhållandena medger det ska det

strukturella sparandet återföras till överskottsmålet. Regeringen avser att återkomma med en mer detaljerad plan så fort utvecklingen är mer förutsägbar.

Uppföljning av utgiftstaket för staten

Enligt 9 kap. 3 § budgetlagen ska regeringen redovisa prognoser över utgifterna under utgiftstaket. Om det finns risk för att ett beslutat utgiftstak kommer att överskridas ska regeringen enligt 2 kap. 4 § för att undvika detta vidta sådana åtgärder som den har befogenhet för eller föreslå nödvändiga åtgärder för riksdagen.

I propositionen görs en uppföljning av utgiftstaket för 2020. Regeringen framhåller att riksdagen har beslutat om en höjning av utgiftstakets nivå för 2020 efter regeringens förslag i Vårändringsbudget för 2020 med anledning av de behov av åtgärder som spridningen av covid-19 har fört med sig. Regeringen bedömer att budgeteringsmarginalens storlek nu är tillräcklig för att hantera den osäkerhet som finns i bedömningen av utgiftsutvecklingen 2020. Jämfört med prognosen i den ekonomiska vårpropositionen bedömer regeringen att budgeteringsmarginalen för 2020 blir 102 miljarder kronor mindre.

I tabell 1.3 redovisas regeringens prognos för de takbegränsade utgifterna och förslag till nivåer på utgiftstaket, se vidare avsnitt 2.1 Utgiftstak för staten om regeringens förslag att höja tidigare beslutade nivåer på utgiftstaket och förslag om nivå på utgiftstaket för 2023.

Tabell 1.3 Utgiftstak för staten enligt regeringen

Miljoner kronor

	2020	**2021**	**2022**	**2023**
Summa utgifter exkl. statsskuldsräntor	1 215 921	1 157 971	1 137 585	1 108 029
Minskning av anslagsbehållningar		–7 766	–494	–921
Utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	329 339	336 366	341 106	350 664
Takbegränsade utgifter	1 545 260	1 494 337	1 478 691	1 458 693
Budgeteringsmarginal	197 740	200 663	155 309	80 307
Budgeteringsmarginal i procent av takbegränsade utgifter	*12,8*	*13,4*	*10,5*	*5,5*
Utgiftstak för staten	**1 743 000**	**1 695 000**	**1 634 000**	**1 539 000**
Utgiftstak för staten i procent av BNP	*35,9*	*33,0*	*30,2*	*27,2*

Källa: Budgetpropositionen för 2021.

Prognoser över statens budget, statsskulden och de offentliga finanserna 2021–2023

Enligt 9 kap. 3 § budgetlagen ska regeringen redovisa prognoser över bl.a. statens lånebehov och den offentliga sektorns inkomster, utgifter och skulder.

I tabell 1.4 redovisas regeringens prognos över statens budgetsaldo och statskulden 2021–2023.

Tabell 1.4 Statens budgetsaldo och statsskulden enligt regeringen

Miljoner kronor

	2021	2022	2023
Inkomster i statens budget	**1 105 994**	**1 114 720**	**1 177 581**
därav inkomster av såld egendom	5 000	5 000	5 000
Utgifter i statens budget	**1 173 215**	**1 140 914**	**1 128 973**
därav statsskuldsräntor	165	6 655	7 155
Riksgäldskontorets nettoutlåning	14 881	–3 512	13 603
Kassamässig korrigering	278	278	278
Statens budgetsaldo	**–67 221**	**–26 194**	**48 608**
Statsskuld vid årets slut	1 370 930	1 396 224	1 343 816
Statsskuld i procent av BNP[1]	*26,7*	*25,8*	*23,8*
Maastrichtskulden i procent av BNP[2]	*42,3*	*41,4*	*39,5*

[1] Avser konsoliderad statsskuld, dvs. exkl. statliga myndigheters eget innehav av statspapper.
[2] Skulden består av den konsoliderade statsskulden och kommunsektorns skulder på kapitalmarknaden, med avdrag för AP-fondernas innehav av statspapper.
Källa: Budgetpropositionen för 2021.

Till följd av lågkonjunkturen och de åtgärder som har vidtagits och som föreslås vidtas med anledning av covid-19 beräknar regeringen att statens budgetsaldo blir negativt 2021 och 2022. De vidtagna åtgärderna är till stor del temporära, och svensk ekonomi väntas gradvis återhämta sig under kommande år varför budgetsaldot beräknas bli positivt 2023. För en mer detaljerad redovisning av utvecklingen av inkomster och utgifter i statens budget 2021–2023, se avsnitt 2.2–2.4 och 2.9.

Ränteutgifterna avgörs över tid av statsskuldens storlek, inhemska och utländska räntenivåer samt av den svenska kronans växelkurs. Som tabell 1.4 visar varierar utgifterna för statsskuldsräntorna kraftigt på kort sikt. Det förklaras av Riksgäldskontorets upplåningsteknik och av löptiden i enskilda instrument.

Riksgäldskontorets nettoutlåning beräknas försvaga budgetsaldot 2021 och 2023 samt förbättra saldot något 2022. Det förbättrade saldot förklaras av inbetalade resolutionsavgifter och amorteringar av infrastrukturlån som bidrar till en minskad nettoutlåning.

Statens budgetsaldo motsvarar statens lånebehov med omvänt tecken, vilket innebär att statens lånebehov ökar med 67 respektive 26 miljarder kronor 2021 och 2022. För 2023 stärks budgetsaldot och minskar därmed lånebehovet med motsvarande ca 48 miljarder kronor.

Underskottet i statens budget bidrar till en ökad statsskuld. Skulden ökar i nominella termer fram till 2022 och minskar därefter. I procent av BNP minskar statsskulden från 26,7 procent 2021 till 23,8 procent 2023. Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, den s.k. Maastrichtskulden, väntas öka snabbt 2020 till följd av de stora underskotten, men därefter bedömer regeringen att skulden stabiliseras och minskar som andel av BNP. Bruttoskulden understiger referensvärdet i EU:s stabilitets- och tillväxtpakt som innebär att skulden inte får överstiga 60 procent av BNP. Den undantagsklausul som finns i stabilitets- och tillväxtpakten vid händelser som

ligger utanför medlemsländernas kontroll med stor inverkan på de offentliga finanserna eller perioder av djup lågkonjunktur har aktiverats för unionen som helhet.

I tabell 1.5 redovisas regeringens prognos över den offentliga sektorns finansiella sparande och dess fördelning på respektive delsektor.

Tabell 1.5 Den offentliga sektorns finansiella sparande enligt regeringen

Miljoner kronor

	2021	2022	2023
Den offentliga sektorns inkomster	2 473 049	2 589 721	2 712 658
Den offentliga sektorns utgifter	2 650 313	2 674 687	2 696 548
Finansiellt sparande	**–177 264**	**–84 966**	**16 110**
Staten	–136 566	–47 502	49 352
Ålderspensionssystemet	–4 870	2 658	7 075
Kommunsektorn	–35 828	–40 122	–40 318
Finansiellt sparande i procent av BNP	*–3,5*	*–1,6*	*0,3*

Källa: Budgetpropositionen för 2021.

Statens finansiella sparande beräknas visa ett underskott på 136 respektive 47 miljarder kronor 2021 och 2022 och därefter ett överskott om 49 miljarder kronor 2023. Förstärkningen av sparandet förklaras av att ekonomin förväntas återhämta sig och av att temporära finanspolitiska åtgärder upphör.

Pensionssystemets finanser påverkas av den djupa lågkonjunkturen genom lägre avgiftsinkomster och en lägre avkastning på fondernas finansiella tillgångar, vilket förklarar underskottet i ålderspensionssystemets finansiella sparande 2021. För 2022 och 2023 beräknas sparandet bli positivt, vilket förklaras av att avgiftsinkomsterna ökar snabbare än pensionsutbetalningarna samt av stigande kapitalinkomster i slutet av prognosperioden. I budgetpropositionen aviserar regeringen justerade pensionsåldrar enligt överenskommelsen mellan partierna i pensionsgruppen. Regeringen beräknar att det minskar pensionsutbetalningarna med 2 miljarder kronor 2023.

Kommunsektorns finansiella sparande beräknas visa ett underskott på ca –36–40 miljarder kronor under prognosperioden. Lågkonjunkturen 2020 väntas resultera i att skatteinkomsterna utvecklas svagt 2021. Skatteunderlaget väntas växa något snabbare 2022 och 2023. Samtidigt beräknas statsbidragen minska till följd av att tillfälliga stöd med anledning av pandemin och lågkonjunkturen minskar. Regeringen beräknar att pandemin medför vissa merkostnader i närtid samtidigt som en viss del av ordinarie verksamhet inte kan utföras i normal utsträckning eller skjuts på framtiden. Sammantaget beräknas kommunsektorns utgifter öka snabbare än inkomsterna, vilket medför att det finansiella sparandet avtar åren 2021–2023.

Uppföljning av statens budget och de offentliga finanserna 2020

Statens budgetsaldo har reviderats ned med 343 miljarder kronor jämfört med den ursprungliga budgeten för 2020. Det är en följd av lågkonjunkturen och de åtgärder som regeringen har vidtagit med anledning av pandemin.

Nedrevideringen av inkomsterna handlar framför allt om att skatteintäkterna väntas bli lägre.

Enligt prognosen för 2020 bedöms statens skatteinkomster minska med nästan 153 miljarder kronor jämfört med beräkningen i statens budget för 2020. Skatt på arbete, på kapital och på konsumtion och insatsvaror bedöms bli 52, 47 respektive 30 miljarder kronor lägre än enligt beräkningarna i statens budget för 2020.

Nedrevideringen av skatt på arbete förklaras i huvudsak av den tillfälliga nedsättningen av arbetsgivaravgifter och egenavgifter som infördes under 2020 med anledning av den djupa konjunkturnedgången.

Svagare tillgångspriser och en svagare vinstutveckling jämfört med tidigare bedömningar förklarar nedrevideringen av skatt på kapital och då i huvudsak skatt på företagsvinster och intäkter från hushållens kapitalskatter.

Skatt på konsumtion och insatsvaror har reviderats ned och avser i huvudsak mervärdesskatteintäkter där prognoserna för bostadsinvesteringar och hushållens konsumtion reviderats ned.

Statens utgifter i regeringen prognos för 2020 beräknas till 1 236 miljarder kronor 2020. Det är 181 miljarder kronor mer än de beräknade utgifterna i statens ursprungliga budget. De beräknade utgifterna för 2020 beräknas dock bli 117 miljarder kronor lägre än totalt anvisade medel för 2020. De största sammantagna avvikelserna mellan utgiftsprognosen för 2020 och de ursprungligt anvisade medlen i budgeten för 2020 förklaras av de åtgärder som vidtagits med anledning av covid-19. Det handlar bl.a. om

- utökade statsbidrag till kommuner och regioner för merkostnader på grund av covid-19,
- utbyggd kapacitet för testning och smittspårning,
- riktade statsbidrag till regioner och kommuner för att stärka vård och omsorg,
- regeländringar som tillfälligt utökad rätt för arbetsgivare till ersättning för sjuklönekostnader,
- tillfällig ersättning för den enskildes karensavdrag,
- ny prognos för arbetslöshetsersättning,
- stöd till företag i form av korttidsarbete,
- omställningsstöd,
- tillfälligt stöd för hyreskostnader
- ökade generella statsbidrag till kommunsektorn.

De största avvikelserna finns inom

- utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (17,1 miljarder kronor),
- utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (32 miljarder kronor),
- utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (15,4 miljarder kronor),
- utgiftsområde 24 Näringsliv (74,5 miljarder kronor)

- utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (29,5 miljarder kronor).

Finansiellt och strukturellt sparande enligt olika bedömare

Regeringen jämför i propositionen olika bedömningar av det finansiella och strukturella sparandet för den offentliga sektorn, se tabell 1.6. Detta följer av att regeringen enligt 9 kap. 5 § budgetlagen regelbundet ska redovisa en utvärdering av sina prognoser.

Regeringen framhåller att det vid jämförelser mellan de olika bedömningarna är viktigt att beakta att de gjorts vid olika tidpunkter och kan bygga på olika antaganden om den framtida politiken. Det bedöms försvåra prognosjämförelser särskilt under rådande omständigheter med ett snabbt händelseförlopp kopplat till pandemin.

Regeringen bedömer att prognosen för det finansiella sparandet under omständigheterna är förhållandevis väl i linje med Konjunkturinstitutets (KI) bedömning. Ekonomistyrningsverket och EU-kommissionens bedömningar gjordes under ett tidigt skede av krisen och bygger enligt regeringen på väsentligt annorlunda information än regeringens och KI:s bedömningar. Därför anser regeringen att en jämförelse med deras bedömningar inte är helt rättvisande.

När det gäller regeringens bedömning av det strukturella sparandet är skillnaderna i förhållande till andra bedömare i vissa fall annorlunda vid jämförelser av det strukturella sparandet jämfört med det finansiella sparandet. Det kan enligt regeringen dels bero på olika bedömningar av ekonomins potentiella BNP-nivå, dels på skillnader i fråga om beräkningsmetoder.

Tabell 1.6 Finansiellt och strukturellt sparande enligt olika bedömare

Procent av BNP eller potentiell BNP

	2020	2021	2022	2023
Finansiellt sparande				
Regeringen	**–5,5**	**–3,5**	**–1,6**	**0,3**
Konjunkturinstitutet	–5,6 (–4,6)	–3,6 (–3,4)	–2,0	–0,7
Ekonomistyrningsverket	–6,5	–2,1	–0,5	0,3
Riksbanken	–6,6	–2,7	–0,7	
Europeiska kommissionen	–5,6	–2,2		
Strukturellt sparande				
Regeringen	**–2,6**	**–1,0**	**–0,3**	**0,8**
Konjunkturinstitutet	–3,3	–1,6	–1,0	–0,3
Ekonomistyrningsverket	–3,0	0,1	0,1	0,3
Europeiska kommissionen	–2,1	–0,2		

Anm.: Publiceringsdatum för Konjunkturinstitutets prognoser 2020-06-17 samt uppdatering inom parentes från 2020-08-13, Ekonomistyrningsverket 2020-06-16, Riksbanken 2020-07-01 och Europeiska kommissionen 2020-05-06.
Källa: Budgetpropositionen för 2021.

1.2 Motionerna

Moderaterna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Moderaternas inriktning på den ekonomiska politiken

Moderaterna vill se ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa samtidigt som trygghet och sammanhållning skapas. För det krävs en ansvarsfull ekonomisk politik som måste kunna skapa motståndskraft mot kriser och leda till att fler människor kommer i arbete. Och för att göra Sverige tryggare behövs en mönsterbrytande plan för att bekämpa den växande kriminaliteten i landet.

I Moderaternas partimotion konstateras att coronapandemin har lett till en global lågkonjunktur med hög arbetslöshet. Det finns en risk att smittspridningen kommer tillbaka med full kraft. Då behövs olika krisåtgärder för att värna jobben och företagen. Regeringens konsumtionsstimulerande åtgärder anser Moderaterna vara fel väg att gå. I motionen presenteras därför en mindre expansiv och mer ansvarsfull budget jämfört med regeringens förslag. En sådan budget är möjlig genom att säga nej till regeringens åtgärder som inte bidrar till en återhämtning och fler jobb, t.ex. ett växande bistånd.

I partimotionen tar man höjd för en sämre utveckling med anledning av pandemin genom att föreslå en krisbuffert på drygt 20 miljarder kronor. Syftet är att förlänga omsättningsstöden för att motverka arbetslöshet och även att upprätthålla välfärden när skatteintäkterna minskar kraftigt, t.ex. i form av kortare köer i vården, mer kunskap i skolan, fler poliser i hela landet och ett Sverige som håller ihop. För att trycka tillbaka den höga arbetslösheten vill motionärerna ha en expansiv ekonomisk politik med sänkta skatter, som inte motverkas av skattehöjningar på kommunal nivå. Därför förordas höjda statsbidrag till kommunerna och ett kommunalt skattehöjarstopp så att inte kommande kommunala skattehöjningar knäcker återhämtningen och förvärrar arbetslösheten.

Enligt Moderaterna ska det alltid löna sig att arbeta. I partimotionen presenteras en omfattande jobbskattereform där ineffektiva skatteavdrag avskaffas till förmån för avdrag med god jobbeffekt. Det förstärkta jobbskatteavdraget ger mellan 400 och 550 kronor mer i månaden för alla som arbetar heltid. Motionärerna vill också motverka långvarigt bidragsberoende. Den som under en kort tid blir arbetslös ska ha en god trygghet men det ska också finnas en tydlig avtrappning av ersättningsnivåer och tidsgränser i bidragssystemen, t.ex. för arbetslöshetsförsäkringen och aktivitetsstödet. Nyanlända ska gradvis kvalificera sig till bidragssystemet. För att stärka drivkrafterna för arbete och integration vill motionärerna skärpa kraven för att

få försörjningsstöd, bl.a. genom ett bidragstak för att motverka långvarigt bidragsberoende.

För att få tillbaka den goda tillväxten i landet behöver investeringarna bli mer lönsamma. Motionärerna förordar därför sänkt skatt på investeringar och en permanent sänkt bolagsskatt i stället för regeringens tillfälliga avdrag. Vidare lyfter de fram betydelsen av kunskap i skolan, bl.a. genom utökad undervisningstid och mer fokus på språk och matematik med sikte på att få världens bästa skola.

Motionärernas plan för ett tryggare Sverige framhålls innebära en politisk mobilisering mot det grova våldet och en politik som stärker hela rättsväsendet. Bland annat förordas fler polisanställda i yttre tjänst och betald polisutbildning för att göra polisyrket mer attraktivt, samt fler ordningsvakter och därmed bättre möjligheter att klara upp brott. Partimotionen innehåller också ökade anslag till Åklagarmyndigheten, domstolarna och Kriminalvården jämfört med regeringens förslag. Vidare anförs olika åtgärder för komma till rätta med den grova kriminaliteten bland unga, bl.a. sänkt gräns för häktning av unga och fler särskilda ungdomshäkten, slopad ungdomsrabatt för personer mellan 18 och 21 år och sänkt straffmyndighetsålder.

I Moderaternas partimotion efterfrågas ett rättvist skattesystem som innebär att man ska kunna bo och jobba i hela Sverige. Därför vill motionärerna införa en sänkt skatt på bensin och diesel med en krona per liter, och de säger nej till höjda skatter för Sveriges bilister och till dyra styrmedel för staten, och de avvisar regeringens förslag om att försämra bilförmånen och skärpa bonus–malus-systemet. I motionen framhålls också att flygskatten ska pausas och skatten på plastpåsar avskaffas. Moderaterna vill bedriva en miljö- och klimatpolitik som ger så stor effekt som möjligt för varje satsad skattekrona. Det innebär att en grön omställning kräver en effektiv miljö- och klimatpolitik som tar sig an de verkligt stora frågorna, vilket kan åstadkommas på annat sätt än med regeringens politik.

Motionärerna vill ge Sveriges pensionärer goda villkor och en stärkt ekonomi. Detta åstadkoms bl.a. genom sänkt skatt på pensioner. Den skattesänkning som föreslås är fyra gånger så stor som i regeringens förslag, ca 10 miljarder kronor, vilket även gör det möjligt att sänka skatten för lägre pensioner. Till skillnad från regeringen vill Moderaterna också ta bort skillnaden i beskattning mellan lön och pension.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Motionärerna konstaterar att budgetpropositionen för 2021 är den mest expansiva budget som en svensk regering presenterat sedan 1990-talskrisen, vilket delvis kan motiveras med att penningpolitiken inte kunnat bidra till samma stimulans som t.ex. under finanskrisen på grund av att räntorna inte kan sänkas så mycket mer. Det stärker enligt motionärerna argumenten för en aktiv finanspolitik och de bedömer det därför som rimligt att regeringen enligt prognoserna inte når överskottsmålet de närmaste åren. Däremot ifrågasätter

motionärerna om storleken på underskottet motsvarar en väl avvägd finanspolitik. Inte primärt för att statsskulden blir för hög eller för att det skulle skapas osäkerhet kring uthålligheten i de offentliga finanserna, utan för att man använder framtida reformutrymme redan nu och kommer att behöva bedriva en åtstramande finanspolitik under åren framöver. Motionärerna förordar därför en mindre avvikelse från överskottsmålet som om prognoserna ligger fast återigen bör nås 2023.

Av tabell 1.7 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Moderaternas budgetalternativ jämfört med regeringens budgetförslag.

Tabell 1.7 Den offentliga sektorns finanser (M)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Offentliga sektorns inkomster	−17 278	−23 275	−31 465
Offentliga sektorns utgifter	−39 185	−32 610	−18 835
Finansiellt sparande i offentlig sektor	**21 907**	**9 335**	**−12 630**
Staten	23 597	11 295	−10 890
Ålderspensionssystemet	−1 720	−1 630	−1 150
Kommunsektorn	30	−330	−590
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	**−3,0 %**	**−1,4 %**	**0,1 %**

Källa: Moderaternas partimotion 2020/21:3422.

De effekter som Moderaternas budgetalternativ väntas få på kommunsektorns finanser framgår av tabell 1.8. Den lägre kommunala inkomstskatten förklaras av att motionärerna vill att skatten för pensionärer ska sänkas. Kommunerna kompenseras för detta inom utgiftsområde 25. Vidare vill motionärerna se permanent ökade generella statsbidrag med ytterligare 26 miljarder kronor fr.o.m. 2021.

Tabell 1.8 Kommunsektorns finanser (M)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Kommunernas inkomster	**1 805**	**6 550**	**13 200**
Kommunal inkomstskatt	−10 220	−10 350	−9 350
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0
Statsbidrag inom utgiftsområde 25	10 425	16 300	21 950
därav ekonomiska regleringar	±0	±0	±0
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	1 600	600	600
Utgifter	**1 775**	**6 880**	**13 790**
Finansiellt sparande i kommunsektorn	**30**	**−330**	**−590**

Källa: Moderaternas partimotion 2020/21:3422.

Motionärerna konstaterar att de tidigare kritiserat regeringen för att ha alltför höga utgiftstak och för stora budgeteringsmarginaler. I detta läge, med osedvanligt stor osäkerhet, anser motionärerna att det är rimligt att ha större marginaler än vanligt. Moderaterna förordar ingen annan nivå på utgiftstaket

än regeringen utan anser att det behövs handlingsfrihet i ett läge där krisen förvärras och Moderaternas krisbuffert kan behöva tas i anspråk, se tabell 1.9.

Tabell 1.9 Utgiftstak för staten (M)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Takbegränsade utgifter	−30 355	−23 920	−10 925
Budgeteringsmarginal	30 355	23 920	10 925
Utgiftstak för staten	**±0**	**±0**	**±0**

Källa: Moderaternas partimotion 2020/21:3422.

I tabell 1.10 redovisas inkomster och utgifter i statens budget med Moderaternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag.

Inkomsterna är lägre främst till följd av att motionärerna vill se en förstärkning av jobbskatteavdraget och sänkta drivmedelsskatter. Utgifterna är lägre i Moderaternas budgetalternativ än i regeringens förslag bl.a. till följd av att motionärerna förordar reformer inom arbetslöshetsförsäkringen, aktivitetsstödet och sjukförsäkringen för att återupprätta arbetslinjen i ersättningssystemet samt effektiviseringar inom biståndet. För en redovisning av inkomsterna i statens budget fördelat på olika typer av inkomster med Moderaternas budgetförslag, se avsnitt 2.4 Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2021.

Tabell 1.10 Statens budgetsaldo och statsskulden (M)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Inkomster i statens budget	**−7 058**	**−12 925**	**−22 115**
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	**−25 655**	**−19 220**	**−6 225**
därav statsskuldsräntor	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	4 700	4 700	4 700
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	**18 597**	**6 295**	**−15 890**
Statsskuld vid årets slut	**−18 597**	**−24 892**	**−9 002**

Källa: Moderaternas partimotion 2020/21:3422.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Sverigedemokraternas inriktning på den ekonomiska politiken

Motionärerna väljer en annan inriktning för den ekonomiska politiken än regeringen. De säger nej till vad de anser vara regeringens ineffektiva åtgärder

för att i stället prioritera åtgärder som stimulerar köpkraft och skapar jobb och tillväxt. Sammantaget innebär budgetförslaget enligt motionärerna att ekonomin för alla svenska medborgare stärks och att näringslivet får den stimulans som krävs för att få igång ekonomin igen. Vidare anförs att landet är bättre rustat inför nästa kris om man snabbare kan betala av statsskulden vilket anses vara möjligt med rätt prioriteringar, som att sänka biståndet till 0,7 procent av BNI och att slopa ineffektiva integrationsåtgärder. Motionärerna avvisar därför regeringens förslag på åtgärder för etablering och mot segregation, bl.a. nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktions-utbildningar. Vidare förordas neddragningar på arbetsmarknadspolitiska program och insatser och på etableringsersättning till vissa nyanlända.

I Sverigedemokraternas partimotion presenteras åtgärder för att hantera de långtgående problemen för svensk ekonomi och arbetsmarknad. Främst avses tillfälliga ekonomiska stimulanser för att öka köpkraften hos konsumenter och därigenom uppnå en ansvarsfull ekonomisk politik. Därför föreslås ett engångsstöd på närmare 92 miljarder kronor för svenska medborgare som är folkbokförda och varaktigt bosatta i Sverige. Stödet är 10 000 kronor för medborgare som är äldre än fem år, och 5 000 kronor för medborgare till och med fem år. Stödet antas både stimulera hushållens konsumtion och öka statens intäkter från moms och punktskatter. Motionärerna lyfter också fram vikten av lägre trösklar för småföretagen genom att t.ex. tillfälligt sänka den allmänna löneavgiften för småföretag så att de kan anställa och behålla personal. I motionen förordas även minskade sjuklönekostnader för småföretag i syfte att bryta det utanförskap som personer med sjukdomshistorik ofta hamnar i när det gäller att få en anställning.

Motionärerna vill förbättra välfärden i kommuner och regioner. Därför förordas ökade statsbidrag till kommuner och regioner för att de ska kunna hantera vårdskulden och täcka pandemirelaterade kostnader. Men syftet med de föreslagna ökade resurserna på 10 miljarder kronor årligen är inte bara relaterade till pandemin, utan medlen ska också bidra till att permanent höja ambitionsnivån i välfärden. Även partiets samlade budgetpolitik bedöms enligt motionärerna leda till ekonomiska förstärkningar av kommunsektorn, bl.a. med en stärkt garantipension för äldre och ett höjt tak i arbetslöshetsförsäkringen, vilket antas medföra högre kommunala skatteintäkter. Vidare förordas en regionalisering av den statliga fastighetsskatten på industrienheter och elproduktion. Motionärerna menar att regionen därigenom kan använda skatteintäkterna till sjukvård och kollektivtrafik. Vidare föreslås ökade resurser till kollektivtrafiken för att kompensera för regionernas förluster under pandemin.

I partimotionen förordas ökade resurser till hela rättsväsendet för att motarbeta gängkriminaliteten och därmed öka tryggheten i samhället. Bland annat föreslås ökade resurser till främst Polismyndigheten och Kriminalvården för bl.a. betald polisutbildning, möjligheter för Polismyndigheten att anställa 5 000 ordningsvakter och fler utbyggda anstalts- och häktesplatser.

I partimotionen avvisas ett antal regeringsförslag inom energi- och miljöområdet. Anledningen är att de bedöms vara ineffektiva och dyra. Sverigedemokraterna förordar en transportpolitik för både stad och landsbygd. Partiet motsätter sig därför varje höjning av skatten på bensin och diesel, och vill bl.a. avskaffa indexuppräkningen av bensin- och dieselskatten och slopa samtliga skattelättnader för biodrivmedel. Motionärerna vill höja milersättningen, som har urholkats över tid, och avskaffa bonus–malus-systemet för personbilar, eftersom dess effekter på koldioxidutsläppen bedöms vara begränsade. I stället förordas en tidigareläggning av infrastrukturprojekt, samt ett upprustat och utbyggt väg- och järnvägsnät på landsbygden. Inom miljöområdet avvisas regeringens förslag om klimatbonus och klimatinvesteringar till förmån för medel till ny miljöteknik. Slutligen säger motionärerna också nej till investeringsstöd för anordnande av hyres- och studentbostäder, och till energieffektivisering och renovering av flerbostadshus.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Förutsättningarna för att bedriva en mer expansiv finanspolitik är enligt motionärerna goda, både i förhållande till det finanspolitiska ramverket och till internationella jämförelser av statsskulden. Samtidigt framhålls vikten av att den konsoliderade bruttoskulden på sikt återgår till riktmärket. Motionärerna förordar därför en mer expansiv finanspolitik jämfört med regeringens för 2021 och därefter en mer restriktiv finanspolitik för resterande del av budgetperioden.

Av tabell 1.11 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Sverigedemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag.

Tabell 1.11 Den offentliga sektorns finanser (SD)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Offentliga sektorns inkomster	10 878	17 431	9 703
Offentliga sektorns utgifter	93 753	−19 841	−19 428
Finansiellt sparande i offentlig sektor	**−82 875**	**37 272**	**29 131**
Staten	−106 502	19 005	
Ålderspensionssystemet	1 584	1 124	
Kommunsektorn	22 043	17 143	
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	**−5,1 %**	**−0,8 %**	**0,8 %**

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2020/21:3128.

Försvagningen av de offentliga finanserna jämfört med regeringens förslag för 2021 förklaras i huvudsak av att motionärerna vill att det införs ett statligt engångsstöd för samtliga svenska medborgare. Förstärkningen åren efter förklaras bl.a. av att motionärerna vill se lägre utgifter för bistånd och att integrationsåtgärder slopas.

De effekter som Sverigedemokraternas budgetalternativ väntas få på kommunsektorns finanser framgår av tabell 1.12.

Tabell 1.12 Kommunsektorns finanser (SD)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Kommunernas inkomster	**20 143**	**15 243**	**16 609**
Kommunal inkomstskatt	6 743	1 843	3 209
Kapitalinkomster och övriga inkomster	3 400	3 400	3 400
Statsbidrag inom utgiftsområde 25	10 000	10 000	10 000
därav ekonomiska regleringar	±0	±0	±0
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	±0	±0	±0
Utgifter	**−1 900**	**−1 900**	**−4 500**
Finansiellt sparande i kommunsektorn	**22 043**	**17 143**	**21 109**

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2020/21:3128.

Sammantaget innebär motionärernas budgetalternativ att kommunsektorns finanser förstärks. Det förklaras framför allt av att motionärerna vill se ökade generella statsbidrag till kommunsektorn, att fastighetsskatten på industri- och fastighetsenheter tillfaller regioner i stället för staten, lägre arbetsgivaravgifter samt att kravet på modersmålsundervisning slopas.

Sverigedemokraternas förslag till utgiftstak för 2021 är 100 miljarder kronor högre än det utgiftstak som regeringen föreslår, se tabell 1.13. För åren därefter har motionärerna inte förslag om några andra utgiftstak än de som regeringen föreslår.

Tabell 1.13. Utgiftstak för staten (SD)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Takbegränsade utgifter	107 237	−6 817	−3 264
Budgeteringsmarginal	−7 237	6 817	3 264
Utgiftstak för staten	**100 000**	**±0**	**±0**

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2020/21:3128.

I tabell 1.14 nedan redovisas inkomster och utgifter i statens budget med Sverigedemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag.

De sammantaget högre inkomsterna förklaras bl.a. att av motionärerna vill se återställda momssatser på restaurang- och cateringtjänster, av att det statliga engångsstödet väntas öka skatteintäkterna från moms och punktskatter samt av att motionärerna avvisar regeringens avisering om en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster och investeringar. För en redovisning av inkomsterna i statens budget fördelat på olika typer av inkomster med Sverigedemokraternas budgetförslag, se avsnitt 2.4 Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2021. De högre utgifterna 2021 förklaras framför allt av det statliga engångsstödet för samtliga svenska medborgare som motionärerna vill ha. De sammantaget lägre utgifterna för 2022 och 2023 förklaras framför allt av att motionärerna vill se en sänkt biståndsram och av

att de avvisar nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsutbildningar.

Tabell 1.14 Statens budgetsaldo och statsskulden (SD)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Inkomster i statens budget	**735**	**12 188**	**3 094**
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	**107 237**	**−6 817**	**−3 264**
därav statsskuldsräntor	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	**−106 502**	**19 005**	**6 358**
Statsskuld vid årets slut	**106 502**	**87 497**	**81 139**

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2020/21:3128.

Vänsterpartiet

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Vänsterpartiets inriktning på den ekonomiska politiken

Coronapandemin har inneburit en drastisk och omvälvande förändring av tillvaron för de allra flesta människor. Motionärerna konstaterar att även om Sverige är bättre rustat än många andra länder för att möta konsekvenserna av virusets spridning har de senaste årtiondenas privatiseringar och nedskärningar i välfärden samt nedmonteringen av trygghetssystemen avsevärt försämrat förutsättningarna att hantera kriser på ett bra och robust sätt. I motionen presenteras omfattande satsningar på välfärden och ett reformerat skattesystem, i syfte att öka jämlikheten och skapa förutsättningar för att lyckas med den gröna omställningen.

Motionärerna anför att de ekonomiskt utsatta i det svenska samhället har blivit fler, samtidigt som den ekonomiska eliten har fått det allt bättre. Motionärerna framhåller att det behövs en radikal omläggning av den ekonomiska politiken och av skattepolitiken. Motionärerna föreslår ökad beskattning av kapital, förmögenhet, arv, gåvor och fastigheter samt en ökad progressivitet av inkomstskatten. De höjda skatterna ska finansiera satsningar på välfärden, socialförsäkringarna, bostads- och infrastrukturen samt sänkt skatt för låginkomsttagare.

För motionärerna är det en självklarhet att pengar som är avsatta för att finansiera den gemensamma välfärden ska gå till människor som behöver stöd och hjälp och inte till kommersiella bolag som etablerat sig i välfärdssektorn. Motionärerna motsätter sig vinstjakten inom välfärden och förordar att den

modell för vinstbegränsning som föreslogs i proposition 2017/18:159 Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet införs.

Den svenska sjukförsäkringen bygger på att personer som drabbas av sjukdom ska ha en rimlig ekonomisk situation även i fortsättningen. Motionärerna vill höja garantinivåerna i sjuk- och aktivitetsersättningen och stärka bostadstillägget. Karensavdraget föreslås slopas permanent. Dessutom vill motionärerna införa ett kraftigare högkostnadsskydd i tandvården.

För mindre företag kan sjuklöneansvaret ofta vara betungande. Motionärerna föreslår att mindre företag med upp till tio anställda helt ska slippa betala sjuklön och att staten ska ta över detta ansvar.

Motionärerna anför att alla människor ska ges möjlighet att leva på sin pension. Till dess att ett nytt pensionssystem har tagits fram behöver det befintliga pensionssystemet förbättras enligt motionärerna, som bl.a. föreslår att garantipensionen höjs kraftigt.

Motionärerna anför vidare att höjningen av ersättningsnivåerna i arbetslöshetsförsäkringen och aktivitetsstödet ska permanentas, att lättnaden i arbetslöshetsförsäkringens arbetsvillkor ska behållas och att studerandevillkoret ska återinföras. Motionärerna vill också att riksnormen för ekonomiskt bistånd höjs liksom den bidragsgrundande inkomstgränsen i bostadsbidraget.

Motionärerna framhåller att de ekonomiska konsekvenserna av coronapandemin är stora och att det mest oroande är utvecklingen på arbetsmarknaden. All politik måste inriktas på att så snabbt som möjligt vända utvecklingen på arbetsmarknaden och pressa tillbaka arbetslösheten. Det förutsätter enligt motionärerna att Arbetsförmedlingen förblir i offentlig regi och tilldelas höjda anslag. Utöver traditionell arbetsmarknadsutbildning bör Arbetsförmedlingen även få utökade möjligheter att hänvisa arbetssökande till utbildningar inom det reguljära utbildningssystemet och med bibehållen arbetsmarknadspolitisk ersättning.

Den ekonomiska krisen slår hårt mot landets kommuner och regioner, dels i form av fallande skatteunderlag, dels i form av stigande kostnader. Motionärerna anför att kommuner och regioner inte bara ska klara den dagsaktuella situationen utan också måste ges förutsättningar att på sikt bygga välfärden starkare. För att förbättra och stärka kvaliteten i välfärden krävs stora utbildningsinsatser, förbättrade arbetsvillkor för de anställda och fler personer som arbetar inom skola, vård och omsorg. Motionärerna föreslår betydande resurstillskott till kommuner och regioner. Utöver det föreslår de att små kommuner, dvs. gles- och landsbygdskommuner, kompenseras med ökade statsbidrag för att jämna ut de regionala skillnaderna i kommunalskatt.

Samtidigt som coronakrisen pågår har världen och Sverige under lång tid befunnit sig i en klimatkris. Motionärerna framhåller att återhämtningspolitiken måste bli hållbar. Band annat måste järnvägens och kollektivtrafikens konkurrenskraft stärkas och transporteffektiviteten i samhället förbättras. Motionärerna föreslår att stödet för utbyggnad av

fiberband i landsbygden förstärks, eftersom en ökad digitalisering även minskar de fysiska transportbehoven.

I motionen presenteras en grön investeringsplan för framtiden. Motionärerna anför att planen omfattar betydande statliga investeringar under de kommande åren för att skapa jobb, uppfylla nödvändiga behov och ställa om för klimatet. Investeringsplanen innehåller satsningar på grön omställning, bostadsbyggande, infrastruktur, energieffektivisering och ny teknik för att ställa om ekonomin i en mer klimatvänlig riktning. För att underlätta omställningen vill motionärerna att Sverige före 2022 även ska inrätta en grön statlig investeringsbank där stora och små företag kan låna pengar för gröna investeringar till låg ränta.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Motionärerna konstaterar att de offentliga finanserna är mycket starka, att Sverige har en stor finansiell nettoförmögenhet och en stor marginal till EU:s gräns om en bruttoskuld på 60 procent. Coronapandemin har enligt motionärerna resulterat i en rekordhög arbetslöshet, och för att pressa ned arbetslösheten behöver finanspolitiken vara expansiv under flera år framåt. Av tabell 1.15 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Vänsterpartiets budgetalternativ jämfört med regeringens förslag.

Tabell 1.15 Den offentliga sektorns finanser (V)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Offentliga sektorns inkomster	74 890	98 090	93 279
Offentliga sektorns utgifter	73 904	94 161	113 625
Finansiellt sparande i offentlig sektor	**986**	**3 929**	**−20 346**
Staten	−54	2 369	−22 296
Ålderspensionssystemet	740	1 260	1 650
Kommunsektorn	300	300	300
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	**−3,4 %**	**−1,4 %**	**−0,02 %**

Källa: Vänsterpartiets partimotion 2020/21:3170.

De effekter som Vänsterpartiets budgetalternativ väntas få på kommunsektorn framgår av tabell 1.16.

Tabell 1.16 Kommunsektorns finanser (V)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Kommunernas inkomster	**42 789**	**57 963**	**69 287**
Kommunal inkomstskatt	3 370	4 310	6 462
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0
Statsbidrag inom utgiftsområde 25	26 169	40 553	48 725
därav ekonomiska regleringar	−4 470	−5 610	−6 462
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	13 250	13 100	14 100
Utgifter	**42 489**	**57 663**	**68 987**
Finansiellt sparande i kommunsektorn	**300**	**300**	**300**

Källa: Vänsterpartiets partimotion 2020/21:3170.

Vänsterpartiet är emot systemet med treåriga utgiftstak och anser att de endast ska vara ettåriga. För 2021 är motionärernas förslag till utgiftstak ca 71,6 miljarder kronor högre än det utgiftstak som regeringen föreslår, se tabell 1.17.

Tabell 1.17 Utgiftstak för staten (V)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Takbegränsade utgifter	71 574	91 411	109 113
Budgeteringsmarginal	±0	±0	±0
Utgiftstak för staten	**71 574**	**(91 411)**	**(109 113)**

Källa: Vänsterpartiets partimotion 2020/21:3170.

I tabell 1.18 redovisas statens inkomster och utgifter med Vänsterpartiets budgetalternativ jämfört med regeringens förslag.

Tabell 1.18 Statens budgetsaldo och statsskulden (V)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Inkomster i statens budget	**71 520**	**93 780**	**86 817**
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	**71 574**	**91 411**	**109 113**
därav statsskuldsräntor	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	**−54**	**2 369**	**−22 296**
Statsskuld vid årets slut	**54**	**−2 315**	**19 982**

Källa: Vänsterpartiets partimotion 2020/21:3170.

Både inkomsterna och utgifterna i statens budget är högre med Vänsterpartiets budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Sammantaget medför det att statens budgetsaldo försvagas marginellt 2021, förstärks 2022 och försvagas 2023. Försvagningen av budgetsaldot 2023 förklaras framför allt av att motionärerna vill se ökade resurser till kommunsektorn.

De högre inkomsterna förklaras framför allt av att motionärerna vill ha ett ökat uttag av inkomstskatt från höginkomsttagare, en höjd och utökad

beskattning av kapital och egendom samt höjda skatter på företag. För en redovisning av inkomsterna i statens budget fördelat på olika typer av inkomster med Vänsterpartiets budgetförslag, se avsnitt 2.4 Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2021.

De högre utgifterna förklaras i huvudsak av ökade bidrag till kommunsektorn och ökade medel för investeringar i kommunikationer, bostadsbyggande och energieffektivisering.

Kristdemokraterna

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Kristdemokraternas inriktning på den ekonomiska politiken

Motionärerna konstaterar att Sverige befinner sig i ett bekymmersamt och osäkert läge. Den stora och breda påverkan på samhället som coronapandemin medfört ska hanteras, samtidigt som de stora samhällsproblemen som fanns före pandemin, och som i vissa fall har förvärrats av densamma, ska mötas. Enligt motionärerna handlar det framför allt om arbetslösheten, vårdskulden, brister i äldreomsorgen och brottsutvecklingen.

Motionärerna anför att Sverige under lång tid har haft problem med arbetsmarknaden vad gäller såväl antalet arbetslösa som andelen arbetslösa i utsatt ställning. Situationen har förvärrats snabbt under pandemin, inte minst bland korttidsanställda. För att bryta utveckling och stimulera till anställningar föreslår motionärerna ett tillfälligt stöd i form av sänkt arbetsgivaravgift till alla som nyanställer personer som blivit arbetslösa till följd av pandemin. Motionärerna vill även se ett tillfälligt stöd i form av sänkt arbetsgivaravgift för arbetsgivare som helt avbryter pågående korttidspermittering och tar tillbaka anställda tidigare i arbete.

Motionärerna framhåller vikten av att skapa drivkrafter för att söka jobb. De grupper som av olika skäl har större problem att nå arbetsmarknaden bör särskilt uppmuntras till att söka arbete. Ett dubbelt jobbskatteavdrag föreslås för personer som är t.o.m. 23 år och som har en subventionerad anställning, är långtidsarbetslösa eller nyanlända och för personer som tar sin akademiska examen före 25 års ålder.

Motionärerna vill samtidigt se skattesänkningar för alla. För att göra det mer lönsamt att arbeta och att ha arbetat, föreslår motionärerna att skattesänkningen ska vara dubbelt så stor för de som jobbar och de som är pensionärer än för de som har försäkringsinkomster. Motionärerna föreslår även ett jobbskatteavdrag för föräldrar. Brytpunkten för statlig skatt föreslås dessutom höjas. Motionärerna förespråkar även en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring med skattereduktion för avgiften till försäkringen.

Motionärerna anför att tillgängligheten inom vården har försämrats och att pandemin har medfört att köerna blivit ännu längre. Det krävs enligt motionärerna reformer som tar ett nationellt grepp om vårdskulden och vårdköerna, och som tar i anspråk all vårdkapacitet som kan uppbringas, oavsett var i landet den råkar finnas. Motionärerna föreslår att det upprättas en nationell vårdförmedling för att all tillgänglig kapacitet ska användas till de patienter som väntat länge på operation eller specialistbehandling.

Motionärerna vill att pensionärernas ekonomi förbättras och att en trygg och värdig äldreomsorg skapas där personalen har goda villkor, där äldreboenden byggs och de äldres möjligheter till gemenskap stärks. Inte minst coronapandemin visar på stora brister i vården och omsorgen om de äldre. Enligt motionärerna är en viktig förklaring att det finns för få sjuksköterskor inom äldreomsorgen. Staten föreslås teckna avtal med Sveriges kommuner och regioner (SKR) om ett prestationsbundet stöd till kommuner som arbetar med att förbättra tillgången på sjuksköterskor inom äldreomsorgen. För att ytterligare förbättra den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen vill motionärerna ta bort förbudet för kommuner att anställa läkare och avsätta resurser för att kommuner ska kunna köpa in läkarkompetens från regionerna. Motionärerna föreslår vidare att resurser avsätts för att en medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) ska kunna införas i varje kommun. Undersköterskor bör också ges möjlighet att utbilda sig till specialistundersköterskor, för att avlasta sjuksköterskor inom äldreomsorgen.

Motionärerna anför att den som arbetar med välfärdsverksamhet inom hemtjänst eller på ett vård- och omsorgsboende behöver goda arbetsvillkor, bl.a. för att omsorgsyrket ska vara attraktivt. Motionärerna föreslår att staten tecknar ett avtal med SKR om ett prestationsbundet stöd till förbättrade villkor för personal inom äldreomsorgen, baserat på minskad användning av delade turer, förbättrad personalkontinuitet, förbättrad medarbetarnöjdhet och avlastning för cheferna.

Äldre som upplever att de har behov av anpassat boende blir allt för ofta nekade plats på ett s.k. särskilt boende. Motionärerna vill införa en äldreboendegaranti som innebär att den som har fyllt 85 år ska ha en lagstadgad rätt att få flytta till ett anpassat boende när personen själv bedömer att behovet finns.

Motionärerna anför vidare att ofrivillig ensamhet och isolering påverkar hälsan, inte minst bland äldre, och att det sociala innehållet i äldreomsorgen därför behöver utvecklas. Motionärerna föreslår att resurser avsättas för att samtliga kommuner ska kunna erbjuda personer som fyllt 80 år och som inte har hemtjänst s.k. äldresamtal. Motionärerna föreslår även en tillfällig satsning på teknisk utrustning och utbildningsinsatser riktade till äldre i särskilda boenden eller med hemtjänst, för att användningen av videosamtal och andra ensambrytande hjälpmedel ska kunna utvecklas. Motionärerna vill också utöka investeringsstödet för äldrebostäder så att fler trygghetsboenden byggs och avsätta resurser för gemenskapsfrämjande innehåll i äldreomsorgen samt till mer fysisk aktivitet för äldre. Motionärerna vill också stödja de

organisationer inom civilsamhället som arbetar med att minska äldres ensamhet.

Motionärerna anför att svensk polis har en mycket ansträngd situation och att det behövs fler poliser. Motionärerna föreslår att det införs en ettårig polisutbildning och att det blir möjligt för kommuner att finansiera lokala poliser. Det är en utmaning att få yrkesverksamma poliser att stanna kvar i yrket och att locka tillbaka poliser som har slutat. Motionärerna anför att polisernas arbetssituation behöver förbättras och att det krävs riktade lönesatsningar. Dessutom bör resurser avsättas för att rekrytera administrativt stöd till verksamheten, polisstödsassistenter, samt kvalificerade civila utredare, för att fler poliser ska kunna arbeta i yttre tjänst. Eftersom motionärerna gör bedömningen att den svenska polisbristen måste åtgärdas så snart som möjligt anförs att resurser även bör avsättas för att rekrytera norska poliser till Sverige. Motionärerna framhåller att det utöver det krävs ett omfattande resurstillskott till hela rättskedjan för att rättsväsendet ska fungera.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

För att stimulera tillväxt och snabbt sätta in åtgärder som bryter den negativa utvecklingen på arbetsmarknaden bedömer motionärerna att finanspolitiken för 2021 behöver vara kraftigt expansiv. Reformer för 100 miljarder kronor förordas för 2021, och en förstärkning av det finansiella sparandet med 2 miljarder kronor. Även för 2022 förordas en expansiv politik, men som förstärker det finansiella sparandet mer än med regeringens förslag och som därmed har en något snabbare bana tillbaka till överskott i de offentliga finanserna. Av tabell 1.19 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Kristdemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag.

Tabell 1.19 Den offentliga sektorns finanser (KD)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Offentliga sektorns inkomster	−3 316	1 324	−305
Offentliga sektorns utgifter	−5 620	−8 826	−482
Finansiellt sparande i offentlig sektor	**2 304**	**10 150**	**177**
Staten	1 074	9 387	–143
Ålderspensionssystemet	120	214	99
Kommunsektorn	1 110	549	221
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	**−3,4 %**	**−1,34 %**	**0,34 %**

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2020/21:3530.

De effekter som Krisdemokraternas budgetalternativ väntas få på kommunsektorns finanser framgår av tabell 1.20.

Tabell 1.20 Kommunsektorns finanser (KD)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Kommunernas inkomster	**1 844**	**1 723**	**1 525**
Kommunal inkomstskatt	−556	−777	−1 075
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	100
Statsbidrag inom utgiftsområde 25	±0	±0	±0
därav ekonomiska regleringar	±0	±0	±0
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	2 400	2 500	2 500
Utgifter	**734**	**1 174**	**1 304**
Finansiellt sparande i kommunsektorn	**1 110**	**549**	**221**

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2020/21:3530.

Motionärerna konstaterar att det är viktigt med ett tillräckligt handlingsutrymme när vi nu befinner oss i en ekonomisk kris med stora osäkerhetsfaktorer. Därför bedömer motionärerna att regeringens föreslagna nivå på utgiftstaket för 2021 och 2022 är rimlig. I motionen framhålls vikten av att utgiftstaken har en styrande effekt och därför är motionärernas utgiftstak 20 miljarder kronor lägre för 2023 än det utgiftstak som regeringen föreslår, se tabell 1.21.

Tabell 1.21 Utgiftstak för staten (KD)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Takbegränsade utgifter	−3 834	−7 286	813
Budgeteringsmarginal	3 834	–7 286	−20 813
Utgiftstak för staten	**±0**	**±0**	**−20 000**

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2020/21:3530.

I tabell 1.22 redovisas statens inkomster och utgifter med Kristdemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag.

Tabell 1.22 Statens budgetsaldo och statsskulden (KD)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2021	2022	2023
Inkomster i statens budget	**−2 760**	**2 101**	**670**
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	**−2 874**	**−6 356**	**1 703**
därav statsskuldsräntor	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	960	930	890
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	**114**	**8 457**	**–1 033**
Statsskuld vid årets slut	**−114**	**−8 572**	**−7 539**

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2020/21:3530.

Motionärerna förordar skattesänkningar och utgiftsökningar men framhåller vikten av att ta ansvar för statens finanser nu och på lång sikt, och vill därför även se förstärkningar av statens budgetsaldo genom både utgiftsminskningar

och inkomstförstärkningar. Sammantaget innebär Kristdemokraternas budgetförslag en förstärkning av statens budgetsaldo.

De lägre inkomsterna 2021 förklaras bl.a. av att motionärerna vill ha en bred skattesänkning för alla i stället för regeringens föreslagna och aviserade skattesänkningar, bl.a. genom att det införs dubbla jobbskatteavdrag för utsatta grupper och att skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjs. För en redovisning av inkomsterna i statens budget fördelat på olika typer av inkomster med Kristdemokraternas budgetförslag, se avsnitt 2.4 Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2021.

De lägre utgifterna förklaras bl.a. av att motionärerna vill se neddragningar inom arbetsmarknadspolitiken genom att matchningstjänsterna byggs ut i en långsammare takt än vad regeringen föreslår och att introduktionsjobben läggs ned. De lägre utgifterna förklaras också av att motionärerna avvisar regeringens förslag om förlängd och förhöjd nivå i arbetslöshetsförsäkringen och om utökade byggsubventioner samt avvecklar Klimatklivet.

1.3 Kompletterande information

Aktuella bedömningar av den ekonomiska utvecklingen

I regeringens prognos för den makroekonomiska utvecklingen har information som fanns tillgänglig t.o.m. den 7 augusti 2020 beaktats. I detta avsnitt redovisas ett antal prognoser som publicerats efter att propositionen överlämnades.

Ekonomistyrningsverkets prognos för samhällsekonomin

Ekonomistyrningsverket (ESV) bedömer i sin prognos från den 16 september 2020 att svensk ekonomi befinner sig i en återhämtningsfas, men BNP väntas ändå sammantaget minska med 4,2 procent 2020. Jämfört med ESV:s prognos från i juni är BNP-fallet för 2020 inte lika stort, vilket beror på att uppgången under det andra halvåret bedöms gå snabbare än tidigare beräknat. Återhämtningen bedöms fortsätta 2021 och drivs då av en fortsatt förstärkning av hushållens konsumtion och av att investeringarna kraftigt ökar igen. Arbetslösheten bedöms sammantaget öka till 8,6 procent 2020 och till 9,2 procent 2021. ESV framhåller att osäkerheten i prognosen fortfarande är stor eftersom mycket beror på hur smittspridningen utvecklas.

Riksbankens penningpolitiska rapport

Riksbanken konstaterar i sin penningpolitiska rapport från den 22 september 2020 att coronapandemin fortsätter att sätta stora avtryck på utvecklingen i världsekonomin. Återhämtningen inleddes i maj och fortsatte under sommaren, om än i långsammare taket. Återhämtningen i världsekonomin bedöms fortsätta nästa år i takt med att restriktioner för att begränsa smittspridningen gradvis minskar, även om det dröjer till slutet av 2021 innan

BNP är tillbaka på samma nivå som före krisen. Enligt Riksbanken präglas bedömningen dock av en stor osäkerhet om pandemins utveckling.

När det gäller svensk ekonomi bedömer Riksbanken att en återhämtning har inletts efter vårens akuta krisläge, även om det är lång väg tillbaka. BNP väntas sammantaget falla med i genomsnitt knappt 4 procent 2020 jämfört med 2019. I takt med att restriktionerna lättas bedömer Riksbanken att efterfrågan växer snabbt, och för 2021 och 2022 väntas BNP i genomsnitt öka med nästan 4 procent per år. Det kraftiga BNP-fallet under våren 2020 innebär dock att det även för svensk ekonomi dröjer till slutet av 2021 innan BNP är tillbaka på samma nivå som före krisen. Läget på arbetsmarknaden bedöms vara fortsatt bekymmersamt och mot bakgrund av varslen under våren och den svaga efterfrågan väntas arbetslösheten stiga till ca 9,5 procent i slutet av 2020. Under 2021 bedöms sysselsättningen gradvis stiga och arbetslösheten sjunka. Riksbanken konstaterar att fallande energipriser, men också andra tillfälliga effekter, har pressat ned inflationen under det första halvåret 2020. Coronakrisen har bidragit till att inflationen blivit mer volatil och tjänstepriserna har varit särskilt påverkade. Riksbanken bedömer att inflationen stiger 2021, men att uppgången bl.a. dämpas av en svagare krona. I takt med att restriktionerna lättas och efterfrågan återhämtar sig bedöms inflationen långsamt stiga mot målet på 2 procent.

Konjunkturinstitutets prognos för den ekonomiska utvecklingen

Konjunkturinstitutet konstaterar i sin prognos från den 30 september 2020 att det finns tydliga tecken på att det blir en kraftig rekyl uppåt för svensk BNP under det tredje kvartalet 2020. Regeringens åtgärder bedöms hålla företag och hushåll under armarna. Minskad smittspridning, kraftigt ökad testning för covid-19, ekonomisk-politiska åtgärder och en gradvis anpassning av hushållens och företagens beteende väntas bidra till att hushållens konsumtion under det tredje kvartalet kommer att ta igen stora delar av nedgången tidigare under året. Ökad efterfrågan från omvärlden och leveranskedjor som fungerar igen bedöms bidra till att även exporten tar igen mycket av den tidigare nedgången. Lågkonjunkturen väntas dock fortsätta, och återhämtningen bedöms framöver gå in i en lugnare fas. Konjunkturinstitutet bedömer att vändningen på arbetsmarknaden dröjer ännu ett tag. Det stora antalet korttidspermitterade arbetstagare gör att företagens behov att nyanställa är litet trots att produktionen ökar. Arbetslösheten bedöms därför fortsätta att växa och kulminera på nästan 10 procent under det fjärde kvartalet 2020. Den ekonomiska politiken fortsätter att ge stöd till återhämtningen under 2021, men enligt Konjunkturinstitutet dröjer det till 2023 innan lågkonjunkturen är över. Sammantaget bedöms BNP-tillväxten minska med 3,4 procent 2020 och sedan öka med 3,6 procent 2021.

I enlighet med ett regeringsuppdrag presenterade Konjunkturinstitutet den 14 oktober en bedömning av de makroekonomiska och offentligfinansiella effekterna på den svenska ekonomin av covid-19-pandemin.

Konjunkturinstitutet bedömer sammantaget att covid-19-pandemin innebär att svensk BNP-tillväxt blir ca 4–5 procentenheter lägre 2020. Nästa år blir tillväxten ca 2 procentenheter högre, eftersom ekonomin då återhämtar sig. Arbetslösheten blir ca 1–2 procentenheter högre 2020 och ca 2 procentenheter högre 2021. Lönetillväxten bedöms bli ca 1 procentenhet lägre 2020 och ca 0–1 procentenhet lägre 2021. Reporäntan bedöms inte påverkas vare sig 2020 eller 2021 eftersom räntan var låg redan i utgångsläget.

Internationella valutafondens prognos för världsekonomin

Internationella valutafonden (IMF) bedömer i sin prognos för världsekonomin från den 13 oktober 2020 att en återhämtning har inletts men att utvecklingen är osäker eftersom pandemin fortfarande pågår och många länder nu återinför restriktioner eller lättar på restriktioner i långsammare takt. Den globala BNP-tillväxten bedöms minska med 4,4 procent 2020, vilket är en något mindre negativ utsikt jämfört med IMF:s prognos från i juni 2020. För 2021 beräknas den globala BNP-tillväxten uppgå till 5,2 procent, vilket är något lägre jämfört med juniprognosen och följer av prognosrevideringen för 2020, samt förväntningar om fortsatta restriktioner. IMF bedömer att nivån på global BNP i slutet av 2021 endast kommer att ligga 0,6 procent över nivån 2019. I både avancerade och framväxande ekonomier bedöms BNP-gapen vara negativa 2020 och 2021, och även arbetslösheten bedöms öka under perioden.

IMF konstaterar att osäkerheten i prognosen är ovanligt stor. Pandemins utveckling, eventuella effekter av minskad efterfrågan, svagare turism och lägre remitteringar på den globala ekonomin samt utvecklingen på de finansiella marknaderna är faktorer som bidrar till osäkerheten. IMF konstaterar även att det råder osäkerhet om vilka effekter pandemin har fått på utbudssidan.

Sveriges Kommuner och Regioners ekonomirapport

I sin prognos från den 20 oktober 2020 konstaterar Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) att den svenska ekonomin nu präglas av en snabb uppgång i efterfrågan och produktionen totalt sett. Utsikterna för resten av 2020 och för 2021 är dock osäkra och beror bl.a. på pandemins utveckling. SKR räknar med att BNP-tillväxten för 2020 sammantaget minskar med 3,9 procent och ökar med 2,9 procent 2021. SKR bedömer att arbetsmarknaden återhämtar sig i långsammare takt och att arbetslösheten ökar till 8,8 procent 2020 och 9,5 procent 2021.

Enligt SKR innebär de statliga åtgärder som vidtagits under 2020 att kommunsektorn för första gången på tio år inte kommer att ha underskott i sitt finansiella sparande. För perioden 2021–2024 beräknas kommunsektorn dock ha ett underskott i sitt finansiella sparande på 0,6 procent av BNP. SKR framhåller att de långsiktiga utmaningarna som kommunerna hade före pandemin kvarstår, och att effektiviseringar måste göras för att förhindra det underskott i ekonomin som väntas uppstå framöver om kostnaderna tillåts öka

i takt med befolkningen. SKR bedömer att höga generella statsbidrag, merkostnads- och sjuklöneersättningar i kombination med uppskjuten vård sammantaget leder till ett förmodat starkt resultat för regionerna 2020. Enligt SKR ser regionernas ekonomi relativt bra ut även 2021 och 2022, men därefter bedöms det ekonomiska läget försämras.

EU-kommissionens höstprognos

EU-kommissionen bedömer i sin höstprognos från den 5 november 2020 att BNP-tillväxten i EU minskar med 7,4 procent 2020 för att sedan växa med 4,1 procent 2021. Jämfört med kommissionens prognos från i somras är utsikten något mindre negativ för 2020. Kommissionen framhåller dock att osäkerheten i prognosen kommer att vara högre än vanligt så länge pandemin pågår. Arbetslösheten väntas stiga både 2020 och 2021, men de policyåtgärder som vidtagits av medlemsländerna och på EU-nivå bedöms ha bidragit till att begränsa pandemins negativa effekt på arbetsmarknaden.

Sveriges ekonomi bedöms minska med 3,4 procent 2020 och sedan växa med 3,3 procent 2021. Den återhämtning som inleddes under sommaren 2020 väntas fortsätta, drivet av en återhämtning i hushållens konsumtion och ökad offentlig konsumtion. Även exporten väntas bidra. På grund av ett lågt kapacitetsutnyttjande och fortsatt osäkerhet bedöms dock investeringarna fortsätta att vara dämpade. Kommissionen räknar med att arbetslösheten stiger till 8,8 procent 2020 och till 9 procent 2021 innan den sedan minskar igen.

Ny statistik över läget i svensk ekonomi

Regeringens prognos bygger på information som fanns tillgänglig t.o.m. den 7 augusti 2020. I detta avsnitt redovisas ett antal indikatorer för den svenska ekonomins utveckling som publicerats efter det datumet.

Enligt SCB:s beräkning av *nationalräkenskaperna* för det andra kvartalet 2020 sjönk BNP med 8,3 procent, säsongsrensat och jämfört med det första kvartalet 2020. Nedgången var bred men tyngdes särskilt av exporten och hushållens konsumtion. Kalenderkorrigerat och jämfört med det andra kvartalet 2019 minskade BNP med 7,7 procent under det andra kvartalet 2020 (källa: SCB, publicerat den 28 augusti 2020).

Enligt SCB visar *BNP-indikatorn* på en rekyl i svensk ekonomi under det tredje kvartalet 2020. BNP-indikatorn är en tidig sammanställning av de kvartalsvisa nationalräkenskaperna och bygger på mer begränsade och preliminära underlag. Enligt indikatorn ökade BNP med 4,3 procent det tredje kvartalet 2020, säsongsrensat och jämfört med det andra kvartalet 2020. Uppgången drevs till stor del av en ökande varuexport. SCB konstaterar att uppgången sker från en låg nivå och innebär att svensk ekonomi har tagit igen runt hälften av den stora nedgången under det andra kvartalet 2020. Kalenderkorrigerat och jämfört med det tredje kvartalet 2019 minskade BNP-tillväxten med 3,5 procent under det tredje kvartalet 2020 (källa: SCB, publicerat den 5 november 2020).

Arbetskraftsundersökningarna för det tredje kvartalet 2020 visar att antalet sysselsatta i åldern 15–74 år uppgick till 5 096 000 personer, icke säsongsrensat. Det är en minskning med 103 000 personer jämfört med det tredje kvartalet 2019. Sysselsättningen minskade bland både kvinnor och män. Antalet arbetslösa i åldern 15–74 år uppgick under det tredje kvartalet 2020 till 481 000 personer, icke säsongsrensat. Det motsvarar ett arbetslöshetstal på 8,6 procent, vilket är en ökning med 2,1 procentenheter jämfört med det tredje kvartalet 2019. Ökningen var enligt SCB störst bland personer i åldern 15–24 år och utrikes födda. Även säsongsrensade och utjämnade data visar på en ökning i arbetslöshetstalen, då jämfört med det första kvartalet 2020 (källa: SCB, publicerat den 27 oktober 2020).

Finansmarknadsstatistik från september 2020 visar att de icke-finansiella *företagens lån* från monetära finansinstitut (MFI) hade en årlig tillväxttakt på 3,8 procent. Efter en ökning i mars och april har tillväxttakten för lån till företag sedan avtagit. Motsvarande tillväxttakt för *utlåning till hushåll* var 5,2 procent. Tillväxttakten för utlåning till hushåll har legat på ungefär samma nivå det senaste året. Bostadslånen, som utgjorde 82 procent av utlåningen till hushållen, hade en årlig tillväxttakt på 5,5 procent. Hushållens konsumtionslån hade en tillväxttakt på 6,2 procent (källa: SCB, publicerat den 27 oktober).

Aktuella bedömningar av de offentliga finanserna

Konjunkturinstitutets prognos över offentliga finanser

Enligt KI:s senaste prognos över de offentliga finanserna från den 30 september 2020 beräknas det finansiella sparandet till –3,6 procent av BNP och det strukturella sparandet till –1,8 procent av potentiell BNP. Jämfört med prognosen från juni 2020 har det offentliga sparandet reviderats upp med 2 procentenheter som andel av BNP, från –5,6 procent av BNP till –3,6 procent av BNP. Det förklaras bl.a. av att BNP inte faller lika mycket 2020 som förutsågs i juni och att de åtgärder som införts för att stödja företag och hushåll inte används i den omfattning som förväntades i juni. För 2021 beräknas det finansiella sparandet till –2,6 procent av BNP och det strukturella sparandet beräknas till –1,1 procent av potentiell BNP. KI bedömer att den svenska ekonomin 2021 kommer att kännetecknas av en djup lågkonjunktur men också av en snabb konjunkturåterhämtning. Finanspolitiken fortsätter att stödja återhämtningen 2021, samtidigt som det offentliga underskottet blir lägre än 2020. Med tanke på pandemin och den djupa lågkonjunkturen anser KI att det är motiverat. Det bedöms som rimligt att politiken stramas åt åren därpå så att ett sparande i linje med överskottsmålet nås 2024. I KI:s scenario för 2022–2024 beräknas det finansiella sparandet till –1,0 procent av BNP 2022, –0,1 procent av BNP 2023 och till 0,3 procent av BNP 2024. Det strukturella sparandet för samma period beräknas till –0,5 procent av potentiell BNP 2022, 0,0 procent av potentiell BNP 2023 och till 0,3 procent av potentiell BNP 2024.

Riksbankens penningpolitiska rapport

I Riksbankens penningpolitiska rapport från den 22 september 2020 redovisas en prognos över den offentliga sektorns finansiella sparande i procent av BNP för 2020–2022. Inom parentes anges prognosen från juni 2020. Prognosen visar –4,5 (–6,6) för 2020, –2,6 (–2,7) för 2021 och –0,6 (–0,7) för 2022. Revideringarna förklaras främst av att kostnaden av för regeringens krisåtgärder är lägre än tidigare beräknat.

Riksgäldskontorets prognos över statens lånebehov

I Riksgäldskontorets senaste prognos från den 21 oktober 2020 beräknas ett underskott i statens budget på 256 miljarder kronor för 2020. Jämfört med föregående prognos från maj 2020 är det en förbättring av budgetsaldot med 146 miljarder kronor. Det minskade underskottet innebär att Riksgäldskontoret drar ned statens upplåning och att statsskulden inte väntas öka lika mycket som tidigare förutspåtts.

De stora finanspolitiska stimulanserna i budgetpropositionen för 2021 väntas bidra till återhämtningen men medför samtidigt att statsbudgeten visar underskott på 80 miljarder kronor 2021. Prognosen för 2022 visar på ett mindre underskott. Även det finansiella sparandet för staten är negativt, men det förbättras successivt när ekonomin växer. Riksgäldskontorets prognos för den offentliga sektorns finansiella sparande är –2,2 procent av BNP 2021 och –0,2 procent av BNP 2022.

Statsskulden var 1 113 miljarder kronor i slutet av 2019, vilket motsvarade 22 procent som andel av BNP – den lägsta nivån sedan mitten av 1970-talet. I år beräknas statsskulden öka till 1 331 miljarder kronor, eller 27 procent av BNP. I slutet av 2022 uppgår den till 1 436 miljarder kronor, vilket motsvarar 26 procent av BNP.

Maastrichtskulden väntas öka till 40 procent av BNP under 2020 och sedan ligga på 41 procent i slutet av 2021 och 2022.

EU-kommissionens höstprognos 2020

EU-kommissionen har i sin höstprognos reviderat ned sin prognos för den offentliga sektorns finansiella sparande från –5,6 procent av BNP till –3,9 procent av BNP 2020, jämfört med prognosen från i maj 2020. För 2021 är prognosen nedreviderad från –2,5 procent av BNP till –2,2 procent av BNP. För 2022, som är ett nytt prognosår, räknar kommissionen med att det finansiella sparandet som andel av BNP blir –1,4 procent. Det strukturella sparandet beräknas till –1,4, –0,9 respektive –0,2 procent av potentiell BNP för 2020, 2021 och 2022. Maastrichskulden beräknas till 39,9 för 2020, till 40,5 2021 och till 40,3 för 2022.

1.4 Utskottets ställningstagande

Den ekonomiska utvecklingen

Utskottet konstaterar att pandemin och dess följdverkningar drastiskt har förändrat utsikterna för världsekonomin. De restriktioner som länder infört för att minska smittspridningen har tillsammans med beteendeförändringar en mycket stor påverkan på den ekonomiska utvecklingen. Även i Sverige har pandemin fått mycket stora konsekvenser för samhället och den ekonomiska tillväxten. BNP föll kraftigt under det andra kvartalet 2020, främst drivet av att hushållen minskade konsumtionen, men även av minskad export. Utskottet noterar liksom regeringen att en viss återhämtning har inletts. Återhämtningen sker dock från en låg nivå och det väntas dröja till slutet av 2021 innan svensk BNP är tillbaka på samma nivå som före virusutbrottet. Vidare har den kraftigt minskade efterfrågan medfört ett försämrat läge på arbetsmarknaden och arbetslösheten bedöms stiga både 2020 och 2021. Utskottet noterar även att resursutnyttjandet bedöms vara lägre än normalt och att det dröjer innan det åter är balanserat.

Utskottet konstaterar att prognosen för den ekonomiska utvecklingen är mer osäker än vanligt och beror på pandemins utveckling och vilka restriktioner som införs i olika länder. Det är också osäkert hur den ekonomiska krisen påverkar världshandeln, som i sin tur också väntas påverkas av handelspolitiska spänningar mellan USA och Kina och Storbritanniens utträde ur EU.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Utskottet konstaterar att Sverige har goda offentliga finanser för att hantera den lågkonjunktur som följer av pandemin. En ansvarsfull finanspolitik har bidragit till att den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld är låg i såväl en historisk som en internationell jämförelse, ca 35 procent av BNP 2019.

Utskottet delar regeringens bedömning att finanspolitiken bör fortsätta att vara expansiv för att så snabbt som möjligt ta Sverige ur lågkonjunkturen. Det medför att den offentliga sektorns finanser försvagas och att det strukturella sparandet tydligt avviker från överskottsmålet. I likhet med regeringen anser utskottet att det är motiverat av stabiliseringspolitiska skäl.

Utskottet noterar att underskottet i de offentliga finanserna även överstiger gränsvärdet i EU:s stabilitets- och tillväxtpakt som säger att underskottet inte får vara större än 3 procent av BNP. Samtidigt noterar utskottet att stabilitets- och tillväxtpaktens undantagsklausul har aktiverats för unionen som helhet. Mot bakgrund av att prognosen för konjunkturens utveckling bedöms som ovanligt osäker delar utskottet regeringens bedömning om att det inte är lämpligt att nu ange en plan för en återgång till överskottsmålet annat än på en övergripande nivå. Utskottet välkomnar att regeringen avser att återföra det strukturella sparandet till överskottsmålet när de ekonomiska förhållandena medger det.

Försvagningen av den offentliga sektorns finanser medför att den offentliga sektorns bruttoskuld ökar och utskottet noterar att Maastrichtskulden väntas komma att överstiga 40 procent av BNP 2020–2022 och ligga strax under 40 procent 2023. Utskottet konstaterar att skulden överstiger skuldankarets toleransintervall och att regeringen därmed ska lämna en skrivelse till riksdagen om vad som föranlett utvecklingen och hur den hanteras samtidigt som den ekonomiska vårpropositionen lämnas.

Inriktningen på den ekonomiska politiken

De starka offentliga finanserna skapar förutsättningar båda för en grön återstart av svensk ekonomi och för att genomföra reformer för att långsiktigt bekämpa samhällsproblemen. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om att inriktningen av den ekonomiska politiken ska vara att få fler i arbete och bygga Sverige starkare, tryggare och mer hållbart. Arbetslösheten, klimatförändringarna, de växande behoven i välfärden, klyftan mellan stad och land, den bristande integrationen, de svaga kunskapsresultaten i skolan och brottsligheten ska mötas med fortsatt reformarbete.

En kraftfull grön ekonomisk återstart

Det behövs en tillfälligt expansiv finanspolitik för att så snabbt som möjligt ta Sverige ur lågkonjunkturen och utskottet ställer sig bakom regeringens förslag avseende omfattande gröna investeringar. En statlig grön kreditgaranti ska införas för större industriinvesteringar och medel avsättas för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus. Investeringar för transportsektorns omställning ska genomföras, bl.a. en elektrifiering av tunga vägtransporter och laddinfrastruktur för tunga fordon.

Pandemin har satt välfärden under press och brister har uppdagats, inte minst inom äldreomsorgen. Utskottet ställer sig bakom att äldreomsorgen stärks genom ett kraftigt tillskott till kommunerna och att skolväsendet tilldelas ytterligare riktade medel. Resurser ska även avsättas för att täcka de merkostnader som uppstått till följd av pandemin inom hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning, men också för att stödja hälso- och sjukvårdens återhämtning. Medel ska avsättas för testning och aktiv smittspårning av covid-19 under 2021.

För att öka takten i den ekonomiska återhämtningen ska politiken inriktas på att stärka de svenska företagens konkurrenskraft och tillväxt bl.a. genom reformer som stärker incitamenten för att öka och tidigarelägga investeringar i företag. Genom skattesänkningar, bl.a. inom ramen för den gröna skatteväxlingen, på inkomster, pension och socialförsäkringsförmåner ska hushållens köpkraft stärkas, vilket bidrar till den ekonomiska återhämtningen.

Utskottet välkomnar att regeringen avser att bedriva en politik som förbättrar tryggheten och omställningsmöjligheterna för den som blir arbetslös. Arbetsmarknadspolitiken ska förstärkas och individens möjligheter

till utbildning och omskolning förbättras. Dessutom ska de under året höjda ersättningsnivåerna i arbetslöshetsförsäkringen förlängas tillfälligt.

Sverige ska stå starkare efter krisen

Utskottet delar regeringens uppfattning att det utöver de föreslagna åtgärderna för att stötta den ekonomiska återhämtningen även behövs ett långsiktigt reformarbete för att lösa samhällsproblemen.

Som regeringen framhåller är arbete den viktigaste förutsättningen för egen försörjning och deltagande i samhället. I en lågkonjunktur riskerar personer som redan tidigare hade en svag förankring på arbetsmarknaden att drabbas särskilt hårt. Utskottet ställer sig bakom att Arbetsförmedlingen tillförs medel för att hantera en växande arbetslöshet och för att en lokal närvaro och likvärdig service ska säkerställas i hela landet. Kunskapslyftet ska förstärkas med fler utbildningsplatser och rutavdraget utvidgas med fler tjänster samtidigt som taket höjs.

Regeringens ambition är att underlätta för svenska företag att investera i ny teknik och högt kunskapsinnehåll. Utskottet ställer sig bakom en förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling samt utvidgade skattelättnader för experter. Liksom regeringen anser utskottet att Sverige ska vara en ledande forsknings- och innovationsnation.

Utskottet delar regeringens syn att Sverige ska gå före och visa att en fossilfri värld är möjlig. Klimatomställningen och omställningen till cirkulär ekonomi medför även goda möjligheter till jobb och företagande. Utskottet står bakom regeringens förslag att Klimatklivet ska förstärkas och förlängas för att minska klimatutsläppen i hela landet. Utskottet ställer sig även bakom att Industriklivet förstärks och breddas för att fler näringsgrenar inom industrin ska få stöd till insatser som bidrar till klimatomställningen. Dessutom ska ett grönt skatteavdrag för privatpersoner vid installation av grön teknik införas.

Kommunsektorn behöver också långsiktiga förutsättningar för att kunna upprätthålla en hög kvalitet i välfärden och för att säkerställa allas rätt till välfärdstjänster. Utskottet välkomnar regeringens förslag om att stärka äldreomsorgen bl.a. genom att ytterligare medel tillförs kommunerna. Utskottet delar även regeringens syn att en förutsättning för Sveriges framtida välstånd är en skola präglad av kunskapsfokus och likvärdighet. Läraryrket ska stärkas, bl.a. genom fortsatt utveckling av ett professionsprogram för lärare och rektorer.

Utskottet välkomnar att regeringen avser att fortsätta inrikta politiken på att hela landet ska ges möjlighet att växa och att ett landsbygdspaket införs. Landsbygdspaketet ska omfatta satsningar för livskraftiga landsbygder och konkurrenskraftiga gröna näringar, fler jobb och växande företag.

Sverige ska vara ett tryggt land för alla. Därför välkomnar utskottet att förutsättningar skapas för att fler poliser ska kunna anställas, att resurserna till

Kriminalvården utökas och att ett åtgärdspaket för att lyfta utsatta områden införs.

Det civila försvaret ska förstärkas och totalförsvaret tilldelas ökade medel för att stärka dess robusthet och uthållighet. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag att det militära försvaret ska tillföras resurser i enlighet med Försvarsberedningens förslag.

Finansutskottet tillstyrker propositionens riktlinjer

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet propositionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Motionärernas alternativa riktlinjer avstyrks.

2 Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom regeringens förslag till utgiftstak, utgiftsramar och beräkning av inkomster i statens budget.

Därmed fastställer riksdagen utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 743, 1 695 respektive 1 634 miljarder kronor för 2020–2022. För 2023 fastställer riksdagen en nivå på utgiftstak på 1 539 miljarder kronor.

Riksdagen beslutar om ramar för de 27 utgiftsområdena för 2021 och godkänner övriga utgifter i statens budget 2021 i enlighet med regeringens förslag. Utgifterna i statens budget uppgår till 1 173,2 miljarder kronor 2021.

Riksdagen godkänner regeringens förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget 2021 och antar regeringens förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler med den ändring som utskottet föreslår i bilaga 7. Riksdagen antar den ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund som regeringen föreslår och godkänner den föreslagna försäljningen av två fastigheter som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster. Inkomsterna uppgår därmed till 1 106,0 miljarder kronor 2021.

Riksdagen godkänner regeringens beräkning av utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2021.

Slutligen godkänner riksdagen preliminära utgiftsramar och preliminära inkomstberäkningar för 2022 och 2023.

Jämför reservation 5 (M), 6 (SD), 7 (V) och 8 (KD).

I detta avsnitt behandlas de förslag som ingår i rambeslutet. I ett och samma beslut fastställer riksdagen utgiftstaket för staten och utgiftsramarna för de olika utgiftsområdena samt godkänner en beräkning av inkomsterna i statens budget. I rambeslutet ingår även att riksdagen godkänner ett antal budgetpåverkande utgiftsposter: förändringen i anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringen. I inkomstberäkningen ingår att ta ställning till olika förslag om ändrade regler för skatter och avgifter och att beräkna vad dessa förslag har för effekter på inkomsterna. Skillnaden mellan inkomsterna och utgifterna i statens budget utgör budgetsaldot, vilket definitionsmässigt är lika med statens lånebehov, men med omvänt tecken. Riksdagen tar inte ställning till saldot som sådant utan till de delar på utgifts- respektive inkomstsidan som ingår i rambeslutet. I beslutet ingår också att riksdagen godkänner en beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. För att säkerställa en

helhetssyn på budgetpolitiken i ett medelfristigt perspektiv ingår också ett beslut om att godkänna preliminära inkomstberäkningar och utgiftsramar för de tillkommande budgetåren 2022 och 2023.

2.1 Utgiftstak för staten

Enligt 2 kap. 2 § budgetlagen ska regeringen lämna förslag till utgiftstak för det tredje tillkommande budgetåret. Utgiftstaket är en grundläggande del av den medelfristiga budgeteringen och principen om en beslutsordning uppifrån och ned, där beslut om en övre gräns för de totala utgifterna fattas före besluten om delarna, dvs. utgiftsramarna beslutas om före anslagen.

Propositionen

I budgetpropositionen föreslår regeringen att riksdagen fastställer dels utgiftstaket för staten 2020 till följd av tekniska justeringar (punkt 2), dels utgiftstaken för 2021 och 2022 till följd av tekniska justeringar och av finanspolitiska skäl (punkt 3). Vidare föreslår regeringen att riksdagen fastställer utgiftstaket för det tredje tillkommande budgetåret 2023 (punkt 4). Regeringen föreslår att nivåerna på utgiftstaket fastställs till 1 743, 1 695 och 1 634 miljarder kronor för 2020–2022 (se tabell 2.1). För 2023 föreslås ett utgiftstak på 1 539 miljarder kronor. De föreslagna nivåerna på utgiftstaken för 2021 och 2022 är betydligt högre jämfört med regeringens bedömning i 2020 års ekonomiska vårproposition av de tidigare beslutade nivåerna för 2021 och 2022. För 2021 handlar det om en finanspolitiskt motiverad ökning med 250 miljarder kronor och för 2022 en ökning med 130 miljarder kronor. Utöver dessa ökningar görs också tekniska justeringar, som i huvudsak förklaras av en neutralisering av effekten på kommunsektorn (justering av allmänna statsbidrag) av förslaget om sänkt skatt för personer över 65 år. En teknisk justering gör så att utgiftstakets stramhet bibehålls t.ex. när en budgetförändring inte har samma nettoeffekt på den offentliga sektorns konsoliderade utgifter som på de takbegränsade utgifterna. Regeringens förslag till nivå på utgiftstaket för 2023 innebär att nivån minskar med 95 miljarder kronor i förhållande till det föregående året, men den är i stort sett på samma nivå som bedömdes i vårpropositionen för 2020.

De takbegränsade utgifterna beräknas öka med 237 miljarder kronor 2020 jämfört med 2019, vilket motsvarar en ökning med 20 procent. Det är en historiskt hög ökning. Sedan utgiftstaket infördes 1997 har ökningen aldrig tidigare överstigit 5 procent ett enskilt år. Utgiftsökningen förklaras av åtgärder med anledning av covid-19.

Budgeteringsmarginalen (skillnaden mellan utgiftstaket och de takbegränsade utgifterna) uppgår till 12,8 procent av de takbegränsade utgifterna 2020, 13,4 procent 2021 och 10,5 procent 2022. För 2023 uppgår marginalen till 80 miljarder kronor eller 5,5 procent av de takbegränsade utgifterna. Det är en högre andel än den säkerhetsmarginal på 3,0 procent som

gäller enligt riktlinjerna för budgeteringsmarginalens minsta storlek för det tredje tillkommande året.[2] Detta ger utrymme för möjliga utgiftsökningar som motsvarar ca 1,0 procent av BNP 2023.

Motionerna

Motionärernas förslag till utgiftstak framförs i yrkande 2 i deras respektive partimotioner. Förslagen till utgiftstak i förhållande till regeringens förslag redovisas i tabell 2.1. Moderaterna föreslår inga andra nivåer på utgiftstaket än regeringen. Budgeteringsmarginalen blir något större för 2021–2023 eftersom de takbegränsade utgifterna i motionen är lägre än regeringens.

Sverigedemokraterna föreslår ett högre utgiftstak för 2021 än regeringen, och en lägre budgeteringsmarginal. För 2022 och 2023 föreslås inga andra nivåer på utgiftstaket än vad regeringen föreslår. Vänsterpartiet avslår regeringens förslag till utgiftstak för 2023 och föreslår att riksdagen beslutar att upphäva det tidigare fastställda utgiftstaket för 2022. Motionärerna föreslår en högre nivå på utgiftstaket än regeringen för det kommande budgetåret 2021. Kristdemokraterna föreslår en något lägre nivå på utgiftstaket för 2023. Motionärerna föreslår inga andra nivåer på utgiftstaket än regeringen för 2021 och 2022, men något lägre takbegränsade utgifter och därmed en något högre budgetmarginal.

Tabell 2.1 Regeringens och riksdagspartiernas förslag till utgiftstak för staten 2020–2023

Miljarder kronor

	2020	2021	2022	2023
Regeringens förslag till utgiftstak	1 743	1 695	1 634	1 539
Avvikelse från regeringen				
Moderaterna		±0	±0	±0
Sverigedemokraterna		+100	±0	±0
Vänsterpartiet		+72	(+91)	(+109)
Kristdemokraterna		±0	±0	–20

Källa: Budgetpropositionen för 2021, partimotion 2020/21:3422 (M), partimotion 2020/21:3128 (SD), partimotion 2020/21:3170 (V), partimotion 2020/21:3530 (KD).
Anm.: Riksdagspartierna lämnar inga förslag till utgiftstak för 2020. Vänsterpartiet föreslår endast utgiftstak för 2021.

2.2 Utgiftsramar för utgiftsområdena 2021

I regeringens förslag till statens budget ska utgifterna enligt 9 kap. 5 § riksdagsordningen hänföras till utgiftsområden som anslagen ska fördelas på.

[2] Enligt regeringens riktlinje bör marginalen uppgå till minst 1 procent av de takbegränsade utgifterna innevarande år, minst 1,5 procent för kommande budgetår, minst 2 procent för år två och minst 3 procent för år tre (skr. 2017/18:207).

Propositionen

I budgetpropositionen (punkt 7) föreslår regeringen att utgifterna för 2021 fördelas på utgiftsområden enligt tabell 2.3. De föreslagna utgiftsramarna för 2021 uppgår sammantaget till 1 166 miljarder kronor, vilket är 103 miljarder kronor mer än de beslutade ramnivåerna i statens budget för 2020.

I förslaget till utgiftsramar för 2021 har hänsyn tagits till tidigare beslutade och aviserade samt nu föreslagna utgiftsreformer. Till grund för utgiftsramarna ligger också regeringens prognoser för den makroekonomiska utvecklingen och den årliga pris- och löneomräkningen av främst förvaltningsanslagen.

Andra faktorer som påverkar utgiftsramarna för 2021 är färre personer i transfereringssystemen inom sjukförsäkring, etablering, migration och ekonomisk trygghet vid ålderdom (färre personer med efterlevandepension). Däremot beräknas fler personer ta ut föräldrapenning och få studiestöd.

Övriga förändringar som påverkar utgiftsramarna är nivån på medlemsavgiften till EU och tidsförskjutningar i olika program eller utbetalningar, t.ex. olika investeringar i transportinfrastruktur. Vidare ingår också förändringar av anslagsbehållningar.

Nedan listas de beloppsmässigt största förändringarna av utgiftsramarna 2021 jämfört med de ramar som riksdagen beslutat om för statens budget 2020.

- Utgiftsområde 4 Rättsväsendet (+4,7 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (+6,4 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 8 Migration (–2,2 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (+17,8 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (+2,7 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom (+1,2 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn (+2,1 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering (–2,3 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (+28,6 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 15 Studiestöd (+2,8 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (+8,8 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (+1,7 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (+1,9 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (+3,6 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 21 Energi (+1,0 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 22 Kommunikationer (+12,6 miljarder kronor)

- Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (+2,8 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 24 Näringsliv (+8,1 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (+25,0 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. (–29,5 miljarder kronor)
- Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen (+3,0 miljarder kronor).

Tabell 2.2 redovisar hur förändringarna i regeringens föreslagna utgiftsramar för 2021 kan härledas från beslut om åtgärder, makroekonomiska förändringar, pris- och löneomräkning, volymer och övrigt.

Tabell 2.2 Härledning av de sammanlagda utgiftsramarna 2021

Miljarder kronor

	2021
Anvisade utgiftsramar 2020	**1 062,4**
Förändring till följd av:	
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	111,4
Makroekonomiska förändringar	20,9
Pris- och löneomräkning	5,2
Volymer	–4,4
Övrigt	–29,7
Summa utgiftsramar 2021	**1 165,8**

Källa: Budgetpropositionen för 2021.

Enligt tabell 2.2 beräknas beslutade och nu föreslagna reformer bidra till att utgiftsramarna för 2021 ökar med 111,4 miljarder kronor jämfört med ramarna i statens budget för 2020. De utgiftsområden som ökar mest till följd av beslut om reformer är utgiftsområdena 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, 25 Allmänna bidrag till kommuner och 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Nedan redovisas de huvudsakliga skälen till regeringens föreslagna förändringar i fråga om ramnivåer 2021 till följd av beslut om reformer.[3]

- Utgiftsområde 4 Rättsväsendet: Ökad ram till följd av åtgärder för att stärka Kriminalvården och Sveriges Domstolar, men också Polismyndigheten.
- Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap: Ökad ram till följd av stegvisa satsningar som syftar till att stärka Sveriges försvarsförmåga.
- Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd: Ökad ram främst till följd av effekter av förlängningen av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.
- Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg: Minskad ram till följd av att tillfälliga satsningar löper ut, bl.a. åtgärder som vidtagits på

[3] Gäller förändringar av utgiftsramen för ett utgiftsområde på 1 miljard kronor eller mer. Regeringens redovisning i denna del utgår från förändringen av takbegränsade utgifter jämfört med föregående år, inte jämfört med beslutet om statens budget för 2020. I denna redovisning ingår bl.a. ändringsbudgetar som lämnats efter beslutet om statens budget för 2020 i ramnivån för 2020 som jämförelsen avser.

grund av covid-19, t.ex. ett särskilt stöd till regioner och kommuner, smittbärarpenning och insatser för att korta ned vårdköerna.

- Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning: Minskad ram främst till följd av att tillfälliga satsningar löper ut, bl.a. ersättning för karensavdrag och arbetsgivares utökade rätt till ersättning för sjuklönekostnader samt ersättning till riskgrupper.
- Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom: Ökad ram till följd av införande av inkomstpensionstillägg.
- Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv: Ökad ram främst till följd av åtgärder inom arbetslöshetsförsäkringen för att stödja arbetslösa till följd av coronavirusets effekter på arbetsmarknaden, samt åtgärder som fortsatt höjt tak i den inkomstbaserade ersättningen och fler upphandlade matchningstjänster.
- Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning: Ökad ram främst till följd av åtgärder som t.ex. förlängd satsning på behörighetsgivande studier och utökad satsning på regionalt yrkesvux.
- Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid: Minskad ram till följd av tidigare tillfälliga stöd till idrott och kulturverksamheter som kompensation för ekonomiska konsekvenser av covid-19.
- Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik: Ökad ram till följd av åtgärder som t.ex. ett nytt stöd för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer, men också medel till investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande.
- Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård: Ökad ram till följd av förstärkning av klimatbonusen samt skötsel av naturreservat och ersättning till fastighetsägare för skydd av värdefull natur som naturreservat.
- Utgiftsområde 21 Energi: Ökad ram till följd av en budgetmässig omläggning av solcellsstödet, på grund av att det finns en eftersläpning i utbetalningar på anslaget, samt satsningar på laddningsinfrastruktur för tunga fordon.
- Utgiftsområde 22 Kommunikationer: Ökad ram till följd av förlängt bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik och medel till det nationella stödet av bredbandsutbyggnad.
- Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel: Ökad ram främst till följd av medel för nationell medfinansiering av landsbygdsprogrammet för två övergångsår 2021 och 2022, men även nya beräkningar av EU-stöd.
- Utgiftsområde 24 Näringsliv: Minskad ram till följd av omfattande åtgärder 2020 på grund av covid-19, bl.a. stöd vid korttidsarbete, omställningsstöd och ett omsättningsbaserat stöd till enskilda näringsidkare samt kapitalinsatser i statligt ägda bolag.

- Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner: Ökad ram främst till följd av en höjning av det generella statsbidraget till kommuner och regioner.

Den makroekonomiska utvecklingen och den årliga pris- och löneomräkningen av anslag för förvaltnings- och investeringsändamål beräknas medföra ökade utgiftsramar med 20,9 miljarder kronor respektive 5,2 miljarder kronor 2021 (se tabell 2.2). Utgiftsökningen till följd av den makroekonomiska utvecklingen beror till stor del på en ökad arbetslöshet på grund av den rådande lågkonjunkturen. Det innebär att utgifterna ökar mest för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv under 2021.

Däremot beräknas volymförändringar, som t.ex. färre personer i olika transfereringssystem, bidra till att utgiftsramarna minskar med 4,4 miljarder kronor 2021. De utgiftsramar som beräknas påverkas mest av lägre volymer är utgiftsområdena 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering, 8 Migration och 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom. Färre personer är i sjukförsäkringssystemen och antalet asylsökande minskar samtidigt som tidigare asylsökande har kommunplacerats vilket ger minskade utgifter för migration och etablering.

De utgiftsområden som får ökade volymer är utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn och utgiftsområde 15 Studiestöd. Fler personer beräknas ta ut föräldrapenning, och fler får studiestöd och studiehjälp på grund av ökad efterfrågan på utbildning.

Övriga utgiftspåverkande faktorer beräknas bidra till minskade utgiftsramar med 29,7 miljarder kronor 2021. Minskningen beror främst på Riksgäldskontorets upplåningsteknik (utg.omr. 26 Statsskuldsräntor m.m.).

Motionerna

Moderaterna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkande 2 framförs Moderaternas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2021. I tabell 2.3 redovisas partiets förslag till utgiftsramar för 2021 jämfört med regeringens förslag. Sammantaget föreslår Moderaterna 30 miljarder kronor lägre utgiftsramar än regeringen gör i sitt förslag. Nedan kommenteras de större avvikelserna i ramnivåer jämfört med regeringens förslag.

Den högre ramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet (+1,7 miljarder kronor) förklaras främst av att Moderaterna föreslår utökade resurser till Polismyndigheten för att anställa mer personal och till Kriminalvården för att hantera platsbristen i häkten. Den lägre ramen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (–15,7 miljarder kronor) följer av att Moderaterna vill effektivisera biståndet för att omfördela resurser till andra prioriterade utgiftsområden. Den lägre ramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet

vid sjukdom och funktionsnedsättning (–11,9 miljarder kronor) förklaras framför allt av att partiet vill återinföra en bortre tidsgräns i sjukförsäkringen. Vidare avvisar Moderaterna regeringens förslag på en tillfälligt utökad ersättning för sjuklönekostnader och en förlängd läkarintygsfri tid till förmån för ett förslag om en krisbuffert för beredskap inför en eventuellt försämrad coronasituation. När det gäller utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (–9,9 miljarder kronor) förklaras den lägre ramen i förhållande till regeringens förslag av införandet av en tidsgräns i aktivitetsstödet och reformer som partiet föreslår inom arbetslöshetsförsäkringen. Den lägre ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–4,1 miljarder kronor) följer i huvudsak av att Moderaterna vill ta bort investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande. Slutligen förklaras den högre ramen för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (+10,4 miljarder kronor) framför allt av att Moderaterna vill öka statsbidragen mer än regeringen för att kompensera kommuner för skattebortfall som uppstår till följd av partiets förslag om sänkt skatt för pensionärer.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 5 framförs Sverigedemokraternas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2021. Av tabell 2.3 framgår partiets förslag till utgiftsramar för 2021 jämfört med regeringens förslag. Sammantaget föreslår Sverigedemokraterna 107 miljarder kronor högre utgiftsramar än regeringen gör. Nedan kommenteras de större avvikelserna i ramnivåer jämfört med regeringens förslag.

Den betydligt högre ramen för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning (+91,7 miljarder kronor) förklaras av att Sverigedemokraterna vill införa ett engångsstöd för svenska medborgare som är folkbokförda och varaktigt bosatta i Sverige. Den högre ramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet (+9,9 miljarder kronor) beror i huvudsak på ökade resurser till Polismyndigheten och Kriminalvården, bl.a. till följd av förslaget om att anställa ordningsvakter. Biståndet sänks till 0,7 procent av BNI, vilket förklarar den lägre ramen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (–15,8 miljarder kronor). Den högre ramen för utgiftsområde 9 Hälso- och sjukvård och social omsorg (+3,0 miljarder kronor) förklaras främst av en höjd assistansersättning och ökade resurser till folkhälsa och psykiatri. När det gäller utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (+5,3 miljarder kronor) avser den högre ramen i huvudsak minskade sjuklönekostnader för små företag, men även resurser till sjukpenning och rehabilitering, och till sjukersättning. Den högre ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom (+3,4 miljarder kronor) avser förslag på höjd garantipension. Sverigedemokraterna vill höja ersättningen i föräldraförsäkringen och införa ett bidrag till förstföderskor,

vilket förklarar den högre ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn (+3,1 miljarder kronor). Den lägre ramen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering (–4,0 miljarder kronor) beror i huvudsak på minskade kommunersättningar vid flyktingmottagande och på att partiet avvisar de åtgärder som föreslås mot segregation. När det gäller utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (–6,7 miljarder kronor) beror den lägre ramen på neddragningar på arbetsmarknadspolitiska program och insatser och på etableringsersättning till vissa nyanlända. Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsutbildningar avvisas helt. Den lägre ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–3,6 miljarder kronor) beror i huvudsak på att partiet avvisar förslaget på investeringsstöd för anordnande av hyres- och studentbostäder och förslag om energieffektivisering och renovering av flerbostadshus. Den lägre ramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (–5,9 miljarder kronor) förklaras främst av att motionärerna avvisar regeringens klimatbonus och klimatinvesteringar. Den högre ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer (+18 miljarder kronor) förklaras bl.a. av ökade resurser till kollektivtrafiken som kompensation för förluster under covid-19 och till investeringar i transportinfrastruktur. För utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (+10,0 miljarder kronor) följer den högre ramen främst av utökade generella statsbidrag till kommunerna.

Vänsterpartiet

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 7 framförs Vänsterpartiets förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2021. I tabell 2.3 redovisas partiets förslag till utgiftsramar för 2021 jämfört med regeringens förslag. Sammantaget föreslår Vänsterpartiet 71,6 miljarder kronor högre utgiftsramar än regeringens förslag. Nedan kommenteras de större avvikelserna i ramnivåer jämfört med regeringens förslag.

Den lägre ramen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (–1,4 miljarder kronor) förklaras av mindre medel till anskaffning av materiel och anläggningar. Den högre ramen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (+1,5 miljarder kronor) avser förslag på corona- respektive klimatbistånd. När det gäller utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (+4,0 miljarder kronor) beror den högre ramen på ökade medel till sjukvården och psykiatrin, ett förstärkt högkostnadsskydd och en bindande nationell taxa i tandvården. Motionärerna avvisar regeringens förslag på prestationsbundna insatser för att korta ned vårdköerna. Den högre ramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (+3,9 miljarder kronor) förklaras av förslag om höjda garantinivåer i sjuk- och aktivitetsersättningen och slopad sjuklön för små företag. För utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom (+3,7 miljarder kronor) blir ramen högre till följd av en höjd garantipension. Den högre ramen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering (+1,9 miljarder kronor)

förklaras av ett ökat anslag för kommunersättningar vid flyktingmottagande. Mer resurser till Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadspolitiska program och insatser samt en stärkt arbetslöshetsförsäkring ger en högre ram för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (+4,3 miljarder kronor). Den högre ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (+4,4 miljarder kronor) följer av förslaget att öka personaltätheten och förbättra kvaliteten i förskolan och fritidshemmen, och förslag om fler anställda i lågstadiet. Den högre ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (+5,4 miljarder kronor) beror bl.a. på utökat investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande samt utökat stöd för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus. När det gäller utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (+1,5 miljarder kronor) beror den högre ramen bl.a. på förslag om klimatstöd och investeringsstöd för produktion av förnybara drivmedel samt laddinfrastruktur. Den högre ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer (+12,0 miljarder kronor) följer av ökade järnvägsinvesteringar och ett brett förslag om transporteffektiva städer. Den högre ramen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (+1,2 miljarder kronor) förklaras främst av ökade medel till åtgärder för landsbygdens miljö och struktur. Den högre ramen för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (+26,2 miljarder kronor) förklaras bl.a. av förslag om investeringsstöd för samhällsfastigheter och en stärkt äldreomsorg.

Kristdemokraterna

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkande 3 framförs Kristdemokraternas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2021. I tabell 2.3 redovisas partiets förslag till utgiftsramar för 2021 jämfört med regeringens förslag. Sammantaget föreslår Kristdemokraterna 3,8 miljarder kronor lägre utgiftsramar än regeringen gör i sitt förslag. Nedan kommenteras de större avvikelserna i ramnivåer jämfört med regeringens förslag.

Den högre ramen för 4 Rättsväsendet (+2,2 miljarder kronor) förklaras av ökade anslag till bl.a. Polismyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården. När det gäller utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (+8,0 miljarder kronor) förklaras främst av stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, förslag om en nationell vårdförmedling och en stärkt förlossningsvård. Den lägre ramen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (–7,4 miljarder kronor) förklaras främst av att motionärerna säger nej till regeringens förlängda höjningar och utökningar av ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen. Vidare förordar motionärerna mindre medel till arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Den lägre ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd (–1,6 miljarder kronor) beror bl.a. på förslaget om höjd lånedel för studiemedel. För utgiftsområde 18 Samhällsplanering,

bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik anges en lägre ram (–1,3 miljarder kronor), bl.a. till följd av mindre medel till investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande. Regeringens förslag om energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer avvisas. Den lägre ramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (–2,3 miljarder kronor) förklaras främst av färre klimatinvesteringar och mindre medel till skydd av värdefull natur.

Tabell 2.3 Regeringens och motionärernas förslag till utgiftsramar 2021

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
			M	SD	V	KD
1	Rikets styrelse	15 908	55	−174	−97	122
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 502	±0	91 705	10	−103
3	Skatt, tull och exekution	12 414	500	796	±0	−20
4	Rättsväsendet	56 431	1 706	9 887	340	2 166
5	Internationell samverkan	1 999	±0	21	53	−28
6	Försvar och samhällets krisberedskap	71 153	60	1 440	−1 441	±0
7	Internationellt bistånd	46 829	−15 700	−15 785	1 500	±0
8	Migration	9 268	−555	−777	−553	183
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	101 942	680	2 957	3 955	8 038
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	98 410	−11 898	5 336	3 850	72
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	37 716	−500	3 400	3 700	−400
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	103 578	−220	3 140	400	925
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	7 791	−932	−3 977	1 900	−461
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	105 724	−9 879	−6 720	4 325	−7 440
15	Studiestöd	28 313	385	−112	610	−1 584
16	Utbildning och universitetsforskning	92 078	−365	−1 340	4 432	115
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	17 791	±0	368	903	−454
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	5 579	−4 105	−3 562	5 382	−1 321
19	Regional utveckling	4 173	±0	39	30	20
20	Allmän miljö- och naturvård	16 202	405	−5 890	1 450	−2 257
21	Energi	4 514	−730	−1 176	1 000	−129
22	Kommunikationer	73 916	640	18 000	12 015	−496
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	22 581	−177	661	1 220	−39
24	Näringsliv	15 355	−150	−1 000	422	−744

Utgiftsområde		Regeringens förslag	M	SD	V	Avvikelse från regeringen KD
25	Allmänna bidrag till kommuner	153 452	10 425	10 000	26 169	±0
26	Statsskuldsräntor m.m.	165	±0	±0	±0	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	45 037	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden		**1 165 823**	**−30 355**	**107 237**	**71 574**	**−3 834**
Minskning av anslagsbehållningar		−7 766	±0	±0	±0	±0
Summa utgifter		**1 158 056**	**−30 355**	**107 237**	**71 574**	**−3 834**
Riksgäldskontorets nettoutlåning		14 881	4 700	±0	±0	960
Kassamässig korrigering		278	±0	±0	±0	±0
Summa		**1 173 215**	**−25 655**	**107 237**	**71 574**	**−2 874**

2.3 Övriga utgifter i statens budget 2021

Enligt 3 kap. 3 § budgetlagen ska regeringens förslag till statens budget omfatta alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. För att statens budgetsaldo ska stämma överens med statens lånebehov redovisas Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigering på statens budget. Bland övriga utgifter i statens budget finns också posten Minskning av anslagsbehållningar.

Propositionen

Minskning av anslagsbehållningar

I propositionen föreslår regeringen (punkt 8) att riksdagen godkänner beräkningen av posten Minskning av anslagsbehållningar för 2021 till –7 766 miljoner kronor. Det innebär att statens utgifter 2021 sammantaget beräknas bli så mycket lägre än vad regeringen föreslår ska budgeteras på anslag.

Riksgäldens nettoutlåning

Regeringen föreslår i propositionen (punkt 12) att riksdagen godkänner beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2021 till 14,9 miljarder kronor.

Kassamässig korrigering

I propositionen (punkt 13) föreslår regeringen att riksdagen godkänner den kassamässiga korrigeringen för 2021 till 0,3 miljarder kronor.

Motionerna

Moderaterna redovisar i sin partimotion (yrkande 2 i denna del) en avvikelse från regeringen när det gäller posten Riksgäldskontorets nettoutlåning (se tabell 2.3). Moderaterna avviker med +4,7 miljarder kronor, vilket förklaras av ett förslag om tilläggslån för bättre bostadssituation för studenter.

Kristdemokraterna redovisar i sin partimotion (yrkande 3 i denna del) en avvikelse från regeringen när det gäller posten Riksgäldskontorets nettoutlåning (se tabell 2.3). Kristdemokraterna avviker med +1,0 miljard kronor, vilket förklaras av ett förslag på höjd lånedel i studiestödet.

2.4 Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2021

I detta avsnitt behandlas förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget för 2021. Inkomstberäkningen baseras på de regler som nu gäller samt på de ändrade regler för skatter och avgifter som föreslås. Förslagen om ändrade

regler för skatter och avgifter behandlas mer detaljerat i avsnitt 2.5 Ändringar i skatte- och avgiftsregler.

Propositionen

Regeringen föreslår i propositionen (punkt 5) att riksdagen godkänner beräkningen av inkomster i statens budget för 2021. Inkomsterna i statens budget uppgår sammantaget till ca 1 106 miljarder kronor 2021. I tabell 2.4 redovisas regeringens och motionärernas förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget för 2021.

Statens skatteinkomster

För 2021 beräknas statens skatteinkomster (inkomsttyp 1000) till 1 132 miljarder kronor, vilket motsvarar en ökning med ca 127 miljarder kronor eller 12,7 procent jämfört med 2020. I skatteinkomsterna ingår periodiseringar, dvs. uppbörds- och betalningsförskjutningar, som varierar mellan åren och är svåra att förutse. För 2021 har periodiseringarna ökat med 55 miljarder kronor jämfört med 2020, vilket beror på förändrade betalningsförskjutningar till kommunerna och revideringar i anstånd till företag. Ser man i stället till statens samlade skatteintäkter väntas de öka med ca 52 miljarder kronor eller 5,1 procent 2021.

Lågkonjunkturen till följd av pandemin medför att företagens vinster och hushållens kapitalvinster minskar samtidigt som utvecklingen av skattebaser som lönesumma och hushållens konsumtion dämpas kraftigt. En återhämtning i ekonomin väntas 2021 och samtliga skattebaser (arbete, kapital och konsumtion) beräknas bidra till ökningen. Återhämtningen förväntas bli särskilt stark för kapitalskatterna, men även skattebaserna lönesumma och hushållens konsumtion ökar. Skattekvoten, dvs. de totala skatteintäkterna som andel av BNP, uppgår till 42,1 procent 2021, att jämföras med 42,9 procent 2020. Den lägre skattekvoten 2021 förklaras främst av regeringens föreslagna reformer, framför allt sänkt skatt för personer över 65 år, tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter för personer mellan 19 och 23 år samt skattereduktion för förvärvsinkomster.

Skatten på arbete (inkomsthuvudgrupp 1100 och 1200) beräknas uppgå till ca 1 281 miljarder kronor 2021, vilket innebär en ökning med ca 36 miljarder kronor eller 2,9 procent jämfört med 2020. Det kommunala skatteunderlaget, framför allt löner och pensioner, väntas öka något efter en svagare utveckling 2020 till följd av en lägre tillväxt av lönesumman. Tillväxttakten väntas öka framför allt för att antalet arbetade timmar ökar. Skatteintäkterna från arbete påverkas även av regelförändringar som den stegvisa sänkningen av skatten för personer över 65 år, skattereduktioner för förvärvsinkomst (jobbskatteavdrag och en tillfällig skattereduktion i samband med pandemin) och en tillfällig nedsättning av arbetsgivar- och egenavgifter (också den på grund av nedgången i ekonomin).

Skatten på kapital (inkomsthuvudgrupp 1300) beräknas uppgå till ca 247 miljarder kronor 2021, vilket innebär en ökning med ca 14 miljarder kronor eller 6 procent jämfört med 2020. Intäkterna från både skatten på hushållens kapitalvinster och från skatten på företagsvinster ökar 2021. Ökningen i skatten på företagsvinster förklaras av att företagsvinsterna ökar snabbt när ekonomin återhämtar sig. Flera regelverksförändringar inom företagsskatteområdet antas leda till lägre skatteintäkter 2021, t.ex. en tillfällig skattereduktion för investeringar.

Skatten på konsumtion och insatsvaror (inkomsthuvudgrupp 1400) beräknas uppgå till ca 611 miljarder kronor 2021, vilket innebär en ökning med 25,5 miljarder kronor eller 4,4 procent jämfört med 2020. Intäkterna från mervärdesskatten väntas öka fr.o.m. 2021 till följd av en högre hushållskonsumtion och ökade investeringsutgifter.

Intäkterna från punktskatterna bedöms öka under 2021 i takt med att ekonomin återhämtar sig. Flera förslag bidrar till ökningen, t.ex. ett förstärkt bonus–malus-system och en slopad nedsättning av energiskatt för uppvärmningsbränslen inom industrin.

Skatten på import (inkomsthuvudgrupp 1500) beräknas uppgå till ca 7 miljarder kronor 2021, vilket är 0,4 miljarder kronor eller 6,5 procent högre än 2020.

Restförda och övriga skatter (inkomsthuvudgrupp 1600) beräknas uppgå till ca 16 miljarder kronor 2021, vilket är 0,2 miljarder kronor lägre än 2020. Merparten av intäkterna utgörs av avgifter till public service samt avgiftsuttag till fonder som redovisas som skatteintäkter, främst resolutionsreserven och insättningsgarantifonden.

Periodiseringar är förskjutningar i uppbörd av skatt och betalning av skatt till andra sektorer. På grund av dessa periodiseringar kommer skatteinkomsterna att utvecklas annorlunda än statens skatteintäkter. För 2021 beräknas periodiseringarna uppgå till 55,3 miljarder kronor, till stor del på grund av anstånd och uppbörds- och betalningsförskjutningar.

Statens övriga inkomster

Posten Övriga inkomster innefattar inkomsttyperna 2000–8000. Bland dessa inkomster ingår inkomsttypen 7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet som minskar inkomsterna, främst kompensation för statlig och kommunal mervärdesskatt. Detta förklarar varför nettot av posten Övriga inkomster sammantaget är negativt. År 2021 beräknas posten Övriga inkomster uppgå till ca –26 miljarder kronor, vilket är ett mindre negativt belopp än 2020.

Inkomster av statens verksamhet (inkomsttyp 2000) beräknas uppgå till 39 miljarder kronor 2021, vilket är ca 5 miljarder kronor lägre än 2020. Inkomsterna består främst av utdelningar från statens aktieinnehav, affärsverkens och Riksbankens inlevererade överskott, ränteinkomster samt inkomster från offentligrättsliga avgifter.

Inkomster av försåld egendom (inkomsttyp 3000) avser förslag om försäljning av olika slags statlig egendom, framför allt aktier i statligt ägda bolag. För 2021 antas försäljningsinkomsterna beräkningstekniskt uppgå till 5 miljarder kronor.

Återbetalning av lån (inkomsttyp 4000) redovisar bl.a. inbetalda studiemedelsavgifter (för lån upptagna före 1989) och övriga lån. För 2021 beräknas inkomsterna av denna typ uppgå till 0,7 miljarder kronor, vilket är något mer än 2020.

Kalkylmässiga inkomster (inkomsttyp 5000) avser vissa avskrivningar, amorteringar och statliga pensionsavgifter, som utgör merparten av inkomsterna. För 2021 beräknas inkomsterna till ca 17 miljarder kronor, en ökning med ca 1 miljard kronor jämfört med 2020.

Bidrag m.m. från EU (inkomsttyp 6000) består av bidrag från olika EU-fonder. De största enskilda bidragen kommer från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Inkomsterna för 2021 beräknas sammantaget uppgå till ca 30 miljarder kronor, vilket är en ökning med ca 16 miljarder kronor jämfört med 2020.

Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet (inkomsttyp 7000) består dels av tillkommande inkomster, dels av avräkningar i anslutning till skattesystemet. Statliga och kommunala myndigheters kompensation för betald mervärdesskatt utgör den största delen av avräkningarna. Sammantaget beräknas avräkningarna uppgå till ca –119 miljarder kronor 2021, att jämföras med ca –116 miljarder kronor 2020.

Under inkomsttypen 8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto redovisas stöd som enligt nationalräkenskaperna är att likställa med utgifter. Sedan 2016 redovisas och budgeteras inga sådana utgifter på budgetens inkomstsida.

Motionerna

Moderaterna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkande 4 framförs Moderaternas förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget 2021. Motionärernas förslag till inkomster i förhållande till regeringens förslag redovisas i tabell 2.4.

I Moderaternas förslag är inkomsterna i statens budget för 2021 sammantaget ca 7,1 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag.

Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsthuvudgrupp 1100) är 17,3 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det förklaras främst av förslagen om förstärkt jobbskatteavdrag och ytterligare sänkt skatt för pensionärer jämfört med regeringen.

Inkomsterna från de indirekta skatterna på arbete (inkomsthuvudgrupp 1200) är ca 9,8 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det förklaras främst av att motionärerna avvisar regeringens förslag om nedsatta

arbetsgivaravgifter för unga 19–23 år respektive för den först anställda, det s.k. växa-stödet. Även förslaget om skattereduktion för stödområde A eller B avvisas.

Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsthuvudgrupp 1300) är ca 0,4 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket förklaras av motionärernas förslag om en permanent sänkt bolagsskatt. Motionärerna avvisar regeringens förslag på tillfällig skattereduktion för investeringar.

Inkomsterna från skatt på konsumtion och insatsvaror (inkomsthuvudgrupp 1400) är ca 9,3 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Den lägre nivån förklaras bl.a. av att motionärerna föreslår sänkta skatter på bensin och diesel och avvisar regeringens förslag på ett förstärkt bonus–malus-system.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 3 framförs Sverigedemokraternas förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget 2021. Motionärernas förslag till inkomster i förhållande till regeringens förslag redovisas i tabell 2.4.

I Sverigedemokraternas förslag är inkomsterna i statens budget för 2021 sammantaget ca 0,7 miljarder kronor högre än i regeringens förslag.

Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsthuvudgrupp 1100) är 15,3 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. De lägre skattereduktionerna förklaras främst av Sverigedemokraternas förslag om sänkt skatt för pensionärer. Förslagen om en stärkt garantipension och ett höjt tak i arbetslöshetsförsäkringen antas leda till högre kommunala skatteintäkter.

Inkomsterna från de indirekta skatterna på arbete (inkomsthuvudgrupp 1200) är ca 25,6 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det förklaras av motionärernas förslag om tillfälligt sänkta allmänna löneavgifter och egenavgifter.

Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsthuvudgrupp 1300) är ca 3,5 miljarder kronor högre än i regeringens förslag, vilket bl.a. beror på att motionärerna avvisar regeringens förslag om skattereduktion för investeringar. De föreslår en regionaliserad statlig fastighetsskatt på industri- och elproduktionsenheter, vilket innebär att skatteintäkterna från enheterna tillfaller regionerna.

Inkomsterna från skatt på konsumtion och insatsvaror (inkomsthuvudgrupp 1400) är ca 16,9 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Motionärerna vill bl.a. återställa mervärdesskattesatsen på restaurang- och cateringtjänster. Förslaget om ett engångsstöd antas öka hushållens konsumtion och därmed intäkterna från mervärdesskatten. Flera punktskatter inom energi och miljö föreslås tas bort, bl.a. flyg- och kemikalieskatten, skatten på avfallsförbränning och plastpåsar. Motionärerna föreslår även att bonus–malus-systemet avskaffas.

Vänsterpartiet

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 5 framförs Vänsterpartiets förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget 2021. Motionärernas förslag till inkomster i förhållande till regeringens förslag redovisas i tabell 2.4. I Vänsterpartiets förslag är inkomsterna i statens budget för 2021 sammantaget ca 71,5 miljarder kronor högre än i regeringens förslag.

Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsthuvudgrupp 1100) är 21,6 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Motionärerna avvisar regeringens förslag på slopad värnskatt och föreslår att rutavdraget avskaffas och att taket för skattereduktion för rottjänster halveras 2021. Vidare föreslår de sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare och höjd skatt för höginkomsttagare.

Inkomsterna från de indirekta skatterna på arbete (inkomsthuvudgrupp 1200) är ca 11,5 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det förklaras främst av att motionärerna avvisar regeringens förslag om sänkta arbetsgivaravgifter för unga 19–23 år.

Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsthuvudgrupp 1300) är ca 41,0 miljarder kronor högre än i regeringens förslag, vilket främst beror på motionärernas förslag om höjd skatt på aktieutdelning och kapitalvinster samt förslag om att införa en förmögenhets- och fastighetsskatt. Vidare föreslås skärpta skatteregler för delägare i fåmansbolag samtidigt som motionärerna bl.a. avvisar regeringens förslag på avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto.

Inkomsterna från skatt på konsumtion och insatsvaror (inkomsthuvudgrupp 1400) är ca 0,7 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det förklaras av ett förslag om skatt på konstgödsel. Regeringens förslag på energiskatteavdrag för datorhallar avvisas.

Kristdemokraterna

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkande 5 framförs Kristdemokraternas förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget 2021. Motionärernas förslag till inkomster i förhållande till regeringens förslag redovisas i tabell 2.4. I Kristdemokraternas förslag är inkomsterna i statens budget för 2021 sammantaget ca 2,8 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag.

Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsthuvudgrupp 1100) är 8,6 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det förklaras bl.a. av förslaget om en bred skattesänkning i form av en skattereduktion, särskilt för personer med förvärvsinkomster eller pension jämfört med personer med inkomster från socialförsäkringssystemen, samt en höjd skiktgräns för statlig skatt. Samtidigt avvisas regeringens förslag om skattesänkningar till hushållen, ett tillfälligt jobbskatteavdrag och en skattereduktion för förvärvsinkomster.

Inkomsterna från de indirekta skatterna på arbete (inkomsthuvudgrupp 1200) är ca 2,5 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det förklaras främst av att motionärerna avvisar bl.a. regeringens förslag om sänkta arbetsgivaravgifter för unga 19–23 år och skattereduktion för stödområde A eller B till förmån för ett eget förslag om sänkta arbetsgivaravgifter för alla som nyanställer arbetslösa personer.

Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsthuvudgrupp 1300) är ca 1,8 miljarder kronor högre än i regeringens förslag, vilket bl.a. förklaras av motionärernas förslag om ett nedtrappat ränteavdrag och ändringar i avgäldssystemet för tomträtter.

Inkomsterna från skatt på konsumtion och insatsvaror (inkomsthuvudgrupp 1400) är ca 0,9 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det förklaras främst av förslaget om höjd skatt på alkohol och tobak, vilket regeringen har aviserat att införa först 2023. Några budgetförsvagande förslag är avskaffad skatt på flyg, plastbärkassar och avfallsförbränning.

Tabell 2.4 Regeringens och motionärernas förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget 2021

Miljoner kronor

Inkomsttitel		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
1100	**Direkta skatter på arbete**	**669 158**	**−17 273**	**15 260**	**21 610**	**−8 631**
1110	Inkomstskatter	832 912	−10 550	6 437	22 450	−3 298
1111	Statlig inkomstskatt	49 800	−330	−506	19 180	−2 742
1115	Kommunal inkomstskatt	783 111	−10 220	6 943	3 270	−556
1120	Allmän pensionsavgift	133 862	−140	125	−110	4
1130	Artistskatt	−0	±0	±0	±0	±0
1140	Skattereduktioner	−297 615	−6 583	8 698	−730	−5 337
1200	**Indirekta skatter på arbete**	**611 915**	**9 780**	**−25 597**	**11 540**	**2 546**
1210	Arbetsgivaravgifter	605 668	9 710	−23 387	11 440	2 446
1240	Egenavgifter	13 509	±0	−2 160	±0	100
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	−41 758	70	−50	100	±0
1270	Särskild löneskatt	48 633	±0	±0	±0	±0
1280	Nedsättningar	−14 722	±0	±0	±0	±0
1290	Tjänstegruppliv	586	±0	±0	±0	±0
1300	**Skatt på kapital**	**246 944**	**−403**	**3 520**	**40 960**	**1 824**
1310	Skatt på kapital, hushåll	60 535	±0	130	30 170	1 320
1320	Skatt på företagsvinster	125 570	−403	7 335	3 390	−296
1330	Kupongskatt	6 509	±0	±0	±0	±0
1340	Avkastningsskatt	5 722	±0	−375	±0	±0
1350	Fastighetsskatt	35 375	±0	−3 570	7 400	800
1360	Stämpelskatt	13 234	±0	±0	±0	±0
1400	**Skatt på konsumtion och insatsvaror**	**611 021**	**−9 322**	**16 870**	**670**	**949**

Inkomsttitel		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
1410	Mervärdesskatt, hushåll	470 220	−539	22 880	±0	980
1420	Skatt på alkohol och tobak	27 939	±0	±0	±0	960
1430	Energiskatt	53 023	−6 890	−770	270	−70
1440	Koldioxidskatt	21 293	±0	−560	±0	774
1450	Övriga skatter på energi och miljö	9 160	−1 513	−4 630	400	−1 635
1470	Skatt på vägtrafik	23 710	−380	−50	±0	±0
1480	Övriga skatter	5 675	±0	±0	±0	−60
1500	**Skatt på import**	**6 601**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600	**Restförda och övriga skatter**	**15 651**	**−100**	**±0**	**±0**	**±0**
1700	**Avgående poster, skatter till EU**	**−6 601**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter		**2 154 690**	**−17 318**	**10 053**	**74 780**	**−3 312**
1800	**Avgående poster, skatter till andra sektorer**	**−1 077 667**	**10 360**	**−6 868**	**−3 260**	**552**
Statens skatteintäkter		**1 077 023**	**−6 958**	**3 185**	**71 520**	**−2 760**
1900	**Periodiseringar**	**55 303**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000	**Statens skatteinkomster**	**1 132 325**	**−6 958**	**3 185**	**71 520**	**−2 760**
Övriga inkomster		**−26 331**	**−100**	**−2 450**	**±0**	**±0**
2000	**Inkomster av statens verksamhet**	**39 456**	**−100**	**−2 450**	**±0**	**±0**
3000	**Inkomster av försåld egendom**	**5 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000	**Återbetalning av lån**	**670**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000	**Kalkylmässiga inkomster**	**17 262**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000	**Bidrag m.m. från EU**	**30 316**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000	**Avräkningar m.m. i anslutning till**	**−119 036**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
8000	**Utgifter som redovisas som krediteringar på**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Inkomster i statens budget		**1 105 994**	**−7 058**	**735**	**71 520**	**−2 760**

2.5 Ändringar i skatte- och avgiftsregler

I detta avsnitt redovisas regeringens förslag till ändringar (punkt 20–29) i skatte- och avgiftsregler tillsammans med motionärernas alternativa förslag i dessa delar. I avsnittet redovisas också regeringens bedömningar av ändringar i skatte- och avgiftsregler med ikraftträdande 2021, 2022 och 2023 och motionärernas alternativa bedömningar. I tabell 2.4 i föregående avsnitt redovisas effekterna på inkomsterna i statens budget för 2021 av förslagen och bedömningarna i propositionen och motionerna.

Propositionen

Regeringen redovisar ett antal förslag till ändringar på skatte- och avgiftsområdet med effekt på budgetåret 2021 och framåt. Ändringarna redovisas i avsnitt 13 i propositionen under rubrikerna Skatt på arbetsinkomster, Skatt på kapitalägande, Skatt på kapitalanvändning, Skatt på konsumtion m.m. samt Övriga skattefrågor. Om inget annat redovisas föreslås ändringarna träda i kraft den 1 januari 2021.

Skatt på arbetsinkomster – förvärvsinkomstbeskattning

Ytterligare skattesänkningar för personer över 65 år

Regeringen föreslår att det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förändras så att den skillnad i beskattning som jobbskatteavdraget medför i princip tas bort. Det innebär att det särskilda grundavdragsbeloppet höjs för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan ca 213 000 och 1 418 000 kronor per år. För dem med inkomster över ca 1 423 000 kronor per år minskas det förhöjda grundavdraget. För personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och har inkomster över ca 1 680 000 kronor ska någon förhöjning av grundavdraget inte göras.

Rutavdraget ska även omfatta tvätt vid tvättinrättning

Vattentvätt av kläder och hemtextilier som utförs vid en tvättinrättning ska omfattas av rutavdraget. Även torkning och annan efterbehandling samt mindre reparationer av kläder och hemtextilier ska omfattas när detta arbete utförs i samband med sådan tvätt. Regeringen föreslår också att hämtning och lämning av tvättgods till och från en tvättinrättning ska omfattas av rutavdrag, när transporten utgör en del av den föreslagna tvätteritjänsten.

Arbetskostnaden ska vara schablonberäknad

Arbetskostnaden för tvätteritjänsten ska beräknas enligt schablon. Arbetskostnaden ska beräknas till 50 procent av det debiterade beloppet, inklusive mervärdesskatt, för den utförda tvätteritjänsten i sin helhet, inklusive hämtning och lämning av tvättgods för transport till och från tvättinrättning.

Möblering

Regeringen föreslår att möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet samt montering och demontering av sådana föremål ska omfattas av rutavdraget. Arbetet ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden.

Rutavdraget ska omfatta bortforsling av bohag och annat lösöre i syfte att främja återanvändning

Rutavdraget ska omfatta en transporttjänst som avser bortforsling av bohag och annat lösöre från bostaden till försäljningsverksamhet som drivs i syfte att främja återanvändning. Med försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning avses auktioner, loppmarknader, andrahandsbutiker och liknande.

Transport av bohag till och från magasinering

Regeringen föreslår att transport av bohag till och från utrymmen för magasinering av bohaget ska omfattas av rutavdraget, även om magasineringen inte har samband med flytt mellan bostäder.

Arbetskostnaden ska vara schablonberäknad

Regeringen föreslår att arbetskostnaden för bortforsling och transport av bohag och annat lösöre för återanvändning ska beräknas enligt schablon. Arbetskostnaden ska beräknas till 50 procent av det debiterade beloppet, inklusive mervärdesskatt, för den utförda bortforslingstjänsten i dess helhet.

Enklare tillsyn av bostaden

Regeringen föreslår att en tjänst som avser enklare tillsyn av bostaden ska omfattas av rutavdraget. Tillsynen ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden.

Höjt tak för rutavdrag

Regeringen föreslår att det sammanlagda taket för rut- och rotavdragen ska höjas från 50 000 kronor till 75 000 kronor per person och beskattningsår. Rotavdraget får uppgå till högst 50 000 kronor per person och beskattningsår.

Med fler tjänster i rutavdraget kan det enligt regeringen ifrågasättas om taket för rutavdraget är tillräckligt högt för den som vill köpa ruttjänster i större omfattning. För den som använder sig av rotavdraget för större byggnadsarbeten kan också den situationen uppkomma att det inte finns något utrymme kvar för köp av hushållsarbete och att sådana köp således trängs ut. Regeringen anser därför att taket för rutavdraget ska höjas från 50 000 kronor till 75 000 kronor per person och beskattningsår.

Skatteverkets kontrollmöjligheter

Regeringen gör bedömningen att det inte bör införas ett krav på att den som utför de nya transporttjänsterna ska ha tillstånd för yrkesmässig godstrafik. Det

bör inte heller i övrigt införas några andra åtgärder för att motverka fusk och missbruk av rutavdraget.

Beslut om återbetalning ska gälla omedelbart

Regeringen föreslår att beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete ska gälla omedelbart.

En möjlighet till anstånd införs

Regeringen föreslår att anstånd med betalning av återbetalning av felaktigt utbetalda belopp ska kunna medges i vissa fall.

En skattereduktion för installation av grön teknik

Regeringen föreslår att en ny skattereduktion för installation av grön teknik införs. Skattereduktionen ersätter stödet till fysiska personer enligt förordningen om statligt stöd till solceller, förordningen om bidrag till lagring av egenproducerad elenergi och förordningen om bidrag till privatpersoner för installation av laddningspunkt till elfordon.

Regeringen föreslår att skattereduktionen för installation av grön teknik utformas som ett system med en s.k. fakturamodell med preliminär och slutlig skattereduktion. Fakturamodellen innebär att en privatperson som köper installation av grön teknik endast behöver betala en del av kostnaden till utföraren. Resterande belopp utgör en skattelättnad för köparen och tillgodoräknas denne som preliminär skattereduktion i samband med att motsvarande belopp utbetalas till utföraren efter begäran hos Skatteverket. Skatteverket administrerar preliminär och slutlig skattereduktion samt utbetalning till utförare.

Regeringen föreslår bl.a. att det för rätt till skattereduktion för installation av grön teknik ska krävas att den som utför installationen är godkänd för F-skatt. Om installationen har utförts utomlands och utföraren inte har bedrivit någon näringsverksamhet i Sverige, ska utföraren när avtalet om installationen träffas eller när ersättningen betalas ut ha ett intyg eller någon annan handling som visar att företaget i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland genomgår motsvarande kontroll som den som är godkänd för F-skatt.

Underlaget för skattereduktionen för installation av grön teknik utgörs av utgifter för material och arbete. Installationen måste ha utförts i Sverige eller i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Som installation av grön teknik räknas inte åtgärder för vilka skattereduktion för hushållsarbete beviljats.

Ändrad beräkning av kostförmån

Regeringen föreslår att kostförmån för en hel dag ska beräknas till ett belopp – avrundat till närmaste femtal kronor – som motsvarar 0,52 procent av prisbasbeloppet.

Som framgår av en promemoria från Skatteverket kommer den nuvarande metoden att beräkna kostförmån utifrån genomsnittspriset för en lunch framöver inte att vara möjlig. SCB har tagit fram ett genomsnittspris för en

lunch för beskattningsåret 2019 och kommer att räkna upp genomsnittspriset för beskattningsåren 2020 och 2021. Därefter kommer något genomsnittspris inte att tas fram. Bestämmelsen om värdering av kostförmån måste därför ändras så att värderingen inte längre baseras på genomsnittspriset för lunch.

Skattereduktion för förvärvsinkomster

Regeringen bedömer att det bl.a. till följd av den gröna skatteväxlingen bör införas en skattereduktion för fysiska personer med förvärvsinkomster. Skattereduktionen bör som huvudregel uppgå till 1 500 kronor per person och år och beviljas för samtliga inkomster i inkomstslaget tjänst, dvs. både arbetsinkomster och inkomster från socialförsäkringsförmåner. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2021.

Skattereduktionen utformas på ett sätt som gör att alla som arbetar heltid får samma skattesänkning om 1 500 kronor 2021. Skattesänkningen växer under de kommande åren.

Tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin

Regeringen gör bedömningen att en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster bör införas för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin. Det kommande förslaget bör träda i kraft under 2021 och gälla för beskattningsåren 2021 och 2022.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag som kan träda i kraft under 2021.

Utvidgad tidsgräns för expertskatt

Regeringen gör bedömningen att skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner bör utvidgas från att gälla under de tre första åren av den tidsbegränsade vistelsen i Sverige till att i stället gälla under högst fem år räknat från den dag vistelsen i Sverige påbörjades. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2021.

Ändrade regler för kostförmån i särskilda fall

Regeringen gör bedömningen att det bör införas en skattefrihet för förmån av kost i särskilda fall. Under spridningen av sjukdomen covid-19, men också vid bekämpningen av skogsbränderna 2018, har det visat sig vara vanligt förekommande att ”matgåvor” lämnas av allmänheten i syfte att visa anställda uppskattning och stöd. I vissa fall har den skänkta maten samlats in och distribuerats av arbetsgivare och sedan distribuerats vidare till arbetstagare på sådant sätt att bestämmelserna om beskattning av förmån av fri kost som mottas på grund av tjänst har aktualiserats. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2021 och gälla förmåner som lämnas efter den 29 februari 2020.

Justerad beräkning av bilförmån

Regeringen gör bedömningen att schablonberäkningen för att fastställa värdet av bilförmån bör justeras för att bättre spegla kostnaden av privat bilinnehav och för att inte premiera innehav av fossildrivna bilar. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2021 och gälla för bilar som blir skattepliktiga enligt vägtrafikskattelagen fr.o.m. det datumet.

Vissa ändrade åldersgränser i skatte- och socialavgiftssystemet

Regeringen gör bedömningen att åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget bör ändras från 65 till 66 år 2023. Avgifter enligt socialavgiftslagen bör betalas t.o.m. det år mottagaren av ersättningen fyller 66 år. På sikt bör åldersgränserna kopplas till riktåldern för pension, vilket innebär en ändring från 66 till 67 år 2026. De kommande förslagen bör träda i kraft den 1 januari 2023 respektive den 1 januari 2026.

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

Ytterligare förstärkning av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling

Regeringen gör bedömningen att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för personer som arbetar med forskning eller utveckling bör förstärkas ytterligare för att förbättra möjligheterna för företag att bedriva forskning och utveckling. Regeringen anför bl.a. att det högsta sammanlagda avdraget från arbetsgivaravgifterna som får göras för samtliga personer som arbetar med forskning eller utveckling hos den avgiftsskyldige bör höjas från 450 000 kronor till 600 000 kronor per månad.

Regeringen avser att under våren 2021 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter för personer mellan 19 och 23 år

Regeringen gör bedömningen att en tillfällig nedsättning av det samlade uttaget av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift bör införas på ersättning till personer som vid årets ingång har fyllt 18 men inte 23 år. Nedsättningen bör utformas så att endast ålderspensionsavgiften och 9/20 av de övriga avgifterna ska betalas på ersättning upp till 25 000 kronor per kalendermånad. Det innebär en nedsättning med 11,69 procentenheter och en avgiftsnivå om sammantaget 19,73 procent, jämfört med normala 31,42 procent.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 april 2021 och de tillfälliga bestämmelserna bör gälla t.o.m. den 31 mars 2023.

Tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifter för upp till två anställda

Regeringen gör bedömningen att nedsättningen av arbetsgivaravgifter för den först anställda, även kallat växa-stödet, bör utvidgas tillfälligt till företag som inte har någon anställd och som anställer en eller två personer samt till företag med en anställd och som anställer ytterligare en person. Den föreslagna

nedsättningen gäller för anställningar under perioden 1 juli 2021–31 december 2022.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2021.

Skatt på kapitalägande – kapital- och egendomsskatter

Schablonintäkten på uppskovsbelopp avskaffas

Regeringen föreslår att den som har ett uppskovsbelopp enligt 47 kap. inkomstskattelagen inte ska ta upp en schablonintäkt till beskattning. Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

Syftet med införandet av en schablonintäkt var bl.a. att finansiera det bortfall av skatteintäkter som införandet av den kommunala fastighetsavgiften medförde samt att begränsa de ökade skattekrediterna (prop. 2007/08:27 s. 121). Schablonintäkten kan dock ge en inlåsning i oönskade boendesituationer eftersom den innebär en kapitalkostnad som påverkar förmågan och viljan att köpa en ny bostad. För den som har ett uppskovsbelopp kan ett avskaffande av schablonintäkten ge ökade ekonomiska möjligheter att köpa en ny bostad. Ett avskaffande av schablonintäkten kan dessutom ge skattskyldiga med stora kapitalvinster incitament att genomföra ett tänkt bostadsbyte med utnyttjande av möjligheterna till uppskov som man i dagsläget valt att avstå på grund av schablonintäkten. Således kan ett slopande av schablonintäkten antas öka utbudet av bostäder till försäljning och skapa flyttkedjor som underlättar rörligheten på bostadsmarknaden, vilket flera remissinstanser framhåller. Schablonintäkten bör därför enligt regeringen avskaffas.

Skatt på kapitalägande – företagsskatter

Tillfällig skattereduktion för investeringar

För att stimulera till nya investeringar bör det införas en tillfällig skattereduktion för fysiska och juridiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet samt handelsbolag. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2022.

Med anledning av pandemin har investeringstakten hos företagen minskat. Den förhöjda osäkerheten, främst kopplad till hur snabbt ekonomin återhämtar sig, medför att företag kan välja att skjuta upp investeringar. Mot denna bakgrund behövs enligt regeringen åtgärder för att ge företagen incitament att öka och tidigarelägga sina investeringar. Det har i sin tur positiva effekter för återhämtningen av ekonomin. För att stimulera nya investeringar och tidigarelägga planerade investeringar bör det därför enligt regeringen införas en tillfällig skattereduktion om 3,9 procent av anskaffningsvärdet på inventarier som har anskaffats under perioden den 1 januari t.o.m. den 31 december 2021. Skattereduktionen innebär en skatteavräkning mot inkomstskatten för alla fysiska och juridiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet.

Justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto

Regeringen gör bedömningen att justerande bestämmelser ska införas som möjliggör ytterligare avdrag för koncernbidragsspärrade underskott om ett underskottsföretag på grund av nekat avdrag för negativt räntenetto annars redovisar överskott. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2021.

Höjd skatt på finanssektorn

Regeringen gör bedömningen att skatten på finanssektorn bör öka ytterligare. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2023.

Med hänsyn till de samhällskostnader som kan uppkomma i händelse av en finansiell kris aviserade regeringen i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 12.12) att skatten på finanssektorn bör öka med 5 miljarder kronor från 2022. Skatten på finanssektorn bör enligt regeringen öka med ytterligare 1 miljard kronor från 2023. Skatteuttaget från finanssektorn bör således öka med 5 miljarder kronor 2022 och 6 miljarder kronor 2023 jämfört med i dag.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Pausad BNP-indexering för drivmedel

Regeringen gör bedömningen att skatten på bl.a. bensin och diesel under 2021 och 2022 bör bestämmas utan hänsyn till förändringar i BNP. Regeringen avser att under 2020 återkomma till riksdagen med ett förslag för kalenderåret 2021 och därefter under 2021 återkomma med ett nytt förslag för kalenderåret 2022.

Reduktionsplikten, som infördes 2018, syftar till att minska växthusgasutsläppen från bensin och diesel genom inblandning av hållbara biodrivmedel med bra klimatprestanda. Regeringen avser att föreslå att reduktionsnivåerna inom reduktionsplikten höjs till 2030. Biodrivmedel är än så länge dyrare än bensin och diesel. För att möta ökade drivmedelspriser till följd av ökad inblandning av biodrivmedel bör därför BNP-indexeringen av bensin och diesel pausas fram till kontrollstationen för reduktionsplikten 2022. Detta medför att energiskatten på bl.a. bensin och diesel enbart räknas om med hänsyn till förändringar i KPI 2021 och 2022. Ändringen gäller även övriga bränslen som omfattas av BNP-regeln, dvs olika slag av bensin, flygbensin, flygfotogen samt vissa oljor med hög svavelhalt, för att säkerställa att ändringarna i beskattningen inte ska anses som statligt stöd.

Höjd skattenivå för viss elektrisk kraft

Regeringen föreslår att skattenivån i lagen om skatt på energi höjs till 0,6 öre per kilowattimme för el som förbrukats i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, datorhallar och yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller

vattenbruksverksamhet samt för el som förbrukats för framställning av värme eller kyla som levererats till sådana verksamheter. Skattenivån höjs även till 0,6 öre per kilowattimme för viss egenproducerad förnybar el från mindre anläggningar samt el som förbrukats som landström. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2021.

Regeringen anser att det är angeläget att tillförsäkra att en viss marginal i förhållande till energiskattedirektivets miniminivå bibehålls. Med hänsyn till detta behöver den svenska minimiskattenivån därför höjas.

Elförbrukning vid spårbunden trafik

Regeringen föreslår att infrastrukturförvaltare respektive spårinnehavare ska anses förbruka den el som förbrukas inom förvaltat järnvägsnät respektive innehavd spåranläggning vid tillämpningen av reglerna om skattskyldighetens inträde för energiskatt på el, godkännande som frivilligt skattskyldig samt nedsättning av skatt på el som förbrukas vid spårbunden trafik. Den el som förbrukats inom ramen för en grundläggande tjänst, tilläggstjänst eller extratjänst i ett järnvägsfordon som befinner sig i ett järnvägsnät ska dock enligt regeringen anses förbrukad av den tjänsteleverantör som tillhandahöll elen. Ordningen ska gälla om den utpekade förbrukaren är skattskyldig såsom producent, nätinnehavare eller frivilligt skattskyldig.

Regeringen föreslår vidare att skyldigheten för den som är producent, nätinnehavare eller frivilligt skattskyldig att betala skatt för viss el inte ska inträda vid överföring till ett järnvägsfordon om någon som är producent, nätinnehavare eller frivilligt skattskyldig ska anses förbruka elen. Definitioner av infrastrukturförvaltare, järnvägsnät, tjänsteleverantör, spårinnehavare och spåranläggning ska vidare införas. Införsel av el till Sverige via Öresundsbrons icke-koncessionspliktiga nät ska inte leda till att den som för in elen blir skattskyldig.

Avskaffad skattebefrielse för flytande biobränslen

Regeringen föreslår att skattebefrielsen för andra skattepliktiga biobränslen för uppvärmning än biogas och biogasol avskaffas.

Med hänsyn till att de skattepliktiga biobränslen (bortsett från biogas och biogasol) som förbrukas som bränsle för uppvärmning i Sverige till övervägande del är framställda av livsmedels- och fodergrödor samt att det har påvisats att dessa bränslen är överkompenserade bedömer regeringen att det inte finns förutsättningar för ett förnyat statsstödsgodkännande. Att åtgärda överkompensationen genom att exempelvis justera skatten på de fossila bränslena åtgärdar inte det faktum att bränslena är livsmedelsbaserade. Regeringen menar därför att ett avskaffande av skattebefrielsen är nödvändigt. Sammantaget medför detta att den nuvarande skattebefrielsen i 6 a kap. 2 b § LSE bör avskaffas.

En definition av begreppet biogasol införs i lagen om skatt på energi. Biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning befrias från energi- och koldioxidskatt.

Befrielse från energiskatt och koldioxidskatt för biogas och biogasol begränsas till att endast gälla för biogas eller biogasol som inte är framställd av livsmedels- eller fodergrödor. En förutsättning för att skattebefrielse ska kunna medges är att bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked.

Regeringens förslag innebär en anpassning i enlighet med statsstödsbesluten från den 29 juni 2020 så att den som genom avdrag eller återbetalning vill få del av skattebefrielsen ska visa att den biogas eller biogasol som förbrukats för uppvärmning eller förbrukats eller sålts som motorbränsle inte är framställd av livsmedels- eller fodergrödor.

Kravet på anläggningsbesked utökas

Regeringen föreslår att anläggningsbesked ska införas för gasformiga biobränslen och andra motorbränslen som framställts av biomassa för andra ändamål än transportändamål. Den som är skattskyldig för dessa bränslen ska kunna ansöka om anläggningsbesked.

Slopad nedsättning av energiskatt på bränslen i vissa sektorer

Regeringen gör bedömningen att nedsättningen av energiskatt för bränslen som förbrukas för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet och i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet bör slopas. Även återbetalning av energiskatt för bränslen som förbrukas för framställning av värme eller kyla som levererats för sådana ändamål bör slopas. Förändringarna bör genomföras i två steg med en sänkning av skattenedsättningen från 70 procent till 35 procent den 1 juli 2021 samt ett helt slopande av skattenedsättningen den 1 januari 2022. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag under 2021.

Förstärkt och förenklad miljöstyrning i bonus–malus-systemet

Regeringen gör bedömningen att för bensin- och dieseldrivna lätta fordon bör koldioxidbeloppet under de tre första åren från det att fordonet blir skattepliktigt för första gången vara summan av 107 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 90 gram och upp till och med 130 gram och 132 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 130 gram. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag om höjd malus under 2020. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 april 2021.

Förmånligare villkor för återbetalning av fordonsskatt för husbilar vid avställning

Regeringen föreslår att den tid som en avställning minst måste vara för att medföra lägre fordonsskatt ska sänkas från 15 till 4 dagar för husbilar av fordonsår 2018 eller senare som blir skattepliktiga för första gången den 1 juli 2018 eller senare. Det gäller dock bara för avställningsperioder som påbörjas under de tre första åren från det att husbilen blir skattepliktig för första gången,

dvs. under den tid då det förhöjda koldioxidbeloppet i bonus–malus-systemet tas ut.

Trängselskatt i Marieholmstunneln

Regeringen gör bedömningen att trängselskatt ska börja tas ut för resor genom Marieholmstunneln i Göteborg vid årsskiftet 2020/21.

Riksdagen har beslutat att trängselskatt ska tas ut för resor genom Marieholmstunneln i Göteborg (prop. 2019/20:30, bet. 2019/20:SkU16, rskr. 2019/20:176). Syftet med förändringen är att förbättra framkomligheten och miljön i Göteborg, men även att bidra till finansieringen av investeringar i kollektivtrafik, järnväg och väg. Av regeringens proposition 2019/20:30 framgår att förslaget att ta ut skatt för resor genom Marieholmstunneln bedöms medföra 25 miljoner kronor i ökade årliga bruttoskatteintäkter jämfört med om passagerna är skattefria. Vidare framgår att skatteintäkterna bedöms öka med omkring 15 miljoner kronor per år jämfört med nuvarande intäkter. Eftersom det inte var möjligt att säga när tunneln skulle öppna för trafik så föreslogs att lagändringarna ska gälla fr.o.m. den dag som regeringen bestämmer. Regeringen avser att under 2020 besluta att trängselskatt ska börja tas ut i samband med att Marieholmstunneln öppnar för trafik, vilket bedöms ske vid årsskiftet 2020/21.

Utökad befrielse från energiskatt för egenproducerad el

Regeringen gör bedömningen att undantaget från skatteplikt för egenproduktion av el i mindre anläggningar bör utvidgas genom höjda effektgränser. Därutöver bör skattenedsättningen i form av avdrag för förnybar el, inklusive solel, utvidgas till fullständig skattebefrielse med en motsvarande höjning av effektgränserna. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag under 2021. Ändringarna bör kunna träda i kraft den 1 juli 2021.

Skatt på konsumtion m.m. – övriga punktskatter

Ändrad beskattning av högkoncentrerade e-vätskor

Regeringen föreslår att undantaget från beskattning för akut toxiska produkter begränsas så att det inte omfattar e-vätskor med en koncentration nikotin som uppgår till minst 15 men inte överstiger 20 milligram per milliliter vätska. Sådana vätskor benämns ”högkoncentrerade e-vätskor” och beskattas med 4 000 kronor per liter vätska.

Regeringen föreslår att det införs ett undantag som innebär att e-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket inte utlöser skattskyldighet för godkända lagerhållare.

Beskattning av övrig tobak

Regeringen gör bedömningen att en skatt ska införas på sådan tobak som i dag inte beskattas. En sådan skatt bör kunna träda i kraft den 1 juli 2021.

Höjd skatt på alkohol

Regeringen gör bedömningen att alkoholskatten bör höjas från och med den 1 januari 2023. Regeringen avser att återkomma med ett förslag i budgetpropositionen för 2023.

Höjd skatt på tobak

Regeringen gör bedömningen att tobaksskatten bör höjas från och med den 1 januari 2023.

Skatt på kemikalier i kläder och skor

Regeringen gör bedömningen att en skatt på kemikalier i kläder och skor bör införas. En sådan skatt bör kunna införas den 1 januari 2022.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Omvänd skattskyldighet vid omsättning av vissa varor

Regeringen gör bedömningen att omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt bör införas vid omsättning mellan beskattningsbara personer av mobiltelefoner, integrerade kretsanordningar, spelkonsoler, pekdatorer och bärbara datorer. Regeringen avser att under 2020 återkomma till riksdagen med ett förslag. Syftet med förslaget är att förhindra omfattande mervärdesskattebedrägerier som leder till stora skattebortfall. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 april 2021.

Övriga skattefrågor

Tillkännagivanden

Regeringen gav den 7 september 2017 Statskontoret i uppdrag att se över vissa bestämmelser i skatteförfarandelagen (2011:1244) som rör det skatterättsliga företrädaransvaret. Riksdagen begärde därefter i ett tillkännagivande att uppdraget borde utökas (bet. 2017/18:SkU12 punkt 12, rskr. 2017/18:202). Den 31 oktober 2019 tillsatte regeringen en utredning om det skatterättsliga företrädaransvaret (dir. 2019:74). Uppdraget ska redovisas senast den 30 oktober 2020. Regeringen anser därför att det inte finns anledning att ge ett utökat uppdrag till Statskontoret. Regeringen anser att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Våren 2012 tillkännagav riksdagen (bet. 2011/12:SkU13, rskr. 2011/12:170) att förhandlingar bör inledas med Danmark i syfte att förbättra balansen mellan bosättningskommun och arbetskommun vid beskattning av gränspendlare i Öresundsregionen. För att möjliggöra ett ställningstagande i frågan pågår ett gemensamt arbete med Danmark för att utvärdera den utjämningsordning som finns i 2003 års avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor, (se lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna, bilaga 4). Tidigare diskussioner utgör utgångspunkten för hur denna utvärdering ska genomföras. Arbetet sker i linje med de

förutsättningar som anges i avtalet och bedömdes i regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2019 (skr. 2019/20:75) kunna slutföras under 2020. Regeringen anför att arbetet har fördröjts med anledning av spridningen av covid-19, vilket också innebär att arbetet inte bedöms kunna slutföras under 2020. När utvärderingen är klar anser regeringen att ställning kan tas till om det utjämningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige till sin storlek är tillräckligt kompensation för de kostnader för hemkommunerna som pendlarna medför.

Motionerna

Under denna rubrik redovisas motionärernas förslag om förändringar på skatte- och avgiftsområdet. Förslagen återfinns i de motioner som behandlas i utskottets förslag till riksdagsbeslut 2 f Ändringar i skatte- och avgiftsregler.

Moderaterna

Skatt på arbetsinkomster

I motionen framhålls att det är tydligt att såväl en stor skattereform som en bidragsreform behöver genomföras. Utgångspunkten ska vara bättre villkor för företag och entreprenörer samt minskat regelkrångel. Det ska också löna sig bättre att arbeta, genom framför allt sänkt skatt på lägre inkomster och införandet av ett bidragstak.

Moderaterna föreslår att ett antal av januaripartiernas skattesänkningar dras tillbaka samtidigt som en del av skattehöjningarna stoppas. Moderaterna föreslår att följande skattesänkningar ska återställas:

- skattereduktion i stödområde a och b,
- tillfällig skattereduktion för att hantera arbetskostnader,
- förvärvsavdrag
- rutavdrag för tvätt och vård av kläder och hemtextilier vid en tvättinrättning, en möbleringstjänst, en transporttjänst som avser bortforsling av bohag och annat lösöre från bostaden till försäljningsverksamhet som drivs i syfte att främja återanvändning samt en tjänst som avser enklare tillsyn av bostaden.

Att ett antal av januaripartiernas skattesänkningar dras tillbaka samtidigt som en del av skattehöjningarna stoppas gör att Moderaterna kan föreslå en förstärkning av jobbskatteavdraget på 24 miljarder kronor. Förslaget innebär sänkt skatt för alla som jobbar, med fokus på låga och medelstora inkomster. Alla som jobbar får sänkt skatt, och alla som jobbar heltid får mellan 400 och 550 kronor per månad i sänks skatt.

Moderaterna vill komplettera den expansiva ekonomiska politiken, bl.a. genom permanent höjda statsbidrag till kommunerna, med ett kommunalt skattehöjarstopp så att inte kommunala skattehöjningar framöver knäcker återhämtningen och förvärrar arbetslösheten.

Moderaterna vill vidare ta bort den klyfta i beskattning som regeringen i sin budget skapat mellan pensionärer och löntagare och sänka skatten för pensionärer i samma utsträckning som det jobbskatteavdrag som föreslås. Detta innebär att den som har en pension på 20 000 kronor i månaden får en skattesänkning på 400 kronor per månad. Moderaternas skattesänkning är fyra gånger så stor som regeringens skattesänkning, nära 10 miljarder kronor.

Moderaterna avvisar också regeringens förslag om att försämra bilförmånen.

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

Moderaterna föreslår att ett antal av januaripartiernas skattesänkningar dras tillbaka samtidigt som en del av skattehöjningarna stoppas. Moderaterna föreslår därför att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga mellan 15 och 18 år, nedsatta arbetsgivaravgifter för den först anställda (Växa-stödet) och nedsatta arbetsgivaravgifter för unga ska återställas.

Skatt på kapitalägande – kapital- och egendomsskatter

Moderaterna förslår att ränteavdrag för lån utan säkerhet ska avskaffas.

Skatt på kapitalanvändning – företagsskatter

Förslaget om en tillfällig skattereduktion för investeringar träder inte ikraft förrän 2022 och riskerar därför att öka osäkerheten. En tillfällig reduktion under ett år kommer heller inte göra särskilt stor skillnad. Moderaterna föreslår därför en permanent sänkning av bolagsskatten med 1 procent för att öka de privata investeringarna.

Moderaterna säger nej till en bankskatt.

Moderaterna föreslår en skattelättnad för företag som köper utbildning till sina anställda så att det blir mindre kostnadskrävande att investera i sina medarbetare.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Moderaterna föreslår sänkt skatt på bensin och diesel med en krona per liter.

Moderaterna vill ersätta bonus–malus-systemet med ett mer effektivt styrmedel för att minska utsläppen från bilar och avvisar regeringens förslag om skärpt bonus–malus.

Plastpåseskatten ger enligt Moderaterna mycket mindre intäkter än vad som förutsågs, medan miljöeffekten är försumbar eller negativ. Moderaterna tar därför bort platspåseskatten i sin partimotion.

Moderaterna avvisar regeringens förslag om att det ska införas en särskild skatt på försäljningen av kläder och skor.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Moderaterna föreslår att ett antal av januaripartiernas skattesänkningar dras tillbaka samtidigt som en del av skattehöjningarna stoppas. Förslagen om nedsatt moms för naturguider och nedsatt moms för mindre reparationer ökar enligt Moderaterna komplexiteten i skattesystemet och gynnar branscher som

påverkats positivt av coronakrisen. Moderaterna vill gå mot en mer enhetlig moms och anser inte att en differentierad momssats för specifika branscher ska införas.

Sverigedemokraterna

Skatt på arbetsinkomster

Sverigedemokraterna föreslår att avdraget för arbetskostnaden vid renovering, ombyggnad och tillbyggnad, rotavdraget, ska höjas från 30 procent till 50 procent under 2021.

Milersättningen bör enligt Sverigedemokraterna höjas från 18,50 kronor per mil till 23,50 kronor per mil.

Sverigedemokraterna säger nej till de förändringar av befintligt reseavdrag som föreslagits i januariöverenskommelsen.

Skatteskillnaden mellan inkomstslagen tjänst och pension ska likställas och Sverigedemokraterna avvisar därför förslaget om att höja skatten för pensionärer.

Den särskilda inkomstskatten för personer som är bosatta utomlands bör återställas från 25 procent till tidigare 20 procent.

Sverigedemokraterna avvisar förslaget om en justerad förmånsbeskattning av tjänstebil.

Förmånsbeskattningen av privata sjukvårdsförsäkringar bör avskaffas.

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

Sverigedemokraterna föreslår att den allmänna löneavgiften ska sänkas tillfälligt med en fjärdedel från 11,62 procent till 8,715 procent under första halvåret 2021 i syfte att stärka företagen och rikta incitament till nyanställningar.

Sverigedemokraterna föreslår vidare att den allmänna löneavgiften för de första två anställda i samtliga företag upp till en taknivå om 300 000 kronor per anställd och år ska avskaffas fr.o.m. den 1 juli 2021.

Vidare föreslås en utredning av möjligheten att höja pensionsavsättningarna inom arbetsgivaravgiften, samtidigt som den allmänna löneavgiften sänks i motsvarande grad för att bibehålla kostnadsneutralitet för företagarna, så att pensionsåldern kan återgå till den tidigare nivån.

Skatt på kapitalägande – kapital- och egendomsskatter

Sverigedemokraterna föreslår att en utfasning av ränteavdragen med 1 procentenhet per år under fem års tid, 2021–2025, ska påbörjas.

Sverigedemokraterna föreslår också ett system för privat pensionssparande, där man inte gör något skatteavdrag vid själva insättningarna och inte heller drabbas av kapitalvinstbeskattning när man säljer exempelvis fonder eller aktier utan i stället betalar en väldigt låg schablonskatt. Förslaget är att denna schablonbeskattning uppgår till 15 procent av föregående års statslåneränta.

Skatten på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar bör återställas till nivån före regeringens senaste höjning från 0,75 till 1 procent.

Vidare föreslår Sverigedemokraterna att taket på fastighetsavgiften för småhus ska sänkas från 4 till 3 procent av inkomsten även för pensionärer och utsatta grupper.

Den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder bör avskaffas genom att dessa bostäder klassificeras som elevhem.

Sverigedemokraterna föreslår att schablonavdraget för andrahandsuthyrning ska höjas från 40 000 till 60 000 kronor per år.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Sverigedemokraterna föreslår att indexuppräkningen på bensin- och dieselskatten ska avskaffas.

Sverigedemokraterna föreslår också att reduktionsplikten ska sänkas till 5 procent för diesel och 2 procent för bensin, att beskattningen av MK3 och MK1 (olika dieselkvalitéer) ska likställas samt att alla kvarvarande skattelättnader på biodrivmedel ska avskaffas.

Skatten på diesel för jord- och skogsbruksändamål föreslås sänkas till dansk nivå om 10,2 öre per liter.

Den särskilda punktskatten på avfallsförbränning ska avskaffas.

Bonus–malus-systemet för personbilar ska likaså avskaffas.

För att öka incitamenten att välja ett annat färdmedel föreslår Sverigedemokraterna att trängselskatten ska pausas under det första halvåret 2021.

För att svensk flygindustri ska kunna konkurrera på marknadsmässiga villkor föreslår Sverigedemokraterna att flygskatten ska avskaffas.

Den s.k. kemikalieskatten, dvs. skatten på elektronikprodukter, ska avskaffas.

Även skatten på plastpåsar ska avskaffas.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Sverigedemokraterna föreslår att momsen på restaurang- och cateringtjänster, på burkar och flaskor samt på hämtmat ska återställas till ordinarie momssats om 25 procent.

Vänsterpartiet

Skatt på arbetsinkomster

Vänsterpartiet föreslår sänkt skatt för alla inkomster upp till 30 000 kronor per månad.

På inkomster över 40 000 kronor i månaden föreslår motionärerna att jobbskatteavdraget börjar trappas av.

Skiktgränsen för statlig skatt ska sänkas till 42 000 kronor.

Vänsterpartiet föreslår vidare att två nya skiktgränser för statlig inkomstskatt ska införas. Dessa innebär ett påslag om 5 procentenheter på inkomster över 62 000 kronor och ett ytterligare påslag med 5 procentenheter på inkomster över 85 000 kronor per månad.

Skattereduktionen för hushållsnära tjänster, rutavdraget, ska avskaffas.

Vidare föreslås att skattereduktionen för rottjänster ska halveras 2021 och att skattereduktionen ska avskaffas 2022.

Vänsterpartiet föreslår att skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer tas bort.

Vidare föreslås att en skattereduktion med 25 procent på avgifter till fackföreningar och en skattereduktion med 25 procent på avgiften till arbetslöshetskassor införs.

Vänsterpartiet avvisar förslaget om en utvidgad tidsgräns för expertskatt.

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

Av fördelningspolitiska och offentligfinansiella skäl avvisar Vänsterpartiet förslaget om sänkta arbetsgivaravgifter för arbetstagare i åldern 19–23 år.

Vidare föreslås att nedsättningen av arbetsgivaravgifter för unga i åldern 15–18 år slopas.

Vänsterpartiet avvisar förslagen om ytterligare förstärkning av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling och om tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifter för upp till två anställda.

Skatt på kapitalägande – kapital- och egendomsskatter

Motionärerna anför att dagens 3:12-regler har kommit att utnyttjas för det som de var tänkta att motverka, nämligen inkomstomvandling. Detta var bakgrunden till utredningen Översyn av skattereglerna för delägare i fåmansföretag (SOU 2016:75) som 2017 mynnade ut i lagrådsremissen Förändrade skatteregler för delägare i fåmansföretag. Lagrådsremissen innehöll olika förslag för att minska inkomstomvandlingen, bl.a. förslag om att höja skattesatsen för utdelning och kapitalvinst. Vänsterpartiet föreslår att skattereglerna för delägare i fåmansbolag ska reformeras i enlighet med den tidigare lämnade lagrådsremissen.

En arvs- och gåvoskatt ska införas. Förslaget innebär ett fribelopp på 3 miljoner kronor, dvs. arvs- och gåvobelopp upp till den gränsen ska inte beskattas.

Vidare föreslås att en ny förmögenhetsskatt införs. Förmögenhetsskatten ska gälla på hushållsnivå och appliceras på hushållets nettoförmögenhet. Nettoförmögenheter under 6 miljoner kronor ska undantas från skatt.

Vänsterpartiet vill komplettera den kommunala fastighetsavgiften med en statlig fastighetsskatt på 1,5 procent på den del av taxeringsvärdet som överstiger 4 miljoner kronor och med 2,5 procent på den del av taxeringsvärdet som överstiger 7 miljoner kronor. Motionärerna föreslår också att dagens begränsningsregel, som innebär att pensionärer inte ska behöva betala mer än 4 procent av sin inkomst i avgift, ska utökas till att omfatta alla.

Skatten på stora aktieutdelningar och kapitalvinster på värdepappersförsäljning bör höjas enligt följande gränsvärden: 75 000–100 000 kronor ska ge en skattesats om 32 procent, 150 000–300 000 kronor ska ge en skattesats om 34 procent, 300 000–1 000 000 kronor ska ge en

skattesats om 40 procent och från 1 000 000 kronor och uppåt ska skattesatsen vara 45 procent.

Av konjunkturmässiga skäl föreslår Vänsterpartiet att avtrappningen av ränteavdragen ska införas först 2022. Ränteavdragen ska trappas ned till 28 procent 2022 och till 26 respektive 25 procent 2023 och 2024. Avdragsrätten för ränteutgifter ska begränsas till maximalt 100 000 kronor.

Skatt på kapitalanvändning – företagsskatter

Vänsterpartiet föreslår att bolagsskatten ska höjas och återgå till 22 procent, men av konjunkturmässiga skäl ska höjningen ske först 2022.

Förslaget om tillfällig skattereduktion för investeringar ska begränsas till små och medelstora företag.

Vidare föreslår man att förslaget om justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto ska avvisas eftersom det ökar komplexiteten i ett redan komplext system.

En exitskatt ska införas i enlighet med Skatteverkets promemoria Exitbeskattning för fysiska personer.

Av fördelningspolitiska skäl föreslår Vänsterpartiet att investeraravdraget ska avskaffas.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Vänsterpartiet föreslår att regeringen skyndsamt ska återkomma med förslag på en avståndsbaserad vägslitageskatt för tung lastbilstrafik.

Vidare föreslås att en beskattning av konstgödsel i likhet med den som avskaffades 2009 införs, men med en något högre beskattning på kvävekomponenten för att minska läckaget av kväve. Skattesatsen på kväve höjs enligt förslaget med 10 procent jämfört med den gamla skatten.

Vänsterpartiet avvisar det tidigare införda förslaget om nedsättning av energiskatt för datorhallar.

Kristdemokraterna

Skatt på arbetsinkomster

Kristdemokraterna föreslår ett dubbelt jobbskatteavdrag för personer upp till 23 år som har subventionerad anställning, för långtidsarbetslösa, för nyanlända och för personer som tar sin akademiska examen före 25 års ålder.

Motionärerna föreslår dessutom en ytterligare utökning av jobbskatteavdraget vid 69 års ålder utöver det redan dubbla jobbskatteavdraget.

För att stärka barnfamiljernas ekonomi föreslår Kristdemokraterna ett jobbskatteavdrag för föräldrar som är en fast nivå. Jobbskatteavdraget för föräldrar är en fast skattereduktion som initialt uppgår till 100 kronor per vårdnadshavare per månad.

En skattereduktion för a-kasseavgiften införs från 2021. Skattereduktionen uppgår till 20 procent av avgiften till arbetslöshetsförsäkringen och regleras som en reduktion av skatten på arbetsinkomster.

Brytpunkten för statlig inkomstskatt ska höjas till 46 000 kronor.

Vidare föreslås att rutavdraget ska breddas och omfatta plantering, matlagning och gravvård.

Kristdemokraterna föreslår mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag och att regelverken bör förenklas och göras mer konkurrenskraftiga.

Vidare föreslås att ett förmånligt bosparande utreds och införs, som förval för alla unga mellan 18 och 34 år med inkomst av tjänst. Skattereduktion ska ges under de första 60 månaderna på inkomster som uppgår till 12 000 kronor eller mer per månad. Skattereduktionen ska beräknas på lön efter skatt som avsätts till ett bosparande, och skattereduktion ska medges med 20 procent av beloppet.

Kristdemokraterna föreslår att en utredning ska tillsättas för att gåvor till fler typer av organisationer ska berättiga till skattereduktion och att den undre beloppsgränsen för varje enskild gåva ska sänkas. Vidare föreslås att beloppsgränsen för gåvoskatteavdraget höjs till 12 000 kronor och att utredningen även studerar denna fråga.

Motionärerna föreslår också sänkt skatt på ersättningar till funktionärer i ideella organisationer.

Milersättningen i reseavdraget ska höjas till 22 kronor och att avdragstaket ska höjas till 13 000 kronor.

Kristdemokraterna föreslår en bred skattesänkning för alla hushåll. Förslaget innebär att personer med arbetsinkomster, pension och näringsinkomster får en skattesänkning på ca 0,63 procent av inkomsten upp till 42 400 kronor. För de med arbetslöshetsförsäkring, föräldrapenning, sjuk- och aktivitetsersättning är skattesänkningen hälften så stor, dvs. 0,32 procent av inkomsten.

Kristdemokraterna avvisar regeringens förslag till skattesänkningar till hushållen, ett tillfälligt jobbskatteavdrag och en skattereduktion för förvärvsinkomster till förmån för sitt eget förslag.

Vidare föreslås att en större del av skattehöjningen i regeringens förslag om ett höjt förmånsvärde på bilar ska betalas av de som har förmånsbilar värda över 7,5 prisbasbelopp, ca 356 000 kronor.

Kristdemokraterna vill inte införa sänkt inkomstskatt för boende i stödområde A och B eftersom det strider mot principen om enhetlig beskattning. Istället vill man se en bred inkomstskattesänkning för alla.

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

För att stimulera till anställningar föreslår Kristdemokraterna ett tillfälligt stöd till företag och offentlig sektor som nyanställer personer som var arbetslösa den 18 september och som varit arbetslösa i 1–6 månader under det senaste halvåret. Stödet ska uppgå till motsvarande 100 procent av arbetsgivaravgifterna för den anställde upp till ett lönetak om 30 000 kronor i månaden. Stödet ska enligt förslaget gälla under perioden den 1 oktober 2020 till den 30 juni 2022.

Arbetsgivare som avbryter en pågående korttidspermittering och återför personal i arbete under 2020 ska inte betala arbetsgivaravgift för dessa lönekostnader under resterande del av 2020.

Skatt på kapitalägande – kapital- och egendomsskatter

För att värna förutsägbarhet och trygghet i boendet föreslår Kristdemokraterna att ränteavdraget ska sänkas med 1,2 procentenheter per år, vilket motsvarar en avtrappningstakt på 25 år. Vidare föreslår man att taket för den högre nivån av ränteavdrag ska sänkas från 100 000 kr till 75 000 kronor per år.

Fastighetsavgiften för ägarlägenheter föreslås bli densamma som för en bostadsrätt.

Kristdemokraterna föreslår också att taket för uppskov med kapitalvinstskatten ska tas bort vid köp av ny bostad. Även betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden vid köp av ny bostad.

Motionärerna anser att fastighetsskatten inte ska återinföras.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Skatten på plastbärkassar som infördes i föregående budgetproposition ska avskaffas.

Kristdemokraterna föreslår vidare att avfallsförbränningsskatten ska avskaffas.

Förslaget om en kemikalieskatt på kläder och skor avvisas.

För att stärka föreningslivet och skapa större förutsättningar för föreningar att fokusera resurserna på kärnverksamheten föreslår Kristdemokraterna att reklamskatten för ideella föreningar ska avskaffas.

Vidare föreslås en skattenedsättning på dieselbränsle i jordbrukssektorn på 3 kronor per liter. Ett villkor för att få ta del av sänkningen ska vara att jordbrukaren i fråga till minst 30 procent använder icke-fossilt bränsle.

För att påskynda uppgraderingen av den svenska personbilsflottan underifrån, så att trafiksäkerhet och miljö främjas på ett bättre sätt, föreslås en höjning av fordonsskatten på äldre bilar i trafik i kombination med en skrotningspremie.

Kristdemokraterna föreslår att det införs en ny beskattningsmodell för de tunga godstransporterna, som tar hänsyn till vilken miljöbelastning fordonets körande har i hela trafiksystemet. Modellen måste ta hänsyn till stad och land, trängsel, tid på dygnet samt fordonens miljöpåverkan.

För att stödja flygnäringens återhämtning i spåren av pandemin föreslår Kristdemokraterna att flygskatten ska tas bort nästa år.

Regeringen höjer skatten på alkohol och tobak 2023. Kristdemokraterna föreslår att höjningen istället ska införas 2021.

Proposition 2019/20:122 Ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter

I propositionen om ändrade mervärdesskatteregler vid handel mellan företag och konsumenter föreslår regeringen att undantaget från mervärdesskatt vid

import av försändelser med lågt värde slopas. Det föreslås också att elektroniska marknadsplatser (plattformar) i vissa fall blir skattskyldiga för mervärdesskatt vid försäljning av varor från säljare i ett tredjeland som görs via plattformen. Vidare föreslås att den särskilda ordning för redovisning och betalning av mervärdesskatt (Mini One Stop Shop) som i dag gäller för elektroniska tjänster utökas till att gälla för alla tjänster och för vissa omsättningar av varor. Vidare föreslås att den nuvarande omsättningströskeln för distansförsäljning av varor från andra EU-länder slopas. I stället ska den EU-gemensamma tröskel som gäller för bestämmande av beskattningsland för elektroniska tjänster även gälla för unionsintern distansförsäljning av varor.

Regeringen föreslår att reglerna träder i kraft den 1 januari 2021.

Motionen

I motion 2019/20:3583 av Per Åsling m.fl. (C) anför motionärerna att regeringens proposition inte innehåller någon genomgripande konsekvensbeskrivning ur ett företagarperspektiv. Därför vill motionärerna att regeringen följer upp hur det aktuella regelverket påverkar företagen i form av en ökad administrativ börda.

Proposition 2020/21:14 Bestämmelser om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda görs permanenta

Regeringen föreslår att bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda görs permanenta. När reglerna infördes och tidsbegränsades motiverades det med hur situationen då var på arbetsmarknaden. Regeringen anser att det finns anledning att nu göra bestämmelserna permanenta. Det bedöms fortfarande som angeläget att ge incitament till egenföretagare att anställa en första person. Om reglerna upphör vid utgången av 2021 menar regeringen att den tröskel som tidigare fanns för att anställa en första person kan förväntas komma tillbaka, varför nedsättningen enligt regeringen även bör gälla efter utgången av 2021.

En del remissinstanser har kritiserar förslaget och efterlyst en utvärdering av reglerna innan de görs permanenta. Regeringen konstaterar att bestämmelserna varit i kraft en relativt kort tid och utvidgats flera gånger på olika sätt, vilket regeringen menar har gjort det svårt att rättvist utvärdera dem. Vidare framhåller regeringen att nedsättningen enbart kan beviljas för den första anställda en gång. Om den anställningen upphör och en annan person senare anställs kan nedsättning av arbetsgivaravgifterna inte beviljas igen.

Regeringen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas på ersättning som betalas fr.o.m. den 1 januari 2021.

Motionen

I kommittémotion 2020/21:3719 av Ulla Andersson m.fl. (V) framhåller motionärerna remissinstansernas kritik om att förslaget bl.a. krånglar till skattesystemet och systemen med olika anställningsstöd, och att det sammantaget gör det svårare för småföretagare att göra rätt. Kritik framförs också för att regeringen inte har utvärderat den tillfälliga förändringen och de sysselsättningseffekter som förslaget väntas få enligt regeringen. Motionärerna delar remissinstansernas kritik och menar att förslaget är dåligt avvägt och föreslår därför att riksdagen avslår förslaget.

2.6 Övriga lagförslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster

Propositionen

I propositionen (punkt 17) föreslår regeringen att riksdagen ska anta förslaget till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund. Förslaget redovisas i avsnitt 6.4 i propositionen under rubriken Förslag som ligger till grund för beräkningen av statens övriga inkomster.

Förslaget innebär en minskad räntekostnad för kommuner som begärt omprövning av ett ersättningsbeslut som uppstått till följd av att den ansökt om ersättning på felaktiga grunder. En kostnadsränta tas ut för att täcka kostnader som uppstått på grund av att ersättning betalats felaktigt. Enligt regeringen är det inte fråga om ett skatteundandragande och en kommun gör inte någon skattevinst om den ansökt om ersättning på felaktiga grunder. Regeringen framhåller att den strävar efter ett samhälle där alla vill göra rätt för sig och anser att det bör vara lätt att rätta felaktiga beslut. En kommun som vill rätta fel som uppstått av att den ansökt om ersättning på felaktiga grunder bör enligt regeringen därför inte få en räntekostnad på grund av detta.

De samlade ekonomiska konsekvenserna för staten beräknas till minskade intäkter med ca 2 miljoner kronor och motsvarande minskade kostnader för kommunerna.

2.7 Övriga förslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att regeringen under 2021 genom försäljning överlåter fastigheterna Stockholm Cepheus 2 och 3 (punkt 18). Från försäljningsintäkterna ska regeringen få avräkna dels det belopp som direkt behövs för att lösa lån i Riksgäldskontoret som hör till fastigheterna, dels de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten (punkt 19).

Fastigheterna Stockholm Cepheus 2 och 3 förvärvades av Statens fastighetsverk (SFV) 2018 genom en bytesaffär med Vasakronan Fastigheter AB. Det bedrivs i dag inte någon statlig verksamhet i byggnaderna, och i betänkandet Statens kulturfastigheter – urval och förvaltning för framtiden (SOU 2013:55) är Cepheus 2 och 3 identifierade som fastigheter som i fortsättningen inte behöver ägas av staten av kulturhistoriska skäl. SFV har funnit att det ur ett statligt perspektiv sammantaget inte finns något behov av att hädanefter äga fastigheterna.

Värdet på fastigheterna Cepheus 2 och 3 bedömdes vid en värdering i februari 2020 uppgå till 93 500 000 kronor. Med hänsyn till fastigheternas värde krävs enligt 8 kap. 2 § budgetlagen riksdagens godkännande för en försäljning.

2.8 Ålderspensionssystemets utgifter 2021

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget omfattar ålderspension i form av inkomstpension, tilläggspension och premiepension samt administrationskostnader. Ålderspensionssystemets utgifter ingår inte i statens budget men i de takbegränsade utgifterna under utgiftstaket.

Propositionen

I propositionen (punkt 9) föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 336 366 miljoner kronor 2021. Det innebär en ökning med ca 7 miljarder kronor jämfört med 2020 och förklaras i huvudsak av den makroekonomiska utvecklingen.

2.9 Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2022 och 2023

Enligt 2 kap. 3 § budgetlagen ska regeringen i budgetpropositionen lämna förslag till preliminära inkomstberäkningar och utgiftsramar för det andra och tredje tillkommande budgetåret.

Propositionen

Preliminära utgiftsramar 2022 och 2023

I propositionen (punkt 10) föreslår regeringen att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av utgifter på utgiftsområdena för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. I tabellerna 2.5 och 2.6 redovisas regeringens och motionärernas förslag till preliminära utgiftsramar för 2022 och 2023.

För 2022 och 2023 beräknas ramarna för utgiftsområdena sammantaget uppgå till ca 1 144,6 miljarder kronor respektive ca 1 116,0 miljarder kronor. Det är en minskning med ca 21 respektive ca 29 miljarder kronor jämfört med det föregående året.

Minskningarna 2022 och 2023 beror främst på en historisk utgiftsökning för ett enskilt år – 2020 – med anledning av de åtgärder som vidtagits till följd av covid-19. Åtgärderna är till stor del tillfälliga eller minskar i omfattning, vilket förklarar kommande utgiftsminskningar för 2022 och 2023.

Minskningen av de preliminära ramarna 2022 i förhållande till det föregående året förklaras till stor del av beslutade, föreslagna och aviserade reformer; främst inom utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanländas etablering, 14 Arbetsmarknad och arbetsliv samt 21 Energi. Sammantaget bidrar reformerna till lägre utgiftsramar om ca 22,9 miljarder kronor 2022. Den årliga pris- och löneomräkningen av anslag för förvaltnings- och investeringsändamål beräknas bidra till ökade utgiftsramar med 1,8 miljarder kronor. Utgiftsramarna beräknas minska med 3,5 miljarder kronor till följd av den makroekonomiska utvecklingen. Följden av beräknade volymförändringar i form av t.ex. förändrat antal personer i olika transfereringssystem är minskade utgiftsramar om ca 2,4 miljarder kronor, medan övriga utgiftspåverkande faktorer beräknas öka de preliminära utgiftsramarna 2022 med 6,2 miljarder kronor, vilket i huvudsak rör statsskuldsräntorna (utgiftsområde 26).

Minskningen av de preliminära utgiftsramarna 2023 i förhållande till 2022 förklaras främst av aviserade reformer; ramarna blir ca 23,1 miljarder kronor mindre än 2022. Volymförändringar bidrar till minskade utgiftsramar om 3,7 miljarder kronor, medan övriga utgiftspåverkande faktorer beräknas minska ramarna med 2,8 miljarder kronor. Den makroekonomiska utvecklingen och den årliga pris- och löneomräkningen beräknas bidra till ökade utgiftsramar med 0,4 respektive 3,5 miljarder kronor.

Preliminär inkomstberäkning 2022 och 2023

I propositionen (punkt 6) föreslår regeringen att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. I tabellerna 2.7 och 2.8 redovisas regeringens förslag till preliminära inkomstberäkningar för 2022 och 2023. Inkomsterna i statens budget beräknas preliminärt till ca 1 115 miljarder kronor respektive 1 178 miljarder kronor 2022 och 2023.

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna lämnar förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för det andra och tredje tillkommande budgetåret i partimotionerna 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 3 och 5, 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 6 och 4, 2020/21:3170

av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 8 och 6 och 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6. Partiernas förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar jämfört med regeringens förslag för 2022 och 2023 framgår av tabellerna 2.5–2.8.

Tabell 2.5 Regeringens och motionärernas förslag till preliminära utgiftsramar 2022

Miljoner kronor

		Regeringens	Avvikelse från regeringen			
Utgiftsområde		**förslag**	**M**	**SD**	**V**	**KD**
1	Rikets styrelse	16 130	55	−325	−93	222
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 642	±0	5	10	−27
3	Skatt, tull och exekution	12 445	±0	362	±0	−20
4	Rättsväsendet	58 076	2 737	11 472	368	2 680
5	Internationell samverkan	2 013	±0	21	63	−26
6	Försvar och samhällets krisberedskap	76 770	60	1 400	−2 041	±0
7	Internationellt bistånd	49 122	−16 400	−16 563	1 750	±0
8	Migration	8 856	−1 520	−2 483	−664	193
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	94 377	680	3 010	6 205	6 623
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	91 803	−7 310	5 418	5 490	−6 328
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	40 929	−500	3 500	3 800	−400
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	105 694	−230	3 258	500	765
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	7 231	−1 440	−5 272	1 900	−451
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	95 683	−8 999	−11 578	4 525	−1 595
15	Studiestöd	28 135	395	250	710	−1 442
16	Utbildning och universitetsforskning	90 800	−990	−1 310	4 167	2 270
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	16 358	±0	367	990	−219
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 803	−6 450	−5 942	5 582	−6 006
19	Regional utveckling	4 735	±0	39	30	20
20	Allmän miljö- och naturvård	15 639	740	−5 941	2 700	−2 802
21	Energi	3 676	−520	−292	1 000	131
22	Kommunikationer	71 069	−500	3 880	11 600	−379

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	21 172	72	909	1 820	65
24	Näringsliv	8 160	−100	−1 002	447	−561
25	Allmänna bidrag till kommuner	148 553	16 300	10 000	40 553	±0
26	Statsskuldsräntor m.m.	6 655	±0	±0	±0	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	45 114	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden		**1 144 642**	**−23 920**	**−6 817**	**91 411**	**−7 286**

Tabell 2.6 Regeringens och motionärernas förslag till preliminära utgiftsramar 2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
1	Rikets styrelse	16 643	55	−530	−93	222
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 977	±0	5	10	−27
3	Skatt, tull och exekution	12 505	±0	438	±0	−10
4	Rättsväsendet	58 953	4 697	11 646	348	3 848
5	Internationell samverkan	2 016	±0	21	73	−25
6	Försvar och samhällets krisberedskap	82 903	60	1 600	−2 041	±0
7	Internationellt bistånd	51 382	−17 200	−17 252	1 000	±0
8	Migration	9 305	−2 030	−3 316	−686	193
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	87 101	680	4 685	7 405	7 103
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	92 140	−7 190	5 637	5 880	−6 318
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	39 699	−500	3 400	3 900	−400
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	107 218	−120	3 403	690	765
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	7 097	−1 935	−6 747	1 900	−548
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	86 457	−4 100	−9 005	7 125	2 985
15	Studiestöd	26 925	445	350	710	−1 442
16	Utbildning och universitetsforskning	89 518	−1 440	−1 310	4 167	1 920
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	15 920	50	661	1 057	−159
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 232	−5 900	−5 392	5 782	−5 806
19	Regional utveckling	4 141	±0	39	30	20
20	Allmän miljö- och naturvård	11 433	1 450	−3 430	4 550	−702
21	Energi	2 473	130	286	1 600	31
22	Kommunikationer	70 530	−225	1 630	14 740	−773
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	15 612	149	909	1 870	142
24	Näringsliv	7 363	50	−993	372	−207

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
25	Allmänna bidrag till kommuner	140 840	21 950	10 000	48 725	±0
26	Statsskuldsräntor m.m.	7 155	±0	±0	±0	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	45 475	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden		**1 116 013**	**−10 925**	**−3 264**	**109 113**	**813**

Tabell 2.7 Regeringens och motionärernas förslag till preliminär inkomstberäkning 2022

Miljoner kronor

Inkomsttitel		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
1100	**Direkta skatter på arbete**	**693 732**	**−13 227**	**16 576**	**33 680**	**−9 588**
1110	Inkomstskatter	863 490	−10 460	1 195	25 180	−3 425
1111	Statlig inkomstskatt	52 119	−110	−848	21 070	−2 648
1115	Kommunal inkomstskatt	811 371	−10 350	2 043	4 110	−777
1120	Allmän pensionsavgift	138 357	−120	340	−130	−72
1130	Artistskatt	0	±0	±0	±0	±0
1140	Skattereduktioner	−308 115	−2 647	15 041	8 630	−6 091
1200	**Indirekta skatter på arbete**	**636 802**	**11 250**	**−8 475**	**14 310**	**7 654**
1210	Arbetsgivaravgifter	632 295	11 180	−3 905	14 200	7 564
1240	Egenavgifter	14 049	±0	−4 370	±0	100
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	−43 664	70	−200	110	−10
1270	Särskild löneskatt	50 641	±0	±0	±0	±0
1280	Nedsättningar	−17 098	±0	±0	±0	±0
1290	Tjänstegruppliv	580	±0	±0	±0	±0
1300	**Skatt på kapital**	**273 994**	**−10 680**	**550**	**49 590**	**3 092**
1310	Skatt på kapital, hushåll	63 662	±0	1 420	33 270	2 640
1320	Skatt på företagsvinster	146 822	−10 680	3 200	8 820	−348
1330	Kupongskatt	7 003	±0	±0	±0	±0
1340	Avkastningsskatt	6 407	±0	−500	±0	±0
1350	Fastighetsskatt	35 807	±0	−3 570	7 500	800
1360	Stämpelskatt	14 293	±0	±0	±0	±0
1400	**Skatt på konsumtion och insatsvaror**	**640 334**	**−10 538**	**8 080**	**680**	**94**
1410	Mervärdesskatt	495 614	−1 918	13 740	±0	880
1420	Skatt på alkohol och tobak	28 096	±0	100	±0	960
1430	Energiskatt	54 154	−7 150	−960	270	−70

Inkomsttitel		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
1440	Koldioxidskatt	21 738	±0	−380	±0	809
1450	Övriga skatter på energi och miljö	10 211	−500	−4 930	410	−2 425
1470	Skatt på vägtrafik	24 597	−970	510	±0	±0
1480	Övriga skatter	5 924	±0	±0	±0	−60
1500	**Skatt på import**	**6 979**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600	**Restförda och övriga skatter**	**15 800**	**−100**	**±0**	**±0**	**±0**
1700	**Avgående poster, skatter till EU**	**−6 979**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter		**2 260 662**	**−23 295**	**16 731**	**98 260**	**1 252**
1800	**Avgående poster, skatter till andra sektorer**	**−1 117 100**	**10 470**	**−2 183**	**−4 180**	**849**
Statens skatteintäkter		**1 143 562**	**−12 825**	**14 548**	**94 080**	**2 101**
1900	**Periodiseringar**	**471**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000	**Statens skatteinkomster**	**1 144 033**	**−12 825**	**14 548**	**94 080**	**2 101**
Övriga inkomster		**−29 313**	**−100**	**−2 360**	**−300**	**±0**
2000	**Inkomster av statens verksamhet**	**38 423**	**−100**	**−2 360**	**−300**	**±0**
3000	**Inkomster av försåld egendom**	**5 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000	**Återbetalning av lån**	**466**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000	**Kalkylmässiga inkomster**	**18 098**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000	**Bidrag m.m. från EU**	**30 118**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000	**Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet**	**−121 418**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
8000	**Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Inkomster i statens budget		**1 114 720**	**−12 925**	**12 188**	**93 780**	**2 101**

Tabell 2.8 Regeringens och motionärernas förslag till preliminär inkomstberäkning 2023

Miljoner kronor

Inkomsttitel		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
1100	**Direkta skatter på arbete**	**719 565**	**−8 850**	**19 185**	**34 219**	**−7 361**
1110	Inkomstskatter	896 069	−9 310	2 558	29 219	−3 628
1111	Statlig inkomstskatt	53 150	40	−851	23 057	−2 553
1115	Kommunal inkomstskatt	842 919	−9 350	3 409	6 162	−1 075
1120	Allmän pensionsavgift	144 273	±0	410	−30	−58
1130	Artistskatt	−0	±0	±0	±0	±0
1140	Skattereduktioner	−320 777	460	16 217	5 030	−3 675
1200	**Indirekta skatter på arbete**	**675 100**	**3 160**	**−15 732**	**6 452**	**3 439**
1210	Arbetsgivaravgifter	661 719	3 200	−11 072	6 432	3 349
1240	Egenavgifter	14 415	±0	−4 430	±0	100
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	−45 683	−40	−230	20	−10
1270	Särskild löneskatt	52 747	±0	±0	±0	±0
1280	Nedsättningar	−8 671	±0	±0	±0	±0
1290	Tjänstegruppliv	574	±0	±0	±0	±0
1300	**Skatt på kapital**	**294 292**	**−12 920**	**40**	**52 198**	**4 457**
1310	Skatt på kapital	66 358	±0	2 290	35 970	4 080
1320	Skatt på företagsvinster	161 430	−12 920	1 770	8 728	−423
1330	Kupongskatt	7 691	±0	±0	±0	±0
1340	Avkastningsskatt	6 922	±0	−450	±0	±0
1350	Fastighetsskatt	36 455	±0	−3 570	7 500	800
1360	Stämpelskatt	15 436	±0	±0	±0	±0
1400	**Skatt på konsumtion och insatsvaror**	**666 086**	**−12 655**	**5 230**	**680**	**−998**
1410	Mervärdesskatt, hushåll	517 639	−2 395	14 630	±0	880
1420	Skatt på alkohol och tobak	29 250	±0	100	±0	±0
1430	Energiskatt	55 431	−8 180	−1 010	270	−70

Inkomsttitel		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
1440	Koldioxidskatt	21 904	±0	−410	±0	886
1450	Övriga skatter på energi och miljö	10 274	−500	−5 000	410	−2 664
1470	Skatt på vägtrafik	25 436	−1 580	−3 080	±0	±0
1480	Övriga skatter	6 153	±0	±0	±0	−30
1500	**Skatt på import**	**7 265**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600	**Restförda och övriga skatter**	**16 193**	**−100**	**±0**	**±0**	**±0**
1700	**Avgående poster, skatter till EU**	**−7 265**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter		**2 371 235**	**−31 365**	**8 723**	**93 549**	**−463**
1800	**Avgående poster, skatter till andra sektorer**	**−1 161 837**	**9 350**	**−3 619**	**−6 432**	**1 133**
Statens skatteintäkter		**1 209 399**	**−22 015**	**5 104**	**87 117**	**670**
1900	**Periodiseringar**	**677**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000	**Statens skatteinkomster**	**1 210 076**	**−22 015**	**5 104**	**87 117**	**670**
Övriga inkomster		**−32 494**	**−100**	**−2 010**	**−300**	**±0**
2000	**Inkomster av statens verksamhet**	**41 280**	**−100**	**−2 010**	**−300**	**±0**
3000	**Inkomster av försåld egendom**	**5 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000	**Återbetalning av lån**	**573**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000	**Kalkylmässiga inkomster**	**19 470**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000	**Bidrag m.m. från EU**	**24 390**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000	**Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet**	**−123 208**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
8000	**Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Inkomster i statens budget		**1 177 581**	**−22 115**	**3 094**	**86 817**	**670**

2.10 Yttranden från andra utskott över utgiftsramar och inkomster

Samtliga utskott har yttrat sig över förslaget till utgiftsramar och inkomstberäkning 2021 samt preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2022 och 2023.

Tabell 2.9 ger en översiktlig sammanställning över de yttranden som lämnats. Av tabellen framgår om regeringens förslag tillstyrks eller avstyrks i yttrandet och om yttrandet innehåller avvikande meningar. Yttrandena återfinns i sin helhet i bilagorna 8–22. Samtliga utskott tillstyrker regeringens förslag.

Tabell 2.9 Yttranden från andra utskott

Utskott/ yttrande	Yttrar sig över	Bilaga i betänkandet	Tillstyrker /Avstyrker propositionen	Avvikande meningar
KU (KU1y)	Utgiftsområde 1	Bilaga 8	Tillstyrker	M, SD, V, KD
SkU (SkU1y)	Skatter och avgifter, Inkomstberäkning	Bilaga 9	Tillstyrker	M, SD, V, KD
SkU (SkU2y)	Utgiftsområde 3	Bilaga 10	Tillstyrker	M, SD, KD
JuU (JuU1y)	Utgiftsområde 4	Bilaga 11	Tillstyrker	M, SD, V, KD
CU (CU1y)	Utgiftsområde 18	Bilaga 12	Tillstyrker	M, SD, V, KD
UU (UU2y)	Utgiftsområde 5 och 7	Bilaga 13	Tillstyrker	M, SD, V, KD
FöU (FöU2y)	Utgiftsområde 6	Bilaga 14	Tillstyrker	M, SD, V[1]
SfU (SfU1y)	Utgiftsområde 8, 10, 11 och 12, Ålderspensionssystemet, Inkomstberäkningen	Bilaga 15	Tillstyrker	M, SD, V, KD
SoU (SoU1y)	Utgiftsområde 9	Bilaga 16	Tillstyrker	M, SD, V, KD
KrU (KrU1y)	Utgiftsområde 17	Bilaga 17	Tillstyrker	SD, V, KD[2]
UbU (UbU1y)	Utgiftsområde 15 och 16	Bilaga 18	Tillstyrker	M, SD, V, KD
TU (TU1y)	Utgiftsområde 22	Bilaga 19	Tillstyrker	M, SD, V, KD
MJU (MJU1y)	Utgiftsområde 20 och 23	Bilaga 20	Tillstyrker	M, SD, V, KD
NU (NU1y)	Utgiftsområde 19, 21 och 24	Bilaga 21	Tillstyrker	M, SD, V, KD
AU (AU1y)	Utgiftsområde 13 och 14	Bilaga 22	Tillstyrker	M, SD, V, KD

[1] Ledamoten från Kristdemokraterna har lämnat ett särskilt yttrande.
[2] Ledamöterna från Moderaterna har lämnat ett särskilt yttrande.

2.11 Kompletterande information

Förslag som aviserats i budgetpropositionen

Nedan redovisas förslag som har aviserats i budgetpropositionen och som har lämnats efter det att budgetpropositionen överlämnats till riksdagen, förslag som regeringen avser att lämna under hösten 2020 och våren 2021 samt förslag som regeringen avser att lämna 2022 och 2023. Samtliga dessa förslag ligger till grund för inkomstberäkningen men ingår inte i budgetpropositionen, utan

förslagen presenteras i särpropositioner. I budgetpropositionen lämnar regeringen i stället en bedömning.

Propositioner som hittills överlämnats till riksdagen

- Omvänd skattskyldighet vid omsättning av vissa varor (prop. 2020/21:20) med ikraftträdande den 1 april 2021. Behandlas av skatteutskottet i betänkande 2020/21:SkU7.
- Justerade bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto (prop. 2020/21:23) med ikraftträdande den 1 januari 2021. Behandlas av skatteutskottet i betänkande 2020/21:SkU9.
- Pausad BNP-indexering för drivmedel (prop. 2020/21:29) med ikraftträdande den 1 januari 2021. Behandlas av skatteutskottet i betänkande 2020/21:SkU13.
- Motåtgärder på skatteområdet mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner samt vissa andra inkomstskattefrågor (prop. 2020/21:26) med ikraftträdande den 1 januari 2021. Behandlas av skatteutskottet i betänkande 2020/21:SkU10.
- Skattereduktion för förvärvsinkomster och utvidgad tidsgräns för expertskatt (prop. 2020/21:37) med ikraftträdande den 1 januari 2021. Behandlas av skatteutskottet i betänkande 2020/21:SkU14.
- En skattefrihet för förmån av kost i särskilda fall (prop. 2020/21:45), förmån av kost som lämnas efter den 29 februari 2020 inte ska tas upp till beskattning, behandlas i bet. 2020/21:FiU45, eftersom den påverkar innevarande år.

Propositioner som regeringen avser att överlämna till riksdagen under hösten 2020 och våren 2021 för ikraftträdande 2021

- Justerad schablonberäkning för att fastställa värdet av bilförmån.
- Ytterligare förstärkning av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling.
- Tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifterna för personer mellan 19 och 23 år.
- En tillfällig utvidgning av nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för den först anställda.
- Avskaffad schablonintäkt på uppskovsbelopp.
- Höjd energiskatt på viss elektrisk kraft.
- Nya regler om vem som är elförbrukare vid spårbunden trafik för energiskatteändamål.
- Avskaffad skattebefrielse för vissa biobränslen för uppvärmning.
- Ändrad beskattning av biogas och biogasol.
- Slopad nedsättning av energiskatt på bränslen i vissa sektorer.
- Förstärkt och förenklad miljöstyrning i bonus–malus-systemet.

- Förmånligare villkor för återbetalning av fordonsskatt för husbilar vid avställning.
- Utökad befrielse från energiskatt för egenproducerad el.
- Ändrad beskattning av högkoncentrerade e-vätskor.
- Skatt på övrig tobak.

Propositioner som regeringen avser att överlämna till riksdagen för ikraftträdande 2022 och 2023

- Ändrade åldersgränser i skatte- och socialavgiftssystemet som en följd av pensionsgruppens förslag om justerade åldersgränser med ikraftträdande den 1 januari 2023. Regeringen avser att återkomma till riksdagen under 2021 med ett förslag.
- Tillfällig skattereduktion för att stimulera till nya investeringar med ikraftträdande den 1 januari 2022. Det framgår inte av propositionen när regeringen avser att återkomma.
- Höjd skatt på finanssektorn med ikraftträdande den 1 januari 2023. Det framgår inte av propositionen när regeringen avser att återkomma.
- Höjd skatt på alkohol med ikraftträdande den 1 januari 2023. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag om detta i budgetpropositionen för 2023.
- Höjd skatt på tobak med ikraftträdande den 1 januari 2023. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag om detta i budgetpropositionen för 2023.
- Skatt på kemikalier i kläder och skor med ikraftträdande 1 januari 2022. Regeringen avser att föreslå att en sådan skatt ska införas. Det framgår inte av propositionen när regeringen avser att återkomma.

Lagkollision

Den 4 november fattade riksdagen beslut med anledning av proposition 2019/20:190 Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp – förändrade skatteregler vid tillfälligt arbete i Sverige (bet. 2020/21:SkU5, rskr. 2020/21:33). Genom beslutet antog riksdagen bl.a. regeringens förslag om ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229). Även i budgetpropositionen föreslås ändringar i samma lag utan att hänsyn tas till förslaget i proposition 2019/20:190, vilket innebär att en lagkollision uppstår. Utskottet behöver därför i sitt förslag till riksdagsbeslut göra en lagteknisk anpassning.

Beredning av överlämnad proposition 2019/20:122 Ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter

Den 23 april 2020 justerade skatteutskottet betänkande 2019/20:SkU27 Ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter.

Reglerna är en anpassning till EU:s e-handelspaket för mervärdesskatt som ska vara genomfört av samtliga medlemsländer den 1 januari 2021. Kammardebatt var planerad till den 27 maj med efterföljande riksdagsbeslut.

Vid sammanträdet den 14 maj informerade statssekreterare Leif Jakobsson skatteutskottet om att kommissionen har lagt fram ett förslag om att skjuta upp tillämpningen av de gemensamma reglerna till den 1 juli 2021. Enligt statssekreteraren skulle rådet inte kunna fatta beslut om förlängning av fristen med att genomföra reglerna förrän i juli 2020. Sverige kan inte ensamt genomföra dessa regler, utan de måste genomföras gemensamt av alla medlemsstater. Beredningen av ärendet fortsatte därför efter riksdagens sommaruppehåll. Rådet beslutade den 20 juli 2020 att förlänga fristen med att genomföra reglerna ([EU] 2020/1108) till den 1 juli 2021. Eftersom beslutet har budgetpåverkande effekt överlämnades ärendet till finansutskottet för fortsatt beredning.

I propositionen föreslår regeringen att reglerna ska träda i kraft den 1 januari 2021. Eftersom det föreslagna ikraftträdandet har ändrats till den 1 juli 2021 behöver finansutskottet ta hänsyn till det i sitt förslag till riksdagsbeslut.

Under skatteutskottets beredning av ärendet informerade finansdepartementet skatteutskottets kansli om felaktigheter i en paragraf i förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200) och i två paragrafer i förslaget till lag om ändring i lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster. Finansdepartementet har lämnat kompletterande lagtext som bör bifogas i finansutskottets förslag till riksdagsbeslut.

2.12 Utskottets ställningstagande

Utgiftstak för staten 2020–2023

Regeringens förslag till nivåer på utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet för 2020–2022 är 1 743, 1 695 och 1 634 miljarder kronor. För 2023 föreslås en nivå på utgiftstaket på 1 539 miljarder kronor.

Utskottet anser i likhet med regeringen att finanspolitiken bör anpassas till den pågående djupa lågkonjunkturen, vilket innebär högre nivåer på utgiftstaken än vad som bedömdes i 2020 års ekonomiska vårproposition. För 2021 handlar det enligt regeringen om en finanspolitiskt motiverad ökning med 250 miljarder kronor och för 2022 en ökning med 130 miljarder kronor. Den föreslagna nivån på utgiftstaket för 2023 innebär att taket minskar med 95 miljarder kronor i förhållande till det föregående året, men i stort sett till samma nivå som bedömdes i vårpropositionen för 2020.

Utrymmet mellan utgiftstaket och de faktiskt beräknade takbegränsade utgifterna, den s.k. budgeteringsmarginalen, beräknas uppgå till 201 miljarder kronor eller 13,4 procent av de takbegränsade utgifterna 2021. För 2022

uppgår marginalen till 155 miljarder kronor eller 10,5 procent och för 2023 till 80 miljarder kronor eller 5,5 procent av de takbegränsade utgifterna. Utskottet noterar att det är en högre andel än de säkerhetsmarginaler som gäller för budgeteringsmarginalens minsta storlek.

Med anledning av det exceptionella läget med en pågående pandemi kan utskottet konstatera att regeringens expansiva finanspolitik innebär ett försvagat strukturellt sparande. Utskottet anser i likhet med regeringen att det är motiverat att höja utgiftstakets nivåer för 2021 och 2022. Givet den allvarliga situationen och det osäkra läget framöver är det enligt utskottet rimligt att det finns utrymme för nödvändiga åtgärder om effekterna av pandemin skulle förvärras. Utskottet delar regeringens bedömning att ett ledigt utrymme under utgiftstaket inte i sig innebär att det finns utrymme för reformer som ökar de takbegränsade utgifterna. Reformer på utgiftssidan kan genomföras om det bedöms vara förenligt med överskottsmålet (bet. 2019/20:FiU20, rskr. 2019/20:339).

Utskottet delar också regeringens bedömning att de långsiktiga effekterna av ett höjt utgiftstak för 2021 och 2022 kan ses som begränsade eftersom den föreslagna nivån på utgiftstaket för 2023 är i linje med hur regeringen sett på utgiftstakets nivå innan krisen. De föreslagna nivåerna på utgiftstaket som andel av BNP bedöms minska under perioden 2021–2023, från en andel på 33,0 procent 2021 till 27,2 procent 2023.

Utgiftstakets nivå för 2023 ska fastställas av riksdagen. Utskottet anser att den föreslagna nivån är väl förenlig med de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår och som utskottet ställt sig bakom i kapitel 1.

Ramar för utgiftsområden 2021

Utskottet kan konstatera att 2020 har varit ett exceptionellt budgetår till följd av den pågående coronapandemin. Hittills i år har regeringen lämnat förslag om tolv extra ändringsbudgetar, vilket har inneburit historiskt många riksdagsbeslut om olika krisåtgärder, främst för att stödja företag och enskilda som drabbats, t.ex. personer som har blivit permitterade och arbetslösa i den djupa lågkonjunkturen. Regioner och kommuner har fått ökade medel för att kunna klara av att ge nödvändig vård och omsorg.

De utgiftsramar som regeringen föreslår för 2021 uppgår till 1 165,8 miljarder kronor, vilket är 103,4 miljarder kronor högre än ramarna i statens budget för 2020, se tabell 2.2. De högre ramarna för 2021 förklaras till största delen av reformer och åtgärder med anledning av den pågående pandemin. Regeringens förslag till utgiftsramar för de 27 utgiftsområdena 2021 framgår av tabell 2.3 i betänkandet. De utgiftsområden som ökar mest till följd av beslut om reformer är utgiftsområdena 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, 25 Allmänna bidrag till kommuner och 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Samtliga utskott som yttrat sig över utgiftsramarna för sina respektive utgiftsområden tillstyrker regeringens förslag till ramar.

Utskottet anser att regeringens förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden är väl avvägt utifrån rådande omständigheter och väl förenligt med de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår och som utskottet ställt sig bakom i kapitel 1. Finanspolitiken bör enligt utskottets uppfattning anpassas till det osäkra läget framöver så att det finns utrymme i statens budget för att stödja återhämtningen i samhället. Samtliga utskott som yttrat sig över utgiftsramarna för sina respektive utgiftsområden tillstyrker regeringens förslag.

Övriga utgifter i statens budget 2021

Riksgäldskontorets nettoutlåning beräknas uppgå till 14,9 miljarder kronor 2021 enligt regeringens förslag. Minskningen av anslagsbehållningar uppgår till –7,8 miljarder kronor 2021 och den kassamässiga korrigeringen beräknas till 0,3 miljarder kronor enligt propositionen.

Beräkningen av inkomster i statens budget för 2021

Regeringen föreslår i propositionen att riksdagen ska godkänna beräkningen av inkomsterna i statens budget till sammanlagt ca 1 106 miljarder kronor för 2021. Regeringens förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget 2021 framgår av tabell 2.4. I regeringens förslag till inkomstberäkning är inräknat de förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler med den ändring som utskottet föreslår i bilaga 7 samt övriga förslag om en lagändring och en försäljning av två fastigheter som finns i propositionen. Utskottet anser att regeringens beräkning av inkomsterna i statens budget är väl förenlig med de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår och som utskottet ställer sig bakom i kapitel 1.

Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Finansutskottet har i likhet med skatteutskottet och socialförsäkringsutskottet inte någon invändning mot de förslag om ändrade skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för den beräkning av inkomsterna i statens budget 2021 som regeringen lägger fram. Utskottet noterar dock att ett par lagtekniska justeringar behöver göras. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler med den ändring som utskottet föreslår i bilaga 7. För att undvika en lagkollision görs en lagteknisk justering i regeringens förslag om ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229) med anledning av tidigare proposition 2019/20:190 Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp – förändrade skatteregler vid tillfälligt arbete i Sverige (bet. 2020/21:SkU5, rskr. 2020/21:33). Vidare görs vissa marginella kompletteringar när det gäller regeringens förslag på ändringar i mervärdesskattelagen och i lagen om särskilda ordningar för

telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster, och ikraftträdandet flyttas fram till den 1 juli 2021.

Övriga ändringar som ligger till grund för beräkningen av inkomsterna i statens budget

Finansutskottet har inte några invändningar mot regeringens förslag att riksdagen antar en ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund. Förslaget till ändring i lagen innebär en minskad räntekostnad för kommuner som begärt omprövning av ett ersättningsbeslut som uppstått till följd av att den ansökt om ersättning på felaktiga grunder.

Finansutskottet har inte heller några invändningar mot regeringens förslag om att riksdagen ska godkänna att regeringen under 2021 genom försäljning överlåter fastigheterna Stockholm Cepheus 2 och 3.

Ålderspensionssystemets utgifter 2021

Regeringen beräknar att utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget uppgår till 336,4 miljarder kronor för 2021.

Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2022 och 2023

Regeringen föreslår preliminära utgiftsramar för 2022 och 2023. Regeringens förslag till preliminära utgiftsramar framgår av tabellerna 2.5 och 2.6. Fördelningen utgår från fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2021. Regeringen föreslår preliminära beräkningar av inkomsterna i statens budget för 2022 och 2023. Förslaget till preliminära inkomstberäkningar framgår av tabellerna 2.7 och 2.8. Förslagen utgår från beräkningen av inkomsterna för 2021. Tidigare i betänkandet har utskottet avstyrkt motionärernas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken och i linje med detta även avstyrkt deras förslag till preliminära utgiftsramar och till beräkning av inkomster i statens budget för 2021.

Ett samlat prioriteringstillfälle och aviseringar av förslag

I juni 2020 lämnade regeringen en proposition till riksdagen med lagförslag om ekonomiskt arbetsgivarbegrepp vid beskattning av arbetstagare som tillfälligt arbetar i Sverige med ikraftträdande den 1 januari 2021. Enligt propositionen beräknas den offentligfinansiella effekten till 700 miljoner kronor 2021. Utskottet har tidigare (senast i bet. 2019/20:FiU1) framhållit betydelsen av att regeringen lämnar lagförslag med budgetpåverkan så att syftet med rambeslutsprocessen och det samlade prioriteringstillfället värnas. Även om det inte kan uteslutas att det kan förekomma situationer där förslag

med budgetpåverkan behöver lämnas vid sidan av budgetpropositionen, t.ex. vid omfattande och komplicerad lagstiftning, utgör dock en sådan ordning en avvikelse i förhållande till det önskvärda om ett samlat prioriteringstillfälle där regeringens och oppositionens budgetalternativ kan ställas mot varandra som helheter. Utskottet vill därför åter understryka vikten av att regeringen lämnar lagförslag med budgetpåverkan så att syftet med rambeslutsprocessen och det samlade prioriteringstillfället värnas.

I budgetpropositionen lämnar regeringen bedömningar om att skatten på alkohol och tobak bör höjas fr.o.m. den 1 januari 2023. Regeringen anför att den avser att återkomma med förslag om detta i budgetpropositionen för 2023. När det gäller övriga aviseringar av förslag i propositionen är det mer oklart hur och när regeringen avser att återkomma med förslag till riksdagen. Utskottet förutsätter att regeringen kommer att presentera förslagen på sedvanligt sätt i budgetpropositionen för det avsedda året.

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag till rambeslut

Sammanfattningsvis tillstyrker finansutskottet propositionens förslag till nivåer på utgiftstaket, utgiftsramar, övriga utgifter i statens budget, inkomstberäkningar, ålderspensionssystemets utgifter samt preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2022 och 2023. Vidare tillstyrker utskottet delvis regeringens förslag till ändrade skatte- och avgiftsregler samt tillstyrker övriga förslag om en ändring i lag och en försäljning av två fastigheter som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändringar i mervärdesskattelagen och i lagen om särskilda ordningar för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster med vissa lagtekniska justeringar och med den ändringen att lagarna ska träda i kraft den 1 juli 2021.

De alternativa förslag till utgiftstak, utgiftsramar, övriga utgifter i statens budget och inkomstberäkningar som motionärerna lämnar avstyrks. Detsamma gäller motionärernas alternativa förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler.

Med regeringens förslag till utgiftsramar och övriga utgifter för 2021 uppgår de totala utgifterna i statens budget till ca 1 173 miljarder kronor. Med regeringens förslag till inkomstberäkning för 2021 uppgår inkomsterna i statens budget till ca 1 106 miljarder kronor. Budgetsaldot i statens budget för 2021 uppgår därmed till –67 miljarder kronor.

3 Bemyndiganden om lån och andra ekonomiska åtaganden

3.1 Bemyndiganden om upplåning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (punkt 11). Regeringens prognos för statens budgetsaldo 2020–2022 visar ett underskott i statens budget dessa år. Det betyder att statens lånebehov ökar under 2020–2022, vilket bidrar till en högre statsskuld.

Enligt regeringen förklaras underskotten av lågkonjunkturen och de åtgärder som regeringen har vidtagit och föreslår ska vidtas med anledning av pandemin. Regeringen beräknar att budgetsaldot åter blir positivt 2023 eftersom åtgärderna till största delen är temporära och att det sker en gradvis återhämtning i svensk ekonomi.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att under 2021 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).

3.2 Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 47,7 miljarder kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2021 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 47,7 miljarder kronor (punkt 14). Förslaget för 2021 är 2,1 miljarder

högre än låneramen för 2020. Låneramen har, inklusive förslaget för 2021, i genomsnitt ökat nominellt med 3,8 procent per år under de senaste tio åren.

Myndigheternas totala skuld för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet uppgick den 31 december 2019 till 34,8 miljarder kronor. Myndigheternas nyttjande av låneramen uppgick till 80 procent för 2019. Det innebär att nyttjandegraden 2019 var 2 procentenheter lägre jämfört med 2018. Nyupplåningen beräknas till 13,5 miljarder kronor och utgörs huvudsakligen av finansiering av nya investeringar i statens egen verksamhet 2020. Av den begärda låneramen kommer 0,2 miljarder kronor inledningsvis inte att fördelas till myndigheterna för att regeringen ska kunna hantera situationer då lånebehov uppstår till följd av oförutsedda händelser i myndigheternas verksamhet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har återkommande uttalat att nyttjandegraden i förhållande till den föreslagna låneramen ska öka (bet. 2009/10:FiU1, bet. 2013/14:FiU1, bet. 2016/17:FiU1) och har noterat regeringens målsättning om att arbeta aktivt för att nyttjandegraden ska öka (bet. 2017/18:FiU1). Utskottet noterar att låneramen i genomsnitt har ökat med 3,8 procent per år under de senaste tio åren, nominellt och inklusive förslaget för 2021. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 47,7 miljarder kronor 2021.

3.3 Myndigheternas räntekontokrediter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2021 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 16,6 miljarder kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2021 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 16,6 miljarder kronor (punkt 15). Förslaget innebär en höjning av räntekontokreditramen med 1,7 miljarder kronor jämfört med 2020 och med 2,4 miljarder kronor jämfört med 2019. Under 2019 uppgick de beslutade krediterna på myndigheternas räntekonto sammanlagt till 14,2 miljarder kronor och det maximala utnyttjandet uppgick under 2019 till ca 2,5 miljarder kronor. Regeringen anför att räntekontokreditramen sammantaget nyttjas i begränsad omfattning, men säkerställer myndigheternas betalningsförmåga för det fall att utbetalningarna

inte skulle infalla jämnt fördelade över året. En mindre del av kreditramen kommer inledningsvis inte att fördelas till myndigheterna för att regeringen ska kunna hantera situationer då lånebehov uppstår till följd av oförutsedda händelser i myndigheternas verksamhet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att för 2021 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 16,6 miljarder kronor.

3.4 Bemyndiganden om att överskrida vissa anslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 besluta att ett anslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om vissa villkor är uppfyllda.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen (2011:203), besluta att ett anslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om ett riksdagsbeslut om ändring av anslaget inte hinner inväntas och överskridandet ryms inom det fastställda utgiftstaket för staten (punkt 16).

Regeringen anför att dess avsikt är att föreslå ändringar av berörda anslag som ersätter de medgivna anslagen, liksom tidigare skett. Under 2020 har regeringen hittills medgett överskridanden inom utgiftsområde 5 anslaget 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet, utgiftsområde 6 anslaget 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m. samt utgiftsområde 24 anslaget 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag. Regeringen föreslår i proposition Höständringsbudget för 2020 att de ovan angivna anslagen tillförs medel som täcker de medgivna överskridandena (prop. 2020/21:2). Ett eventuellt utnyttjande av bemyndigandet senare under året kommer att redovisas i årsredovisningen för staten för 2020.

Kompletterande information

Enligt Årsredovisningen för staten 2019 (skr. 2019/20:101) beslutade regeringen om två medgivna överskridanden för 2019. Det gällde dels utgiftsområde 6 anslaget 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m. med 30 miljoner kronor, dels utgiftsområde 14 anslaget 1:11 Bidrag till

lönegarantiersättning med 99 miljoner kronor. Inget av de medgivna överskridandena utnyttjades.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till bemyndigande om att under 2021, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen (2011:203), besluta att ett anslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om ett riksdagsbeslut om att ändra anslaget inte hinner inväntas och överskridandet ryms inom det fastställda utgiftstaket för staten.

4 Granskning och ekonomisk styrning

Utskottets bedömning i korthet
Utskottet välkomnar att regeringen förtydligat riktlinjerna för resultatredovisningen i linje med de förändringar som samarbetsgruppen mellan Regeringskansliet och Riksdagsförvaltningen föreslagit.

4.1 Propositionen

Den europeiska terminen och EU:s rekommendationer till Sverige

Inom ramen för den europeiska terminen antog rådet i juli 2020 tre rekommendationer för Sverige. I propositionen redogör regeringen för sina bedömningar av rekommendationerna.

Till följd av spridningen av covid-19 har rekommendationerna i år fokuserat på hanteringen av den akuta situationen och den kommande återhämtningen i ekonomin. Samtliga medlemsländer har fått en rekommendation som fokuserar på kortsiktiga åtgärder för att lindra konsekvenserna av pandemin och en rekommendation som fokuserar på att underlätta den ekonomiska återhämtningen.

Rådet rekommenderar Sverige att vidta alla nödvändiga åtgärder för att effektivt hantera covid-19-pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den påföljande återhämtningen. När de ekonomiska förhållandena medger det, bör regeringen driva en finanspolitik för att nå en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt och säkerställa en hållbar skuldsättning, samtidigt som investeringarna ökas. Regeringen bör också säkerställa hälso- och sjukvårdssystemets resiliens. Regeringen delar rådets bedömningar och konstaterar att en rad åtgärder har vidtagits för att mildra de ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet.

Rådet rekommenderar också Sverige att främja innovation och stödja utbildning och färdighetsutveckling. Regeringen delar rådets bedömning och redogör för de åtgärder som vidtagits och som den föreslår ska vidtas; bl.a. nämns reformer som genomförts för att öka möjligheterna till omställning på arbetsmarknaden, den klimatpolitiska handlingsplanen, ökade medel för digital infrastruktur samt arbetet med den nationella planen för transportinfrastruktur.

Slutligen rekommenderar rådet Sverige att effektivisera penningtvättstillsynen och tillämpa regelverket mot penningtvätt på ett mer effektivt sätt. Regeringen anför att bekämpningen av penningtvätt är en angelägen fråga och framhåller att ett stort antal lagändringar har gjorts på detta område. Vidare framhåller regeringen att en utredning tillsattes i

november 2019 som ska föreslå ytterligare förändringar av regelverket inom detta område.

Regeringen konstaterar att den rekommendation som Sverige har fått tidigare år om hushållens skuldsättning och bostadsmarknadens funktionssätt inte ges i år, men att det noteras att dessa makroekonomiska obalanser kvarstår och kräver fortsatt övervakning.

Finanspolitiska rådets bedömningar

I maj 2020 lämnade Finanspolitiska rådet sin årliga rapport till regeringen. I propositionen redovisar regeringen rådets huvudsakliga bedömningar och rekommendationer samt regeringens bedömning av dessa.

Regeringen delar i stort rådets bedömningar om det ekonomiska läget och stabiliseringspolitiken, men delar inte rådets bild av att åtgärder har tagit relativt lång tid att bereda, besluta och genomför. Regeringen delar inte heller rådets bedömning om att det bör tillsättas en utredning med uppgift att dels föreslå åtgärder som ska kunna aktiveras vid en drastisk nedgång i ekonomin, dels klarlägga statens ekonomiska ansvar för konsekvenserna av extraordinära händelser. Regeringen gör också en annan bedömning än rådet när det gäller behovet av att ta fram en snabbindikator för att i realtid få en uppfattning om hur mycket den ekonomiska aktiviteten förändras. Regeringen konstaterar att ett stort antal propositioner har lämnats av regeringen och beslutats av riksdagen under våren. Vidare framhåller regeringen att den arbetar kontinuerligt med att utveckla sina metoder för att bedöma ekonomins utveckling.

I övrigt delar regeringen rådets bedömningar när det gäller sysselsättningen och arbetslösheten, överskottsmålet och utgiftstaket, budgetprocessen, långsiktigt hållbara offentliga finanser, prognosutvärdering, teknisk utveckling och arbetsmarknad.

Resultatstyrning och förbättrad resultatredovisning

Regeringskansliet har under året bedrivit ett utvecklingsarbete för att regeringens resultatredovisning ska ha en enhetlig struktur, vara mer ändamålsenlig och bättre motivera regeringens budgetförslag. Arbetet har resulterat i ett förtydligande av riktlinjerna för utformningen av resultatredovisningen. Riktlinjerna innebär bl.a. att redovisningen bör visa de mest centrala resultaten inom respektive utgiftsområde och disponeras efter de centrala resultatindikatorerna och bedömningsgrunderna, att de centrala statliga åtgärder som vidtagits bör återges och att en samlad bedömning av måluppfyllelsen bör redovisas. En viktig del i detta arbete har enligt regeringen utgjorts av information och förankring, inom Regeringskansliet och med riksdagens utskottskanslier.

För att resultatredovisningen till riksdagen ska bli bättre har regeringen ändrat reglerna för hur myndigheterna ska redovisa sina resultat i sina

årsredovisningar. Ändringarna innebär att bl.a. att myndigheterna ska göra bedömningar och analyser av resultatet.

Ekonomistyrningsverket, som haft i uppdrag att följa upp om de ändrade bestämmelserna fått genomslag, framhåller att det tar tid att genomföra nya regler för resultatredovisningen och att uppföljningen visar att de nya kraven har fått genomslag men inte fullt ut på alla områden.

4.2 Kompletterande information

Riksrevisorns årliga rapport 2020 (2019/20:RR5)

I rapporten konstaterar Riksrevisionen att det fr.o.m. 2019 finns nya regler i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag som anger vad myndigheternas resultatredovisningar ska innehålla. Resultatredovisningen ska fokusera på myndigheternas mål och uppgifter, till skillnad från tidigare då redovisningen till stor del fokuserade på myndigheternas prestationer. Riksrevisionen har iakttagit att det finns en skiftande förmåga hos myndigheterna att anpassa sig till de nya reglerna. Riksrevisionen har t.ex. noterat att myndigheternas användning av resultatindikatorer för att underbygga redovisade resultat och påvisa uppnådda mål kommer att kräva ytterligare utveckling och anpassning hos myndigheterna. Riksrevisionen har även gjort iakttagelsen att det är tveksamt om förändringarna leder till det av regeringen önskade resultatet i samtliga fall. Det gäller t.ex. den redovisning som ska lämnas av antal ärenden och styckekostnader för handläggningen av dessa, när ärendeslaget omfattar ett stort antal ärenden. Av ESV:s föreskrifter till förordningen framgår att det är myndigheterna själva som ska bedöma vad som är ett stort antal ärenden, vilket kan påverka vilken ärenderedovisning som lämnas till regeringen. Riksrevisionen anser att det finns behov av förtydliganden i föreskrifterna till förordningen. Det gäller främst redovisningen av ärenden för att säkerställa att regeringen får den information den behöver för att kunna bedöma myndigheternas måluppfyllelse.

4.3 Utskottets bedömning

Utskottet vill liksom tidigare (bet. 2015/16:FiU1) framhålla det arbete som pågått i en dialog mellan regeringen och riksdagen om att förbättra regeringens resultatredovisning till riksdagen. Utskottet noterar att arbetet resulterat i att regeringen förtydligat riktlinjerna för utformningen av resultatredovisningen i linje med de förändringar som samarbetsgruppen mellan Regeringskansliet och Riksdagsförvaltningen föreslagit om att bl.a. koncentrera resultatredovisningen till att redogöra för och bedöma faktiskt uppnådda resultat av statliga insatser i förhållande till de mål som riksdagen beslutat om och att begränsa redovisningen och beskrivningen av olika insatser och myndigheternas löpande arbete, vilket utskottet välkomnar. Utskottet

välkomnar också att regeringen ändrat reglerna för hur myndigheterna ska redovisa sina resultat i sina årsredovisningar för att resultatredovisningen till riksdagen ska blir bättre. Samtidigt noterar utskottet Riksrevisionens iakttagelser om att det finns en skiftande förmåga hos myndigheterna att anpassa sig till de nya reglerna. Utskottet förutsätter att regeringen ser över föreskrifterna i enlighet med Riksrevisionens rekommendationer.

Reservationer

1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (M)

av Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Jan Ericson (M) och Mattias Karlsson i Luleå (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Moderaterna föreslår i sin reservation.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 1 och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 1 och motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Sverige har – förutom pandemin – att hantera en hög arbetslöshet och en grov kriminalitet. Detta är Sveriges stora problem. I Moderaternas partimotion fokuserar vi därför på att se till att Sverige ska ha beredskap för att pandemin kan förvärras, på att knäcka arbetslösheten och på att bekämpa kriminaliteten. För att ta höjd för ett läge där coronakrisen förvärras innehåller Moderaternas budget en krisbuffert. Den kan användas för att dels stärka hälso- och sjukvården och dels stötta ekonomin för att pressa tillbaka arbetslösheten när smittspridningen nu återigen tar fart.

Vi vill ha ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa samtidigt som trygghet och sammanhållning skapas. För det krävs en ansvarsfull ekonomisk politik som både kan stå emot kriser och leda till att fler människor kommer i arbete. Och för att bidra till ett tryggare Sverige har vi en mönsterbrytande plan för att bekämpa den växande kriminaliteten i landet.

Coronapandemin har lett till en global lågkonjunktur med hög arbetslöshet och det finns en risk att smittspridningen kommer tillbaka med full kraft. Då behövs olika krisåtgärder för att värna jobben och företagen, och vi menar att regeringens konsumtionsstimulerande åtgärder är fel väg att gå. Vår budget är mindre expansiv och mer ansvarsfull, bl.a. säger vi nej till regeringens åtgärder som inte bidrar till en återhämtning och fler jobb, t.ex. ett växande bistånd. Vi tar höjd för en sämre utveckling med anledning av pandemin genom att föreslå

en krisbuffert på drygt 20 miljarder kronor. Med en buffert kan omsättningsstöden förlängas för att motverka arbetslöshet, men också välfärden kan upprätthållas när skatteintäkterna minskar kraftigt. Med en fungerande välfärd menar vi bl.a. kortare köer i vården, mer kunskap i skolan, fler poliser i hela landet och ett Sverige som håller ihop. För att trycka tillbaka den höga arbetslösheten krävs en expansiv ekonomisk politik med sänkta skatter som inte motverkas av skattehöjningar på kommunal nivå. Därför vill vi höja statsbidragen till kommunerna och införa ett kommunalt skattehöjarstopp så att inte kommande kommunala skattehöjningar knäcker återhämtningen och förvärrar arbetslösheten.

Det ska alltid löna sig att arbeta. Därför presenterar vi en omfattande jobbskattereform med god jobbeffekt i stället för ineffektiva skatteavdrag. Det förstärkta jobbskatteavdraget ger mellan 400 och 550 kronor mer i plånboken varje månad för alla som arbetar heltid. Vidare ska människor inte behöva fastna i ett långvarigt bidragsberoende. Blir man arbetslös ska det finnas en god trygghet, men syftet måste alltid vara att snabbt komma tillbaka i arbete, vilket är möjligt genom en tydlig avtrappning av ersättningsnivåerna och tidsgränserna i bidragssystemen. För att nyanlända snabbt ska kunna vara en del av samhället behövs en gradvis kvalificering till bidragssystemet och skärpta krav för att få försörjningsstöd, bl.a. genom ett bidragstak.

För att få tillbaka den goda tillväxten i landet måste det löna sig att investera i Sverige. Vi vill därför ha sänkt skatt på investeringar och en permanent sänkt bolagsskatt i stället för regeringens tillfälliga avdrag. Vi kan inte nog poängtera skolans betydelse för att bidra till en god tillväxt. Genom bl.a. utökad undervisningstid och mer fokus på språk och matematik kan Sverige på sikt få världens bästa skola.

Vår plan för ett tryggare Sverige bygger på en politisk mobilisering mot det grova våldet och ett stärkt rättsväsen i alla delar. Fler poliser och ordningsvakter måste finnas ute på gatorna, och polisyrket måste bli mer attraktivt, bl.a. genom en betald polisutbildning. Vi vill se ökade anslag till Åklagarmyndigheten, domstolarna och Kriminalvården jämfört med regeringens förslag. För att komma till rätta med den grova kriminaliteten bland unga, vill vi sänka gränsen för häktning av unga, ha fler särskilda ungdomshäkten, slopa ungdomsrabatten för personer mellan 18 och 21 år och sänka straffmyndighetsåldern.

Man måste kunna bo och jobba i hela Sverige. För det krävs ett rättvist skattesystem som bl.a. innebär sänkt skatt på bensin och diesel med en krona litern. Vi säger nej till höjda skatter för Sveriges bilister och till dyra styrmedel för staten, som t.ex. en försämrad bilförmån och ett skärpt bonus–malus-system. Vi vill också pausa flygskatten och avskaffa skatten på plastpåsar. För att få till en grön omställning på riktigt behövs en effektiv miljö- och klimatpolitik som tar sig an de verkligt stora frågorna, vilket kan åstadkommas på annat sätt än med regeringens politik. Vår miljö- och klimatpolitik ska ge så stor effekt som möjligt för varje satsad skattekrona.

Sveriges pensionärer måste få goda villkor och en stärkt ekonomi. Detta är möjligt genom att sänka skatten på pensionerna. Den skattesänkning vi föreslår är fyra gånger så stor som i regeringens förslag, ca 10 miljarder kronor, vilket även gör det möjligt att sänka skatten för våra äldre med lägre pensioner. Till skillnad från regeringen vill vi också ta bort skillnaden i beskattning mellan lön och pension.

Vi tillstyrker sammanfattningsvis motion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) med Moderaternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks liksom övriga aktuella motionsyrkanden.

2. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD) och Charlotte Quensel (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Sverigedemokraterna föreslår i sin reservation.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 1 och motionerna
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 1 och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi har en annan inriktning för den ekonomiska politiken än regeringen, och vi säger nej till regeringens ineffektiva åtgärder. Vår politik ska stimulera köpkraften hos vanliga människor och skapa jobb och tillväxt i Sverige. Det innebär att ekonomin för alla svenska medborgare måste stärkas och att näringslivet får den stimulans som krävs för att få igång ekonomin igen. Landet blir därmed bättre rustat inför nästa kris och vi kan betala av statsskulden i snabbare takt. Med rätt prioriteringar är det möjligt, t.ex. ett sänkt bistånd till 0,7 procent av BNI och slopade ineffektiva integrationsåtgärder. Vi säger därför nej till regeringens förslag på åtgärder för etablering och mot segregation, bl.a. nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsutbildningar. Vi vill också dra ned på de arbetsmarknadspolitiska programmen och insatserna, och på etableringsersättningen till vissa nyanlända.

Flera åtgärder behövs för att hantera de långtgående problemen för svensk ekonomi och arbetsmarknad, främst tillfälliga ekonomiska stimulanser för att öka köpkraften hos konsumenter. Därför vill vi ha ett engångsstöd på närmare 92 miljarder kronor till svenska medborgare som är folkbokförda och varaktigt bosatta i Sverige, 10 000 kronor för svenska medborgare äldre än fem år och 5 000 kronor för medborgare till och med fem år. På så sätt ökar hushållens konsumtion och statens intäkter från moms och punktskatter. För att skapa fler jobb behöver trösklarna för småföretagen bli lägre, t.ex. genom en tillfälligt sänkt allmän löneavgift för småföretag så att de kan anställa och behålla personal. Vi vill också minska sjuklönekostnaderna för småföretag för att bryta det utanförskap som personer med sjukdomshistorik ofta hamnar i när det gäller att få en anställning.

Välfärden i kommunerna och regionerna måste förbättras, bl.a. genom ett årligt tillskott på 10 miljarder kronor i statsbidrag för att hantera vårdskulden och täcka de pandemirelaterade kostnaderna. De ökade medlen ska också bidra till att permanent höja ambitionsnivån i välfärden. Vår budgetpolitik ska leda till att kommunernas ekonomi stärks, bl.a. med en stärkt garantipension för äldre och ett höjt tak i arbetslöshetsförsäkringen, vilket antas medföra högre kommunala skatteintäkter. Vidare behöver den statliga fastighetsskatten på industrienheter och elproduktion regionaliseras. På så sätt kommer skatteintäkterna sjukvården och kollektivtrafiken till del. Vi anser också att resurserna till kollektivtrafiken bör stärkas för att kompensera för regionernas förluster under covid-19.

Att upprätthålla lag och ordning tillhör statens kärnuppgifter och måste prioriteras mycket högt. Hela rättsväsendet måste stärkas för att motarbeta gängkriminaliteten och därmed öka tryggheten i samhället. Bland annat vill vi öka resurserna till främst Polismyndigheten och Kriminalvården för bl.a. betald polisutbildning, möjligheter för Polismyndigheten att anställa 5 000 ordningsvakter och fler utbyggda anstalts- och häktesplatser.

Vår transportpolitik är till för både stad och landsbygd och vi avvisar därför regeringens ineffektiva och dyra förslag inom energi- och miljöområdet. Vi motsätter oss varje skattehöjning på bensin och diesel. Vi vill ta bort indexuppräkningen på bensin- och dieselskatten och slopa samtliga skattelättnader för biodrivmedel. Milersättningen har urholkats över tid och behöver höjas. Vi vill avskaffa bonus–malus-systemet för personbilar eftersom dess effekter på koldioxidutsläppen bedöms vara begränsade. I stället prioriterar vi en tidigareläggning av flera infrastrukturprojekt och ett upprustat och utbyggt väg- och järnvägsnät på landsbygden. Inom miljöområdet säger vi nej till regeringens förslag på klimatbonus och klimatinvesteringar för att i stället avsätta medel till ny miljöteknik. Slutligen avvisar vi investeringsstöd för anordnande av hyres- och studentbostäder och till energieffektivisering och renovering av flerbostadshus.

Vi tillstyrker sammanfattningsvis motion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) med Sverigedemokraternas förslag till riktlinjer för den

ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks liksom övriga aktuella motionsyrkanden.

3. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (V)

av Ulla Andersson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Vänsterpartiet föreslår i sin reservation.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 1 och motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 1 och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

I Vänsterpartiets budgetmotion, Vägen ut ur krisen – en plan för jämlikhet och grön omställning, presenterar vi omfattande satsningar på välfärden och ett reformerat skattesystem i syfte att öka jämlikheten genom omfördelning och skapa förutsättningar för att lyckas med den gröna omställningen. När var och en gör saker för sig, utan hänsyn till att våra liv är sammanbundna i ett samhälle, drar de rika ifrån, välfärden kollapsar och klimatet havererar. Men när vi gör saker tillsammans blir det bättre för oss alla, då kan vi stärka välfärden, öka friheten för de allra flesta, skapa rättvisa och jämlikhet samt lyckas med den nödvändiga omställningen.

I förra årets budgetproposition valde regeringen att lägga miljardbelopp på att skattesubventionera hushållsnära tjänster, köksrenoveringar och sänkt inkomstskatt för höginkomsttagare, i stället för att satsa på att säkra välfärdens långsiktiga finansiering eller stärka produktivitetstillväxten i den svenska ekonomin. I årets budgetproposition tar regeringen dessvärre den här politiken till en ny nivå. När regeringen prioriterar de rika framför att ta tag i de växande klyftorna så väljer Vänsterpartiet en annan väg.

Vänsterpartiet vill ha ett jämlikt, hållbart och rättvist samhälle. Vi satsar på att minska klyftorna och på att stärka den generella välfärden. Våra satsningar är centrala för ett jämlikare samhälle. Mycket av de pengar vi lägger går till välfärden i syfte att skapa bättre kvalitet, bättre arbetsvillkor, fler arbetstillfällen och inte minst – en välfärd som omfattar fler. Vänsterpartiets plan för ett jämlikt samhälle och en grön omställning sätter därmed de

ekonomiskt mest utsatta, välfärden samt miljön och klimatet i fokus. Vi avsätter ca 70 miljarder kronor mer än regeringen på reformer som syftar till att bygga ett robust, hållbart och rättvist samhälle för alla. Vänsterpartiet har samma finansiella sparande som regeringen vilket innebär att de reformer vi tillskjuter är finansierade via ökade skatteinkomster som höginkomsttagare och personer med stora förmögenheter och kapitalinkomster får bära.
Sverige är bättre rustat än många andra länder att möta konsekvenserna av coronapandemins spridning, men de senaste årtiondenas privatiseringar och nedskärningar i välfärden samt nedmonteringen av trygghetssystemen har avsevärt försämrat förutsättningarna att hantera kriser på ett bra och robust sätt. Ett robust samhälle med en stark välfärd som garanterar ekonomisk trygghet vid sjukdom och arbetslöshet, med en välfungerande och välfinansierad sjukvård och äldreomsorg är bättre rustat att möta såväl konsekvenserna av coronavirusets spridning som andra kriser.

De ekonomiskt utsatta i det svenska samhället har blivit allt fler, samtidigt som den ekonomiska eliten har fått det allt bättre. Ojämlikheten och vidgade ekonomiska klyftor är ett stort samhällsproblem. En viktig orsak till de ökade klyftorna är hur det svenska skattesystemet utvecklats och det behövs en radikal omläggning av den ekonomiska politiken och av skattepolitiken. Beskattningen av kapital, förmögenhet, arv, gåvor och fastigheter behöver öka liksom progressiviteten i inkomstskatten. De höjda skatterna bör finansiera satsningar på välfärden, socialförsäkringarna, bostads- och infrastrukturen samt sänkt skatt för låginkomsttagare.

Det är en självklarhet att pengar som är avsatta för att finansiera den gemensamma välfärden ska gå till människor som behöver stöd och hjälp och inte till kommersiella bolag som etablerat sig i välfärdssektorn. Vinstjakten inom välfärden måste motverkas och den modell för vinstbegränsning som föreslogs i proposition 2017/18:159 Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet behöver införas.

Den svenska sjukförsäkringen bygger på att personer som drabbas av sjukdom ska ha en rimlig ekonomisk situation även i fortsättningen. Garantinivåerna i sjuk- och aktivitetsersättningen behöver därför höjas och karensavdraget slopas permanent. Dessutom bör bostadstillägget stärkas. Dessutom behövs ett kraftigare högkostnadsskydd införas i tandvården.

Alla människor ska ha möjlighet att leva på sin pension. Till dess att ett nytt pensionssystem har tagits fram behöver det befintliga systemet förbättras och bl.a. garantipensionen höjas kraftigt.

En arbetslöshetsförsäkring som ger inkomsttrygghet vid arbetslöshet är en central del av den svenska arbetsmarknadsmodellen och avgörande för den enskildes trygghet och handlingsutrymme. Höjningen av ersättningsnivåerna i arbetslöshetsförsäkringen och aktivitetsstödet bör därför permanentas och lättnaden i arbetslöshetsförsäkringens arbetsvillkor behållas. Riksnormen för ekonomiskt bistånd bör dessutom höjas liksom den bidragsgrundande inkomstgränsen i bostadsbidraget.

De ekonomiska konsekvenserna av coronapandemin är stora och det mest oroande är utvecklingen på arbetsmarknaden. All politik måste inriktas på att så snabbt som möjligt vända utvecklingen på arbetsmarknaden och pressa tillbaka arbetslösheten. Det förutsätter att Arbetsförmedlingen behålls i offentlig regi och tilldelas höjda anslag. Utöver traditionell arbetsmarknadsutbildning bör Arbetsförmedlingen även få utökade möjligheter att hänvisa arbetssökande till utbildningar inom det reguljära utbildningssystemet och med bibehållen arbetsmarknadspolitisk ersättning.

Den ekonomiska krisen slår hårt mot landets kommuner och regioner, dels i form av fallande skatteunderlag, dels i form av stigande kostnader. Kommuner och regioner ska inte bara klara den dagsaktuella situationen utan måste ges förutsättningar att på sikt bygga välfärden starkare. För att förbättra och stärka kvaliteten i välfärden krävs stora utbildningsinsatser, förbättrade arbetsvillkor för de anställda och fler personer som arbetar inom skola, vård och omsorg. Det krävs därför betydande resurstillskott till kommuner och regioner. Dessutom behöver små kommuner, dvs. gles- och landsbygds-kommuner, kompenseras med ökade statsbidrag för att jämna ut de regionala skillnaderna i kommunalskatt.

Samtidigt som coronakrisen pågår har världen och Sverige under lång tid befunnit sig i en klimatkris. Återhämtningspolitiken måste bli hållbar. Bland annat måste järnvägens och kollektivtrafikens konkurrenskraft stärkas och transporteffektiviteten i samhället förbättras. Stödet för utbyggnad av fiberband på landsbygden behöver förstärkas, eftersom en ökad digitalisering minskar de fysiska transportbehoven.

Det behövs dessutom en grön investeringsplan för framtiden. Planen måste omfatta betydande statliga investeringar under de kommande åren för att skapa jobb, möta nödvändiga behov och ställa om för klimatet. Investeringsplanen behöver innehålla satsningar på grön omställning, bostadsbyggande, infrastruktur, energieffektivisering och ny teknik för att ställa om ekonomin i en mer klimatvänlig riktning. För att underlätta omställningen bör Sverige före 2022 även inrätta en grön statlig investeringsbank där stora och små företag kan låna pengar för gröna investeringar till låg ränta.

Jag tillstyrker sammanfattningsvis motion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) med Vänsterpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks liksom övriga aktuella motionsyrkanden.

4. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Kristdemokraterna föreslår i sin reservation.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 1 och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 1 och motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 och
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi befinner oss i ett bekymmersamt och osäkert läge. Den stora och breda påverkan på samhället som coronapandemin medför ska hanteras, samtidigt som de stora samhällsproblemen som fanns före pandemin, och som i vissa fall har förvärrats av densamma, ska mötas. Att klara detta kräver ledarskap och förmåga att prioritera samt reformer som avhjälper problemen. Sverige förtjänar att politiken fokuserar på reformer för trygghet i en svår tid och som angriper centrala samhällsproblem så att framtidstron kan börja växa igen.

Sverige har under lång tid haft problem med arbetsmarknaden vad gäller såväl antalet arbetslösa som andelen arbetslösa i utsatt ställning. Situationen har förvärrats snabbt under pandemin, inte minst bland korttidsanställda. Risken är stor att arbetslösheten biter sig fast på höga nivåer. För att bryta utvecklingen och stimulera till anställningar behövs ett tillfälligt stöd i form av sänkt arbetsgivaravgift till alla som nyanställer personer som blivit arbetslösa till följd av pandemin. Det behövs även ett tillfälligt stöd i form av sänkt arbetsgivaravgift för arbetsgivare som helt avbryter pågående korttidspermittering och tar tillbaka anställda i tidigare arbete.

Det är även viktigt att skapa drivkrafter för att söka jobb. De grupper som av olika skäl har större problem att nå arbetsmarknaden bör särskilt uppmuntras till att söka arbete. Ett dubbelt jobbskatteavdrag bör införas för personer t.o.m. 23 år som har subventionerad anställning, personer som är långtidsarbetslösa eller nyanlända och för personer som tar sin akademiska examen före 25 års ålder. Det behövs dessutom ett sänkt skattetryck för alla, men i synnerhet för de som jobbar eller som har jobbat. För att öka lönsamheten i arbete bör de som jobbar eller de som är pensionärer få en dubbelt så stor skattelättnad som de som har försäkringsinkomster.

Brytpunkten för statlig skatt bör dessutom höjas. Arbetslöshetsförsäkringen bör bli obligatorisk, men med skattereduktion för avgiften till försäkringen.

Tillgängligheten inom vården har försämrats och pandemin har medfört att köerna har blivit ännu längre. Det krävs reformer som tar ett nationellt grepp om vårdskulden och vårdköerna, och som tar i anspråk all vårdkapacitet i och utanför varje specifik region. Det behöver upprättas en nationell vårdförmedling för att all tillgänglig kapacitet ska användas till de patienter som väntat länge på operation eller specialistbehandling.

Inte minst coronapandemin visar på stora brister i vården och omsorgen om de äldre. Det behövs reformer för att kraftigt öka antalet platser i anpassade boenden för äldre och för att möta de sociala behoven och förbättra den medicinska vården i äldreomsorgen. Staten bör därför teckna avtal med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om ett prestationsbundet stöd till kommuner som arbetar med att förbättra tillgången på sjuksköterskor inom äldreomsorgen. För att avlasta sjuksköterskor inom äldreomsorgen bör undersköterskor även ges möjlighet att utbilda sig till specialistundersköterskor. Förbudet för kommuner att anställa läkare bör tas bort och resurser avsättas för att en medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) ska kunna införas i varje kommun. Staten behöver även teckna avtal med SKR om ett prestationsbundet stöd till förbättrade villkor för personal inom äldreomsorgen. Det bör även införas en äldreboendegaranti som innebär att den som har fyllt 85 år ska ha en lagstadgad rätt att få flytta till ett anpassat boende när personen själv bedömer att behovet finns.

Ofrivillig ensamhet och isolering påverkar hälsan, inte minst bland äldre, och det sociala innehållet i äldreomsorgen behöver utvecklas. Resurser behöver avsättas bl.a. för att samtliga kommuner ska kunna erbjuda personer som fyllt 80 år och som inte har hemtjänst s.k. äldresamtal.

Det krävs en stor utbyggnad av de rättsvårdande myndigheterna för att stävja brottsligheten. Alla delar av rättsväsendet måste få betydande tillskott. Antalet poliser i yttre tjänst måste bli fler och en ettårig polisutbildning bör införas. Det bör även bli möjligt för kommuner att finansiera lokala poliser. Utöver det bör resurser avsättas för att rekrytera administrativt stöd till verksamheten, polisstödsassistenter, samt kvalificerade civila utredare. Eftersom den svenska polisbristen måste åtgärdas så snart som möjligt bör resurser även avsättas för att rekrytera norska poliser till Sverige.

Jag tillstyrker sammanfattningsvis motion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) med Kristdemokraternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks liksom övriga aktuella motionsyrkanden.

5. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (M)

av Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Jan Ericson (M) och Mattias Karlsson i Luleå (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2020–2023
=utskottet

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2021
Riksdagen fastställer utgiftsramar för utgiftsområdena 2021 i enlighet med Moderaternas förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 2 i denna del och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 7 och motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 5,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7 och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del.

c) Övriga utgifter i statens budget 2021
Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2021, beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2021 och beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2021 i enlighet med Moderaternas förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 8 och 13 samt motion
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 2 i denna del och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 12 och motion
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del.

d) Beräkningen av inkomster i statens budget 2021
Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 i enlighet med Moderaternas förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 i denna del och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 5 och motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del,
2020/21:3409 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2 och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2019/20:122
=utskottet

f) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2020/21:1
Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Moderaternas beräkning av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslaget i bilaga 4 och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 20–29 och motion
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 i denna del och
avslår motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

g) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2020/21:14
=utskottet

h) Övriga lagförslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster
=utskottet

i) Övriga förslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster 2021
=utskottet

j) Ålderspensionssystemets utgifter 2021
=utskottet

k) Preliminära utgiftsramar och beräkningar av inkomster i statens budget 2022 och 2023
Riksdagen godkänner preliminära utgiftsramar för utgiftsområdena och preliminära inkomstberäkningar för 2022 och 2023 i enlighet med Moderaternas förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 3 och 5 samt
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 6 och 10 samt motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6 och 8 samt
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att Moderaternas föreslagna riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftsramar och inkomstberäkning för 2021. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningen för 2022 och 2023 bör också utgå från dessa riktlinjer. Fastställandet av utgiftsramar för utgiftsområdena liksom fördelningen av övriga utgifter och beräkningen av inkomster för 2021 ska därmed göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 4 i betänkandet. Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2022 och 2023 ska godkännas i enlighet med vårt förslag i bilaga 5 i betänkandet.

Vi anser också att riksdagen bör ställa sig bakom att regeringen ska återkomma med förslag om ytterligare förändringar i skatte- och avgiftsregler i överensstämmelse med Moderaternas beräkning av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslaget i bilaga 4 och tillkännage detta för regeringen.

Med hänvisning till detta tillstyrker vi Moderaternas förslag till rambeslut.

6. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD) och Charlotte Quensel (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2020–2023

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 743 miljarder kronor 2020, 1 795 miljarder kronor 2021, 1 634 miljarder kronor 2022 och 1 539 miljarder kronor 2023.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 2 och 4 samt motion
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2,
bifaller delvis proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 3 och avslår motionerna
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2–4 och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2021

Riksdagen fastställer utgiftsramar för utgiftsområdena för 2021 i enlighet med Sverigedemokraternas förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 5 och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 7 och motionerna
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7,

2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 2 i denna del och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del.

c) Övriga utgifter i statens budget 2021
=utskottet

d) Beräkningen av inkomster i statens budget 2021
Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 i enlighet med Sverigedemokraternas förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del och avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 5 och motionerna
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del,
2020/21:3409 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 i denna del och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2019/20:122
=utskottet

f) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2020/21:1
Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Sverigedemokraternas beräkning av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslaget i bilaga 4 och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 20–29 och motion
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del och avslår motionerna
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 i denna del och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

g) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2020/21:14
=utskottet

h) Övriga lagförslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster
=utskottet

i) Övriga förslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster 2021
=utskottet

j) Ålderspensionssystemets utgifter 2021
=utskottet

k) Preliminära utgiftsramar och beräkningar av inkomster i statens budget 2022 och 2023
Riksdagen godkänner preliminära utgiftsramar för utgiftsområdena och preliminära inkomstberäkningar för 2022 och 2023 i enlighet med Sverigedemokraternas förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6 samt
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 6 och 10 samt motionerna
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6 och 8,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 3 och 5 samt
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att Sverigedemokraternas föreslagna riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för 2021 samt utgiftsramar och inkomstberäkning för 2021. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningen för 2022 och 2023 bör också utgå från dessa riktlinjer. Fastställandet av utgiftsramar för utgiftsområdena liksom fördelningen av övriga utgifter och beräkningen av inkomster för 2021 ska därmed göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 4 i betänkandet. Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2022 och 2023 ska godkännas i enlighet med vårt förslag i bilaga 5 i betänkandet.

Vi anser också att riksdagen bör ställa sig bakom att regeringen ska återkomma med förslag om ytterligare förändringar i skatte- och avgiftsregler i överensstämmelse med Sverigedemokraternas beräkning av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslaget i bilaga 4 och tillkännage detta för regeringen.

Med hänvisning till detta tillstyrker vi Sverigedemokraternas förslag till rambeslut.

7. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (V)

av Ulla Andersson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2020–2023
Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 743 miljarder kronor 2020 och 1 767 miljarder kronor 2021, avslår regeringen förslag till utgiftstak för 2022, upphäver tidigare fastställt utgiftstak för 2022 och avslår regeringens förslag till utgiftstak för 2023.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 2 och motion
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2–4 och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 3 och 4 samt motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2021
Riksdagen fastställer utgiftsramar för utgiftsområdena 2021 i enlighet med Vänsterpartiets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7 och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 7 och motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 5,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 2 i denna del och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del.

c) Övriga utgifter i statens budget 2021
=utskottet

d) Beräkningen av inkomster i statens budget 2021
Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 i enlighet med Vänsterpartiets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 5 och motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,
2020/21:3409 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 i denna del och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2019/20:122
=utskottet

f) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2020/21:1
Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Vänsterpartiets beräkning av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslaget i bilaga 4 och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 20–29 och motion
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del och
avslår motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 i denna del och
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

g) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2020/21:14
Riksdagen avslår regeringens lagförslag.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3719 av Ulla Andersson m.fl. (V) och
avslår proposition 2020/21:14 punkterna 1–5.

h) Övriga lagförslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster
=utskottet

i) Övriga förslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster 2021
=utskottet

j) Ålderspensionssystemets utgifter 2021
=utskottet

k) Preliminära utgiftsramar och beräkningar av inkomster i statens budget 2022 och 2023
Riksdagen godkänner preliminära utgiftsramar för utgiftsområdena och preliminära inkomstberäkningar för 2022 och 2023 i enlighet med Vänsterpartiets förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6 och 8 samt
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 6 och 10 samt motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6,
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 3 och 5 samt
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Jag anser att Vänsterpartiets föreslagna riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för 2021–2023 samt utgiftsramar och inkomstberäkning för 2021. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningen för 2022 och 2023 bör också utgå från dessa riktlinjer. Fastställandet av utgiftsramar för utgiftsområdena liksom

fördelningen av övriga utgifter och beräkningen av inkomster för 2021 ska därmed göras i enlighet med Vänsterpartiets förslag i bilaga 4 i betänkandet. Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2022 och 2023 ska godkännas i enlighet med vårt förslag i bilaga 5 i betänkandet.

Jag anser också att riksdagen bör ställa sig bakom att regeringen ska återkomma med förslag om ytterligare förändringar i skatte- och avgiftsregler i överensstämmelse med Vänsterpartiets beräkning av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslaget i bilaga 4 och tillkännage detta för regeringen.

Med hänvisning till detta tillstyrker jag Vänsterpartiets förslag till rambeslut.

8. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2020–2023

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 743 miljarder kronor 2020, 1 695 miljarder kronor 2021, 1 634 miljarder kronor 2022 och 1 519 miljarder kronor 2023.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 2 och 3 samt motion
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 2 och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 4 och motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 och
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2–4.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2021

Riksdagen fastställer utgiftsramar för utgiftsområdena 2021 i enlighet med Kristdemokraternas förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 7 och motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 5,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7 och
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 2 i denna del.

c) Övriga utgifter i statens budget 2021

Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2021, beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2021 och

beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2021 i enlighet med Kristdemokraternas förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 8 och 13 samt motion
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 12 och motion
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 2 i denna del.

d) Beräkningen av inkomster i statens budget 2021
Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 i enlighet med Kristdemokraternas förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del och
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkt 5 och motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del,
2020/21:3409 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2 och
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2019/20:122
=utskottet

f) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2020/21:1
Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Kristdemokraternas beräkning av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslaget i bilaga 4 och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 20–29 och motion
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del och
avslår motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del och
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 i denna del.

g) Ändringar i skatte- och avgiftsregler i proposition 2020/21:14
=utskottet

h) Övriga lagförslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster
=utskottet

i) Övriga förslag som ligger till grund för beräkningen av statens inkomster 2021
=utskottet

j) Ålderspensionssystemets utgifter 2021
=utskottet

k) Preliminära utgiftsramar och beräkningar av inkomster i statens budget 2022 och 2023
Riksdagen godkänner preliminära utgiftsramar för utgiftsområdena och preliminära inkomstberäkningar för 2022 och 2023 i enlighet med Kristdemokraternas förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6 samt
avslår proposition 2020/21:1 finansplanen punkterna 6 och 10 samt motionerna
2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6,
2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6 och 8 samt
2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 3 och 5.

Ställningstagande

Jag anser att Kristdemokraternas föreslagna riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för 2023 samt utgiftsramar och inkomstberäkning för 2021. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningen för 2022 och 2023 bör också utgå från dessa riktlinjer. Fastställandet av utgiftsramar för utgiftsområdena liksom fördelningen av övriga utgifter och beräkningen av inkomster för 2021 ska därmed göras i enlighet med Kristdemokraternas förslag i bilaga 4 i betänkandet. Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2022 och 2023 ska godkännas i enlighet med vårt förslag i bilaga 5 i betänkandet.

Jag anser också att riksdagen bör ställa sig bakom att regeringen ska återkomma med förslag om ytterligare förändringar i skatte- och avgiftsregler i överensstämmelse med Kristdemokraternas beräkning av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslaget i bilaga 4 och tillkännage detta för regeringen.

Med hänvisning till detta tillstyrker jag Kristdemokraternas förslag till rambeslut.

9. Uppföljning av ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel, punkt 3 (C)

av Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen bifaller motion

2019/20:3583 av Per Åsling m.fl. (C).

Ställningstagande

Syftet med e-handelspaketet är bl.a. att förenkla för företagen samtidigt som konkurrensvillkoren förbättras och skattebortfallet minskar, vilket Centerpartiet står bakom. Av propositionen framgår inte om syftet kan förväntas uppnås och det saknas en genomgripande konsekvensbeskrivning ur ett företagsperspektiv. Regeringen bör därför följa upp hur det aktuella regelverket påverkar företagen i form av ökad administrativ börda.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2019/20:122

Proposition 2019/20:122 Ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253).

Följdmotionen

2019/20:3583 av Per Åsling m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och redovisa hur de nya mervärdesskattereglerna i fråga om e-handel mellan företag och konsumenter påverkar företagens administrativa börda och tillkännager detta för regeringen.

Proposition 2020/21:1

Proposition 2020/21:1 Budgetpropositionen för 2021 finansplanen:

1. Riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (avsnitt 1).
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till följd av tekniska justeringar till 1 743 miljarder kronor för 2020 (avsnitt 5.2).
3. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till följd av tekniska justeringar och av finanspolitiska skäl till 1 695 miljarder kronor för 2021 och 1 634 miljarder kronor för 2022 (avsnitt 5.2).

4. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 539 miljarder kronor för 2023 (avsnitt 5.2).
5. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomster i statens budget för 2021 (avsnitt 6.1 och bilaga 1 avsnitt 2).
6. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete (avsnitt 6.1 och tabell 6.1).
7. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2021 (avsnitt 7.1 och tabell 7.2).
8. Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2021 (avsnitt 7.1 och tabell 7.2).
9. Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2021 (avsnitt 7.1 och tabell 7.2).
10. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete (avsnitt 7.2 och tabell 7.4).
11. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203) (avsnitt 8.1).
12. Riksdagen godkänner beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2021 (avsnitt 8.1 och tabell 8.1).
13. Riksdagen godkänner beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2021 (avsnitt 8.1 och tabell 8.1).
14. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2021 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 47 700 000 000 kronor (avsnitt 10.2).
15. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2021 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 16 600 000 000 kronor (avsnitt 10.2).
16. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen (2011:203), besluta att ett anslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om ett riksdagsbeslut om ändring av anslaget inte hinner inväntas och överskridandet ryms inom det fastställda utgiftstaket för staten (avsnitt 10.7).
17. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund (avsnitt 3.1 och 6.4).
18. Riksdagen godkänner att regeringen under 2021 genom försäljning överlåter fastigheterna Stockholm Cepheus 2 och 3 (avsnitt 6.4).
19. Riksdagen godkänner att regeringen från försäljningsintäkterna vid en försäljning enligt 18 får avräkna dels det belopp som behövs för att lösa

lån i Riksgäldskontoret som hör till fastigheterna, dels de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten (avsnitt 6.4).

20. Riksdagen antar förslaget till lag om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik (avsnitt 12.1 och 13.4).
21. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. (avsnitt 12.2 och 13.31).
22. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (avsnitt 12.3, 13.20–13.24).
23. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet (avsnitt 12.4 och 13.4).
24. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) (avsnitt 12.5, 13.1, 13.2, 13.4, 13.5 och 13.15).
25. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227) (avsnitt 12.6 och 13.27).
26. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete (avsnitt 12.7, 13.2 och 13.3).
27. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen (avsnitt 12.8 och 13.24).
28. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) (avsnitt 12.9, 13.2 och 13.4).
29. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter (avsnitt 12.10 och 13.31).

Proposition 2020/21:14

Proposition 2020/21:14 Bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda görs permanenta:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021, dels ändring i samma lag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Följdmotionen

2020/21:3719 av Ulla Andersson m.fl. (V):

Riksdagen avslår proposition 2020/21:14 Bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda görs permanenta.

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till följd av tekniska justeringar till 1 795 miljarder kronor för 2021 och 1 634 miljarder kronor för 2022 (avsnitt 24.1).
3. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt vad som anförs i motionen (avsnitt 24.8) samt ställer sig bakom att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt vad som föreslås i motionen (avsnitt 24.9).
5. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2021 enligt vad som föreslås i motionen (avsnitt 24.6).
6. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt vad som föreslås i motionen (avsnitt 24.7).

2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen (avsnitt 8–15).
2. Riksdagen avslår regeringens förslag att fastställa utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till följd av tekniska justeringar och av finanspolitiska skäl till 1 695 miljarder kronor för 2021 och 1 632 miljarder kronor för 2022 och beslutar att upphäva det tidigare fastställda utgiftstaket för 2022 (avsnitt 5.2 i propositionen).
3. Riksdagen avslår regeringens förslag att fastställa utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 539 miljarder kronor för 2023 (avsnitt 5.2 i propositionen).

4. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2021 enligt förslaget i tabell 17, avsnitt 16 i motionen.
5. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslaget i tabell 18, avsnitt 17 i motionen.
6. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 enligt förslaget i tabell 19, avsnitt 17 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
7. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2021 enligt förslaget i tabell 10, avsnitt 15 i motionen.
8. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2022 och 2023 enligt förslaget i tabell 11, avsnitt 15 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.

2020/21:3409 av Sofia Damm m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetsgivaravgifterna bör slopas helt för alla arbetsgivare som anställer någon som är arbetslös och som varit så i en till sex månader, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden och övriga utgifter för 2021 enligt förslaget i bilaga A i motionen.
3. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2022 och 2023 enligt förslaget i bilaga B som riktlinje för regeringens budgetarbete.
4. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslaget i bilaga C i motionen och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning.
5. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 enligt förslaget i bilaga D i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.

2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i avsnitt 3–22 i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget 2021–2023 enligt förslaget i tabell 2 i motionen.
3. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden och övriga utgifter för 2021 enligt förslaget i tabell 13 i motionen.

4. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2022 och 2023 enligt förslaget i tabell 14 som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslaget i tabell 15 i motionen och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning.
6. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 enligt förslaget i tabell 16 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.

BILAGA 2

Regeringens förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2021

Regeringens förslag till utgiftsramar 2021

Tusental kronor

	Utgiftsområde	Regeringens förslag
1	Rikets styrelse	15 907 564
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 501 844
3	Skatt, tull och exekution	12 413 921
4	Rättsväsendet	56 430 577
5	Internationell samverkan	1 999 265
6	Försvar och samhällets krisberedskap	71 153 370
7	Internationellt bistånd	46 828 602
8	Migration	9 268 385
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	101 941 904
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	98 410 400
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	37 715 888
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	103 578 007
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	7 790 741
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	105 724 319
15	Studiestöd	28 313 111
16	Utbildning och universitetsforskning	92 077 789
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	17 790 875
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	5 578 679
19	Regional utveckling	4 173 425
20	Allmän miljö- och naturvård	16 202 213
21	Energi	4 514 129
22	Kommunikationer	73 916 227
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	22 581 344
24	Näringsliv	15 355 253
25	Allmänna bidrag till kommuner	153 452 049
26	Statsskuldsräntor m.m.	165 200
27	Avgiften till Europeiska unionen	45 037 439
Summa utgiftsområden		**1 165 822 520**
Minskning av anslagsbehållningar		−7 766 074
Summa utgifter		**1 158 056 446**
Riksgäldskontorets nettoutlåning		14 881 025
Kassamässig korrigering		278 004
Summa		**1 173 215 475**

Regeringens förslag till inkomstberäkning 2021

Tusental kronor

Inkomsttitel		Regeringens förslag
1100	**Direkta skatter på arbete**	**669 157 777**
1110	Inkomstskatter	832 911 617
1111	Statlig inkomstskatt	49 800 443
1115	Kommunal inkomstskatt	783 111 174
1120	Allmän pensionsavgift	133 861 530
1121	Allmän pensionsavgift	133 861 530
1130	Artistskatt	−27
1131	Artistskatt	−27
1140	Skattereduktioner	−297 615 343
1141	Allmän pensionsavgift	−133 831 603
1144	Fastighetsavgift	−346 961
1151	Sjöinkomst	−48 612
1153	Jobbskatteavdrag	−129 602 399
1154	Husavdrag	−17 900 488
1155	Gåvor till ideell verksamhet	−250 000
1156	Övriga skattereduktioner	−5 081 487
1157	Grön skattereduktion	−1 350 000
1158	Skattereduktion sjuk- och aktivitetsersättning	−420 430
1159	Skattereduktion för förnybar el	−55 840
1161	Skattereduktion för installation av grön teknik	−198 000
1162	Skattereduktion för förvärvsinkomst	−8 529 523
1200	**Indirekta skatter på arbete**	**611 915 430**
1210	Arbetsgivaravgifter	605 667 789
1211	Sjukförsäkringsavgift	65 933 752
1212	Föräldraförsäkringsavgift	48 289 508
1213	Arbetsskadeavgift	3 714 578
1214	Ålderspensionsavgift	199 841 436
1215	Efterlevandepensionsavgift	11 143 733
1216	Arbetsmarknadsavgift	48 445 627
1217	Allmän löneavgift	215 816 957
1218	Ofördelade avgifter	0
1219	Nedsatta avgifter	12 482 198
1240	Egenavgifter	13 509 366
1241	Sjukförsäkringsavgift	436 661
1242	Föräldraförsäkringsavgift	723 300
1243	Arbetsskadeavgift	88 706
1244	Ålderspensionsavgift, netto	5 165 518
1245	Efterlevandepensionsavgift	266 371
1246	Arbetsmarknadsavgift	44 288
1247	Allmän löneavgift	4 544 303

Inkomsttitel		Regeringens förslag
1248	Ofördelade avgifter	0
1249	Nedsatta avgifter	2 240 219
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	−41 758 053
1261	Avgifter till premiepensionssystemet	−41 758 053
1270	Särskild löneskatt	48 632 802
1271	Pensionskostnader, företag	42 955 980
1272	Pensionskostnader, staten	4 416 527
1273	Förvärvsinkomster	512 012
1274	Egenföretagare	748 283
1275	Övrigt	0
1280	Nedsättningar	−14 722 417
1282	Arbetsgivaravgifter	−12 482 198
1283	Egenavgifter, generell nedsättning	−2 165 689
1284	Egenavgifter, regional nedsättning	−74 530
1290	Tjänstegruppliv	585 943
1291	Tjänstegruppliv	585 943
1300	**Skatt på kapital**	**246 944 398**
1310	Skatt på kapital, hushåll	60 534 887
1311	Skatt på kapital	82 557 329
1312	Skattereduktion kapital	−22 185 246
1313	Expansionsmedelsskatt	162 804
1320	Skatt på företagsvinster	125 570 044
1321	Skatt på företagsvinster	131 071 148
1322	Skattereduktioner	−5 501 104
1330	Kupongskatt	6 508 667
1331	Kupongskatt	6 508 667
1340	Avkastningsskatt	5 721 541
1341	Avkastningsskatt hushåll	184 467
1342	Avkastningsskatt företag	5 428 581
1343	Avkastningsskatt på individuellt pensionssparande	108 493
1350	Fastighetsskatt	35 375 273
1351	Fastighetsskatt hushåll	812 746
1352	Fastighetsskatt företag	14 472 375
1353	Kommunal fastighetsavgift hushåll	16 195 517
1354	Kommunal fastighetsavgift företag	3 894 635
1360	Stämpelskatt	13 233 986
1361	Stämpelskatt	13 233 986
1400	**Skatt på konsumtion och insatsvaror**	**611 020 722**
1410	Mervärdesskatt	470 220 374
1411	Mervärdesskatt	470 220 374
1420	Skatt på alkohol och tobak	27 938 700
1421	Skatt på tobak	12 541 801
1422	Skatt på etylalkohol	4 532 201

Inkomsttitel		Regeringens förslag
1423	Skatt på vin	6 237 475
1424	Skatt på mellanklassprodukter	148 148
1425	Skatt på öl	4 399 806
1426	Privatinförsel av alkohol och tobak	269
1427	Skatt på vissa nikotinhaltiga produkter	79 000
1430	Energiskatt	53 023 457
1431	Skatt på elektrisk kraft	26 941 190
1432	Energiskatt bensin	11 432 199
1433	Energiskatt oljeprodukter	14 440 859
1434	Energiskatt övrigt	209 209
1440	Koldioxidskatt	21 293 489
1441	Koldioxidskatt bensin	7 339 759
1442	Koldioxidskatt oljeprodukter	13 790 322
1443	Koldioxidskatt övrigt	163 408
1450	Övriga skatter på energi och miljö	9 160 202
1451	Svavelskatt	9 810
1452	Skatt på råtallolja	0
1453	Särskild skatt mot försurning	64 949
1454	Skatt på bekämpningsmedel	148 097
1456	Avfallsskatt	242 515
1457	Avgifter till Kemikalieinspektionen	56 308
1458	Övriga skatter	102 338
1459	Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	1 461 561
1461	Kemikalieskatt	1 827 832
1462	Flygskatt	1 797 792
1463	Skatt på avfallsförbränning	540 000
1464	Skatt på plastbärkassar	500 000
1465	Elcertifikat	2 409 000
1470	Skatt på vägtrafik	23 709 923
1471	Fordonsskatt	16 357 227
1472	Vägavgifter	1 410 786
1473	Trängselskatt	3 073 000
1474	Skatt på trafikförsäkringspremier	2 868 910
1480	Övriga skatter	5 674 577
1481	Systembolaget AB:s överskott	249 985
1482	Inlevererat överskott från Svenska Spel AB	1 274 216
1483	Skatt på spel	3 836 170
1485	Spelavgifter	65 000
1486	Skatt på annonser och reklam	137 206
1491	Avgifter för telekommunikation	112 000
1500	**Skatt på import**	**6 601 330**
1510	Skatt på import	6 601 330
1511	Tullmedel	6 601 638

Inkomsttitel		Regeringens förslag
1512	Sockeravgifter	−308
1600	**Restförda och övriga skatter**	**15 651 276**
1610	Restförda skatter	−5 308 005
1611	Restförda skatter, hushåll	−1 581 528
1612	Restförda skatter, företag	−3 726 477
1620	Övriga skatter hushåll	6 221 217
1621	Omprövningar aktuellt taxeringsår	91 929
1622	Omprövningar äldre taxeringsår	1 000 000
1623	Anstånd	500 000
1624	Övriga skatter	4 264 460
1625	Skattetillägg	166 551
1626	Förseningsavgifter	198 277
1630	Övriga skatter företag	61 475
1631	Omprövningar aktuellt taxeringsår	−1 201 697
1632	Omprövningar äldre taxeringsår	400 000
1633	Anstånd	−500 000
1634	Övriga skatter	−2 000
1635	Skattetillägg	933 449
1636	Förseningsavgifter	431 723
1640	Intäkter som förs till fonder	5 594 544
1641	Insättningsgarantiavgifter	1 535 614
1644	Batteriavgifter	2 177
1645	Kväveoxidavgifter	639 753
1647	Resolutionsavgifter	3 417 000
1650	Avgifter till public service	9 082 045
1651	Avgifter till public service	9 082 045
1700	**Avgående poster, skatter till EU**	**−6 601 331**
1710	EU-skatter	−6 601 331
1711	EU-skatter	−6 601 331
Offentliga sektorns skatteintäkter		**2 154 689 602**
1800	**Avgående poster, skatter till andra sektorer**	**−1 077 667 045**
1810	Skatter till andra sektorer	−1 077 667 045
1811	Kommunala skatter	−802 846 625
1812	Avgifter till AP-fonder	−274 820 420
Statens skatteintäkter		**1 077 022 557**
1900	**Periodiseringar**	**55 302 717**
1910	Uppbördsförskjutningar	11 862 425
1911	Uppbördsförskjutningar	11 862 425
1920	Betalningsförskjutningar	7 440 292
1921	Kommuner och regioner	10 998 991
1922	Ålderspensionssystemet	2 947 609
1923	Företag och hushåll	−6 223 775
1924	Kyrkosamfund	−316 638

Inkomsttitel		Regeringens förslag
1925	EU	34 105
1930	Anstånd	36 000 000
1931	Anstånd	36 000 000
1000	**Statens skatteinkomster**	**1 132 325 274**
Övriga inkomster		**−26 331 190**
2000	**Inkomster av statens verksamhet**	**39 455 656**
2100	**Rörelseöverskott**	**8 609 867**
2110	Affärsverkens inlevererade överskott	338 000
2114	Luftfartsverkets inlevererade överskott	0
2116	Affärsverket Svenska kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarigheten till statlig skatt	338 000
2118	Sjöfartsverkets inlevererade överskott	0
2120	Övriga myndigheters inlevererade överskott	471 867
2124	Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	59 500
2126	Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	0
2127	Inlevererat överskott från övriga myndigheter	412 367
2130	Riksbankens inlevererade överskott	7 800 000
2131	Riksbankens inlevererade överskott	7 800 000
2200	**Överskott av statens fastighetsförvaltning**	**235 000**
2210	Överskott av fastighetsförvaltning	235 000
2215	Inlevererat överskott av statens fastighetsförvaltning	235 000
2300	**Ränteinkomster**	**1 969 440**
2320	Räntor på näringslån	0
2314	Ränteinkomster på lån till fiskerinäringen	0
2322	Räntor på övriga näringslån	0
2323	Räntor på övriga näringslån	0
2324	Ränteinkomster på lokaliseringslån	0
2340	Räntor på studielån	33 000
2342	Ränteinkomster på allmänna studielån	33 000
2390	Övriga ränteinkomster	1 936 440
2391	Ränteinkomster på markförvärv för jordbrukets rationalisering	0
2394	Övriga ränteinkomster	35 750
2397	Räntor på skattekonton m.m., netto	1 900 690
2400	**Aktieutdelning**	**15 000 000**
2410	Inkomster av statens aktier	15 000 000
2411	Inkomster av statens aktier	15 000 000
2500	**Offentligrättsliga avgifter**	**11 083 382**
2510	Offentligrättsliga avgifter	11 083 382
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	1 170 075
2525	Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor	3 884 160
2527	Avgifter för statskontroll av krigsmaterieltillverkning	36 000
2528	Avgifter vid bergsstaten	10 300
2529	Avgifter vid patent- och registreringsväsendet	436 500

Inkomsttitel		Regeringens förslag
2531	Avgifter för registrering i förenings- m.fl. register	2 227
2532	Avgifter vid kronofogdemyndigheterna	1 585 000
2534	Avgifter vid Transportstyrelsen	1 498 000
2537	Miljöskyddsavgift	160 000
2548	Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	660 700
2551	Avgifter från kärnkraftverken	289 000
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	457 448
2553	Registreringsavgift till Fastighetsmäklarinspektionen	24 705
2558	Avgifter för årlig revision	153 113
2559	Avgifter för etikprövning av forskning	28 784
2561	Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	18 870
2562	CSN-avgifter	668 500
2600	**Försäljningsinkomster**	**72 000**
2620	Försäljningsinkomster	72 000
2624	Inkomster av uppbörd av felparkeringsavgifter	72 000
2627	Offentlig lagring, försäljningsintäkter	0
2700	**Böter m.m.**	**1 305 893**
2710	Böter m.m.	1 305 893
2711	Restavgifter och dröjsmålsavgifter	94 000
2712	Bötesmedel	1 010 000
2713	Vattenföroreningsavgifter m.m.	0
2714	Sanktionsavgifter m.m.	147 218
2717	Kontrollavgifter vid särskild skattekontroll	54 675
2800	**Övriga inkomster av statens verksamhet**	**1 180 074**
2810	Övriga inkomster av statens verksamhet	1 180 074
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	1 180 074
3000	**Inkomster av försåld egendom**	**5 000 000**
3100	**Inkomster av försålda byggnader och maskiner**	**0**
3120	Statliga myndigheters inkomster av försålda byggnader och maskiner	0
3125	Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter	0
3200	**Övriga inkomster av markförsäljning**	**0**
3210	Övriga inkomster av markförsäljning	0
3211	Övriga inkomster av markförsäljning	0
3300	**Övriga inkomster av försåld egendom**	**5 000 000**
3310	Övriga inkomster av försåld egendom	5 000 000
3311	Inkomster av statens gruvegendom	0
3312	Övriga inkomster av försåld egendom	5 000 000
4000	**Återbetalning av lån**	**670 329**
4100	**Återbetalning av näringslån**	**92**
4120	Återbetalning av jordbrukslån	0
4123	Återbetalning av lån till fiskerinäringen	0
4130	Återbetalning av övriga näringslån	92

Inkomsttitel		Regeringens förslag
4131	Återbetalning av vattenkraftslån	0
4136	Återbetalning av övriga näringslån	9
4137	Återbetalning av övriga näringslån, Statens jordbruksverk	0
4138	Återbetalning av tidigare infriade statliga garantier	0
4139	Återbetalning av lokaliseringslån	83
4300	**Återbetalning av studielån**	**433 018**
4310	Återbetalning av studielån	433 018
4312	Återbetalning av allmänna studielån	18
4313	Återbetalning av studiemedel	433 000
4500	**Återbetalning av övriga lån**	**237 219**
4510	Återbetalning av övriga lån	237 219
4525	Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor	92 946
4526	Återbetalning av övriga lån	144 273
5000	**Kalkylmässiga inkomster**	**17 262 000**
5100	**Avskrivningar och amorteringar**	**0**
5120	Avskrivningar på fastigheter	0
5121	Amortering på statskapital	0
5200	**Statliga pensionsavgifter**	**17 262 000**
5210	Statliga pensionsavgifter	17 262 000
5211	Statliga pensionsavgifter	17 262 000
6000	**Bidrag m.m. från EU**	**30 316 430**
6100	**Bidrag från EU:s jordbruksfonder**	**10 984 430**
6110	Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	7 300 430
6111	Gårdsstöd	7 159 000
6113	Övriga interventioner	137 000
6114	Exportbidrag	0
6115	Djurbidrag	0
6116	Offentlig lagring	0
6119	Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	4 430
6120	Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen	3 684 000
6124	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007–2013	−1 000
6125	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014–2020	1 667 000
6126	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2021–2027	2 018 000
6200	**Bidrag från EU till fiskenäringen**	**287 000**
6214	Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2014–2020	167 000
6215	Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2021–2027	120 000
6300	**Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden**	**1 969 000**
6314	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020	1 819 000
6315	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027	150 000
6400	**Bidrag från Europeiska socialfonden**	**2 046 000**

Inkomsttitel		Regeringens förslag
6414	Bidrag från Europeiska socialfonden 2014–2020	1 996 000
6415	Bidrag från Europeiska socialfonden 2021–2027	50 000
6500	**Bidrag till transeuropeiska nätverk**	**150 000**
6511	Bidrag till transeuropeiska nätverk	150 000
6600	**Bidrag från Europeiska faciliteten för återhämtning och motståndskraft**	**14 000 000**
6611	Bidrag från Europeiska faciliteten för återhämtning och motståndskraft	14 000 000
6900	**Övriga bidrag från EU**	**880 000**
6911	Övriga bidrag från EU	880 000
7000	**Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet**	**−119 035 605**
7100	**Tillkommande skatter**	**11 250 680**
7110	EU-skatter	6 567 225
7112	Tullmedel	6 567 531
7113	Jordbrukstullar och sockeravgifter	−306
7120	Kommunala utjämningsavgifter	4 683 455
7121	Utjämningsavgift för LSS-kostnader	4 683 455
7200	**Avräkningar**	**−130 286 285**
7210	Intäkter som förs till fonder	−5 594 543
7211	Intäkter som förs till fonder	−5 594 543
7220	Kompensation för mervärdesskatt	−113 200 697
7221	Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	−34 916 518
7222	Kompensation för mervärdesskatt, kommuner	−78 284 179
7230	Övriga avräkningar	−11 491 045
7231	Avgifter till public service	−9 082 045
7232	Elcertifikat	−2 409 000
8000	**Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto**	**0**
8100	**Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto**	**0**
8110	Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	0
9000	**Löpande redovisade skatter m.m.**	**0**
Inkomster i statens budget		**1 105 994 084**

BILAGA 3

Regeringens förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2022 och 2023

Regeringens förslag till preliminära utgiftsramar 2022 och 2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde		2022	2023
1	Rikets styrelse	16 130	16 643
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 642	17 977
3	Skatt, tull och exekution	12 445	12 505
4	Rättsväsendet	58 076	58 953
5	Internationell samverkan	2 013	2 016
6	Försvar och samhällets krisberedskap	76 770	82 903
7	Internationellt bistånd	49 122	51 382
8	Migration	8 856	9 305
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	94 377	87 101
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	91 803	92 140
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	40 929	39 699
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	105 694	107 218
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	7 231	7 097
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	95 683	86 457
15	Studiestöd	28 135	26 925
16	Utbildning och universitetsforskning	90 800	89 518
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	16 358	15 920
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 803	7 232
19	Regional utveckling	4 735	4 141
20	Allmän miljö- och naturvård	15 639	11 433
21	Energi	3 676	2 473
22	Kommunikationer	71 069	70 530
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	21 172	15 612
24	Näringsliv	8 160	7 363
25	Allmänna bidrag till kommuner	148 553	140 840
26	Statsskuldsräntor m.m.	6 655	7 155
27	Avgiften till Europeiska unionen	45 114	45 475
Summa utgiftsområden		**1 144 642**	**1 116 013**

Regeringens förslag till preliminära inkomstberäkningar 2022 och 2023

Miljoner kronor

Inkomsttitel		2022	2023
1100	**Direkta skatter på arbete**	**693 732**	**719 565**
1110	Inkomstskatter	863 490	896 069
1111	Statlig inkomstskatt	52 119	53 150
1115	Kommunal inkomstskatt	811 371	842 919
1120	Allmän pensionsavgift	138 357	144 273
1130	Artistskatt	–0	–0
1140	Skattereduktioner	−308 115	−320 777
1200	**Indirekta skatter på arbete**	**636 802**	**675 100**
1210	Arbetsgivaravgifter	632 295	661 719
1240	Egenavgifter	14 049	14 415
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	−43 664	−45 683
1270	Särskild löneskatt	50 641	52 747
1280	Nedsättningar	−17 098	−8 671
1290	Tjänstegruppliv	580	574
1300	**Skatt på kapital**	**273 994**	**294 292**
1310	Skatt på kapital, hushåll	63 662	66 358
1320	Skatt på företagsvinster	146 822	161 430
1330	Kupongskatt	7 003	7 691
1340	Avkastningsskatt	6 407	6 922
1350	Fastighetsskatt	35 807	36 455
1360	Stämpelskatt	14 293	15 436
1400	**Skatt på konsumtion och insatsvaror**	**640 334**	**666 086**
1410	Mervärdesskatt	495 614	517 639
1420	Skatt på alkohol och tobak	28 096	29 250
1430	Energiskatt	54 154	55 431
1440	Koldioxidskatt	21 738	21 904
1450	Övriga skatter på energi och miljö	10 211	10 274
1470	Skatt på vägtrafik	24 597	25 436
1480	Övriga skatter	5 924	6 153
1500	**Skatt på import**	**6 979**	**7 265**
1600	**Restförda och övriga skatter**	**15 800**	**16 193**
1700	**Avgående poster, skatter till EU**	**−6 979**	**−7 265**
Offentliga sektorns skatteintäkter		**2 260 662**	**2 371 235**
1800	**Avgående poster, skatter till andra sektorer**	**−1 117 100**	**−1 161 837**
Statens skatteintäkter		**1 143 562**	**1 209 399**
1900	**Periodiseringar**	**471**	**677**
1000	**Statens skatteinkomster**	**1 144 033**	**1 210 076**
Övriga inkomster		**−29 313**	**−32 494**
2000	**Inkomster av statens verksamhet**	**38 423**	**41 280**
3000	**Inkomster av försåld egendom**	**5 000**	**5 000**

Inkomsttitel		2022	2023
4000	**Återbetalning av lån**	**466**	**573**
5000	**Kalkylmässiga inkomster**	**18 098**	**19 470**
6000	**Bidrag m.m. från EU**	**30 118**	**24 390**
7000	**Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet**	**−121 418**	**−123 208**
8000	**Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto**	**0**	**0**
Inkomster i statens budget		**1 114 720**	**1 177 581**

BILAGA 4

Reservanternas förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2021

Reservanternas förslag till utgiftsramar 2021

Tusental kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	M	SD	V	KD
			Avvikelse från regeringen			
1	Rikets styrelse	15 907 564	55 000	−174 000	−97 000	122 000
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 501 844	±0	91 705 000	10 000	−103 000
3	Skatt, tull och exekution	12 413 921	500 000	796 000	±0	−20 000
4	Rättsväsendet	56 430 577	1 706 000	9 887 300	340 000	2 166 000
5	Internationell samverkan	1 999 265	±0	21 000	53 000	−28 000
6	Försvar och samhällets krisberedskap	71 153 370	60 000	1 440 000	−1 441 000	±0
7	Internationellt bistånd	46 828 602	−15 700 000	−15 785 000	1 500 000	±0
8	Migration	9 268 385	−555 000	−776 915	−553 000	183 000
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	101 941 904	680 000	2 957 000	3 955 000	8 037 800
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	98 410 400	−11 898 000	5 336 000	3 850 000	72 000
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	37 715 888	−500 000	3 400 000	3 700 000	−400 000
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	103 578 007	−220 000	3 140 000	400 000	925 200
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	7 790 741	−932 000	−3 977 132	1 900 000	−461 000
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	105 724 319	−9 879 000	−6 719 887	4 325 000	−7 439 700
15	Studiestöd	28 313 111	385 000	−112 000	610 000	−1 584 000
16	Utbildning och universitetsforskning	92 077 789	−365 000	−1 339 900	4 431 500	115 000
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	17 790 875	±0	367 543	902 700	−454 000
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	5 578 679	−4 105 000	−3 562 000	5 382 000	−1 320 600
19	Regional utveckling	4 173 425	±0	39 000	30 000	20 000
20	Allmän miljö- och naturvård	16 202 213	405 000	−5 890 000	1 450 000	−2 257 000

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
21	Energi	4 514 129	−730 000	−1 176 000	1 000 000	−129 000
22	Kommunikationer	73 916 227	640 000	18 000 000	12 015 000	−496 000
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	22 581 344	−177 000	661 000	1 220 000	−39 000
24	Näringsliv	15 355 253	−150 000	−1 000 000	422 000	−744 000
25	Allmänna bidrag till kommuner	153 452 049	10 425 000	10 000 000	26 169 000	±0
26	Statsskuldsräntor m.m.	165 200	±0	±0	±0	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	45 037 439	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden		**1 165 822 520**	**−30 355 000**	**107 237 009**	**71 574 200**	**−3 834 300**
Minskning av anslagsbehållningar		−7 766 074	±0	±0	±0	±0
Summa utgifter		**1 158 056 446**	**−30 355 000**	**107 237 009**	**71 574 200**	**−3 834 300**
Riksgäldskontorets nettoutlåning		14 881 025	4 700 000	±0	±0	960 000
Kassamässig korrigering		278 004	±0	±0	±0	±0
Summa		**1 173 215 475**	**−25 655 000**	**107 237 009**	**71 574 200**	**−2 874 300**

Reservanternas förslag till inkomstberäkning 2021

Tusental kronor

Inkomsttitel		Regeringens förslag	M	SD	V	Avvikelse från regeringen KD
1100	**Direkta skatter på arbete**	**669 157 777**	**−17 273 000**	**15 260 000**	**21 610 000**	**−8 631 000**
1110	Inkomstskatter	832 911 617	−10 550 000	6 437 000	22 450 000	−3 298 000
1111	Statlig inkomstskatt	49 800 443	−330 000	−506 000	19 180 000	−2 742 000
1115	Kommunal inkomstskatt	783 111 174	−10 220 000	6 943 000	3 270 000	−556 000
1120	Allmän pensionsavgift	133 861 530	−140 000	125 000	−110 000	4 000
1130	Artistskatt	−27	±0	±0	±0	±0
1140	Skattereduktioner	−297 615 343	−6 583 000	8 698 000	−730 000	−5 337 000
1200	**Indirekta skatter på arbete**	**611 915 430**	**9 780 000**	**−25 597 000**	**11 540 000**	**2 546 000**
1210	Arbetsgivaravgifter	605 667 789	9 710 000	−23 387 000	11 440 000	2 446 000
1240	Egenavgifter	13 509 366	±0	−2 160 000	±0	100 000
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	−41 758 053	70 000	−50 000	100 000	±0
1270	Särskild löneskatt	48 632 802	±0	±0	±0	±0
1280	Nedsättningar	−14 722 417	±0	±0	±0	±0
1290	Tjänstegruppliv	585 943	±0	±0	±0	±0
1300	**Skatt på kapital**	**246 944 398**	**−403 000**	**3 520 000**	**40 960 000**	**1 824 000**
1310	Skatt på kapital, hushåll	60 534 887	±0	130 000	30 170 000	1 320 000
1320	Skatt på företagsvinster	125 570 044	−403 000	7 335 000	3 390 000	−296 000
1330	Kupongskatt	6 508 667	±0	±0	±0	±0
1340	Avkastningsskatt	5 721 541	±0	−375 000	±0	±0
1350	Fastighetsskatt	35 375 273	±0	−3 570 000	7 400 000	800 000
1360	Stämpelskatt	13 233 986	±0	±0	±0	±0
1400	**Skatt på konsumtion och insatsvaror**	**611 020 722**	**−9 322 000**	**16 870 000**	**670 000**	**949 000**
1410	Mervärdesskatt, hushåll	470 220 374	−539 000	22 880 000	±0	980 000
1420	Skatt på alkohol och tobak	27 938 700	±0	±0	±0	960 000
1430	Energiskatt	53 023 457	−6 890 000	−770 000	270 000	−70 000

Inkomsttitel		Regeringens förslag	M	SD	V	KD
1440	Koldioxidskatt	21 293 489	±0	−560 000	±0	774 000
1450	Övriga skatter på energi och miljö	9 160 202	−1 513 000	−4 630 000	400 000	−1 635 000
1470	Skatt på vägtrafik	23 709 923	−380 000	−50 000	±0	±0
1480	Övriga skatter	5 674 577	±0	±0	±0	−60 000
1500	**Skatt på import**	**6 601 330**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600	**Restförda och övriga skatter**	**15 651 276**	**−100 000**	**±0**	**±0**	**±0**
1700	**Avgående poster, skatter till EU**	**−6 601 331**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter		**2 154 689 602**	**−17 318 000**	**10 053 000**	**74 780 000**	**−3 312 000**
1800	**Avgående poster, skatter till andra sektorer**	**−1 077 667 045**	**10 360 000**	**−6 868 000**	**−3 260 000**	**552 000**
Statens skatteintäkter		**1 077 022 557**	**−6 958 000**	**3 185 000**	**71 520 000**	**−2 760 000**
1900	**Periodiseringar**	**55 302 717**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000	**Statens skatteinkomster**	**1 132 325 274**	**−6 958 000**	**3 185 000**	**71 520 000**	**−2 760 000**
Övriga inkomster		**−26 331 190**	**−100 000**	**−2 450 000**	**±0**	**±0**
2000	**Inkomster av statens verksamhet**	**39 455 656**	**−100 000**	**−2 450 000**	**±0**	**±0**
3000	**Inkomster av försåld egendom**	**5 000 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000	**Återbetalning av lån**	**670 329**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000	**Kalkylmässiga inkomster**	**17 262 000**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000	**Bidrag m.m. från EU**	**30 316 430**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000	**Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet**	**−119 035 605**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
8000	**Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Statsbudgetens inkomster		**1 105 994 000**	**−7 058 000**	**735 000**	**71 520 000**	**−2 760 000**

BILAGA 5

Reservanternas förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2022 och 2023

Reservanternas förslag till fördelning av utgifter per utgiftsområde 2022

Miljoner kronor

	Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
1	Rikets styrelse	16 130	55	−325	−93	222
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 642	±0	5	10	−27
3	Skatt, tull och exekution	12 445	±0	362	±0	−20
4	Rättsväsendet	58 076	2 737	11 472	368	2 680
5	Internationell samverkan	2 013	±0	21	63	−26
6	Försvar och samhällets krisberedskap	76 770	60	1 400	−2 041	±0
7	Internationellt bistånd	49 122	−16 400	−16 563	1 750	±0
8	Migration	8 856	−1 520	−2 483	−664	193
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	94 377	680	3 010	6 205	6 623
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	91 803	−7 310	5 418	5 490	−6 328
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	40 929	−500	3 500	3 800	−400
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	105 694	−230	3 258	500	765
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	7 231	−1 440	−5 272	1 900	−451
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	95 683	−8 999	−11 578	4 525	−1 595
15	Studiestöd	28 135	395	250	710	−1 442
16	Utbildning och universitetsforskning	90 800	−990	−1 310	4 167	2 270
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	16 358	±0	367	990	−219
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 803	−6 450	−5 942	5 582	−6 006
19	Regional utveckling	4 735	±0	39	30	20

Utgiftsområde		Regeringens förslag	M	SD	V	KD
20	Allmän miljö- och naturvård	15 639	740	−5 941	2 700	−2 802
21	Energi	3 676	−520	−292	1 000	131
22	Kommunikationer	71 069	−500	3 880	11 600	−379
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	21 172	72	909	1 820	65
24	Näringsliv	8 160	−100	−1 002	447	−561
25	Allmänna bidrag till kommuner	148 553	16 300	10 000	40 553	±0
26	Statsskuldsräntor m.m.	6 655	±0	±0	±0	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	45 114	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden		**1 144 642**	**−23 920**	**−6 817**	**91 411**	**−7 286**

Reservanternas förslag till fördelning av utgifter per utgiftsområde 2023

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen M	SD	V	KD
1	Rikets styrelse	16 643	55	−530	−93	222
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 977	±0	5	10	−27
3	Skatt, tull och exekution	12 505	±0	438	±0	−10
4	Rättsväsendet	58 953	4 697	11 646	348	3 848
5	Internationell samverkan	2 016	±0	21	73	−25
6	Försvar och samhällets krisberedskap	82 903	60	1 600	−2 041	±0
7	Internationellt bistånd	51 382	−17 200	−17 252	1 000	±0
8	Migration	9 305	−2 030	−3 316	−686	193
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	87 101	680	4 685	7 405	7 103
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	92 140	−7 190	5 637	5 880	−6 318
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	39 699	−500	3 400	3 900	−400
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	107 218	−120	3 403	690	765
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	7 097	−1 935	−6 747	1 900	−548
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	86 457	−4 100	−9 005	7 125	2 985
15	Studiestöd	26 925	445	350	710	−1 442
16	Utbildning och universitetsforskning	89 518	−1 440	−1 310	4 167	1 920
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	15 920	50	661	1 057	−159
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 232	−5 900	−5 392	5 782	−5 806
19	Regional utveckling	4 141	±0	39	30	20
20	Allmän miljö- och naturvård	11 433	1 450	−3 430	4 550	−702
21	Energi	2 473	130	286	1 600	31
22	Kommunikationer	70 530	−225	1 630	14 740	−773
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	15 612	149	909	1 870	142
24	Näringsliv	7 363	50	−993	372	−207
25	Allmänna bidrag till kommuner	140 840	21 950	10 000	48 725	±0

Utgiftsområde		Regeringens förslag	M	SD	V	KD
26	Statsskuldsräntor m.m.	7 155	±0	±0	±0	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	45 475	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden		**1 116 013**	**−10 925**	**−3 264**	**109 113**	**813**

Reservanternas förslag till inkomstberäkning 2022

Miljarder kronor

Inkomsttitel		Regeringens förslag	M	SD	V	Avvikelse från regeringen KD
1100	**Direkta skatter på arbete**	**693,7**	**−13,2**	**16,6**	**33,7**	**−9,6**
1110	Inkomstskatter	863,5	−10,5	1,2	25,2	−3,4
1111	Statlig inkomstskatt	52,1	−0,1	−0,8	21,1	−2,6
1115	Kommunal inkomstskatt	811,4	−10,4	2,0	4,1	−0,8
1120	Allmän pensionsavgift	138,4	−0,1	0,3	−0,1	−0,1
1130	Artistskatt	–0,0	±0	±0	±0	±0
1140	Skattereduktioner	−308,1	−2,6	15,0	8,6	−6,1
1200	**Indirekta skatter på arbete**	**636,8**	**11,3**	**−8,5**	**14,3**	**7,7**
1210	Arbetsgivaravgifter	632,3	11,2	−3,9	14,2	7,6
1240	Egenavgifter	14,0	±0	−4,4	±0	0,1
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	−43,7	0,1	−0,2	0,1	−0,0
1270	Särskild löneskatt	50,6	±0	±0	±0	±0
1280	Nedsättningar	−17,1	±0	±0	±0	±0
1290	Tjänstegruppliv	0,6	±0	±0	±0	±0
1300	**Skatt på kapital**	**274,0**	**−10,7**	**0,6**	**49,6**	**3,1**
1310	Skatt på kapital, hushåll	63,7	±0	1,4	33,3	2,6
1320	Skatt på företagsvinster	146,8	−10,7	3,2	8,8	−0,3
1330	Kupongskatt	7,0	±0	±0	±0	±0
1340	Avkastningsskatt	6,4	±0	−0,5	±0	±0
1350	Fastighetsskatt	35,8	±0	−3,6	7,5	0,8
1360	Stämpelskatt	14,3	±0	±0	±0	±0
1400	**Skatt på konsumtion och insatsvaror**	**640,3**	**−10,5**	**8,1**	**0,7**	**0,1**
1410	Mervärdesskatt, hushåll	495,6	−1,9	13,7	±0	0,9
1420	Skatt på alkohol och tobak	28,1	±0	0,1	±0	1,0
1430	Energiskatt	54,2	−7,2	−1,0	0,3	−0,1

Inkomsttitel		Regeringens förslag	M	SD	V	KD
1440	Koldioxidskatt	21,7	±0	−0,4	±0	0,8
1450	Övriga skatter på energi och miljö	10,2	−0,5	−4,9	0,4	−2,4
1470	Skatt på vägtrafik	24,6	−1,0	0,5	±0	±0
1480	Övriga skatter	5,9	±0	±0	±0	−0,1
1500	**Skatt på import**	**7,0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600	**Restförda och övriga skatter**	**15,8**	**−0,1**	**±0**	**±0**	**±0**
1700	**Avgående poster, skatter till EU**	**−7,0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter		**2 260,7**	**−23,3**	**16,7**	**98,3**	**1,3**
1800	**Avgående poster, skatter till andra sektorer**	**−1 117,1**	**10,5**	**−2,2**	**−4,2**	**0,8**
Statens skatteintäkter		**1 143,6**	**−12,8**	**14,5**	**94,1**	**2,1**
1900	**Periodiseringar**	**0,5**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000	**Statens skatteinkomster**	**1 144,0**	**−12,8**	**14,5**	**94,1**	**2,1**
Övriga inkomster		**−29,3**	**−0,1**	**−2,4**	**−0,3**	**±0**
2000	**Inkomster av statens verksamhet**	**38,4**	**−0,1**	**−2,4**	**−0,3**	**±0**
3000	**Inkomster av försåld egendom**	**5,0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000	**Återbetalning av lån**	**0,5**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000	**Kalkylmässiga inkomster**	**18,1**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000	**Bidrag m.m. från EU**	**30,1**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000	**Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet**	**−121,4**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
8000	**Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Statsbudgetens inkomster		**1 114,7**	**−12,9**	**12,2**	**93,8**	**2,1**

Reservanternas förslag till inkomstberäkning 2023

Miljarder kronor

Inkomsttitel		Regeringens förslag	M	SD	V	Avvikelse från regeringen KD
1100	**Direkta skatter på arbete**	**719,6**	**−8,9**	**19,2**	**34,2**	**−7,4**
1110	Inkomstskatter	896,1	−9,3	2,6	29,2	−3,6
1111	Statlig inkomstskatt	53,2	0,0	−0,9	23,1	−2,6
1115	Kommunal inkomstskatt	842,9	−9,4	3,4	6,2	−1,1
1120	Allmän pensionsavgift	144,3	±0	0,4	−0,0	−0,1
1130	Artistskatt	–0,0	±0	±0	±0	±0
1140	Skattereduktioner	−320,8	0,5	16,2	5,0	−3,7
1200	**Indirekta skatter på arbete**	**675,1**	**3,2**	**−15,7**	**6,5**	**3,4**
1210	Arbetsgivaravgifter	661,7	3,2	−11,1	6,4	3,3
1240	Egenavgifter	14,4	±0	−4,4	±0	0,1
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	−45,7	−0,0	−0,2	0,0	−0,0
1270	Särskild löneskatt	52,7	±0	±0	±0	±0
1280	Nedsättningar	−8,7	±0	±0	±0	±0
1290	Tjänstegruppliv	0,6	±0	±0	±0	±0
1300	**Skatt på kapital**	**294,3**	**−12,9**	**0,0**	**52,2**	**4,5**
1310	Skatt på kapital, hushåll	66,4	±0	2,3	36,0	4,1
1320	Skatt på företagsvinster	161,4	−12,9	1,8	8,7	−0,4
1330	Kupongskatt	7,7	±0	±0	±0	±0
1340	Avkastningsskatt	6,9	±0	−0,5	±0	±0
1350	Fastighetsskatt	36,5	±0	−3,6	7,5	0,8
1360	Stämpelskatt	15,4	±0	±0	±0	±0
1400	**Skatt på konsumtion och insatsvaror**	**666,1**	**−12,7**	**5,2**	**0,7**	**−1,0**
1410	Mervärdesskatt, hushåll	517,6	−2,4	14,6	±0	0,9
1420	Skatt på alkohol och tobak	29,2	±0	0,1	±0	±0
1430	Energiskatt	55,4	−8,2	−1,0	0,3	−0,1

Inkomsttitel		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
			M	SD	V	KD
1440	Koldioxidskatt	21,9	±0	−0,4	±0	0,9
1450	Övriga skatter på energi och miljö	10,3	−0,5	−5,0	0,4	−2,7
1470	Skatt på vägtrafik	25,4	−1,6	−3,1	±0	±0
1480	Övriga skatter	6,2	±0	±0	±0	−0,0
1500	**Skatt på import**	**7,3**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1600	**Restförda och övriga skatter**	**16,2**	**−0,1**	**±0**	**±0**	**±0**
1700	**Avgående poster, skatter till EU**	**−7,3**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter		**2 371,2**	**−31,4**	**8,7**	**93,5**	**−0,5**
1800	**Avgående poster, skatter till andra sektorer**	**−1 161,8**	**9,4**	**−3,6**	**−6,4**	**1,1**
Statens skatteintäkter		**1 209,4**	**−22,0**	**5,1**	**87,1**	**0,7**
1900	**Periodiseringar**	**0,7**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
1000	**Statens skatteinkomster**	**1 210,1**	**−22,0**	**5,1**	**87,1**	**0,7**
Övriga inkomster		**−32,5**	**−0,1**	**−2,0**	**−0,3**	**±0**
2000	**Inkomster av statens verksamhet**	**41,3**	**−0,1**	**−2,0**	**−0,3**	**±0**
3000	**Inkomster av försåld egendom**	**5,0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
4000	**Återbetalning av lån**	**0,6**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
5000	**Kalkylmässiga inkomster**	**19,5**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
6000	**Bidrag m.m. från EU**	**24,4**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
7000	**Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet**	**−123,2**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
8000	**Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**	**±0**
Statsbudgetens inkomster		**1 177,6**	**−22,1**	**3,1**	**86,8**	**0,7**

BILAGA 6

Regeringens lagförslag

Lagförslag framlagda i proposition 2019/20:122

1 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om mervärdesskattelagen (1994:200)[2]

dels att 5 kap. 16 a och 16 b §§ ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 2, 3 och 14 §§, 3 kap. 30 §, 5 kap. 1–2 a, 2 e, 3 och 16 §§, 8 kap. 1 a §, 10 kap. 4 a och 11 §§, 11 kap. 2, 12 och 13 §§, 13 kap. 1, 25 och 28 §§, 19 kap. 1, 30 och 31 a §§ och rubrikerna närmast före 10 kap. 4 a § och 19 kap. 30 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 19 kap. 31 § ska ha lydelsen ”Återbetalningsansökningar riktade till andra EU-länder från beskattningsbara personer som är etablerade i Sverige eller som omfattas av identifieringsbeslut här”,

dels att det ska införas tolv nya paragrafer, 1 kap. 5 b §, 2 kap. 1 j och 1 k §§, 3 kap. 33 §, 5 kap. 2 f, 2 g, 20 och 21 §§, 6 kap. 9 och 10 §§, 11 a kap. 4 § och 13 kap. 24 a §, och närmast före 2 kap. 1 j §, 3 kap. 33 § och 5 kap. 20 § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 kap.
	2 §[3]
Skyldig att betala mervärdesskatt (skattskyldig) är	
1. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1, om inte annat följer av 1 a–4 e: den som omsätter varan eller tjänsten,	
1 a. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska* tjänster som ska redovisas enligt bestämmelser som motsvarar *den* särskilda *ordningen* i artiklarna 369a–369*k* i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, i lydelsen enligt direktiv *2008/8/EG*, om den som	1 a. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av *varor och* tjänster som ska redovisas enligt bestämmelser som motsvarar *de* särskilda *ordningarna* i artiklarna 369a–369*x* i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, i lydelsen enligt direktiv *(EU) 2017/2455 och direktiv 2019/1995*, om den som omsätter *varan eller*

[1] Jfr rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, i lydelsen enligt rådets direktiv (EU) 2017/2455 och rådets direktiv (EU) 2019/1995.

[2] Lagen omtryckt 2000:500.
Senaste lydelse av
5 kap. 16 a § 2018:1868
5 kap. 16 b § 2018:1868.

[3] Senaste lydelse 2016:1208.

omsätter tjänsten är en sådan grupp av personer som i ett annat EU-land anses som en enda beskattningsbar person (mervärdesskattegrupp): mervärdesskattegruppen,

tjänsten är en sådan grupp av personer som i ett annat EU-land anses som en enda beskattningsbar person (mervärdesskattegrupp): mervärdesskattegruppen,

2. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 5 §, om den som omsätter tjänsten är en utländsk beskattningsbar person: den som förvärvar tjänsten, om denne är

– en beskattningsbar person,

– en juridisk person som inte är en beskattningsbar person men är registrerad till mervärdesskatt här, eller

– en juridisk person som skulle ha varit en beskattningsbar person om inte 4 kap. 8 § varit tillämplig,

3. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana varor som avses i 5 kap. 2 c och 2 d §§, om den som omsätter varan är en utländsk beskattningsbar person och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar varan,

4. för sådan efterföljande omsättning inom landet som avses i 3 kap. 30 b § första stycket: den till vilken omsättningen görs,

4 a. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan beskattningsbara personer som är eller ska vara registrerade till mervärdesskatt här, av guldmaterial eller halvfärdiga produkter med en finhalt av minst 325 tusendelar eller av investeringsguld om den som omsätter guldet är skattskyldig enligt 3 kap. 10 b §: den som förvärvar varan,

4 b. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i andra stycket, om skattskyldighet inte föreligger enligt första stycket 2 i denna paragraf: den som förvärvar tjänsten, om denne är

– en beskattningsbar person som i sin verksamhet inte endast tillfälligt tillhandahåller sådana tjänster, eller

– en annan beskattningsbar person som tillhandahåller en beskattningsbar person som avses i första strecksatsen sådana tjänster,

4 c. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av vara eller av tjänst med anknytning till fastighet som avses i 5 kap. 8 §, utom fastighetstjänst som avses i 4 b i denna paragraf eller 3 kap. 3 § andra och tredje styckena, om den som omsätter varan eller tjänsten är en utländsk beskattningsbar person och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar varan eller tjänsten, om inte annat följer av 2 d §,

4 d. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan beskattningsbara personer som är eller ska vara registrerade till mervärdesskatt här, om skattskyldighet inte föreligger enligt första stycket 2 i denna paragraf, av utsläppsrätter för växthusgaser enligt definitionen i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen vilka kan överlåtas enligt artikel 12 i det direktivet, eller av andra enheter som verksamhetsutövare kan använda för att följa det direktivet: den som förvärvar tjänsten,

4 e. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan beskattningsbara personer som är eller ska vara registrerade till mervärdesskatt här av sådana varor som avses i tredje stycket: den som förvärvar varan,

5. för sådant förvärv som anges i 1 § första stycket 2: den som förvärvar varan, och

6. för import av varor

a) om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen, om inte annat följer av c,

b) om importen avser en unionsvara eller om varan ska deklareras för övergång till fri omsättning i Sverige men inte är belagd med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om varan hade varit tullbelagd, om inte annat följer av c,

c) om den som är eller skulle ha varit skyldig att betala tullen enligt a eller b är ett ombud och Skatteverket är beskattningsmyndighet: den för vars räkning ombudet handlar.

Första stycket 4 b gäller

1. sådana tjänster avseende fastighet som kan hänföras till
– mark- och grundarbeten,
– bygg- och anläggningsarbeten,
– bygginstallationer,
– slutbehandling av byggnader, eller
– uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare,
2. byggstädning, och
3. uthyrning av arbetskraft för sådana aktiviteter som avses i 1 och 2.

Första stycket 4 e gäller varor som kan hänföras till följande nummer i Kombinerade nomenklaturen (KN-nr) enligt rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan i dess lydelse den 1 januari 2012,

1. avfall och skrot av järn eller stål; omsmältningsgöt av järn eller stål (KN-nr som börjar med 7204),
2. avfall och skrot av koppar (KN-nr som börjar med 7404),
3. avfall och skrot av nickel (KN-nr som börjar med 7503),
4. avfall och skrot av aluminium (KN-nr som börjar med 7602),
5. avfall och skrot av bly (KN-nr som börjar med 7802),
6. avfall och skrot av zink (KN-nr som börjar med 7902),
7. avfall och skrot av tenn (KN-nr som börjar med 8002),
8. avfall och skrot av andra oädla metaller (KN-nr som börjar med 8101–8113), eller
9. avfall och skrot av galvaniska element, batterier och elektriska ackumulatorer (KN-nr som börjar med 854810).

Vid omsättning av en vara eller en tjänst som görs inom landet av en beskattningsbar person som har ett fast etableringsställe här ska den beskattningsbara personen vid tillämpningen av första stycket likställas med en utländsk beskattningsbar person, om omsättningen görs utan medverkan av det svenska etableringsstället.

Med *tullskuld* och *unionsvara* förstås detsamma som i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

Särskilda bestämmelser om vem som i vissa fall är skattskyldig finns i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap.

3 §[4]

Skyldigheten att betala skatt enligt 1 § vid omsättning inträder när varan har levererats eller tjänsten har tillhandahållits eller när varan eller tjänsten har tagits i anspråk genom uttag, om inte annat följer av andra stycket eller 3 a, 3 b, 4 *eller* 5 a §.	Skyldigheten att betala skatt enligt 1 § vid omsättning inträder när varan har levererats eller tjänsten har tillhandahållits eller när varan eller tjänsten har tagits i anspråk genom uttag, om inte annat följer av andra stycket eller 3 a, 3 b, 4, 5 a *eller 5 b* §.

Om den som omsätter varan eller tjänsten får ersättning helt eller delvis för en beställd vara eller tjänst före den tidpunkt som avses i första stycket, inträder skattskyldigheten när ersättningen inflyter kontant eller på annat sätt kommer den som omsätter varan eller tjänsten till godo. Detta gäller dock endast om omsättningen är skattepliktig när ersättningen kommer den som omsätter varan eller tjänsten till godo.

Med leverans av en vara förstås att varan avlämnas eller att den sänds till en köpare mot postförskott eller efterkrav. En överlåtelse av en enfunktionsvoucher ska vid tillämpning av första stycket likställas med en leverans av de varor eller ett tillhandahållande av de tjänster som vouchern avser.

5 b §

Om en beskattningsbar person har förvärvat och omsatt varor enligt 6 kap. 9 eller 10 §, inträder skyldigheten att betala skatt för både förvärvet och omsättningen när betalningen har godkänts.

Skyldigheten att betala skatt vid distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU för vilken skatt ska redovisas enligt lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för distansförsäljning av varor och för tjänster inträder när betalningen har godkänts.

14 §[5]

Med *beskattningsår* förstås beskattningsår enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

Om skatt enligt denna lag hänför sig till en verksamhet för vilken skattskyldighet inte föreligger enligt inkomstskattelagen, förstås med beskattningsår

1. kalenderåret, eller
2. räkenskapsåret, om detta är brutet och överensstämmer med vad som anges i 3 kap. bokföringslagen (1999:1078).

[4] Senaste lydelse 2018:1333.
[5] Senaste lydelse 2015:888.

I ärenden om återbetalning av ingående skatt till en sådan beskattningsbar person som avses i 19 kap. 1 § första och andra styckena förstås med beskattningsår det kalenderår som ansökan om återbetalning gäller.

Med beskattningsår förstås dock kalenderåret när det gäller skatt enligt denna lag som redovisas enligt

1. lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska* tjänster, eller	1. lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *distansförsäljning av varor och för* tjänster, eller
2. bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artiklarna 358a–369 *eller* artiklarna 369a–369k i direktiv 2006/112/EG.	2. bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artiklarna 358a–369, *369a–369k eller 369l–369x* i *rådets* direktiv 2006/112/EG.

2 kap.

Distansförsäljning av varor

1 j §

Med unionsintern distansförsäljning av varor förstås omsättning av varor som sänds eller transporteras av säljaren eller för dennes räkning från ett annat EU-land än det där försändningen eller transporten till köparen avslutas, om

1. varorna levereras till

a) en beskattningsbar person, eller en juridisk person som inte är en beskattningsbar person, och förvärvet inte utgör ett unionsinternt förvärv av varor enligt 2 a kap. 2 § eller enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artikel 2.1 b i rådets direktiv 2006/112/EG, eller

b) någon annan som inte är en beskattningsbar person, och

2. varorna varken är nya transportmedel eller varor som levereras efter montering eller installation, med eller utan provning, av säljaren eller för dennes räkning.

Transporten eller försändningen ska anses utföras av säljaren eller

för dennes räkning även när säljaren medverkar indirekt i den.

1 k §

Med distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU förstås omsättning av varor som sänds eller transporteras av säljaren eller för dennes räkning från ett land utanför EU till en förvärvare i en medlemsstat, om

1. varorna levereras till

a) en beskattningsbar person, eller en juridisk person som inte är en beskattningsbar person, och förvärvet inte utgör ett unionsinternt förvärv av varor enligt 2 a kap. 2 § eller enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artikel 2.1 b i rådets direktiv 2006/112/EG, eller

b) någon annan som inte är en beskattningsbar person, och

2. varorna varken är nya transportmedel eller varor som levereras efter montering eller installation, med eller utan provning, av säljaren eller för dennes räkning.

Transporten eller försändningen ska anses utföras av säljaren eller för dennes räkning även när säljaren medverkar indirekt i den.

3 kap.

30 §[6]

Från skatteplikt undantas sådan import som medför frihet från skatt enligt lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Från skatteplikt undantas även import av en vara som efter importen ska omsättas till ett annat EU-land enligt

1. 30 a § första stycket 2 eller 3 eller 30 c §, eller
2. 30 a § första stycket 1 eller andra stycket, om importören

a) har angivit sitt registreringsnummer till mervärdesskatt i Sverige,

b) har angivit sitt registreringsnummer till mervärdesskatt i det EU-land dit varan överförs eller det registreringsnummer till mervärdesskatt som köparen av varan har i ett annat EU-land än Sverige, och

[6] Senaste lydelse 2015:888.

c) har, innan varan övergår till fri omsättning, inkommit till Tullverket med bevisning om att varan är avsedd att transporteras eller sändas till ett annat EU-land.

Registreringsnumren i andra stycket 2 a och b ska anges vid den tidpunkt då skattskyldighet skulle ha inträtt enligt 1 kap. 5 § om importen hade varit skattepliktig.

Andra stycket 2 c gäller endast om Tullverket begär sådan bevisning.

Från skatteplikt undantas även import av

1. gas som

a) transporteras genom ett naturgassystem eller genom ett gasnät som är anslutet till ett sådant system, eller

b) förs över från ett fartyg som transporterar gas till ett naturgassystem eller till ett rörledningsnät uppströms,

2. el, eller

3. värme eller kyla genom ett nät för värme eller kyla.

Från skatteplikt undantas import som görs av en beskattningsbar person eller en representant som har ett identifieringsbeslut och identifieringsnummer enligt 4 e och 7 §§ lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för distansförsäljning av varor och för tjänster eller enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land, om identifieringsnumret har tillhandahållits Tullverket senast i samband med inlämnandet av tulldeklarationen.

Undantag för omsättning till beskattningsbara personer som använder ett elektroniskt gränssnitt

33 §

Från skatteplikt undantas omsättning av en vara till en beskattningsbar person som anses ha förvärvat och omsatt varan i enlighet med 6 kap. 10 §.

5 kap.

1 §[7]

I 2–18 §§ och 9 b kap. 4 § första stycket finns bestämmelser om i vilka fall en omsättning ska anses som en omsättning inom landet. All annan omsättning anses som omsättning utomlands.

[7] Senaste lydelse 2014:940.

I 3 a och 19 §§ finns bestämmelser om i vilka fall en omsättning som enligt någon av 2–18 §§ eller 9 b kap. 4 § första stycket anses som en omsättning inom landet ändå ska anses som en omsättning utomlands.

Omsättning på fartyg eller luftfartyg i utrikes trafik i andra fall än som anges i 2 b § räknas aldrig som omsättning inom landet.

Om en beskattningsbar person anses ha förvärvat och omsatt en vara enligt 6 kap. 9 § ska omsättningen till den beskattningsbara personen aldrig räknas som en omsättning inom landet.

2 §[8]

En vara som enligt avtalet mellan säljare och köpare ska transporteras till köparen är omsatt inom landet, om

1. varan finns här i landet då säljaren, köparen eller någon annan påbörjar transporten till köparen, under förutsättning att

a) annat inte följer av 2 a §, eller

b) transporten inte ska hänföras till en annan omsättning enligt 2 e §,

2. varan inte finns här i landet då transporten påbörjas men varan monteras eller installeras här av säljaren eller för dennes räkning,

3. varan inte finns här i landet då transporten påbörjas men varan importeras till landet från en plats utanför EU av den som är skattskyldig enligt 1 kap. 2 § första stycket 6 för att omsättas, eller

3. varan inte finns här i landet då transporten påbörjas men varan importeras till landet från en plats utanför EU av den som är skattskyldig enligt 1 kap. 2 § första stycket 6 för att omsättas, *under förutsättning att annat inte följer av 5 kap. 2 f § tredje stycket,* eller

4. varan inte finns här i landet då transporten påbörjas men *varan transporteras av säljaren eller för dennes räkning från ett annat EU-land till en köpare i Sverige, om*
– säljarens omsättning är sådan som anges i andra stycket,
– köparen inte är skattskyldig enligt 1 kap. 2 § första stycket 5 för förvärvet av varan, och
– varan inte är ett nytt transportmedel.

4. varan inte finns här i landet när transporten påbörjas men *däremot när försändningen eller transporten till köparen avslutas och det är fråga om unionsintern distansförsäljning av varor enligt 2 kap. 1 j §.*

En vara är omsatt inom landet enligt första stycket 4 *endast om varan är en punktskattepliktig vara eller om värdet av säljarens sammanlagda omsättning här i landet överstiger 320 000 kronor under det löpande eller föregående*

En vara är *dock inte* omsatt inom landet enligt första stycket 4 *om den är omsatt i ett annat EU-land enligt bestämmelser som i det landet motsvarar artikel 59c.1 i rådets direktiv 2006/112/EG.*

[8] Senaste lydelse 2019:789.

kalenderåret eller om säljaren har uppfyllt de villkor som det land där transporten påbörjas har för att omsättningen inte ska anses vara gjord i det landet. I värdet av säljarens sammanlagda omsättning ska inte värdet av punktskattepliktiga varor beaktas.

2 a §[9]

Även om en vara finns här i landet på det sätt som anges i 2 § första stycket 1 ska varan inte anses omsatt inom landet, om *varan transporteras av*

1. *säljaren eller för dennes räkning från Sverige till en köpare i ett annat EU-land och säljaren är, eller är skyldig att vara, registrerad till mervärdesskatt i det landet för omsättningen,* eller

2. säljaren, köparen eller någon annan och ska installeras eller monteras i ett annat EU-land av säljaren eller för dennes räkning.

Även om en vara finns här i landet på det sätt som anges i 2 § första stycket 1 ska varan inte anses omsatt inom landet, om

1. *det är fråga om unionsintern distansförsäljning av varor och försändningen eller transporten av varan avslutas i ett annat EU-land, under förutsättning att annat inte följer av 20 §,* eller

2. *varan transporteras av* säljaren, köparen eller någon annan och ska installeras eller monteras i ett annat EU-land av säljaren eller för dennes räkning.

2 e §[10]

Vid flera på varandra följande omsättningar av samma vara, där varan transporteras från ett EU-land till ett annat EU-land direkt från den första leverantören till den sista köparen i kedjan, ska transporten hänföras till den omsättning som görs till den leverantör, annan än den första, som transporterar eller låter transportera varan (mellanman).

Transporten ska dock hänföras till den omsättning som görs av mellanmannen om denne till sin leverantör har meddelat sitt registreringsnummer för mervärdesskatt i det EU-land som varan transporterades från.

Första och andra styckena gäller dock inte för omsättningar som omfattas av 6 kap. 10 §.

2 f §

Vid distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU till Sverige är varan omsatt inom landet om försändningen eller transporten till köparen avslutas

[9] Senaste lydelse 2013:1105.
[10] Senaste lydelse 2019:789.

	här och mervärdesskatt för varorna ska redovisas enligt lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för distansförsäljning av varor och för tjänster.
	Vid distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU till ett annat EU-land är varan omsatt inom landet om försändningen eller transporten till köparen avslutas här.
	Vid distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU till Sverige är dock varan omsatt utomlands om försändningen eller transporten till köparen avslutas i ett annat EU-land.
	2 g §
	Om en beskattningsbar person anses ha förvärvat och omsatt en vara enligt 6 kap. 9 eller 10 § ska transporten av varan hänföras till omsättningen.

3 §[11]

I annat fall än som avses i 2–2 *d* §§ är varan omsatt inom landet, om den finns här då den tas om hand av köparen.	I annat fall än som avses i 2–2 *f* §§ är varan omsatt inom landet, om den finns här då den tas om hand av köparen.

16 §[12]

Telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster som förvärvas av någon som inte är en beskattningsbar person är omsatta inom landet, om förvärvaren är etablerad, är bosatt eller stadigvarande vistas i Sverige.

Första stycket gäller inte för tjänster som är omsatta i ett annat EU-land enligt bestämmelser som i det landet motsvarar artikel *58.2* i direktiv 2006/112/EG.	Första stycket gäller inte för tjänster som är omsatta i ett annat EU-land enligt bestämmelser som i det landet motsvarar artikel *59c.1* i *rådets* direktiv 2006/112/EG.

Med *telekommunikationstjänster* avses tjänster för

1. överföring, sändning eller mottagning av signaler, skrift, bilder och ljud eller information i övrigt med hjälp av tråd, radio eller optiska eller andra elektromagnetiska medel, eller

[11] Senaste lydelse 2004:1155.
[12] Senaste lydelse 2018:1868.

2. överlåtelse eller upplåtelse av en rättighet att utnyttja kapacitet för sådan överföring, sändning eller mottagning.

Elektroniska tjänster omfattar tjänster såsom tillhandahållande av

1. webbplatser, webbhotell samt distansunderhåll av programvara och utrustning,
2. programvara och uppdatering av denna,
3. bilder, texter och uppgifter samt databasåtkomst,
4. musik, filmer och spel, inklusive hasardspel och spel om pengar, samt politiska, kulturella, konstnärliga, idrottsliga, vetenskapliga eller underhållningsbetonade sändningar och evenemang, och
5. distansundervisning.

Tröskelvärde för beskattningsbara personer som utför unionsintern distansförsäljning av varor och tillhandahåller vissa tjänster

20 §

Tjänster som anges i 16 § och varor som omfattas av 2 a § 1 är också omsatta inom landet, om

1. säljaren är etablerad i Sverige men saknar etablering i något annat EU-land eller, om säljaren saknar etablering, är bosatt eller stadigvarande vistas här i landet men inte i något annat EU-land,

2. tjänsterna förvärvas av någon som inte är en beskattningsbar person och som är etablerad, är bosatt eller stadigvarande vistas i ett annat EU-land, eller varorna sänds eller transporteras till ett annat EU-land, och

3. det sammanlagda värdet, exklusive mervärdesskatt, av varorna och tjänsterna inte överstiger 99 680 kronor under innevarande kalenderår och inte heller översteg detta belopp under det närmast föregående kalenderåret.

21 §

Om det belopp som avses i 20 § 3 överskrids är tjänsterna eller varorna omsatta utomlands. Detta gäller från och med den omsättning som medför att beloppet överskrids.

Även om villkoren i 20 § är uppfyllda får säljaren begära att

omsättningarna anses gjorda där förvärvaren av tjänsterna är etablerad, är bosatt eller stadigvarande vistas eller där försändningen eller transporten av varorna till förvärvaren avslutas. Skatteverket ska då besluta att tjänsterna eller varorna är omsatta utomlands. Beslutet gäller tills vidare. Bestämmelsen i 20 § får inte tillämpas igen förrän efter utgången av det andra kalenderåret efter det kalenderår då beslutet fattades.

6 kap.

9 §

Om en beskattningsbar person genom användning av ett elektroniskt gränssnitt möjliggör distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU i försändelser med ett verkligt värde på högst 150 euro, ska vid bedömningen av skattskyldigheten den beskattningsbara personen anses själv ha förvärvat och omsatt dessa varor.

Med elektroniskt gränssnitt avses en marknadsplats, en plattform, portal eller motsvarande.

10 §

Om en beskattningsbar person genom användning av ett elektroniskt gränssnitt möjliggör omsättning av varor inom EU från en beskattningsbar person som inte är etablerad i EU till någon som inte är en beskattningsbar person, ska vid bedömningen av skattskyldigheten den som möjliggör omsättningen anses själv ha förvärvat och omsatt dessa varor.

Med elektroniskt gränssnitt avses en marknadsplats, en plattform, portal eller motsvarande.

8 kap.

1 a §[13]

Den som redovisar mervärdesskatt enligt 4 a § lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska* tjänster eller enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land har inte rätt till avdrag för ingående skatt.

Den som redovisar mervärdesskatt enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artiklarna 369a–369k i direktiv 2006/112/EG har inte rätt till avdrag för ingående skatt avseende förvärv eller import i de verksamheter som omfattas av bestämmelserna. *Om denne är eller ska vara registrerad till mervärdesskatt i Sverige för annan verksamhet än sådan som omfattas av de bestämmelserna, får dock avdrag för ingående skatt avseende förvärv eller import som hänför sig till de verksamheter i Sverige som omfattas av bestämmelserna göras enligt detta kapitel.*

Den som redovisar mervärdesskatt enligt 4 a §, *4 e § 1 b eller 4 e § 1 c* lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *distansförsäljning av varor och för* tjänster eller enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land har inte rätt till avdrag för ingående skatt.

Den som redovisar mervärdesskatt enligt *4 b §, 4 c §, 4 d § eller 4 e § 1 a samma lag eller enligt* bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artiklarna 369a–369k i *rådets* direktiv 2006/112/EG har inte rätt till avdrag för ingående skatt avseende förvärv eller import i de verksamheter som omfattas av bestämmelserna. *Detsamma gäller den som är etablerad i ett annat EU-land och redovisar mervärdesskatt enligt bestämmelser som i det landet motsvarar artiklarna 369l–369x i direktivet.*

Den som är eller ska vara registrerad till mervärdesskatt i Sverige för annan verksamhet än sådan som omfattas av bestämmelserna i första och andra styckena, får dock göra avdrag enligt detta kapitel för ingående skatt avseende förvärv eller import som hänför sig till de verksamheter i Sverige som omfattas av bestämmelserna.

I 10 kap. 4 a § finns bestämmelser om återbetalning av ingående skatt i de fall avdrag inte får göras enligt första eller andra stycket.

10 kap.

Återbetalning i fråga om *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar* och *elektroniska* tjänster

Återbetalning i fråga om *vissa omsättningar av varor* och tjänster

[13] Senaste lydelse 2014:940.

4 a §[14]

Den som redovisar mervärdesskatt enligt 4 a § lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster* eller enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land har på ansökan rätt till återbetalning av ingående skatt avseende förvärv eller import som hänför sig till de verksamheter i Sverige som omfattas av de bestämmelserna.

Den som redovisar mervärdesskatt enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artiklarna 369a–369k i direktiv 2006/112/EG har på ansökan rätt till återbetalning av ingående skatt avseende förvärv eller import som hänför sig till de verksamheter i Sverige som omfattas av de bestämmelserna. *Detta gäller dock inte den som är eller ska vara registrerad till mervärdesskatt i Sverige för annan verksamhet än sådan som omfattas av de bestämmelserna.*

Vad som föreskrivs i 3 § gäller också för den som har rätt till återbetalning enligt första eller andra stycket.

Den som redovisar mervärdesskatt enligt 4 a §, *4 e § 1 b eller 4 e § 1 c* lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *distansförsäljning av varor och för* tjänster eller enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land har på ansökan rätt till återbetalning av ingående skatt avseende förvärv eller import som hänför sig till de verksamheter i Sverige som omfattas av de bestämmelserna.

Den som redovisar mervärdesskatt *enligt 4 b §, 4 c §, 4 d § eller 4 e § 1 a samma lag eller* enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artiklarna 369a–369k i *rådets* direktiv 2006/112/EG har på ansökan rätt till återbetalning av ingående skatt avseende förvärv eller import som hänför sig till de verksamheter i Sverige som omfattas av de bestämmelserna. *Detsamma gäller den som är etablerad i ett annat EU-land och redovisar mervärdesskatt enligt bestämmelser som i det landet motsvarar artiklarna 369l–369x i direktivet.*

Första och andra styckena gäller inte den som är eller ska vara registrerad till mervärdesskatt i Sverige för annan verksamhet än sådan som omfattas av de bestämmelserna.

Det som föreskrivs i 3 § gäller också för den som har rätt till återbetalning enligt första eller andra stycket.

11 §[15]

Den som i en ekonomisk verksamhet omsätter varor eller tjänster inom landet har rätt till återbetalning av ingående skatt för

Den som i en ekonomisk verksamhet omsätter varor eller tjänster inom landet har rätt till återbetalning av ingående skatt för

[14] Senaste lydelse 2014:940.
[15] Senaste lydelse 2017:1196.

vilken denne saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 19 § första stycket 2, 21 §, 21 a §, 21 b §, 22 §, 23 § 2, 4 eller 7, 26 a §, 30 a §, 30 c §, 30 e §, 31 §, 31 a §, 32 § eller enligt 9 c kap. 1 §.	vilken denne saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 19 § första stycket 2, 21 §, 21 a §, 21 b §, 22 §, 23 § 2, 4 eller 7, 26 a §, 30 a §, 30 c §, 30 e §, 31 §, 31 a §, 32 §, *33 §* eller enligt 9 c kap. 1 §.

Rätt till återbetalning föreligger också för ingående skatt som hänför sig till sådan omsättning av varor och tjänster som avses i 3 kap. 9 § utom tredje stycket 2, 10 § eller 23 § 1 om

1. förvärvaren är en beskattningsbar person som i ett land utanför EU har antingen sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe till vilket tjänsten tillhandahålls eller, om den beskattningsbara personen saknar sådant säte eller etableringsställe i det landet, den beskattningsbara personen är bosatt eller stadigvarande vistas där,
2. förvärvaren inte är en beskattningsbar person och förvärvaren är bosatt eller stadigvarande vistas i ett land utanför EU, eller
3. omsättningen har direkt samband med varor som ska exporteras till ett land utanför EU.

Rätt till återbetalning föreligger också för ingående skatt avseende förvärv och import som hänför sig till omsättning i ett annat EU-land under förutsättning att

1. omsättningen är skattepliktig eller medför återbetalningsrätt motsvarande den som avses i denna paragraf eller 12 § i det land där omsättningen görs,
2. omsättningen skulle ha varit skattepliktig eller skulle ha medfört rätt enligt denna paragraf eller 12 § till återbetalning om omsättningen gjorts här i landet, och
3. rätten till återbetalning inte ska utövas genom en ansökan med stöd av 1 eller 2 §.

Den som omfattas av skattebefrielse enligt 9 d kap. har inte rätt till återbetalning av ingående skatt enligt första och andra styckena, utom för ingående skatt som avser sådan omsättning av nya transportmedel som är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 30 a §.

11 kap.

2 §[16]

Skyldighet att utfärda faktura föreligger inte för omsättningar som avses i 3 kap. 2, 4, 8, 9, 10, 11 eller 11 a §, 19 § första stycket 1, 20 §, 23 § 2, 3 eller 5 eller 23 a §. Sådan skyldighet föreligger inte heller för personbefordran som avses i 5 kap. 9 § första stycket när tjänsten anses omsatt utomlands enligt 5 kap. 1 § första stycket.

Den som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 b, 4 c eller 4 d § lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdes-

[16] Senaste lydelse 2009:1333.

skatt för distansförsäljning av varor och för tjänster är inte skyldig att utfärda en faktura för unionsintern distansförsäljning av varor.

12 §[17]

Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas på omsättningar av varor eller tjänster inom landet enligt 5 kap. och 9 b kap. 4 § första stycket.

Första stycket gäller dock inte om

1. leveransen av varan eller tillhandahållandet av tjänsten görs från ett annat EU-land av en beskattningsbar person som inte är etablerad i Sverige eller vars fasta etableringsställe här inte medverkar i omsättningen, och

2. köparen är skyldig att betala mervärdesskatten.

Trots vad som anges i andra stycket gäller första stycket i de fall faktura utfärdas av köparen.

Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas *på omsättningar av telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster inom landet av en beskattningsbar person som omfattas av ett beslut i ett annat EU-land som motsvarar ett identifieringsbeslut enligt 4 § lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster.*

Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas *av en beskattningsbar person som redovisar mervärdesskatt enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar de särskilda ordningarna i artiklarna 358a–369x i rådets direktiv 2006/112/EG.*

13 §[18]

Bestämmelserna ska också tillämpas på omsättningar av varor eller tjänster som enligt avdelning V i rådets direktiv 2006/112/EG anses ha gjorts i ett annat EU-land, om

1. säljaren

a) har sätet för sin ekonomiska verksamhet i Sverige och leveransen av varan eller tillhandahållandet av tjänsten inte görs från ett fast etableringsställe i ett annat land,

b) har ett fast etableringsställe i Sverige från vilket leveransen av varan eller tillhandahållandet av tjänsten görs, eller

c) varken i Sverige eller utomlands har ett säte eller fast etableringsställe men är bosatt eller stadigvarande vistas här,

2. säljaren inte är etablerad i det EU-land där omsättningen anses ha gjorts eller vars fasta etableringsställe i detta land inte medverkar i omsättningen, och

3. köparen är skyldig att betala mervärdesskatten.

Första stycket gäller inte i de fall faktura utfärdas av köparen.

[17] Senaste lydelse 2018:1868.
[18] Senaste lydelse 2018:1868.

Bestämmelserna ska också tillämpas på omsättningar av *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster* som görs i ett annat EU-land av en beskattningsbar person som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 § lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för *telekommunikations-tjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska* tjänster.	Bestämmelserna ska också tillämpas på omsättningar av *varor och tjänster* som görs i ett annat EU-land av en beskattningsbar person som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 § lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *distansförsäljning av varor och för* tjänster.
	11 a kap.
	4 §
	En beskattningsbar person som genom användning av ett elektroniskt gränssnitt möjliggör omsättning av varor eller tjänster till någon som inte är en beskattningsbar person ska genom räkenskaper eller annan lämplig dokumentation se till att det finns underlag för dessa omsättningar. Räkenskaperna ska vara så detaljerade att Skatteverket kan avgöra om den mervärdesskatt som redovisats för dessa omsättningar är korrekt.
	Om Skatteverket begär det, ska den beskattningsbara personen göra underlaget tillgängligt på elektronisk väg.
	Underlaget ska bevaras i tio år efter utgången av det år då den transaktion som underlaget avser utfördes.
	Med elektroniskt gränssnitt avses en marknadsplats, en plattform, portal eller motsvarande.
	13 kap.
	1 §[19]
I 26 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244), i lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *tele-kommunikationstjänster, radio-*	I 26 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244), i lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *distans-försäljning av varor och för* tjänster

[19] Senaste lydelse 2014:940.

och tv-sändningar och elektroniska tjänster samt i lagen (2000:46) om omräkningsförfarande vid beskattningen för företag som har sin redovisning i euro, m.m. finns bestämmelser om redovisning av mervärdesskatt. Ytterligare bestämmelser om redovisningen finns i det följande i 6–28 a §§.	samt i lagen (2000:46) om omräkningsförfarande vid beskattningen för företag som har sin redovisning i euro, m.m. finns bestämmelser om redovisning av mervärdesskatt. Ytterligare bestämmelser om redovisningen finns i det följande i 6–28 a §§.
	24 a § *Om en beskattningsbar person har redovisat skatt enligt 4 a, 4 d eller 4 e § lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för distansförsäljning av varor och för tjänster och därefter ska ändra de tidigare redovisade uppgifterna, ska ändringen göras för den ursprungliga redovisningsperioden, om inte annat följer av 25 eller 28 §, men får tas med i en senare deklaration. Detta förfarande får bara användas inom tre år från den dag då den ursprungliga deklarationen skulle ha lämnats.* *Första stycket gäller också om beloppet redovisats enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artiklarna 358a–369x i rådets direktiv 2006/112/EG.*
25 §[20]	
Ändring enligt 24 § ska, om inte annat föreskrivs i andra *eller tredje* stycket, göras för den redovisningsperiod under vilken nedsättningen av priset, återtagandet av varan eller kundförlusten enligt god redovisningssed har bokförts eller borde ha bokförts.	Ändring enligt 24 § ska, om inte annat föreskrivs i andra stycket, göras för den redovisningsperiod under vilken nedsättningen av priset, återtagandet av varan eller kundförlusten enligt god redovisningssed har bokförts eller borde ha bokförts.
Om den som har redovisat den utgående skatten försätts i konkurs innan en nedsättning av priset gjorts, en vara återtagits eller en kundförlust uppkommit, ska ändringen dock göras för den redovisningsperiod under vilken konkursbeslutet meddelats.	

[20] Senaste lydelse 2014:940.

Om skatten har redovisats enligt 4 a § lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster, ska ändringen göras för den ursprungliga redovisningsperioden. Detsamma gäller om skatten har redovisats enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artiklarna 358a–369 eller artiklarna 369a–369k i direktiv 2006/112/EG.

Avdrag för nedsättning av priset ska grundas på en sådan kreditnota som avses i 11 kap. 10 §.

28 §[21]

Har belopp som avses i 27 § redovisats, ska beloppet ändras om en sådan kreditnota som avses i 11 kap. 10 § utfärdas. Ändring ska göras för den period under vilken kreditnota har utfärdats. *Om* beloppet har redovisats enligt 4 a § lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska* tjänster*, ska dock ändringen göras för den ursprungliga redovisningsperioden. Detsamma gäller om beloppet redovisats* enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artiklarna 358a–*369 eller artiklarna 369a–369k* i direktiv 2006/112/EG.

Har belopp som avses i 27 § redovisats, ska beloppet ändras om en sådan kreditnota som avses i 11 kap. 10 § utfärdas. Ändring ska göras för den period under vilken kreditnota har utfärdats.

Första stycket gäller också om beloppet har redovisats enligt 4 a*, 4 d eller 4 e* § lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *distansförsäljning av varor och för* tjänster *eller* enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar artiklarna 358a–*369x* i *rådets* direktiv 2006/112/EG.

Om det finns särskilda skäl ska kravet på kreditnota enligt första stycket efterges av Skatteverket.

19 kap.

1 §[22]

En beskattningsbar person som är etablerad i ett annat EU-land och som vill få återbetalning av ingående skatt enligt 10 kap. 1, 2, 3, 11 eller 12 § ska ansöka om detta hos Skatteverket, om denne under den återbetalningsperiod som avses i 6 §

[21] Senaste lydelse 2014:940.
[22] Senaste lydelse 2017:1196.

1. varken haft sätet för sin ekonomiska verksamhet i Sverige eller ett fast etableringsställe här från vilket affärstransaktioner genomförts, eller, om ett säte eller fast etableringsställe saknas, inte har varit bosatt eller stadigvarande vistats i Sverige, och

2. inte har omsatt varor eller tjänster inom landet.

Utan hinder av bestämmelserna i första stycket om omsättning i Sverige får den beskattningsbara personen under återbetalningsperioden inom landet ha omsatt

1. transporttjänster eller stödtjänster till dessa som är undantagna från skatteplikt enligt 3 kap. 21 § första stycket 2, 21 b § första stycket 1, 30 c § andra stycket, 30 e, 31, 31 a eller 32 § eller 9 c kap. 1 §,

2. varor eller tjänster som köparen är skattskyldig för enligt 1 kap. 2 § första stycket 2, 3, 4, 4 b eller 4 c, eller

3. *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska* tjänster om mervärdesskatten för *tillhandahållandet av dessa* tjänster redovisats enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar *den* särskilda *ordningen* i artiklarna 369a–369*k* i direktiv 2006/112/EG.	3. *varor och* tjänster om mervärdesskatten för dessa *varor och* tjänster redovisats enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar *de* särskilda *ordningarna* i artiklarna 369a–369*x* i *rådets* direktiv 2006/112/EG.

En ansökan enligt första stycket ska göras genom den elektroniska portal som inrättats för detta ändamål i det EU-land där den beskattningsbara personen är etablerad. Om den beskattningsbara personen är eller ska vara registrerad enligt 7 kap. 1 § första stycket 3, 4, 5 eller 6 skatteförfarandelagen (2011:1244), ska ansökan dock göras i enlighet med vad som föreskrivs i 34 och 35 §§.

Återbetalning i fråga om *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar* och *elektroniska* tjänster	**Återbetalning i fråga om *vissa omsättningar av varor* och tjänster**

30 §[23]

Den som vill få återbetalning av ingående skatt enligt 10 kap. 4 a § första stycket ska ansöka om detta hos Skatteverket. För den sökande gäller också vad som föreskrivs i 23 och 24 §§, 25 § första stycket, andra stycket 1 och 3 och fjärde och femte styckena, 26, 28 och 29 §§ samt i 20 kap. 5 §.

Den som vill få återbetalning av ingående skatt enligt 10 kap. 4 a § andra stycket ska ansöka om detta hos Skatteverket. Ansökan ska göras genom den elektroniska portal som inrättats för detta ändamål i det EU-land där den sökande är etablerad. Dessutom	Den som vill få återbetalning av ingående skatt enligt 10 kap. 4 a § andra stycket ska ansöka om detta hos Skatteverket. Ansökan ska göras genom den elektroniska portal som inrättats för detta ändamål i det EU-land där den sökande är etablerad *eller, om sökanden inte är etablerad inom*

[23] Senaste lydelse 2014:940.

gäller vad som föreskrivs i 2–21 §§ samt i 20 kap. 5 §.	*EU, omfattas av ett identifieringsbeslut för tillämpning av de särskilda ordningarna i artiklarna 369a–369k i rådets direktiv 2006/112/EG*. Dessutom gäller vad som föreskrivs i 2–21 §§ samt i 20 kap. 5 §. *Vad som sägs i dessa bestämmelser om det EU-land där den sökande är etablerad ska gälla även för det EU-land där en sökande som inte är etablerad inom EU omfattas av ett identifieringsbeslut för tillämpning av de särskilda ordningarna i artiklarna 369a–369k i direktivet.*
	31 a §[24]
Den som är etablerad i Sverige och som vill få återbetalning av mervärdesskatt i ett annat EU-land avseende förvärv eller import som hänför sig till sådana verksamheter som *i det EU-landet* omfattas av 4 b § *lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster*, ska rikta en ansökan om återbetalning till det landet. Sökanden ska ge in ansökan till Skatteverket genom den elektroniska portal som inrättats för detta ändamål. *Detsamma gäller* om förvärven eller importen hänför sig till sådana verksamheter som i ett annat EU-land omfattas av bestämmelser som motsvarar artiklarna 369a–369*k* i direktiv 2006/112/EG.	Den som är etablerad i Sverige *eller omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 c § 1 b eller 4 d § 1 b lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för distansförsäljning av varor och för tjänster* och som vill få återbetalning av mervärdesskatt i ett annat EU-land avseende förvärv eller import *i det EU-landet som hänför sig till* sådana verksamheter som omfattas av 4 b–*4 e §§ samma lag*, ska rikta en ansökan om återbetalning till det landet. Sökanden ska ge in ansökan till Skatteverket genom den elektroniska portal som inrättats för detta ändamål. *För den som är etablerad i Sverige gäller detsamma* om förvärven eller importen hänför sig till sådana verksamheter som i ett annat EU-land omfattas av bestämmelser som motsvarar artiklarna 369a–369*x* i *rådets* direktiv 2006/112/EG. *Den som vill få återbetalning av mervärdesskatt avseende förvärv eller import som hänför sig till verksamhet här i landet som omfattas av 4 b §, 4 c §, 4 d § eller 4 e § 1 a samma lag ska ge in an-*

[24] Senaste lydelse 2014:940.

sökan till Skatteverket genom den elektroniska portalen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Bestämmelserna i 5 kap. 20 och 21 §§ tillämpas inte på den som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster som gällde vid ikraftträdandet. Om den beskattningsbara personen begär det, ska Skatteverket dock besluta att 5 kap. 20 § ska tillämpas om förutsättningarna för detta är uppfyllda.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.[2]

dels att 2 kap. 4 a § ska upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 3 och 4 §§ och 3 kap. 6 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
3 §[3]	
Rätt till frihet från skatt vid import enligt 2 § föreligger inte om den importerade varan utgörs av	
1. kapitalvaror och annan utrustning som importeras i samband med att verksamhet överförs från *tredje land* till unionen,	1. kapitalvaror och annan utrustning som importeras i samband med att verksamhet överförs från *tredjeland* till unionen,
2. undervisningsmateriel, vetenskaplig och kulturell materiel, vetenskapliga instrument och apparater i andra fall än dem som anges i 7 eller 8 §,	
3. skattemärken eller liknande bevis på betalning av skatt eller avgift i *tredje land*,	3. skattemärken eller liknande bevis på betalning av skatt eller avgift i *tredjeland*,
4. proviant för järnvägståg,	
5. alkoholhaltiga produkter eller tobaksvaror i en försändelse från en privatperson till en annan privatperson, eller	
6. försändelser *som utgör ett led i en postorderförsäljning i andra fall än då försändelserna är sådana som avses i 4 § 4.*	6. försändelser *av ringa värde enligt artikel 23 i rådets förordning (EG) nr 1186/2009 av den 16 november 2009 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse (kodifierad version).*
4 §[4]	
Frihet från mervärdesskatt vid import ska medges för	
1. varor som levereras till fartyg som används på öppna havet och fraktar passagerare mot betalning eller används för handels-, industri- eller fiskeriverksamhet eller till luftfartyg i utrikes trafik, för sådana ändamål som medför att skatt inte	1. varor som levereras till fartyg som används på öppna havet och fraktar passagerare mot betalning eller används för handels-, industri- eller fiskeriverksamhet eller till luftfartyg i utrikes trafik, för sådana ändamål som medför att skatt inte

[1] Jfr rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, i lydelsen enligt rådets direktiv (EU) 2017/2455 och rådets direktiv (EU) 2019/1995.

[2] Senaste lydelse av 2 kap. 4 a § 2008:1413.

[3] Senaste lydelse 2011:284.

[4] Senaste lydelse 2017:1197.

ska tas ut enligt 5 kap. 3 a § första stycket 4, 4 a eller 5 mervärdesskattelagen (1994:200),	ska tas ut enligt 5 kap. 3 a § första stycket 4, 4 a eller 5 mervärdesskattelagen (1994:200), *och*
2. varor av de slag som avses i 4 § andra stycket lagen (1999:445) om exportbutiker och som levereras för försäljning i sådan butik,	2. varor av de slag som avses i 4 § andra stycket lagen (1999:445) om exportbutiker och som levereras för försäljning i sådan butik.
3. en försändelse från en privatperson till en annan privatperson, utom om försändelsen består av alkoholhaltiga produkter eller tobaksvaror eller har ett värde som överstiger 45 euro,	
4. försändelser som består av utländska periodiska publikationer, utom om försändelsernas värde överstiger 22 euro, och	
5. andra försändelser än sådana som avses i 4 och 3 § 6, utom om försändelsernas värde överstiger 22 euro.	

3 kap.

6 §[5]

Vad som sägs i 2 kap. 4 a § tillämpas också i fråga om de belopp som anges i 5 §.	*Beloppen för skattefrihet fastställs för varje år som de belopp i kronor som motsvarar beloppen i 5 § enligt den växelkurs som gäller första arbetsdagen i oktober året före det år beloppen ska tillämpas. Beloppen avrundas till närmaste högre hundratal kronor. Föregående års belopp ska fortsätta att gälla om de är högre än de belopp som annars skulle gälla eller om ändringen skulle vara mindre än 5 procent.* *Tullverket ska publicera gällande belopp uttryckta i svenska kronor i Tullverkets författningssamling.*

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

[5] Senaste lydelse 2008:1413.

3 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244) att 2 kap. 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
4 §[1]	
Lagen gäller inte heller för mervärdesskatt som ska redovisas och betalas enligt lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster.*	Lagen gäller inte heller för mervärdesskatt som ska redovisas och betalas enligt lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *distansförsäljning av varor och för* tjänster.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

[1] Senaste lydelse 2014:943.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster[2]

dels att nuvarande 4 c–4 e §§ ska betecknas 4 g–4 i §§,

dels att rubriken till lagen samt 1–4 b, den nya 4 g, 5–9 a, 10–12 a, 14, 22 a, 25 och 26 §§ och rubrikerna närmast före 4 a och 4 b §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före 4 d och 4 e §§ ska sättas närmast före 4 h respektive 4 i §,

dels att det i lagen ska införas tolv nya paragrafer, 4 c–4 f, 9 b–9 d, 12 b och 27–30 §§, och närmast före de nya 4 e, 4 g, 9 b, 27 och 30 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lag om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster*[3]	**Lag om särskilda ordningar för mervärdesskatt för *distansförsäljning av varor och för tjänster***
	1 §[4]
Denna lag innehåller bestämmelser om särskilda ordningar för beskattningsbara personer som *tillhandahåller telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska* tjänster. De särskilda ordningarna *avser*	Denna lag innehåller bestämmelser om särskilda ordningar för beskattningsbara personer som omsätter *varor och tjänster*. De särskilda ordningarna *är följande:*
	1. Tredjelandsordningen, som avser
– beskattningsbara personer som inte är etablerade inom EU om tjänsterna förvärvas av någon i ett EU-land som inte är en beskattningsbar person *(tredjelandsordningen), och*	– beskattningsbara personer som inte är etablerade inom EU om tjänsterna förvärvas av någon i ett EU-land som inte är en beskattningsbar person *(4 a §),*
	2. Unionsordningen, som avser

[1] Jfr rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, i lydelsen enligt rådets direktiv (EU) 2017/2455 och rådets direktiv (EU) 2019/1995.

[2] Senaste lydelse av
4 d § 2014:942
4 e § 2014:1511.

[3] Senaste lydelse 2014:942.

[4] Senaste lydelse 2014:942.

– beskattningsbara personer som är etablerade i ett EU-land om tjänsterna förvärvas av någon *i ett annat EU-land* som inte är en beskattningsbar person *(unionsordningen).*	– beskattningsbara personer som är etablerade i ett EU-land, om tjänsterna förvärvas av någon som inte är en beskattningsbar person *och omsättningarna sker i ett annat EU-land (4 b §),* *– beskattningsbara personer som genomför unionsintern distansförsäljning av varor (4 c §), eller* *– beskattningsbara personer som omfattas av 6 kap. 10 § mervärdesskattelagen (1994:200), om omsättningarna sker inom landet enligt bestämmelserna i 5 kap. samma lag (4 d §),* *3. Importordningen, som avser* *– beskattningsbara personer som antingen är etablerade inom EU eller företräds av en representant som är etablerad inom EU och som utför distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU med ett verkligt värde på högst 150 euro (4 e §), eller* *– beskattningsbara personer som är etablerade i ett land som anges i kommissionens genomförandeakt som antas med stöd av artikel 369m.3 i rådets direktiv 2006/112/EG och som bedriver distansförsäljning av varor från det landet (4 e §).*
Bestämmelser finns även i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 av den 15 mars 2011 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt, i lydelsen enligt genomförandeförordning (EU) *nr 1042/2013*.	Bestämmelser finns även i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 av den 15 mars 2011 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt, i lydelsen enligt. genomförandeförordning (EU) *2019/2026.* *Denna lag innehåller också bestämmelser om ett särskilt förfarande för mervärdesskatt vid import (27–29 §§).*

2 §[5]

Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i mervärdesskattelagen (1994:200).

Med *särskild mervärdesskattedeklaration* förstås en sådan deklaration som är avsedd för redovisning av mervärdesskatt enligt bestämmelserna i denna lag.

Med *motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land* avses bestämmelser som gäller i ett annat EU-land och som har sin grund i avdelning XII kapitel 6 (artiklarna 358–*369k*) i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, i lydelsen enligt direktiv *2008/8/EG*.

Med *motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land* avses bestämmelser som gäller i ett annat EU-land och som har sin grund i avdelning XII kapitel 6 (artiklarna 358–*369zb*) i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, i lydelsen enligt direktiv *(EU) 2017/2455 och direktiv (EU) 2019/1995*.

Med representant avses en person som är etablerad inom EU och som av en beskattningsbar person som utför distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU utsetts till betalningsskyldig för mervärdesskatten och till att fullgöra skyldigheterna enligt importordningen, i den beskattningsbara personens namn och för dennes räkning.

3 §

Beslut enligt denna lag fattas av Skatteverket.

Beslut enligt denna lag fattas av Skatteverket*, utom när det gäller bestämmelserna i 27–29 §§.*

4 §[6]

Skatteverket ska efter ansökan från en beskattningsbar person fatta beslut om att denne är skyldig att redovisa och betala mervärdesskatt enligt bestämmelserna i denna lag *(identifieringsbeslut)*.

Om ansökan avser importordningen och den beskattningsbara personen företräds av en representant ska Skatteverket fatta beslut om att representanten är skyldig att redovisa och betala mervärdesskatt enligt bestämmelserna i denna lag.

[5] Senaste lydelse 2014:942.
[6] Senaste lydelse 2014:942.

Beskattningsbara personer som inte är etablerade inom EU (tredjelandsordningen)	*Särskild ordning för tjänster som tillhandahålls av beskattningsbara personer som inte är etablerade inom EU (tredjelandsordningen)*

4 a §[7]

Identifieringsbeslut ska fattas, om

1. den beskattningsbara personen inte har sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe i Sverige eller i ett annat EU-land,

2. mervärdesskatten avser tillhandahållanden av *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar eller elektroniska* tjänster,	2. mervärdesskatten avser tillhandahållanden av tjänster,

3. tillhandahållandena ska beskattas i Sverige eller i ett annat EU-land,

4. tjänsterna tillhandahålls någon som inte är en beskattningsbar person och denne är etablerad, är bosatt eller stadigvarande vistas i Sverige eller i ett annat EU-land,

5. det inte redan har fattats ett motsvarande, gällande identifieringsbeslut i ett annat EU-land, och

6. den beskattningsbara personen inte är utesluten från den särskilda ordningen enligt *artikel 57g tredje stycket eller* artikel 58b.1 i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011.	6. den beskattningsbara personen inte är utesluten från den särskilda ordningen enligt artikel 58b.1 i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011.

Beskattningsbara personer som är etablerade inom EU (unionsordningen)	*Särskild ordning för tjänster som tillhandahålls av beskattningsbara personer som är etablerade inom EU, för unionsintern distansförsäljning av varor och för vissa omsättningar av varor inom landet (unionsordningen)*

4 b §[8]

Identifieringsbeslut ska fattas, om

1. den beskattningsbara personen har sätet för sin ekonomiska verksamhet i Sverige eller, om denne inte har ett sådant säte inom EU, har ett fast etableringsställe här,

2. mervärdesskatten avser tillhandahållanden av *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar eller elektroniska* tjänster,	2. mervärdesskatten avser tillhandahållanden av tjänster,

3. tillhandahållandena ska beskattas i ett annat EU-land,

[7] Senaste lydelse 2018:1869.
[8] Senaste lydelse 2014:942.

4. den beskattningsbara personen inte har ett fast etableringsställe i det EU-land där tillhandahållanden ska beskattas,

5. tjänsterna tillhandahålls någon som inte är en beskattningsbar person *och denne är etablerad, är bosatt eller stadigvarande vistas i ett annat EU-land,*

5. tjänsterna tillhandahålls någon som inte är en beskattningsbar person,

6. det inte redan har fattats ett motsvarande, gällande identifieringsbeslut i ett annat EU-land,

7. den beskattningsbara personen inte är bunden av ett identifieringsbeslut i ett annat EU-land enligt bestämmelser som i det EU-landet motsvarar artikel *369a* andra stycket i direktiv 2006/112/EG, och

8. den beskattningsbara personen inte är utesluten från den särskilda ordningen enligt *artikel 57g tredje stycket eller* artikel 58b.1 i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011.

7. den beskattningsbara personen inte är bunden av ett identifieringsbeslut i ett annat EU-land enligt bestämmelser som i det EU-landet motsvarar artikel *369a.2* andra stycket i *rådets* direktiv 2006/112/EG, och

8. den beskattningsbara personen inte är utesluten från den särskilda ordningen enligt artikel 58b.1 i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011.

4 c §

Identifieringsbeslut ska fattas, om

1. den beskattningsbara personen

a) har sätet för sin ekonomiska verksamhet i Sverige eller, om denne inte har ett sådant säte inom EU, har ett fast etableringsställe här, eller

b) inte har sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe i Sverige eller i ett annat EU-land, men utför unionsintern distansförsäljning av varor och transporten av varorna påbörjas här i landet,

2. mervärdesskatten avser unionsintern distansförsäljning av varor,

3. omsättningarna ska beskattas i ett annat EU-land,

4. det inte redan har fattats ett motsvarande, gällande identifieringsbeslut i ett annat EU-land,

5. den beskattningsbara personen inte är bunden av ett

identifieringsbeslut i ett annat EU-land enligt bestämmelser som i det EU-landet motsvarar artikel 369a.2 andra eller tredje stycket i rådets direktiv 2006/112/EG, och

6. den beskattningsbara personen inte är utesluten från den särskilda ordningen enligt artikel 58b.1 första stycket i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011.

4 d §

Identifieringsbeslut ska fattas, om

1. den beskattningsbara personen

a) har sätet för sin ekonomiska verksamhet i Sverige eller, om denne inte har ett sådant säte inom EU, har ett fast etableringsställe här, och transporten av de varor som omsätts både påbörjas och avslutas här i landet eller inom ett annat EU-land, eller

b) inte har sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe i Sverige eller i ett annat EU-land och transporten av de varor som omsätts påbörjas och avslutas här i landet,

2. mervärdesskatten avser omsättning av varor enligt 6 kap. 10 § mervärdesskattelagen,

3. omsättningarna ska beskattas i Sverige eller i ett annat EU-land,

4. det inte redan har fattats ett motsvarande, gällande identifieringsbeslut i ett annat EU-land,

5. den beskattningsbara personen inte är bunden av ett identifieringsbeslut i ett annat EU-land enligt bestämmelser som i det EU-landet motsvarar artikel 369a.2 andra eller tredje stycket i rådets direktiv 2006/112/EG, och

6. den beskattningsbara personen inte är utesluten från den särskilda ordningen enligt artikel

58b.1 i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011.

Särskild ordning för distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU (importordningen)

4 e §

Identifieringsbeslut ska fattas, om

1. den beskattningsbara personen

a) har sätet för sin ekonomiska verksamhet i Sverige eller, om denne inte har ett sådant säte inom EU, har ett fast etableringsställe här,

b) inte har sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe i Sverige eller i ett annat EU-land men företräds av en representant som har sätet för sin ekonomiska verksamhet i Sverige eller, om denne inte har ett sådant säte inom EU, ett fast etableringsställe här, eller

c) inte har sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe i Sverige eller i ett annat EU-land, men är etablerad i ett land som anges i kommissionens genomförandeakt som antas med stöd av artikel 369m.3 i rådets direktiv 2006/112/EG, och bedriver distansförsäljning av varor från det landet,

2. mervärdesskatten avser distansförsäljning av varor som importerats från ett land utanför EU enligt 2 kap. 1 k § mervärdesskattelagen (1994:200) i försändelser med ett verkligt värde på högst 150 euro,

3. omsättningarna ska beskattas i Sverige eller i ett annat EU-land,

4. det inte redan har fattats ett motsvarande, gällande identifieringsbeslut i ett annat EU-land,

	5. den beskattningsbara personen eller representanten inte är bunden av ett identifierings-beslut i ett annat EU-land enligt bestämmelser som i det EU-landet motsvarar artikel 369l.3 andra stycket i direktiv 2006/112/EG, och
	6. den beskattningsbara personen eller representanten inte är utesluten från den särskilda ordningen enligt artikel 58b.1 i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011.
	4 f §
	En beskattningsbar person får företrädas av endast en representant.
	Valet av identifieringsstat är bindande
4 c §[9]	*4 g §*
En beskattningsbar person som har sätet för sin ekonomiska verksamhet utanför EU och som har flera fasta etableringsställen i skilda EU-länder, varav minst ett i Sverige, och som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 b *§* är bunden av beslutet under det kalenderår då beslutet fattades och under de två närmast följande kalenderåren.	En beskattningsbar person som har sätet för sin ekonomiska verksamhet utanför EU och som har flera fasta etableringsställen i skilda EU-länder, varav minst ett i Sverige, och som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 b*, 4 c, 4 d eller 4 e §* är bunden av beslutet under det kalenderår då beslutet fattades och under de två närmast följande kalenderåren. *Detsamma gäller en representant som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 e §.*
	En beskattningsbar person som varken har sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe i Sverige eller i ett annat EU-land och som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 c eller 4 d § är bunden av beslutet under det kalenderår då beslutet fattades och under de två närmast följande kalenderåren.

[9] Senaste lydelse 2014:942.

5 §[10]

Den som *ett identifieringsbeslut enligt 4 a § gäller för* ska inte redovisa och betala mervärdesskatt enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) för *de tjänster som beslutet avser*.

Den som *ska redovisa mervärdesskatt för omsättning av varor eller tjänster inom landet i en särskild mervärdesskattedeklaration enligt denna lag,* ska inte redovisa och betala mervärdesskatt enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) för *dessa omsättningar*.

6 §[11]

En beskattningsbar person som är skattskyldig i Sverige för tjänster som omfattas av ett identifieringsbeslut i ett annat EU-land ska redovisa och betala skatten enligt bestämmelserna i det landet.

En beskattningsbar person som är skattskyldig i Sverige för *varor och* tjänster som omfattas av ett identifieringsbeslut i ett annat EU-land ska redovisa och betala skatten enligt bestämmelserna i det landet.

7 §[12]

Skatteverket ska ge ett individuellt nummer (*identifieringsnummer*) till den som identifieringsbeslutet gäller för.

Om *ett identifieringsbeslut fattas* enligt 4 b §, *ska den beskattningsbara personens* registreringsnummer till mervärdesskatt användas som identifieringsnummer.

Om *en beskattningsbar person som omfattas av ett identifieringsbeslut* enligt 4 b, *4 c eller 4 d § (unionsordningen) har ett* registreringsnummer till mervärdesskatt, *ska det numret* användas som identifieringsnummer.

Om ett identifieringsbeslut fattas enligt 4 e § (importordningen) ska den beskattningsbara personen ges ett särskilt identifieringsnummer för tillämpning av importordningen. En representant ska ges ett särskilt identifieringsnummer och ett separat identifieringsnummer för varje beskattningsbar person som representanten företräder. Sådana identifieringsnummer får bara användas vid tillämpningen av importordningen.

[10] Senaste lydelse 2014:942.
[11] Senaste lydelse 2014:942.
[12] Senaste lydelse 2014:942.

8 §[13]

Om en beskattningsbar persons verksamhet upphör eller ändras på ett sådant sätt att villkoren för att redovisa och betala mervärdesskatt enligt denna lag inte längre är uppfyllda, ska den beskattningsbara personen på elektronisk väg underrätta Skatteverket om ändringen. Detsamma gäller om något annat förhållande som har tagits upp i en ansökan om identifieringsbeslut har ändrats.

Om en beskattningsbar persons verksamhet upphör eller ändras på ett sådant sätt att villkoren för att redovisa och betala mervärdesskatt enligt denna lag inte längre är uppfyllda, ska den beskattningsbara personen *eller dennes representant* på elektronisk väg underrätta Skatteverket om ändringen. Detsamma gäller om något annat förhållande som har tagits upp i en ansökan om identifieringsbeslut har ändrats.

9 §[14]

Skatteverket ska återkalla ett identifieringsbeslut enligt 4 a §, om den beskattningsbara personen

1. enligt egen anmälan inte längre tillhandahåller *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar eller elektroniska* tjänster,

2. på annat sätt kan antas ha upphört med sin beskattningsbara verksamhet,

3. inte längre uppfyller övriga krav i 4 a §, eller

4. ständigt bryter mot reglerna för *den särskilda ordningen.*

Skatteverket ska återkalla ett identifieringsbeslut enligt 4 a §, om den beskattningsbara personen

1. enligt egen anmälan inte längre tillhandahåller tjänster *som omfattas av tredjelandsordningen,*

2. på annat sätt kan antas ha upphört med sin beskattningsbara verksamhet,

3. inte längre uppfyller övriga krav i 4 a §, eller

4. ständigt bryter mot reglerna för *tredjelandsordningen.*

9 a §[15]

Skatteverket ska återkalla ett identifieringsbeslut enligt 4 b §, om den beskattningsbara personen

1. enligt egen anmälan inte längre tillhandahåller *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar eller elektroniska* tjänster,

2. på annat sätt kan antas ha upphört med sin beskattningsbara verksamhet inom ramen för *denna särskilda ordning,*

3. inte längre uppfyller övriga krav i 4 b §, eller

Skatteverket ska återkalla ett identifieringsbeslut enligt 4 b–*4 d §§,* om den beskattningsbara personen

1. enligt egen anmälan inte längre tillhandahåller tjänster *eller omsätter varor som omfattas av unionsordningen*,

2. på annat sätt kan antas ha upphört med sin beskattningsbara verksamhet inom ramen för *unionsordningen*,

3. inte längre uppfyller övriga krav i 4 b–*4 d §§,* eller

[13] Senaste lydelse 2014:942.
[14] Senaste lydelse 2014:942.
[15] Senaste lydelse 2014:942.

4. ständigt bryter mot reglerna för *den särskilda ordningen*.	4. ständigt bryter mot reglerna för *unionsordningen*.
	Återkallelse av ett identifierings-beslut enligt importordningen
	9 b § *Skatteverket ska återkalla ett identifieringsbeslut avseende en beskattningsbar person som inte företräds av en representant enligt 4 e §, om den beskattningsbara personen* *1. enligt egen anmälan inte längre utför distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU som omfattas av importordningen,* *2. på annat sätt kan antas ha upphört med sin beskattningsbara verksamhet inom ramen för importordningen,* *3. inte längre uppfyller övriga krav i 4 e §, eller* *4. ständigt bryter mot reglerna för importordningen.*
	9 c § *Skatteverket ska återkalla ett identifieringsbeslut avseende en representant enligt 4 e §, om representanten* *1. enligt egen anmälan inte längre företräder någon beskattningsbar person som använder importordningen,* *2. under två på varandra följande kalenderkvartal inte har agerat som representant för en beskattningsbar person som använder importordningen,* *3. inte längre uppfyller övriga krav i 2 § fjärde stycket eller 4 e §, eller* *4. ständigt bryter mot reglerna för importordningen.*
	9 d § *Skatteverket ska återkalla ett identifieringsbeslut avseende en beskattningsbar person som*

företräds av en representant enligt 4 e §, om den beskattningsbara personen

1. enligt anmälan från dennes representant inte längre utför distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU som omfattas av importordningen,

2. enligt anmälan från dennes representant inte längre företräds av representanten,

3. på annat sätt kan antas ha upphört med sin beskattningsbara verksamhet inom ramen för importordningen,

4. inte längre uppfyller övriga krav i 4 e §, eller

5. ständigt bryter mot reglerna för importordningen.

10 §[16]

En beskattningsbar person som omfattas av ett identifieringsbeslut ska för varje redovisningsperiod lämna en särskild mervärdesskattedeklaration på elektronisk väg.

Deklaration ska lämnas även om den beskattningsbara personen inte har någon mervärdesskatt att redovisa för perioden.

En beskattningsbar person *eller en representant* som omfattas av ett identifieringsbeslut ska för varje redovisningsperiod lämna en särskild mervärdesskattedeklaration på elektronisk väg.

Deklaration ska lämnas även om den beskattningsbara personen *eller representanten* inte har någon mervärdesskatt att redovisa för perioden.

11 §

En redovisningsperiod omfattar ett kalenderkvartal.

För en beskattningsbar person eller en representant som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 e § omfattar en redovisningsperiod dock en månad.

12 §[17]

En särskild mervärdesskattedeklaration ska innehålla

1. identifieringsnumret,

1. identifieringsnumret *för den beskattningsbara personen och, om*

[16] Senaste lydelse 2014:942.
[17] Senaste lydelse 2014:942.

	denne företräds av en representant, identifieringsnumret för representanten,
2. följande uppgifter för varje EU-land där *tillhandahållanden av telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar eller elektroniska* tjänster ska beskattas:	2. följande uppgifter för varje EU-land där *omsättningar av varor eller tjänster* ska beskattas:
a) det sammanlagda värdet, exklusive mervärdesskatt, av ersättningarna för dessa tjänster under redovisningsperioden,	a) det sammanlagda värdet, exklusive mervärdesskatt, av ersättningarna för dessa *varor och* tjänster under redovisningsperioden,
b) det sammanlagda beloppet av mervärdesskatten på tjänsterna, fördelat på skattesatser, och	b) det sammanlagda beloppet av mervärdesskatten på *varorna och* tjänsterna, fördelat på skattesatser, och
c) tillämpliga skattesatser, *samt*	c) tillämpliga skattesatser,
3. det sammanlagda beloppet av den mervärdesskatt som ska betalas för redovisningsperioden.	3. det sammanlagda beloppet av den mervärdesskatt som ska betalas för redovisningsperioden*, samt*
	4. rättelser av tidigare inlämnade deklarationer, om rättelsen avser tid inom tre år från den dag då den ursprungliga deklarationen skulle ha lämnats.
	Den som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 b, 4 c eller 4 d § (unionsordningen) ska i deklarationen redovisa uppgifterna i första stycket 2 och 3 fördelat på
	1. tillhandahållande av tjänster,
	2. unionsintern distansförsäljning av varor, och
	3. omsättning av varor av en beskattningsbar person som använder ett elektroniskt gränssnitt enligt 6 kap. 10 § mervärdesskattelagen (1994:200) där transporten av varorna både påbörjas och avslutas här i landet eller inom ett annat EU-land.
	En rättelse enligt första stycket 4 ska innehålla uppgifter om det land där omsättningen har eller skulle ha beskattats, redovisningsperiod och det mervärdesskattebelopp som rättelsen avser.

12 a §[18]

Om den som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 b § har ett eller flera fasta etableringsställen i ett annat EU-land eller i andra EU-länder från vilket eller vilka *telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar eller elektroniska* tjänster tillhandahålls, ska den särskilda mervärdesskattedeklarationen också innehålla följande uppgifter för varje EU-land där tillhandahållandena ska beskattas:

1. det sammanlagda värdet av ersättningarna för de tillhandahållanden som omfattas av *den särskilda ordningen*, uppdelat för varje annat EU-land där den beskattningsbara personen har ett fast etableringsställe, och

Om den som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 *b, 4 c eller 4 d § (unionsordningen) tillhandahåller tjänster i enlighet med vad som anges i 4 b § och* har ett eller flera fasta etableringsställen i ett annat EU-land eller i andra EU-länder från vilket tjänster tillhandahålls, ska den särskilda mervärdesskattedeklarationen också innehålla följande uppgifter för varje EU-land där tillhandahållandena ska beskattas:

1. det sammanlagda värdet, *exklusive mervärdesskatt,* av ersättningarna för de tillhandahållanden som omfattas av *unionsordningen*, uppdelat för varje annat EU-land där den beskattningsbara personen har ett fast etableringsställe, och

2. det fasta etableringsställets registreringsnummer till mervärdesskatt eller motsvarande uppgift.

12 b §

Om den som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 b, 4 c eller 4 d § (unionsordningen) utför unionsintern distansförsäljning, eller är en beskattningsbar person som använder ett elektroniskt gränssnitt enligt 6 kap. 10 § mervärdesskattelagen (1994:200), och varorna sänds eller transporteras från ett annat EU-land eller andra EU-länder, ska den särskilda mervärdesskattedeklarationen också innehålla följande uppgifter för varje EU-land varifrån varor sänds eller transporteras:

1. det sammanlagda värdet, exklusive mervärdesskatt, av ersättningarna för de omsättningar som omfattas av unionsordningen, för varje annat EU-land varifrån varor sänds eller transporteras,

[18] Senaste lydelse 2014:942.

	2. det sammanlagda beloppet av mervärdesskatten på varorna fördelat på skattesatser, för varje annat EU-land varifrån varor sänds eller transporteras, och
	3. det registreringsnummer till mervärdesskatt eller motsvarande uppgift som tilldelats i varje annat EU-land varifrån varor sänds eller transporteras, om den beskattningsbara personen har tilldelats ett sådant nummer.
	Uppgifterna i första stycket ska fördelas på
	1. unionsintern distansförsäljning av varor som inte omfattas av 6 kap. 10 § mervärdesskattelagen,
	2. unionsintern distansförsäljning av varor av en beskattningsbar person som använder ett elektroniskt gränssnitt enligt 6 kap. 10 § mervärdesskattelagen, och
	3. omsättning av varor inom ett EU-land av en beskattningsbar person som använder ett elektroniskt gränssnitt enligt 6 kap. 10 § mervärdesskattelagen.
14 §[19]	
En särskild mervärdesskattedeklaration ska ha kommit in till Skatteverket senast den *20* i månaden efter redovisningsperiodens utgång.	En särskild mervärdesskattedeklaration ska ha kommit in till Skatteverket senast den *sista dagen* i månaden efter redovisningsperiodens utgång.
22 a §[20]	
Skatteverket ska godkänna en fysisk person som har utsetts som deklarationsombud av den som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 b *§*, om den som utsetts uppfyller kraven enligt 6 kap. 6 och 7 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244).	Skatteverket ska godkänna en fysisk person som har utsetts som deklarationsombud av den som omfattas av ett identifieringsbeslut enligt 4 b, *4 c eller 4 d § (unionsordningen)*, om den som utsetts uppfyller kraven enligt 6 kap. 6 och 7 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244).

[19] Senaste lydelse 2014:942.
[20] Senaste lydelse 2014:942.

Följande bestämmelser i skatteförfarandelagen tillämpas för

1. behörighet och återkallelse av godkännande: 6 kap. 5 § första stycket 1–3 och 8 §,
2. omprövning och överklagande; 66 och 67 kap.,
3. besluts verkställbarhet: 68 kap. 1 § och 3 § 1.

25 §[21]

Den som ett identifieringsbeslut gäller för enligt denna lag eller enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land ska genom räkenskaper eller annan lämplig dokumentation se till att det finns underlag för de omsättningar som omfattas av beslutet. Räkenskaperna ska vara så detaljerade att Skatteverket kan avgöra om en särskild mervärdesskattedeklaration eller en deklaration som lämnats enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land är korrekt.

Den som ett identifieringsbeslut gäller för enligt denna lag eller enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land ska genom räkenskaper eller annan lämplig dokumentation se till att det finns underlag för de omsättningar som omfattas av beslutet. Räkenskaperna ska vara så detaljerade att Skatteverket kan avgöra om en särskild mervärdesskattedeklaration eller en deklaration som lämnats enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land är korrekt. *För en representant gäller denna skyldighet för varje beskattningsbar person som representanten företräder.*

Om Skatteverket begär det, ska den beskattningsbara personen göra sådant underlag som avses i första stycket tillgängligt på elektronisk väg.

Om Skatteverket begär det, ska den beskattningsbara personen *eller dennes representant* göra sådant underlag som avses i första stycket tillgängligt på elektronisk väg.

Underlaget ska bevaras i tio år efter utgången av det år då den transaktion som underlaget avser utfördes.

26 §[22]

Om ett identifieringsbeslut enligt 4 b *§* gäller en mervärdesskattegrupp, ska det underlag som avses i 25 § första stycket finnas tillgängligt hos den huvudman som Skatteverket har utsett för gruppen enligt 6 a kap. 4 § mervärdesskattelagen (1994:200).

Om ett identifieringsbeslut enligt 4 b, *4 c eller 4 e §* gäller en mervärdesskattegrupp, ska det underlag som avses i 25 § första stycket finnas tillgängligt hos den huvudman som Skatteverket har utsett för gruppen enligt 6 a kap. 4 § mervärdesskattelagen (1994:200).

[21] Senaste lydelse 2014:942.
[22] Senaste lydelse 2014:1511.

Särskilt förfarande för mervärdesskatt vid import

27 §

Vid import av varor där transporten av varorna avslutas här i landet får den som anmäler varornas ankomst till Tullverket åt den person som varorna är avsedda för tillämpa det särskilda förfarande vid import som framgår av 28 och 29 §§, om

1. varorna transporteras i försändelser med ett verkligt värde på högst 150 euro,

2. den särskilda ordningen i 4 e § eller bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar den särskilda ordningen i artiklarna 369l–369x i rådets direktiv 2006/112/EG inte tillämpas för varorna, och

3. varorna inte är punktskattepliktiga.

28 §

Skyldig att betala mervärdesskatt enligt 1 kap. 2 § första stycket 6 mervärdesskattelagen är den person som de importerade varorna är avsedda för.

Den person som anmäler varornas ankomst till Tullverket enligt 27 § ska ta ut mervärdesskatt från den som varorna är avsedda för och betala in mervärdesskatten månadsvis senast vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen skulle ha inträtt om det hade funnits skyldighet att betala tull.

Den som anmäler varorna ska också redovisa mervärdesskatten månadsvis i en sammanställning som ska ges in till Tullverket vid den tidpunkt som anges i andra stycket. I sammanställningen ska det totala beloppet av den mervärdesskatt som tagits ut under den aktuella kalendermånaden anges.

29 §

Den som tillämpar det särskilda förfarandet för import ska genom räkenskaper eller annan lämplig dokumentation se till att det finns underlag för de importer som omfattas av det särskilda förfarandet. Räkenskaperna ska vara så detaljerade att Tullverket kan avgöra om en sammanställning enligt 28 § tredje stycket är korrekt.

Om Tullverket begär det, ska den som tillämpar det särskilda förfarandet för import göra underlaget tillgängligt på elektronisk väg.

Underlaget ska bevaras i sju år efter utgången av det år då den transaktion som underlaget avser utfördes.

Motsvarighet i svenska kronor till vissa belopp

30 §

Motsvarigheten i svenska kronor till beloppet i 4 e § 2 och 27 § 1 är detsamma som motsvarigheten i svenska kronor till beloppet för tullfrihet för varor av ringa värde enligt artikel 23 i rådets förordning (EG) nr 1186/2009 av den 16 november 2009 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse (kodifierad version).

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

5 Förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § tullagen (2016:253) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

2 kap.

2 §

Mervärdesskatt som avses i 1 § första stycket ska inte tas ut enligt denna lag utan i enlighet med skatteförfarandelagen (2011:1244), om deklaranten eller, om deklaranten är ett ombud, den för vars räkning ombudet handlar är registrerad till mervärdesskatt i Sverige vid tidpunkten för beslutet om fastställande av tull och

1. agerar i egenskap av beskattningsbar person enligt mervärdesskattelagen (1994:200) vid importen eller införseln, eller
2. är en juridisk person som inte agerar i egenskap av beskattningsbar person enligt mervärdesskattelagen vid importen eller införseln.

Det som sägs om beskattningsunderlag i 1 § gäller även i de fall som avses i första stycket.

Vid tillämpning av det särskilda förfarandet för mervärdesskatt vid import i 27–29 §§ lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för distansförsäljning av varor och för tjänster ska mervärdesskatt alltid tas ut enligt 1 §.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

Lagförslag framlagda i proposition 2020/21:1

1 Förslag till lag om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Hänvisningar

2 § I 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) finns bestämmelser om
- vilka som kan få skattereduktion (36 §),
- begäran om skattereduktion (37 §),
- definitioner (38–40 §§),
- villkor för skattereduktion (41–43 §§),
- underlag för skattereduktion (44 §), och
- skattereduktionens storlek (45 §).

Definitioner

3 § Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (1999:1229), om inget annat anges.

Beslutande myndighet

4 § Beslut enligt denna lag fattas av Skatteverket.

Belopp

5 § Uppgifter om belopp ska anges i hela krontal så att öretal faller bort.

Begäran om utbetalning från Skatteverket

Vem som får begära utbetalning från Skatteverket

6 § Om den som kan ha rätt till skattereduktion för installation av grön teknik (köparen) inte har betalat hela utgiften för installationen, får en sådan utförare som anges i 67 kap. 43 § inkomstskattelagen (1999:1229) begära utbetalning från Skatteverket enligt 8 §.

Utbetalningens storlek

7 § Utbetalningen får uppgå till ett belopp som motsvarar mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för installation av grön teknik inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för installationen till utföraren före begäran om utbetalning.

Utbetalningen får dock uppgå till högst

1. tre sjuttondelar av det belopp som köparen har betalat om utbetalningen avser sådan installation som anges i 67 kap. 38 § första stycket 1 inkomstskattelagen (1999:1229), och

2. samma belopp som köparen har betalat om utbetalningen avser sådan installation som anges i 67 kap. 38 § första stycket 2 eller 3 samma lag.

Utbetalning får inte ske till den del köparens sammanlagda preliminära skattereduktion enligt 16 § skulle uppgå till ett belopp som överstiger 50 000 kronor för ett beskattningsår.

Begäran om utbetalning

8 § Utbetalning får begäras efter det att installationen av grön teknik har utförts och betalats.

Begäran ska lämnas elektroniskt och ska ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari året efter det beskattningsår då arbetet betalades.

Begäran ska vara undertecknad av utföraren eller av den som är ombud eller annan behörig företrädare för utföraren.

En begäran som lämnats för en utförare som är juridisk person anses ha lämnats av utföraren, om det inte var uppenbart att den som lämnade begäran saknade behörighet att företräda utföraren.

9 § En begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,

2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,

3. småhusets eller ägarlägenhetens beteckning eller beteckningen på lägenheten som upplåtits med bostadsrätt, samt vad gäller lägenheten som upplåtits med bostadsrätt även föreningens eller bolagets organisationsnummer eller motsvarande,

4. debiterad ersättning för installation av grön teknik, debiterad ersättning för annat än installation av grön teknik, betalt belopp för installation av grön teknik och den dag som betalningen för installationen kommit utföraren tillhanda,

5. vad installationen av grön teknik avsett och antalet arbetade timmar, och

6. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.

Skatteverkets beslut om utbetalning

10 § Skatteverket ska snarast fatta beslut om sådan utbetalning som avses i 7 §.

11 § Utbetalning ska göras till utförarens bank- eller kreditmarknadsföretagskonto.

Återbetalning

Underrättelse om felaktig utbetalning och om återbetalning till köpare

12 § Om Skatteverket har betalat ut ett belopp utan att mottagaren har varit berättigad till det, ska mottagaren snarast underrätta Skatteverket om denna utbetalning.

Om utföraren till köparen betalar tillbaka ett belopp, som tidigare har legat till grund för beslut om utbetalning av ett belopp från Skatteverket, ska utföraren snarast underrätta Skatteverket om denna återbetalning.

Beslut om återbetalning

13 § Om Skatteverket har betalat ut ett belopp utan att mottagaren har varit berättigad till det, ska Skatteverket snarast besluta att det felaktigt utbetalda beloppet ska betalas tillbaka.

Om utföraren till köparen betalar tillbaka ett belopp, som tidigare har legat till grund för beslut om utbetalning av ett belopp från Skatteverket, ska Skatteverket snarast besluta att återbetalning ska ske med ett belopp som motsvarar vad som betalats tillbaka till köparen.

Ett beslut om återbetalning får inte meddelas efter utgången av det sjätte året efter det beskattningsår som utbetalningen avser.

Inbetalning till konto

14 § Återbetalning ska göras genom insättning på ett särskilt konto för återbetalning enligt denna lag.

Återbetalningen anses ha gjorts den dag då betalningen har bokförts på det särskilda kontot.

15 § Återbetalning ska göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket fattat beslutet om återbetalning.

Preliminär skattereduktion

Den preliminära skattereduktionens storlek

16 § Köparen ska tillgodoräknas preliminär skattereduktion med ett belopp motsvarande den utbetalning som Skatteverket enligt 10 § beslutat om till utföraren.

Om Skatteverket har beslutat om återbetalning enligt 13 §, ska den tidigare tillgodoräknade preliminära skattereduktionen minskas med ett belopp som motsvarar den beslutade återbetalningen.

Den preliminära skattereduktionen får sammanlagt uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.

I vilken ordning olika belopp ska tillgodoräknas

17 § Preliminär skattereduktion ska tillgodoräknas i den ordning som Skatteverket registrerar utbetalda belopp enligt 16 § första stycket.

Skatteverkets meddelande till köparen

18 § Skatteverket ska så snart som möjligt skriftligen underrätta köparen av installationen av grön teknik om

1. beslut enligt 10 § om utbetalning, och
2. beslut enligt 13 § om återbetalning.

Meddelandet ska innehålla uppgifter om

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren eller annan mottagare som avses i 12 § första stycket,
2. utbetalt belopp till eller återbetalt belopp från respektive utförare eller annan mottagare som avses i 12 § första stycket, och
3. den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats köparen enligt 16 §.

Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats enligt 16 §.

Utredning

19 § Den som begär utbetalning enligt 8 § eller underrättar Skatteverket om felaktig utbetalning enligt 12 § ska ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för utbetalning eller återbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

Tillfälle att yttra sig

20 § Ett ärende får inte avgöras till nackdel för utföraren eller annan mottagare som avses i 12 § första stycket utan att denne har fått tillfälle att yttra sig i ärendet. Om det är uppenbart obehövligt, behöver den som ärendet gäller inte få tillfälle att yttra sig.

Om ett ärende har tillförts uppgifter av någon annan, får det bara avgöras om den som ärendet gäller har underrättats om uppgifterna och fått tillfälle att yttra sig över dem.

Andra stycket gäller inte om

1. avgörandet inte är till nackdel för den som ärendet gäller,

2. uppgiften saknar betydelse eller om det av någon annan anledning är uppenbart obehövligt att den som ärendet gäller underrättas och får tillfälle att yttra sig,

3. det finns risk att en underrättelse skulle göra det avsevärt svårare att genomföra beslutet i ärendet, eller

4. avgörandet inte kan skjutas upp.

Underrättelseskyldigheten gäller med de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Ränta

21 § Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som enligt 13 § ska betalas tillbaka efter beslut av Skatteverket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med dagen för Skatteverkets beslut enligt 13 §.

Kostnadsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket helt eller delvis avstå från kravet på ränta.

Verkställighet, anstånd och betalningssäkring

22 § Beslut om återbetalning enligt denna lag gäller omedelbart.

23 § I fråga om beslut om återbetalning enligt denna lag gäller vad som sägs om anstånd i 63 kap. 2 §, 4 § första stycket, 5, 6, 8–10, 15, 16, 22 och 23 §§ samt 71 kap. 1 § andra stycket skatteförfarandelagen (2011:1244).

24 § Om återbetalning enligt denna lag inte görs i rätt tid, ska fordran lämnas för indrivning. Regeringen får meddela föreskrifter om att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet ske enligt utsökningsbalken.

I fråga om återbetalning enligt denna lag gäller vad som sägs om betalningssäkring i 46 kap. 2, 5–7 och 9–22 §§, 68 kap. 1 §, 69 kap. 13–18 §§ och 71 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Överklagande

25 § Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 4 § och 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

3 kap.

4 §[1]

Frihet från skatt ska under de förutsättningar som anges i 1 § samt med de begränsningar som framgår av 7 och 8 §§ medges en resande för import av

1. 200 cigaretter eller 100 cigariller eller 50 cigarrer eller 250 gram röktobak eller en proportionell blandning av dessa tobaksvaror,
2. en liter spritdryck eller två liter starkvin,
3. fyra liter vin, och
4. sexton liter starköl.

Bestämmelser om hinder för den som inte fyllt 20 år att föra in spritdrycker, vin och starköl i landet finns i 4 kap. 4 § alkohollagen (2010:1622). En bestämmelse om förbud för den som inte fyllt 18 år att föra in tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare i landet finns i 5 kap. 20 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

I denna lag förstås med

spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 volymprocent men inte 22 volymprocent samt mousserande vin,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl,

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent,

e-vätskor: e-vätskor enligt lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter,

högkoncentrerade e-vätskor: *högkoncentrerade e-vätskor enligt lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter*,

andra nikotinhaltiga produkter: andra nikotinhaltiga produkter enligt lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter.

Nuvarande lydelse

4 kap.

3 §[2]

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	262 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	81 kr/liter
vin	1 kr/liter	36 kr/liter
starköl	3 kr/liter	20 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	196 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	219 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	2 422 kr/kg
snus	104 kr/kg	762 kr/kg
e-vätskor	320 kr/liter	3 300 kr/liter
andra nikotinhaltiga produkter	390 kr/kg	1 225 kr/kg

[1] Senaste lydelse 2018:2089.

[2] Senaste lydelse 2018:697.

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	262 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	81 kr/liter
vin	1 kr/liter	36 kr/liter
starköl	3 kr/liter	20 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	196 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	219 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	2 422 kr/kg
snus	104 kr/kg	762 kr/kg
högkoncentrerade e-vätskor	*320 kr/liter*	*6 600 kr/liter*
övriga e-vätskor	320 kr/liter	3 300 kr/liter
andra nikotinhaltiga produkter	390 kr/kg	1 225 kr/kg

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1776) om skatt på energi[1]

dels att 6 a kap. 2 b § ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 9 och 11 a §§, 6 a kap. 2 c §, 7 kap. 1, 3, 3 b, 4 och 4 a §§, 9 kap. 2, 5 och 5 a §§ samt 11 kap. 5, 7, 9, 10, 12–12 b, 14 och 15 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 11 kap. 18 §, och närmast före 11 kap. 18 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
9 §[2]	
Med biomassa förstås den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter från jordbruk (inklusive material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung), skogsbruk och därmed förknippad industri, samt den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall.	
Med biogas förstås ett vätskeformigt eller gasformigt bränsle som framställts av biomassa och vars energiinnehåll till övervägande del härrör från metan.	
	Med biogasol förstås ett vätskeformigt eller gasformigt bränsle som framställts av biomassa och vars energiinnehåll till övervägande del härrör från propan eller butan.
11 a §[3]	
I fråga om energiskatt och koldioxidskatt på bränslen samt energiskatt på elektrisk kraft förstås med stödordning sådant statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som utgörs av skattebefrielse för vart och ett av de ändamål som anges i följande bestämmelser i denna lag:	
1. 6 a kap. 1 § 9 a och 17 a,	
2. 6 a kap. 1 § 9 b,	
3. 6 a kap. 1 § 10,	
4. 6 a kap. 1 § 11,	
6. 6 a kap. 1 § 17 b,	
7. 6 a kap. 2 a § första stycket 1,	
8. 6 a kap. 2 a § första stycket 2,	
9. 6 a kap. *2 b och* 2 c §§,	9. 6 a kap. 2 c §,
10. 7 kap. 3 a och 3 b §§,	
11. 7 kap. 4 §,	
12. 9 kap. 5 och 5 a §§,	
13. 11 kap. 9 § första stycket 6 och 14 §,	
14. 11 kap. 9 § första stycket 7 och 15 §,	
15. 11 kap. 9 § första stycket 8,	
16. 11 kap. 10 §,	
17. 11 kap. 12 §,	
18. 11 kap. 12 a §,	
19. 11 kap. 12 b §.	

[1] Senaste lydelse av 6 a kap. 2 b § 2016:505.

[2] Senaste lydelse 2010:1089.

[3] Senaste lydelse 2019:491.

6 a kap.

2 c §[4]

För biogas som förbrukas som bränsle för uppvärmning medges befrielse från energiskatt med 100 procent och från koldioxidskatt med 100 procent.	För biogas *eller biogasol* som förbrukas som bränsle för uppvärmning medges befrielse från energiskatt med 100 procent och från koldioxidskatt med 100 procent. *Första stycket gäller endast om bränslet via skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.*

7 kap.

1 §[5]

Den som är skattskyldig får göra avdrag för skatt på bränsle

1. som av den skattskyldige exporterats till tredjeland eller förts till en frizon för annat ändamål än att förbrukas där,

2. som av den skattskyldige förbrukats på ett sätt som ger rätt till skattebefrielse enligt 6 a kap.,

3. som har tagits emot av en skattebefriad förbrukare i enlighet med vad som framgår av dennes godkännande,

4. som har tagits emot för förbrukning i skepp eller luftfartyg med de undantag i fråga om vissa bränslen som anges i 6 a kap. 1 § 3 och 5,

5. som har tagits emot för förbrukning i båtar som avses i 6 a kap. 1 § 4 med de undantag i fråga om vissa bränslen som anges i denna punkt.

Avdrag för skatt på bränsle som den skattskyldige förbrukat på ett sätt som ger rätt till skattebefrielse med stöd av 6 a kap. 1 § 9, 10, 11 eller 17 eller med stöd av 6 a kap. 2 a, *2 b* eller 2 c § får dock göras endast om den skattskyldige inte är ett företag utan rätt till statligt stöd.	Avdrag för skatt på bränsle som den skattskyldige förbrukat på ett sätt som ger rätt till skattebefrielse med stöd av 6 a kap. 1 § 9, 10, 11 eller 17 eller med stöd av 6 a kap. 2 a eller 2 c § får dock göras endast om den skattskyldige inte är ett företag utan rätt till statligt stöd.

3 §[6]

Den som är skattskyldig får göra avdrag för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på *biogas eller* bränsle som avses i 6 a kap. 2 *b* § och som sålts som bränsle för uppvärmning till någon som inte är en stödmottagare.	Den som är skattskyldig får göra avdrag för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på bränsle som avses i 6 a kap. 2 *c* § och som sålts som bränsle för uppvärmning till någon som inte är en stödmottagare.

3 b §[7]

För andra bränslen än biogas eller de som anges i 2 kap. 1 § första stycket 1, 2 eller 3 får en skattskyldig som har förbrukat eller sålt bränslet som motorbränsle göra avdrag för	För andra bränslen än biogas, *biogasol* eller de som anges i 2 kap. 1 § första stycket 1, 2 eller 3 får en skattskyldig som har förbrukat eller sålt bränslet som motorbränsle göra avdrag för

[4] Senaste lydelse 2016:505.
[5] Senaste lydelse 2019:491.
[6] Senaste lydelse 2016:505.
[7] Senaste lydelse 2017:1231.

1. energiskatt med 100 procent och koldioxidskatt med 100 procent på den andel av motorbränslet som framställts av biomassa och som utgör fettsyrametylester (Fame) enligt KN-nr 3824 90 99,

2. energiskatt med 100 procent och koldioxidskatt med 100 procent på den andel av ett motorbränsle för gnisttända motorer enligt KN-nr 3824 90 99 som framställts av biomassa och som utgör etanol, och

3. energiskatt med 100 procent och koldioxidskatt med 100 procent på den andel av motorbränslet som utgörs av någon annan beståndsdel än som anges i 1 eller 2 och som framställts av biomassa.

4 §[8]

En skattskyldig får göra avdrag för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på biogas som den skattskyldige har förbrukat eller sålt som motorbränsle.

Första stycket gäller endast om

1. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd, *och*

2. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare.

Om *biogas* förbrukats eller sålts som motorbränsle för transportändamål, gäller skattebefrielse enligt denna paragraf endast om biogasen omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen *(2010:598)* om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen *och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag.*

En skattskyldig får göra avdrag för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på biogas *och biogasol* som den skattskyldige har förbrukat eller sålt som motorbränsle.

Första stycket gäller endast om

1. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd,

2. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare, *och*

3. biogasen eller biogasolen omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Om *biogasen eller biogasolen* förbrukats eller sålts som motorbränsle för transportändamål, gäller skattebefrielse enligt denna paragraf endast om biogasen *eller biogasolen dessutom* omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

4 a §[9]

En skattskyldig som gör avdrag för skatt på bränsle enligt *3–4 §§* är skyldig att till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer på begäran lämna de uppgifter som regeringen behöver för sin rapportering till Europeiska kommissionen när det gäller frågan om huruvida det statliga stöd som genom *avdraget* ges för bränslet medför överkompensation i strid med reglerna om statligt stöd i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

En skattskyldig som gör avdrag för skatt på bränsle enligt *3 a, 3 b eller 4 §* är skyldig att till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer på begäran lämna de uppgifter som regeringen behöver för sin rapportering till Europeiska kommissionen när det gäller frågan om huruvida det statliga stöd som genom *skattebefrielsen* ges för bränslet medför överkompensation i strid med reglerna om statligt stöd i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Första stycket gäller även den som medges skattebefrielse med stöd av 6 a kap. 2 c §.

[8] Senaste lydelse 2016:505.

[9] Senaste lydelse 2014:1496.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

9 kap.

2 §[10]

Om någon som inte är skattskyldig eller skattebefriad förbrukare har förbrukat bränsle på ett sådant sätt som ger rätt till skattebefrielse enligt 6 a kap., medger beskattningsmyndigheten efter ansökan från förbrukaren återbetalning av skatten på bränslet.

Återbetalning med stöd av 6 a kap. 1 § 9, 10, 11 eller 17 eller med stöd av 6 a kap. 2 a, *2 b* eller 2 c § medges endast om sökanden inte är ett företag utan rätt till statligt stöd. I dessa fall krävs även att sökanden lämnar uppgifter om stödmottagare för sin verksamhet, om återbetalning söks med belopp som medför att sökandens sammanlagda återbetalning inom stödordningen per kalenderår uppgår till minst

Återbetalning med stöd av 6 a kap. 1 § 9, 10, 11 eller 17 eller med stöd av 6 a kap. 2 a eller 2 c § medges endast om sökanden inte är ett företag utan rätt till statligt stöd. I dessa fall krävs även att sökanden lämnar uppgifter om stödmottagare för sin verksamhet, om återbetalning söks med belopp som medför att sökandens sammanlagda återbetalning inom stödordningen per kalenderår uppgår till minst

1. 15 000 euro i fall som avses i 6 a kap. 1 § 10 eller 2 a § första stycket 2, eller
2. 200 000 euro i övriga fall.

Återbetalning med stöd av 6 a kap. *2 b eller* 2 c § medges endast i den utsträckning avdragsrätt inte följer av 7 kap. 3 §.

Återbetalning med stöd av 6 a kap. 2 c § medges endast i den utsträckning avdragsrätt inte följer av 7 kap. 3 §.

5 §[11]

Beskattningsmyndigheten medger, i den omfattning som anges i andra–fjärde styckena, efter ansökan från förbrukaren återbetalning av skatt på elektrisk kraft och bränsle som denne förbrukat för framställning av värme eller kyla som levererats för ändamål som ger skattebefrielse enligt 6 a kap. 1 § 1, 6, 9, 10, 11 eller 16 eller enligt 11 kap. 9 § första stycket 2, 3 eller 5. Med förbrukning för framställning av värme eller kyla avses i fråga om återbetalning av skatt på elektrisk kraft även sådan förbrukning som skett i samband med framställningen för drift av pumpar, fläktar och andra hjälpanordningar som är nödvändiga för driften av anläggningen.

Återbetalning medges vid leverans för

1. tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller för yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet, för

a) elektrisk kraft med den del av energiskatten som överstiger *0,5* öre per kilowattimme,

a) elektrisk kraft med den del av energiskatten som överstiger *0,6* öre per kilowattimme,

b) råtallolja med ett energiskattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a,

c) andra bränslen än råtallolja med 70 procent av energiskatten,

2. annat ändamål än som avses under 1, med hela energiskatten på elektrisk kraft och med hela energiskatten, koldioxidskatten och svavelskatten på bränsle.

Om leverans skett för tillverkningsprocessen i sådan industriell verksamhet som tillhör en verksamhetskategori som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv

[10] Senaste lydelse 2019:491.

[11] Senaste lydelse 2019:491.

96/61/EG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/29/EG, medges dock återbetalning enligt

1. andra stycket 1 b med ett energiskattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 100 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a, och

2. andra stycket 1 c med 70 procent av energiskatten och 100 procent av koldioxidskatten.

För bensin och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b medges inte någon återbetalning av skatt enligt denna paragraf.

5 a §[12]

Beskattningsmyndigheten medger efter ansökan från förbrukaren återbetalning av skatt på elektrisk kraft som denne förbrukat för framställning av värme eller kyla som levererats för förbrukning i datorhall. Med förbrukning för framställning av värme eller kyla avses även sådan förbrukning som skett i samband med framställningen för drift av pumpar, fläktar och andra hjälpanordningar som är nödvändiga för driften av anläggningen.

Återbetalning medges med den del av energiskatten som överstiger *0,5* öre per kilowattimme.

Återbetalning medges med den del av energiskatten som överstiger *0,6* öre per kilowattimme.

11 kap.

5 §[13]

Skyldig att betala energiskatt (skattskyldig) är den som i Sverige

1. framställer skattepliktig elektrisk kraft (producent),

2. är nätinnehavare,

3. godkänts som frivilligt skattskyldig enligt 6 §, eller

4. innehar ett elnät för vilket koncession inte meddelats och som via detta elnät för in elektrisk kraft till Sverige.

Skattskyldig enligt första stycket 1 är inte den som framställer elektrisk kraft enbart i enlighet med 2 § första stycket 1 a och b. Skattskyldig enligt första stycket 2 är inte den myndighet som är systemansvarig enligt 8 kap. 1 § ellagen (1997:857).

Skattskyldig enligt första stycket 1 är inte den som framställer elektrisk kraft enbart i enlighet med 2 § första stycket 1 a och b. Skattskyldig enligt första stycket 2 är inte den myndighet som är systemansvarig enligt 8 kap. 1 § ellagen (1997:857). *Införsel av elektrisk kraft till Sverige via ett elnät på Öresundsbron medför inte att den som för in den elektriska kraften blir skattskyldig för införseln enligt första stycket 4.*

7 §[14]

Skyldigheten att betala energiskatt inträder

1. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1, 2 eller 3, när skattepliktig elektrisk kraft

a) överförs till någon som inte är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1, 2 eller 3, eller

b) förbrukas av den skattskyldige, och

2. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 4, när elektrisk kraft förs in till Sverige.

Skattskyldighet enligt första stycket 1 a inträder inte vid överföring av elektrisk kraft till det elnät som ägs av den myndighet som är systemansvarig enligt 8 kap. 1 § ellagen (1997:857).

[12] Senaste lydelse 2017:1208.

[13] Senaste lydelse 2017:1223.

[14] Senaste lydelse 2018:1887.

Skattskyldighet enligt första stycket 1 a inträder inte vid överföring av elektrisk kraft till ett järnvägsfordon om den elektriska kraften omfattas av 18 § första stycket 1.

Skattskyldighet enligt första stycket 1 inträder inte om skattskyldighet för den elektriska kraften redan har inträtt, utom i fråga om elektrisk kraft som omfattas av rätt till återbetalning enligt 13 §.

9 §[15]

Den som är skattskyldig för energiskatt på elektrisk kraft får göra avdrag för skatt på elektrisk kraft som

1. förbrukats hos den skattskyldige i tåg eller annat spårbundet transportmedel eller för motordrift eller uppvärmning i omedelbart samband med sådan förbrukning,

2. i huvudsak förbrukats hos den skattskyldige för kemisk reduktion eller i elektrolytiska processer,

3. förbrukats hos den skattskyldige vid sådan framställning av produkter som avses i 6 a kap. 1 § 6,

4. förbrukats hos den skattskyldige vid sådan överföring av elektrisk kraft på det elektriska nätet som utförs av den som ansvarar för förvaltningen av nätet i syfte att upprätthålla nätets funktion,

5. förbrukats hos den skattskyldige i metallurgiska processer eller vid tillverkning av mineraliska produkter under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar har förändrats kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur har förändrats, i den utsträckning avdragsrätt inte följer av 2,

6. förbrukats i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet hos den skattskyldige, i den utsträckning avdragsrätt inte följer av föregående punkter,

7. förbrukats i en datorhall hos den skattskyldige,

8. förbrukats i kommuner som avses i 4 § för annat ändamål än

a) i industriell verksamhet,

b) i en datorhall,

c) i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet,

d) i yrkesmässig vattenbruksverksamhet,

e) som landström, eller

f) i tåg eller annat spårbundet transportmedel eller för motordrift eller uppvärmning i omedelbart samband med sådan förbrukning.

Avdrag enligt första stycket 6 och 7 medges med skillnaden mellan den skattesats som gällde vid skattskyldighetens inträde och *0,5* öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket 8 medges med 9,6 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket 8 får endast medges i den utsträckning avdragsrätt inte följer av föregående punkter.

Avdrag enligt första stycket 6 och 7 medges med skillnaden mellan den skattesats som gällde vid skattskyldighetens inträde och *0,6* öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket 8 medges med 9,6 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket 8 får endast medges i den utsträckning avdragsrätt inte följer av föregående punkter.

10 §[16]

Den som är skattskyldig för energiskatt på elektrisk kraft får göra avdrag för skatt på elektrisk kraft, om

1. denne framställt den elektriska kraften från förnybara källor i en anläggning med en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 50 kilowatt, och

[15] Senaste lydelse 2017:1223.

[16] Senaste lydelse 2018:1887.

2. den elektriska kraften inte har överförts till ett koncessionspliktigt nät.

Den installerade generatoreffekten ska för elektrisk kraft som framställs från

1. vind eller vågor, i stället motsvaras av 125 kilowatt installerad generatoreffekt,

2. sol, i stället motsvaras av 255 kilowatt installerad toppeffekt, och

3. annan energikälla utan generator, i stället motsvaras av 50 kilowatt installerad effekt.

När elektrisk kraft framställs från olika energikällor ska, vid bedömningen av förutsättningarna i första stycket 1, de installerade effekterna läggas samman. Vid sammanläggningen ska de effekter som anges i andra stycket först räknas om till motsvarande 50 kilowatt installerad generatoreffekt vid bedömningen av förutsättningarna i första stycket 1.

Avdrag enligt första stycket medges med skillnaden mellan den skattesats som gällde vid skattskyldighetens inträde och *0,5* öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket får endast medges i den utsträckning avdragsrätt inte följer av föregående bestämmelser.

Avdrag enligt första stycket medges med skillnaden mellan den skattesats som gällde vid skattskyldighetens inträde och *0,6* öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket får endast medges i den utsträckning avdragsrätt inte följer av föregående bestämmelser.

12 §[17]

Efter ansökan från förbrukaren beslutar beskattningsmyndigheten om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraft som denne förbrukat i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och *0,5* öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras när skillnaden uppgår till minst 500 kronor per kalenderår.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och *0,6* öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras när skillnaden uppgår till minst 500 kronor per kalenderår.

12 a §[18]

Efter ansökan från förbrukaren beslutar beskattningsmyndigheten om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraft som denne förbrukat i yrkesmässig vattenbruksverksamhet.

Återbetalning får endast göras om sökanden omfattas av kategorin små och medelstora företag enligt bilaga 1 i kommissionens förordning (EU) nr 1388/2014 av den 16 december 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd till företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och *0,5* öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras när skillnaden uppgår till minst 500 kronor per kalenderår.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och *0,6* öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras när skillnaden uppgår till minst 500 kronor per kalenderår.

[17] Senaste lydelse 2017:1208.

[18] Senaste lydelse 2017:1208.

12 b §[19]

Efter ansökan från förbrukaren beslutar beskattningsmyndigheten om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraft som denne förbrukat som landström.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och *0,5* öre per kilowattimme.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och *0,6* öre per kilowattimme.

14 §[20]

Efter ansökan från en förbrukare som inte är skattskyldig beslutar beskattningsmyndigheten om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraft som denne förbrukat i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och *0,5* öre per kilowattimme och endast i den utsträckning rätt till återbetalning inte följer av föregående bestämmelser. Återbetalning får dock endast göras för den del som överstiger 8 000 kronor per kalenderår.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och *0,6* öre per kilowattimme och endast i den utsträckning rätt till återbetalning inte följer av föregående bestämmelser. Återbetalning får dock endast göras för den del som överstiger 8 000 kronor per kalenderår.

15 §[21]

Efter ansökan från en förbrukare som inte är skattskyldig beslutar beskattningsmyndigheten om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraft som denne förbrukat i en datorhall.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och *0,5* öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras för den del som överstiger 8 000 kronor per kalenderår.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och *0,6* öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras för den del som överstiger 8 000 kronor per kalenderår.

Förbrukare vid spårbunden trafik

18 §

Vid tillämpningen av 6 § första stycket 1, 7 §, 9 § första stycket 1, 13 a § första stycket 1 och 16 § ska elektrisk kraft som förbrukats

1. i järnvägsfordon i ett järnvägsnät inom ramen för sådana tjänster som avses i 6 kap. 23 eller 23 c § järnvägslagen (2004:519) anses förbrukad av den tjänsteleverantör som tillhandahållit den elektriska kraften,

2. i ett järnvägsnät, för annat ändamål än som avses i 1, anses förbrukad av den infrastrukturförvaltare som med säkerhetstillstånd enligt järnvägslagen förvaltade järnvägsnätet vid förbrukningstillfället,

3. i en spåranläggning eller ett spårfordon inom spåranläggningen anses förbrukad av den

[19] Senaste lydelse 2017:1208.

[20] Senaste lydelse 2017:1208.

[21] Senaste lydelse 2017:1208.

spårinnehavare som med tillstånd enligt lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg drev spåranläggningen via förbrukningstillfället.

Järnvägsnät, infrastrukturförvaltare och tjänsteleverantör har i första stycket samma betydelse som i järnvägslagen. Spåranläggning och spårinnehavare har i första stycket samma betydelse som i lagen om säkerhet vid tunnelbana och spårväg.

Första stycket gäller endast om den som anses vara förbrukare är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1, 2 eller 3.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 §[2]
Skatteverkets verksamhet enligt denna lag omfattar brott enligt	
1. skattebrottslagen (1971:69),	
2. 30 kap. 1 § första stycket 4 aktiebolagslagen (2005:551),	
3. 11 § tredje stycket lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,	
4. 4 kap. 6 b §, 14 kap. 1–4 och 10 §§ och 15 kap. 10–13 §§ brottsbalken, om gärningen avser uppgift eller handling i ärende hos Skatteverket,	
5. 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete *eller* lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete,	5. 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt – lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, – lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, *eller* *– lagen (2020:000) om förfarandet via skattereduktion för installation av grön teknik,*
6. 11 kap. 5 § brottsbalken,	
7. lagen (2014:836) om näringsförbud,	
8. folkbokföringslagen (1991:481),	
9. lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, och	
10. lagen (2020:548) om omställningsstöd.	
Skatteverket får medverka vid undersökning också i fråga om annat brott än som anges i första stycket, om åklagaren finner att det finns särskilda skäl för detta.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 2017:453.

[2] Senaste lydelse 2020:549.

5 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)[1]

dels att 47 kap. 11 b § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 47 kap. 11 b § ska utgå,

dels att 1 kap. 11 och 16 §§, 3 kap. 18 §, 6 kap. 11 §, 41 kap. 3 §, 44 kap. 14 §, 61 kap. 3 §, 63 kap. 3 a §, 67 kap. 1, 2, 11, 13, 13 c och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tolv nya paragrafer, 67 kap. 11 a, 14 a och 36–45 §§, och närmast före 67 kap. 11 a, 36, 37, 38, 41, 44 och 45 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2019/20:175

1 kap.

11 §

Bestämmelser om hur skatten ska beräknas finns i 65 kap.

Bestämmelser om beräkning av skatt på ackumulerad inkomst finns i 66 kap.

Bestämmelser om skattereduktion för underskott av kapital, arbetsinkomst (jobbskatteavdrag), sjukersättning och aktivitetsersättning, boende i vissa områden (regional skattereduktion), allmän pensionsavgift, sjöinkomst, hushållsarbete, gåva och mikroproduktion av förnybar el finns i 67 kap.

Föreslagen lydelse

Bestämmelser om skattereduktion för underskott av kapital, arbetsinkomst (jobbskatteavdrag), sjukersättning och aktivitetsersättning, boende i vissa områden (regional skattereduktion), allmän pensionsavgift, sjöinkomst, hushållsarbete, *installation av grön teknik*, gåva och mikroproduktion av förnybar el finns i 67 kap.

Nuvarande lydelse

16 §[2]

Bestämmelser om

– förfarandet vid uttag av skatten finns i skatteförfarandelagen (2011:1244), *och*

– förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete finns i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

Föreslagen lydelse

– förfarandet vid uttag av skatten finns i skatteförfarandelagen (2011:1244),

– förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete finns i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, *och*

– förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik finns i lagen (2020:000) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

3 kap.

18 §[3]

Den som är begränsat skattskyldig är skattskyldig i

1. inkomstslaget tjänst för inkomster som anges i 5 § lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta med undantag för inkomster som anges i 6 § 1, 4 och 5 den lagen, om en begäran har gjorts enligt 4 § den lagen,

[1] Lagen omtryckt 2008:803.
Senaste lydelse av 47 kap. 11 b § 2009:1409.
[2] Senaste lydelse 2015:775.
[3] Senaste lydelse 2019:1146.

2. inkomstslaget tjänst eller näringsverksamhet för inkomster som anges i 7 § första stycket lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., om Skatteverket har meddelat beslut enligt 5 a § tredje stycket den lagen,

3. inkomstslaget näringsverksamhet för inkomst från ett fast driftställe eller en fastighet i Sverige,

4. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag på grund av att en näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige avyttras eller blir privatbostadsrätt,

5. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag för egenavgifter,

6. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag för periodiseringsfond och expansionsfond, samt inkomstslaget näringsverksamhet eller kapital för återförda avdrag för ersättningsfond,

7. inkomstslaget näringsverksamhet för uttag eller utbetalning från ett skogskonto eller skogsskadekonto som avses i 21 kap.,

8. inkomstslaget kapital för ett positivt räntefördelningsbelopp som avser ett fast driftställe, en näringsfastighet i Sverige eller artistisk eller idrottslig verksamhet i Sverige,

9. inkomstslaget kapital för löpande inkomster av en privatbostadsfastighet eller en privatbostadsrätt i Sverige,

10. inkomstslaget kapital för kapitalvinst på en fastighet i Sverige eller på en privat- eller näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige,

11. inkomstslaget kapital för återfört uppskovsbelopp *samt schablonintäkt* enligt 47 kap.,

11. inkomstslaget kapital för återfört uppskovsbelopp enligt 47 kap.,

12. inkomstslaget näringsverksamhet eller kapital för utdelning på andelar i svenska ekonomiska föreningar, och

13. inkomstslaget kapital för återfört investeraravdrag enligt 43 kap.

Ersättning i form av sådan royalty eller periodvis utgående avgift för att materiella eller immateriella tillgångar utnyttjas som ska räknas till inkomstslaget näringsverksamhet ska anses som inkomst från ett fast driftställe i Sverige, om ersättningen kommer från en näringsverksamhet med ett fast driftställe här.

Skattskyldighet för inkomster som avses i första stycket 12 gäller inte för sådana begränsat skattskyldiga personer som avses i 17 § 2–4.

6 kap.

11 §[4]

Den som är begränsat skattskyldig är skattskyldig för

1. inkomst från ett fast driftställe eller en fastighet i Sverige,

2. inkomst på grund av att en näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige avyttras,

3. inkomst i form av utdelning på andelar i svenska ekonomiska föreningar,

4. inkomster som anges i 7 § första stycket lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., om Skatteverket har meddelat beslut enligt 5 a § tredje stycket den lagen,

5. återförda avdrag för periodiseringsfond och ersättningsfond,

6. schablonintäkt enligt 30 kap. 6 a §, och

7. återfört uppskovsbelopp *samt schablonintäkt* enligt 47 kap.

7. återfört uppskovsbelopp enligt 47 kap.

Ersättning i form av royalty eller periodvis utgående avgift för att materiella eller immateriella tillgångar utnyttjas ska anses som inkomst från ett fast driftställe i Sverige, om ersättningen kommer från en näringsverksamhet med ett fast driftställe här.

[4] Senaste lydelse 2019:1146.

En kapitalförlust ska dras av, om den som är begränsat skattskyldig skulle ha varit skattskyldig för en motsvarande kapitalvinst.

41 kap.

3 §[5]

Till inkomstslaget kapital räknas också

1. återfört avdrag för avsättning till ersättningsfond och särskilt tillägg i den omfattning som anges i 31 kap. 21 och 22 §§,

2. fördelningsbelopp vid räntefördelning i enlighet med bestämmelserna i 42 kap. 9 §,

3. avdrag som motsvarar inkomst av ränteförmån i enlighet med bestämmelserna i 42 kap. 11 §,

4. underskott av näringsverksamhet i den utsträckning som följer av 42 kap. 33 §, 45 kap. 32 § och 46 kap. 17 §,

5. underskott av avslutad näringsverksamhet i den utsträckning som följer av 42 kap. 34 §,

6. avdrag för uppskovsbelopp och återfört uppskovsbelopp enligt 47 kap. i den utsträckning som följer av 45 kap. 33 §, 46 kap. 18 § och 48 kap. *samt schablonintäkt enligt 47 kap. 11 b §*,

6. avdrag för uppskovsbelopp och återfört uppskovsbelopp enligt 47 kap. i den utsträckning som följer av 45 kap. 33 §, 46 kap. 18 § och 48 kap.,

7. premier för pensionsförsäkringar och inbetalningar på pensionssparkonton i den utsträckning som följer av 59 kap. 15 §, och

8. investeraravdrag och återfört investeraravdrag enligt 43 kap.

44 kap.

14 §[6]

Med *omkostnadsbelopp* avses, om inte annat föreskrivs, utgifter för anskaffning (*anskaffningsutgifter*) ökade med utgifter för förbättring (*förbättringsutgifter*).

Utgifter för arbete enligt 67 kap. 13 a *och* 13 b §§ ska inte ingå i omkostnadsbeloppet till den del skattereduktion har tillgodoräknats enligt 67 kap.

Utgifter för arbete *och material* enligt 67 kap. 13 a, 13 b *och 38* §§ ska inte ingå i omkostnadsbeloppet till den del skattereduktion har tillgodoräknats enligt 67 kap.

61 kap.

3 §[7]

Kostförmån ska för en hel dag beräknas till ett belopp – avrundat till närmaste femtal kronor – som motsvarar *250 procent av genomsnittspriset i Sverige för en normal lunch*. Förmånsvärdet för lunch eller middag är 40 procent av värdet för kostförmån för en hel dag. Förmånsvärdet för frukost är 20 procent av värdet för kostförmån för en hel dag.

Kostförmån ska för en hel dag beräknas till ett belopp – avrundat till närmaste femtal kronor – som motsvarar *0,52 procent av prisbasbeloppet*. Förmånsvärdet för lunch eller middag är 40 procent av värdet för kostförmån för en hel dag. Förmånsvärdet för frukost är 20 procent av värdet för kostförmån för en hel dag.

Om en anställds kostnader för en måltid är lägre än det belopp som motsvarar förmånsvärdet enligt första stycket på grund av att arbetsgivaren bidrar till kostnaderna för denna, ska förmånen behandlas som en kostförmån med ett värde som motsvarar mellanskillnaden.

[5] Senaste lydelse 2013:771.

[6] Senaste lydelse 2009:536.

[7] Senaste lydelse 2007:1419.

Nuvarande lydelse

63 kap.

3 a §[8]

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

Fastställd förvärvsinkomst	*Särskilt belopp*
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	0,687 prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte 1,11 prisbasbelopp	0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,11 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,600 prisbasbelopp ökat med 5,7 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	34 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,169 prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte 3,21 prisbasbelopp	44 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,480 prisbasbelopp
överstiger 3,21 men inte *4,45* prisbasbelopp	0,207 prisbasbelopp ökat med 22,8 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 4,45 men inte 7,88 prisbasbelopp	*0,488 prisbasbelopp ökat med 16,5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten*
överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp	*1,276* prisbasbelopp ökat med *6,5* procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 8,08 men inte *11,06* prisbasbelopp	*2,205* prisbasbelopp *minskat med 5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten*
överstiger *11,06* men inte *12,15* prisbasbelopp	*7,182* prisbasbelopp minskat med *50* procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger *12,15* men inte *29,65* prisbasbelopp	*1,654* prisbasbelopp *minskat med 4,5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten*
överstiger *29,65* men inte *34* prisbasbelopp	*1,031* prisbasbelopp minskat med *2,4* procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 34 prisbasbelopp	*0,215 prisbasbelopp*

[8] Senaste lydelse 2019:1164.

Föreslagen lydelse

63 kap.

3 a §

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

Fastställd förvärvsinkomst	*Särskilt belopp*
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	0,687 prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte 1,11 prisbasbelopp	0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,11 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,600 prisbasbelopp ökat med 5,7 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	34 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,169 prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte 3,21 prisbasbelopp	44 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,480 prisbasbelopp
överstiger 3,21 men inte *7,88* prisbasbelopp	0,207 prisbasbelopp ökat med 22,8 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp	*0,995* prisbasbelopp ökat med *12,8* procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 8,08 men inte *11,28* prisbasbelopp	*2,029* prisbasbelopp
överstiger *11,28* men inte *12,53* prisbasbelopp	*9,023* prisbasbelopp minskat med *62* procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger *12,53* men inte *13,54* prisbasbelopp	*1,253* prisbasbelopp
överstiger *13,54* men inte *35,36* prisbasbelopp	*2,03* prisbasbelopp minskat med *5,74* procent av den fastställda förvärvsinkomsten

Lydelse enligt prop. 2019/20:175	*Föreslagen lydelse*

67 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om skattereduktion för fysiska personer i	I detta kapitel finns bestämmelser om skattereduktion för fysiska personer i

2–*35* §§ och för juridiska personer i 2 och 27–33 §§.

2–*45* §§ och för juridiska personer i 2 och 27–33 §§.

Skattereduktion ska anges i hela krontal så att öretal faller bort.

2 §

Skattereduktion ska göras för sjöinkomst, allmän pensionsavgift, arbetsinkomst (jobbskatteavdrag), sjukersättning och aktivitetsersättning, boende i vissa områden (regional skattereduktion), underskott av kapital, hushållsarbete, gåva och mikroproduktion av förnybar el i nu nämnd ordning.

Skattereduktion ska göras för sjöinkomst, allmän pensionsavgift, arbetsinkomst (jobbskatteavdrag), sjukersättning och aktivitetsersättning, boende i vissa områden (regional skattereduktion), underskott av kapital, hushållsarbete, *installation av grön teknik,* gåva och mikroproduktion av förnybar el i nu nämnd ordning.

Skattereduktion ska räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt som beräknats enligt 65 kap., mot statlig fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt samt mot kommunal fastighetsavgift enligt lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift. Skattereduktion enligt 5–9 d, 34 och 35 §§ ska dock räknas av endast mot kommunal inkomstskatt.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

11 §[9]

Rätt till skattereduktion enligt 12–19 §§ har efter begäran de som

1. vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år,
2. är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret, och
3. har haft utgifter för utfört hushållsarbete, fått förmån av hushållsarbete som ska tas upp i inkomstslaget tjänst eller har redovisat ersättning för utfört hushållsarbete i en förenklad arbetsgivardeklaration.

Sådan rätt till skattereduktion har efter begäran också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Även dödsbon har efter begäran rätt till skattereduktion för hushållsarbete som har utförts före dödsfallet.

Utgifterna för hushållsarbetet utgörs av det debiterade beloppet för arbetet inklusive mervärdesskatt.

Utgifter för hushållsarbete

11 a §

Utgifterna för hushållsarbetet utgörs av det debiterade beloppet för arbetet inklusive mervärdesskatt, om inte annat följer av andra stycket.

Utgifter för sådant hushållsarbete som anges i 13 § 12 och 13 utgörs av 50 procent av det debiterade beloppet för tjänsten i dess helhet inklusive mervärdesskatt.

13 §[10]

Med hushållsarbete avses vid tillämpningen av detta kapitel följande.

[9] Senaste lydelse 2011:1256.

[10] Senaste lydelse 2016:1055.

1. Enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden.

2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.

3. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.

4. Häck- och gräsklippning, krattning och ogräsrensning samt beskärning och borttagande av träd och buskar som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.

5. Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.

6. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.

7. Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering *i samband med flytt mellan bostäder*.

7. Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering.

8. Arbete som avser installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete, när arbetet, handledningen och rådgivningen utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

9. Reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden.

10. Möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet samt montering och demontering av sådana föremål, när arbetet utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

11. Enklare tillsyn av bostaden när tillsynen utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

12. Vattentvätt och vård av kläder och hemtextilier i samband med sådan tvätt vid en tvättinrättning samt hämtning och lämning av sådant tvättgods till och från tvättinrättningen, om det ingår i tjänsten.

13. Transport av bohag och annat lösöre från bostaden till en försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning.

13 c §[11]

Som hushållsarbete räknas inte

1. arbete som enbart avser installationer eller service på maskiner och andra inventarier vid tillämpningen av 13 a eller 13 b §,

2. arbete för vilket försäkringsersättning lämnats,

3. arbete för vilket bidrag eller annat ekonomiskt stöd lämnats från staten, en kommun eller en region,

4. arbete för vilket skattereduktion för installation av grön teknik beviljats,

4. om- eller tillbyggnad av ett småhus för vilket fastighetsavgift inte har tagits ut för de fem första kalenderåren efter beräknat värdeår, eller

5. om- eller tillbyggnad av ett småhus för vilket fastighetsavgift inte har tagits ut för de fem första kalenderåren efter beräknat värdeår, eller

5. sådana tjänster som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 5 mervärdesskattelagen (1994:200).

6. sådana tjänster som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 5 mervärdesskattelagen (1994:200).

[11] Senaste lydelse 2019:907.

14 a §

Med tvättinrättning avses vid tillämpning av detta kapitel lokaler inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som används för sådan tvätteriverksamhet som avses i 39 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Till tvättinrättning räknas även andra lokaler som huvudsakligen används i verksamheten.

Med försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning avses via tillämpning av detta kapitel auktion, loppmarknad, andrahandsbutik och liknande som bedrivs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

19 §[12]

Skattereduktionen uppgår till

1. belopp motsvarande den preliminära skattereduktion som avses i 18 § första stycket 1,

2. 50 procent av underlaget enligt 18 § första stycket 2 till den del det avser sådant hushållsarbete som anges i 13 § och 30 procent av underlaget till den del det avser annat hushållsarbete, och

3. belopp motsvarande de arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 18 § första stycket 3.

Den sammanlagda skattereduktionen får uppgå till högst *50 000* kronor för ett beskattningsår.

Den sammanlagda skattereduktionen får uppgå till högst *75 000* kronor för ett beskattningsår. *Skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 13 a och 13 b §§ får dock uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.*

Installation av grön teknik

Vilka som kan få skattereduktion

36 §

Rätt till skattereduktion enligt 37–45 §§ har efter begäran de som

1. vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år,

2. är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret, och

3. har haft utgifter för utförd installation av grön teknik.

Sådan rätt till skattereduktion har efter begäran också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Även dödsbon har efter begäran rätt till skattereduktion för installation av grön teknik som har utförts före dödsfallet.

[12] Senaste lydelse 2019:450.

Utgifterna för installation av grön teknik utgörs av det debiterade beloppet för arbete och material inklusive mervärdesskatt.

Begäran om skattereduktion

37 §

En begäran om skattereduktion för installation av grön teknik ska göras i inkomstdeklarationen för det beskattningsår då utgifter för installation av grön teknik har betalats.

Definitioner

38 §

Med installation av grön teknik avses via tillämpningen av detta kapitel följande slags installationer:

1. Installation av nätanslutet solcellssystem eller, om installationen är hänförlig till en byggnad under uppförande, av solcellssystem som ska anslutas till elnätet. Om systemet är ett system för samtidig produktion av solel och solvärme ska elproduktionen uppgå till minst 20 procent av systemets beräknade sammanlagda årliga el- och värmeproduktion.

2. Installation av system för lagring av egenproducerad elenergi som är kopplat till en sådan anläggning för egenproduktion av förnybar el som är ansluten till eller, om installationen är hänförlig till en byggnad under uppförande, som ska anslutas till elnätet och där systemet bidrar till att

a) lagra elenergi för användning vid ett annat tillfälle än produktionstillfället, och

b) öka den årliga andelen egenproduceraa elenergi som används inom fastigheten för att tillgodose det egna elbehovet.

3. Installation av laddningspunkt till elfordon som är förberedd för elmätning och debitering av elkostnad och utrustas med minst de uttag eller anslutningsdon som beskrivs i

a) standarden EN 62196-2 för elfordon av typ 2, eller

b) standarden EN 62196-3 för elfordon av typ Combo.

Installationen ska ha utförts i Sverige eller i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

39 §

Som installation av grön teknik räknas bara installation som är hänförlig till

1. ett småhus eller en ägarlägenhet som ägs av den som begär skattereduktion,

2. en lägenhet som upplåtits med bostadsrätt och som innehas av den som begär skattereduktion, eller

3. en byggnad under uppförande som ägs av den som begär skattereduktion och som när den är uppförd ska vara ett småhus eller en ägarlägenhet.

Med ägare enligt första stycket 1 avses även den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska likställas med ägare.

40 §

Som installation av grön teknik räknas inte

1. åtgärder för vilka skattereduktion för hushållsarbete beviljats,

2. åtgärder för vilka försäkringsersättning lämnats, eller

3. åtgärder för vilka bidrag eller annat ekonomiskt stöd lämnats från staten, en kommun eller en region.

Villkor för skattereduktion

41 §

För rätt till skattereduktion för en installation hänförlig till ett småhus, en ägarlägenhet eller en lägenhet som upplåtits mea bostadsrätt krävs att den utförda installationen är hänförlig till hushållet för den som begär skattereduktion eller dennes förälder. Föräldern ska dock vara bosatt i Sverige.

För rätt till skattereduktion för en installation hänförlig till en byggnad under uppförande krävs att den utförda installationen, när byggnaden är uppförd, ska vara hänförlig till hushållet för den som begär skattereduktion eller dennes förälder. Föräldern ska dock vara bosatt i Sverige.

42 §

För rätt till skattereduktion krävs att den utförda installationen har betalats elektroniskt.

Betalningen ska anses ha skett elektroniskt endast om den har förmedlats av en betaltjänst-leverantör enligt lagen (2010:751) om betaltjänster och innehåller uppgifter om avsändare, mottagare, belopp och tidpunkt.

43 §

För rätt till skattereduktion krävs att den som utför installationen av grön teknik (utföraren) är godkänd för F-skatt när avtalet om installationen träffas eller när ersättningen betalas ut.

Om installationen har utförts utomlands och utföraren inte har bedrivit någon näringsverksamhet i Sverige, ska utföraren när

avtalet om installationen träffas eller när ersättningen betalas ut ha ett intyg eller någon annan handling som visar att företaget i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland genomgår motsvarande kontroll som den som är godkänd för F-skatt.

Underlag för skattereduktion

44 §

Underlag för skattereduktion består av belopp som har legat till grund för preliminär skattereduktion som har tillgodoräknats för beskattningsåret enligt 16 § första stycket lagen (2020:000) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

Skattereduktionens storlek

45 §

Skattereduktionen uppgår till belopp motsvarande den preliminära skattereduktion som avses i 44 §.

Den sammanlagda skattereduktionen får uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Bestämmelserna 3 kap. 18 §, 6 kap. 11 §, 41 kap. 3 §, 61 kap. 3 §, 63 kap. 3 a § tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

3. Bestämmelserna i 67 kap. 11, 11 a, 13, 14 a och 19 §§ tillämpas första gången på

a) hushållsarbete som har utförts och betalats efter den 31 december 2020,

b) förmån av hushållsarbete som har tillhandahållits efter den 31 december 2020, och

c) hushållsarbete som har utförts efter den 31 december 2020 och för vilket ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum.

4. De nya bestämmelserna i 67 kap. 36–45 §§ tillämpas första gången på installation av grön teknik som har utförts och betalats efter den 31 december 2020.

6 Förslag till lag om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 13 § vägtrafikskattelagen (2006:227) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
13 §	
Om ett fordon är skattepliktigt under endast en del av ett skatteår eller en skatteperiod, tas fordonsskatt ut för den tid då fordonet är skattepliktigt. Om skatteplikt föreligger under en del av en kalendermånad, tas dock skatt ut för hela månaden, om inte något annat följer av andra stycket.	
I fråga om fordon för vilka fordonsskatten uppgår till minst 4 800 kronor för ett helt skatteår tas skatt ut per dag för den månad under vilken skatteplikten första gången inträder för fordonet eller skatteplikten upphör av annan anledning än avställning. Om ett sådant fordon har varit avställt och avställningstiden har omfattat minst 15 dagar eller om fordonet har gått över till en ny ägare under avställningstiden, tas skatt ut för dag under den månad då avställningen började eller upphörde.	I fråga om fordon för vilka fordonsskatten uppgår till minst 4 800 kronor för ett helt skatteår tas skatt ut per dag för den månad under vilken skatteplikten första gången inträder för fordonet eller skatteplikten upphör av annan anledning än avställning. Om ett sådant fordon har varit avställt och avställningstiden har omfattat minst 15 dagar eller om fordonet har gått över till en ny ägare under avställningstiden, tas skatt ut för dag under den månad då avställningen började eller upphörde. *För personbilar klass II gäller, om fordonet ställs av under den tid då koldioxidbeloppet bestäms enligt 9 a §, att avställningstiden ska ha omfattat minst 4 dagar i stället för minst 15 dagar.*
För en kalendermånad utgör fordonsskatten en tolftedel och för en dag 1/360 av skatten för ett helt år.	

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid bestämmande av fordonsskatt för fordon som har ställts av före ikraftträdandet.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för fordonsskatt som avser tid före ikraftträdandet.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion

dels att rubriken närmast före 23 § ska utgå,

dels att nuvarande 23 §[1] ska betecknas 23 b §,

dels att 7, 9, 17 och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 23 och 23 a §§, och närmast före 23 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 §[2]	
Utbetalningen får uppgå till ett belopp som motsvarar mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren före begäran om utbetalning.	
Utbetalningen får dock uppgå till högst	
1. samma belopp som köparen har betalat om den avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229), och	
2. tre sjundedelar av det belopp som köparen har betalat om den avser annat hushållsarbete.	
Utbetalning får inte ske till den del köparens sammanlagda preliminära skattereduktion enligt 17 § skulle uppgå till ett belopp som överstiger *50 000* kronor för ett beskattningsår.	Utbetalning får inte ske till den del köparens sammanlagda preliminära skattereduktion enligt 17 § skulle uppgå till ett belopp som överstiger *75 000* kronor för ett beskattningsår. *Utbetalning får inte ske till den del den preliminära skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen skulle överstiga 50 000 kronor för ett beskattningsår.*
9 §[3]	
En begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om	
1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,	
2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,	
3. debiterad ersättning för hushållsarbete, debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material, betalt belopp för hushållsarbete och den dag som betalningen för hushållsarbetet kommit utföraren tillhanda,	
4. vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, *och*	4. vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, *utom i fråga om sådant arbete som avses i 67 kap. 13 § 12 och 13 inkomstskattelagen (1999:1229), och*
5. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.	

[1] Senaste lydelse av 23 § 2014:1458.

[2] Senaste lydelse 2019:451.

[3] Senaste lydelse 2014:1458.

17 §[4]

Köparen ska tillgodoräknas preliminär skattereduktion med

1. ett belopp motsvarande den utbetalning som Skatteverket enligt 11 § beslutat om till utföraren, och

2. ett belopp motsvarande redovisade arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om Skatteverket har beslutat om återbetalning enligt 14 §, ska den tidigare tillgodoräknade preliminära skattereduktionen minskas med belopp motsvarande den beslutade återbetalningen.

Den preliminära skattereduktionen får sammanlagt uppgå till högst *50 000* kronor för ett beskattningsår.

Den preliminära skattereduktionen får sammanlagt uppgå till högst *75 000* kronor för ett beskattningsår. *Den preliminära skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen (1999:1229) får uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.*

19 §[5]

Skatteverket ska så snart som möjligt skriftligen meddela köparen av hushållsarbetet om

1. beslut enligt 11 § om utbetalning,

2. beslut enligt 14 § om återbetalning, och

3. belopp motsvarande redovisade arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Meddelandet ska innehålla uppgifter om

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren eller annan mottagare som avses i 13 § första stycket,

2. utbetalt belopp till eller återbetalt belopp från respektive utförare eller annan mottagare som avses i 13 § första stycket, och

3. den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats köparen enligt 17 §.

3. den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats köparen enligt 17 §, *och hur stor del av denna skattereduktion som avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen (1999:1229).*

Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats enligt 17 §.

Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats enligt 17 §. *Det ska framgå av meddelandet hur stor del av denna skattereduktion som avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen.*

Verkställighet, anstånd och betalningssäkring

23 §

Beslut om återbetalning enligt denna lag gäller omedelbart.

[4] Senaste lydelse 2019:451.

[5] Senaste lydelse 2019:451.

23 a §

I fråga om beslut om återbetalning enligt denna lag gäller vad som sägs om anstånd i 63 kap. 2 §, 4 § första stycket, 5, 6, 8–10, 15, 16, 22 och 23 §§ och 71 kap. 1 § andra stycket skatteförfarandelagen (2011:1244).

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Lagen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

3. Bestämmelserna i 23 och 23 a §§ tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2020.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

dels att 1 kap. 1 och 2 §§, 3 a kap. 1 och 2 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 3 a kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
1 §[1]	
Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som biodrivmedel och flytande biobränslen ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked *för biodrivmedel.*	Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som biodrivmedel och flytande biobränslen ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked.
2 §[2]	
I denna lag betyder	
biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,	
biodrivmedel: vätskeformiga eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för transportändamål,	
livsmedelsbaserade biodrivmedel: biodrivmedel som framställs från spannmål eller andra stärkelserika grödor eller från socker- eller oljegrödor,	*livsmedels- eller fodergrödor: stärkelserika grödor, sockergrödor eller oljegrödor som produceras på jordbruksmark som huvudgrödor, dock inte* *1. restprodukter och avfall,* *2. material som innehåller både cellulosa och lignin, eller* *3. mellangrödor som inte kräver att ytterligare mark tas i anspråk,*
flytande biobränslen: vätskeformiga bränslen för andra energiändamål än transportändamål, som framställs av biomassa,	
	gasformiga biobränslen: gasformiga bränslen för andra energiändamål än transportändamål, som framställs av biomassa,
avfall: ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med, dock inte ett ämne som avsiktligt har manipulerats eller kontaminerats för att anses som avfall,	
restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som en produktionsprocess direkt ska producera eller är huvudsyftet med processen och där produktionsprocessen inte avsiktligt ändrats för att producera ämnet, och	
produktionskedja: den produktionsprocess som pågår fram till och med användningen av biodrivmedlet eller det flytande biobränslet och börjar med	

[1] Senaste lydelse 2015:838.

[2] Senaste lydelse 2017:1094.

– odling av biomassa, inbegripet framställning av gödsel för odlingen, eller

– omhändertagandet av avfall eller restprodukter som biodrivmedlet eller det flytande biobränslet framställs av, om inte restprodukterna har uppkommit direkt i en jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet.

3 a kap.

1 §[3]

Om den som är rapporteringsskyldig för ett biodrivmedel enligt 3 kap. 1 § första stycket a begär det och det finns ett kontrollsystem som visar att drivmedlet eller den anläggning där drivmedlet har producerats uppfyller de krav som följer av detta kapitel, ska tillsynsmyndigheten ange detta i ett särskilt beslut (anläggningsbesked).

Ett anläggningsbesked får begäras av den som är

1. rapporteringsskyldig för ett biodrivmedel enligt 3 kap. 1 § första stycket a, eller

2. skattskyldig för ett annat motorbränsle som framställts av biomassa eller ett gasformigt biobränsle enligt 4 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Med anläggningsbesked avses ett beslut av tillsynsmyndigheten om att det finns ett kontrollsystem som visar att ett bränsle eller den anläggning där bränslet har producerats uppfyller de krav som följer av detta kapitel.

2 §[4]

Kontrollsystemet ska visa att ett biodrivmedel som läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 3 a, 3 b *eller 4* § lagen (1994:1776) om skatt på energi

1. inte är *livsmedelsbaserat*, eller

2. är *livsmedelsbaserat* men har producerats i en anläggning som tagits i drift före den 31 december 2013 och inte är fullständigt avskriven.

För ett biodrivmedel *eller annat motorbränsle som framställts av biomassa och* som läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 3 a *eller* 3 b § lagen (1994:1776) om skatt på energi *ska kontrollsystemet visa att bränslet*

1. inte är *framställt av livsmedels- eller fodergrödor*, eller

2. är *framställt av livsmedels- eller fodergrödor* men har producerats i en anläggning som tagits i drift före den 31 december 2013 och inte är fullständigt avskriven.

2 a §

För ett gasformigt biobränsle som avses i 6 a kap. 2 c § första stycket lagen (1994:1776) om skatt på energi ska kontrollsystemet visa att bränslet inte är framställt av livsmedels- eller fodergrödor.

Första stycket gäller också för ett biodrivmedel eller gasformigt biobränsle som läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 4 § samma lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

[3] Senaste lydelse 2015:838.

[4] Senaste lydelse 2017:1216.

9 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 14 §, 31 kap. 33 § och 56 kap. 9 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

11 kap.

14 §[1]

Skatteavdrag för förmån av hushållsarbete enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) ska reduceras, om den som har utfört arbetet var godkänd för F-skatt vid någon av de tidpunkter som anges i 67 kap. 16 § 1 inkomstskattelagen. Detsamma gäller om utföraren har ett intyg eller någon annan handling som avses i 67 kap. 17 § samma lag. Reduktionen ska vara

1. 50 procent av värdet på förmån av sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen, och

2. 30 procent av värdet på förmån av annat hushållsarbete.

Skatteavdraget ska som mest reduceras med *50 000* kronor per beskattningsår.	Skatteavdraget ska som mest reduceras med *75 000* kronor per beskattningsår. *I fråga om förmån av sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen ska dock skatteavdraget som mest reduceras med 50 000 kronor per beskattningsår.*

31 kap.

33 §[2]

Den som begär skattereduktion för hushållsarbete, gåva *eller* mikroproduktion av förnybar el enligt 67 kap. 11–*33* §§ inkomstskattelagen (1999:1229) ska lämna uppgift om underlaget för skattereduktionen.	Den som begär skattereduktion för hushållsarbete, gåva, mikroproduktion av förnybar el *eller installation av grön teknik* enligt 67 kap. 11–*45* §§ inkomstskattelagen (1999:1229) ska lämna uppgift om underlaget för skattereduktionen.

I fråga om förmån av sådant arbete som räknas som hushållsarbete enligt 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen ska även sådana uppgifter som avses i 9 a § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete lämnas.

56 kap.

9 §[3]

Efter att ett beslut om slutlig skatt har fattats ska Skatteverket beräkna om den som beslutet gäller ska betala skatt eller tillgodoräknas skatt (slutskatteberäkning).

Från den slutliga skatten ska avdrag göras för

1. debiterad F-skatt och särskild A-skatt,

2. avdragen A-skatt,

3. A-skatt som ska betalas på grund av beslut enligt 59 kap. 3 § andra stycket,

4. skatt som har förts över från en stat som Sverige har träffat överenskommelse med om att ta ut och föra över skatt,

5. skatt enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. som har betalats för den tid under beskattningsåret då den som beslutet gäller har varit obegränsat skattskyldig i Sverige,

[1] Senaste lydelse 2019:452.

[2] Senaste lydelse 2019:455.

[3] Senaste lydelse 2015:918.

6. skatt enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta som har betalats, om en begäran har gjorts enligt 4 § den lagen, och

7. skatt enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. som har betalats, om Skatteverket har meddelat beslut enligt 5 a § tredje stycket den lagen.

Till den slutliga skatten ska följande belopp läggas:

1. skatt som har betalats tillbaka enligt 64 kap. 5 § första stycket,

2. skatt som har förts över till en annan stat enligt 64 kap. 7 och 8 §§,

3. preliminär skattereduktion enligt 17 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete,

4. preliminär skattereduktion enligt 16 § lagen (2020:000) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik,

4. skattetillägg som har beslutats med anledning av beslut om slutlig skatt, och

5. förseningsavgift som har beslutats för att en inkomstdeklaration inte har kommit in i rätt tid.

5. skattetillägg som har beslutats med anledning av beslut om slutlig skatt, och

6. förseningsavgift som har beslutats för att en inkomstdeklaration inte har kommit in i rätt tid.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Lagen tillämpas första gången i fråga om skattepliktig förmån av hushållsarbete som kommit den skattskyldige till del efter den 31 december 2020.

3. Lagen tillämpas första gången i fråga om skattereduktion för installation av grön teknik på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

dels att 2, 3 och 5 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 11 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
I denna lag avses med	
– *e-vätskor*: vätskor som innehåller nikotin,	
	– *högkoncentrerade e-vätskor*: *e-vätskor med en koncentration nikotin som uppgår till minst 15 men inte överstiger 20 milligram per milliliter vätska,*
– *andra nikotinhaltiga produkter*: nikotinhaltiga produkter för användning i mun eller näsa, med undantag för e-vätskor och produkter som innehåller tobak och som är hänförliga till kapitel 24 i den lydelse av Kombinerade nomenklaturen (KN) enligt rådets förordning (EEG) 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan som gällde den 1 januari 2017,	
– *yrkesmässig aktivitet*: sådan aktivitet som utförs av	
1. en juridisk person, eller	
2. en enskild person om den avser varor som inte är avsedda för den enskildes eller dennes familjs personliga bruk,	
– *EU-land*: områden som tillhör Europeiska unionens punktskatteområde,	
– *tredjeland*: länder och områden utanför Europeiska unionens punktskatteområde,	
– *distansförsäljning*: försäljning där varorna transporteras till Sverige från ett annat EU-land av säljaren eller av någon annan för säljarens räkning och köpet inte är yrkesmässigt för köparen,	
– *förordning (EG) nr 1272/2008*: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 i den lydelse som gällde den 1 januari *2017*.	– *förordning (EG) nr 1272/2008*: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 i den lydelse som gällde den 1 januari *2020*.
Med *import* avses i denna lag införsel av skattepliktig vara till Sverige från tredjeland under förutsättning att varan inte omfattas av sådant suspensivt tullförfarande eller suspensivt tullarrangemang som avses i artikel 4.6 i rådets direktiv 2008/118/EG av den 16 december 2008 om allmänna regler för punktskatt och om upphävande av direktiv 92/12/EEG. Med import avses även att varan frisläpps från ett sådant förfarande eller arrangemang.	
Med *tullskuld* och *unionsvara* avses i denna lag detsamma som i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.	
3 §	
Skatt tas ut för e-vätskor med 2 000 kronor per liter vätska.	
	För högkoncentrerade e-vätskor ska skatt i stället för vad som anges i första stycket tas ut med 4 000 kronor per liter vätska.

5 §

Skatt enligt 3 och 4 §§ tas inte ut för

1. produkter som är klassificerade som narkotika enligt narkotikastrafflagen (1968:64) eller som hälsofarliga varor enligt lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor,

2. läkemedel som uppfyller kraven för att få säljas enligt 5 kap. 1 § läkemedelslagen (2015:315) eller medicintekniska produkter som får släppas ut på marknaden eller tas i bruk i Sverige enligt 9 § lagen (1993:584) om medicintekniska produkter,

3. produkter som är skattepliktiga enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, eller

4. produkter som vid klassificering och märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008 tillhör faroklassen akut toxicitet i farokategorierna 1, 2 eller 3.	4. produkter som vid klassificering och märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008 tillhör faroklassen akut toxicitet i farokategorierna 1, 2 eller 3, *med undantag för högkoncentrerade e-vätskor.*
	11 a §
	Från skattskyldighet enligt 11 § 1 b undantas e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter som fullständigt förstörts under tillsyn av Skatteverket.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Lagförslag framlagda i proposition 2020/21:14

1 Förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021, dels ändring i samma lag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021[1]

dels att lagen, som gäller till utgången av 2021, ska fortsätta att gälla,

dels att 3 a och 8 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken till lagen samt 3, 4 och 6 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lag om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag *under åren 2017–2021*	**Lag om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag**
	3 §[2]
Bestämmelserna i denna lag tillämpas på avgiftspliktig ersättning enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) som en arbetsgivare ger ut till en person som har anställts i en näringsverksamhet *efter den 31 mars 2016* under förutsättning att	Bestämmelserna i denna lag tillämpas på avgiftspliktig ersättning enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) som en arbetsgivare ger ut till en person som har anställts i en näringsverksamhet under förutsättning att arbetsgivaren sedan *den 1 januari 2017 eller sedan* verksamheten påbörjades och fram till dess anställningen påbörjas *är ett enmansföretag.*
1. arbetsgivaren *sedan den 1 januari 2016 och fram till dess att anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 § 1, eller*	
2. arbetsgivaren, om verksamheten är påbörjad efter den 1 januari 2016, sedan verksamheten påbörjades och fram till dess anställningen påbörjas *uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 § 1.*	

[1] Senaste lydelse av 3 a § 2017:1221.
[2] Senaste lydelse 2017:1221.

4 §[3]

Med ett enmansföretag avses i denna lag

1. en fysisk person som bedriver aktiv näringsverksamhet och som inte är skyldig att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen (2000:980) eller löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

2. ett aktiebolag som bedriver rörelse och som

a) inte är skyldigt att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen eller löneskatt enligt lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, eller

b) har en sådan skyldighet som avses i a men som gäller ersättning till endast en person som direkt eller indirekt äger andelar i aktiebolaget eller är närstående till en sådan person, och

3. ett handelsbolag med högst två delägare som bedriver aktiv näringsverksamhet och som inte är skyldigt att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen eller löneskatt enligt lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Ett företag som bedriver verksamhet utomlands är ett enmansföretag om det uppfyller villkoren i första stycket och inte i den utländska verksamheten har utgett ersättning, med undantag för sådan ersättning som avses i 2 b, som skulle ha medfört en skyldighet att betala arbetsgivaravgifter eller särskild löneskatt, om ersättningen hade utgetts för arbete i Sverige.

Vid bedömningen av om enmansföretaget har en sådan avgiftsskyldighet som avses i första stycket ska det bortses från sådana ersättningar till en och samma person som under *de tidsperioder* som avses i 3 *eller 3 a §§ sammanlagt* uppgår till högst 5 000 kronor.

Vid bedömningen av om enmansföretaget har en sådan avgiftsskyldighet som avses i första stycket ska det bortses från sådana ersättningar till en och samma person som under *den tidsperiod* som avses i 3 § uppgår till högst 5 000 kronor.

6 §[4]

Bestämmelserna i 5 § gäller inte

1. enmansföretag enligt 4 § 1 om anställningen avser en person som *sedan den 1 januari 2016* är eller har varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon närstående till arbetsgivaren, eller

Bestämmelserna i 5 § gäller inte

1. enmansföretag enligt 4 § 1 om anställningen avser en person som *under kalenderåret eller något av de tre föregående kalenderåren* är eller har varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon närstående till arbetsgivaren, eller

[3] Senaste lydelse 2017:1221.
[4] Senaste lydelse 2017:1221.

2. enmansföretag enligt 4 § 2 och 3	2. enmansföretag enligt 4 § 2 och 3
a) om anställningen avser en person som *sedan den 1 januari 2017* är eller har varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon närstående till en fysisk person som, direkt eller indirekt, äger del i enmansföretaget, eller	a) om anställningen avser en person som *under kalenderåret eller något av de tre föregående kalenderåren* är eller har varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon närstående till en fysisk person som, direkt eller indirekt, äger del i enmansföretaget, eller
b) om anställningen avser en person som *sedan den 1 januari 2017 eller därefter* är delägare eller företagsledare i enmansföretaget enligt bestämmelserna i 56 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) eller närstående till en sådan person.	b) om anställningen avser en person som *under kalenderåret eller något av de tre föregående kalenderåren* är delägare eller företagsledare i enmansföretaget enligt bestämmelserna i 56 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) eller närstående till en sådan person.

Bestämmelserna i 5 § gäller inte heller om arbetsgivaren redan har utgett ersättning som blivit föremål för särskild beräkning enligt denna lag i en annan näringsverksamhet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. Lagen tillämpas på ersättning som utges från och med den 1 januari 2021.
3. För arbetsgivare som avses i 4 § första stycket 1 och som efter den 31 mars 2016 men före lagens ikraftträdande har anställt en person i en näringsverksamhet gäller 3 § i den äldre lydelsen.
4. För arbetsgivare som avses i 4 § första stycket 2 eller 3 och som efter den 31 mars 2017 men före lagens ikraftträdande har anställt en person i en näringsverksamhet gäller den upphävda 3 a § i stället för 3 §.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	6 §[1]
Bestämmelser om särskilda avdrag från den allmänna löneavgiften finns i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980).	Bestämmelser om särskilda avdrag från den allmänna löneavgiften finns i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980). *Bestämmelser om särskild beräkning av löneavgift finns i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

[1] Senaste lydelse 2007:285.

3 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § socialavgiftslagen (2000:980) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
1 §[1]	
I denna lag finns bestämmelser om avgifter för finansiering av systemen för social trygghet (socialavgifter).	
Bestämmelser om avgifter för finansiering av ålderspensioneringen finns även i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.	
Bestämmelser om fördelning av socialavgifter finns i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter. Bestämmelser om särskilda avdrag från social-avgifterna finns i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och social-avgiftslagen (2000:980).	Bestämmelser om fördelning av socialavgifter finns i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter. Bestämmelser om särskilda avdrag från social-avgifterna finns i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och social-avgiftslagen (2000:980). *Bestämmelser om särskild beräkning av arbetsgivaravgifter finns i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

[1] Senaste lydelse 2007:284.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980)[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[2]	
Vid beräkning av den allmänna löneavgiften och arbetsgivaravgifterna ska ett särskilt avdrag göras, om den avgiftsskyldige har utgett avgiftspliktig ersättning för arbete utfört i näringsverksamhet vid ett fast driftställe i stödområdet eller för arbete i annan verksamhet som bedrivs av en ideell förening eller en stiftelse, vid en sådan plats i stödområdet som motsvarar ett fast driftställe. Med avgiftspliktig ersättning ska vid tillämpning av denna lag inte avses sådan ersättning på vilken endast ålderspensionsavgift ska betalas enligt 2 kap. 27 eller 28 § socialavgiftslagen (2000:980).	Vid beräkning av den allmänna löneavgiften och arbetsgivaravgifterna ska ett särskilt avdrag göras, om den avgiftsskyldige har utgett avgiftspliktig ersättning för arbete utfört i näringsverksamhet vid ett fast driftställe i stödområdet eller för arbete i annan verksamhet som bedrivs av en ideell förening eller en stiftelse, vid en sådan plats i stödområdet som motsvarar ett fast driftställe. Med avgiftspliktig ersättning ska vid tillämpning av denna lag inte avses sådan ersättning på vilken endast ålderspensionsavgift ska betalas enligt – 2 kap. 27 eller 28 § socialavgiftslagen (2000:980), *eller* *– 5 § lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag*.

Vid beräkning av den allmänna löneavgiften och egenavgifterna ska ett särskilt avdrag göras, om avgiftspliktig inkomst av näringsverksamhet från ett fast driftställe i stödområdet ingår i avgiftsunderlaget. Detta gäller dock inte den som enligt 3 kap. 15 eller 16 § socialavgiftslagen endast ska betala ålderspensionsavgift.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 2007:286.
[2] Senaste lydelse 2019:480.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. Lagen tillämpas på ersättning som utges från och med den 1 januari 2021.

5 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 26 kap. 19 f § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
26 kap.	
19 f §[1]	
Vid särskild beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt enligt 5 § lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag *under åren 2017–2021* ska utbetalaren lämna	Vid särskild beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt enligt 5 § lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag ska utbetalaren lämna

1. uppgift om annat stöd som har beviljats utbetalaren under beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren och som anses vara sådant stöd av mindre betydelse som avses i

– kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse,

– kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn, eller

– kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 av den 27 juni 2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn, och

2. de övriga uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna bedöma om särskild beräkning får göras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

[1] Senaste lydelse 2016:1075.

BILAGA 7

Utskottets lagförslag

1 Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
	5 kap.
	2 f §
Vid distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU till Sverige är varan omsatt inom landet om försändningen eller transporten till köparen avslutas här och mervärdesskatt för varorna ska redovisas enligt lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för distansförsäljning av varor och för tjänster.	Vid distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU till Sverige är varan omsatt inom landet om försändningen eller transporten till köparen avslutas här och mervärdesskatt för varorna ska redovisas enligt lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för distansförsäljning av varor och för tjänster *eller enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar den särskilda ordningen i artiklarna 369l–369x i rådets direktiv 2006/112/EG.*

Vid distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU till ett annat EU-land är varan omsatt inom landet om försändningen eller transporten till köparen avslutas här.

Vid distansförsäljning av varor importerade från ett land utanför EU till Sverige är dock varan omsatt utomlands om försändningen eller transporten till köparen avslutas i ett annat EU-land.

2 Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
1 §	
Denna lag innehåller bestämmelser om särskilda ordningar för beskattningsbara personer som omsätter varor och tjänster. De särskilda ordningarna är följande:	
1. *Tredjelandsordningen*, som avser	
– beskattningsbara personer som inte är etablerade inom EU om tjänsterna förvärvas av någon i ett EU-land som inte är en beskattningsbar person (4 a §),	
2. *Unionsordningen*, som avser	
– beskattningsbara personer som är etablerade i ett EU-land, om tjänsterna förvärvas av någon som inte är en beskattningsbar person och omsättningarna sker i ett annat EU-land (4 b §),	
– beskattningsbara personer som genomför unionsintern distansförsäljning av varor (4 c §), eller	
– beskattningsbara personer som omfattas av 6 kap. 10 § mervärdesskattelagen (1994:200), om omsättningarna sker inom landet enligt bestämmelserna i 5 kap. samma lag (4 d §),	
3. *Importordningen*, som avser	3. *Importordningen*, som avser
– beskattningsbara personer som antingen är etablerade inom EU eller företräds av en representant som är etablerad inom EU och som utför distansförsäljning av varor *importerade* från ett land utanför EU med ett verkligt värde på högst 150 euro (4 e §), eller	– beskattningsbara personer som antingen är etablerade inom EU eller företräds av en representant som är etablerad inom EU och som utför distansförsäljning av varor *som inte är punktskattepliktiga, och som importerats* från ett land utanför EU med ett verkligt värde på högst 150 euro (4 e §), eller
– beskattningsbara personer som är etablerade i ett land som anges i kommissionens genomförandeakt som antas med stöd av artikel 369m.3 i rådets direktiv 2006/112/EG och som bedriver distansförsäljning av varor från det landet (4 e §).	
Bestämmelser finns även i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 av den 15 mars 2011 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt	

system för mervärdesskatt, i lydelsen enligt. genomförandeförordning (EU) 2019/2026.

Denna lag innehåller också bestämmelser om ett särskilt förfarande för mervärdesskatt vid import (27–29 §§).

4 e §

Identifieringsbeslut ska fattas, om

1. den beskattningsbara personen

a) har sätet för sin ekonomiska verksamhet i Sverige eller, om denne inte har ett sådant säte inom EU, har ett fast etableringsställe här,

b) inte har sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe i Sverige eller i ett annat EU-land men företräds av en representant som har sätet för sin ekonomiska verksamhet i Sverige eller, om denne inte har ett sådant säte inom EU, ett fast etableringsställe här, eller

c) inte har sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe i Sverige eller i ett annat EU-land, men är etablerad i ett land som anges i kommissionens genomförandeakt som antas med stöd av artikel 369m.3 i rådets direktiv 2006/112/EG, och bedriver distansförsäljning av varor från det landet,

2. mervärdesskatten avser distansförsäljning av varor som *importerats* från ett land utanför EU enligt 2 kap. 1 k § mervärdesskattelagen (1994:200) i försändelser med ett verkligt värde på högst 150 euro,	2. mervärdesskatten avser distansförsäljning av varor *som inte är punktskattepliktiga, och* som importerats från ett land utanför EU enligt 2 kap. 1 k § mervärdesskattelagen (1994:200) i försändelser med ett verkligt värde på högst 150 euro,

3. omsättningarna ska beskattas i Sverige eller i ett annat EU-land,

4. det inte redan har fattats ett motsvarande, gällande identifieringsbeslut i ett annat EU-land,

5. den beskattningsbara personen eller representanten inte är bunden av ett identifieringsbeslut i ett annat EU-land enligt bestämmelser som i det EU-landet motsvarar artikel 369l.3 andra stycket i direktiv 2006/112/EG, och

6. den beskattningsbara personen eller representanten inte är utesluten från den särskilda ordningen enligt artikel 58b.1 i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2020:952) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 18 § inkomstskattelagen (1999:1229) i stället för lydelsen enligt lagen (2020:952) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2020:952	*Utskottets förslag*
	3 kap.
	18 §

Den som är begränsat skattskyldig är skattskyldig i

1. inkomstslaget tjänst för inkomster som anges i 5 § lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta med undantag för inkomster som anges i 6 § 3 och 4 samt 6 a § den lagen, om en begäran har gjorts enligt 4 § den lagen,
2. inkomstslaget tjänst eller näringsverksamhet för inkomster som anges i 7 § första stycket lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., om Skatteverket har meddelat beslut enligt 5 a § tredje stycket den lagen,
3. inkomstslaget näringsverksamhet för inkomst från ett fast driftställe eller en fastighet i Sverige,
4. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag på grund av att en näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige avyttras eller blir privatbostadsrätt,
5. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag för egenavgifter,
6. inkomstslaget näringsverksamhet för återförda avdrag för periodiseringsfond och expansionsfond, samt inkomstslaget näringsverksamhet eller kapital för återförda avdrag för ersättningsfond,
7. inkomstslaget näringsverksamhet för uttag eller utbetalning från ett skogskonto eller skogsskadekonto som avses i 21 kap.,
8. inkomstslaget kapital för ett positivt räntefördelningsbelopp som avser ett fast driftställe, en näringsfastighet i Sverige eller artistisk eller idrottslig verksamhet i Sverige,
9. inkomstslaget kapital för löpande inkomster av en privatbostads-fastighet eller en privatbostadsrätt i Sverige,
10. inkomstslaget kapital för kapitalvinst på en fastighet i Sverige eller på en privat- eller näringsbostadsrätt som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller en del av ett hus i Sverige,
11. inkomstslaget kapital för återfört uppskovsbelopp *samt schablonintäkt* enligt 47 kap.,

	11. inkomstslaget kapital för återfört uppskovsbelopp enligt 47 kap.,

12. inkomstslaget näringsverksamhet eller kapital för utdelning på andelar i svenska ekonomiska föreningar, och
13. inkomstslaget kapital för återfört investeraravdrag enligt 43 kap.

Ersättning i form av sådan royalty eller periodvis utgående avgift för att materiella eller immateriella tillgångar utnyttjas som ska räknas till

inkomstslaget näringsverksamhet ska anses som inkomst från ett fast driftställe i Sverige, om ersättningen kommer från en näringsverksamhet med ett fast driftställe här.

Skattskyldighet för inkomster som avses i första stycket 12 gäller inte för sådana begränsat skattskyldiga personer som avses i 17 § 2–4.

BILAGA 8

Konstitutionsutskottets yttrande 2020/21:KU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Konstitutionsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse ska uppgå till 15 907 564 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 16 130 respektive 16 643 miljoner kronor för utgiftsområde 1.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2021 höjs med 55 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 174 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del föreslår Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 97 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Ebba Busch m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 122 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslagen till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslagen till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	15 907 564	+55 000	−174 000	−97 000	+122 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 1

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	16 130	+55	−325	−93	+222
2023	16 643	+55	−530	−93	+222

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 3 november 2020

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Matheus Enholm (SD), Per-Arne Håkansson (S), Linda Modig (C), Ida Drougge (M), Fredrik Lindahl (SD), Laila Naraghi (S), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Tina Acketoft (L), Mikael Strandman (SD), Camilla Hansén (MP), Erik Ottoson (M), Jessica Wetterling (V) och Lars Jilmstad (M).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (M)

Karin Enström (M), Ida Drougge (M), Erik Ottoson (M) och Lars Jilmstad (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (SD)

Matheus Enholm (SD), Fredrik Lindahl (SD) och Mikael Strandman (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (V)

Jessica Wetterling (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (KD)

Tuve Skånberg (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

BILAGA 9

Skatteutskottets yttrande 2020/21:SkU1y

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor i regeringens proposition 2020/21:1 Budgetpropositionen för 2020 samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av detta avsnitt.

Utskottet har behandlat ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i yttrande 2020/21:SkU2y Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

I detta yttrande behandlar utskottet övriga frågor i det aktuella avsnittet. I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i propositionen och har ingen invändning mot de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisar. Utskottet tillstyrker också regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2021 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2022 och 2023.

Utskottets ställningstaganden innebär bl.a. följande ändringar på skatteområdet fr.o.m. den 1 januari 2021.

Det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förändras så att den skillnad i beskattning som jobbskatteavdraget medför i princip tas bort.

Rutavdraget utvidgas med flera nya tjänster och det sammanlagda taket för rut- och rotavdragen höjs från 50 000 kronor till 75 000 kronor per person och beskattningsår.

Beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete ska gälla omedelbart. Vidare ska anstånd med återbetalning av felaktigt utbetalda belopp kunna medges i vissa fall.

En ny skattereduktion för installation av grön teknik införs. Skattereduktionen ersätter stödet till fysiska personer enligt förordningen om statligt stöd till solceller, förordningen om bidrag till lagring av egenproducerad elenergi och förordningen om bidrag till privatpersoner för installation av laddningspunkt till elfordon.

En kostförmån för en hel dag ska beräknas till ett belopp, avrundat till närmast femtal kronor, som motsvarar 0,52 procent av prisbasbeloppet.

Uppskovsreglerna vid avyttring av en privatbostad ändras genom att schablonintäkten på uppskovsbeloppet avskaffas.

Skattenivån i lagen om skatt på energi höjs till 0,6 öre per kilowattimme för el som har förbrukats i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, datorhallar och yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet samt för el som har förbrukats för framställning av värme eller kyla som har levererats till sådana verksamheter.

Vid tillämpningen av reglerna om skattskyldighetens inträde för energiskatt på el, godkännande som frivilligt skattskyldig samt nedsättning av skatt på el som förbrukas vid spårbunden trafik ska infrastrukturförvaltare respektive spårinnehavare anses förbruka den el som förbrukas inom förvaltat järnvägsnät respektive innehavd spåranläggning.

Skattebefrielsen för andra skattepliktiga biobränslen för uppvärmning än biogas och biogasol avskaffas. En definition av begreppet biogasol införs i lagen om skatt på energi. Biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning befrias från energi- och koldioxidskatt.

För husbilar av fordonsår 2018 eller senare som blev skattepliktiga för första gången den 1 juli 2018 eller senare ska den tid som en avställning minst måste vara för att medföra lägre fordonsskatt sänkas från 15 till 4 dagar. Det gäller dock bara för avställningsperioder som påbörjas under de tre första åren från det att husbilen blir skattepliktig för första gången, dvs. under den tid då det förhöjda koldioxidbeloppet i bonus–malus-systemet tas ut.

Undantaget från beskattning för akut toxiska produkter begränsas så att det inte omfattar e-vätskor med en koncentration nikotin som uppgår till minst 15 men inte överstiger 20 milligram per milliliter vätska. E-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som har förstörts under tillsyn av Skatteverket ska inte utlösa skattskyldighet för lagerhållare.

Innehållsförteckning

Utskottets överväganden 5
Riktlinjer i skattepolitiken 5
Ytterligare skattesänkningar för personer över 65 år 19
Utvidgat rutavdrag och höjt tak för rutavdraget 22
Återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete 29
Skattereduktion för installation av grön teknik 32
Ändrad beräkning av förmånsvärdet för fri kost 38
Skattereduktion för förvärvsinkomster 39
Tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin 41
Utvidgad tidsgräns för expertskatt 42
Ändrade regler för kostförmån i särskilda fall 44
Justerad beräkning av bilförmån 45
Vissa ändrade åldersgränser i skatte- och socialavgiftssystemet 47
Bred skattesänkning för jobb och pension 48
Skiktgräns för statlig skatt 48
Jobbskatteavdrag 49
Reseavdrag m.m. 51
Personaloptioner 52
SINK-skatt 53
Gåvor till ideell verksamhet 54
Avgift till fackföreningar och arbetslöshetskassor 56
Skattereduktion för bosparande 57
Förmåner 58
Rotavdrag 60
Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden – regional skattereduktion 61
Avskaffad schablonintäkt på uppskovsbelopp 62
Kapitalvinst vid fastighetsförsäljning 63
Avdrag för ränteutgifter 65
Utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag 67
Sänkt beskattning av sparande på investeringssparkonto 71
Kapitalbeskattning, arvs- och gåvobeskattning m.m. 72
Fastighetsskatt och fastighetsavgift 74
Andrahandsuthyrning 76
Exitskatt 78
Tillfällig skattereduktion för investeringar 80
Justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto 82
Höjd skatt på finanssektorn 84
Ändrad bolagsbeskattning 84
Investeraravdrag 85
Avdrag för utbildningskostnader 86
Pausad BNP-indexering för drivmedel 88
Sänkt koldioxid- och energiskatt på bensin och diesel 89
Höjd energiskatt på viss elektrisk kraft 90
Elförbrukare vid spårbunden trafik 92

Avskaffad skattebefrielse för vissa biobränslen för uppvärmning 93
Skattebefrielse för biogasol som förbrukas för uppvärmning 95
Ändrade förutsättningar för skattebefrielse för biogas och biogasol 96
Slopad nedsättning av energiskatt på bränslen i vissa sektorer 98
Förstärkt och förenklad miljöstyrning i bonus–malus-systemet 99
Beskattning av tung vägtrafik 101
Förmånligare villkor för återbetalning av fordonsskatt för husbilar vid avställning 103
Trängselskatt i Marieholmstunneln 105
Utökad befrielse från energiskatt för egenproducerad el 106
Övriga miljöskatter 107
Beskattning av högkoncentrerade e-vätskor 109
Beskattning av övrig tobak 112
Höjd skatt på alkohol och tobak 113
Skatt på kemikalier i kläder och skor 114
Omvänd skattskyldighet vid omsättning av vissa varor 116
Övriga åtgärder inom skatteförfarandet 117
Folkräkning 119
Utvärdering av utjämningsordningen med Danmark 121
Lagförslagen 121
Offentliga sektorns skatteintäkter 122
Avvikande meningar 124
1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (M) 124
2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (SD) 126
3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (V) 128
4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (KD) 130

Utskottets överväganden

Riktlinjer i skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Moderaternas, Sverigedemokraternas, Vänsterpartiets och Kristdemokraternas förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 1 i denna del) att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Propositionen bygger på en politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna.

Regeringen framhåller att pandemin har drabbat Sverige och världen hårt. Erfarenheter från tidigare ekonomiska kriser tyder på att återhämtningen kommer att ta tid. För att så snabbt som möjligt ta Sverige ur lågkonjunkturen behövs enligt regeringen en expansiv finanspolitik även under de två kommande åren.

Regeringen avser att öka takten i klimatomställningen, stärka välfärden, förbättra företagens villkor och konkurrenskraft, se till att integrationen ska gå snabbare, bekämpa brotten och öka sammanhållningen mellan stad och land. Sverige ska jobba sig ur krisen och göra samhället bättre och mer hållbart än det var före pandemin.

Regeringen presenterar insatser för att stötta livskraftiga företag, bidra till att fler jobb skapas och stärka återstarten av ekonomin. Regeringen föreslår en skattereduktion för att stimulera och tidigarelägga näringslivets investeringar. Medel avsätts i budgeten för att förlänga omställningsstödet under maj–juli 2020, bl.a. för att hjälpa företag som bedriver säsongsverksamhet och är beroende av intäkterna från ett fåtal sommarmånader. Ett särskilt omsättningsstöd föreslås för enskilda näringsidkare. Regeringen avser att stärka hushållens köpkraft genom förslaget att skatten sänks på inkomster från arbete och socialförsäkringsförmåner, bl.a. inom ramen för den gröna skatteväxlingen.

En tillfällig skattereduktion på arbetsinkomster riktad till låginkomsttagare föreslås för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin.

Vidare föreslår regeringen att skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner utvidgas.

Regeringen anför att klimatomställningen medför goda möjligheter till jobb och företagande. Regeringen anser att svenska folkets engagemang för klimatomställningen ska bejakas och en skattereduktion för grön teknik införs. Klimat- och miljöforskningen ges förstärkta resurser. Den gröna skatteväxlingen fortsätter. Miljöskatter höjs, vilket kompenseras med sänkt skatt på jobb och företagande. Reduktionsplikten skärps och för att minska klimatutsläppen förlängs också satsningen på Klimatklivet.

Regeringen anser att miljöstyrningen i bonus–malus-systemet för lätta fordon bör förstärkas och förenklas.

Alla som har varit med och byggt upp vårt land ska enligt regeringen ha rätt till trygghet under ålderdomen. Regeringen föreslår därför att medel tillförs kommuner för att stärka äldreomsorgen. Det sista steget tas för att ta bort den återstående skillnaden i beskattning mellan pension och löneinkomst. Det innebär att skillnaden i beskattning enligt regeringens förslag kommer att vara borta den 1 januari 2023.

Regeringen anför vidare att legitimiteten i välfärdssystemen ska värnas. Skatte- och bidragsfusk undergräver förtroendet mellan människor och för samhället och särskilt allvarligt är det när missbruket är systematiskt eller om det finns en koppling till organiserad brottslighet. Regeringen föreslår därför att berörda myndigheter tillförs medel för att intensifiera arbetet med att motverka missbruket av välfärdssystemen och penningtvätt.

Genom att man stimulerar investeringar och tillväxt i svenska företag ökas enligt regeringen takten i den ekonomiska återstarten. För att stärka företagens konkurrenskraft behövs enligt regeringen åtgärder som stärker incitamenten att öka och tidigarelägga investeringar. Regeringen avser därför att föreslå en skattereduktion för investeringar. En sådan stimulans minskar kostnaden för tidigarelagda investeringar med ca 4 procent.

Skattesänkningar, bl.a. inom ramen för den gröna skatteväxlingen, på inkomster, pension och andra socialförsäkringsförmåner stärker enligt regeringen hushållens köpkraft, vilket bidrar till den ekonomiska återstarten. Vidare anför regeringen att pandemin har slagit hårt mot ungas möjlighet till anställning och extrajobb. Unga kvinnor har varit särskilt drabbade. Regeringen föreslår en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin.

För att stärka svenska företags konkurrenskraft kommer regeringen även att föreslå att skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner utvidgas från tre till fem år.

Vidare anför regeringen att nyttjandet av bostadsbeståndet ska förbättras för att människor ska kunna flytta dit jobben finns. Regeringen föreslår därför att schablonintäkten för uppskovsbelopp vid försäljning av privatbostäder ska avskaffas. De nya reglerna föreslås omfatta både befintliga och framtida uppskov. Syftet med ändringen är att öka rörligheten på bostadsmarknaden genom att minska inlåsningseffekter.

Regeringen föreslår vidare inom ramen för den gröna skatteväxlingen att nedsättningen av energiskatten på uppvärmningsbränslen som används inom industrin samt jord- och skogsbruk fasas ut.

Svenska folkets engagemang för klimatomställningen ska enligt regeringen bejakas. Regeringen föreslår att ett grönt avdrag för privatpersoner för installation av grön teknik som solceller, energilagring och laddningspunkter införs och att solcellsstödet förlängs för företag och kommuner. Dessutom föreslår regeringen att energiskatten sänks på bl.a. egenproducerad solel genom höjda effektgränser för undantag från energiskatt och utökad möjlighet till skatteavdrag. Regeringen föreslår också att medel fortsatt avsätts för den kommunala energi- och klimatrådgivningen.

Regeringen kommer under 2021 att förenkla och förstärka miljöstyrningen inom bonus–malus-systemet för lätta fordon.

Regeringen avser att föreslå att kraven på utsläppsminskningar för bensin och diesel successivt höjs till 2030 genom ökade reduktionsnivåer inom den s.k. reduktionsplikten. För att möta ökade pumppriser som kan följa av ökad inblandning av biodrivmedel föreslår regeringen att BNP-indexeringen av bensin och diesel pausas under 2021 och 2022. En kontrollstation för reduktionsplikten ska genomföras 2022. Dessutom föreslås justeringar av bilförmånen för att bättre spegla marknadsvärdet, vilket medför att beskattningen av de flesta fossildrivna förmånsbilarna ökar.

Regeringen avser också att föreslå att en skatt på kemikalier i kläder och skor införs 2022 för att påskynda en utfasning av ämnen som är särskilt farliga för människor och miljö.

Den gröna skatteväxlingen innebär att höjda miljöskatter växlas mot sänkt skatt på jobb och företagande. Målet är att den ska omfatta minst 15 miljarder kronor.

Regeringen anför att miljöskatteförändringar hittills har beslutats eller aviserats genom slopade skattenedsättningar för diesel i gruvindustriell verksamhet, uppvärmningsbränslen inom industrin, jord-, skogs- och vattenbruk samt viss fossil värmeproduktion, justeringar i förmånsvärden för personbilar och i bonus–malus-systemet, höjning och breddning av kemikalieskatten och införande av skatt på avfallsförbränning och plastbärkassar. Borttagandet av flygskatten har också stoppats. Skatteväxlingen har inte gjorts år för år. Inom denna gröna skatteväxling innebär det att miljöskattehöjningar och sänkningar av skatt på jobb och företag motsvarar varandra under mandatperioden. Hittills har sänkt skatt på jobb och företagande beslutats eller aviserats genom skattereduktion för boende i vissa kommuner som i sin helhet ingår i stödområde A eller B, utvidgad tidsgräns för expertskatt samt en del av skattereduktionen för förvärvsinkomster. Den offentligfinansiella effekten av skattereduktionen för förvärvsinkomster motsvarar effekten av ingångsavdragets varaktiga effekt plus en skattesänkning som är lika stor som de skattehöjningar inom ramen för den gröna skatteväxlingen som görs i regeringens budgetproposition plus en tidigareläggning av inkomstskattesänkningar inom ramen för grön skatteväxling. Avdrag har gjorts för den

utvidgade tidsgränsen för expertskatten. Den lagstiftning som ska tas fram inom ramen för denna åtgärd ska också inkludera den sänkta skatt på jobb och företagande på 3,48 miljarder kronor som aviserades i budgetpropositionen för 2020.

Tyngdpunkten för skattereduktionen för förvärvsinkomster i regeringens budgetproposition ligger enligt regeringen på låga och medelhöga inkomster och sänkningen är utformad på ett sätt som gör att alla som arbetar heltid får samma skattesänkning om 1 500 kronor 2021. Skattesänkningen växer under de kommande åren och kommer att gälla inkomster från såväl arbete och pension som andra socialförsäkringsförmåner.

Dessutom införs omvänd skattskyldighet för vissa varor i syfte att minska organiserat momsfusk. Regeringen föreslår också att Skatteverket ska tillföras medel för bekämpning av skattefusk och organiserad brottslighet och för insatser mot fel i folkbokföringen, bl.a. i form av bosättningsutredningar inklusive oannonserade fysiska kontrollbesök.

Motionerna

Moderaterna

Moderaterna föreslår i partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Moderaternas politik syftar till att bygga ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa samtidigt som man gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser samt reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta ökar välståndet i samhället och dessutom ökar skatteintäkterna som finansierar välfärden. När fler kommer i arbete ökar resurserna så att kortare köer i vården, mer kunskap i skolan, fler poliser i hela landet och ett Sverige som håller ihop kan säkerställas.

För Moderaterna är det tydligt att såväl en stor skattereform som en bidragsreform behöver genomföras. Utgångspunkten ska vara bättre villkor för företag och entreprenörer samt minskat regelkrångel. Det ska också löna sig bättre att arbeta, genom framför allt sänkt skatt på lägre inkomster och införandet av ett bidragstak.

Moderaterna vill sänka skatten för dem som arbetar eftersom det är rätt; det ökar sysselsättningen och det är rättvist att ansträngning lönar sig. Moderaternas budgetmotion innehåller därför en omfattande jobbskattereform där skattesänkningar utan syfte avskaffas för att i stället ge plats åt den enkla men effektiva principen att det alltid ska löna sig att arbeta i Sverige. Moderaterna är och har alltid varit för att skattetrycket sänks. Januaripartierna har sänkt eller vill sänka flera skatter och införa och förstärka ett stort antal skatteavdrag. Dessa förslag ökar dock komplexiteten i skattesystemet och väntas ge få nya jobb. Sysselsättningseffekten är mycket begränsad. Denna

politik med skattesänkningar utan syfte och skattehöjningar utan effekt vill Moderaterna stoppa. Moderaterna föreslår därför att ett antal av januaripartiernas skattesänkningar dras tillbaka samtidigt som en del av skattehöjningarna stoppas.

Förslaget om en skattereduktion i stödområde A och B gör enligt Moderaterna systemet mer komplext och förväntas inte leda till några nya jobb alls.

Förslaget om en tillfällig skattereduktion för att hantera arbetskostnader har enligt Moderaterna åtminstone två problem. Dels är skatten retroaktiv 2022 och kan varken förväntas bidra med en ekonomisk stimulans eller ökade drivkrafter att arbeta under 2021, dels fasas reduktionen ut tidigt, vilket leder till att många löntagare i ganska breda inkomstlägen får en högre marginalskatt.

Förvärvsavdraget beskrivs som både en stimulans och en jobbskapande åtgärd, men enligt Moderaterna är det dåligt konstruerat för båda syftena. Värre är dock att sänkningen inte ökar utbytet av att arbeta, eftersom skattesänkningen är lika stor för den som lever på bidrag som för den som arbetar. Jobbeffekterna bedöms därför vara mycket begränsade. Dessutom gör ett ytterligare avdrag att skattesystemet blir än mer komplicerat.

När det gäller förslaget om ett utvidgat rutavdrag framhåller Moderaterna att rutavdraget är en framgångsrik reform som gjort framförallt städtjänster i hemmet vita. Moderaterna är därför positiva till att taket i rutavdraget höjs ytterligare, till 75 000 kronor per person och år. Politiken ska dock vara försiktig när den utvidgar avdragsmöjligheterna och det ska finnas mycket goda skäl för att en tjänst ska gynnas. Skälen är enligt Moderaterna inte tillräckligt starka för de fyra tjänster som regeringen föreslår ska omfattas.

En tillfällig skattereduktion för investeringar träder inte i kraft förrän 2022 och riskerar att öka osäkerheten. En tillfällig reduktion under ett år kommer enligt Moderaterna heller inte att göra särskilt stor skillnad. Moderaterna föreslår därför en permanent sänkning av bolagsskatten med 1 procent för att öka de privata investeringarna. Att företag väljer att etablera sig i Sverige och att de företag som är etablerade här har tillgång till kapital och kompetens är avgörande för det svenska välståndet. Villkoren för att starta företag och få dem att växa och expandera behöver vara goda för att fler ska våga lämna trygga och välbetalda jobb för att starta företag. Bolagsskatter och kapitalskatter behöver vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige.

Moderaterna föreslår en förstärkning av jobbskatteavdraget med 24 miljarder kronor som innebär sänkt skatt för alla som jobbar, med fokus på låga och medelstora inkomster. Alla som jobbar får sänkt skatt och alla som jobbar heltid får en skattesänkning på mellan 400 och 550 kronor. Förstärkningen av jobbskatteavdraget innebär enligt Moderaterna, till skillnad från de inkomstskattesänkningar som föreslås i budgetpropositionen, att utbyte av att gå från bidrag till arbete ökar, också på sikt.

Moderaterna vill vidare ta bort den klyfta i beskattning som regeringen i sin budget har skapat mellan pensionärer och löntagare och sänka skatten för pensionärer i samma utsträckning som det jobbskatteavdrag som föreslås. Detta innebär att den som har en pension på 20 000 kronor i månaden får en skattesänkning på 400 kronor per månad. Moderaternas skattesänkning är fyra gånger så stor som regeringens skattesänkning och omfattar nära 10 miljarder kronor. Den som ett helt arbetsliv varit med och byggt Sverige måste känna att det har lönat sig och att pensionen räcker till. En starkare ekonomi och fler i arbete skapar förutsättningar för en positiv utveckling av pensionerna.

Moderaterna menar att en expansiv statlig budgetpolitik med sänkta skatter inte får motverkas av skattehöjningar på kommunal nivå. Moderaterna vill därför komplettera den expansiva ekonomiska politiken, med bl.a. permanent höjda statsbidrag till kommunerna, med ett kommunalt skattehöjarstopp så att inte kommunala skattehöjningar framöver knäcker återhämtningen och förvärrar arbetslösheten.

Moderaterna säger nej till en bankskatt.

Möjligheterna för arbetsgivare att investera i sina anställdas utbildning behöver förbättras. Moderaterna vill därför införa en skattelättnad för företag som köper utbildning till sina anställda så att det blir mindre kostnadskrävande att investera i sina medarbetare.

Moderaterna föreslår också att ränteavdrag för lån utan säkerhet ska avskaffas.

För Moderaterna är det självklart att man måste kunna bo och jobba i hela Sverige. Då kan inte politiken göra det svårt och dyrt att bo utanför tunnelbanenätet och storstädernas kollektivtrafik. Den gröna omställningen kräver en effektiv miljö- och klimatpolitik som tar sig an de verkligt stora frågorna. Moderaterna föreslår därför sänkt skatt på bensin och diesel med en krona per liter.

Moderaterna vill ersätta bonus–malus-systemet med ett mer effektivt styrmedel för att minska utsläppen från bilar och avvisar regeringens förslag om skärpt bonus–malus.

Enligt Moderaterna bör flygskatten pausas och regeringens förslag om att försämra bilförmånen avvisas.

Plastpåseskatten har inneburit en kraftig fördyring av kostnaden för vissa plastpåsar. Det har inneburit en betydande minskning av användningen av de plastpåsar som beskattas. Skatten ger enligt Moderaterna mycket mindre intäkter än vad som förutsågs, medan miljöeffekten är försumbar eller negativ. Moderaterna tar därför bort platspåseskatten i sin budgetmotion.

Moderaterna avvisar regeringens förslag om att det ska införas en särskild skatt på försäljningen av kläder och skor. Liksom plastpåseskatten är förslaget enligt Moderaterna ett exempel på ineffektiv symbolpolitik som slår mot vanligt folk och mot handlare som redan har en tuff situation till följd av coronakrisen.

Den nedsatta momsen för naturguider och för mindre reparationer ökar enligt Moderaterna komplexiteten i skattesystemet och gynnar branscher som

har påverkats positivt av coronakrisen. Moderaterna anser inte att en differentierad momssats för specifika branscher ska införas eftersom det inte är politikens uppgift att peka ut vilka branscher som ska växa. Därför vill Moderaterna återställa momsen på dessa tjänster till 25 procent.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverigedemokraterna är ett tillväxt- och välfärdsvänligt parti. Välstånd genereras genom arbete, vilket stimuleras genom ett dämpat skattetryck. Samtidigt har samhället stora gemensamma behov, vilka kräver finansiering. Debatten om skattenivåer i en inrikespolitisk, svensk kontext har ofta varit mer polariserad än de sakpolitiska skillnaderna. Även om höger och vänster har olika ideologiska utgångspunkter är inte skillnaden i förd politik enorm.

Sverigedemokraterna anför vidare att partiets ideologiska profil i första hand handlar om vad pengarna ska användas till, nationens och medborgarnas bästa. Det är viktigt att upprätthålla skattebetalarnas respekt för den offentliga ekonomin, och om skattemedel förslösas blir effekten den motsatta.

Sverigedemokraterna står för en pragmatisk, avvägd skattepolitik som understryker solidaritet och nationell sammanhållning, samtidigt som den som arbetar ska kunna känna en trygghet i att inte bli beskattad mer än vad som verkligen behövs.

Sverigedemokraterna föreslår att avdraget för arbetskostnaden vid renovering, ombyggnad och tillbyggnad, rotavdraget, ska höjas från 30 procent till 50 procent under 2021. Att höja rotavdraget skulle enligt Sverigedemokraterna högst sannolikt öka efterfrågan på rotrelaterade varor och tjänster och således fungera som en effektiv stimulansåtgärd till den svenska byggindustrin, med omkringliggande tjänster och leverantörer.

Milersättningen bör enligt Sverigedemokraterna höjas från 18,50 kronor per mil till 23,50 kronor per mil. Ersättningen har legat på denna nivå sedan 2007, då den ökade med 50 öre.

Sverigedemokraterna säger nej till de förändringar av det befintliga reseavdraget som har föreslagits i januariöverenskommelsen. Förslaget medför fördyringar för personer boende utanför tätorter med långa resor till arbetsplatsen.

Skatteskillnaden mellan inkomstslagen tjänst och pension ska utjämnas, och Sverigedemokraterna avvisar därför förslaget om en återinförd pensionärsskatt.

Garantipensionen ska höjas med 800 kronor per månad. Den föreslagna åtgärden syftar enligt Sverigedemokraterna inte enbart till att stärka socioekonomiskt svaga grupper bland äldre utan medför även en jämställdhetsreform: bland äldre kvinnor uppbär ungefär varannan kvinna garantipension medan motsvarande siffra för äldre män uppgår till mer modesta 15 procent.

Sverigedemokraterna anför att boende i utlandet som är skattskyldiga i Sverige ofta behöver betala en privat vårdförsäkring, beroende på vilket land de bor i, samtidigt som de inte nyttjar svensk välfärd i någon större utsträckning. Den särskilda inkomstskatten för personer som är bosatta utomlands bör därför återställas från 25 procent till tidigare 20 procent.

Regeringens förslag om ett kraftigt ökat förmånsvärde innebär att ett antal arbetstagare som i många fall är beroende av bilen får en kraftigt höjd skatt. Sverigedemokraterna avvisar förslaget om en justerad förmånsbeskattning av tjänstebil.

Förmånsbeskattningen av privata sjukvårdsförsäkringar bör avskaffas. Privata sjukvårdsförsäkringar som ger tillgång till privat sjukvård vid sidan av den ordinarie offentliga vården har medfört en avlastning från vårdköerna och från regionerna i den nu rådande situationen.

Vidare föreslås en utredning av möjligheten att höja pensionsavsättningarna inom arbetsgivaravgiften, samtidigt som den allmänna löneavgiften sänks i motsvarande grad för att bibehålla kostnadsneutralitet för företagarna, så att pensionsåldern kan återgå till den tidigare nivån.

Sverigedemokraterna föreslår också ett system för privat pensionssparande, där man inte gör något skatteavdrag vid själva insättningarna och inte heller drabbas av kapitalvinstbeskattning när man säljer exempelvis fonder eller aktier utan i stället betalar en väldigt låg schablonskatt. Förslaget är att denna schablonbeskattning uppgår till 15 procent av föregående års statslåneränta.

Sverigedemokraterna föreslår vidare att skatten på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar ska återställas till nivån före regeringens senaste höjning från 0,75 till 1 procent.

Sverigedemokraterna föreslår också att en utfasning av ränteavdragen med 1 procentenhet per år under fem års tid, 2021–2025, ska påbörjas.

Pensionärer eller de som uppbär sjuk- eller aktivitetsersättning har en begränsning av hur mycket av inkomsten som de ska behöva betala i fastighetsavgift. Taket på fastighetsavgiften för småhus ska därför sänkas från 4 till 3 procent av inkomsten även för pensionärer och utsatta grupper.

Den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder bör avskaffas genom att dessa bostäder klassificeras som elevhem.

Sverigedemokraterna föreslår vidare att schablonavdraget för andrahandsuthyrning ska höjas från 40 000 till 60 000 kronor per år.

Indexuppräkningen drabbar dem som har långt att pendla till jobbet och dem som bor utanför tätorter utan rimliga kollektiva transportsätt. Effekten är mest kännbar för socioekonomiskt svagare grupper. Sverigedemokraterna föreslår därför att indexuppräkningen på bensin- och dieselskatten ska avskaffas.

Sverigedemokraterna föreslår också att reduktionsplikten ska sänkas till 5 procent för diesel och 2 procent för bensin, att beskattningen av MK3 och MK1 (olika dieselkvaliteter) ska likställas samt att alla kvarvarande skattelättnader i fråga om biodrivmedel ska avskaffas. Sverigedemokraterna menar att förslaget banar väg för ett starkare miljöfokus med högre krav, så att man

kan fortsätta att använda inhemskt producerade biodrivmedel med hög miljöprestanda, medan miljömässigt sämre importerade alternativ kan exkluderas från den svenska drivmedelsmarknaden.

Sverigedemokraterna föreslår att skatten på diesel för jord- och skogsbruksändamål ska sänkas till den danska nivån som är 10,2 öre per liter.

Den särskilda punktskatten på avfallsförbränning ska avskaffas eftersom den inte vare sig på ett kostnadseffektivt eller verkningsfullt sätt styr mot en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering.

Bonus–malus-systemet för personbilar ska likaså avskaffas eftersom systemet i realiteten innebär att pengar överförs från familjer, ofta på landsbygden, som behöver något större fordon, till höginkomsttagare i tätorter.

För att öka incitamenten att välja ett annat färdmedel föreslår Sverigedemokraterna att trängselskatten ska pausas under det första halvåret 2021.

För att svensk flygindustri ska kunna konkurrera på marknadsmässiga villkor föreslår Sverigedemokraterna vidare att flygskatten ska avskaffas.

Den s.k. kemikalieskatten, dvs. skatten på elektronikprodukter, ska avskaffas. Kemikalieskatten är enligt Sverigedemokraterna skadlig för näringslivet och leder till lägre intäkter och svagare förutsättningar för industriell utveckling och detaljhandel i Sverige.

Sedan den särskilda punktskatten på plastpåsar infördes har bruket av beskattade plastbärkassar minskat kraftigt. Parallellt med det har användningen av obeskattade avfallspåsar av plast och papperspåsar – produkter som är sämre ur miljösynpunkt – ökat. Sverigedemokraterna föreslår därför att även skatten på plastpåsar ska avskaffas.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att trygga välfärden, öka jämlikheten, få fler människor i arbete och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft och fördelas efter behov. Skatteflykt och skattebrott ska bekämpas kraftfullt och principen om lika skatt vid lika inkomst ska återupprättas.

Vid utformningen av skattepolitiken efter krisens akuta fas måste de som har gynnats av krispolitiken vara med och finansiera nödvändiga satsningar på välfärden och den gröna omställningen av ekonomin som snabbt måste till för att möta klimatkrisen. Vänsterpartiet lägger därför i sin motion förslag på en rad skärpningar av kapital- och egendomsskatterna. Vänsterpartiet föreslår också en extra välfärdsskatt på inkomster över 85 000 kronor i månaden och sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare. Sverige har gått från att vara ett av de länder vars skattesystem omfördelar mest till att ha det minst omfördelande skattesystemet inom EU:s 15 kärnländer. En viktig orsak till de ökade

klyftorna är hur det svenska skattesystemet har utvecklats. Det är hög tid att de rikaste får betala och bidra till det gemensamma. Därför föreslår Vänsterpartiet i sin motion en ökad beskattning av kapital, bl.a. genom förmögenhetsskatt och arvsbeskattning, och en ökad progressivitet gällande inkomstskatten. Genom höjda skatter omfördelar man privat konsumtion till offentlig konsumtion. På så sätt omfördelas också makt och resurser, och det gemensammas del av ekonomin ökar.

Vänsterpartiet lägger förslag om att helt sluta skatteklyftan för alla inkomster. De medel som regeringen anslår till ett nytt jobbskatteavdrag använder Vänsterpartiet för att sänka skatten lika mycket i kronor på alla inkomster upp till 30 000 kronor per månad. Denna skattereduktion föreslås vara utfasad vid inkomster över 40 000 kronor per månad.

Det bör införas en skattereduktion på 25 procent för fackföreningsavgifter och för avgifter till arbetslöshetskassorna. Skattereduktionen för hushållsnära tjänster ska avskaffas, liksom skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer.

Vänsterpartiet anser att bolagsskatten bör återgå till 22 procent, men av konjunkturella skäl föreslår man att skattehöjningen skjuts fram till 2022. För att stimulera till nya investeringar och tidigarelägga planerade investeringar föreslår regeringen i budgetpropositionen att en tillfällig skattereduktion för investeringar införs. Företagens investeringar bör stimuleras i det nuvarande osäkra ekonomiska läget, men skattereduktionen bör begränsas till små- och medelstora företag.

Vänsterpartiet avstyrker förslaget om nya regler för koncernbidragsspärrade underskott m.m. Lagrådsremissen Förändrade skatteregler för delägare i fåmansföretag innehöll olika förslag i syfte att minska inkomstomvandlingen, bl.a. en höjd skattesats för utdelning och kapitalvinst, och 3:12-reglerna bör i ett första steg reformeras i enlighet med de remitterade förslagen.

Vänsterpartiets principiella hållning är att fastigheter är tillgångar som ska beskattas eftersom fastigheter är en viktig och stabil skattebas. Den kommunala fastighetsavgiften bör kompletteras med en statlig fastighetsskatt.

I likhet med vad som finns i många OECD-länder bör en arvs- och gåvoskatt införas i Sverige, med ett fribelopp på 3 miljoner kronor. Skatten på stora aktieutdelningar och kapitalvinster på värdepappersförsäljning bör höjas. Av konjunkturella skäl bör avtrappningen av ränteavdragen införas först 2022. Avdragsrätten för ränteutgifter begränsas till maximalt 100 000 kronor.

En exitskatt bör införas i enlighet med det förslag som Skatteverket har tagit fram.

Av fördelningspolitiska skäl bör investeraravdraget avskaffas.

En beskattning av konstgödsel i likhet med den som avskaffades 2009 bör införas, men med en något högre beskattning på kvävekomponenten för att minska läckaget av kväve. Skattesatsen på kväve bör höjas med 10 procent jämfört med den gamla skatten.

Under 2017 sänktes energiskatten för datorhallar i Sverige. Enligt Vänsterpartiet finns det rimligare sätt att använda dessa resurser och därmed avvisas energiskatteavdraget för datorhallar.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Kristdemokraterna vill se ökad lönsamhet i att arbeta och ett lägre skattetryck och har därför flera förslag på sänkta skatter för breda löntagargrupper, pensionärer, barnfamiljer och dem som har svårare att komma in på arbetsmarknaden. Partiets skatteförslag minskar marginaleffekterna för dem som går från bidrag och ersättningar till arbete och ökar drivkrafterna till högre utbildning. Kristdemokraterna föreslår en bred skattesänkning för alla hushåll. För att göra det mer lönsamt att arbeta och att ha arbetat är skattesänkningen konstruerad så att de som jobbar och de som är pensionärer får dubbelt så stor skattelättnad som de som har försäkringsinkomster. Hushållen kompenseras flera gånger om för de högre kostnader för bostadslån som uppstår med något sänkta ränteavdrag i och med Kristdemokraternas föreslagna skattereduktion och andra lättnader.

Med Kristdemokraternas förslag får personer med arbetsinkomster, pension och näringsinkomster en skattesänkning på ca 0,63 procent av inkomsten upp till 42 400 kronor. Det innebär upp till 265 kronor per person i skattesänkning. För en genomsnittlig inkomst på 32 000 kronor innebär det en skattelättnad på 200 kronor i månaden. Men även personer som inte uppbär arbetsinkomst omfattas av förslaget på skattelättnad. För dem med arbetslöshetsförsäkring, föräldrapenning eller sjuk- och aktivitetsersättning är skattesänkningen hälften så stor, dvs. 0,32 procent av inkomsten. På det här sättet får både arbetstagare och de som uppbär ersättningar eller bidrag en skattesänkning, men den är större för arbetstagaren, vilket bidrar till att göra det mer lönsamt att arbeta.

Regeringens förslag till skattesänkningar för hushållen, ett tillfälligt jobbskatteavdrag och en skattereduktion för förvärvsinkomster avvisas till förmån för Kristdemokraternas egna förslag.

Kristdemokraterna föreslår i budgeten för 2021 en ytterligare höjd brytpunkt för statlig inkomstskatt. Under 2020 uppgår brytpunkten till 43 600 kronor. Med regeringens politik höjs denna gräns till 44 750 kronor genom höjningen av prisbasbeloppet. Gränsen behöver höjas mer för att fler inkomsttagare ska slippa omkring 50 procents marginalskatt. Därför bör brytpunkten höjas för när statlig inkomstskatt börjar betalas till 46 000 kronor i månadsinkomst. Det innebär 250 kronor per månad i sänkt skatt för ungefär en miljon löntagare.

För att stärka barnfamiljernas ekonomi föreslås ett jobbskatteavdrag på en fast nivå för föräldrar. Kristdemokraterna kallar skattesänkningen jobbskatteavdrag eftersom den riktar sig till föräldrar som förvärvsarbetar på samma vis

som det jobbskatteavdrag som alliansregeringen införde i flera steg fr.o.m. 2007. Jobbskatteavdraget för föräldrar är dock en fast skattereduktion som initialt uppgår till 100 kronor per vårdnadshavare och månad.

I den kristdemokratiska och moderata budget för 2019 som vann riksdagens bifall fördubblades taket för rutavdraget i ett första steg, för att sedan höjas till 75 000 kronor och omfatta fler tjänster. Kristdemokraterna menar att plantering, matlagning och gravvård bör tillföras till de tjänster som inkluderas i avdraget.

En skattereduktion för a-kasseavgiften införs. Skattereduktionen uppgår till 20 procent av avgiften till a-kassan och regleras som en reduktion av skatten på arbetsinkomster.

Vidare föreslås dubbla jobbskatteavdrag för utsatta grupper på arbetsmarknaden och ett extra förhöjt jobbskatteavdrag för personer över 69 år.

Kristdemokraterna föreslår också mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag, och man vill se mer omfattande möjligheter för företagen att använda incitamentsprogram.

Det bör införas ett förmånligt bosparande som förval för alla unga mellan 18 och 34 år med inkomst av tjänst, där ett skatteavdrag ingår de första 60 månaderna när personen tjänar 12 000 kronor eller mer per månad.

Kristdemokraterna satsar 400 miljoner kronor per år på att höja milersättningen i reseavdraget till 22 kronor eftersom avstånden är stora i många lands- och glesbygdsområden och tillgången till kollektivtrafik knapp. Samtidigt föreslår partiet att taket för avdragsgränsen höjs till 13 000 kronor, vilket särskilt riktas till den grupp som har långa pendlingsavstånd.

I budgetpropositionen föreslår regeringen ett höjt förmånsvärde på bilar. Dagens förmånssystem snedvrider emellertid valet mellan privatägd bil och förmånsbil, samtidigt som många inte har möjlighet att få en förmånsbil via sin arbetsgivare. Eftersom möjligheten till förmånsbil är viktig för många småföretagare, och en stor del av nybilsförsäljningen sker via förmånssystemet, finns det skäl att inte förändra systemet för snabbt utan se till att förändringar görs på ett klokt sätt och också balanseras med andra åtgärder. Kristdemokraterna föreslår därför att en större del av skattehöjningen betalas av dem som har förmånsbilar värda över 7,5 prisbasbelopp, ca 356 000 kronor.

Skatten på ersättningar till funktionärer i ideella organisationer bör sänkas.

Det bör tillsättas en utredning som syftar till att gåvor till fler typer av organisationer ska berättiga till reduktionen och att den undre beloppsgränsen för varje enskild gåva ska sänkas. Beloppsgränserna för gåvoskatteavdraget bör också höjas, och utredningen bör även studera denna fråga. Beloppsgränsen bör höjas till 12 000 kronor.

Kristdemokraterna säger nej till sänkt inkomstskatt för boende i stödområde A och B eftersom det strider mot principen om enhetlig beskattning. I stället bör inkomstskatterna sänkas för alla.

Beskattningen av ägarlägenheter skiljer sig åt från bostadsrättsbeskattningen. En ägarlägenhet beskattas som ett småhus, vilket innebär 0,75 procent av taxeringsvärdet med ett tak på drygt 7 000 kronor. Bostadsrätter beskattas

samtidigt bara till 0,3 procent och med max 1 350 kronor per år. Kristdemokraterna anser att skatteorättvisan mellan bostadsrätter och ägarlägenheter bör tas bort genom att ägarlägenheter beskattas som bostadsrätter och inte som småhus.

Ränteavdraget bör sänkas med 1,2 procentenheter per år, vilket motsvarar en avtrappningstakt på 25 år. Taket för den högre nivån av ränteavdrag bör sänkas från 100 000 kronor till 75 000 kronor per år.

Kristdemokraterna hade helst velat se ett förslag som såg till helheten av flyttskatterna och som bättre beaktade generationsfrågor och jämförbarhet med andra latenta skatteskulder men ställer sig bakom förslaget om att avskaffa uppskovsräntan.

Den skatt på plastbärkassar som infördes i föregående budgetproposition bör avskaffas, anser Kristdemokraterna.

Även avfallsförbränningsskatten bör avskaffas eftersom den har kantats av tillämpningsproblem och missar sitt miljöfrämjande syfte.

Från 2022 avser regeringen att införa en kemikalieskatt på kläder och skor. Kristdemokraterna säger nej till att införa den.

För att påskynda uppgraderingen av den svenska personbilsflottan underifrån, så att trafiksäkerheten och miljön bättre främjas, föreslår Kristdemokraterna en höjning av fordonsskatten på äldre bilar i trafik i kombination med en skrotningspremie.

Reklamskatten för ideella föreningar bör avskaffas, vilket stärker föreningslivet och ger föreningar bättre förutsättningar att fokusera resurserna på kärnverksamheten som ofta kommer barn, unga och äldre till del.

Kristdemokraterna föreslår en skattenedsättning på dieselbränsle i jordbrukssektorn på 3 kronor per liter. Ett villkor för att få ta del av sänkningen ska vara att jordbrukaren i fråga till minst 30 procent använder icke-fossilt bränsle.

För att stödja flygnäringens återhämtning i spåren av pandemin bör flygskatten tas bort under nästa år.

Regeringen har infört ett bonus–malus-system där miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid får en bonus vid inköpstillfället medan fordon med höga utsläpp av koldioxid får högre skatt. Det är i grunden bra att styra mot val av mer miljövänliga bilar vid inköpstillfället, men regeringen genomför en skärpning av systemet i budgetpropositionen som Kristdemokraterna anser delvis bör avvisas. Skälet till detta är att konsekvenserna av förslaget enligt Kristdemokraterna blir en alltför stor skillnad i hur exempelvis hybridbilar behandlas jämfört med helt eldrivna fordon. Systemet riskerar också att fördröja en förnyelse av fordonsparken då begagnade bilar som inte är miljöbilar blir billigare att äga i förhållande till nya bilar som beläggs med malus. Det finns också tecken på att elbilar som har subventionerats via bonus–malus-systemet senare exporteras och därmed inte bidrar till minskade utsläpp i Sverige. Kristdemokraterna halverar därför den aviserade malus-effekten och genomför inte de föreslagna skärpningarna för att uppnå bonus.

Den tunga vägtrafiken är en stor källa till koldioxidutsläpp. I dagsläget beskattas den tunga vägtrafikens negativa klimat- och miljöpåverkan samt vägslitage huvudsakligen när bränsle tankas. En nackdel med detta system är att kostnaden blir olika för exempelvis olika lastbilar beroende på var de tankar sin diesel. Den nuvarande beskattningsmodellen bör ersättas med en modell som tar hänsyn till fordonets miljöbelastning i hela trafiksystemet när det körs. Modellen måste ta hänsyn till stad och land, trängsel, tid på dygnet samt fordonens miljöpåverkan. Den nya beskattningsmodellen kan först prövas för de tunga godstransporterna och därefter utökas till att även omfatta personbilar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att pandemin har drabbat Sverige hårt. Utskottet välkomnar att regeringen ökar takten i fråga om att bl.a. stärka välfärden, att förbättra företagens villkor och konkurrenskraft och främja klimatomställningen.

För att stötta livskraftiga företag, bidra till att fler jobb skapas och stärka återstarten av ekonomin görs i regeringens budget flera insatser riktade till företag, vilket utskottet också välkomnar.

Med regeringen förslag stärks hushållens köpkraft genom att skatten sänks på inkomster från arbete och socialförsäkringsförmåner, bl.a. inom ramen för den gröna skatteväxlingen. En tillfällig skattereduktion på arbetsinkomster riktad till låginkomsttagare införs för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin. Vidare kommer skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner att utvidgas.

Inom ramen för den gröna skatteväxlingen höjs miljöskatter, vilket kompenseras med sänkt skatt på jobb och företagande.

Under de senaste åren har skatten för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år stegvis sänkts, i syfte att successivt ta bort skillnaden i beskattning mellan pension och löneinkomst. Eftersom det fortfarande finns en skillnad i beskattning mellan löneinkomst och pension i vissa inkomstintervall finns det skäl att sluta den återstående skatteklyftan.

Att subventionen till investeringar i grön teknik görs till en rättighet genom ett avdrag som är oberoende av anslag kan medföra en starkare stimulanseffekt än vad som har varit fallet med det nuvarande investeringsstödet för solceller.

Till följd av bl.a. den gröna skatteväxlingen bör en skattereduktion för fysiska personer med förvärvsinkomster införas.

Utskottet anser det rimligt att en kostförmån beräknas utifrån ett mått som speglar det allmänna prisläget och beräknas med utgångspunkt i prisbasbeloppet.

Schablonberäkningen för att fastställa värdet av en bilförmån bör justeras för att bättre spegla kostnaden av privat bilinnehav och för att inte premiera innehav av fossildrivna bilar.

För att människor ska kunna flytta dit jobben finns behöver nyttjandet av bostadsbeståndet förbättras. Utskottet välkomnar därför att schablonintäkten för uppskovsbelopp vid försäljning av privatbostäder avskaffas.

Vidare anser utskottet att det är angeläget att skattereglerna är hållbara och försvarbara i ett EU-rättsligt perspektiv. Därför bör bl.a. skattebefrielsen för andra skattepliktiga biobränslen för uppvärmning än biogas och biogasol förändras.

Nedsättningen av energiskatt för bränslen som förbrukas för andra ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet och i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet bör slopas.

Andelen laddbara bilar i nybilsförsäljningen ökar just nu snabbt, vilket är positivt för omställningen av fordonsflottan och en indikation på att den tekniska utvecklingen går framåt. Därför behöver bonus–malus-systemet kontinuerligt anpassas i takt med den tekniska utvecklingen.

Utskottet ställer sig med det anförda bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena. I det följande går utskottet närmare in på de skatteförslag och bedömningar som ingår i de olika budgetalternativen.

Ytterligare skattesänkningar för personer över 65 år

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att det särskilda grundavdragsbeloppet höjs för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan ca 213 000 och 1 418 000 kronor per år. För dem med inkomster över ca 1 423 000 kronor per år minskas det förhöjda grundavdraget. För personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och har inkomster över ca 1 680 000 kronor per år ska grundavdraget inte höjas.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 24) att det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förändras så att den skillnad i beskattning som jobbskatteavdraget medför i princip tas bort. Det innebär att det särskilda grundavdragsbeloppet höjs för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan ca 213 000 och 1 418 000 kronor per år. För dem med inkomster över ca 1 423 000 kronor per år minskas det förhöjda grundavdraget. För personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och har inkomster över ca 1 680 000 kronor per år ska grundavdraget inte höjas.

För årsinkomster under 2,72 prisbasbelopp (ca 129 000 kronor) är det nuvarande förhöjda grundavdraget generösare än jobbskatteavdraget för personer under 65 år. Detsamma gäller för årsinkomster som överstiger ca 29,9 prisbasbelopp (drygt 1 440 000 kronor). För inkomster mellan 2,72 och 4,45 prisbasbelopp (131 400–215 000 kronor) är det förhöjda grundavdraget och jobbskatteavdraget ungefär lika stora och för inkomster mellan 4,45 och 29,75 prisbasbelopp är jobbskatteavdraget mer generöst än det förhöjda grundavdraget. Det förhöjda grundavdraget förstärks därför för årsinkomster mellan ca 4,45 och 29,9 prisbasbelopp (ca 213 000–1 418 000 kronor). För inkomster under 4,45 prisbasbelopp ändras inte det förhöjda grundavdraget men för inkomster över 29,9 prisbasbelopp minskas avdraget. För inkomster över 35,36 prisbasbelopp görs inte något förhöjt grundavdrag. Den förhöjda delen av grundavdraget ska beräknas på följande sätt:

- För inkomster upp t.o.m. 0,99 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,687 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 0,99 men inte 1,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 1,11 men inte 2,72 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,60 prisbasbelopp ökat med 5,7 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 34 procent av inkomsterna minskat med 0,169 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 3,11 men inte 3,21 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 44 procent av inkomsterna minskat med 0,480 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 3,21 men inte 7,88 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,207 prisbasbelopp ökat med 22,8 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,995 prisbasbelopp ökat med 12,8 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 8,08 men inte 11,28 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 2,029 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 11,28 men inte 12,53 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 9,023 prisbasbelopp minskat med 62 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 12,53 men inte 13,54 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 1,253 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 13,54 men inte 35,36 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 2,03 prisbasbelopp minskat med 5,74 procent av inkomsterna.

Utformningen är bestämd utifrån jobbskatteavdragets utformning. Eftersom avdrag och skattereduktioner har delvis olika effekter går det inte att direkt efterlikna det som tidigare kallades det särskilda beloppet i jobbskatteavdraget. Utformningen av det förhöjda grundavdraget har i stället bestämts med utgångspunkt i att den slutliga skatten ska bli så lik den slutliga skatten för personer under 65 år som möjligt, i de inkomstintervall som berörs av den föreslagna förstärkningen.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Regeringen anför att skatten för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år stegvis har sänkts under de senaste åren. Skattesänkningarna har skett genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget, i de första stegen genom en förstärkning för samtliga över 65 år och i de senare stegen genom en förstärkning inom vissa inkomstintervall för dessa personer. Syftet har varit att successivt ta bort skillnaden i beskattning mellan pension och löneinkomst med målet att denna s.k. skatteklyfta till slut ska vara borta. Eftersom det än i dag finns en skillnad i beskattning mellan löneinkomst och pension i vissa inkomstintervall föreslår regeringen att ett sista steg tas för att ta bort denna skillnad. Den återstående skatteklyftan ska således slutas. För dem med inkomster över ca 1 423 000 kronor per år föreslår regeringen att det förhöjda grundavdraget minskas. Skälet för det är att avtrappningen av jobbskatteavdraget enligt gällande regler gör att skatten på sådana årsinkomster i dag är högre för arbetande under 65 år. Eftersom syftet med det sista steg som nu tas är att sluta skatteklyftan mellan löneinkomst och pension finns det alltså anledning att höja skatten för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som har en fastställd förvärvsinkomst över ca 1 423 000 kronor.

Motionerna

Moderaterna anför i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att den som ett helt arbetsliv har varit med och byggt Sverige måste känna att det har lönat sig – att pensionen räcker till. För att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för pensionärer sänker Moderaterna i sin budgetmotion skatten för alla pensionärer i samma omfattning som de sänker skatten på arbetsinkomster. Detta innebär att den som har en pension på 20 000 kronor i månaden får en skattesänkning på 400 kronor per månad. Till detta kan pensionstillägget tillkomma för den med en allmän pension på mellan 9 000 och 17 000 kronor och en tjänstepension som gör att den totala pensionsinkomsten blir 20 000 kronor. De som har en pension på 30 000 kronor får en skattesänkning på nära 800 kronor per månad.

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att skatteskillnaden mellan inkomstslagen tjänst och pension ska utjämnas. Sverigedemokraterna anför att de sedan riksdagsinträdet har pläderat för att slopa skatteskillnaden mellan tjänst och pension. I samband med budgetpropositionen avskaffar regeringen

å ena sidan pensionärsskatten samtidigt som den å andra sidan inför en ny pensionärsskatt. Sverigedemokraterna är överlag positiva till inkomstskattelättnader men villkorar sitt stöd till en sådan reform med att den bl.a., utöver löntagarna, även ska omfatta pensionärerna. Sverigedemokraternas förslag är därmed att regeringens åtgärd för tillfälliga skattelättnader på inkomster som inte omfattar pensionärer ska stoppas.

Kristdemokraterna menar i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer skulle ha kunnat innebära att pensionsinkomster och arbetsinkomster äntligen skulle beskattas lika men att det med regeringens förslag om införande av ett tillfälligt jobbskatteavdrag i två år, uppstår en skillnad igen, och att det gapet inte sluts förrän 2023 med regeringens politik. Kristdemokraterna sluter gapet redan nästa år. Förutom att Kristdemokraterna säger ja till den skattesänkning på 2,36 miljarder kronor som regeringen gör i budgetpropositionen, sänker de skatten med ytterligare ca 0,63 procent av inkomsten upp till 42 400 kronor för personer med arbetsinkomster, pension och näringsinkomster. Det innebär upp till 265 kronor i månaden i skattesänkning, utöver den skattesänkning som finns i budgetpropositionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att ta bort skillnaden i beskattning mellan pension och löneinkomst. Skillnaden bör tas bort på det sätt som regeringen föreslår dvs. genom en höjning av det särskilda grundavdragsbeloppet för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan ca 213 000 och 1 418 000 kronor per år och genom en minskning av samma avdrag för dem med inkomster över ca 1 423 000 kronor per år. Utskottet delar även regeringens bedömning att grundavdraget inte ska höjas för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och har inkomster över ca 1 680 000 kronor per år. Utskottet anser att regeringens förslag innebär att den s.k. skatteklyftan nu sluts och avstyrker motionsförslagen.

Utvidgat rutavdrag och höjt tak för rutavdraget

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att utvidga rutavdraget med fler tjänster och att höja taket för rutavdraget.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att på andra sätt förändra rutavdraget.

Jämför avvikande mening 1 (M), 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Rutavdraget trädde i kraft den 1 juli 2007. Det följdes av rotavdraget som gäller fr.o.m. den 8 december 2008. Rotavdrag lämnas för reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder. Syftet med rut- och rotavdragen, gemensamt benämnda husavdraget, är bl.a. att öka arbetsutbudet och därigenom stimulera sysselsättningen och tillväxten genom att omvandla sådant arbete som utförs av hushållen själva, där det kan antas att den skattskyldige vid en valmöjlighet sannolikt skulle prioritera att arbeta mer. Rutavdrag lämnas för följande arbeten:

- enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden
- vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden
- snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden
- häck- och gräsklippning, krattning och ogräsrensning samt beskärning och borttagande av träd och buskar som utförs på en tomt eller i en trädgård i nära anslutning till bostaden
- barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning till och hämtning från förskolor, skolor, fritidsaktiviteter eller liknande
- annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid en vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden
- flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering i samband med en flytt mellan bostäder
- arbete som avser installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete, när arbetet, handledningen och rådgivningen utförs i eller i nära anslutning till bostaden
- reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden.

Rutavdrag ges genom skattereduktion. Skattereduktionen räknas av mot den kommunala och statliga inkomstskatten, den statliga fastighetsskatten samt den kommunala fastighetsavgiften.

De personer som har rätt till skattereduktion är de som vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år och är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret eller, i vissa fall, begränsat skattskyldiga.

För rätt till skattereduktion krävs att det utförda arbetet är hänförligt till den som begär skattereduktion eller dennes förälders hushåll. Föräldern måste vara bosatt i Sverige. Den som begär skattereduktionen kan däremot ha sin bostad i ett annat EES-land.

Eftersom rutavdragets subvention riktas mot arbete omfattar avdraget bara kostnader för arbete, inklusive mervärdesskatt, och inte kostnader för material, utrustning och resor.

Det finns tre olika spår inom husavdragssystemet. För det första kan den enskilde anlita en näringsidkare som när avtalet om arbetet träffas eller när ersättningen betalas ut är godkänd för F-skatt (eller, om arbetet utförs utanför Sverige och utföraren inte har bedrivit näringsverksamhet i Sverige, har intyg eller någon annan handling som visar att företaget i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland genomgår motsvarande kontroll som den som är godkänd för F-skatt). För det andra kan den enskilde anlita en privatperson som inte är godkänd för F-skatt (däremot inte en näringsidkare som av någon anledning inte är godkänd för F-skatt). För det tredje kan den enskilde få tjänsterna tillhandahållna som en skattepliktig löneförmån av sin arbetsgivare.

Den 1 juli 2019 höjdes taket för rutavdraget för personer som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång från 25 000 kronor till 50 000 kronor per person och beskattningsår. Det höjda taket gäller retroaktivt från den 1 januari 2019.

Sedan den 1 januari 2020 krävs för rätt till skattereduktion att det utförda hushållsarbetet har betalats elektroniskt när arbetet har utförts av en näringsidkare som är godkänd för F-skatt eller, om arbetet har utförts utomlands, genomgår motsvarande kontroll i utlandet.

Regeringen beslutade den 5 juni 2019 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att utreda utvidgningar av rutavdraget. Utredningen överlämnade den 31 januari 2020 delbetänkandet Fler ruttjänster och höjt tak för rutavdraget (SOU 2020:5). I delbetänkandet lämnas förslag på att rutavdraget ska utvidgas med tvätt-, möblerings-, transport-, och trygghetstjänster samt att taket för rutavdrag ska höjas till 75 000 kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 24, 26 och 28) att rutavdraget utvidgas med flera nya tjänster:

- Vattentvätt av kläder och hemtextilier som utförs vid en tvättinrättning. Även torkning och annan efterbehandling samt mindre reparationer av kläder och hemtextilier ska omfattas när detta arbete utförs i samband med sådan tvätt. Hämtning och lämning av tvättgods till och från en tvättinrättning ska omfattas när transporten utgör en del av den föreslagna tvätteritjänsten. Arbetskostnaden för tvätteritjänsten ska beräknas enligt schablon. Arbetskostnaden ska beräknas till 50 procent av det debiterade beloppet, inklusive mervärdesskatt, för den utförda tvätteritjänsten i sin helhet, inklusive hämtning och lämning av tvättgods för transport till och från tvättinrättningen.
- Möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet samt montering och demontering av sådana föremål ska omfattas av

rutavdraget. Arbetet ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden. Inredning och hemstajling ska inte omfattas.
- Transporttjänst som avser bortforsling av bohag och annat lösöre från bostaden till försäljningsverksamhet som drivs i syfte att främja återanvändning. Med försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning avses auktioner, loppmarknader, andrahandsbutiker och liknande. Arbetskostnaden ska beräknas enligt schablon till 50 procent av det debiterade beloppet, inklusive mervärdesskatt, för den utförda bortforslingstjänsten i dess helhet.
- Transport av bohag till och från utrymmen för magasinering av bohaget, även om magasineringen inte har samband med en flytt mellan bostäder.
- Enklare tillsyn av en bostad. Tillsynen ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden.

Det sammanlagda taket för rut- och rotavdragen ska enligt regeringens förslag höjas från 50 000 kronor till 75 000 kronor per person och beskattningsår. Rotavdraget får uppgå till högst 50 000 kronor per person och beskattningsår.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Tvätt av kläder och hemtextilier som utförs vid en tvättinrättning

Regeringen anför att utredningen har tagit fram underlag som visar att tvätt och vård av kläder är en hushållssyssla som tar mycket tid och som i stor utsträckning utförs av kvinnor i den obeskattade hemmasektorn och att det därför bör vara möjligt att förvänta sig positiva arbetsutbudseffekter om rutavdrag för tvätteritjänster utanför bostaden införs. Enligt regeringen är detta särskilt troligt eftersom den befintliga möjligheten till rutavdrag för vård av kläder och textilier i bostaden enligt utredningen används i liten omfattning.

Tvätteribranschen är också en bransch med goda förutsättningar att erbjuda människor inträde på arbetsmarknaden. Det beror på att kraven på kunskaper i svenska är låga, och typiskt sett behövs inte någon särskild utbildning eller kompetens för arbete vid en tvättinrättning. Det skulle kunna innebära att fler arbetstillfällen kan komma personer med svag anknytning till arbetsmarknaden till del och därmed öka sysselsättningen på lång sikt. Regeringen anser därför att det finns skäl att utvidga rutavdraget till att också omfatta tjänster vid en tvättinrättning som utförs utanför bostaden.

I likhet med utredningen anser regeringen att den form av tvätt som bör ingå i rutavdraget är vattentvätt. Skälet till det är att det är vattentvätt som omfattas av dagens rutavdrag och att det är den typen av tvätt som hushållen utför själva. Eftersom syftet med rutavdraget är att öka arbetsutbudet och därigenom stimulera sysselsättningen och tillväxten genom att omvandla sådant arbete som utförs av hushållen själva, bör rutavdraget omfatta sådana tjänster som medför att detta mål uppnås. Ett rutavdrag för kemtvätt och mattvätt skulle innebära en subvention av en tjänst som ändå skulle ha utförts utan subvention och därmed inte nämnvärt bidra till att uppfylla målet med rutavdraget.

Regeringen anser att utöver själva tvättmomentet bör efterbehandling i form av t.ex. torkning, strykning, mangling och press ingå i den nya tjänsten. Hämtning och lämning av tvättgods vid en tvättinrättning bör också omfattas av rutavdrag. En utvidgning av rutavdraget till att omfatta transport av tvättgods kan antas leda till ökad efterfrågan på sådana tjänster, vilka i viss mån kan utföras av personer med svag anknytning till arbetsmarknaden.

Utredningen föreslår att arbetskostnadens andel av priset för tvätt, efterbehandling samt hämtning och lämning av tvättgods beräknas till 50 procent av den totala kostnaden. Den bedömningen bygger på en uppskattning av arbetskostnadens andel av de totala rörelsekostnaderna för näringsgrenen konsumenttvätt baserad på underlag från Statistiska centralbyrån. Regeringen delar utredningens bedömning av nivån på schablonen för arbetskostnadens andel av priset.

Möblering

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att rutavdraget bör omfatta möbleringstjänster. Dessa tjänster ska ta sikte på flertalet av de praktiska moment som möbleringen av en bostad kan omfatta. Tjänsterna bör även inkludera montering och demontering av nya och begagnade möbler. Att montering av nyinköpta möbler inkluderas innebär att flera gränsdragningsproblem kan undvikas. För att ytterligare minska gränsdragningsproblemen och underlätta för hushållen anser regeringen vidare att även förflyttning av bohag och annat lösöre i bostaden ska omfattas av möbleringstjänsterna.

Utgångspunkterna för de nya möbleringstjänsterna är att de ska omfatta praktiska moment som hushållen vanligtvis utför själva och för vilka det inte krävs någon utbildning samt att tjänsterna ska möjliggöra nya arbetstillfällen. Mot den bakgrunden anser regeringen att vissa typer av tjänster som är vanliga i möbleringssammanhang inte bör omfattas av rutavdrag. Det handlar om inredningstjänster och s.k. hemstajling. Att inkludera inredningstjänster bedömer regeringen därför inte ger några positiva sysselsättningseffekter på lång sikt i ekonomin. Enligt regeringen är en tjänst som hemstajling förenad med betydande dödviktseffekter och att inkludera en sådan tjänst i rutavdraget skulle inte leda till ökad sysselsättning i grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Transporttjänster

Regeringen konstaterar att det kommunala avfallsmonopolet och producentansvaret innebär stora begränsningar av möjligheten att inkludera transporttjänster i rutavdraget.

För att kunna införa en transporttjänst som tar sikte på bortforsling och som också skulle vara en tjänst som kan underlätta för hushållen i vardagen behöver den avse föremål som inte är att anse som hushållsavfall i någon mening. Enligt regeringen finns det förutsättningar för att inkludera en sådan bortfors-

lingstjänst i rutavdraget om den innebär transport av föremål som hushållen lämnar ifrån sig för återanvändning.

En transporttjänst av det slaget skulle både kunna underlätta för hushållen och stimulera till ökad återanvändning. Det kan också antas att tjänsten skulle kunna öka sysselsättningen hos personer med svag anknytning till arbetsmarknaden och dessutom frigöra tid för hushållen. Regeringen anser i likhet med utredningen att bortforslingen av återanvändbart bohag och annat lösöre bör ske till verksamheter som bedrivs av organisationer och företag i syfte att främja återanvändning, nämligen andrahandsbutiker, loppmarknader, auktionsverk och liknande.

När det gäller andra transporttjänster som skulle kunna underlätta för hushållen anser regeringen att varken varu- eller persontransporter är lämpliga tjänster att inkludera i rutavdraget. Enligt regeringens mening skulle transporter av livsmedel i praktiken vara svåra att särskilja från transporter av andra konsumtionsvaror som säljs tillsammans med livsmedel i större butiker. Redan i dag utförs det många transporter av konsumtionsvaror till hushållen utan rutavdrag. Det innebär att ett rutavdrag för sådana transporter skulle medföra betydande dödviktskostnader.

Vidare konstaterar regeringen att när det gäller persontransporttjänster, såsom taxiresor, uppkommer samma problematik som vid varutransporter. Det finns alltså betydande dödviktskostnader och gränsdragningsproblem med undanträngningseffekter och konkurrenssnedvridningar som följd av att inkludera persontransporter i rutavdraget. Det kan vidare befaras att ett rutavdrag för taxiresor skulle leda till en kraftigt ökad administration för enskilda taxichaufförer för att hantera rutavdrag i samband med debitering av enskilda körningar. Det skulle enligt regeringens bedömning också bli problematiskt att hantera gränsdragningen mot transporter med allmänna kommunikationsmedel.

Utredningen har föreslagit att arbetskostnadens andel av priset för bortforsling ska bestämmas till 50 procent av den totala kostnaden. Den bedömningen bygger på underlag från bl.a. Statistiska centralbyrån som utredningen har tagit del av. Regeringen delar utredningens bedömning av nivån på schablonen för arbetskostnadens andel av priset.

När det gäller transporter av bohag och annat lösöre till och från magasinering anser regeringen att arbetskostnaden ska beräknas på samma sätt som för flyttjänsten, dvs. för faktisk arbetstid. Detta motiveras främst av att det slaget av transport bör behandlas på samma sätt som flyttjänsten.

Enklare tillsyn av bostaden

Enligt regeringens mening bör en tjänst i form av tillsyn av bostäder ta sikte på sådant arbete som i dag utförs av hushållen själva eller av grannar, släktingar och vänner. Det innebär att de arbetsmoment som bör ingå i den nya tjänsten ska vara av enklare slag som inte kräver någon särskild utbildning eller utrustning eller särskilda språkkunskaper och som kan utföras efter en

kortare instruktionstid. För att en tillsynstjänst ska uppfylla syftet med rutavdraget kan den alltså inte omfatta den typen av bevakningstjänster som är tillståndspliktiga och kräver särskild utbildning.

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att det kan antas att efterfrågan på en tillsynstjänst blir störst i fråga om fritidsbostäder och att denna i större utsträckning än andra hushållsarbeten kan komma att efterfrågas utomlands men inom EES. Om rutavdrag ges för tillsyn av en bostad utanför Sverige innebär detta att en del av syftet med rutavdraget inte uppnås, nämligen att bidra till en ökad sysselsättning i Sverige. En begränsning av rutavdraget till att omfatta endast tjänster som utförs i Sverige är emellertid oförenlig med den fria rörligheten inom EU. För att undvika det här problemet skulle tillsynstjänsten kunna begränsas till permanentbostaden. Med en sådan begränsning skulle rutavdraget i högre grad inriktas på att skapa sysselsättning i Sverige.

Regeringen menar att den nya tjänsten kan bidra till fler arbetstillfällen för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden när både permanentbostäder och fritidsbostäder omfattas. Det gäller särskilt i glesbefolkade områden eftersom många fritidshus ligger i den typen av områden. En begränsning av rutavdraget till enbart permanentbostäder skulle dessutom försvåra tillämpningen och kontrollen av rutavdraget för Skatteverket. Sammantaget anser regeringen i likhet med utredningen att den omständigheten att sysselsättningen i någon mån kan komma att gynnas i utlandet om rutavdraget gäller för tillsyn av t.ex. fritidsbostäder inte är ett tillräckligt skäl för att avvika från vad som avses med bostad inom rutavdragssystemet.

Med fler tjänster i rutavdraget kan det enligt regeringen ifrågasättas om taket för rutavdraget är tillräckligt högt för den som vill köpa ruttjänster i större omfattning. För den som använder sig av rotavdraget för större byggnadsarbeten kan också den situationen uppkomma att det inte finns något utrymme kvar för köp av hushållsarbete och att sådana köp således trängs ut. För att förhindra att omfattande köp av rotarbeten tränger ut möjligheterna till köp av ruttjänster anser regeringen att taket för rotavdraget ska vara 50 000 kronor av det gemensamma taket på 75 000 kronor.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att förslaget om utvidgat rutavdrag dras tillbaka. Motionärerna anför att rutavdraget är en framgångsrik reform som har gjort framför allt städtjänster i hemmet vita. Moderaterna är därför positiva till att taket i rutavdraget höjs ytterligare, till 75 000 kronor per person och år. Politiken ska dock vara försiktig när den utvidgar avdragsmöjligheterna, och det ska finnas mycket goda skäl för att en tjänst ska gynnas. Skälen är inte tillräckligt starka för de fyra, små tjänster som regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2021.

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att rutavdraget avskaffas.

Kristdemokraterna konstaterar i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att regeringen följer Kristdemokraternas linje i fråga om utbyggt rutavdrag. Kristdemokraternas uppfattning är att ännu fler tjänster bör inkluderas. De anser att regeringens föreslagna breddning av inkluderade tjänster är otillräcklig och menar att även plantering, matlagning och gravvård bör tillföras.

Utskottets ställningstagande

Syftet med rutreformen var att fler hushåll skulle köpa hushållsarbete på marknaden i stället för att utföra arbetet själva eller köpa det svart. Även det obetalda omsorgsarbete som anhöriga till äldre utför ingick i motivbilden. Syftet med reformen var även att förbättra kvinnors möjlighet att öka arbetsinkomsterna och att delta i arbetslivet på lika villkor genom att obetalt arbete i hemmet ersattes med betalt arbete på marknaden. Utskottet anser att utvidgningen av rutavdraget till att omfatta fler tjänster kan ge positiva arbetsutbudseffekter. Vidare menar utskottet att de tjänster som omfattas är sådana som kan bidra till fler arbetstillfällen för personer med svag anknytning till arbetsmarknaden. Därmed finns det enligt utskottet skäl att utvidga rutavdraget med fler tjänster, och det är motiverat att höja taket för rutavdraget eftersom det ska omfatta fler tjänster.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen om att på andra sätt förändra rutavdraget.

Återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förändringar i systemet med återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete.

Bakgrund

Fakturamodellen för skattereduktion för hushållsarbete är uppbyggd så att utföraren av en tjänst fakturerar köparen med ett lägre belopp än den faktiska kostnaden, för att sedan av Skatteverket begära utbetalning av mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren före begäran om utbetalning. Skatteverket ska skyndsamt fatta beslut om utbetalning till den utförare som begär utbetalning.

Om Skatteverket har betalat ut ett belopp utan att mottagaren har varit berättigad till det, ska Skatteverket enligt 14 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete snarast besluta att det felaktigt utbetalda beloppet ska betalas tillbaka. Skatteverkets beslut om återbetalning är en sådan exekutionstitel som får ligga till grund för verkställighet enligt utsökningsbalken. Av utsökningsbalken framgår dock att en dom eller ett beslut, varigenom någon har dömts att utge böter eller vite eller har ålagts en sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet, inte får verkställas förrän domen eller beslutet har fått laga kraft. En annan exekutionstitel i ett allmänt mål får verkställas innan den har fått laga kraft, om det är särskilt föreskrivet. Det är inte särskilt föreskrivet att beslut om återbetalning får verkställas omedelbart.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 26) att beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete ska gälla omedelbart. Anstånd med återbetalning av felaktigt utbetalda belopp ska dock kunna medges i vissa fall. Lagändringarna om att beslut om återbetalning ska gälla omedelbart och om att anstånd ska kunna medges i vissa fall ska träda i kraft den 1 januari 2021. Bestämmelserna ska tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2020.

Förslaget är en mindre och mer begränsad förändring som riktar sig mot de allvarligaste bristerna i den nuvarande lagstiftningen. Om förslaget inte genomförs kommer de problem som Skatteverket ser i dag sannolikt kvarstå oförändrade eller rent av öka. Skatteverkets skyndsamma utbetalningar är viktiga för systemets legitimitet och för förtroendet hos de branscher vars tjänster omfattas av skattereduktion för hushållsarbete. Skyndsamhetskravet kan dock innebära att Skatteverket inte gör tillräckligt djupa kontroller och att utbetalningar kan göras utan att förutsättningarna varit uppfyllda. En effektiv kontroll behövs därför.

Om ett företag inte gör en återbetalning i rätt tid efter att Skatteverket har beslutat att en utbetalning varit felaktig ska Skatteverket överlämna fordran till Kronofogdemyndigheten för indrivning, förutsatt att det inte är fråga om ett ringa belopp. För beslut om återbetalning gäller i dag att beslutet måste ha fått laga kraft för att det ska kunna göras gällande. Det innebär att Skatteverket måste delge samtliga berörda parter beslutet för att en obetald fordran ska kunna lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning.

För att säkerställa återbetalning av felaktiga utbetalningar bedömer regeringen därför att det nu finns anledning att föreslå att beslut om återbetalning ska gälla omedelbart. Detta gäller inte minst för att öka effektiviteten i den kontroll som Skatteverket bedriver av fel och fusk inom systemet med skattereduktion för hushållsarbete. Enligt regeringen kan detta antas leda till en bättre kontrolleffektivitet eftersom obetalda återkrav kan verkställas

snabbare än vad som nu är fallet. Att tiden från det att en fordran fastställs till dess att den kan överlämnas för indrivning är kort är en viktig faktor för en effektiv uppbörd. Risken för utebliven betalning ökar med tiden eftersom risken för att den betalningsskyldige saknar tillgångar eller försätts i konkurs ökar över tid. Vidare undanröjs risken för att en fordran preskriberas innan verkställighetsåtgärder hinner vidtas.

I sammanhanget bör också rättssäkerheten för enskilda beaktas. Ett beslut som gäller omedelbart innebär att enskildas skyldighet att betala ett återkrävt belopp gäller även om beslutet överklagas. Att ett beslut om återbetalning föreslås gälla omedelbart innebär dock inte att beslutet måste verkställas omgående. Återbetalningsfristerna i 16 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete ska tillämpas även i fortsättningen. Dessutom ska en betalningsuppmaning enligt 3 § indrivningsförordningen (1993:1229) skickas innan indrivning begärs. Att ett beslut om återbetalning gäller omedelbart påverkar inte heller den enskildes möjlighet att överklaga beslutet. Det kan även framhållas att en allmän förvaltningsdomstol antingen på begäran av den enskilde eller självmant kan besluta om inhibition, dvs. att det överklagade återbetalningsbeslutet tills vidare inte ska gälla. Regeringen bedömer sammanfattningsvis att enskildas rättssäkerhet alltjämt kan säkerställas.

En inte oväsentlig effekt av förslaget är att det bedöms fungera som ett milt påtryckningsmedel för att öka regelefterlevnaden. En ökad regelefterlevnad är viktig eftersom närmare 7 procent av besluten om återbetalning inte följs (2019). Bestämmelser som kan leda till ökad regelefterlevnad är dessutom viktiga för acceptansen för systemet i stort.

Regeringen föreslår även att en möjlighet till anstånd ska införas. För att säkerställa ett rättssäkert förfarande vid beslut om återbetalning som gäller omedelbart bör det vara möjligt att medge anstånd med betalning under vissa förutsättningar. Regeringen föreslår att anståndsreglerna enligt skatteförfarandelagen ska tillämpas även i dessa fall. Dessa regler är väl inarbetade och medför att nödvändiga rättssäkerhetsgarantier kan tas till vara. Förslaget innebär inte att en fordran avseende beslut om återbetalning jämställs med en skatt eller avgift, men den enskilde ges motsvarande möjligheter till anstånd som gäller för en fordran avseende en skatt eller avgift (se prop. 2014/15:10 s. 31–33). Av 63 kap. 16 § skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, framgår att anstånd beviljas med ett skäligt belopp, om inte annat framgår av 63 kap. 17–21 a §§ SFL.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är positivt att det nuvarande regelverket förbättras genom att Skatteverket ges bättre möjlighet till kontroll och indrivning och genom att man också säkerställer ett rättssäkert förfarande för den enskilde, bl.a. genom att ge möjlighet till anstånd med betalning.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Skattereduktion för installation av grön teknik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om skattereduktion för installation av grön teknik.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 20, 23, 24 och 28) att en ny skattereduktion för installation av grön teknik införs. Skattereduktionen ersätter stödet till fysiska personer enligt förordningen om statligt stöd till solceller, förordningen om bidrag till lagring av egenproducerad elenergi och förordningen om bidrag till privatpersoner för installation av laddningspunkt till elfordon.

Skattereduktionen för installation av grön teknik utformas som ett system med en s.k. fakturamodell med preliminär och slutlig skattereduktion. Fakturamodellen innebär att en privatperson som köper en installation av grön teknik endast behöver betala en del av kostnaden till utföraren. Resterande belopp utgör en skattelättnad för köparen och tillgodoräknas denne som preliminär skattereduktion i samband med att motsvarande belopp utbetalas till utföraren efter begäran hos Skatteverket. Skatteverket administrerar den preliminära och slutliga skattereduktionen samt utbetalningen till utföraren.

För rätt till skattereduktion för installation av grön teknik krävs att den som utför installationen är godkänd för F-skatt. Om installationen har utförts utomlands och utföraren inte har bedrivit någon näringsverksamhet i Sverige, ska utföraren när avtalet om installationen träffas eller när ersättningen betalas ut ha ett intyg eller någon annan handling som visar att företaget i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland genomgår motsvarande kontroll som den som är godkänd för F-skatt.

Underlaget för skattereduktionen för installation av grön teknik utgörs av utgifter för material och arbete för installation av grön teknik. Installationen måste ha utförts i Sverige eller i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Med installation av grön teknik avses följande:

1. Installation av ett nätanslutet solcellssystem eller, om installationen är hänförlig till en byggnad under uppförande, av solcellssystem som ska anslutas till elnätet. Om systemet är ett system för samtidig produktion av solel och solvärme ska elproduktionen uppgå till minst 20 procent av systemets beräknade sammanlagda årliga el- och värmeproduktion.
2. Installation av ett system för lagring av egenproducerad elenergi som är kopplat till en anläggning för egenproduktion av förnybar el som är ansluten till eller, om installationen är hänförlig till en byggnad under uppförande, som ska anslutas till elnätet och där systemet bidrar till att

a. lagra elenergi för användning vid ett annat tillfälle än produktionstillfället
b. öka den årliga andelen egenproducerad elenergi som används inom fastigheten för att tillgodose det egna elbehovet.

3. Installation av en laddningspunkt till elfordon som är förberedd för elmätning och debitering av elkostnad och utrustas med minst de uttag eller anslutningsdon som beskrivs i

a. standarden EN 62196-2 för elfordon av typ 2, eller
b. Standarden EN 62196-3 för elfordon av typ Combo 2.

Som installation av grön teknik räknas bara en installation som är hänförlig till

1. ett småhus eller en ägarlägenhet som ägs av den som begär skattereduktion
2. en lägenhet som upplåtits med bostadsrätt och som innehas av den som begär skattereduktion eller
3. en byggnad under uppförande som ägs av den som begär skattereduktion och som när den är uppförd ska vara ett småhus eller en ägarlägenhet.

Med ägare avses även den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen ska likställas med ägare.

Som installation av grön teknik räknas inte åtgärder för vilka skattereduktion för hushållsarbete har beviljats. Inte heller arbete eller material för vilket det har lämnats en försäkringsersättning eller ett bidrag eller ett annat ekonomiskt stöd från staten, en kommun eller en region räknas in i underlaget för skattereduktion. Skattereduktion för hushållsarbete ges inte för åtgärder för vilka skattereduktion för installation av grön teknik har beviljats.

För rätt till skattereduktion ska krävas att den utförda installationen är hänförlig till hushållet för den som begär skattereduktionen eller dennes förälder. Föräldern ska vara bosatt i Sverige. Om installationen är hänförlig till en byggnad under uppförande krävs att den utförda installationen ska vara hänförlig till hushållet för den som begär skattereduktionen eller dennes förälder när byggnaden är uppförd. Förslaget motiveras av regeringen med skattereduktionens snarlikhet med rotavdraget, för vilket ett motsvarande krav finns.

Skattereduktion för installation av grön teknik ges med 15 procent av de debiterade arbets- och materialkostnaderna för installation av solceller och med 50 procent av de debiterade arbets- och materialkostnaderna för installation av ett system för lagring av egenproducerad elenergi och installation av en laddningspunkt till elfordon. Skattereduktionen får för ett beskattningsår uppgå till högst 50 000 kronor. Ordningsmässigt räknas skattereduktionen av direkt efter skattereduktionen för hushållsarbete och direkt före skattereduktionen för en gåva.

Köpare och utförare kan komma överens om att betalning endast ska göras med 85 respektive 50 procent av arbets- och materialkostnaderna inklusive

mervärdesskatt. För rätt till skattereduktion krävs att den utförda installationen av grön teknik har betalats elektroniskt.

Betalningen ska anses ha skett elektroniskt endast om den har förmedlats av en betaltjänstleverantör enligt lagen om betaltjänster och innehåller uppgifter om avsändare, mottagare, belopp och tidpunkt.

En utförare ska kunna begära utbetalning från Skatteverket med ett belopp motsvarande den del av installationen av grön teknik (inklusive mervärdesskatt) som köparen inte har betalat, dock högst med tre sjuttondelar av det belopp som köparen har betalat om det är fråga om installation av solceller och med högst samma belopp som köparen har betalat om det är fråga om installation av ett system för lagring av egenproducerad elenergi eller installation av en laddningspunkt. En utbetalning ska kunna begäras först när installationen har utförts och betalats.

Utförarens begäran om utbetalning ska lämnas elektroniskt och ska ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari året efter det beskattningsår då arbetet betalades. Begäran ska vara undertecknad av utföraren eller av den som är ombud eller en annan behörig företrädare för utföraren. Begäran ska innehålla uppgifter om

1. namn, adress och, om ett sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren
2. personnummer eller samordningsnummer i de fall ett sådant nummer finns för köparen
3. småhusets eller ägarlägenhetens beteckning eller beteckningen på lägenheten som upplåtits med bostadsrätt, samt vad gäller lägenheten som upplåtits med bostadsrätt även föreningens eller bolagets organisationsnummer eller motsvarande
4. debiterad ersättning för installation av grön teknik, debiterad ersättning för annat än installation av grön teknik, betalt belopp för installation av grön teknik och den dag som betalningen för installationen kommit utföraren tillhanda
5. vad installationen av grön teknik har avsett och antalet arbetade timmar
6. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.

Skatteverket ska till en utförare som högst kunna betala ut 50 000 kronor per köpare och beskattningsår, dvs. ett belopp som motsvarar köparens maximala preliminära skattereduktion. Utbetalningen ska göras till utförarens bank- eller kreditmarknadsföretagskonto. Skatteverket ska snarast fatta beslut om utbetalning och så snart som möjligt meddela köparen om beslut om utbetalning. Den som begär en utbetalning ska ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för utbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. Utföraren ska ges tillfälle att yttra sig innan ett ärende avgörs, om det inte är uppenbart obehövligt.

Den som har fått en utbetalning från Skatteverket utan att vara berättigad till den ska snarast underrätta Skatteverket om denna utbetalning. Om

utföraren till köparen betalar tillbaka ett belopp som tidigare har legat till grund för beslut om utbetalning av ett belopp från Skatteverket ska utföraren snarast underrätta Skatteverket om denna återbetalning. Den som underrättar Skatteverket om återbetalningen ska ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för återbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

Om någon har fått en utbetalning utan att vara berättigad till den, ska Skatteverket snarast besluta att det felaktigt utbetalda beloppet ska betalas tillbaka till Skatteverket. Om utföraren till köparen återbetalar ett belopp, som tidigare har legat till grund för beslut om utbetalning av ett belopp från Skatteverket, ska Skatteverket snarast besluta att återbetalning ska ske med ett belopp som motsvarar vad som har betalats tillbaka till köparen.

Utföraren och en annan mottagare av en felaktig utbetalning ska ges tillfälle att yttra sig innan ett ärende avgörs, om det inte är uppenbart obehövligt. Skatteverkets beslut om återbetalning ska meddelas före utgången av det sjätte året efter det beskattningsår som utbetalningen avser. Om Skatteverket har beslutat om återbetalning ska den tidigare tillgodoräknade preliminära skattereduktionen minskas med ett belopp som motsvarar den beslutade återbetalningen. Skatteverket ska så snart som möjligt meddela köparen om ett beslut om återbetalning.

Beslut om återbetalning gäller omedelbart. Skatteverket får dock under vissa förutsättningar bevilja anstånd med återbetalningen.

Återbetalning ska ske genom insättning på ett särskilt konto för återbetalning och göras senast den sista dagen i månaden efter den månad som Skatteverket fattat beslutet om återbetalning. Om en återbetalning inte görs i rätt tid, ska fordringen lämnas för indrivning. Regeringen får meddela föreskrifter om att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Kostnadsränta tas ut på belopp som ska betalas tillbaka efter beslut av Skatteverket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med dagen för Skatteverkets beslut om återbetalning. Räntan beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen. Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket helt eller delvis avstå från kravet på ränta.

Betalningssäkring får ske för att säkerställa återbetalning.

Köparen tillgodoräknas en preliminär skattereduktion motsvarande det belopp som Skatteverket har betalat ut till utföraren. Preliminära skattereduktioner tillgodoräknas i den ordning som registreringen sker. Skatteverket meddelar löpande köparen dels vilka preliminära skattereduktioner som har tillgodoräknats, dels den totala tillgodoräknade skattereduktionen. Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktion som han eller hon har tillgodoräknats dittills under året.

Den slutliga skattereduktionen tillgodoräknas med ett belopp motsvarande den tillgodoräknade preliminära skattereduktionen. Köparen begär en slutlig skattereduktion i sin inkomstdeklaration för det aktuella beskattningsåret.

Skattereduktionen hänförs till det beskattningsår då köparen har betalat installationen av grön teknik.

Skatteverkets beslut enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik överklagas hos en allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Rätt till skattereduktion för installation av grön teknik har de som

1. vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år
2. är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret
3. har haft utgifter för utförd installation av grön teknik.

Rätt till skattereduktion har även de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3 inkomstskattelagen, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder uteslutande eller så gott som uteslutande utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Dödsbon har rätt till skattereduktion för installation av grön teknik som har utförts före dödsfallet.

Vid beräkning av kapitalvinst ska utgifter för installation av grön teknik inte ingå i omkostnadsbeloppet till den del en skattereduktion har tillgodoräknats för installationen.

Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet ska även omfatta sådana bedrägeribrott där gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

Den behandling av personuppgifter som förslaget om skattereduktion för installation av grön teknik ger upphov till är förenlig med EU:s dataskyddsförordning. Den befintliga reglering som finns på personuppgiftsområdet utgör en tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som detta förslag leder till hos Skatteverket. Det behöver således inte införas någon ytterligare reglering om denna behandling.

Den nya lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik och övriga lagändringar ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Bestämmelserna om skattereduktion i inkomstskattelagen ska tillämpas på installation av grön teknik som har utförts och betalats efter den 31 december 2020.

Bestämmelserna i skatteförfarandelagen ska tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

Tillströmningen av ansökningar har gjort att ansökningarna regelmässigt beloppsmässigt har överträffat de anslagna medlen, vilket har fått till följd att enskilda har fått vänta på beslut om stöd till nästa och ibland till och med nästnästa årsbudget. Regeringen föreslår nu att stödet ska ersättas av en skattereduktion för fysiska personer. Att subventionen på detta sätt görs till en rättighet som är oberoende av anslag kan medföra en starkare stimulanseffekt än vad som har varit fallet med stödet.

Det framstår som naturligt att låta denna nya skattereduktion ersätta även stödet till lagring av egenproducerad elenergi. Investering i solceller skapar ett behov av och kommer i de flesta fall att vara en förutsättning för lagring av

egenproducerad el. Även stödet till laddningspunkter till elfordon bör inkluderas i skattereduktionen.

Det nuvarande systemet med stöd för installation av solcellsanläggningar innebär att den som låter installera solceller måste betala hela kostnaden och särskilt ansöka om stöd i efterhand. Köparen kan då få ligga ute med pengarna i upp till 23 månader, beroende på när beslutet om slutlig skatt fattas. Fakturamodellen innebär att en privatperson som köper en installation av grön teknik endast behöver betala en del av kostnaden till utföraren. Resterande belopp utgör en skattelättnad för köparen och tillgodoräknas denne som preliminär skattereduktion i samband med att motsvarande belopp utbetalas till utföraren efter begäran hos Skatteverket.

Fakturamodellen innebär en viss påfrestning på utförarnas likviditet (som dock i viss mån torde kunna motverkas genom val av kredittider gentemot köparna) och ett visst administrativt merarbete. Detta kan vara besvärligt för mindre företag men måste samtidigt ställas i relation till de fördelar som utförarna får genom att köparna direkt vid köpet får en skattereduktion. Regeringen anser att fördelarna med fakturamodellen överväger nackdelarna och skattereduktionen för installation av grön teknik bör därför utformas enligt denna modell.

För rätt till stöd till solcellssystem och laddningspunkter till elfordon finns krav på godkännande för F-skatt eller ett intyg eller en annan handling som utvisar motsvarande kontroll i hemlandet för den som utför åtgärden. Bestämmelserna om rut- och rotavdrag innehåller krav på godkännande för F-skatt eller ett intyg om motsvarande kontroll. Enligt regeringens mening bör samma krav på godkännande för F-skatt alternativt ett intyg eller en annan handling som uppställs för rätt till rut- och rotavdrag ställas även för den nya skattereduktionen för installation av grön teknik.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det ska vara enklare och mer lönsamt att investera i förnybar energi för eget bruk. Statligt stöd till solceller, stöd för installation av system för lagring av egenproducerad elenergi och bidrag för installation av laddningspunkter till elfordon enligt de tre stödförordningarna är samtliga beroende av att det finns medel anslagna för stöden. Regeringen uppger att tillströmningen av ansökningar har gjort att ansökningarna regelmässigt beloppsmässigt har överträffat de anslagna medlen, vilket har fått till följd att den enskilde får vänta på beslut om stöd till nästa och ibland till och med nästnästa årsbudget. Den enskilde kan genom att ett system med en skattereduktion införs få en subvention oberoende av anslagsnivå. Eftersom subventionen av solceller är drivande för subventionen för energilagring framstår det som naturligt att låta skattereduktion ersätta även denna stödform. För att förenkla för både de enskilda och de utförare som tillhandahåller dessa installationer bör även stödet till laddningspunkter utformas som en skattereduktion.

Utskottet har inte några invändningar mot den föreslagna utformningen av systemet och tillstyrker därför förslaget i dess helhet.

Ändrad beräkning av förmånsvärdet för fri kost

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrad beräkning av förmånsvärdet för fri kost.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 24) att en förmån av fri kost för en hel dag ska beräknas till ett belopp – avrundat till närmast femtal kronor – som motsvarar 0,52 procent av prisbasbeloppet. Ändringen ska träda i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

Skatteverket har tagit fram promemorian Ändrad beräkning av förmånsvärdet för fri kost. Genomsnittspriset i Sverige för en normal lunch meddelas i Skatteverkets föreskrifter. Statistiska centralbyrån (SCB) tar på uppdrag av Skatteverket fram genomsnittspriset för en normal lunch. SCB har nu meddelat att det har blivit allt svårare att ta fram ett genomsnittspris för lunch, bl.a. på grund av att lunchalternativen varierar mycket mer än tidigare. SCB har tagit fram ett genomsnittspris för en lunch för beskattningsåret 2019 och kommer att räkna upp genomsnittspriset för beskattningsåren 2020 och 2021 för Skatteverket. Därefter kommer SCB inte längre att bistå med att ta fram ett genomsnittspris. Bestämmelsen om värdering av kostförmån måste därför ändras så att värderingen inte längre baseras på genomsnittspriset för en lunch.

Regeringen delar Skatteverkets bedömning att en kostförmån fortsättningsvis bör beräknas utifrån ett mått som speglar det allmänna prisläget och att beräkningen därför ska ske med utgångspunkt i prisbasbeloppet. Prisbasbeloppet förekommer i andra bestämmelser om inkomst av tjänst i inkomstskattelagen. Det bedöms därför lämpligt att utgå från prisbasbeloppet även när det gäller beräkning av en kostförmån.

För att en värdering av en kostförmån med utgångspunkt i prisbasbelopp så långt som möjligt ska avspegla nuvarande värdering med utgångspunkt i genomsnittspriset för en lunch har Skatteverket föreslagit en faktor som motsvarar 0,5 procent av prisbasbeloppet.

Förmånsvärdet 2020 enligt den föreslagna beräkningen i promemorian blir lägre än enligt gällande reglering. I syfte att göra förslaget offentligfinansiellt neutralt under införandeåret bör därför den föreslagna faktorn för värdering av kostförmån i förhållande till prisbasbeloppet justeras. Regeringens förslag är att kostförmånen för en hel dag ska beräknas till ett belopp som motsvarar 0,52 procent av prisbasbeloppet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrad beräkning av förmånsvärdet av fri kost.

Skattereduktion för förvärvsinkomster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om att införa en skattereduktion för fysiska personer för förvärvsinkomster och avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M), 3 (V) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen bedömer bl.a. till följd av den gröna skatteväxlingen att en skattereduktion för fysiska personer med förvärvsinkomster bör införas. Skattereduktionen bör som huvudregel uppgå till 1 500 kronor per person och år och utgå för samtliga inkomster i inkomstslaget tjänst, dvs. både arbetsinkomster och inkomster från socialförsäkringsförmåner. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2021.

En utgångspunkt vid utformningen av skattereduktionen är att den ska kunna fungera som ett incitament att komma ut i heltidsarbete. Skattesänkningar riktade främst mot låga och medelhöga inkomster kan antas påverka den privata konsumtionen mer jämfört med andra typer av skattesänkningar. Skattereduktionen kan även bidra till att stärka hushållens ekonomiska trygghet.

Även inkomster av näringsverksamhet, som t.ex. kan komma från en enskild firma eller ett handelsbolag, bör omfattas. Det saknas däremot anledning att låta reduktionen omfatta inkomster av kapital.

För att skattereduktionen ska kunna fungera som ett incitament att komma ut i heltidsarbete behöver en infasning av skattereduktionens storlek göras. För att bestämma hur infasningen ska utformas måste en avvägning göras mellan att skattereduktionen ska komma så många som möjligt till del samtidigt som den ska kunna fungera som ett incitament att komma ut i arbete.

Det föreslås därför att infasningen påbörjas vid en beskattningsbar förvärvsinkomst om 40 000 kronor per år, vilket ungefär motsvarar den inkomstnivå då en person med enbart arbetsinkomster börjar betala skatt. Hela skattereduktionen bör ges vid en beskattningsbar förvärvsinkomst om 240 000 kronor per år, vilket ungefär motsvarar inkomsten av de lägsta kollektivavtalsenliga heltidslönerna. Skattereduktionen utformas därmed på ett sätt som gör att alla som arbetar heltid får samma skattesänkning om 1 500 kronor 2021. Skattesänkningen växer under de kommande åren.

Regeringen lämnade den 20 oktober 2020 en proposition till riksdagen om skattereduktion för förvärvsinkomster och en utvidgad tidsgräns för expertskatt (prop. 2020/21:37) som föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att förslaget om förvärvsavdrag dras tillbaka. Förslaget om ett förvärvsavdrag som beskrivs som både en stimulans och en jobbskapande åtgärd är dåligt konstruerat för båda syftena. Skattesänkningen är 8,5 miljarder kronor 2021 när behovet av stimulanser är som störst, och stiger till 17,5 miljarder kronor 2023 när lågkonjunkturen förväntas vara över. Värre är dock att sänkningen inte ökar utbytet av att arbeta, eftersom skattesänkningen är lika stor för den som lever på bidrag som för den som arbetar. Jobbeffekterna bedöms därför vara mycket begränsade. Dessutom gör ett ytterligare avdrag att skattesystemet blir än mer komplicerat.

Vänsterpartiet anför i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att de medel som regeringen anslår till ett nytt jobbskatteavdrag används för att sänka skatten lika mycket i kronor på alla inkomster upp till 30 000 kronor per månad vilket enligt Vänsterpartiet innebär att skattereduktionen är utfasad vid inkomster över 40 000 kronor per månad.

Kristdemokraterna anför i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att Kristdemokraterna prioriterar en egen bred skattesänkning för alla, med en dubbelt så stor sänkning för dem med inkomst av arbete eller pension jämfört med dem med försäkringsinkomster. Kristdemokraterna anför att det främjar drivkrafter till jobb också långsiktigt.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har inlett en kraftfull grön skatteväxling, där höjda miljöskatter växlas mot sänkt skatt på jobb och företagande. Som en del i den gröna skatteväxlingen föreslår regeringen en skattereduktion för fysiska personer med förvärvsinkomster.

Utskottet delar regeringens bedömning att en skattereduktion för förvärvsinkomster bör införas och avstyrker motionsförslagen.

Tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om att införa en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av covid-19-pandemin. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen anser att en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster bör införas för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin. Det kommande förslaget bör träda i kraft under 2021 och gälla för beskattningsåren 2021 och 2022.

Pandemin har drabbat Sverige och världen hårt. Hela det svenska samhället har under våren kraftsamlat för att begränsa spridningen av sjukdomen covid-19. En viktig del i att minska smittspridningen har varit att hålla avstånd och att ha få nära kontakter. I många verksamheter måste man befinna sig på sin arbetsplats, t.ex. om man har jobb inom servicesektorn eller arbetar inom vård och omsorg. För att färdas så säkert som möjligt är det viktigt att undvika trängsel under resan till arbetsplatsen. Folkhälsomyndigheten har därför rekommenderat att så många som möjligt arbetar hemifrån och att man vid resor till arbetet i första hand går, cyklar eller använder andra färdmedel än kollektivtrafiken.

För att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin bör en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster införas. Skattereduktionen ska ha en tydlig låginkomsttagarprofil och vara helt utfasad vid arbetsinkomster som uppgår till högst 50 000 kronor per månad. Skattereduktionen utgör både en kompensation och en konjunkturstimulans som i sin tur ska bidra till att få fler i arbete och ge fler arbetade timmar.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag som kan träda i kraft under 2021.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att förslaget om en tillfällig skattereduktion för att hantera arbetskostnader dras tillbaka. Moderaterna anför att skattereduktionen för att kompensera för ökade kostnader under krisen såsom för inköp av cykel under 2021 och 2022 på 5 miljarder kronor per år åtminstone har två problem: dels är skatten retroaktiv 2022 och kan varken förväntas bidra med en ekonomisk stimulans eller ökade

drivkrafter att arbeta under 2021, dels sker det en tidig utfasning av reduktionen, vilket leder till att många löntagare i ganska breda inkomstlägen får en högre marginalskatt. Skattesänkningen skulle alltså kunna leda till färre antal arbetade timmar och därmed minskade skatteintäkter och ett sämre utbud av exempelvis läkare och sjuksköterskor i vården.

Kristdemokraterna anser i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att det jobbskatteavdrag som finns i regeringens budgetproposition är illa utformat och inte ger de drivkrafter till arbete och det stöd till konjunkturen som det skulle kunna om det betalades ut tidigare. Kristdemokraterna prioriterar därför sin egen breda skattesänkning för alla, med en dubbelt så stor sänkning för dem med inkomst av arbete eller pension jämfört med dem med försäkringsinkomster.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att underlätta för människor att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att minska smittspridningen av sjukdomen covid-19. Utskottet anser att en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster är ett lämpligt sätt att kompensera för de ökade arbetskostnader som pandemin orsakar.

Utskottet delar därför regeringens bedömning i fråga om att en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin bör införas. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Utvidgad tidsgräns för expertskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om en utvidgad tidsgräns för expertskatt och avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Bestämmelserna om skattelättnader för utländska experter, forskare och andra nyckelpersoner innebär att 25 procent av deras lön, arvode eller liknande ersättning eller förmån av arbete är skattefria. Detta gäller bara om arbetet avser

- specialistuppgifter med en sådan inriktning eller på en sådan kompetensnivå att det innebär betydande svårigheter att rekrytera inom landet
- kvalificerade forsknings- eller utvecklingsuppgifter med en sådan inriktning eller på en sådan kompetensnivå att det innebär betydande svårigheter att rekrytera inom landet eller

- företagsledande uppgifter eller andra uppgifter som medför en nyckelposition i ett företag.

Dessutom krävs att arbetsgivaren hör hemma i Sverige eller är ett utländskt företag med ett fast driftsställe i Sverige, att arbetstagaren inte är svensk medborgare och att arbetstagaren inte har varit bosatt eller stadigvarande vistats i Sverige någon gång under de fem kalenderår som föregått det kalenderår då arbetet påbörjas.

Den 1 januari 2012 kompletterades ovanstående regler med en förenklingsregel. Den innebär att villkoren för den lägre beskattningen alltid ska anses vara uppfyllda om den lön och annan ersättning som arbetstagaren får överstiger två gånger prisbasbeloppet per månad för det kalenderår då arbetet påbörjas. Det innebär att skattelättnaden ges utan någon prövning av den skattskyldiges kvalifikationer eller av arbetsgivarens associationsform. Prisbasbeloppet för inkomståret 2020 uppgår till 47 300 kronor. Vistelsen i Sverige ska vara avsedd att pågå i högst fem år. Skattelättnaderna gäller under de tre första åren.

Propositionen

Regeringen anser att skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner bör utvidgas från att gälla under de tre första åren av den tidsbegränsade vistelsen i Sverige till att i stället gälla under högst fem år räknat från den dag vistelsen i Sverige påbörjades. Det kommande förslaget bör enligt regeringen träda i kraft den 1 januari 2021.

Syftet med reglerna om skattelättnad för experter, forskare och andra nyckelpersoner (de s.k. expertskattereglerna) är att stärka Sveriges internationella konkurrenskraft, öka incitamenten för internationella företag att välja Sverige för nyetableringar och stimulera företag att förlägga eller behålla bl.a. koncernledande funktioner som kräver utländsk personal i Sverige. Ett annat syfte är att gynna svensk forsknings konkurrenskraft.

Det är mot bakgrund av pandemins effekter på ekonomin särskilt viktigt att Sverige kan attrahera experter, forskare och andra nyckelpersoner när verksamheterna drar igång igen. Sveriges expertskatteregler behöver vara konkurrenskraftiga för att syftet med reglerna ska uppnås. För att stärka Sveriges konkurrenskraft bör tidsgränsen för expertskatt i större utsträckning motsvara de tidsgränser som gäller i andra länder i Europa, exempelvis Finland och Danmark. Skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner bör därför utvidgas från att gälla under de tre första åren av den tidsbegränsade vistelsen i Sverige till att i stället gälla under högst fem år räknat från den dag vistelsen i Sverige påbörjades.

Regeringen lämnade den 20 oktober 2020 en proposition till riksdagen om skattereduktion för förvärvsinkomster och en utvidgad tidsgräns för expertskatt (prop. 2020/21:37) som föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Motionerna

Moderaterna anför i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att Sverige bör göra mer för att locka hit högkvalificerad arbetskraft genom att bl.a. reformera expertskatten.

Vänsterpartiet säger i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 nej till lättnader i expertskatten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att Sverige har konkurrenskraftiga regler för experter, forskare och andra nyckelpersoner och att tidsgränsen i större utsträckning motsvarar andra länders tidsgränser.

Vidare delar utskottet regeringens bedömning i fråga om en utvidgad tidsgräns för expertskatt och avstyrker motionsförslagen.

Ändrade regler för kostförmån i särskilda fall

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om ändrade regler för kostförmån i särskilda fall.

Propositionen

Regeringen anser att det bör införas skattefrihet för förmån av kost i särskilda fall. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2021 och gälla förmåner som lämnas efter den 29 februari 2020.

Under spridningen av sjukdomen covid-19, och vid bekämpningen av skogsbränderna 2018, har det visat sig vara vanligt förekommande att matgåvor lämnas av allmänheten i syfte att visa anställda uppskattning och stöd. I vissa fall har den skänkta maten samlats in av arbetsgivare och sedan distribuerats vidare till arbetstagare på ett sådant sätt att bestämmelserna om beskattning av förmån av fri kost som erhålls på grund av tjänst har aktualiserats. Det bedöms inte vara rimligt att denna typ av matgåvor förmånsbeskattas. För att regelsystemet ska bli enkelt, tydligt och förutsebart bör det därför införas en bestämmelse som undantar förmån av kost i sådana situationer från beskattning. Skattefriheten bör gälla under förutsättning att måltiden kommer från någon som saknar samband med arbetsgivaren och att måltiden lämnas utan krav på motprestation.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att inkomstbeskattningen av löner och förmåner hålls likformig och neutral. Utskottet har därför tidigare bl.a. i betänkande 2019/20:SkU20

uttalat att det av hänsyn till enhetligheten i regelsystemet för beskattning av inkomst av tjänst inte har funnit skäl att se över förutsättningarna för undantag från förmånsbeskattningen inom den nationella insatsverksamheten eller för vårdpersonal inom äldreomsorgen.

Utskottet noterar att regeringen i en extra ändringsbudget som lämnades den 3 november 2020 föreslår ändrade regler för kostförmån i särskilda fall. Hela det svenska samhället har utsatts för hårda prövningar under sjukdomen covid-19. Mot bakgrund av det stöd och den uppskattning som allmänheten har visat vissa anställda i form av matgåvor under spridningen av covid-19 finner utskottet det lämpligt att göra undantag från förmånsbeskattning av fri kost.

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om ändrade regler för kostförmån i särskilda fall.

Justerad beräkning av bilförmån

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en justering bör göras av beräkningen av bilförmån. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen anser att schablonberäkningen för att fastställa värdet av bilförmån bör justeras för att bättre spegla kostnaden av privat bilinnehav och för att inte premiera innehav av fossildrivna bilar. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2021 och gälla för bilar som blir skattepliktiga enligt vägtrafikskattelagen fr.o.m. det datumet.

En grundläggande princip i skattelagstiftningen är principen om en likformig och neutral beskattning. Det innebär bl.a. att skatteuttaget ska vara detsamma oavsett om arbetsersättning utgår i form av kontant lön eller en förmån, som exempelvis förmån av fri bil.

Förmån av fri eller delvis fri bil beräknas på ett visst schabloniserat sätt. Avsikten är att förmånsvärdet i princip ska motsvara kostnaderna för en motsvarande privatägd bil, exklusive drivmedel. I dag resulterar dock schablonen i ett förmånsvärde som för de allra flesta bilmodeller klart understiger marknadsvärdet. Detta innebär att skattesystemet premierar fossildrivna bilar i förhållande till andra varor och tjänster. Det innebär likaså ett skattemässigt gynnande av bilförmån i förhållande till kontant lön. Schablonberäkningen för bilförmån bör därför justeras i syfte att bättre avspegla ett marknadsvärde. Detta bör ske genom att två delkomponenter i beräkningen – det ränterelaterade beloppet och det prisrelaterade beloppet – ändras. Förslaget påverkar inte den befintliga miljöstyrningen i beskattningen av bilförmån. Den

permanenta nedsättningen av det förmånsgrundande priset för miljöanpassade bilar kommer alltså att finnas kvar.

Motionerna

Moderaterna avvisar i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del förslaget om att försämra bilförmånen.

Sverigedemokraterna säger i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del nej till justerad förmånsbeskattning av tjänstebil. Sverigedemokraterna anför att en del arbetsgivare erbjuder anställda möjligheten att växla lön mot tjänstebil, vilket innebär att bilen leasas av arbetsgivaren mot att arbetstagaren får lägre lön. Därefter förmånsbeskattas arbetstagaren för bilen som löneförmån. Regeringens förslag om ett kraftigt ökat förmånsvärde innebär att ett antal arbetstagare, som i många fall är beroende av bilen, får en kraftigt höjd skatt.

Kristdemokraterna anför i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att förmånssystemet i dag snedvrider valet mellan privatägd bil och förmånsbil, samtidigt som många inte har möjlighet att få tillgång till en förmånsbil via sin arbetsgivare. Dock är möjligheten till förmånsbil viktig för många småföretagare, och en stor del av nybilsförsäljningen sker via förmånssystemet. Det är skäl till att inte förändra systemet för snabbt, att förändringar görs på ett klokt sätt och också balanseras med andra åtgärder. Kristdemokraterna föreslår därför att en större del av skattehöjningen betalas av de som har förmånsbilar som är värda över 7,5 prisbasbelopp (ca 356 000 kronor). De dyra förmånsbilarna körs i stor utsträckning av höginkomsttagare i storstäder, där fler alternativa transportmedel finns. Därmed anser Kristdemokraterna att det är rimligt att dessa bär en större del av skatteförändringen.

Utskottets ställningstagande

Det grundläggande syftet med reglerna om beskattning av bilförmån och andra förmåner är att upprätthålla neutraliteten gentemot andra ersättningsformer så att man undviker att skattemotiverade förmåner uppkommer. Den värderingsmodell som gäller för beskattning av bilförmån innebär att förmånsvärdet bestäms efter en schablon. Avsikten är att förmånsvärdet ska motsvara kostnaderna för en privatägd bil. Utskottet anser även att det är väsentligt att beakta både miljö- och fördelningspolitiska aspekter av sådana regelverk.

Utskottet delar regeringens bedömning att beräkningen för att fastställa värdet av bilförmån bör justeras för att bättre spegla kostnaden för ett privat bilinnehav och för att inte premiera innehav av fossildrivna bilar. Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen.

Vissa ändrade åldersgränser i skatte- och socialavgiftssystemet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget bör ändras 2023 från 65 till 66 år.

Propositionen

Regeringen bedömer att åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget bör ändras 2023 från 65 till 66 år. Avgifter enligt socialavgiftslagen bör betalas t.o.m. det år mottagaren av ersättningen fyller 66 år. På sikt bör åldersgränserna kopplas till riktåldern för pension, vilket innebär en ändring 2026 från 66 till 67 år. De kommande förslagen bör träda i kraft den 1 januari 2023 respektive den 1 januari 2026.

För att pensionsnivåerna ska kunna upprätthållas även när medellivslängden ökar behöver arbetslivet förlängas. För att uppnå långsiktigt trygga och höjda pensioner har Pensionsgruppen, med företrädare för de partier som står bakom pensionsöverenskommelsen, enats om en rad åtgärder för att förbättra pensionssystemet. I syfte att förlänga arbetslivet och på så vis höja pensionerna har Pensionsgruppen även enats om stegvisa justeringar av åldersgränserna i pensionssystemet och i angränsande trygghetssystem, och att därefter koppla alla åldersgränser till medellivslängdens utveckling.

När nuvarande åldersgränser i pensionssystemet justeras bör även åldersgränserna i närliggande skatte- och avgiftssystem ses över. Inledningsvis bör därför åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget ändras från 65 till 66 år och på sikt kopplas till riktåldern för pension vilket innebär en ändring 2026 från 66 till 67 år.

Socialförsäkringssystemet finansieras främst av avgifter. När de pensionsrelaterade åldersgränserna för bl.a. sjukersättning och arbetslöshetsersättning ändras och rätten att ta del av dessa trygghetssystem förlängs, behöver också reglerna för finansiering av trygghetssystemen ändras. Avgifter enligt socialavgiftslagen bör därför betalas t.o.m. det år mottagaren av ersättningen fyller 66 respektive 67 år.

Regeringen avser att under 2021 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget bör ändras 2023 från 65 till 66 år och att avgifter enligt socialavgiftslagen bör betalas t.o.m. det år mottagaren av ersättningen fyller 66 år.

Bred skattesänkning för jobb och pension

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en bred skattesänkning för jobb och pension.

Jämför avvikande mening 4 (KD).

Motionen

Kristdemokraterna anför i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Bush m.fl. yrkande 5 och 6 i denna del att Kristdemokraterna, förutom att säga ja till den skattesänkning på 2,36 miljarder kronor som nu görs i budgetpropositionen, även föreslår att skatten sänks med ytterligare ca 0,63 procent av inkomsten upp till 42 400 kronor för personer med arbetsinkomster, pension och näringsinkomster. För de med arbetslöshetsförsäkring, föräldrapenning samt sjuk- och aktivitetsersättning är skattesänkningen hälften så stor: 0,32 procent av inkomsten. På det här sättet får både arbetstagare och den som får ersättningar eller bidrag en skattesänkning, men den är större för arbetstagaren, vilket bidrar till att göra det mer lönsamt att arbeta.

Utskottets ställningstagande

Budgetpropositionen innehåller flera skatteförslag som utskottet tillstyrker och som innebär att inkomstskatten sänks.

Utskottet avstyrker därför motionsförslaget om en bred skattesänkning för jobb och pension.

Skiktgräns för statlig skatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en ändrad skiktgräns för statlig skatt.

Jämför avvikande mening 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Den övre skiktgränsen för statlig inkomstskatt, den s.k. värnskatten, avskaffades den 1 januari 2020. Från och med beskattningsår 2020 finns bara en skiktgräns, och den uppgår till 523 200 kronor för beskattningsåret 2021. På den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger 523 200, dvs. 43 600 kronor i månaden, är den statliga inkomstskatten 20 procent.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del höjd skatt för höginkomsttagare och sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare. Vänsterpartiet föreslår att två nya skiktgränser för statlig inkomstskatt införs. Dessa innebär ett påslag om 5 procentenheter på inkomster över 62 000 kronor per månad och ett ytterligare påslag med 5 procentenheter på inkomster över 85 000 kronor per månad. Vänsterpartiet föreslår att jobbskatteavdragen trappas av på inkomster över 40 000 kronor i månaden och föreslår att brytpunkten för statlig inkomstskatt sänks till 42 000 kronor per månad för 2021.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Bush m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att skiktgränsen för statlig skatt höjs till 46 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att utgångspunkten för när statlig inkomstskatt ska utgå ska vara den som slogs fast vid 1990 års skattereform: att det endast ska finnas ett skikt för statlig inkomstskatt. Vid tiden för reformen bedömdes en lämplig nivå vara 20 procent. Utskottet anser att detta fortfarande är en lämplig nivå och anser inte att det finns skäl att ändra beräkningsgrunden för skiktgränsen.

Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen.

Jobbskatteavdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om jobbskatteavdrag.
Jämför avvikande mening 1 (M) och 4 (KD).

Bakgrund

Jobbskatteavdrag är en skattelättnad i form av en skattereduktion grundad på arbetsinkomster. Storleken på jobbskatteavdraget beror på hur stora arbetsinkomsterna är och om personen har fyllt 65 år eller inte vid årets ingång. Fysiska personer som varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret har rätt till skattereduktion för arbetsinkomster. Med arbetsinkomster menas sådana inkomster av anställning eller av annat förvärvsarbete som anges i vissa uppräknade paragrafer i 67 kap. 6 § IL som i sin tur hänvisar till 59 kap. socialförsäkringsbalken. Med arbetsinkomst menas även inkomster från en aktivt bedriven självständig näringsverksamhet utomlands.

När man beräknar skattereduktionen ska tjänsteinkomsterna minskas med kostnader som dragits av i inkomstslaget tjänst. Överskottet i inkomstslaget näringsverksamhet ska minskas med sjukpenning hänförlig till inkomster av

annat förvärvsarbete. Arbetsinkomsterna ska också minskas med allmänna avdrag enligt 62 kap. IL och sjöinkomstavdrag enligt 64 kap. IL.

Jobbskatteavdragets storlek är olika beroende på åldern.

För dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år är jobbskatteavdraget högre än för dem som är yngre. För att beräkna jobbskatteavdraget för personer som inte fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång utgår man från prisbasbeloppet, arbetsinkomsten, grundavdraget och skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Reduktionen varierar därför mellan åren eftersom prisbasbeloppet ändras, och mellan personer eftersom skattesatsen för den kommunala inkomstskatten skiftar från kommun till kommun. Procentuellt är reduktionen högre i de låga inkomsterna.

Jobbskatteavdraget räknas endast av mot den kommunala inkomstskatten.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del ett utökat jobbskatteavdrag med särskilt fokus på låga och medelstora inkomster. Moderaterna satsar 24 miljarder kronor för att det ska bli mer lönsamt att arbeta. Satsningen innebär sänkt skatt med upp till 550 kronor per månad för alla som arbetar.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Bush m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del ett dubbelt jobbskatteavdrag för personer som kommer från långvarig arbetslöshet eller sjukskrivning baserat på hur länge man varit frånvarande från arbetsmarknaden. Ett dubbelt jobbskatteavdrag föreslås även för alla unga upp till 23 år som omfattas av arbetsmarknadspolitiska åtgärder och för nyanlända under de fem första åren i Sverige. Kristdemokraterna föreslår även två år med dubbelt jobbskatteavdrag för den som tagit akademisk examen före 25 år samt ett extra förhöjt jobbskatteavdrag vid 69 års ålder. I motionen föreslås även en fast skattereduktion som när den införs 2022 uppgår till 100 kronor per förälder och vårdnadshavare per månad. Nivån 100 kronor ligger kvar även för 2023, men därefter ska reformen stegvis byggas ut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig i detta yttrande bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Budgetpropositionen innehåller flera skatteförslag som utskottet tillstyrker och som innebär att inkomstskatten sänks.

Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen med olika inriktning om att förändra jobbskatteavdraget.

Reseavdrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa ett omställningsavdrag och om ändrad milersättning i reseavdraget.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Skäliga utgifter för resor mellan bostaden och arbetsplatsen ska dras av, om arbetsplatsen ligger på ett sådant avstånd från den skattskyldiges bostad att han eller hon behöver använda något transportmedel. Avdrag för resor med allmänna transportmedel bör enligt de allmänna råden bara medges om avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen är minst två kilometer. Oavsett vilket färdmedel som använts eller typ av kostnad som den skattskyldige haft, ska kostnader för arbetsresor dras av bara till den del som de sammanlagt överstiger 11 000 kronor under beskattningsåret. Vid arbetsresor med egen bil gäller vissa krav för avdragsrätt. Det krävs att avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen är minst fem kilometer och att det klart framgår att den skattskyldige genom att använda egen bil i stället för allmänna transportmedel regelmässigt gör en tidsvinst på sammanlagt minst två timmar. Av förenklingsskäl har en schablon införts för arbetsresor med egen bil. Avdragsbeloppet är 1 krona och 85 öre för varje kilometer.

Regeringen tillsatte i december 2017 en kommitté för att undersöka hur systemet för avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats bör omarbetas för att på ett bättre sätt gynna resor med låga utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar och samtidigt vara enklare att tillämpa, administrera och kontrollera än nuvarande system. Den 26 juni 2019 lämnade reseavdragskommittén sitt betänkande Skattelättnad för arbetsresor (SOU 2019:36). I betänkandet föreslås att reseavdraget avskaffas i sin nuvarande form. Förslaget är att reseavdraget ersätts av en avståndsbaserad och färdmedelsneutral skattereduktion för längre arbetsresor. Regeringen har remitterat betänkandet och uppgett att den kommer att noga studera förslagen och konsekvensanalysen.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del ett omställningsavdrag som innebär att en person kan få ett skatteavdrag för sina utbildningskostnader.

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att milersättningen i reseavdraget höjs från 18,50 kronor per mil till 23,50 kronor per mil. Sverigedemokraterna säger vidare nej till förändringarna av det befintliga reseavdraget som föreslås i januariöverenskommelsen.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Bush m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att milersättningen i reseavdraget höjs till 22 kronor och att taket för avdragsgränsen höjs till 13 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att en förändring av regelverket för reseavdrag i så stor omfattning som möjligt tar hänsyn till personer som bor eller arbetar i glesbygd och som inte har tillgång till kollektivtrafik. Frågan om reseavdragets utformning bereds för närvarande i Regeringskansliet, och utskottet är inte berett att föregripa denna beredning.

Därmed är utskottet inte berett att tillstyrka förslagen om en förändring av reseavdragets storlek, utformning och syfte.

Av hänsyn till enhetligheten i regelsystemet för beskattning av inkomst av tjänst anser inte utskottet att det finns något behov av en översyn av möjligheten att göra kostnader för utbildning avdragsgilla genom att föreslå ett omställningsavdrag. Utskottet noterar att regeringen i samarbete med Centerpartiet och Liberalerna lämnade en extra ändringsbudget för 2020 med innebörden att arbetslöshetsförsäkringen, som är en omställningsförsäkring, förstärktes tillfälligt för 2020.

Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen.

Personaloptioner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om ändringar i regelverket för personaloptioner.

Jämför avvikande mening 4 (KD).

Gällande rätt

Om en person på grund av sin tjänst förvärvar ett värdepapper på förmånliga villkor, ska förmånen tas upp som intäkt det beskattningsår då förvärvet sker. Detta framgår av den s.k. värdepappersregeln i inkomstskattelagen.

Om en person får en förmån i form av en personaloption är huvudregeln att den är skattepliktig och ska tas upp som intäkt det beskattningsår då rätten utnyttjas eller överlåts. Det som ska förmånsbeskattas är skillnaden mellan det marknadsvärde som den underliggande aktien har vid förvärvstidpunkten och det lösenpris som optionsinnehavaren betalar för den underliggande aktien inklusive en eventuell ersättning för optionsrätten.

I undantagsfall ska en förmån i form av personaloption inte tas upp till beskattning. För att förmånen ska vara skattefri måste dock ett stort antal villkor vara uppfyllda när personaloptionen utnyttjas för att förvärva en andel. Det är villkor som gäller för företaget som har ingått optionsavtalet och villkor

som gäller för personaloptionen och optionsinnehavaren. Om något villkor inte är uppfyllt ska förmånen tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst.

Motionen

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att regelverket kring personaloptioner ska förenklas och göras mer konkurrenskraftigt, samtidigt som grundläggande skatterättsliga principer ska beaktas, så att det blir lättare för växande företag att attrahera och behålla medarbetare.

Utskottets ställningstagande

I den sakpolitiska överenskommelse som träffats mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet ingår att förbättra reglerna för personaloptioner. Beskattningen av personaloptioner ska reformeras genom bl.a. en utvidgning av storleken och personkretsen så att svenska regler är konkurrenskraftiga i ett internationellt perspektiv.

Utskottet vill inte föregripa regeringens arbete med att reformera beskattningen av personaloptioner och avstyrker därför motionsförslaget.

SINK-skatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om ändringar i den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Bakgrund och gällande rätt

Inkomster från arbete i Sverige och vissa andra inkomster, som uppbärs av fysiska personer som är bosatta utomlands (med undantag för artister och idrottare), beskattas enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK-lagen). Med bosatt utomlands avses en fysisk person som är begränsat skattskyldig enligt inkomstskattelagen. Särskild inkomstskatt tas ut med 25 procent av de skattepliktiga inkomsterna, med undantag för sjöinkomst där skattesatsen är endast 15 procent. Den skattskyldige får inte göra några avdrag från inkomsterna. Inte heller får skattereduktion räknas av mot skatten. Den skattskyldige behöver inte deklarera inkomsterna, eftersom skatten är definitiv.

Lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta trädde i kraft den 1 januari 1992. Den särskilda inkomstskatten var 25 procent av den skattepliktiga inkomsten. Denna skattesats var oförändrad fram t.o.m. 2013 (med undantag för skatten på sjöinkomster som fr.o.m. 1998 sänktes till 15

procent). Skattesatsen på skattepliktiga inkomster, med undantag av sjöinkomster, sänktes dock till 20 procent fr.o.m. 2014. I budgetpropositionen för 2018 gjordes bedömningen att det fanns offentligfinansiella skäl att återställa skattesatsen för utomlands bosatta till 25 procent.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta återställs från 25 procent till 20 procent. Boende i utlandet som är skattskyldiga i Sverige behöver ofta betala privat vård-försäkring, beroende på vilket land de bor i, samtidigt som de inte nyttjar svensk välfärd i någon större utsträckning. Sverigedemokraterna anser därför att det är rimligt att utlandsboende betalar 20 procent i skatt på sina inkomster, vilket tidigare var fallet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställde sig bakom regeringens förslag i budgetpropositionen för 2018 att höja skattesatsen för särskild inkomstskatt för utomlands bosatta till 25 procent. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2017/18:1, 2017/18:SkU1y, 2017/18:FiU1, rskr. 2017/18:54). Utskottet ser inte någon anledning till att ändra sitt ställningstagande nu. Utskottet konstaterar i detta sammanhang att skatten för många som bor utomlands är lägre än för de som är bosatta i Sverige. Detta gäller även efter att SINK-skattesatsen har återställts. De som bor utomlands kan också alltid välja att bli beskattade enligt inkomstskattelagen. Utskottet avstyrker därför motions-förslaget.

Gåvor till ideell verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om avskaffad avdragsrätt för gåvor till ideell verksamhet och en höjd beloppsgräns.

Jämför avvikande mening 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Den 1 januari 2012 infördes en skattereduktion för penninggåvor till ideell verksamhet (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU1, yttr. 2011/12:SkU1y, rskr. 2011/12:32). Skattereduktionen var 25 procent och uppgick till högst 1 500 kronor för ett beskattningsår. Skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet slopades den 1 januari 2016 (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:FiU1, rskr. 2015/16:51). I betänkandet Statens budget 2019 Rambeslutet (bet.

2018/19:FiU1 res. 1 s. 131) ansåg Moderaterna och Kristdemokraterna att gåvoskatteavdraget skulle återinföras i enlighet med det förslag som presenterades i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1). Riksdagen sa ja till Moderaternas och Kristdemokraternas gemensamma reservation om förslag till statens budget för 2019. Riksdagen sa ja till reservanternas förslag till utgiftstak för 2019–2021, utgiftsramar för 2019 samt beräkning av inkomster i statens budget för 2019.

Skattereduktion för gåvor återinfördes den 1 juli 2019. För att kunna få skattereduktionen ska vissa förutsättningar vara uppfyllda. Gåvomottagaren måste vara godkänd av Skatteverket innan gåvan lämnas. Det är organisationen som själv ansöker om att bli godkänd gåvomottagare. Organisationsformen ska vara stiftelse, ideell förening eller registrerat trossamfund som är inskränkt skattskyldigt. Organisationen ska främja ett godkänt ändamål eller bedriva en sådan verksamhet, och gåvor som kommer in till gåvomottagaren och som är grund för skattereduktion för givaren ska användas för något av ändamålen social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning. För givaren gäller att varje gåva måste vara minst 200 kronor till samma gåvomottagare vid ett och samma tillfälle, gåvorna måste uppgå till minst 2 000 kronor under året, och gåvan måste vara en penninggåva. Skattereduktionen är 25 procent av gåvobeloppet och får högst vara 1 500 kronor per år.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer tas bort.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att beloppsgränsen för skattereduktion för gåvor höjs till 12 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Skattereduktion för gåvor återinfördes fr.o.m. den 1 juli 2019 och har utformats i enlighet med tidigare bestämmelser, vilket bl.a. innebär att den organisation som är gåvomottagare, en svensk stiftelse, en svensk ideell förening eller ett svenskt registrerat trossamfund, ska vara inskränkt skattskyldig och ha som sitt ändamål att främja social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning eller helt eller delvis bedriva en sådan verksamhet.

Utskottet noterar att regeringen i samarbete med Centerpartiet och Liberalerna den 1 april 2020 lämnade en extra ändringsbudget för 2020 innehållande en miljard kronor till kultursektorn och idrottsrörelsen till följd av coronavirusets ekonomiska effekter, bl.a. med inställda evenemang. Det motionärerna har anfört föranleder inte utskottet att ställa sig bakom förslag om att ändra utformningen av gåvoskatteavdraget.

Utskottet avstyrker därför motionsförslagen.

Avgift till fackföreningar och arbetslöshetskassor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om skattereduktion för fackföreningsavgift och a-kasseavgift.

Jämför avvikande mening 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Huvudregeln för fysiska personer är att avdrag inte medges för medlemsavgifter i föreningar och andra sammanslutningar. Förbudet gäller inte bara avgifter till ideella organisationer utan också till fackliga organisationer, a-kassor, intresseorganisationer och vetenskapliga sammanslutningar av olika slag. Avdragsrätten för medlemsavgifter är enligt praxis ytterst restriktiv.

Den 1 januari 2002 infördes senast en skattereduktion för fackföreningsavgifter. Den uppgick till 25 procent av den avgift som betalats in under kalenderåret. En nedre beloppsgräns på 400 kronor infördes. Skattereduktionen för fackföreningsavgifter avskaffades den 1 januari 2007 av finansieringsskäl. Regeringen lämnade förslag på en återinförd skattereduktion för fackföreningsavgift 2018. Riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag (prop. 2017/18:127, bet. 2017/18:SkU21, rskr. 2017/18:287) som innebar en skattereduktion med 25 procent av den sammanlagda avgift som en medlem under året hade betalat till en svensk eller motsvarande utländsk arbetstagarorganisation, förutsatt att den sammanlagda avgiften under året uppgick till minst 400 kronor. De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 juli 2018.

I betänkandet Statens budget 2019 Rambeslutet (bet. 2018/19:FiU1 res. 1 s. 131) ansåg Moderaterna och Kristdemokraterna att lägre skatt på arbete generellt är att föredra framför en skattereduktion som baseras på medlemskap i en förening. Moderaterna och Kristdemokraterna föreslog därför som en del i finansieringen av bl.a. det förstärkta jobbskatteavdraget att avdragsrätten för fackföreningsmedlemskap skulle avskaffas. Avdragsrätten avskaffades den 1 april 2019.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att en skattereduktion på 25 procent för avgiften till fackföreningar och arbetslöshetskassor införs.

Kristdemokraterna menar i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att det i väntan på en obligatorisk a-kassa är angeläget att stimulera fler att vara med i en a-kassa och få del av det inkomstskyddet vid arbetslöshet. Kristdemokraterna föreslår därför att en skattereduktion för a-kasseavgiften införs från 2021. Skattereduktionen ska

uppgå till 20 procent av avgiften till a-kassan och regleras som en reduktion av skatten på arbetsinkomster.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare i betänkande 2018/19:SkU15 tillstyrkt att avdragsrätten för fackföreningsmedlemskap avskaffades den 1 april 2019.

Regeringen beslutade i en extra ändringsbudget i april 2020 om en rad tillfälliga åtgärder som syftade till att fler skulle få rätt till arbetslöshetsersättning och att ersättningsnivåerna tillfälligt höjdes under 2020. I budgetpropositionen för 2021 föreslår regeringen att flera av de förändringar som gjordes i a-kassan under våren 2020 förlängs i ytterligare två år t.o.m. 2022.

Utskottet anser inte att frågan om skattereduktion för medlemsavgift till a-kasseavgift behöver utredas. Utskottet avstyrker därför motionsförslagen.

Skattereduktion för bosparande

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att utreda en skattereduktion för bosparande.

Jämför avvikande mening 4 (KD).

Gällande rätt

I 12 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) finns bestämmelser om vilka utgifter en person får dra av i inkomstslaget tjänst. Huvudregeln säger att den skattskyldige får dra av de utgifter som den skattskyldige har för att få inkomster eller behålla dem. En väsentlig inskränkning i avdragsrätten är t.ex. att en person inte får göra avdrag för sina levnadskostnader.

Motionen

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att ett förmånligt bosparande utreds och införs, som förval för alla unga i åldern 18–34 år med inkomst av tjänst. Skattereduktionen ska ges under de första 60 månaderna på inkomster som uppgår till 12 000 kronor eller mer per månad. Skattereduktionen ska beräknas på lön efter skatt som avsätts till ett bosparande, och skattereduktionen ska medges med 20 procent av beloppet.

Utskottets ställningstagande

Att göra det möjligt för unga att flytta till ett eget boende är viktigt, men insatserna för att kunna förbättra dessa förutsättningar bör fokusera på ett ökat

bostadsbyggande och att unga kommer i arbete. Av hänsyn till enhetligheten i regelsystemet för beskattning av inkomst av tjänst finner utskottet inte skäl att se över förutsättningarna för ett särskilt skatteavdrag för unga som sparar till egen bostad.

Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen för 2021 föreslår att schablonintäkten på uppskovsbelopp avskaffas, vilket antas öka utbudet av bostäder till försäljning och skapa flyttkedjor som underlättar rörligheten på bostadsmarknaden. Utskottet anser inte att frågan om skattereduktion för bosparande behöver utredas. Utskottet avstyrker därför motionsförslaget.

Förmåner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att förmånsbeskattningen av privata sjukvårdsförsäkringar ska avskaffas.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Bakgrund och gällande rätt

Grundprincipen för inkomstbeskattningen är att lön, förmåner och andra inkomster som en person får på grund av sin tjänst är skattepliktiga om inte förmånen är undantagen från beskattning i inkomstskattelagen. Värderingen ska i normalfallet göras till marknadsvärde. Det innebär att om en arbetsgivare erbjuder en anställd förmån av hälso- och sjukvård är detta en skattepliktig förmån som ska beskattas hos den anställda. Detsamma gäller sjukvårdsförsäkringar som tecknats av arbetsgivaren. Den del av förmånen som är skattepliktig är också avgiftspliktig.

Förmån av icke offentligt finansierad hälso- och sjukvård som arbetsgivaren har betalat för den anställdes räkning var t.o.m. den 30 juni 2018 en skattefri förmån för den anställde. Den 1 juli 2018 slopades skattefriheten och den som får fri hälso- och sjukvård ska beskattas för förmånen enligt vanliga regler (prop. 2017/18:131, rskr. 2017/18:275). Sedan detta datum är alltså såväl offentligt som icke offentligt finansierad hälso- och sjukvård en skattepliktig förmån.

Följande förmåner är dock undantagna från skatteplikt även efter den 1 juli 2018:

- vård utomlands vid insjuknande i samband med tjänstgöring utomlands
- läkemedel vid vård utomlands vid insjuknande i samband med tjänstgöring utomlands
- företagshälsovård, förebyggande behandling eller rehabilitering
- vaccinationer som beror på tjänsten

- tandbehandlingar som har bedömts som nödvändiga med hänsyn till tjänstens krav för Försvarsmaktens submarina och flygande personal och för andra med i huvudsak likartade arbetsförhållanden.

Hälso- och sjukvård som arbetsgivaren tillhandahåller men som inte avser rehabilitering, företagshälsovård eller förebyggande behandling är en skattepliktig förmån. Skatteverket anser att till skattepliktig hälso- och sjukvård hör vanliga läkarundersökningar, provtagningar, röntgen, operationer m.m.

Regeringen har gett Myndigheten för vård- och omsorgsanalys i uppdrag att beskriva riskerna med att patienter med privata sjukvårdsförsäkringar ges företräde till hälso- och sjukvården framför patienter som får offentligt finansierad hälso- och sjukvård. Uppdraget redovisades den 31 mars 2020 i rapporten Privata sjukvårdsförsäkringar 2020:3.

Regeringen har även gett en särskild utredare i uppdrag att beskriva privata sjukvårdsförsäkringars påverkan på offentligt finansierad hälso- och sjukvård. Utredaren ska föreslå åtgärder som ska se till att patienter med privat sjukvårdsförsäkring inte får snabbare tillgång till vård eller bättre vård i den offentligt finansierade hälso- och sjukvården framför patienter utan försäkring. Detta ska säkerställa att alla patienter i den offentligt finansierade hälso- och sjukvården får vård på lika villkor (dir. 2020:83). Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2021.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att förmånsbeskattningen av privata sjukvårdsförsäkringar avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att beskattningen av löner och förmåner hålls likformig och neutral och att avdrag för kostnader som inte har med inkomsternas förvärvande att göra undviks så långt som möjligt. Utskottet anser att det är viktigt att privata sjukvårdsförsäkringar beskattas till den del de innehåller vårdinsatser som utgör hälso- och sjukvård.

Mot denna bakgrund är inte utskottet berett att föreslå några ändringar när det gäller förmånsbeskattning av privat sjukvårdsförsäkring. Motionsförslaget avstyrks därför.

Rotavdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en höjning av subventionsgraden för rotavdraget och om att avskaffa rotavdraget 2022.

Jämför avvikande mening 2 (SD) och 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Skattereduktionen för husavdrag omfattar sedan den 30 juni 2009 även reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder, s.k. rotarbeten (prop. 2008/09:178, bet. 2008/09:SkU32, rskr. 2008/09:246). Skattereduktion ges bara för arbetskostnaden. Den 1 januari 2016 sänktes subventionsgraden för rottjänster från 50 till 30 procent. Från den 1 januari 2019 gäller att skattereduktionen för rot- och rutavdrag får uppgå till sammanlagt högst 50 000 kronor per person och beskattningsår.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att avdraget för arbetskostnaden vid renovering, ombyggnad och tillbyggnad ska höjas från 30 till 50 procent under 2021.

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att rotavdraget avskaffas. Med tanke på konjunkturläget väljer Vänsterpartiet att avskaffa skattereduktionen för rottjänster först 2022. För 2021 föreslår Vänsterpartiet halverat tak för skattereduktionen.

Utskottets ställningstagande

I budgetpropositionen 2015/16 redovisades offentligfinansiella skäl som motiv för en sänkning av subventionsgraden från 50 till 30 procent med anledning av den höga och ökande kostnaden för rotavdrag. Vidare anfördes att man genom en begränsning av subventionen för reparation, underhåll och om- och tillbyggnad av befintliga bostäder frigjorde medel för att bl.a. öka byggandet av nya bostäder. Sänkningen motiverades även med att rotavdraget främst borde ses som en konjunkturåtgärd och att skattereduktionen vid tidigare tidsbegränsade rotavdrag hade uppgått till 30 procent av underlaget.

Utskottet finner inte någon anledning att göra någon annan bedömning utan anser att 30 procent får anses vara en lämplig subventionsgrad för rotavdraget och att taket för rotavdraget bör behållas. Motionsförslagen avstyrks därför.

Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden – regional skattereduktion

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att dra tillbaka förslaget om skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden – regional skattereduktion.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Riksdagen beslutade den 21 oktober 2020 i enlighet med proposition 2019/20:175 Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden – regional skattereduktion. Kristdemokraterna avstod från att delta i beslutet. Förslaget innebär att boende i glest befolkade områden får en skattereduktion med 1 675 kronor per år. Lagändringen börjar gälla den 1 december 2020 och gäller retroaktivt för hela 2020.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att skattereduktionen i stödområde A och B dras tillbaka. Moderaterna anför att en skattereduktion på upp till 137 kronor per månad för boende i främst i Norrland och nordvästra Svealand som minskar statens intäkter med 1,35 miljarder kronor gör systemet mer komplext och förväntas inte leda till några nya jobb alls.

Kristdemokraterna anför i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att det i grunden är mycket tveksamt att från statlig nivå dela upp inkomstskatten utifrån var invånarna bor, och att det strider mot principen om enhetlig beskattning. Kristdemokraterna säger därför nej till sänkt inkomstskatt för boende i stödområde A och B, till förmån för en bred inkomstskattesänkning för alla.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att Sveriges långsiktiga tillväxt och utveckling är beroende av levande landsbygder. De lägesnackdelar som finns i vissa delar av landet påverkar inte bara företagen utan också fysiska personers möjligheter att bo och arbeta i dessa områden. Till följd av det geografiska läget får invånarna i vissa fall bära en större del av energi- och miljöskatterna än genomsnittet av befolkningen. Kommunalskatten är ofta högre än i övriga landet, och tillgången till gemensamt finansierade välfärdstjänster är lägre än på andra platser.

Utskottet anser att den regionala skattesänkningen som införts för fysiska personer som bor i vissa glest befolkade områden för att överbrygga de effekter som lägesnackdelarna medför är väl avvägd.

Därmed är utskottet inte nu berett att tillstyrka förändringar av reglerna och avstyrker motionsförslagen.

Avskaffad schablonintäkt på uppskovsbelopp

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att avskaffa schablonintäkten på uppskovsbelopp.

Bakgrund och gällande rätt

Som en del i finansieringen av omläggningen av bostadsbeskattningen är uppskovsbeloppen räntebelagda fr.o.m. 2009 års taxering genom att den som har fått uppskov ska ta upp en schablonintäkt i inkomstslaget kapital. Schablonintäkten beräknas till 1,67 procent av det uppskovsbelopp som finns vid ingången av inkomståret. Skatten är sedan 30 procent av schablonintäkten. Skatten motsvarar därmed ca 0,5 procent av uppskovsbeloppet.

Propositionen

Regeringen föreslår att den som har ett uppskovsbelopp enligt 47 kap. inkomstskattelagen inte ska ta upp en schablonintäkt till beskattning. Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

Avsikten med uppskovsreglerna vid avyttring av privatbostad är främst att öka rörligheten på bostadsmarknaden. Detta uppnås genom att en kapitalvinst från en avyttring, helt eller delvis, utan beskattning hos den skattskyldige kan investeras i en ny bostad. Syftet med att införa en schablonintäkt var bl.a. att finansiera det bortfall av skatteintäkter som den kommunala fastighetsavgiften medförde när den infördes samt att begränsa de ökade skattekrediterna (prop. 2007/08:27 s. 121). Schablonintäkten kan dock föranleda inlåsning i oönskade boendesituationer eftersom den innebär en kapitalkostnad som påverkar förmågan och viljan att köpa en ny bostad. För den som har ett uppskovsbelopp kan enligt regeringen ett avskaffande av schablonintäkten ge ökade ekonomiska möjligheter att köpa en ny bostad. Ett avskaffande av schablonintäkten kan dessutom ge skattskyldiga med stora kapitalvinster incitament att genomföra ett tänkt bostadsbyte genom att utnyttja möjligheterna till uppskov, något som man i dagsläget valt att avstå på grund av schablonintäkten. Att slopa schablonintäkten kan således antas öka utbudet av bostäder till försäljning och skapa flyttkedjor som underlättar rörligheten på bostadsmarknaden.

Utskottets ställningstagande

Syftet med att införa en schablonintäkt på uppskovsbelopp var bl.a. att finansiera det bortfall av skatteintäkter som den kommunala fastighetsavgiften medförde samt att begränsa de ökade skattekrediterna.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är angeläget att öka rörligheten på bostadsmarknaden och att schablonintäkten, som kan leda till inlåsningseffekter i oönskade boendesituationer och minskad ekonomisk möjlighet att köpa en ny bostad, ska avskaffas. Utskottet tillstyrker därmed förslaget.

Kapitalvinst vid fastighetsförsäljning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändrad kapitalvinstbeskattning vid fastighetsförsäljning.

Jämför avvikande mening 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

En kapitalvinst som uppkommer vid försäljning, byte och liknande överlåtelser av en tillgång beskattas utan hänsyn till hur länge man har haft tillgången. Den allmänna skattesatsen för kapitalvinster är 30 procent. Till följd av kvoteringsregler som anger hur stor del av vinsten som ska tas upp till beskattning blir den faktiska beskattningen lägre för vissa slag av tillgångar. När det gäller fysiska personers avyttringar av privatbostadsfastigheter medför kvoteringen att 22 procent av kapitalvinsten beskattas. Av kapitalförlusten vid avyttring av en privatbostadsfastighet ska 50 procent dras av (45 kap. 33 § IL).

Vid avyttring av en fastighet beräknas kapitalvinsten som skillnaden mellan ersättningen för den avyttrade tillgången (försäljningspriset) minskad med utgifterna för avyttringen (försäljningsutgifterna) och omkostnadsbeloppet. Om den sålda fastigheten är en ersättningsbostad ska vinsten vid kapitalvinstberäkningen ökas med det uppskovsbelopp säljaren har fått. Som ersättning eller försäljningspris räknas det pris som avtalats mellan säljare och köpare. Utgifter för avyttringen ska avräknas från ersättningen och inte räknas in i omkostnadsbeloppet (44 kap. 13 § IL). Som försäljningsutgifter räknas mäklarutgifter och annan försäljningsprovision, advokatutgifter, utgifter för värdering av fastigheten och andra utgifter som säljaren har haft för försäljningen. De principer för kapitalvinstbeskattning av fastigheter som beskrivits ovan gäller också för bostadsrätter. Icke yrkesmässig avyttring av bostadsrätter beskattas alltså i kapital, medan yrkesmässig avyttring beskattas i näringsverksamhet.

För vinster från fysiska personers avyttringar av permanentbostäder i småhus och äkta bostadsrätter, dvs. i princip bostäder där avyttringen beskattas

med 22 procents kapitalvinstskatt, kan uppskov med vinstbeskattningen beviljas om den avyttrade bostaden (ursprungsbostaden) ersätts med en annan bostad (ersättningsbostaden) inom en viss tid från avyttringen. Som villkor gällde tidigare att både ursprungsbostaden och ersättningsbostaden skulle ligga i Sverige. Genom en lagändring hösten 2006 utvidgades uppskovsmöjligheten till att också avse bostäder som ligger i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). De nya bestämmelserna gäller för avyttringar fr.o.m. den 1 februari 2007, men får på begäran av den skattskyldige tillämpas även på avyttringar som skedde under tiden den 1 januari 2006–31 januari 2007. Samtidigt anpassades systemet för att göra det möjligt för Skatteverket att följa upp att obeskattade vinster på ersättningsfastigheter i utlandet återförs till beskattning i Sverige.

I samband med att den statliga fastighetsskatten på bostäder avskaffades 2008 och ersattes med en kommunal fastighetsavgift höjdes kapitalvinstskatten för privatbostäder från 20 till 22 procent av vinsten. Möjligheten att skjuta upp beskattningen av kapitalvinsten genom uppskov kvarstod, men nya uppskovsbelopp begränsades till högst 1,6 miljoner kronor. Vidare ändrades beräkningen av uppskovsbeloppets storlek när ersättningsbostaden var billigare. Möjligheten till fortsatt uppskov när en bostad övergår genom arv, testamente, gåva eller bodelning slopades med undantag för vissa övergångar inom familjen.

Som en del i finansieringen av den nyssnämnda omläggningen av bostadsbeskattningen är uppskovsbeloppen räntebelagda fr.o.m. 2009 års taxering genom att den som har fått uppskov ska ta upp en schablonintäkt i inkomstslaget kapital. Schablonintäkten beräknas till 1,67 procent av det uppskovsbelopp som finns vid ingången av inkomståret. Skatten är sedan 30 procent av schablonintäkten. Skatten motsvarar därmed ca 0,5 procent av uppskovsbeloppet. Vidare sänktes taket för uppskovsbeloppet från 1,6 miljoner kronor till 1,45 miljoner kronor för avyttringar som görs fr.o.m. den 1 januari 2010.

Den 1 januari 2017 beslutade riksdagen att enligt regeringens förslag införa tidsbegränsade förändringar av reglerna för uppskov med beskattningen av kapitalvinsten. För försäljningar som genomfördes under perioden den 21 juni 2016 till 30 juni 2020 slopades taket för uppskovsbeloppet vid försäljning av privatbostäder. Dessutom infördes samtidigt en ändring av metoden för att beräkna uppskovsbeloppet vid köp av en billigare bostad, som bl.a. innebär att uppskov alltid kan ges på någon del av vinsten. Denna beräkningsmetod är en återgång till det system som gällde fram till 2008. Syftet med ändringarna är att öka rörligheten på bostadsmarknaden.

För att öka rörligheten på bostadsmarknaden höjdes taket för uppskovsbeloppet för avyttringar som har gjorts efter den 30 juni 2020 från 1,45 miljoner kronor till 3 miljoner kronor den 1 juli 2020.

Motionen

I partimotion 2020/21:3341 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del anförs bl.a. att en bromskloss på bostadsmarknaden är den bristande rörligheten. Genom ökad rörlighet kan ett stort antal bostäder tillgängliggöras på kort sikt. Kristdemokraterna föreslår därför att taket för uppskov på reavinstskatten ska tas bort om man köper ny bostad.

Utskottets ställningstagande

Syftet med att införa taket för uppskovsbeloppet vid avyttring av privatbostad var bl.a. att begränsa förekomsten av skattekrediter. Takbeloppet har dock under en begränsad tidperiod slopats för att på kort sikt bidra till ökad rörlighet på bostads- och arbetsmarknaden och för att bostadsbeståndet ska utnyttjas effektivare genom att skapa flyttkedjor som underlättar rörligheten. Utskottet konstaterar vidare att metoden för att beräkna uppskovets storlek vid köp av en billigare bostad har ändrats, så att den i de flesta fallen blivit mer generös.

I samband med att taket för uppskovsbeloppet höjdes från 1,45 miljoner kronor till 3 miljoner kronor för avyttringar som har gjorts efter den 30 juni 2020 delade utskottet regeringens bedömning att det är angeläget att även på längre sikt underlätta rörligheten på bostads- och arbetsmarknaden och att taket för uppskov med kapitalvinstbeskattning vid avyttring av privatbostad därför borde höjas. Utskottet uttalade vidare att det inte var berett att förorda att taket för uppskov helt ska slopas.

Utskottet vidhåller sin inställning och är heller inte nu berett att förorda att taket för uppskov ska slopas. Utskottet avstyrker därmed motionsförslaget.

Avdrag för ränteutgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en ändring av reglerna om ränteavdrag.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Gällande rätt

Till inkomst av kapital hänförs sådana intäkter och kostnader som inte ska hänföras till näringsverksamhet eller till tjänst (41 kap. 1 § inkomstskattelagen, IL). I huvudsak beskattas alla intäkter, och avdrag beviljas för alla utgifter som har samband med tillgångar. Det saknar betydelse om intäkterna eller utgifterna är löpande eller tillfälliga. Avdrag beviljas dock inte för personliga levnadskostnader (9 kap. 2 § IL).

I inkomstslaget kapital finns bara en beräkningsenhet och ingen uppdelning på förvärvskällor, vilket bl.a. innebär att kapitalförluster får dras av från alla slag av intäkter i inkomstslaget kapital.

Kapitalvinster beräknas nominellt och är med några undantag skattepliktiga till 100 procent. Bland undantagen kan nämnas de särskilda reduceringsregler som finns för beräkning av kapitalvinst vid avyttring av fastigheter och bostadsrätter. Avdrag för kapitalförluster beviljas mot samtliga övriga intäkter i kapital men är som huvudregel bara avdragsgilla till 70 procent. I 67 kap. IL finns bestämmelser om skattereduktion för fysiska personer. Enligt 10 § ska skatten vid ett underskott av kapital minskas med 30 procent av den del av underskottet som inte överstiger 100 000 kronor och med 21 procent av det återstående underskottet. För investeraravdrag gäller särskilda regler enligt samma paragraf.

En privatperson som har inkomst av tjänst och enbart utgiftsräntor får således skatten på tjänsteinkomsten nedsatt på grund av utgiftsräntorna, eftersom dessa medför ett underskott i inkomstslaget kapital. På samma sätt ger en kapitalförlust en sänkning av skatten på tjänsteinkomsten.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 5 i denna del anförs att Moderaterna gradvis vill avskaffa ränteavdragen för lån utan säkerhet.

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del anförs att ränteavdragen är problematiska eftersom staten subventionerar lånande samtidigt som beskattningen av sparande har höjts i två steg. Ränteavdragen bidrar samtidigt till att öka den finansiella stabiliteten eftersom det allt annat lika blir mer förmånligt att låna. Sverigedemokraterna föreslår därför att ränteavdragen successivt ska avvecklas genom en utfasning av ränteavdragen med 1 procentenhet per år under fem års tid under perioden 2021–2025.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del anförs bl.a. att ränteavdragen har bidragit till att blåsa upp bostadspriserna och dessutom har en tveksam fördelningsprofil. Vänsterpartiet föreslår därför en nedtrappning av ränteavdragen. Av konjunkturmässiga skäl ska den dock ske först 2022. Vänsterpartiet föreslår att ränteavdragen trappas ned till 28 procent 2022 och till 26 respektive 25 procent åren 2023 och 2024. Vänsterpartiet föreslår också att avdragsrätten för ränteutgifter ska begränsas till maximalt 100 000 kronor, dvs. att avdragsrätten för ränteutgifter därutöver ska avskaffas.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del anförs att kreditrestriktioner har införts samtidigt som Sverige har avdragsrätt för ränteutgifter på lån. Det innebär att staten gasar och bromsar kredittillväxten samtidigt. Kristdemokraterna föreslår därför att ränteavdraget ska sänkas med 1 procentenhet per år och att taket för fullt ränteavdrag ska sänkas från 100 000 kronor till 75 000 kronor per år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att den höga privata skuldsättningen medför en risk både för enskilda och samhällsekonomin i stort. Det är därför positivt att vidtagna makrotillsynsåtgärder bidragit till att öka hushållens motståndskraft.

Under flera år har regeringen arbetat med att stävja riskerna med skuldsättningen. En rad åtgärder har vidtagits under senare år för att stärka både hushållens och det finansiella systemets motståndskraft mot störningar i ekonomin, bl.a. skärpta kapitalkrav för bankerna, belåningsbegränsningar i form av bolånetak och ett förstärkt amorteringskrav. Finansinspektionen har också sedan den 1 februari 2018 ett utökat mandat för att kunna lägga fram förslag till ytterligare makrotillsynsåtgärder för att t.ex. minska hushållens skuldsättning.

Med anledning av effekterna av spridningen av covid-19 beslutade Finansinspektionen att banker ska ges möjlighet att bevilja både nya och befintliga bolånetagare undantag från kravet på amortering. Undantaget gäller betalningar av amorteringar under en begränsad tid.

Utskottet konstaterar vidare att den omfattande skattereform som enligt januariavtalet ska genomföras under mandatperioden bl.a. syftar till att minska hushållens skuldsättning och bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet inte att det finns skäl att nu tillstyrka ändringar av reglerna om ränteavdrag. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en förändring av reglerna om utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag.

Jämför avvikande mening 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

De särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag tillkom vid 1990 års skattereform. Syftet är primärt att förhindra att arbetsinkomst omvandlas till en lägre beskattad kapitalinkomst (prop. 1989/90:110 s. 467). Utgångspunkten var att inkomster som härrör från ägarens egna arbetsinsatser i företaget ska beskattas på ungefär samma nivå som anställdas löneinkomster. De särskilda skattereglerna, som brukar kallas 3:12-reglerna, återfinns i 57 kap. IL.

Ett typiskt fåmansföretag är ett aktiebolag eller en ekonomisk förening där fyra eller färre delägare har mer än hälften av rösterna. Om en av delägarna

har den verkliga bestämmanderätten över en oberoende verksamhetsgren räknas bolaget eller föreningen som ett fåmansföretag även om det första villkoret inte är uppfyllt. Vid bedömningen av hur många personer som äger del i företaget ska personer som ingår i samma krets av närstående anses som en person.

De s.k. 3:12-reglerna om utdelning och kapitalvinst gäller enbart personer med s.k. kvalificerade andelar i fåmansföretaget. En andel är kvalificerad om delägaren eller någon närstående har varit verksam (aktiv) i betydande omfattning i företaget under beskattningsåret eller något av de fem föregående åren. En delägare eller en närstående anses vara verksam i betydande omfattning om hans eller hennes arbetsinsatser har stor betydelse för vinstgenereringen i företaget. Det är den ekonomiska betydelsen av arbetsinsatsen som är avgörande, inte delägarens formella ställning. Som närstående räknas maka eller make, föräldrar, far- och morföräldrar, barn, barnbarn osv. samt deras respektive maka eller make, syskon och deras makar, barn och barnbarn samt dödsbo som någon i närståendekretsen är delägare i.

Om en aktiv delägare tar ut lön från sitt eget bolag beskattas den på vanligt sätt och beläggs med arbetsgivaravgifter. De särskilda reglerna gäller inte löneuttag utan avser belopp som ägaren lyfter som utdelning eller tillgodogör sig som kapitalvinst vid försäljning av aktier i fåmansbolaget. I avsaknad av de särskilda reglerna skulle utdelning och avyttringar beskattas som inkomst av kapital. De s.k. 3:12-reglerna medför att den del av bolagets inkomster som ägaren tillgodogör sig som utdelning eller kapitalvinst i stället fördelas mellan inkomstslagen tjänst och kapital. När delägaren lyfter utdelningar från företaget eller säljer andelar i bolaget ska utdelningen respektive kapitalvinsten delas upp i en tjänsteinkomstbeskattad del och en kapitalinkomstbeskattad del. De s.k.3:12-reglerna används för att bestämma hur mycket av en utdelning från företaget eller en kapitalvinst från sålda andelar som ska tas upp till progressiv beskattning i inkomstslaget tjänst och hur stor del som ska tas upp till proportionell beskattning i inkomstslaget kapital.

Upp till en viss nivå (ett schablonmässigt beräknat gränsbelopp), som bestäms med hänsyn till storleken av det insatta kapitalet och utbetalda löner, beskattas utdelning och aktiva delägares vinst vid försäljning av aktier i bolaget med skattesatsen 20 procent. Utdelning och kapitalvinst över gränsbeloppet tas upp i inkomstslaget tjänst.

Ändringar i reglerna den 1 januari 2006

Vid en reformering av reglerna den 1 januari 2006 utvidgades det utrymme som kan tas ut som kapitalbeskattad inkomst. Det infördes också en schablonregel, den s.k. förenklingsregeln, med tanke främst på företagare som har ett litet kapital och ett fåtal anställda, t.ex. nystartade företag. I stället för att beräkna utrymme för kapitalbeskattning enligt de ordinarie, mer komplicerade, reglerna tillåts en ägare av en kvalificerad andel att använda ett belopp motsvarande 1,5 inkomstbasbelopp som gränsbelopp, dvs. det

utrymme som anger hur mycket det är möjligt att ta ut ur bolaget till endast 20 procents kapitalinkomstskatt.

Därefter har schablonbeloppet höjts vid tre tillfällen, först till 2 inkomstbasbelopp från ingången av 2007, sedan till 2,5 inkomstbasbelopp från ingången av 2009 och nu senast till 2,75 inkomstbasbelopp fr.o.m. den 1 januari 2012. Syftet med höjningarna av schablonbeloppet har varit att stimulera nyföretagande och förenkla för företagare som har ett litet kapital och ett fåtal anställda.

En annan förändring som infördes den 1 januari 2009 gällde det löneuttagskrav som tillämpas för att nivån på företagets löneutbetalningar ska få tillgodoräknas aktiva delägare vid beräkningen av hur mycket som ska kapitalinkomstbeskattas hos ägaren. Löneuttagskravet hade av många företagare upplevts som alltför högt satt. Kritiken gick bl.a. ut på att höga löneuttag riskerar att leda till likviditetsproblem och att ett högt lönekrav leder till svårigheter för medarbetarägda konsultföretag. Vidare var det svårt för företagare som arbetade deltid att utnyttja löneunderlagsregeln. Det maximala löneuttagskravet sänktes från 15 till 10 inkomstbasbelopp den 1 januari 2009. Sedan samma tidpunkt gäller även enklare regler för beräkning av gränsbelopp och att rätten till årets gränsbelopp inte går förlorad efter förvärv genom arv, testamente, gåva, bodelning eller på liknande sätt.

I 57 kap. 22 § IL finns en takregel för hur mycket som ska beskattas i inkomstslaget tjänst. Denna s.k. 100-basbeloppsregel innebär att en kapitalvinst inte ska tas upp som inkomst av tjänst till den del det skulle medföra att den skattskyldige och närstående under avyttringsåret och de fem föregående beskattningsåren från ett företag sammanlagt i inkomstslaget tjänst tagit upp högre belopp än motsvarande 100 inkomstbasbelopp. Kapitalvinst härutöver beskattas utan kvotering till 30 procent i inkomstslaget kapital. Dessa regler infördes den 1 januari 2006. Sedan den 1 januari 2012 finns även en takregel för beskattning av utdelning i inkomstslaget tjänst som reglerar till vilken del utdelning under ett och samma beskattningsår ska beskattas som inkomst av tjänst. Regeln innebär att utdelning inte ska tas upp i inkomstslaget tjänst till den del det skulle medföra att den skattskyldige och närstående, som inräknas i samma närståendekrets, under beskattningsåret från ett företag sammanlagt i inkomstslaget tjänst tagit upp utdelning med högre belopp än motsvarande 90 inkomstbasbelopp. Den del av utdelningen som överstiger gränsbeloppet och takbeloppet ska beskattas på samma sätt som gäller för kapitalvinstbeskattningen, dvs. till 30 procent i inkomstslaget kapital.

Ändringar i reglerna den 1 januari 2014

Ytterligare en skärpning av 3:12-reglerna infördes den 1 januari 2014 till följd av att utformningen av löneunderlagsregeln har medfört att delägare i personalintensiva fåmansföretag trots relativt låga löneuttag har kunnat ta ut en stor andel av resultatet som lågt beskattad utdelning. Dessutom har kombinationen av en förmånlig löneunderlagsregel och bestämmelsen i

57 kap. 3 § IL, som inneburit att även företag med många verksamma delägare faller in under 3:12-reglerna, gjort att ersättningen för risk och avkastningen på insatt kapital inte stod i proportion till den avkastning som kunde fås i form av kapitalbeskattad utdelning. Reglernas utformning medförde därför att verksamma delägare i stora fåmansföretag med många anställda kunde tillgodoräkna sig mycket stora lönebaserade utrymmen.

Skärpningen av 3:12-reglerna innebar att det infördes ett kapitalandelskrav om 4 procent, vilket innebär att löneunderlagsregeln bara får tillämpas av delägare som äger en viss minsta andel av kapitalet i företaget. Det lönebaserade utrymmet begränsades också till att per år uppgå till högst 50 gånger den egna eller närståendes kontanta ersättning, samtidigt som det höjdes från 25 till 50 procent av underlaget. En sänkning av löneuttagskravet till 9,6 inkomstbasbelopp infördes. Vidare infördes en definition av dotterföretag. Slutligen höjdes den positiva räntefördelningsräntan.

Politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna

I den politiska överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna som slöts i januari 2019 anges bl.a. i punkterna 3 och 16 att 3:12-reglerna ska förenklas, att en utredning ska genomföras 2019–2020 och att lagstiftning ska finnas 2022.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del anförs att 3:12-reglerna har kommit att utnyttjas till det som de var tänkta att motverka, nämligen inkomstomvandling. Utdelningarna till delägare som har kvalificerade andelar har ökat med ca 400 procent under perioden 2004–2013 samtidigt som lönerna för delägarna har utvecklats svagare än för arbetskraften i stort. Vänsterpartiet föreslår därför att skattereglerna för delägare i fåmansbolag ska reformeras i enlighet med den lagrådsremiss som lämnats tidigare.

Utskottets ställningstagande

De särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag tillkom vid 1990 års skattereform. Syftet är primärt att förhindra att arbetsinkomst omvandlas till lägre beskattad kapitalinkomst (prop. 1989/90:110 s. 467). Utgångspunkten var att inkomster som härrör från ägarens egna arbetsinsatser i företaget ska beskattas på ungefär samma nivå som anställdas löneinkomster. De särskilda skattereglerna, som kallas 3:12-reglerna, återfinns i 57 kap. IL.

Reglerna har reviderats i flera omgångar under senare år. Den senaste utredningen överlämnade sitt slutbetänkande om en översyn av 3:12-reglerna den 3 november 2016 (SOU 2016:75). Utredningens uppdrag var att dels se över beskattningen vid ägarskiften i fåmansföretag, dels se över 3:12-reglerna

för att begränsa möjligheterna till skattemässig inkomstomvandling. Vid översynen av ägarskiften var syftet att säkerställa att avyttringar av kvalificerade andelar i så stor utsträckning som möjligt beskattas likformigt oberoende av om andelarna avyttras inom eller utom närståendekretsen. Vid översynen av 3:12-reglerna var det enligt direktiven viktigt att hitta en bra balans mellan syftet att förhindra inkomstomvandling och syftet att skapa positiva effekter som ökat entreprenörskap, fler arbetstillfällen och högre tillväxt.

Utskottet konstaterar att i den politiska överenskommelse som slöts mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i januari 2019 har bl.a. aviserats att 3:12-reglerna ska förenklas, att en utredning ska genomföras och att en ny lagstiftning ska finnas 2022.

Med hänsyn till det anförda är utskottet inte berett att nu förorda en förändring av lagstiftningen på det sätt som föreslagits. Motionsförslaget avstyrks därför.

Sänkt beskattning av sparande på investeringssparkonto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om sänkt beskattning av sparande på investeringssparkonto.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Bakgrund och gällande rätt

En ny schablonbeskattad sparform, investeringssparkonto, infördes 2012 (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU1). Syftet med investeringssparkontot är att ge möjlighet för människor att på ett enkelt sätt spara i finansiella instrument som aktier och fonder. Ett investeringssparkonto är en schablonbeskattad sparform, vilket betyder att skatten inte baseras på den faktiska avkastningen utan på en årlig skatt beräknad på värdet av tillgångarna på kontot. Av offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl höjdes skatten den 1 januari 2018. Schablonintäkten ska beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med 1 procentenhet (tidigare 0,75 procentenheter).

Motionen

I partimotion 2012/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del anförs att många som i dag sparar i investeringssparkonto gör det som ett pensionssparande, vilket bör uppmuntras med förmånliga skattevillkor. Sverigedemokraterna föreslår därför att skatten på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar ska återställas till nivån före regeringens senaste höjning, från 0,75 till 1,0 procent.

Utskottets ställningstagande

Sparformen investeringsparkonto infördes 2012 för att ge möjlighet för människor att på ett enkelt sätt spara i finansiella instrument.

Av offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl höjdes schablonavkastningen från statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter till statslåneräntan ökad med 1 procentenhet den 1 januari 2018. I samband med att förslaget lades fram gjorde regeringen bedömningen att sparande på investeringssparkonto också fortsättningsvis kommer att vara skattemässigt gynnat i förhållande till konventionell kapitalbeskattning och att den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer kommer att öka. Utskottet hade ingen invändning mot höjningen av beskattningen och tillstyrkte förslaget (prop. 2017/18:1, yttr. 2017/18:SkU1y, bet. 2017/18:FiU1).

Utskottet finner inte skäl att förorda om ytterligare ändringar av beskattningen av sparande på investeringssparkonto. Motionsförslaget avstyrks därför.

Kapitalbeskattning, arvs- och gåvobeskattning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja kapitalbeskattningen och om att införa en arvs- och gåvoskatt respektive en förmögenhetsskatt.

Jämför avvikande mening 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Kapitalbeskattning

I samband med skattereformen 1991 fick beskattningen av inkomster från kapital den utformning den har i dag – ibland kallad den duala eller den skandinaviska modellen. Den innebär att man beskattar inkomster av kapital separerat från den generella inkomstbeskattningen. Skatt på kapital är skatt på avkastningen på kapitalinnehav. Inkomsträntor, utdelningar samt kapitalvinster vid försäljning av aktier, andelar, fastigheter, bostadsrätter och övrig lös egendom förs i individbeskattningen samman till en inkomst av kapital. Som kapitalinkomst beskattas även inkomster av uthyrning av privatbostad. För näringsidkare görs en s.k. räntefördelning för att få en riktig fördelning av beskattningen av näringsidkares egna kapital mellan inkomstslagen kapital och näringsverksamhet. Avdrag i inkomstslaget kapital får göras på skuldräntor för lån på fastighet och andra lån, tomträttsavgäld, kapitalförluster samt vissa förvaltningskostnader. Skatten på kapitalinkomsten är proportionell med 30 procent. Om inkomsterna är större än utgifterna tas skatt ut på nettobeloppet. Är däremot utgifterna större än inkomsterna får man på motsvarande sätt en skattereduktion. Det finns dock en begränsning som innebär att skatte-

reduktionen i de fall underskottet överstiger 100 000 kronor endast görs med 21 procent för den överskjutande delen.

Arvs- och gåvobeskattning m.m.

Riksdagen beslutade att de tidigare arvs- och gåvoskatterna skulle avskaffas den 1 januari 2005 (bet. 2004/05:SkU18, rskr. 2004/05:134 och 136). Utskottet anförde vid sitt tillstyrkande av regeringens förslag att det liksom regeringen ansåg att det inte var möjligt att möta den kritik som riktats mot arvs- och gåvoskatten genom ändrade regler. Kostnaden för att administrera arvs- och gåvoskatten måste också sättas i relation till de intäkter som skatten ger. Mot denna bakgrund och för att underlätta generationsskiften i onoterade bolag ansåg såväl regeringen som utskottet att arvs- och gåvoskatten skulle slopas.

Förmögenhetsskatten avskaffades den 1 januari 2007 (bet. 2007/08:SkU15, rskr. 2007/08:92). Utskottet anförde vid sitt tillstyrkande av regeringens förslag bl.a. att förmögenhetsskattens oenhetliga värderingsregler och många undantag skapade kryphål och uppmuntrade till skatteplanering, framför allt bland dem med stora kapitaltillgångar och resurser. Samtidigt hade många småhusägare kommit att betala förmögenhetsskatt på grund av snabbt stigande taxeringsvärden. Därför uppfattades förmögenhetsskatten som både godtycklig och orättvis.

Politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna

I den politiska överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna som slöts i januari 2019 anges i punkt 4 bl.a. att en omfattande skattereform ska genomföras. Reformen ska öka sysselsättningen och antalet arbetade timmar med sänkt skatt på jobb och företagande, stärka Sveriges konkurrenskraft, utjämna dagens växande ekonomiska klyftor, sänka marginalskatten och uppnå att färre betalar statlig inkomstskatt, öka finanssektorns skatteandel och långsiktigt trygga välfärden.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del anförs att en viktig förklaring till den ökade ojämlikheten i Sverige är kapitalinkomsternas ökade betydelse och dess ojämna fördelning. Normalskattesatsen för kapitalinkomster är 30 procent, vilket är klart under den högsta skattesatsen för arbetsinkomster. Vänsterpartiet föreslår därför att skatten på stora aktieutdelningar och kapitalvinster på värdepappersförsäljning ska höjas till ett intervall om 32–45 procent på utdelningar och vinster fr.o.m. 75 000 kronor.

Vänsterpartiet föreslår vidare i yrkande 5 i denna del att det i likhet med många andra OECD-länder ska införas en arvs- och gåvoskatt i Sverige.

Förslaget innebär ett fribelopp på 3 miljoner kronor, dvs. arvs- och gåvobelopp upp till den gränsen inte ska beskattas.

För att minska ojämlikheten och få in pengar till nödvändiga reformer föreslår Vänsterpartiet också i yrkande 5 i denna del att en ny förmögenhetsskatt ska införas i Sverige. Förmögenhetsskatten ska gälla på hushållsnivå och appliceras på hushållets nettoförmögenhet. Nettoförmögenheter under 6 miljoner kronor ska undantas från skatt. Vänsterpartiet föreslår följande gränsvärden: för 6–10 miljoner kronor en skattesats om 1,5 procent, för 10–15 miljoner kronor en skattesats om 3 procent och från 20 miljoner kronor och uppåt en skattesats om 5 procent.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid ett flertal tillfällen avstyrkt förslag om att återinföra arvs- och gåvoskatten respektive förmögenhetsskatten. Utskottet har bl.a. hänvisat till de förslag regeringen lagt fram i syfte att öka den ekonomiska jämlikheten och till att ifrågavarande skatter ansetts godtyckliga, orättvisa, ineffektiva och svåradministrerade.

Utskottet konstaterar vidare att Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i den politiska överenskommelse som slöts i januari 2019 har aviserat att en omfattande skattereform ska genomföras.

Med hänsyn till det anförda är utskottet inte berett att nu tillstyrka förslagen om en förändrad kapitalbeskattning eller om att återinföra en arvs- och gåvoskatt respektive en förmögenhetsskatt. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Fastighetsskatt och fastighetsavgift

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändringar i reglerna om statlig fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift.

Jämför avvikande mening 2 (SD) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Den statliga fastighetsskatten betalas bl.a. för hyresfastigheter och industrifastigheter, enligt 1 och 3 §§ lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. För hyresfastigheter är den statliga fastighetsskatten 0,4 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för hyreshus, bostäder som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

Fastighetsskatten är 0,1 procent av taxeringsvärdet för alla byggnadsenheter med lokaler och tillhörande tomtmark.

För ägarlägenheter är den statliga fastighetsskatten 1,0 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för ägarlägenheter, ägarlägenheter som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

Politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna

I den politiska överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna som slöts i januari 2019 anges i punkt 4 bl.a. att en omfattande skattereform ska genomföras. Reformen ska öka sysselsättningen och antalet arbetade timmar med sänkt skatt på jobb och företagande, stärka Sveriges konkurrenskraft, utjämna dagens växande ekonomiska klyftor, sänka marginalskatten och uppnå att färre betalar statlig inkomstskatt, minska hushållens skuldsättning och bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt samt öka finanssektorns skatteandel och långsiktigt trygga välfärden.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del anförs att fastighetsavgiften på småhus som används som permanentbostad är begränsad för grupper som är ekonomiskt utsatta. Sverigedemokraterna föreslår därför att taket på fastighetsavgiften för småhus ska sänkas från 4 till 3 procent av inkomsten även för pensionärer och utsatta grupper.

Sverigedemokraterna föreslår vidare i yrkande 3 i denna del att den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder ska avskaffas genom att dessa bostäder klassificeras som elevhem.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del anförs att all nyproduktion av lägenheter och hus i dagsläget är undantagna från fastighetsavgiften i femton år. När dessa nyproducerade fastigheter ingår i den ordinarie beskattningen kommer ägarlägenheten dock skattemässigt att missgynnas. Kristdemokraterna föreslår därför att orättvisan i beskattningen ska tas bort genom att fastighetsavgiften för ägarlägenheten blir densamma som för en bostadsrätt.

Utskottets ställningstagande

I budgetpropositionen för 2021 föreslår regeringen flera åtgärder för en effektivare stadsutveckling och ett ökat bostadsbyggande.

Investeringsstödet för hyresbostäder och bostäder för studerande, som infördes 2016, har reformerats och gjorts effektivare, och en andel av stödet har avsatts till sociala kontrakt och till unga. För att minska risken för fallande bostadsinvesteringar och minskad sysselsättning inom byggbranschen avser regeringen att förstärka investeringsstödet så att det i ökad utsträckning bidrar till att planerade projekt kan fullföljas.

För att öka rörligheten på bostadsmarknaden höjdes taket för uppskovsbeloppet för avyttringar som har gjorts efter den 30 juni 2020 från 1,45 miljoner kronor till 3 miljoner kronor den 1 juli 2020.

Regeringen har tillsatt en utredning som ska göra en genomlysning av ansvarsfördelningen mellan stat och kommun samt lämna förslag på hur de bostadspolitiska verktygen kan utvecklas (dir. 2020:53). Regeringen har även tillsatt utredningar om hur bättre konkurrens i bostadsbyggandet kan uppnås (dir. 2019:31), om hur de kollektiva hyresförhandlingarna kan effektiviseras (Ju2020/00130) samt om fri hyressättning i nyproduktion (dir. 2020:42). Den nya modellen ska bidra till en långsiktigt välfungerande hyresmarknad och ett effektivt utnyttjande av det aktuella delbeståndet.

Utskottet konstaterar att Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i den politiska överenskommelse som slöts i januari 2019 har aviserat att en omfattande skattereform ska genomföras som bl.a. ska bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt.

Med hänsyn till det anförda är utskottet inte berett att tillstyrka ändringar i reglerna om fastighetsskatt respektive fastighetsavgift. Motionsförslagen avstyrks därför.

Andrahandsuthyrning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att höja schablonavdraget för andrahandsuthyrning till 60 000 kronor per år.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Bakgrund

För att utnyttja det befintliga bostadsbeståndet mer effektivt och på så vis stimulera till en rörligare arbetsmarknad höjdes schablonavdraget för uthyrning av privatbostäder från 21 000 kronor till 40 000 kronor den 1 januari 2013 (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:FiU1, yttr. 2012/13:SkU1y). Den 1 februari 2013 började lagen (2012:978) om uthyrning av egen bostad att gälla. Den största nyheten med lagen är att den ger hyresvärden och hyresgästen en större frihet att komma överens om hyran. Lagen gäller när en lägenhet hyrs för att användas som bostad under förutsättning att uthyrningen inte är en del av en näringsverksamhet. En person som hyr ut en bostad som

han eller hon under en tid inte har behov av bedriver normalt inte näringsverksamhet. En person som hyr ut tre bostäder eller fler anses normalt bedriva näringsverksamhet. Om en person upplåter flera bostäder gäller lagen bara för den första upplåtelsen. För de senare gäller i stället reglerna i 12 kap. jordabalken (hyreslagen). De bostäder som hyrs ut enligt lagen kan t.ex. vara villor, bostadsrättslägenheter som hyrs ut av bostadsrättshavaren, möblerade och omöblerade rum eller ägarlägenheter. En uthyrning av en hyresrätt i andra hand omfattas dock inte av lagen.

Motionen

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del anförs att när det är stor bostadsbrist tenderar informella andrahandsmarknader och mer eller mindre tvivelaktiga överenskommelser att uppstå. Laglig andrahandsuthyrning är då att föredra. Sverigedemokraterna föreslår därför att schablonavdraget för andrahandsuthyrning ska höjas från 40 000 kronor till 60 000 kronor per år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Sverige ska ha en långsiktig och hållbar bostadspolitik för alla. En väl fungerande bostadsmarknad i hela landet är en viktig förutsättning för en konkurrenskraftig ekonomi med tillväxt och ett ökat välstånd.

Investeringsstödet för hyresbostäder och bostäder för studerande har reformerats och gjorts effektivare, och en andel av stödet har avsatts till sociala kontrakt och till unga. För att minska risken för fallande bostadsinvesteringar och minskad sysselsättning inom byggbranschen har regeringen i budgetpropositionen för 2021 aviserat att man avser att förstärka investeringsstödet så att det i ökad utsträckning bidrar till att planerade projekt kan fullföljas.

För att öka rörligheten på bostadsmarknaden höjdes taket för uppskovsbeloppet för avyttringar som har skett efter den 30 juni 2020 från 1,45 miljoner kronor till 3 miljoner kronor den 1 juli 2020.

Utskottet noterar också att Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i den politiska överenskommelse som slöts i januari 2019 har aviserat att en omfattande skattereform ska genomföras som bl.a. ska bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt.

Regeringen har vidare föreslagit åtgärder mot handel med hyreskontrakt samt beslutat om skärpta regler för andrahandsuthyrning av hyreslägenheter och för uttag av hyror. De nya reglerna trädde i kraft den 1 oktober 2019.

Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet motionsförslaget.

Exitskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att införa en exitskatt.
Jämför avvikande mening 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Obegränsad och begränsad skattskyldighet

Bestämmelser om fysiska personers skattskyldighet i Sverige finns i 3 kap. IL. Fysiska personer som är bosatta i Sverige, som stadigvarande vistas här eller som har väsentlig anknytning hit är obegränsat skattskyldiga. En obegränsat skattskyldig person är enligt intern rätt skattskyldig för alla sina inkomster i Sverige och från utlandet.

De personer som inte är obegränsat skattskyldiga är begränsat skattskyldiga. Begränsad skattskyldighet innebär att det bara är vissa inkomster som har anknytning till Sverige som kan beskattas enligt inkomstskattelagen. Vilka inkomster det handlar om är uttömmande reglerat i 3 kap. 18–19 a §§ IL.

En obegränsat skattskyldig person som bosätter sig utomlands kan bli begränsat skattskyldig redan i och med avresan från Sverige. Har personen varit bosatt i Sverige kan han eller hon även efter flytten vara obegränsat skattskyldig på grund av väsentlig anknytning till landet. Den obegränsade skattskyldigheten gäller då till dess anknytningen inte längre kan betraktas som väsentlig. Om anknytningen är väsentlig bedöms utifrån ett antal omständigheter. Bostad, familj och ekonomiskt engagemang i landet talar starkt för att personen har väsentlig anknytning hit. Andra omständigheter som också beaktas är t.ex. om utlandsvistelsen är föranledd av studier eller av hälsoskäl samt om den som vistas utomlands är varaktigt bosatt på en viss utländsk ort.

Tioårsregeln

En begränsat skattskyldig fysisk person är som utgångspunkt inte skattskyldig i Sverige för kapitalvinst på värdepapper. För den som tidigare har varit obegränsat skattskyldig i Sverige kan dock sådan skattskyldighet följa av den s.k. tioårsregeln i 3 kap. 19 och 19 a §§ IL. Enligt tioårsregeln är en begränsat skattskyldig fysisk person skattskyldig för kapitalvinst på vissa angivna tillgångar och förpliktelser – förutsatt att han eller hon vid något tillfälle under det kalenderår då avyttringen sker eller under de föregående tio kalenderåren har varit bosatt i Sverige eller stadigvarande vistats här. Tioårsregeln innebär således en i tiden utsträckt skattskyldighet för inkomster som inte realiserats vid utflyttningstillfället.

Bestämmelsen infördes 1983 för att säkerställa svensk beskattning av kapitalvinster som uppkommer när en fysisk person avyttrar aktier i samband med en utflyttning från Sverige. Innan dessa regler infördes förekom det att den som flyttade ut sköt upp beskattningen av kapitalvinsten till dess han eller hon blev begränsat skattskyldig och inte längre skattskyldig för kapitalvinsten i Sverige (se prop. 1982/83:144 s. 13).

Skatteavtal

Skattelagstiftningen i olika stater bygger i de allra flesta fall på principerna om hemviststatsbeskattning och källstatsbeskattning. Med hemviststatsbeskattning avses att en stats beskattningsanspråk grundas på att den skattskyldige har sin skatterättsliga hemvist i staten, se t.ex. 3 kap. 3 och 8 §§ IL. Med källstatsbeskattning avses att en stats beskattningsanspråk grundas på att den skattskyldige har inkomster som förvärvats i, härrör från och i vissa fall även utbetalats från rättssubjekt i denna stat, se t.ex. 3 kap. 17 och 18 §§ IL.

Om man tillämpar två eller flera olika principer kan det medföra att samma skattskyldige kan beskattas för samma inkomst i flera stater, s.k. internationell juridisk dubbelbeskattning.

Skatteavtalen syftar till att lösa sådan dubbelbeskattning genom att fastställa vilken stat – hemviststaten eller källstaten – som ska ha rätt, åtminstone i första hand, att beskatta olika slags inkomster samt hur dubbelbeskattning ska undanröjas. Skatteavtalen erbjuder två olika metoder för att undanröja den dubbla beskattningen. Undantagandemetoden (exemptmetoden) innebär att inkomsten undantas från beskattning. Avräkningsmetoden (creditmetoden) innebär att den utländska skatten avräknas från den nationella skatten. Staterna är fria att välja vilken av metoderna man vill använda. Bestämmelser i ett skatteavtal kan begränsa men inte utvidga den svenska beskattningsrätten.

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) har utformat en modell för skatteavtal (modellavtalet), att användas som förlaga till skatteavtal mellan stater. Av modellavtalet följer att kapitalvinster vid överlåtelse av aktier och andra delägarrätter bara beskattas i hemviststaten (artikel 13 punkt 5). Här ska anmärkas att Sverige har reserverat sig mot artikel 13 punkt 5 på så sätt att vi förbehåller oss rätten att beskatta kapitalinkomster vid avyttring av aktier och andra delägarrätter i svenska företag. Aktier och andra delägarrätter vars värde till mer än 50 procent direkt eller indirekt härrör från fast egendom belägen i den andra avtalsslutande staten får dock beskattas i denna andra stat (artikel 13 punkt 4). Modellavtalet innehåller inga särskilda bestämmelser om utflyttningsbeskattning av en person som byter hemvist. Skatteavtalen är alltså avgörande för möjligheten att utöva den beskattningsrätt som följer av tioårsregeln. För närvarande har Sverige skatteavtal med ett 80-tal stater. Sveriges rätt att beskatta fysiska personers kapitalvinster efter utflyttning varierar mellan de olika avtalen.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del föreslår Vänsterpartiet att en exitskatt ska införas i enlighet med Skatteverkets promemoria Exitbeskattning för fysiska personer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att de skattepolitiska riktlinjer som riksdagen antog våren 2015 innebär att skattepolitiken bl.a. ska bidra till goda villkor för företagande och investeringar i Sverige. Vägledande för skattepolitiken är också att medborgare och företag ska ha ett högt förtroende för skattesystemet. Ett högt förtroende kräver bl.a. att skattereglerna utformas på ett sådant sätt att utrymmet för skatteplanering begränsas.

För att säkerställa beskattning i Sverige av kapitalvinster som har upparbetats i Sverige finns i dag den s.k. tioårsregeln. Det har dock visat sig att det finns ett behov av att reformera tioårsregeln på ett sätt som säkerställer bl.a. konkurrenskraftiga och likformiga skatteregler. Frågan om reformering av tioårsregeln bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet är inte berett att föregripa den pågående beredningen och avstyrker därför motionsförslaget.

Tillfällig skattereduktion för investeringar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det bör införas en tillfällig skattereduktion för fysiska och juridiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet samt handelsbolag och avslår motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 3 (V).

Propositionen

Med anledning av covid-19-pandemin har enligt regeringen investeringstakten hos företagen minskat. Den förhöjda osäkerheten, främst kopplad till hur snabbt ekonomin återhämtar sig, medför att företag kan välja att skjuta upp investeringar. Mot denna bakgrund behövs det enligt regeringen åtgärder för att ge företagen incitament att öka och tidigarelägga sina investeringar. Det har i sin tur positiva effekter för återhämtningen av ekonomin. Regeringen gör därför bedömningen att en tillfällig skattereduktion för fysiska och juridiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet samt handelsbolag bör införas för att stimulera till nya investeringar.

Förslaget innebär en tillfällig skattereduktion om 3,9 procent av anskaffningsvärdet på inventarier som har anskaffats under perioden den

1 januari t.o.m. den 31 december 2021. Skattereduktionen innebär en skatteavräkning mot inkomstskatten för alla fysiska och juridiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet. Detta omfattar enligt förslaget bl.a. aktiebolag, enskild näringsverksamhet och ekonomiska föreningar. Även handelsbolag bör omfattas. Skattereduktionen kommer att gälla vid sidan av det ordinarie systemet för värdeminskningsavdrag. De inventarier som bör omfattas är maskiner och andra materiella inventarier som är avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten och som enbart får skrivas av genom årliga värdeminskningsavdrag. Bestämmelserna bör enligt regeringen utformas så att risken för missbruk motverkas. Det bör därför bl.a. införas bestämmelser om att inventarierna ska innehas under en viss tid samt bestämmelser som undantar transaktioner som genomförs inom en intressegemenskap. Skattereduktionen, som gäller för inventarier som köps under 2021, bör träda i kraft den 1 januari 2022.

Motionen

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 och 5 i denna del avvisas regeringens förslag om en tillfällig skattereduktion om 3,9 procent av anskaffningsvärdet för inventarier som är anskaffade under 2021. Eftersom reduktionen inte träder i kraft före 2022 riskerar den att öka osäkerheten, men framför allt kommer en tillfällig reduktion under ett år inte att göra särskilt stor skillnad. Moderaterna föreslår i stället en permanent sänkning med 1 procentenhet av bolagsskatten.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del föreslår Vänsterpartiet att skattereduktionen bör begränsas till små och medelstora företag. Vänsterpartiet anför att företagens investeringar bör stimuleras i det nuvarande osäkra ekonomiska läget, men att många av de större företagen uppvisade mycket goda vinster i samband med sina delårsrapporter, bl.a. som ett resultat av de olika statliga krisstöden. Vänsterpartiet finner därför ingen anledning till att staten ska subventionera deras investeringar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att covid-19-pandemin har medfört en ökad osäkerhet om ekonomins utveckling och en minskad investeringstakt hos företagen. Regeringen gör därför bedömningen att det bör införas en tillfällig skattereduktion för fysiska och juridiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet samt för handelsbolag. Förslaget innebär en tillfällig skattereduktion om 3,9 procent av anskaffningsvärdet på inventarier som har anskaffats under perioden den 1 januari t.o.m. den 31 december 2021.

Utskottet delar regeringens bedömning att det är angeläget att vidta åtgärder för att ge företagen incitament att öka och tidigarelägga sina investeringar och

att skapa förutsättningar för återhämtningen av ekonomin. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att justerande bestämmelser bör införas som möjliggör ytterligare avdrag för koncernbidragsspärrade underskott om ett underskottsföretag på grund av nekat avdrag för negativt räntenetto annars redovisar överskott.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att inte införa justerande bestämmelser.

Jämför avvikande mening 3 (V).

Propositionen

Koncernbidragsspärren inträder vid ägarförändringar enligt 40 kap. 10 och 14 §§ IL. Det innebär att koncernbidragsspärren inträder vid ägarförändringar då ett företag får det bestämmande inflytandet över ett underskottsföretag, eller när ett underskottsföretag, eller ett moderföretag till ett underskottsföretag, får det bestämmande inflytandet över ett annat företag. Spärren inträder dock inte om ägarförändringen bara berör företag som före ägarförändringen ingick i samma koncern. Enligt 40 kap. 18 och 19 §§ IL får koncernbidragsspärrade underskott inte dras av med högre belopp än ett särskilt beräknat överskott. Det framgår vidare av samma bestämmelser att ett sådant överskott bl.a. ska beräknas som om underskottsföretaget får dra av ett negativt räntenetto i sin helhet, dvs. före avdragsbegränsningen för negativa räntenetton.

Avdragsbegränsningen för negativa räntenetton framgår av 24 kap. 21–29 §§ IL. Av 24 kap. 24 § IL framgår EBITDA-regeln och förenklingsregeln. EBITDA-regeln anger att avdrag för ett negativt räntenetto bara får göras med högst 30 procent av ett särskilt avdragsunderlag. Detta avdragsunderlag motsvarar resultatmåttet EBITDA (earnings before interest, taxes, depreciation and amortization) som visar resultatet före finansiella poster, skatter samt avskrivningar. Förenklingsregeln anger att ett negativt räntenetto i stället får dras av upp till 5 miljoner kronor. För företag som ingår i en intressegemenskap gäller även, om något av företagen använder förenklingsregeln, att de sammanlagda avdragen för negativa räntenetton inom intressegemenskapen inte får överstiga 5 miljoner kronor.

Om ett underskottsföretag helt eller delvis inte får dra av koncernbidragsspärrade underskott och helt eller delvis inte får dra av ett negativt

räntenetto, kan företaget – trots de återstående underskotten – redovisa ett överskott av näringsverksamheten som inte motsvaras av mottagna koncernbidrag. Avsikten med koncernbidragsspärren är dock inte att förhindra att underskottsföretag drar av tidigare års underskott mot ett eget överskott eller att förhindra att underskott kvittas mot koncernbidrag från företag som redan innan ägarförändringen ingick i samma koncern (prop. 1993/94:50 s. 267). Mot den bakgrunden finns det enligt regeringen ett behov av ändrade regler.

Avsikten med de justerande bestämmelserna är att möjliggöra ytterligare avdrag för koncernbidragsspärrade underskott för underskottsföretag som på grund av nekat avdrag för negativt räntenetto annars redovisar överskott av näringsverksamheten. Regeringen avser att under 2020 återkomma till riksdagen med ett förslag. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2021. Med hänsyn till att en retroaktiv lagstiftning kan vara till den skattskyldiges nackdel och därför träffas av retroaktivitetsförbudet (2 kap. 10 § RF) samt eftersom en sådan tillbakaverkande lagstiftning ska tillämpas mycket restriktivt, bör de föreslagna reglerna inte tillämpas retroaktivt.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del anför Vänsterpartiet att de avvisar förslaget om justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto. Vänsterpartiet anser, i likhet med Skatteverket, att de nya reglerna ökar komplexiteten i ett redan komplext system.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att det av förarbetena framgår att avsikten med koncernbidragsspärren inte är att förhindra att underskottsföretag drar av tidigare års underskott mot ett eget överskott eller att förhindra att underskott kvittas mot koncernbidrag från företag som redan innan ägarförändringen ingick i samma koncern (prop. 1993/94:50 s. 267). Regeringen föreslår nu justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto för att möjliggöra ytterligare avdrag för koncernbidragsspärrade underskott för underskottsföretag som på grund av nekat avdrag för negativt räntenetto annars redovisar överskott av näringsverksamheten.

Utskottet delar regeringens bedömning att det finns ett behov av ändrade regler som under vissa förutsättningar möjliggör ytterligare avdrag för koncernbidragsspärrade underskott. Motionsförslaget avstyrks därmed.

Höjd skatt på finanssektorn

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att höja skatten på finanssektorn. Motionsförslaget om att inte införa en bankskatt avstyrks.

Jämför avvikande mening 1 (M).

Propositionen

Med hänsyn till de samhällskostnader som kan uppkomma i händelse av en finansiell kris aviserade regeringen i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 12.12 s. 225 och 226) att skatten på finanssektorn bör öka med 5 miljarder kronor från 2022. Regeringen gör bedömningen att skatten på finanssektorn bör öka med ytterligare 1 miljard kronor från 2023. Skatteuttaget från finanssektorn bör således enligt regeringen öka med 5 miljarder kronor 2022 och 6 miljarder kronor 2023 jämfört med i dag.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2023.

Motionen

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 5 i denna del anförs att Moderaterna säger nej till en bankskatt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att skatten på finanssektorn bör höjas med hänsyn till de samhällskostnader som kan uppkomma i händelse av en finansiell kris.

Utskottet finner inte skäl att föregripa regeringens arbete och avstyrker därför motionsförslaget.

Ändrad bolagsbeskattning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändrad bolagsbeskattning.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

I juni 2018 biföll riksdagen regeringens förslag om nya skatteregler för företagssektorn. Reglerna innebar bl.a. att bolagsskatten sänktes från 22 procent till 20,6 procent (prop. 2017/18:245, bet. 2017/18:SkU25, rskr. 2017/18:398). De nya reglerna trädde i kraft den 1 januari 2019.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 5 i denna del anförs att det är avgörande för vårt välstånd att företag väljer att etablera sig i Sverige och att de företag som är etablerade här har tillgång till kapital och kompetens. Vidare anförs att bolagsskatter och kapitalskatter behöver vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige. Moderaterna föreslår därför att bolagsskatten sänks med 1 procentenhet.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del anförs att den svenska bolagsskatten ligger under OECD-snittet på 23,4 procent. Vidare anförs att de svenska avskrivningsreglerna dessutom är mycket förmånliga i ett internationellt perspektiv. Vänsterpartiet föreslår därför att bolagsskatten ska höjas och återgå till 22 procent. Av konjunkturella skäl ska höjningen göras först 2022.

Utskottets ställningstagande

Bolagsskattens storlek har stor betydelse för tillväxt och investeringar i landet. För att förbättra ramvillkoren och stärka konkurrenskraften för företagen i Sverige biföll riksdagen i juni 2018 regeringens förslag om att sänka bolagsskatten och expansionsfondsskatten från 22 procent till 20,6 procent.

Utskottet finner inte skäl att ändra sitt ställningstagande och avstyrker därför motionsförslagen.

Investeraravdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att avskaffa investeraravdraget.

Jämför avvikande mening 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Investeraravdraget infördes den 1 december 2013 för att främja tillgången till kapital för mindre företag och tillväxtföretag. Investeraravdraget ger tillväxtföretagen goda villkor att växa, utvecklas och anställa i Sverige. Genom att skapa incitament att tillföra eget kapital till dessa företag ökar soliditeten i

företagen, vilket gör företagen mer robusta och livskraftiga. Vidare bidrar investeraravdraget till att jämna ut den skattemässiga behandlingen av investeringar som finansieras med eget respektive lånat kapital och till att sänka småföretagens kapitalkostnader. Riksdagen antog i november 2015 regeringens förslag till anpassning av investeraravdraget till kommissionens riktlinjer om statligt stöd för riskfinansieringsinvesteringar. Investeraravdrag får därmed inte göras om den skattskyldige eller någon närstående direkt eller indirekt innehar eller har innehaft andelar i det företag i vilket andelar har förvärvats eller i ett annat företag inom samma koncern. Detta gäller under något av de två beskattningsåren närmast före det år när förvärvet sker (förvärvsåret) eller under förvärvsåret fram till tidpunkten för förvärvet. Den nya bestämmelsen trädde i kraft den 1 januari 2016.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del föreslår Vänsterpartiet att investeraravdraget av fördelningspolitiska skäl ska avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Tillgången till kapital är en avgörande faktor i nystartade och mindre företag samt i expansiva och innovativa företag. Investeraravdraget infördes den 1 december 2013 för att främja tillgången till kapital för mindre företag och tillväxtföretag. En förutsättning för avdraget är att det överensstämmer med bestämmelserna om statligt stöd i förslaget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

I juli 2014 antog kommissionen nya riktlinjer för statligt stöd för att främja riskfinansiering. I november 2015 antog riksdagen regeringens förslag om att anpassa investeraravdraget till kommissionens riktlinjer om statligt stöd för riskfinansieringsinvesteringar. Reglerna trädde i kraft den 1 januari 2016.

Med hänsyn till det anförda finner utskottet inte skäl att nu förorda ytterligare förändringar och avstyrker därmed motionsförslaget.

Avdrag för utbildningskostnader

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om skattelättnader för företag vid inköp av utbildning.

Gällande rätt

Enligt långvarig praxis beskattas inte utbildning som är betingad av arbetsgivarens verksamhet — även om utbildningen medfört högre

kompetens. Att delta i utbildning har i praxis jämställts med att man utför sitt arbete i anställningen. Det avgörande för skattefriheten är nyttan av utbildningen i företaget och inte kostnadens storlek eller var utbildningen genomförs.

En utbildning som är betald av arbetsgivaren, som inte är helt nödvändig men ändå är av väsentlig betydelse för arbetet, kan även hanteras enligt reglerna i 11 kap. 8 § IL om förmån av begränsat värde (arbetsredskap). Den eventuella privata förmån man kan ha av utbildningen, t.ex. om man senare söker ett nytt arbete, ska då vara svår att särskilja från nyttan i den aktuella anställningen. Förmånen är i det läget av underordnad betydelse, och det blir ingen skattepliktig förmån. Att bestämmelsen även kan tillämpas på utbildning har förutsatts i förarbetena (jfr prop. 1995/96:152 s. 40).

Om en utbildning eller studieresa som har bekostats av arbetsgivaren saknar samband med arbetsgivarens verksamhet och inte kan anses vara till nytta för företaget ska utbildningen eller studieresan förmånsbeskattas enligt 11 kap. 1 § IL.

Det finns inte heller några särskilda bestämmelser om en skattskyldigs rätt till avdrag för utbildning som han eller hon själv har bekostat. Avdragsfrågan bedöms enligt allmänna regler om avdrag för inkomsternas förvärvande och bibehållande i 12 kap. 1 § IL. Avdrag för egna utbildningskostnader medges om utbildningen är nödvändig för tjänsten. Om kostnaden inte anses som nödvändig, betraktas kostnaden i stället som en privat levnadskostnad för vilken avdragsrätt saknas enligt 9 kap. 2 § IL.

Motionen

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 5 i denna del anförs att möjligheterna för arbetsgivarna att investera i sina anställda behöver förbättras. Moderaterna vill därför införa en skattelättnad för företag som köper utbildning till sina anställda så att det blir mindre kostnadskrävande att investera i sina medarbetare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att kompetensförsörjning är en central fråga och att det är viktigt att de svenska företagen är konkurrenskraftiga och har personal med rätt kompetens. Avdrag för kostnad för utbildning medges i dag om utbildningen kan anses ha ett samband med och vara till nytta för verksamheten. Kostnad för utbildning där den privata nyttan överväger anses i normalfallet utgöra en privat levnadskostnad och är därmed inte avdragsgill.

Utskottet är i dagsläget inte berett att förorda en förändring av de skattekonsekvenser som gäller för utbildningskostnader. Motionsförslaget avstyrks därför.

Pausad BNP-indexering för drivmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att skatten på bl.a. bensin och diesel under 2021 och 2022 bör bestämmas utan hänsyn till förändringar i BNP.

Motionsförslaget om att avskaffa indexeringen avstyrks.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Bakgrund

Sedan 1994 ska såväl koldioxid- som energiskattesatserna på bl.a. bensin och diesel räknas om årligen utifrån förändringar i konsumentprisindex (KPI). Syftet med KPI-indexeringen är att realvärdesäkra skattesatserna. För bensin och diesel beaktas sedan 2016 även utvecklingen av bruttonationalprodukten (BNP) vid den årliga omräkningen genom ett schabloniserat årligt tillägg om 2 procentenheter. Såväl energiskatten som koldioxidskatten räknas om men uttrycks som en höjning av energiskatten.

Propositionen

Reduktionsplikten, som infördes 2018, syftar till att minska växthusgasutsläppen från bensin och diesel genom inblandning av hållbara biodrivmedel med bra klimatprestanda. Regeringen avser att föreslå att reduktionsnivåerna inom reduktionsplikten höjs till 2030. Biodrivmedel är än så länge dyrare än bensin och diesel. För att möta ökade drivmedelspriser till följd av ökad inblandning av biodrivmedel bör därför BNP-indexeringen av bensin och diesel pausas fram till kontrollstationen för reduktionsplikten 2022. Detta medför att energiskatten på bl.a. bensin och diesel enbart räknas om med hänsyn till förändringar i KPI 2021 och 2022. Ändringen omfattar även övriga bränslen som träffas av BNP-regeln, dvs. olika slag av bensin, flygbensin, flygfotogen samt vissa oljor med hög svavelhalt, för att säkerställa att ändringarna i beskattningen inte ska anses som statligt stöd. Regeringen föreslår att skatten på bl.a. bensin och diesel under 2021 och 2022 ska bestämmas utan hänsyn till förändringar i BNP.

Motionen

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkade 3 och 4 i denna del föreslås att hela indexuppräkningen på bensin- och dieselskatten avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att BNP-indexeringen av skatten på bensin och diesel bör pausas under 2021 och 2022 för att möta de ökade drivmedelspriser som förändringar i reduktionsplikten kan förväntas leda till. Motionsförslaget att avskaffa hela indexuppräkningen avstyrks.

Sänkt koldioxid- och energiskatt på bensin och diesel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att sänka skatten på bensin och diesel.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD) och 4 (V).

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 och 5 i denna del föreslås att skatten på bensin och diesel sänks med 1 krona per liter.

I partimotion 2020/21:3350 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 och 4 i denna del föreslår motionärerna att samtliga skattenedsättningar för biodrivmedel och beskattningen för diesel miljöklass 1 och diesel miljöklass 3 likställs.

I partimotion 2020/21:3150 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 och 6 i denna del föreslås en skattenedsättning på dieselbränsle i jordbrukssektorn på 3 kronor per liter. Ett villkor för att få ta del av sänkningen ska vara att jordbrukaren i fråga till minst 30 procent använder icke-fossilt bränsle.

Utskottets ställningstagande

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2020 att energiskatten på bensin och diesel skulle sänkas. Syftet med förslaget var att motverka ökade pumppriser på bensin och diesel som kan uppstå när inblandningen av biodrivmedel ökar till följd av reduktionsplikten och genom indexering av drivmedelsskatter. Regeringen föreslog även att skatten på koldioxid skulle sänkas, vilket medförde att den generella skattenivån på fossilt kol upprätthölls även 2020 när andelen biodrivmedel i bensin och diesel blev högre. Förslagen syftade till att skatten vid pump, utöver vad som följde av indexeringen med konsumentprisindex, inte höjdes 2020. I budgetpropositionen för 2021 bedömer regeringen att BNP-indexeringen för drivmedel behöver pausas för att möta ökade drivmedelspriser till följd av ökad inblandning av biodrivmedel, en bedömning som utskottet delar. Därmed anser utskottet inte att skatten på bensin och diesel behöver förändras ytterligare, och motionsförslagen avstyrks därför i denna del.

Höjd energiskatt på viss elektrisk kraft

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att skattenivån på el som förbrukats i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, datorhallar och yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet etc. höjs till 0,6 öre per kilowattimme.

Motionsförslaget om att avskaffa energiskattenedsättningen för datorhallar avstyrks.

Jämför avvikande mening 3 (V).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att skattenivån i lagen om skatt på energi höjs till 0,6 öre per kilowattimme avseende el som förbrukats i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, datorhallar och yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet samt för el som förbrukats för framställning av värme eller kyla som levererats till sådana verksamheter. Skattenivån föreslås höjas även till 0,6 öre per kilowattimme för viss egenproducerad förnybar el från mindre anläggningar samt el som förbrukats som landström.

Lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, reglerar skatter på bränslen och el. Skattereglerna är anpassade till energiskattedirektivet. Regeringen anför att beskattningen av el som förbrukas i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet (11 kap. 9 § första stycket 6 och 14 § LSE), el som förbrukas i en datorhall (11 kap. 9 § första stycket 7 och 15 §), egenproducerad förnybar el från mindre anläggningar om elen inte har överförts till ett koncessionspliktigt nät (11 kap. 10 §), el som förbrukas i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet (11 kap. 12 §), el som förbrukas i yrkesmässig vattenbruksverksamhet (11 kap. 12 a §) samt el som förbrukas som landström (11 kap. 12 b §) omfattas av det krav på minimi-skattenivå för yrkesmässig användning som följer av energiskattedirektivet, dvs. 0,5 euro per megawattimme. Historiskt har den svenska minimi-skattenivån på 0,5 öre per kilowattimme haft en viss marginal till direktivets minimiskattenivå. Till följd av senare års kronförsvagning på den internationella valutamarknaden finns inte längre denna marginal. Den 1 oktober 2019 uppgick eurons officiella växelkurs till 10,8043 kronor.

Energiskattedirektivets minimiskattenivå för 2020 avseende yrkesmässig användning motsvarar därmed drygt 0,54 öre per kilowattimme. Som flera remissinstanser har påpekat för regeringen har den svenska kronan förstärkts gentemot euron under sommaren 2020. Regeringen konstaterar att det är den officiella växelkursen första arbetsdagen i oktober föregående år som är avgörande för vilken svensk skattenivå som minimiskattenivån i energiskattedirektivet motsvarar. Hur eurokursen löpande utvecklas under året

påverkar inte bedömningen av den svenska skattenivån. Det är inte praktiskt möjligt att, som ett par remissinstanser har föreslagit, justera minimiskattenivån för kommande år efter att den officiella växelkursen för första arbetsdagen i oktober har fastställts. Regeringen anser därför att det är angeläget att tillförsäkra att en viss marginal i förhållande till direktivets miniminivå bibehålls.

Den 1 juli 2004 slopades den tidigare nollskattesatsen för el som förbrukas inom tillverkningsindustrin och för växthusuppvärmning. I stället infördes skattesatsen 0,5 öre per kilowattimme. Bakgrunden till förändringen var att uppnå den minimiskattenivå som föreskrivs i energiskattedirektivet (prop. 2003/04:1 s. 215 f.). Fram till den 1 januari 2017 gällde att skattesatsen för industriell tillverkningsprocess, växthusuppvärmning och landström skulle indexeras. Till följd av att avrundning endast skulle ske till hela tiondels ören och att basåret för beräkningen vid flera tillfällen ändrades blev det i praktiken aldrig någon uppräkning. Till skillnad från normalskattenivån har minimiskattenivån enligt LSE inte justerats sedan 2004. Mot denna bakgrund, och med hänsyn till behovet av att tillförsäkra en marginal gentemot energiskattedirektivets minimiskattenivå, föreslår regeringen att den nuvarande skattenivån på 0,5 öre per kilowattimme höjs till 0,6 öre per kilowattimme. Detta skulle tillförsäkra en god marginal mot direktivets minimiskattenivå utan att ha mer än marginella konsekvenser för näringslivets internationella konkurrenskraft. Vid en sammanvägd bedömning framstår en sådan höjning därför som väl avvägd.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del anför motionärerna att energiskatten för datorhallar i Sverige sänktes under 2017, men med en kostnad på upp till 230 miljoner kronor per år har satsningen inte lett till de ökade antalet anställda som utlovades. Motionärerna föreslår att energiskatteavdraget för datorhallar avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag att höja energiskatten på viss elektrisk kraft från 0,5 öre per kilowattimme till 0,6 öre per kilowattimme. Utskottet anser inte att energiskattenedsättningen för datorhallar nu ska avskaffas, och motionsförslaget avstyrks i denna del.

Elförbrukare vid spårbunden trafik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag som bl.a. innebär att infrastrukturförvaltare respektive spårinnehavare anses förbruka den el som förbrukas inom förvaltat järnvägsnät respektive innehavd spåranläggning vid tillämpningen av regeln om skattskyldighetens inträde för energiskatt på el, regeln om godkännande som frivilligt skattskyldig samt regeln om nedsättning av skatt på el som förbrukas vid spårbunden trafik.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att vid tillämpningen av reglerna om skattskyldighetens inträde för energiskatt på el, godkännande som frivilligt skattskyldig samt nedsättning av skatt på el som förbrukas vid spårbunden trafik ska infrastrukturförvaltare respektive spårinnehavare anses förbruka den el som förbrukas inom förvaltat järnvägsnät respektive innehavd spåranläggning. Den el som förbrukats inom ramen för en grundläggande tjänst, tilläggstjänst eller extratjänst i ett järnvägsfordon som befinner sig i ett järnvägsnät ska dock anses förbrukad av den tjänsteleverantör som tillhandahöll elen. Ordningen ska gälla om den utpekade förbrukaren är skattskyldig såsom producent, nätinnehavare eller frivilligt skattskyldig.

Vidare föreslår regeringen att skyldigheten för den som är producent, nätinnehavare eller frivilligt skattskyldig att betala skatt för viss el, inte ska inträda vid överföring till ett järnvägsfordon om någon som är producent, nätinnehavare eller frivilligt skattskyldig ska anses förbruka elen. Förslaget innebär också att det införs definitioner av infrastrukturförvaltare, järnvägsnät, tjänsteleverantör, spårinnehavare och spåranläggning. Slutligen föreslår regeringen att införsel av el till Sverige via Öresundsbrons icke-koncessionspliktiga nät inte ska föranleda att den som för in elen blir skattskyldig.

Lagförslaget träder i kraft den 1 januari 2021. Äldre bestämmelser i lagen om skatt på energi gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Som skäl anför regeringen bl.a. följande. Lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, reglerar skatter på bränslen och el. Enligt LSE finns möjlighet till avdrag och återbetalning av skatt på el som förbrukats i tåg eller annat spårbundet transportmedel eller för motordrift eller uppvärmning i omedelbart samband med sådan förbrukning (se 11 kap. 9 § första stycket 1 och 13 a § första stycket 1 LSE). För att anknyta till befintliga regler i LSE och för att förenkla skrivningarna, kallas den el som förbrukats för sådant ändamål nedan för el som förbrukas vid spårbunden trafik och nedsättningsberättigande elförbrukning vid spårbunden trafik.

Om el som förbrukas vid spårbunden trafik har förbrukats av någon som är skattskyldig för energiskatt på el, uppnås skattenedsättningen genom att denne yrkar avdrag i sin punktskattedeklaration. I de fall elen förbrukats av någon som inte är skattskyldig uppnås skattenedsättningen efter att denne ansökt om återbetalning. Motsvarande ordning gäller för samtliga nedsättningar av energiskatt för el, med undantag för den särskilda nedsättning som gäller för viss elförbrukning i vissa kommuner i norra delar av Sverige.

För att reducera den administrativa bördan och undanröja eventuell osäkerhet om vem som kan beviljas skattenedsättningen för elförbrukning vid spårbunden trafik, bedömer regeringen det vara lämpligt att reglera vem som anses förbruka den el som förbrukas för detta ändamål i vissa fall. En reglering av vilken aktör som ska anses förbruka den berörda elen innebär samtidigt att andra aktörers eventuella möjlighet att söka skattenedsättningen utsläcks. För att en sådan reglering ska vara möjlig är en förutsättning att det är möjligt att dels peka ut en väl avgränsad grupp som ska ges rätten att söka skattenedsättning, dels säkerställa att flera aktörer inte kan göra anspråk på nedsättning för samma elförbrukning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är angeläget att minska den administrativa bördan och undanröja eventuell osäkerhet om vem som kan beviljas skattenedsättningen för elförbrukning vid spårbunden trafik. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag.

Avskaffad skattebefrielse för vissa biobränslen för uppvärmning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att avskaffa skattebefrielsen för andra skattepliktiga biobränslen för uppvärmning än biogas och biogasol.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att skattebefrielsen för andra skattepliktiga biobränslen för uppvärmning än biogas och biogasol avskaffas.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Som skäl anför regeringen bl.a. följande. Sverige har för närvarande tre statsstödsgodkännanden för skattebefrielse för biobränslen. Det är statsstödsgodkännande för skattebefrielse för biogas som motorbränsle (SA.43302), biogas, vegetabiliska oljor och fetter samt FAME m.m. för uppvärmning

(SA.49893) samt höginblandade och rena flytande biodrivmedel (SA.48069). Dessa tre statsstödsgodkännanden löper ut den 31 december 2020. Statsstödsgodkännandena har sin rättsliga grund i Europeiska kommissionens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020 (nedan EEAG). Riktlinjerna innehåller ett stoppdatum som innebär att statligt stöd inte får ges till livsmedelsbaserade biobränslen efter den 31 december 2020. Kommissionen beslutade den 2 juli 2020 att förlänga tiden för tillämpningen av EEAG utan att ändra detta stoppdatum. Följaktligen kommer inte stöd till livsmedelsbaserade biobränslen att godkännas efter den 31 december 2020.

Både energiskatten och koldioxidskatten är att anse som miljörelaterade skatter. Nedsättning av eller befrielse från skatterna kan vara utformade så att åtgärderna definitionsmässigt utgör statligt stöd enligt reglerna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, förkortat EUF-fördraget. I artikel 26 i energiskattedirektivet klargörs att skatteåtgärder som uppfyller energiskattedirektivets bestämmelser kan omfattas av EU:s regler om statligt stöd. Genom att skattebefrielse för biobränslen är en möjlighet och inte en skyldighet enligt energiskattedirektivet omfattas denna skattebefrielse av EU:s regler om statligt stöd. Europeiska kommissionen har i EEAG angett villkoren för när stöd för energi- och miljöändamål kan anses vara förenliga med artikel 107.3 c i EUF-fördraget.

Sveriges statsstödsgodkännande för skattebefrielse för animaliska och vegetabiliska fetter och oljor, icke-syntetisk metanol, FAME och vissa andra blandningar av estrar och glycerol samt biogas för uppvärmning (SA.49893) löper ut den 31 december 2020 och det bedöms inte möjligt att få ett förnyat godkännande.

Bränslen som inte är skattepliktiga berörs inte av förslaget. Detta medför att biobränslen inte kommer att beskattas på ett likvärdigt och teknikneutralt sätt. Vilka bränslen som är skattepliktiga framgår av energiskattedirektivet och motsvarande bestämmelser i LSE. Regeringen anser att det inte finns anledning att föreslå beskattning av fler biobränslen än de som i dag är skattepliktiga även om detta skulle medföra en mer likvärdig beskattning.

I likhet med vad många remissinstanser har framfört anser regeringen att det är önskvärt med skatteregler som inte missgynnar biobränslen i förhållande till fossila bränslen. Regeringen har därför under flera år försökt få kommissionen att förändra sin syn på biobränslen som framställts av livsmedels- och fodergrödor och tillåta statligt stöd till dessa biobränslen. Det arbetet pågår fortfarande, och regeringens ambition är att i det kommande arbetet med nya statsstödsriktlinjer, och exempelvis ett reviderat energiskattedirektiv, uppnå bättre förutsättningar för samtliga biobränslen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot förslaget som tillstyrks.

Skattebefrielse för biogasol som förbrukas för uppvärmning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att införa en definition av begreppet biogasol i lagen om skatt på energi samt att biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning befrias från energi- och koldioxidskatt.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att en definition av begreppet biogasol införs i lagen om skatt på energi. Biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning befrias från energi- och koldioxidskatt. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2021. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Regeringen anför att Energigas Sverige har kommit in med en skrivelse (Fi2015/05128/S2) med en begäran om att en lagändring genomförs för att säkerställa att biogasol och bio-DME ges samma energi- och koldioxid-skattebefrielse som andra biobränslen. Vidare begär Energigas Sverige att det klargörs hur olika blandningar av gasol, biogasol och bio-DME beskattas och att bränslena i en sådan blandning inte bör beskattas utifrån olika enheter (exempelvis viktenheter eller volymenheter). Energigas Sverige anser även att en lagändring bör genomföras så att den skattemässiga bedömningen av gasol, biogasol och bio-DME sker utifrån avtal i stället för via faktisk leverans.

I juni 2017 beslutade riksdagen om ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige (prop. 2016/17:146, bet. 2016/17:MJU24, rskr. 2016/17:320), vilket bl.a. omfattar det långsiktiga, nationella klimatmålet att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativt utsläpp. Klimatet är en av regeringens prioriterade frågor.

Biogasol (dvs. biopropan och biobutan) och bio-DME har under de senaste åren introducerats på den svenska marknaden. Dessa bränslen produceras från förnybara råvaror (exempelvis glycerin respektive svartlut) och kan, i likhet med biogas, användas både som motorbränsle och som bränsle för uppvärmning i exempelvis tillverkningsindustrins processer.

I syfte att avgränsa och förtydliga vilka produkter som omfattas av skattebefrielsen bör en definition av biogasol införas i lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE. Regeringen föreslår att biogasol definieras som ett vätskeformigt eller gasformigt bränsle som framställts av biomassa och vars energiinnehåll till övervägande del härrör från propan eller butan.

Skattebefrielsen för biogas som förbrukas som bränsle för uppvärmning regleras i dag i 6 a kap. 2 c § LSE. Skälet till skattebefrielsen är att minska utsläppen av koldioxid från svenska anläggningar och bidra till en omställning till nettonollutsläpp av växthusgaser till atmosfären senast 2045. Biogasol

omfattas inte av definitionen av biogas eftersom energiinnehållet i biogasol inte härrör från metan. Detta medför att full energiskatt och koldioxidskatt enligt gällande regler tas ut för gasol som tillverkats av biomassa och som används som bränsle för uppvärmning. Regeringen föreslår att befrielsen från energiskatt och koldioxidskatt utvidgas till att även omfatta biogasol för uppvärmning. Den 29 juni 2020 beslutade kommissionen att godkänna Sveriges skattebefrielse för bl.a. biogasol för uppvärmning (SA.56125). Godkännandet begränsas till icke livsmedelsbaserade bränslen och gäller i tio år, t.o.m. den 31 december 2030.

Bio-DME som förbrukas som bränsle för uppvärmning faller utanför tillämpningsområdet för LSE, och är därmed inte en skattepliktig produkt. Några lagändringar för att undanta detta bränsle från beskattning bedöms därför inte vara nödvändiga. När bio-DME används som motorbränsle beskattas bränslet med de skattebelopp som gäller för likvärdigt bränsle. De avdragsregler som gäller för övriga motorbränslen där en eller flera beståndsdelar framställts av biomassa gäller även för biogasol och bio-DME. Därmed bedöms inte några lagändringar vara nödvändiga för att dessa bränslen ska medges skattebefrielse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att en konkurrenskraftig biogasproduktion är en viktig del i omställningen till ett fossilfritt samhälle.

Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om att införa en definition av biogasol i lagen om skatt på energi samt att befria biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning från energi- och koldioxidskatt.

Ändrade förutsättningar för skattebefrielse för biogas och biogasol

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att bl.a. begränsa befrielse från energiskatt och koldioxidskatt för biogas och biogasol till att endast gälla för biogas eller biogasol som inte är framställd av livsmedels- eller fodergrödor.

Motionsförslag om att avskaffa all skattebefrielse för biodrivmedel avstyrks.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22 och 27) att befrielse från energiskatt och koldioxidskatt för biogas och biogasol begränsas till att endast gälla för biogas eller biogasol som inte är framställd av livsmedels- eller fodergrödor. En

förutsättning för att skattebefrielse ska kunna medges är att bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked.

Vidare föreslår regeringen att anläggningsbesked införs för gasformiga biobränslen och andra motorbränslen som framställts av biomassa för andra ändamål än transportändamål. Den som är skattskyldig för dessa bränslen ska enligt regeringens förslag kunna ansöka om anläggningsbesked. För att få ett anläggningsbesked för gasformiga biobränslen krävs ett kontrollsystem som visar att bränslet inte är framställt av livsmedels- eller fodergrödor. Detta gäller även gasformiga bränslen som används för transportändamål. Med livsmedels- eller fodergrödor avses stärkelserika grödor, sockergrödor eller oljegrödor som produceras på jordbruksmark som huvudgrödor. Detta innefattar inte restprodukter och avfall, material som innehåller både cellulosa och lignin, eller mellangrödor som inte kräver att ytterligare mark tas i anspråk. För att få ett anläggningsbesked för andra motorbränslen som framställts av biomassa, för andra ändamål än transportändamål, är kraven desamma som för biodrivmedel.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2021. Äldre bestämmelser i lagen om skatt på energi ska dock fortfarande gälla i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Regeringen anför att förslaget innebär en anpassning i enlighet med statsstödsbesluten från den 29 juni 2020 så att den som genom avdrag eller återbetalning vill få del av skattebefrielsen ska visa att den biogas eller biogasol som förbrukats för uppvärmning eller förbrukats eller sålts som motorbränsle inte är framställd av livsmedels- eller fodergrödor.

Motionen

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att alla kvarvarande skattelättnader på biodrivmedel avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag, som tillstyrks. Utskottet anser inte att alla skattelättnader på drivmedel ska avskaffas och därför avstyrks motionsförslag med denna innebörd.

Slopad nedsättning av energiskatt på bränslen i vissa sektorer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att man bör slopa nedsättningen av energiskatt för bränslen som förbrukas för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet och i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet, och även slopa återbetalning av energiskatt för bränslen som förbrukas för framställning av värme eller kyla som levererats för sådana ändamål.

Propositionen

Regeringen bedömer att nedsättningen av energiskatt för bränslen som förbrukas för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet och i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet bör slopas. Även återbetalning av energiskatt för bränslen som förbrukas för framställning av värme eller kyla som levererats för sådana ändamål bör slopas.

Regeringen anser att förändringarna bör genomföras i två steg med en sänkning av skattenedsättningen från 70 procent till 35 procent den 1 juli 2021 samt ett helt slopande av skattenedsättningen den 1 januari 2022.

Riksdagens antagna mål är att Sverige år 2030 ska ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005. För att uppnå målet krävs att samtliga sektorer i samhället genomför en omställning av sin energianvändning. I syfte att skapa incitament för detta bör dagens nedsättning av energiskatten på bränsle som förbrukas för uppvärmning eller drift av stationära motorer i vissa sektorer slopas. De sektorer som avses är tillverkningsindustrin samt yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet.

I fråga om tillverkningsindustrin gäller det bränslen som förbrukas för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet. Full energiskatt bör tas ut oavsett om förbrukningen sker inom eller utanför EU:s system för handel med utsläppsrätter, EU ETS. Skälet till detta är att uppdelningen i handlande respektive icke handlande sektor endast är av betydelse när det gäller styrningen mot minskade utsläpp av växthusgaser.

I fråga om yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks-, och vattenbruksverksamhet bör energiskattenedsättning på förbrukning av bränslen för annat ändamål än drift av motordrivna fordon slopas, dock inte avseende förbrukning i skepp eller båtar.

Det är vidare angeläget att det i möjligaste mån inte ska spela någon roll om värme eller kyla produceras i egen regi eller om den tillhandahålls av en

extern leverantör. Därmed bör även möjligheten till återbetalning av energiskatt på bränslen som förbrukats för framställning av värme eller kyla som levererats för de ovan aktuella ändamålen slopas.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag under 2021. Det kommande förslaget bedöms kunna träda i kraft den 1 juli 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att energiskatt i princip bör tas ut på all energi på ett likformigt sätt. Det förslag om att slopa energiskattenedsättningen för vissa sektorer som regeringen aviserar är enligt utskottet ett steg i den riktningen.

Förstärkt och förenklad miljöstyrning i bonus–malus-systemet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förstärkt och förenklad miljöstyrning inom ramen för systemet med bonus–malus och avstyrker motionsförslag om att på annat sätt förändra beskattningen av lätta fordon.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen anför att för bensin- och dieseldrivna lätta fordon bör koldioxidbeloppet under de tre första åren från det att fordonet blir skattepliktigt för första gången vara summan av 107 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 90 gram och upp t.o.m. 130 gram och 132 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 130 gram. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 april 2021.

Regeringen anför att enligt den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna (januariavtalet) ska bonus–malus-systemet för lätta fordon förstärkas och förenklas under 2021. För att nå målet att minska växthusgasutsläppen från inrikes transporter med 70 procent till 2030 jämfört med 2010 och att nå noll nettoutsläpp av växthusgaser senast år 2045, behöver omställningen till en fossiloberoende fordonsflotta påskyndas. Reduktionsplikten och koldioxidskatten är centrala styrmedel för att nå dessa mål. Bonus–malus-systemet är ett komplement till dessa och syftar till att öka andelen miljöanpassade lätta fordon i nybilsförsäljningen.

En grundläggande princip i bonus–malus-systemet är att intäkterna ska täcka kostnaderna. Att systemet är självfinansierat och därigenom inte belastar de offentliga finanserna är en viktig utgångspunkt. Ett underskott i systemet

innebär en nettosubventionering av nybilsköp. Andelen laddbara bilar i nybilsförsäljningen ökar just nu snabbt, vilket är positivt för omställningen av fordonsflottan men också en indikation på att den tekniska utvecklingen går framåt och att laddbara fordon blir mer konkurrenskraftiga. Av dessa skäl behöver bonus–malus-systemet kontinuerligt anpassas i takt med den tekniska utvecklingen.

Regeringen anser att malus bör höjas för att förstärka miljöstyrningen och finansieringen av systemet. Det bör enligt regeringens förslag ske genom att beloppen som ingår i beräkningen av det förhöjda koldioxidbeloppet höjs med 25 kronor. Av samma anledning bör den nedre gränsen för när det förhöjda koldioxidbeloppet tas ut sänkas från 95 till 90 gram per kilometer och gränsen för när den högre nivån på det förhöjda koldioxidbeloppet tas ut sänkas från 140 till 130 gram per kilometer. Detta innebär sammantaget för bensin- och dieseldrivna lätta fordon att koldioxidbeloppet under de tre första åren från det att fordonet blir skattepliktigt för första gången bör vara summan av 107 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 90 gram och upp t.o.m. 130 gram och 132 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 130 gram.

Med en snabbt ökande andel laddbara bilar i nybilsförsäljningen bedömer regeringen att behovet av ekonomiskt stöd för inköp kommer att minska samtidigt som kostnaden för stödsystemet successivt ökar. Bonus–malus-systemet kommer att analyseras löpande och vid behov justeras. Regeringen avser återkomma till detta i budgetpropositionen för 2022.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 4 och 5 i denna del anför motionärerna att man vill ersätta bonus–malus-systemet med ett mer effektivt styrmedel för att minska utsläppen från bilar och att Moderaterna i den här budgeten avvisar regeringens förslag om skärpt bonus–malus.

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att bonus–malus-systemet för personbilar ska avskaffas.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del avvisas regeringens förslag delvis. Kristdemokraterna halverar i sitt förslag den aviserade malus-effekten och genomför inte de föreslagna skärpningarna för att uppnå bonus. Vidare föreslår motionärerna att fordonsskatten höjs på äldre bilar i trafik, för att påskynda uppgraderingen av den svenska personbilsflottan underifrån så att trafiksäkerhet och miljö bättre främjas. Motionärerna föreslår vidare att skattehöjningen kombineras med en skrotningspremie. Enligt förslaget höjs fordonsskatten 2021 med 1 800 kronor för bilar av årsmodell 1986–2002. Året efter höjs fordonsskatten för bilar av årsmodell 1987–2003 osv.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att fossilfria transporter och resor ska främjas. Det system med bonus–malus för nya lätta fordon, som infördes den 1 juli 2018, med bonus för fordon med låga utsläpp och höjd fordonsskatt för dem som har höga utsläpp, var enligt utskottet ett steg i rätt riktning. Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag om förstärkt och förenklad miljöstyrning inom ramen för systemet med bonus–malus.

Utskottet ser inte något skäl att ompröva beslutet om att införa bonus–malus-systemet eller att förorda ändringar på fordonsskatteområdet enligt motionärernas förslag, som avstyrks.

Beskattning av tung vägtrafik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om att införa ett nytt system för beskattning av tung vägtrafik.

Jämför avvikande mening 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/62/EG av den 17 juni 1999 om avgifter på tunga godsfordon för användningen av vissa infrastrukturer (Eurovinjettdirektivet) reglerar hur skatter och avgifter för bl.a. användandet av vägar får utformas inom EU. Direktivet omfattar vägtullar och vägavgifter för tunga godsfordon (som väger mer än 3,5 ton). I direktivet används begreppet vägtull i betydelsen avståndsbaserad avgift och begreppet vägavgift i betydelsen tidsbaserad avgift. Direktivet tvingar inte medlemsstaterna att införa vägtullar och vägavgifter, men om sådana tas ut på det transeuropeiska vägnätet och på andra delar av medlemsstaternas vägnät måste direktivets villkor vara uppfyllda. I direktivet anges dock att det inte påverkar medlemsstaternas rätt att tillämpa vägtullar och vägavgifter på andra vägar, förutsatt att det inte diskriminerar internationell trafik och inte resulterar i en snedvridning av konkurrensen mellan operatörerna. Direktivet innehåller vidare detaljerade bestämmelser om bl.a. hur vägtullar får tas ut, vilka kostnader som får räknas in vid uttaget och hur differentieringar och rabatter får utformas. Direktivet ses för närvarande över.

Den nuvarande vägavgiften omfattar motorfordon eller ledad motorfordonskombination med en totalvikt på minst 12 ton, om fordonet är avsett uteslutande för godstransport på väg. För ett svenskt fordon med draganordning grundas avgiftsplikten på den högsta tillåtna totalvikt som fordonskombinationen kan ha. För svenska fordon betalas vägavgift för rätten att använda hela det svenska vägnätet. För utländska fordon betalas vägavgift för rätten att använda motorvägar och för hela eller delar av europavägarna (hela

E10, E12 och E14 och delar av E4, E22 och E65). Betalning av vägavgift är för svenska fordon samordnat med betalningen av fordonsskatt.

Ordningen med vägavgifter för tunga fordon är ett tidsbaserat system. Avgift för svenska fordon betalas årsvis, oberoende av i vilken utsträckning vägnätet används. För utländska fordon betalas avgiften i förskott för kalenderdag, vecka, månad eller år.

I budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1) aviserade regeringen att en utredning skulle tillsättas för att utreda hur en avståndsbaserad vägslitageskatt för tunga fordon kan utformas. Regeringen beslutade den 30 april 2015 att ge Vägslitageskattekommittén ett sådant uppdrag (dir. 2015:47). Kommittén lämnade sitt betänkande Vägskatt (SOU 2017:11) den 28 februari 2017. Betänkandet remitterades inte utan frågan om en vägslitageskatt bereddes vidare inom Regeringskansliet. I 2017 års ekonomiska vårproposition (prop. 2016/17:100 s. 43) angavs att regeringen avser att arbeta vidare med ett förslag om en avläsningsbar och, bl.a. utifrån ett regionalpolitiskt perspektiv, differentierad vägslitageskatt och att återkomma till riksdagen före mandatperiodens slut. Den 6 juli 2017 gav regeringen Skatteverket, Transportstyrelsen och Trafikverket i uppdrag att delta i arbetet. Utredningen presenterade i mars 2018 sitt resultat i promemorian En ny inriktning för beskattning av tung lastbilstrafik (Fi2018/01103/S2).

Regeringen beslutade den 16 april 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera utformningen av ett nytt miljöstyrande system som ett alternativ till den nuvarande eurovinjettavgiften för godstransporter på väg och som kan bidra till att miljö- och klimatmålen nås, användas för uttag av skatt och bidra till förbättrad kontroll av regelefterlevnaden av yrkestrafiken (dir. 2020:38).

Enligt direktiven ska vid utformningen samtidigt Sveriges olika geografiska förutsättningar beaktas och näringslivets hållbara omställning och konkurrenskraft främjas. Ett sådant system kan även på ett bättre sätt fånga upp s.k. externa kostnader som godstransporter ger upphov till, exempelvis kostnader för miljöbelastning, trängsel och vägslitage. Syftet med ett nytt miljöstyrande system som ett alternativ till den nuvarande eurovinjettavgiften är inte att sammantaget höja beskattningen eller avgiftsuttaget för godstransporter på väg utan att inom ramen för ett miljöstyrande system kunna kompensera för den budgetförsvagning som uppstår om den nuvarande eurovinjettavgiften tas bort. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2021.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del anför motionärerna att regeringen skyndsamt bör återkomma med förslag på avståndsbaserad vägslitageskatt för tung lastbilstrafik. Promemorian En ny inriktning för beskattning av tung lastbilstrafik har remitterats och därmed har redan en god grund lagts för att ett förslag på

avståndsbaserad beskattning av tung lastbilstrafik bör kunna läggas fram i riksdagen i närtid.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del anförs att den tunga vägtrafiken är en stor källa till koldioxidutsläpp. Den nuvarande beskattningsmodellen bör ersättas med en modell som tar hänsyn till vilken miljöbelastning fordonets körande har i hela trafiksystemet. Modellen måste ta hänsyn till stad och land, trängsel, tid på dygnet samt fordonens miljöpåverkan. Med dagens moderna teknik kan vi skapa en modell som är avsevärt mer rättvis än dagens modell. Om varje fordon har en uppkoppling till ett digitalt trafikövervakningssystem kan man betala skatt månadsvis utifrån vilken zon fordonet har befunnit sig i.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen har tillsatt en utredning av hur ett nytt system för beskattning av tung vägtrafik kan utformas, som bl.a. ska bidra till att klimat- och miljömålen uppnås samt förbättra kontrollen av regelefterlevnaden inom yrkestrafiken. Utskottet anser inte att detta arbete ska föregripas och avstyrker motionsförslagen.

Förmånligare villkor för återbetalning av fordonsskatt för husbilar vid avställning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag på förmånligare villkor för återbetalning av fordonsskatt vid avställning av husbilar.

Gällande rätt

Bestämmelser om fordonsskatt finns i vägtrafikskattelagen (2006:227) och i lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt. Den nuvarande fordonsskatten enligt vägtrafikskattelagen för personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar är baserad på fordonets uppmätta eller beräknade koldioxidutsläpp. Miljöstyrningen i fordonsskatten har skärpts ytterligare genom införandet av det s.k. bonus–malus-systemet. I vägtrafikskattelagen finns också bestämmelser om viktbaserad fordonsskatt för tunga lastbilar och bussar, traktorer, släpvagnar m.m. Bestämmelser om fordonsskatt för äldre personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar som fortfarande har en viktbaserad skatt finns i lagen med särskilda bestämmelser om fordonsskatt (2006:228).

Husbilar som blivit skattepliktiga för första gången den 1 juli 2018 eller senare och som är av fordonsår 2018 eller senare omfattas av bonus–malus-systemet. Huvudmotivet för bonus–malus-systemet är att öka andelen miljöanpassade fordon med lägre koldioxidutsläpp. Tanken är att systemet ska komplettera de mer generellt verkande drivmedelsskatterna och bidra till att

minska transportsektorns oljeberoende och klimatpåverkan. Bonus–malus-systemet innebär att den som förvärvar ett fordon med låga utsläppsvärden premieras med en bonus vid anskaffningen medan den som väljer att köpa ett fordon med högre utsläpp får betala ett förhöjt koldioxidbelopp under fordonets första tre år.

Det förhöjda koldioxidbeloppet tas ut under de första tre åren från det att fordonet blir skattepliktigt för första gången (2 kap. 9 a § vägtrafikskattelagen). För tid därefter gäller för husbilar som omfattas av bonus–malus-systemet samma regler för beräkning av koldioxidbeloppet som för husbilar som blivit skattepliktiga före den 1 juli 2018.

Det följer av 2 kap. 1 § vägtrafikskattelagen att fordon som är avställda inte är skattepliktiga. Fordonsskatt tas bara ut för den tid då fordonet är skattepliktigt, men om skatteplikt föreligger under en del av en kalendermånad är huvudregeln att skatt tas ut för hela månaden (2 kap. 13 § första stycket vägtrafikskattelagen). Fordonsskatt tas dock ut per dag under vissa förutsättningar (2 kap. 13 § andra stycket vägtrafikskattelagen). Bestämmelserna om beskattning per dag gäller bara i fråga om fordon med en skatt om minst 4 800 kronor per år. För sådana fordon gäller att skatt tas ut per dag under den månad då skatteplikten första gången inträder eller om skatteplikten upphör av annan anledning än avställning. Om ett sådant fordon har varit avställt och avställningstiden har omfattat minst 15 dagar eller om fordonet har gått över till en ny ägare under avställningstiden, tas skatt ut för dag under den månad då avställningen började eller upphörde.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 27) att för husbilar av fordonsår 2018 eller senare som blir skattepliktiga för första gången den 1 juli 2018 eller senare ska den tid som en avställning minst måste vara för att medföra lägre fordonsskatt sänkas från 15 till 4 dagar. Det gäller dock bara för avställningsperioder som påbörjas under de tre första åren från det att husbilen blir skattepliktig för första gången, dvs. under den tid då det förhöjda koldioxidbeloppet i bonus–malus-systemet tas ut.

Ändringarna ska enligt regeringens förslag träda i kraft den 1 mars 2021. Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid bestämmande av fordonsskatt för fordon som har ställts av före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för fordonsskatt som avser tid före ikraftträdandet.

Regeringen anför att husbilar skiljer sig från andra fordon genom att de inte enbart är fordon för person- och godsbefordran, utan även används som boende- och fritidsfordon. Många husbilsägare missgynnas av dagens regler då användningsmönstret för husbilar är annorlunda än för andra fordon samtidigt som kortare avställningsperioder med medföljande begränsning av skatteuttaget inte medges. Den nya EU-gemensamma testmetoden (worldwide harmonised light vehicles test procedure, förkortad WLTP) leder generellt till högre uppmätta utsläppsvärden. Effekten på beskattningen av WLTP på

husbilar är betydligt större än vad som kunde antas när bonus–malus-systemet infördes. Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns skäl att ändra reglerna för återbetalning av skatt för husbilar (personbil klass II) vid avställning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag på förmånligare villkor för återbetalning av fordonsskatt vid avställning av husbilar och tillstyrker förslaget.

Trängselskatt i Marieholmstunneln

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att trängselskatt ska börja tas ut i samband med att Marieholmstunneln öppnar för trafik.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Propositionen

Regeringen anför att riksdagen har beslutat att trängselskatt ska tas ut för resor genom Marieholmstunneln i Göteborg (prop. 2019/20:30, bet. 2019/20:SkU16, rskr. 2019/20:176). Syftet med förändringen är att förbättra framkomligheten och miljön i Göteborg, men även att bidra till finansieringen av investeringar i kollektivtrafik, järnväg och väg.

Av regeringens proposition 2019/20:30 framgår att förslaget att ta ut skatt för resor genom Marieholmstunneln bedöms medföra 25 miljoner kronor i ökade årliga bruttoskatteintäkter jämfört med om passagerna är skattefria. Vidare framgår att skatteintäkterna bedöms öka med omkring 15 miljoner kronor per år jämfört med nuvarande intäkter. Eftersom det inte var möjligt att säga när tunneln skulle öppna för trafik föreslogs lagändringarna gälla den dag som regeringen bestämmer.

Regeringen avser att under 2020 besluta att trängselskatt ska börja tas ut i samband med att Marieholmstunneln öppnar för trafik, vilket bedöms ske vid årsskiftet 2020/21.

Motionen

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkadena 3 och 4 i denna del anför motionärerna att det är värdefullt att genom att möjliggöra för fler resvägar skydda resenärerna men även all personal som jobbar inom kollektivtrafiken, från att sitta på överfulla bussar och tunnelbanor. För att öka incitamenten att välja ett annat färdmedel föreslår motionärerna att trängselskatten pausas under det första halvåret 2021.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har beslutat att trängselskatt kan tas ut för resor genom Marieholmstunneln i Göteborg i samband med att tunneln öppnar för trafik. Utskottet delar regeringens bedömning att trängselskatt ska tas ut när så sker.

Utskottet anser inte att trängselskatten nu bör pausas och motionsförslaget avstyrks därför i denna del.

Utökad befrielse från energiskatt för egenproducerad el

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att undantaget från skatteplikt för egenproduktion av el i mindre anläggningar bör utvidgas genom höjda effektgränser, och att skattenedsättningen i form av avdrag för förnybar el, inklusive solel, bör utvidgas till fullständig skattebefrielse med en motsvarande höjning av effektgränserna och träda i kraft den 1 juli 2021.

Propositionen

Regeringen bedömer att undantaget från skatteplikt för egenproduktion av el i mindre anläggningar bör utvidgas genom höjda effektgränser. Därutöver bör skattenedsättningen i form av avdrag för förnybar el, inklusive solel, utvidgas till fullständig skattebefrielse med en motsvarande höjning av effektgränserna.

I linje med regeringens ambition att det ska vara enklare och mer lönsamt att investera i förnybar energi för eget bruk avser regeringen att återkomma med förslag på andra ändringar i bestämmelserna om skattenedsättning och undantag från skatteplikt.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag under 2021. Det kommande förslaget bedöms kunna träda i kraft den 1 juli 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att undantaget från skatteplikt för egenproduktion av el i mindre anläggningar bör utvidgas genom höjda effektgränser, samt att skattenedsättningen i form av avdrag för förnybar el, inklusive solel, bör utvidgas till fullständig skattebefrielse med en motsvarande höjning av effektgränserna.

Övriga miljöskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avskaffa flygskatten och skatten på avfallsförbränning.

Utskottet avstyrker vidare förslag på att införa skatt på handelsgödsel.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund

Flygskatt

En punktskatt på flygresor infördes den 1 april 2018. Skatten har utformats som en skatt på kommersiella flygresor som ska betalas för passagerare som reser från en flygplats i Sverige i ett flygplan som är godkänt för fler än tio passagerare. Skatt ska inte betalas för barn under två år eller för passagerare som på grund av teknisk störning, väderförhållanden eller någon annan oförutsedd händelse inte har nått destinationsflygplatsen och som medföljer vid förnyad avgång, flygande personal som är i tjänst under flygningen samt transit- och transferpassagerare. Det flygföretag som utför flygningen ska vara skattskyldigt. Skyldighet att betala skatt ska inträda när flygplanet lyfter från en flygplats i Sverige. Skatten ska tas ut med olika nivåer beroende på om passageraren reser till en slutdestination i ett land som ligger helt inom Europa, helt eller delvis i en annan världsdel än Europa med ett avstånd om högst 6 000 kilometer från Arlanda flygplats eller i en annan världsdel än Europa med ett avstånd längre än 6 000 kilometer från Arlanda flygplats. Vidare ska det göras en årlig omräkning av skattesatserna för kalenderåret 2019 och efterföljande kalenderår grundad på faktiska förändringar i konsumentprisindex.

Riksdagen biföll den 12 december 2018, vid behandlingen av regeringens förslag i proposition 2018/19:1 Förslag till statens budget för 2019, finansplan och skattefrågor två reservationer till finansutskottets förslag till riksdagsbeslut. Riksdagen gjorde ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen skulle återkomma med ett förslag om att avskaffa flygskatten från den 1 juli 2019.

I januariavtalet anförs (punkt 32) att flygets klimatpåverkan ska minska, att krav på obligatorisk inblandning av förnybart bränsle ska införas och att ett förslag om miljöstyrande start- och landningsavgifter ska tas fram. När ett system för flygbränsleskatt finns på plats bör det ersätta dagens biljettskatt på flyget. Vidare har partierna i avtalet enats om att förstärka insatser för den biologiska mångfalden (punkt 39).

Skatt på gödselmedel

Skatten på gödselmedel slopades den 1 januari 2010 (bet. 2009/10:FiU1 och bet. 2009/10:SkU21). Beskattningen av handelsgödselkväve bedömdes ha haft liten påverkan på användningen inom jordbruket eftersom prisförändringar på gödselmedel påverkar användandet relativt lite.

Regeringen tillsatte 2018 en utredning för att stärka drivkrafterna för lokalt åtgärdsarbete och med uppdrag att bl.a. föreslå hur övergödning effektivt kan minskas (dir. 2018.11). Övergödningsutredningen (M 2018:02) överlämnade i januari 2020 betänkandet Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet Ingen övergödning (SOU 2020:10) till regeringen. Utredningen har bl.a. haft i uppdrag att lämna förslag till etappmål som bidrar till genomförandet av miljökvalitetsmålet Ingen övergödning och att föreslå nya eller förstärkta styrmedel som leder till ökad användning av lokalt anpassade, kostnadseffektiva åtgärder. Utredningens förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Skatt på avfallsförbränning

En ny punktskatt på avfall som förbränns infördes den 1 april 2020 (prop. 2019/20:32, bet. 2019/20:SkU12, rskr. 2019/20:91). Skatten tas ut med 125 kronor per ton avfall. Under 2020 är dock skattesatsen nedsatt till 75 kronor per ton avfall och under 2021 är skattesatsen 100 kronor per ton avfall. Lagen innehåller även en årlig omräkning av skattesatsen grundad på faktiska förändringar i konsumentprisindex. Avdrag för skatten får göras för avfall som förs ut från en förbränningsanläggning. Undantag från skatteplikten införs för biobränsle, farligt avfall, animaliska biprodukter samt viss produktion av material som innehåller avfallet eller dess restprodukter.

I Skatteverkets regleringsbrev för 2020 gavs myndigheten i uppdrag att utvärdera effekterna av skatten på avfallsförbränning i enlighet med vad som angavs i regeringens proposition. Utvärderingen skulle även omfatta skattens effekter på utsläppen av växthusgaser, effekter för avfallsflöden, effekter för import och export av avfall samt effekter på omställningen till en cirkulär ekonomi och dess effekter för att nå klimatmålen. Vidare skulle utvärderingen omfatta hur investeringar i produktionskapacitet i avfallsförbränningssektorn påverkas. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 1 oktober 2021.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 4 och 5 i denna del föreslås att flygskatten pausas. Också i partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 i denna del anförs att flygskatten ska avskaffas. Sverigedemokraterna föreslår i samma motion även att skatten på avfallsförbränning avskaffas.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår motionärerna att en beskattning av konstgödsel i likhet med den som avskaffades 2009 införs, men med en något högre beskattning

på kvävekomponenten för att minska läckaget av kväve. Skattesatsen på kväve höjs med 10 procent jämfört med den gamla skatten.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår motionärerna att flygskatten tas bort under nästa år för att stödja flygnäringens återhämtning i spåren av pandemin. I samma motion föreslås även att skatten på avfallsförbränning avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att flyget i större utsträckning ska bära sina egna klimatkostnader och att det är nödvändigt med styrmedel som uppmuntrar konsumenterna att välja mer miljövänliga alternativ som kan leda till minskade koldioxidutsläpp, mindre klimatpåverkan och en ökad möjlighet att uppnå målen i det klimatpolitiska ramverket.

Utskottet är därför inte nu berett att tillstyrka förslag om flygskattens avskaffande.

Skatten på avfallsförbränning syftar till att på lång sikt uppnå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering, uppfyllande av riksdagens mål att Sverige ska gå före på klimat- och miljöområdet och bli världens första fossilfria välfärdsland. Regeringen har gett Skatteverket i uppdrag att utvärdera avfallsförbränningsskatten.

Utskottet anser inte att denna utredning bör föregripas och avstyrker förslagen om skattens avskaffande.

Regeringskansliet bereder för närvarande utredningsförslag till hur övergödning ska motverkas.

Utskottet anser inte att detta arbete ska föregripas och avstyrker motionsförslaget om en ny skatt på handelsgödsel.

Beskattning av högkoncentrerade e-vätskor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att undantaget från beskattning för akut toxiska produkter begränsas så att det inte omfattar e-vätskor med en koncentration av nikotin samt att e-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket inte ska utlösa skattskyldighet för lagerhållare.

Bakgrund

Lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter trädde i kraft den 1 juli 2018. I den undantogs sådana produkter som vid klassificering och märkning enligt förordning (EG) nr 1272/200811 tillhör faroklassen akut toxicitet i farokategorierna 1, 2 eller 3 från beskattning. Detta motiverades med att hanteringen

av sådana produkter är reglerad i annan lagstiftning och att de inte lagligen får säljas till konsumenter. Undantaget tillstyrktes av Kemikalieinspektionen.

Kemikalieinspektionen inkom den 28 maj 2019 till Finansdepartementet med en hemställan om ändring i lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter. I hemställan gjorde Kemikalieinspektionen bedömningen att det i vissa fall skulle strida mot EU-rätten att tillämpa de svenska regler som hindrar försäljning till privatpersoner och utvecklade sitt resonemang enligt följande. Våren 2018 påbörjade Kemikalieinspektionen en utredning av om de svenska reglerna om försäljning av särskilt farliga kemiska produkter (tillståndsreglerna) strider mot EU-rätten, i detta fall tobaksproduktdirektivet. Vissa e-vätskor som innehåller högre halter av nikotin omfattas av tillståndsreglerna. Dessa regler innebär bl.a. krav på ett särskilt tillstånd för privat hantering av särskilt farliga kemiska produkter. Enligt Kemikalieinspektionen innebär kravet, med hänsyn till de begränsade möjligheterna att få sådant tillstånd, i praktiken ett förbud. Tobaksproduktdirektivet tillåter e-vätskor med ett nikotininnehåll om upp t.o.m. 20 mg per ml, vilket innebär att frågan om högsta tillåtna nikotinhalt i e-vätskorna får anses harmoniserad genom direktivet. En medlemsstat har därför enligt Kemikalieinspektionen inte rätt att avvika från dessa krav, genom att exempelvis tillämpa nationella bestämmelser som i praktiken hindrar marknadstillträdet för vissa e-vätskor, åtminstone inte utan att anmäla en begränsning eller ett förbud under åberopande av ”specifika förhållanden” i Sverige vad gäller e-cigaretter. Kemikalieinspektionens bedömning är därför att de svenska tillståndsreglerna inte kan tillämpas på e-vätskor som omfattas av tobaksproduktdirektivet. Kemikalieinspektionen anser därmed att det inte längre finns något skäl för undantaget.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 21 och 29) att undantaget från beskattning för akut toxiska produkter begränsas så att det inte omfattar e-vätskor med en koncentration nikotin som uppgår till minst 15 men inte överstiger 20 milligram per milliliter vätska. Sådana vätskor benämns ”högkoncentrerade e-vätskor” och beskattas med 4 000 kronor per liter vätska. Vidare föreslår regeringen att e-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket inte ska utlösa skattskyldighet för lagerhållare.

Det skäl för att undanta de aktuella produkterna från beskattning som angavs när lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter infördes finns inte längre. Det finns därmed tre frågor att ta ställning till: Ska de aktuella e-vätskorna beskattas? Om de ska beskattas, ska de beskattas högre än övriga e-vätskor? Och om de ska beskattas högre, vilken skattenivå ska de ha?

Ingen av remissinstanserna har motsatt sig att de aktuella e-vätskorna över huvud taget ska beskattas, utan de invändningar som har inkommit har rört skattenivån. Tobaksproduktdirektivet omfattar e-vätskor med en koncentration om upp t.o.m. 20 milligram nikotin per milliliter vätska.

Regeringen anser att undantaget för akut toxiska produkter i farokategorierna 1, 2 eller 3 bör begränsas så att det inte längre omfattar e-vätskor med en koncentration om upp t.o.m. 20 milligram nikotin per milliliter vätska. Kemikalieinspektionen har föreslagit att ett alternativ är att undantaget för akut toxiska produkter helt stryks. Vätskor med en högre koncentration än 20 milligram nikotin per milliliter vätska omfattas inte av tobaksprodukt-direktivet, varför sådana vätskor i praktiken inte får säljas till privatpersoner. Regeringen anser därför att dessa även fortsättningsvis bör omfattas av undantaget.

För en godkänd lagerhållare är en av omständigheterna som utlöser skattskyldighet att varan tas i anspråk för annat ändamål än försäljning. Liknande regler finns både för lagerhållare och upplagshavare i fråga om andra punktskattepliktiga varor. För vissa andra punktskattepliktiga varor finns för upplagshavare undantag från skatteplikt för varor som blivit fullständigt förstörda under tillsyn av Skatteverket. Ett sådant undantag kan exempelvis bli aktuellt om rester från en tillverkningsprocess fortfarande räknas som en skattepliktig vara men i praktiken ändå inte kan säljas. Att förstöra varorna innebär att de tas i anspråk, vilket normalt skulle utlösa skattskyldighet. Upplagshavaren behöver därför ett sätt att bli av med restprodukterna utan att det utlöser skattskyldighet. Genom att varorna förstörs och det sker under tillsyn av Skatteverket försäkras att varorna inte konsumeras. Någon sådan möjlighet finns i dag inte i lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter. Eftersom definitionen av ”e-vätskor” i lagen omfattar alla vätskor som innehåller nikotin kan det dock inträffa att restprodukter från tillverkning fortfarande uppfyller kraven för att räknas som en skattepliktig e-vätska. Det kan därför finnas ett behov för tillverkaren att kunna förstöra dessa restprodukter utan att det utlöser skattskyldighet. Det skulle även kunna förekomma situationer då det finns ett liknande behov för andra nikotinhaltiga produkter. Regeringen föreslår därför att det införs ett undantag som innebär att e-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket inte utlöser skattskyldighet för godkända lagerhållare.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2021. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i samband med hanteringen av budgetpropositionen för 2018 prövat frågan om beskattning av elektroniska cigaretter. Utskottet delade då regeringens bedömning att det finns skäl att behandla elektroniska cigaretter på ett likartat sätt som tobaksvaror och att en hög folkhälsoskyddsnivå därmed måste tas i beaktande vid regleringen av elektroniska cigaretter (yttr. 2017/18:SkU1y). I samband med att utskottet beredde regeringens förslag till lag om skatt på elektroniska cigaretter och vissa andra nikotinhaltiga produkter delade utskottet också regeringens bedömning när det gäller andra nikotin-haltiga produkter. Regeringens bedömning när det gäller dessa är att det med

beaktande av folkhälsoskäl och utifrån likabehandlingsprincipen är svårt att motivera varför andra tobaksfria nikotinhaltiga produkter för konsumtion skulle beskattas på ett annat sätt än elektroniska cigaretter. Utskottet har i övrigt inget att invända mot att e-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket inte utlöser skattskyldighet för lagerhållare.

Med det ovan anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag.

Beskattning av övrig tobak

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en skatt på sådan tobak som i dag inte beskattas bör införas och träda i kraft den 1 juli 2021.

Propositionen

Finansdepartementet har remitterat en promemoria med förslag om att införa en skatt på sådan tobak som i dag inte beskattas, Ny punktskatt på övrig tobak (Fi2020/02469/S2). Syftet med förslaget är enligt promemorian framför allt att komma till rätta med de problem som gränsdragningen och skillnaderna mellan skattepliktig röktobak och tobak som inte är skattepliktig medför, och att motverka fusk.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag. Det kommande förslaget bedöms kunna träda i kraft den 1 juli 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte någon invändning mot de bedömningar som regeringen redovisar.

Höjd skatt på alkohol och tobak

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att alkohol- respektive tobaksskatten bör höjas fr.o.m. den 1 januari 2023 och avstyrker motionsförslag om att införa höjningen tidigare.

Jämför avvikande mening 4 (KD).

Propositionen

Skatt på alkohol

Regeringen anför att den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska de medicinska och sociala skadorna av alkohol (prop. 2010/11:47, bet. 2010/11:SoU8, rskr. 2010/11:203). Den bygger på kunskapen om att minskad total konsumtion leder till minskade alkoholskador i befolkningen. Sambandet mellan pris på alkohol och konsumtion av alkohol medför att efterfrågan på alkoholprodukter tenderar att minska när priset på alkohol ökar. Alkoholskatten utgör därför ett viktigt alkoholpolitiskt instrument. Höjd skatt på alkohol bidrar till att uppnå alkoholpolitikens mål och därmed också till att främja en god hälsa i befolkningen.

Alkoholskatten höjdes senast den 1 januari 2017. Enligt en undersökning från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) minskade den totala alkoholkonsumtionen mellan 2017 och 2018. Den registrerade delen av alkoholkonsumtionen (försäljning på Systembolaget och restauranger samt folkölsförsäljning) ökade något samtidigt som den oregistrerade delen (resandeinförsel, smuggling, internethandel och hemtillverkning) minskade. Samma trend kan ses ända från 2004. Sedan den senaste höjningen har dock det allmänna prisläget ökat, vilket minskat skattens styrande effekt. Det bedöms därmed finnas både behov av och utrymme för en väl avvägd höjning av alkoholskatten.

Regeringen anser därför att alkoholskatten bör höjas fr.o.m. den 1 januari 2023. Regeringen avser återkomma med ett förslag om detta i budgetpropositionen för 2023.

Skatt på tobak

Regeringen anför att ett övergripande mål för samhället och regeringen är att främja folkhälsan. Pris- och beskattningsåtgärder lyfts i Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll fram som viktiga och effektiva medel för att sänka tobakskonsumtionen, speciellt bland unga. Den totala tobakskonsumtionen tenderar att minska när priset ökar.

Senast tobaksskatten höjdes förutom de årliga indexomräkningarna var den 1 januari 2015. Sedan dess har flera av Sveriges grannländer höjt skatten, i vissa fall flera gånger. Enligt en rapport från Europeiska kommissionen 2020 har den svenska tobaksskatten sedan 2010 närmat sig genomsnittet inom EU

och i förhållande till invånarnas köpkraft har Sverige bland de lägsta cigarettpriserna i EU.

Regeringen anser därför att tobaksskatten bör höjas fr.o.m. den 1 januari 2023. Regeringen avser återkomma med ett förslag om detta i budgetpropositionen för 2023. Det kommande förslaget bedöms öka skatteintäkterna med ca 0,41 miljarder kronor 2023.

Motionen

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6 i denna del anförs att regeringen höjer skatten på alkohol och tobak från 2023. Kristdemokraterna anser att höjningen bör ske redan 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens förslag är väl avvägt och delar bedömningen att alkoholskatten och tobaksskatten bör höjas fr.o.m. den 1 januari 2023.

Utskottet är därmed inte berett att stödja förslaget om att införa höjningen tidigare, varför motionen avstyrks i denna del.

Skatt på kemikalier i kläder och skor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en skatt på kemikalier i kläder och skor bör införas den 1 januari 2022 och motionsförslagen avstyrks.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen anser att en skatt på kemikalier i kläder och skor bör införas. Skatten bör enligt regeringen konstrueras som en skatt på alla kläder och skor med möjlighet till avdrag om varorna inte innehåller vissa ämnen. För vissa varugrupper bör en högre skattesats tas ut. Skattskyldig bör vara den som yrkesmässigt tillverkar skattepliktiga varor i Sverige och den som yrkesmässigt för in eller tar emot skattepliktiga varor från annat EU-land. Skattskyldig för import som är yrkesmässig för någon av de inblandade parterna bör vara den som är eller skulle ha varit skyldig att betala tullen. Även distansförsäljning av varor, dvs. försäljning där varorna transporteras till Sverige från ett annat EU-land av säljaren eller någon annan för säljarens räkning och där köpet inte är yrkesmässigt för köparen, bör omfattas av skatten. En sådan skatt bör kunna införas den 1 januari 2022.

Regeringen beslutade i april 2019 att en särskild utredare skulle analysera och lämna förslag på hur en skatt på skadliga kemikalier i kläder och skor kan

utformas. Syftet med skatten skulle vara att minska förekomsten av eller risken för exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen från kläder och skor. Vid utformningen av skatten skulle utredaren även beakta risken att skadliga kemikalier hamnar i naturen och där ger upphov till skadlig inverkan på miljön. Utredningen om skatt på skadliga kemikalier i kläder och skor överlämnade betänkandet Skatt på modet – för att få bort skadliga kemikalier (SOU 2020:20) till regeringen den 1 april 2020.

Enligt utredningen är det fråga om ett stort antal skadliga kemikalier som används i eller kan bildas vid tillverkningen av kläder och skor, och som därför i varierande grad kan återfinnas i de färdiga varorna. Problemet är således inte reducerat till ett fåtal specifika varor eller ett fåtal kemikalier. Utöver att kemikalierna kan orsaka stora problem i arbetsmiljön och i den yttre miljön i tillverkningsländerna, blir de problematiska för vårt samhälle när varorna används, tvättas, slits och slutligen kasseras. Vissa av de skadliga kemikalierna kan orsaka hälsoproblem genom att människor exponeras för dem under stora delar av dagen vid användandet av kläder och skor. En del miljö- och hälsoskadliga ämnen kommer ut i vattenmiljön genom tvätt av kläder, där de kan orsaka direkt skada på organismerna eller tas upp i näringskedjan. Andra, mer stabila ämnen, tvättas inte alltid ut men orsakar miljöproblem både i tillverknings- och i avfallsledet och motverkar en hög kvalitet i återvunnet material. Bland de aktuella kemikalierna finns även, enligt utredningen, ett betydande antal av sådana som utifrån sina inneboende egenskaper är att betrakta som särskilt farliga och vars användning därför bör fasas ut.

Regeringen är av uppfattningen att EU:s regler om kemikalier inte i tillräcklig utsträckning har begränsat skadliga kemikalier i kläder och skor. En skatt på kemikalier i kläder och skor har potential att påskynda en utfasning av ämnen som är särskilt farliga för människa och miljö.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 4 och 5 i denna del och i partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6 i denna del, anför motionärerna att man kommer att avvisa regeringens förslag på en skatt på kläder och skor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att en skatt på kemikalier i kläder och skor bör kunna införas den 1 januari 2022. Mot denna bakgrund avstyrks motionsförslagen i denna del.

Omvänd skattskyldighet vid omsättning av vissa varor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att omvänd skattskyldighet vid omsättning mellan beskattningsbara personer av mobiltelefoner, integrerade kretsanordningar, spelkonsoler, pekdatorer och bärbara datorer bör införas den 1 april 2021.

Propositionen

Regeringen anser att omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt bör införas vid omsättning mellan beskattningsbara personer av mobiltelefoner, integrerade kretsanordningar, spelkonsoler, pekdatorer och bärbara datorer. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 april 2021.

Som skäl för sin bedömning anför regeringen bl.a. att Skatteverket har informerat Finansdepartementet om nya former av mervärdesskattebedrägerier med mobiltelefoner och s.k. Voice over Internet Protocol-tjänster (VoIP) som innebär telefoni över internet. Det rör sig om konstruerade transaktioner för att få pengar utbetalda av staten. Det förekommer även mervärdesskattebedrägerier med försäljning av mobiltelefoner där säljaren underlåter att betala in mervärdesskatten till staten. Samtidigt gör köparen avdrag för den ingående skatt som belöper på förvärvet. Därefter säljer köparen mobiltelefonerna vidare till företag i andra EU-länder. I vissa fall innebär denna typ av bedrägeri att samma varor därefter säljs vidare till bolaget som sålde varan från första början. Proceduren kan göras om och om igen. Varorna snurrar runt mellan samma företag i transaktionskedjan (s.k. karusellhandel) utan att mervärdesskatt betalas in till staten.

Bedrägerierna sker enligt Skatteverket i båda fallen på ett systematiskt sätt med ett flertal företag inblandade och med användande av olika mellanled för att försvåra upptäckt. Det är fråga om kvalificerad och organiserad ekonomisk brottslighet av mycket allvarlig karaktär.

Regeringen anför vidare att det redan i dag är många företag som redovisar mervärdesskatt med omvänd skattskyldighet. Omvänd skattskyldighet gäller bl.a. i många fall när en utländsk beskattningsbar person omsätter tjänster inom landet och vid varuhandel inom EU, s.k. unionsinternt förvärv av varor. Omvänd skattskyldighet gäller även vid vissa omsättningar av guld, byggtjänster, utsläppsrätter för växthusgaser samt avfall och skrot av vissa metaller.

Regeringen avser att under 2020 återkomma till riksdagen med ett förslag. Syftet med förslaget är att förhindra omfattande mervärdesskattebedrägerier som leder till stora skattebortfall. Skatteintäkterna bedöms öka med ca 0,75 miljarder kronor 2021 och därefter ca 1 miljard kronor årligen till följd av förslaget. Förslaget berör uppskattningsvis ca 300 000 företag som köper de berörda varorna och ca 7 000 företag som säljer varorna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att omvänd skattskyldighet bör införas vid omsättning mellan beskattningsbara personer av mobiltelefoner, integrerade kretsanordningar, spelkonsoler, pekdatorer och bärbara datorer.

Övriga åtgärder inom skatteförfarandet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömningar i fråga om det arbete som pågår inom skatteförfarandeområdet samt i fråga om att tillkännagivandet om det skatterättsliga företrädaransvaret är slutbehandlat.

Propositionen

Regeringen redovisar ett antal frågor som gäller övriga åtgärder inom skatteförfarandet.

Folkbokföring och samordningsnummer

Regeringen har vidtagit ett flertal åtgärder för att förhindra fel i folkbokföringen och förbättra samordningsnumren. Utredningen om folkbokföring och samordningsnummer (Fi 2019:05) fick under hösten 2019 i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder som förbättrar förutsättningarna för att fastställandet av en persons bosättning är korrekt och att rätt personuppgifter registreras i folkbokföringsdatabasen om dem som är folkbokförda. I uppdraget ingår även att lämna förslag om ett säkrare system för samordningsnummer i syfte att tillgodose behovet för både enskilda och andra aktörer av en tillförlitlig och användbar identitetsbeteckning för personer som inte är eller har varit folkbokförda. Utredningen ska lämna sitt betänkande senast den 1 april 2021. Inom Finansdepartementet har dessutom en promemoria tagits fram i vilken bl.a. föreslås en skyldighet för samtliga myndigheter att underrätta Skatteverket om det kan antas att en uppgift i folkbokföringen är oriktig eller ofullständig. I promemorian lämnas även förslag som bl.a. syftar till att stärka systemet med samordningsnummer. Promemorian har remitterats under våren 2020 och ärendet bereds nu inom Regeringskansliet (Säkrare samordningsnummer och bättre förutsättningar för korrekta uppgifter i folkbokföringen, Fi2020/00131/S3). Genom ett effektivt och ändamålsenligt informationsutbyte inom Skatteverket skapas bl.a. bättre förutsättningar för att öka kvaliteten i folkbokföringen. Regeringen har därför infört en sekretessbrytande bestämmelse i form av en uppgiftsskyldighet som gör det möjligt att elektroniskt lämna ut vissa uppgifter från beskattningsdatabasen till folkbokföringsverksamheten via medium för automatiserad behandling. Förordningsändringen trädde i kraft den 1 juni 2020. För att ytterligare effektivisera informationsutbytet inom Skatteverket infördes den 1 juni 2020 ömsesidiga

uppgiftsskyldigheter i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet mellan å ena sidan verksamheterna beskattning, folkbokföring och id-kort och å andra sidan den brotts-bekämpande verksamheten. Syftet med uppgiftsskyldigheterna är att förbättra brottsbekämpningen och att skattebesluten ska bli mer korrekta, att uppgifterna i folkbokföringen bättre ska återspegla verkligheten och att id-kort kan utfärdas på ett korrekt sätt. Uppgifter ska dock inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Uppgiftsskyldighet för rådgivare

Som ett led i det fortsatta arbetet för att förhindra skatteflykt infördes den 1 juli 2020 ett nytt regelverk som medför en uppgiftsskyldighet för bl.a. rådgivare som utformar, marknadsför, tillhandahåller eller organiserar ett rapporteringspliktigt arrangemang. Även användare av rapporteringspliktiga arrangemang kan bli uppgiftsskyldiga i vissa fall. För att ett arrangemang ska vara rapporteringspliktigt krävs att arrangemanget är gränsöverskridande och att det uppvisar ett av de s.k. kännetecknen, som indikerar att det kan finnas en risk för skatteflykt. Regelverket medför att rådets direktiv om ändring av direktivet om administrativt samarbete genomförs i svensk rätt. Upplysningar om de rapporteringspliktiga arrangemangen ska utbytas automatiskt mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter och till Europeiska kommissionen. En ny form av rapporteringsavgift kan tas ut om föreskrivna uppgifter inte har lämnats i rätt tid till Skatteverket (prop. 2019/20:74, bet. 2019/20:SkU14, rskr. 2019/20:292).

F-skatt

Som ytterligare en åtgärd för att bekämpa skatteundandragande och skatteflykt har F-skatteutredningen (dir. 2017:108) haft i uppdrag att se över F-skattesystemet. Slutbetänkandet F-skattesystemet – en översyn (SOU 2019:31) har remitterats. I betänkandet görs bl.a. bedömningen att F-skattesystemet kan missbrukas genom att personer som inte uppfyller näringskriterierna är godkända för F-skatt. Regeringen avser att återkomma i frågan under 2021.

Skatterättsligt företrädaransvar

Regeringen gav den 7 september 2017 Statskontoret i uppdrag att se över vissa bestämmelser i skatteförfarandelagen (2011:1244) som rör det skatterättsliga företrädaransvaret. Riksdagen begärde därefter i ett tillkännagivande att uppdraget borde utökas (bet. 2017/18:SkU12 punkt 12, rskr. 2017/18:202). Den 31 oktober 2019 tillsatte regeringen en utredning om det skatterättsliga företrädaransvaret (dir. 2019:74). Utredningen slutförde uppdraget i oktober 2020 och lämnade sitt slutbetänkande Det skatterättsliga företrädaransvaret – en översyn (SOU 2020:60). Det finns därför inte anledning att ge ett utökat

uppdrag till Statskontoret. Regeringen anser således att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp

Regeringen lämnade under hösten 2020 propositionen Reglerna om ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp (prop. 2019/20:190) till riksdagen. Riksdagen biföll propositionen den 4 november 2020.

Reglerna om ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp vid beskattning av utomlands bosatta personer som tillfälligt arbetar i Sverige träder i kraft den 1 januari 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på det arbete som regeringen gör på skatteförfarandeområdet och delar regeringens bedömningar.

Eftersom utredningen om det skatterättsliga företrädaransvaret har lämnat sitt slutbetänkande anser utskottet att tillkännagivandet i frågan är slutbehandlat.

Folkräkning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om att anslå medel under utgiftsområde 3 och till Skatteverket för att genomföra en nationell folkräkning.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 2 (SD).

Bakgrund

Mellan 1990 och 2011 genomfördes inga folkräkningar i Sverige. Statistiska Centralbyrån (SCB) genomförde 2011 en registerbaserad hushålls- och bostadsräkning som redovisas i rapporten Hushålls- och bostadsräkning.

Den 24 februari 2020 gav regeringen Statskontoret i uppdrag att definiera och kartlägga förekomsten av att kommuner och andra aktörer aktivt medverkar till att individer bosätter sig i en annan kommun, och lämna förslag på möjliga inriktningar för åtgärder som skulle vara verkningsfulla för att motverka problematiken på området. Statskontoret skulle senast den 1 september 2020 ha redovisat den del av uppdraget som avser att kartlägga och definiera sådan aktiv medverkan som anges ovan. Enligt uppgift på regeringens webbplats redovisas hela uppdraget den 15 november 2020 med anledning av den rådande situationen med pandemin.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 4 och 5 föreslås att en nationell folkräkning genomförs. Motionärerna anför bl.a. följande. En folkbokföring som staten inte har kontroll över innebär en stor kostnad för skattebetalarna. En nationell folkräkning är en viktig åtgärd för att slå vakt om samhällskontraktet och upprätta ett tryggare Sverige. Följande moment bör vara utgångspunkter i genomförandet av folkräkningen:

1. Skatteverket bör ansvara för genomförandet av folkräkningen och samarbeta med kommunerna och relevanta myndigheter i genomförandet, så som Statistiska centralbyrån (SCB) och Polismyndigheten. Genomförandet kan ske med olika tillvägagångssätt. I de flesta fall bör personer kunna verifiera sin folkbokföring digitalt, eller exempelvis genom fysiskt formulär och brev. Det är angeläget att myndigheterna säkerställer att informationen till dem som är folkbokförda i Sverige, om att och hur folkräkningen ska genomföras, är tydlig och lättillgänglig.
2. Skatteverket, kommuner och övriga berörda myndigheter bör arbeta enligt riskprincipen. Det skulle innebära att fysiska besök görs på adresser och i områden som utmärker sig, där det finns misstanke om felaktig folkbokföring exempelvis där ovanligt många finns folkbokförda eller där omsättningen av folkbokföring är stor.
3. Det bör ses över hur regelverk och tillämpning bör förändras och hur berörda myndigheter effektivt kan säkerställa att de som inte verifierats i folkräkningen inte längre får ta del av de bidrag och andra välfärdsförmåner som kopplas till folkbokföringen.

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 anförs att ett utbrett bidragsfusk genom nyttjande av falska identiteter har uppmärksammats de senaste åren. Sverigedemokraterna avsätter därför medel i budgeten för att påbörja en omfattande folkräkning.

Utskottets ställningstagande

Det har nyligen införts en sekretessbrytande bestämmelse i form av en uppgiftsskyldighet som möjliggör ett elektroniskt utlämnande av vissa uppgifter från beskattningsdatabasen till folkbokföringsverksamheten via medium för automatiserad behandling. Förordningsändringen trädde i kraft den 1 juni 2020. För att ytterligare effektivisera informationsutbytet inom Skatteverket infördes den 1 juni 2020 ömsesidiga uppgiftsskyldigheter i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet mellan å ena sidan verksamheterna beskattning, folkbokföring och id-kort och å andra sidan den brottsbekämpande verksamheten. Dessa åtgärder skapar ett effektivare och mer ändamålsenligt informationsutbyte inom Skatteverket, vilket bl.a. ger bättre förutsättningar för att öka kvaliteten i folkbokföringen.

Det pågår vidare ett flertal arbeten och utredningar för att ytterligare stärka kvaliteten i folkbokföringen både hos Skatteverket och inom Regeringskansliet.

Utskottet finner inte skäl att föregripa regeringens arbete och avstyrker motionsförslagen.

Utvärdering av utjämningsordningen med Danmark

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det är viktigt att förhandlingar inleds med Danmark efter det att en utvärdering gjorts av den utjämningsordning som finns i 2003 års avtal mellan Sverige och Danmark.

Propositionen

Riksdagen gjorde under våren 2012 ett tillkännagivande till regeringen (bet. 2011/12:SkU13, rskr. 2011/12:170) om att förhandlingar bör inledas med Danmark i syfte att förbättra balansen mellan bosättningskommun och arbetskommun vid beskattning av gränspendlare i Öresundsregionen. För att möjliggöra ett ställningstagande i frågan pågår ett gemensamt arbete med Danmark för att utvärdera den utjämningsordning som finns i 2003 års avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor.

Arbetet sker i linje med de förutsättningar som anges i avtalet och bedömdes i regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2019 kunna slutföras under 2020 (skr. 2019/20:75). Arbetet har dock fördröjts med anledning av spridningen av covid-19, vilket också innebär att arbetet bedöms inte kunna slutföras under 2020. När utvärderingen är klar kan ställning tas till om det utjämningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige till sin storlek är tillräckligt för att möjliggöra kompensation för de kostnader för hemkommunerna som pendlarna medför.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning och konstaterar att tillkännagivandet, mot bakgrund av det regeringen redovisat, inte är slutbehandlat.

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående tillstyrkt regeringens förslag till ändrade regler på olika områden och tillstyrker som en följd av detta att de lagförslag som lagts fram av regeringen antas av riksdagen.

Under beredningen behöver dock ett par lagtekniska justeringar göras. Utskottet har berett regeringens förslag i proposition 2019/20:190 om införande av ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp i sitt betänkande 2020/21:SkU5 som justerades den 13 oktober 2020. Riksdagen beslutade den 4 november 2020 i enlighet med utskottets förslag. Ändringarna i 3 kap. 18 § inkomstskattelagen (1999:1229) som görs med detta beslut behöver beaktas i finansutskottets beredning av budgetpropositionen för 2021 där regeringen också föreslår ändringar i samma paragraf, men utan att ta hänsyn till förslaget i proposition 2019/20:190.

Vidare har utskottet blivit uppmärksammat av Finansdepartementet på att det i regeringens förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200) samt regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster, som lämnats i proposition 2019/20:122 Ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter, behövs vissa marginella kompletteringar. Utöver detta behöver ikraftträdandet av lagändringarna i samma proposition flyttas fram till den 1 juli 2021 för att anpassas till beslut om fattats i EU.

Ändringarna är av så enkel beskaffenhet att det inte behövs något yttrande från Lagrådet.

Offentliga sektorns skatteintäkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens inkomstberäkning för 2021 och preliminära inkomstberäkningar för 2022 och 2023 och avstyrker motionsförslagen om att godkänna Moderaternas, Sverigedemokraternas, Vänsterpartiets respektive Kristdemokraternas inkomstberäkningar.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 5 och 6) att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2021 som regeringen redovisar och de preliminära inkomstberäkningar som regeringen redovisar för 2022 och 2023.

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna föreslår i sina partimotioner att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i partimotionerna 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson m.fl. (båda M) yrkandena 4 och 5, 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4, 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt regeringens förslag och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat. Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2021 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2022 och 2023 godkänns. Oppositionspartiernas inkomstberäkningar avstyrks.

Stockholm den 12 november 2020

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Hillevi Larsson (S), Eric Westroth (SD), Sultan Kayhan (S), Tony Haddou (V), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Gulan Avci (L), Johnny Skalin (SD), Rebecka Le Moine (MP), Kjell Jansson (M), Fredrik Schulte (M) och Sofia Westergren (M).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (M)

Niklas Wykman (M), Kjell Jansson (M), Fredrik Schulte (M) och Sofia Westergren (M) anför:

Moderaterna vill sänka skatten för dem som arbetar. Det ska löna sig bättre att slita och arbeta. Hårt arbetande människor måste få behålla mer av sin egen lön. Vi sänker skatten för att det är rätt; det ökar sysselsättningen, och vi gör det för att det är rättvist att en ansträngning lönar sig. Januaripartierna har sänkt eller vill sänka flera skatter och införa och förstärka ett stort antal skatteavdrag. Dessa förslag ökar dock komplexiteten i skattesystemet och väntas ge få nya jobb. Sysselsättningseffekten är mycket begränsad. Samtidigt har de genomfört skattehöjningar för att finansiera delar av sänkningarna. Dessa höjningar har mycket små effekter på miljön, men krånglar till och fördyrar vardagen för svenska folket desto mer. Skattesystemet behöver uppfattas som rättvist och legitimt samt vara enkelt att förstå för att människor och företag ska uppmuntras att följa det. Medborgarna ska i alla lägen kunna veta att deras skattepengar används på ett effektivt sätt och prioriteras till de områden där resurserna gör mest nytta. Att ge valuta för skattepengarna handlar både om att det offentliga ska leva upp till de förväntningar vi har rätt att ställa och om att utgifterna – och i förlängningen skatterna – inte blir för höga.

Vår budgetmotion innehåller en omfattande jobbskattereform där skattesänkningar utan syfte avskaffas. Syftet är att i stället ge plats åt den enkla men effektiva principen att det alltid ska löna sig att arbeta i Sverige. Vi är och har alltid varit för att skattetrycket sänks.

Förslaget om en skattereduktion i stödområde A och B gör systemet mer komplext och förväntas inte leda till några nya jobb alls, och ska därför dras tillbaka.

Förslaget om ett förvärvsavdrag som beskrivs som både en stimulans och en jobbskapande åtgärd är dåligt konstruerat för båda syftena och ska därför dras tillbaka. Jobbeffekterna är sannolikt mycket begränsade och dessutom gör ett ytterligare avdrag skattesystemet än mer komplicerat.

Förslaget om en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att kompensera för ökade kostnader under krisen såsom inköp av cykel under 2021 och 2022 på 5 miljarder kronor per år har åtminstone två problem. Dels är skatten retroaktiv 2022 och kan varken förväntas bidra med en ekonomisk stimulans eller ökade drivkrafter att arbeta under 2021. Dels sker det en tidig utfasning av reduktionen, vilket leder till att många löntagare i ganska breda inkomstlägen får en högre marginalskatt. Vi säger nej till en tillfällig skattereduktion.

Rutavdraget är en framgångsrik reform som gjort framför allt städtjänster i hemmet vita. Vi är därför positiva till att taket i rutavdraget höjs ytterligare. Politiken ska dock vara försiktig när den utvidgar avdragsmöjligheterna, och det ska finnas mycket goda skäl för att en tjänst ska gynnas. Vi anser att skälen inte är tillräckligt starka för att de fyra tjänster som regeringen föreslår ska omfattas.

Den nedsatta momsen för naturguider och för mindre reparationer ökar komplexiteten i skattesystemet och gynnar branscher som påverkats positivt av coronakrisen. Vi anser inte att en differentierad momssats för specifika branscher ska införas eftersom det inte är politikens uppgift att peka ut vilka branscher som ska växa, och därför bör momsen på dessa tjänster återställas till 25 procent.

Regeringens förslag till en tillfällig skattereduktion för investeringar under ett år riskerar att öka osäkerheten och kommer inte heller att göra särskilt stor skillnad. Vi avvisar förslaget och föreslår i stället en permanent sänkning av bolagsskatten med 1 procent för att öka de privata investeringarna.

Vi föreslår också en förstärkning av jobbskatteavdraget med 24 miljarder kronor som innebär sänkt skatt för alla som jobbar, med fokus på låga och medelstora inkomster. Alla som jobbar får sänkt skatt, och alla som jobbar heltid får mellan 400 och 550 kronor. Förstärkningen av jobbskatteavdraget innebär, till skillnad från de inkomstskattesänkningar som föreslås i budgetpropositionen, att utbytet att gå från bidrag till arbete ökar, också på sikt.

Vi vill vidare ta bort den klyfta i beskattning som regeringen i sin budget skapat mellan pensionärer och löntagare och sänka skatten för pensionärer i samma utsträckning som det jobbskatteavdrag som föreslås. Detta innebär att den som har en pension på 20 000 kronor i månaden får en skattesänkning på 400 kronor per månad. Den som ett helt arbetsliv varit med och byggt Sverige måste känna att det lönat sig – att pensionen räcker till.

En expansiv statlig budgetpolitik med sänkta skatter får inte motverkas av skattehöjningar på kommunal nivå. Vi vill därför komplettera den expansiva ekonomiska politiken med ett kommunalt skattehöjarstopp så att inte kommunala skattehöjningar framöver knäcker återhämtningen och förvärrar arbetslösheten.

Vi säger nej till en bankskatt.

Vi vill vidare införa en skattelättnad för företag som köper utbildning till sina anställda så att det blir mindre kostnadskrävande att investera i sina medarbetare.

Vi och vårt parti föreslår ett omställningsavdrag som innebär att en person kan få ett skatteavdrag för sina utbildningskostnader.

Enligt Konjunkturinstitutet innebär en lägre effektiv bolagsskatt (i förhållande till andra länder) både ökade utländska etableringar i Sverige och inhemska investeringar. Genom sänkningen får Sverige lägre bolagsskatt än samtliga länder inom EU-15, med undantag för Irland. Bolagsskattens nivå är en viktig faktor för lokaliseringen av både inhemska och utländska investeringar, och det är därför viktigt att Sverige inte ligger högre än våra

konkurrentländer. Sänkningen som vi föreslår är ett steg mot en mer konkurrenskraftig företagsbeskattning.

Vi föreslår också att ränteavdrag för lån utan säkerhet ska avskaffas.

För oss är det självklart att man måste kunna bo och jobba i hela Sverige. Då kan inte politiken göra det svårt och dyrt att bo utanför tunnelbanenätet och storstädernas kollektivtrafik. Den gröna omställningen kräver en effektiv miljö- och klimatpolitik som tar sig an de verkligt stora frågorna. Vi föreslår därför sänkt skatt på bensin och diesel med 1 krona per liter.

Vi vill ersätta bonus–malus-systemet med ett mer effektivt styrmedel för att minska utsläppen från bilar och avvisar regeringens förslag om skärpt bonus–malus.

Flygskatten bör pausas.

Vi avvisar också regeringens förslag om att försämra bilförmånen.

Vi anser att Sverige bör göra mer för att locka hit högkvalificerad arbetskraft genom att bl.a. reformera expertskatten.

Plastpåseskatten har inneburit en kraftig fördyring av kostnaden för vissa plastpåsar, vilket har inneburit en betydande minskning av användningen av de plastpåsar som beskattas. Skatten ger mycket mindre intäkter än vad som förutsågs, medan miljöeffekten är försumbar eller negativ. Vi tar därför bort plastpåseskatten i vår budgetmotion.

Vi avvisar regeringens förslag om att det ska införas en särskild skatt på försäljningen av kläder och skor. Liksom plastpåseskatten är förslaget ett exempel på ineffektiv symbolpolitik som slår mot vanligt folk och mot handlare som redan har en tuff situation till följd av coronakrisen.

Slutligen anser vi att en nationell folkräkning bör genomföras, och vi tillför därför medel till Skatteverkets anslag 1:1 för att möjliggöra genomförandet. En folkbokföring som staten inte har kontroll över innebär en stor kostnad för skattebetalarna, och en nationell folkräkning är en viktig åtgärd för att slå vakt om samhällskontraktet och upprätta ett tryggare Sverige.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (SD)

Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Johnny Skalin (SD) anför:

Sverigedemokraterna står för en pragmatisk, avvägd skattepolitik som understryker solidaritet och nationell sammanhållning, samtidigt som den som arbetar ska kunna känna en trygghet i att inte bli beskattad mer än vad som verkligen behövs. Partiets ideologiska profil handlar i första hand om vad pengarna ska användas till, nationens och medborgarnas bästa. Det är viktigt att upprätthålla skattebetalarnas respekt för den offentliga ekonomin, om skattemedel förslösas blir effekten den motsatta.

Vi föreslår att avdraget för arbetskostnaden vid renovering, ombyggnad och tillbyggnad, rotavdraget, ska höjas från 30 procent till 50 procent under 2021. Att höja rotavdraget skulle högst sannolikt öka efterfrågan på rotrelaterade

varor och tjänster och således fungera som en effektiv stimulansåtgärd till den svenska byggindustrin, med omkringliggande tjänster och leverantörer.

Vidare bör milersättningen för resor med privat bil i tjänsten höjas från 18,50 kronor per mil till 23,50 kronor per mil. Ersättningen har legat på denna nivå sedan 2007, då den ökade med 50 öre.

Vi säger nej till förändringar av befintligt reseavdrag som föreslagits i januariöverenskommelsen. Förslaget medför fördyringar för personer boende utanför tätorter med långa resor till arbetsplatsen.

Skatteskillnaden mellan inkomstslagen tjänst och pension ska likställas och vi avvisar därför förslaget om en återinförd pensionärsskatt.

Garantipensionen ska höjas med 800 kronor per månad. Den föreslagna åtgärden syftar inte enbart till att stärka socioekonomiskt svaga grupper bland äldre utan medför även en jämställdhetsreform: bland äldre kvinnor uppbär ungefär varannan kvinna garantipension medan motsvarande siffra för äldre män uppgår till mer modesta 15 procent.

Boende i utlandet som är skattskyldiga i Sverige behöver ofta betala en privat vårdförsäkring, beroende på vilket land de bor i, samtidigt som de inte nyttjar svensk välfärd i någon större utsträckning. Den särskilda inkomstskatten för personer som är bosatta utomlands bör därför återställas från 25 procent till tidigare 20 procent.

Regeringens förslag om ett kraftigt ökat förmånsvärde innebär att ett antal arbetstagare, som i många fall är beroende av bilen, får en kraftigt höjd skatt. Vi avvisar förslaget om en justerad förmånsbeskattning av tjänstebil.

Förmånsbeskattningen av privata sjukvårdsförsäkringar bör avskaffas. Privata sjukvårdsförsäkringar som ger tillgång till privat sjukvård vid sidan av den ordinarie offentliga vården har medfört en avlastning från vårdköerna och från regionerna i den nu rådande situationen.

Vi föreslår också ett system för privat pensionssparande, där man inte gör något skatteavdrag vid själva insättningarna och inte heller drabbas av kapitalvinstbeskattning när man säljer exempelvis fonder eller aktier utan i stället betalar en väldigt låg schablonskatt. Förslaget är att denna schablonbeskattning uppgår till 15 procent av föregående års statslåneränta.

Skatten på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar ska återställas till nivån före regeringens senaste höjning från 0,75 till 1 procent.

Vi föreslår också att en utfasning av ränteavdragen med 1 procentenhet per år under fem års tid, 2021–2025, ska påbörjas.

Pensionärer eller de som uppbär sjuk- eller aktivitetsersättning har en begränsning av hur mycket av inkomsten som de ska behöva betala i fastighetsavgift. Taket på fastighetsavgiften för småhus ska därför sänkas från 4 till 3 procent av inkomsten även för pensionärer och utsatta grupper.

Den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder bör avskaffas genom att dessa bostäder klassificeras som elevhem.

Vi föreslår vidare att schablonavdraget för andrahandsuthyrning ska höjas från 40 000 till 60 000 kronor per år.

Indexuppräkningen på bensin- och dieselskatten drabbar de som har långt att pendla till jobbet och de som bor utanför tätorter utan rimliga kollektiva transportsätt. Effekten är mest kännbar för socioekonomiskt svagare grupper, och vi föreslår därför att indexuppräkningen ska avskaffas.

Vi föreslår också att reduktionsplikten ska sänkas till 5 procent för diesel och 2 procent för bensin, att beskattningen av MK3 och MK1 (olika dieselkvaliteter) ska likställas samt att alla kvarvarande skattelättnader på biodrivmedel ska avskaffas.

Skatten på diesel för jord- och skogsbruksändamål bör sänkas till den danska nivån, som är 10,2 öre per liter.

Den särskilda punktskatten på avfallsförbränning ska avskaffas eftersom den inte vare sig på ett kostnadseffektivt eller verkningsfullt sätt styr mot en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering.

Bonus–malus-systemet för personbilar ska likaså avskaffas eftersom systemet i realiteten innebär att pengar överförs från familjer, ofta på landsbygden, som behöver något större fordon, till höginkomsttagare i tätorter.

För att öka incitamenten att välja ett annat färdmedel föreslår vi att trängselskatten ska pausas under det första halvåret 2021.

För att svensk flygindustri ska kunna konkurrera på marknadsmässiga villkor ska flygskatten avskaffas.

Kemikalieskatten är skadlig för näringslivet och leder till lägre intäkter och svagare förutsättningar för industriell utveckling och detaljhandel i Sverige. Även den skatten avskaffas med vårt förslag.

Sedan den särskilda punktskatten på plastpåsar infördes har det skett en kraftig minskning av beskattade plastbärkassar, och parallellt en ökning av icke-beskattade avfallspåsar av plast och papperspåsar – produkter som är sämre ur miljösynpunkt. Vi föreslår därför att även skatten på plastpåsar ska avskaffas.

Slutligen vill vi att en nationell folkräkning genomförs.

3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (V)

Tony Haddou (V) anför:

Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att trygga välfärden, öka jämlikheten, få fler människor i arbete och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft och fördelas efter behov. Skatteflykt och skattebrott ska bekämpas kraftfullt och principen om lika skatt vid lika inkomst ska återupprättas.

Vid utformningen av skattepolitiken efter krisens akuta fas måste de som gynnats av krispolitiken vara med och finansiera nödvändiga satsningar på välfärden och den gröna omställning av ekonomin som snabbt måste till för att möta klimatkrisen. Jag och mitt parti lägger därför i vår motion förslag på en rad skärpningar av kapital- och egendomsskatterna.

Jag och mitt parti föreslår också en extra välfärdsskatt på inkomster över 85 000 kronor i månaden, och sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare. Sverige har gått från att vara ett av de länder vars skattesystem omfördelar mest till att ha det minst omfördelande skattesystemet inom EU:s 15 kärnländer. En viktig orsak till de ökade klyftorna är hur det svenska skattesystemet utvecklats. Det är hög tid att de rikaste får betala och bidra till det gemensamma.

Jag och mitt parti lägger förslag på att helt sluta skatteklyftan för alla inkomster. De medel som regeringen anslår till ett nytt jobbskatteavdrag använder jag och mitt parti för att sänka skatten lika mycket i kronor på alla inkomster upp till 30 000 kronor per månad. Denna skattereduktion föreslås vara utfasad vid inkomster över 40 000 kronor per månad.

Det bör införas en skattereduktion på 25 procent av fackföreningsavgifter och för avgifter till arbetslöshetskassorna.

Skattereduktionen för hushållsnära tjänster ska avskaffas, liksom rot-avdraget och skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer. Med tanke på konjunkturläget väljer jag och mitt parti att avskaffa skattereduktionen för rottjänster först 2022. För 2021 föreslår jag och mitt parti halverat tak för skattereduktionen.

Jag avstyrker lättnader i expertskatten.

Jag anser att bolagsskatten bör återgå till 22 procent, men av konjunkturella skäl föreslår jag och mitt parti att skattehöjningen skjuts fram till 2022.

För att stimulera till nya investeringar samt att tidigarelägga planerade investeringar föreslår regeringen i budgetpropositionen att en tillfällig skatte-reduktion för investeringar införs. Företagens investeringar bör stimuleras i det nuvarande osäkra ekonomiska läget, men skattereduktionen bör begränsas till små och medelstora företag.

Regeringens aviserade förslag om nya regler för koncernbidragsspärrade underskott m.m. avvisas.

Lagrådsremissen Förändrade skatteregler för delägare i fåmansföretag innehöll olika förslag i syfte att minska inkomstomvandlingen, bl.a. att höja skattesatsen för utdelning och kapitalvinst, och 3:12-reglerna bör i ett första steg reformeras i enlighet med de remitterade förslagen.

Min principiella hållning är att fastigheter är tillgångar som ska beskattas eftersom fastigheter är en viktig och stabil skattebas. Den kommunala fastighetsavgiften bör därför kompletteras med en statlig fastighetsskatt.

I likhet med vad som finns i många OECD-länder bör en arvs- och gåvoskatt införas i Sverige, med ett fribelopp på 3 miljoner kronor.

Skatten på stora aktieutdelningar och kapitalvinster på värdepappers-försäljning bör höjas. Av konjunkturella skäl bör avtrappningen av ränte-avdragen införas först 2022.

Avdragsrätten för ränteutgifter begränsas till maximalt 100 000 kronor.

En exitskatt bör införas i enlighet med det förslag som Skatteverket tagit fram.

Av fördelningspolitiska skäl bör investeraravdraget avskaffas.

En beskattning av konstgödsel i likhet med den som avskaffades 2009 bör införas, men med en något högre beskattning på kvävekomponenten för att minska läckaget av kväve. Skattesatsen på kväve bör höjas med 10 procent jämfört med den gamla skatten.

Under 2017 sänktes energiskatten för datorhallar i Sverige. Jag anser att det finns rimligare sätt att använda dessa resurser och därför bör energiskatteavdraget för datorhallar avskaffas.

4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (KD)

Hampus Hagman (KD) anför:

Kristdemokraterna vill se ökad lönsamhet i att arbeta och ett lägre skattetryck och har därför flera förslag på sänkta skatter för breda löntagargrupper, pensionärer, barnfamiljer och för dem som har svårare att komma in på arbetsmarknaden. Mina skatteförslag minskar marginaleffekterna för dem som går från bidrag och ersättningar till arbete och ökar drivkrafterna till högre utbildning. Jag och mitt parti föreslår en bred skattesänkning för alla hushåll.

Pensionärernas ekonomi måste prioriteras. Jag och mitt parti såg därför till att alla pensionärer fick sänkt skatt i den budget som jag och mitt parti, tillsammans med Moderaterna, fick igenom i riksdagen hösten 2018. Regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer skulle ha kunnat innebära att pensionsinkomster och arbetsinkomster äntligen skulle beskattas lika men med regeringens förslag om införande av ett tillfälligt jobbskatteavdrag i två år, uppstår en skillnad igen, och det gapet sluts inte förrän 2023 med regeringens politik. Jag sluter gapet redan nästa år. Förutom att jag och mitt parti säger ja till den skattesänkning på 2,36 miljarder kronor som nu görs i budgetpropositionen, sänker jag skatten med ytterligare ca 0,63 procent av inkomsten upp till 42 400 kronor för personer med arbetsinkomster, pension och näringsinkomster. Det innebär upp till 265 kronor i månaden i skattesänkning, utöver den skattesänkning som finns i budgetpropositionen.

För en genomsnittlig inkomst på 32 000 kronor innebär det en skattelättnad på 200 kronor i månaden. Men även personer som inte uppbär arbetsinkomst omfattas av förslaget på skattelättnad. För dem med arbetslöshetsförsäkring, föräldrapenning och sjuk- och aktivitetsersättning är skattesänkningen hälften så stor, dvs. 0,32 procent av inkomsten. På det här sättet får både arbetstagare och den som uppbär ersättningar eller bidrag en skattesänkning, men den är större för arbetstagaren, vilket bidrar till att göra det mer lönsamt att arbeta.

Regeringens förslag till skattesänkningar till hushållen, ett tillfälligt jobbskatteavdrag och en skattereduktion för förvärvsinkomster avvisas till förmån för mitt förslag.

Jag och mitt parti föreslår i budgeten för 2021 en höjd brytpunkt för statlig inkomstskatt till 46 000 kronor i månadsinkomst. Det innebär 250 kronor per månad i sänkt skatt för ungefär en miljon löntagare.

För att stärka barnfamiljernas ekonomi föreslås ett jobbskatteavdrag för föräldrar som är en fast nivå. Skattesänkningen kallas jobbskatteavdrag eftersom den riktar sig till föräldrar som förvärvsarbetar på samma vis som det jobbskatteavdrag som alliansregeringen införde i flera steg från 2007. Jobbskatteavdraget för föräldrar är dock en fast skattereduktion som initialt uppgår till 100 kronor per vårdnadshavare per månad.

Jag anser att plantering, matlagning och gravvård bör tillföras till de tjänster som inkluderas i rutavdraget.

En skattereduktion för a-kasseavgiften införs med mitt förslag. Skattereduktionen uppgår till 20 procent av avgiften till a-kassan och regleras som en reduktion av skatten på arbetsinkomster.

Dubbla jobbskatteavdrag införs för utsatta grupper på arbetsmarknaden samt ett extra förhöjt jobbskatteavdrag för personer över 69 år.

Jag och mitt parti föreslår mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag och jag vill se mer omfattande möjligheter för företagen att använda incitamentsprogram. Regelverket kring personaloptioner bör förenklas och göras mer konkurrenskraftigt, samtidigt som grundläggande skatterättsliga principer beaktas, så att det blir lättare för växande företag att attrahera och behålla medarbetare.

Det bör införas ett förmånligt bosparande som förval för alla unga mellan 18 och 34 år med inkomst av tjänst, där ett skatteavdrag ingår de första 60 månaderna när personen tjänar 12 000 kronor eller mer per månad.

Jag och mitt parti satsar 400 miljoner kronor per år på att höja milersättningen i reseavdraget till 22 kronor eftersom avstånden är stora i många lands- och glesbygdsområden och tillgången till kollektivtrafik knapp. Samtidigt föreslår jag och mitt parti att taket för avdragsgränsen höjs till 13 000 kronor, vilket särskilt riktas till den grupp som har långa pendlingsavstånd.

I budgetpropositionen föreslår regeringen ett höjt förmånsvärde på bilar. Dagens förmånssystem snedvrider emellertid valet mellan privatägd bil och förmånsbil, samtidigt som många inte har möjligheten att få tillgång till en förmånsbil via sin arbetsgivare. Eftersom möjligheten till förmånsbil är viktig för många småföretagare, och en stor del av nybilsförsäljningen sker via förmånssystemet, finns det skäl till att inte förändra systemet för snabbt, utan se till att förändringar görs på ett klokt sätt och också balanseras med andra åtgärder. En större del av skattehöjningen bör därför betalas av de som har förmånsbilar värda över 7,5 prisbasbelopp, ca 356 000 kronor.

Skatten på ersättningar till funktionärer i ideella organisationer bör sänkas.

Det bör tillsättas en utredning som syftar till att gåvor till fler typer av organisationer ska berättiga till reduktionen och att den undre beloppsgränsen för varje enskild gåva ska sänkas. Beloppsgränserna för gåvoskatteavdraget bör också höjas, och utredningen bör även studera denna fråga. Beloppsgränsen bör höjas till 12 000 kronor.

Sänkt inkomstskatt för boende i stödområde A och B borde inte införas eftersom det strider mot principen om enhetlig beskattning. I stället bör det ske en bred inkomstskattesänkning för alla.

Skatteorättvisan mellan bostadsrätter och ägarlägenheter bör tas bort, genom att ägarlägenheter beskattas som bostadsrätter och inte som småhus.

Ränteavdraget bör sänkas med 1,2 procentenheter per år, vilket motsvarar en avtrappningstakt på 25 år. Taket för den högre nivån av ränteavdrag bör sänkas från 100 000 kronor till 75 000 kronor per år.

Jag hade helst velat se ett förslag som såg till helheten av flyttskatterna och som bättre beaktade generationsfrågor och jämförbarhet med andra latenta skatteskulder, men ställer mig bakom förslaget att uppskovsräntan ska avskaffas.

Skatten på plastbärkassar bör avskaffas.

Även avfallsförbränningsskatten bör avskaffas eftersom den har kantats av tillämpningsproblem och missar sitt miljöfrämjande syfte.

Kemikalieskatt på kläder och skor som regeringen har för avsikt att införa från 2022 bör inte införas.

För att påskynda uppgraderingen av den svenska personbilsflottan underifrån, så att trafiksäkerheten och miljön bättre främjas, föreslår jag en höjning av fordonsskatten på äldre bilar i trafik i kombination med en skrotningspremie.

Jag och mitt parti föreslår en skattenedsättning på dieselbränsle i jordbrukssektorn på 3 kronor per liter. Ett villkor för att få ta del av sänkningen ska vara att jordbrukaren i fråga till minst 30 procent använder icke-fossilt bränsle.

För att stödja flygnäringens återhämtning i spåren av pandemin bör flygskatten tas bort under nästa år.

Regeringen har infört ett bonus–malus-system där miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid får en bonus vid inköpstillfället medan fordon med höga utsläpp av koldioxid får högre skatt. Det är i grunden bra att styra mot val av mer miljövänliga bilar vid inköpstillfället, men regeringen genomför en skärpning av systemet i budgetpropositionen som jag anser att delvis bör avvisas. Skälet till detta är att konsekvenserna av förslaget blir en allt för stor skillnad i hur exempelvis hybridbilar behandlas jämfört med helt eldrivna fordon. Systemet riskerar också fördröja en förnyelse av fordonsparken då begagnade bilar som inte är miljöbilar blir förhållandevis billigare att äga i förhållande till nya bilar som beläggs med malus. Det finns också tecken på att elbilar som har subventionerats via bonus–malus-systemet senare exporteras och därmed inte bidrar till minskade utsläpp i Sverige. Jag och mitt parti halverar därför den aviserade malus-effekten och genomför inte de föreslagna skärpningarna för att uppnå bonus.

Den tunga vägtrafiken är en stor källa till koldioxidutsläpp. I dagsläget beskattas den tunga vägtrafikens negativa klimat- och miljöpåverkan samt vägslitage huvudsakligen när bränslet tankas. En nackdel med detta system är att kostnaden blir olika för exempelvis olika lastbilar beroende på var de tankar sin diesel. Den nuvarande beskattningsmodellen bör ersättas med en modell

som tar hänsyn till fordonets miljöbelastning i hela trafiksystemet när det körs. Modellen måste ta hänsyn till stad och land, trängsel, tid på dygnet samt fordonens miljöpåverkan. Den nya beskattningsmodellen kan först prövas för de tunga godstransporterna och därefter utökas till att även omfatta personbilar.

Reklamskatten för ideella föreningar bör avskaffas, vilket stärker föreningslivet och ger föreningar bättre förutsättningar att fokusera resurserna på kärnverksamheten som ofta kommer barn, unga och äldre till del.

BILAGA 10

Skatteutskottets yttrande 2020/21:SkU2y

Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att senast den 3 november 2020 yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Skatteutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 och de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns tre avvikande meningar (M, SD, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2021 ska uppgå till 12 413 921 miljoner kronor (yrkande 7 i denna del och tabell 7.2). Regeringen föreslår även att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 12 445 miljarder kronor respektive 12 505 miljarder kronor för utgiftsområde 3 (yrkande 10 i denna del och tabell 7.4).

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 yrkandena 2 och 3 och i kommittémotion 2020/21:3220 yrkandena 1 och 2 att ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2021 ökas med 500 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Ökningen motiveras av att Moderaterna föreslår att en nationell folkräkning genomförs och tillför medel till Skatteverkets anslag 1:1 för att möjliggöra genomförande. Budgetsatsningen avser resurstillskott till främst Skatteverket och kommunerna för att kunna förbereda och genomföra folkräkningen. De medel som tillförs Skatteverket kan även användas för att täcka kommunernas extra kostnader i samband med genomförandet av en folkräkning.

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3128 yrkandena 3 och 4 och i kommittémotion 2020/21:3113 att ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2021 ökas med totalt 796 miljoner kronor. I fråga om Skatteverket ökar Sverigedemokraterna anslaget med 245 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag genom att lägga mer medel på Skatteverkets arbete med it-systemförnyelse och bekämpande av skattebrott samt Skatteverkets bidrag till återupptagen totalförsvarsplanering genom det civila försvaret. Sverigedemokraterna ökar anslaget till Tullverket 2021 jämfört med regeringens förslag med 26 miljoner kronor för att genomföra en långsiktig förstärkning med totalt 500 tulltjänstemän fram till 2023. Extra medel skjuts också till jämfört med regeringens förslag på lokaler, fordon och teknisk utrustning för kontrollverksamheten. I det ingår medel till underrättelseverksamhet, informationssäkerhet och it-säkerhet samt Tullverkets bidrag till återupptagen totalförsvarsplanering genom det civila försvaret. Sverigedemokraterna ökar anslaget till Kronofogdemyndigheten med 25 miljoner kronor för 2021 jämfört med regeringens förslag till myndighetens arbete med att bekämpa brott som relaterar till överskuldsättning. Slutligen vill

Sverigedemokraterna budgetera 500 miljoner mer än regeringen till utgiftsområde 3 för att kunna initiera en folkräkning.

Vänsterpartiet har i sin partimotion 2020/21:3170 inte föreslagit några ändringar av ramen jämfört med regeringens proposition när det gäller utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del och yrkande 4 samt i kommittémotion 2020/21:2634 yrkande 1 att ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2021 minskas med totalt 20 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Minskningen innebär ett minskat anslag till Kronofogdemyndigheten med 20 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Minskningen motiveras av att Kristdemokraterna motsätter sig att regeringen i budgetpropositionen för 2020 sänkte anslaget till Kronofogdemyndighetens arbete med att motverka överskuldsättning med 20 miljoner kronor per år. I stället föreslår Kristdemokraterna utökade resurser om 10 miljoner kronor per år. Detta arbete bör exempelvis ta sig uttryck i förstärkt förebyggande arbete för att undvika långa handläggningstider. Kristdemokraterna avvisar de 50 miljoner kronor per år 2021 och 2022, och 40 miljoner kronor 2023 som regeringen avsätter för digitalisering av Kronofogdemyndigheten. Det borde enligt motionärerna klaras av inom myndighetens ramanslag.

I följande tabeller redovisas regeringens och motionärernas förslag till dels utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 3

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	12 413 921	+ 500 000	+796 000	±0	-20 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 3

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	12 445	± 0	+ 362	± 0	- 20
2023	12 505	± 0	+ 438	± 0	-10

Utskottets ställningstagande

Skatteutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 3 november 2020

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Hillevi Larsson (S), Helena Bouveng (M), Eric Westroth (SD), Sultan Kayhan (S), Tony Haddou (V), Boriana Åberg (M), David Lång (SD), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Gulan Avci (L), Johnny Skalin (SD), Rebecka Le Moine (MP), Kjell Jansson (M) och Anders Österberg (S).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (M)

Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Boriana Åberg (M) och Kjell Jansson (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 yrkandena 2 och 3 och kommittémotion 2020/21:3220 yrkandena 1 och 2 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (SD)

Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Johnny Skalin (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 yrkandena 3 och 4 och kommittémotion 2020/21:3113 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (KD)

Hampus Hagman (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 yrkandena 3 och 4 och kommittémotion 2020/21:2634 yrkande 1 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

BILAGA 11

Justitieutskottets yttrande 2020/21:JuU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett justitieutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde.

Justitieutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet ska uppgå till 56 430 577 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 58 076 respektive 58 953 miljoner kronor för utgiftsområde 4.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2021 höjs med 1 706 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2021 höjs med 9 887 300 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del föreslår Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2021 höjs med 340 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2021 höjs med 2 166 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 4

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	56 430 577	+1 706 000	+9 887 300	+340 000	+2 166 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 4

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	58 076	+2 737	+11 472	+368	+2 680
2023	58 953	+4 697	+11 646	+348	+3 848

Utskottets ställningstagande

Justitieutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 22 oktober 2020

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Petter Löberg (S), Louise Meijer (M), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Johan Hedin (C), Linda Westerlund Snecker (V), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L), Bo Broman (SD), Ingemar Kihlström (KD) och Johanna Öfverbeck (MP).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet (M)

Johan Forssell (M), Louise Meijer (M) och Ellen Juntti (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 yrkandena 3 och 4 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet (SD)

Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 yrkandena 5 och 6 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet (V)

Linda Westerlund Snecker (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 yrkandena 7 och 8 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet (KD)

Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 yrkandena 3 och 4 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

BILAGA 12

Civilutskottets yttrande 2020/21:CU2y

Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett civilutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Civilutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Propositionen

I proposition 2020/21:1 yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik ska uppgå till 5 578 679 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 7 803 respektive 7 232 miljoner kronor för utgiftsområde 18.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik för 2021 sänks med 4 105 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik för 2021 sänks med 3 562 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del föreslår Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att utgiftsramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik för 2021 höjs med 5 382 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik för 2021 sänks med 1 320 600 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna

för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 18

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	5 578 679	– 4 105 000	– 3 562 000	+ 5 382 000	– 1 320 600

Förslag till preminära utgiftsramar för utgiftsområde 18

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	7 803	– 6 450	– 5 942	+ 5 582	– 6 006
2023	7 232	– 5 900	– 5 392	+ 5 782	– 5 806

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att en långsiktig och hållbar bostadspolitik kräver både större reformer och riktade insatser till särskilt utsatta grupper och områden. Utskottet välkomnar därför att investeringsstödet för hyresbostäder och bostäder för studerande förstärks. Stödet syftar till att bidra till produktion av bostäder som fler hushåll har råd med och en andel av bostäderna ska gå till sociala kontrakt och unga. Utskottet ser också positivt på regeringens satsning när det gäller en ny form av stöd för energieffektiviseringsåtgärder och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer.

Sammantaget finner utskottet att regeringens förslag är väl avvägt och föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 22 oktober 2020

På civilutskottets vägnar

Emma Hult

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Hult (MP), Larry Söder (KD), Johan Löfstrand (S), Elin Lundgren (S), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Mikael Eskilandersson (SD), Leif Nysmed (S), Momodou Malcolm Jallow (V), Lars Beckman (M), Roger Hedlund (SD), Sanne Lennström (S), Robert Hannah (L), Angelica Lundberg (SD), David Josefsson (M), Ola Möller (S), Martina Johansson (C) och Josefin Malmqvist (M).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (M)

Cecilie Tenfjord Toftby (M), Lars Beckman (M), David Josefsson (M) och Josefin Malmqvist (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (SD)

Mikael Eskilandersson (SD), Roger Hedlund (SD) och Angelica Lundberg (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (V)

Momodou Malcolm Jallow (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (KD)

Larry Söder (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

BILAGA 13

Utrikesutskottets yttrande 2020/21:UU3y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 5 Internationellt samarbete och 7 Internationellt bistånd

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Utrikesutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområdena 5 Internationell samverkan och 7 Internationellt bistånd.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsramar för utgiftsområdena 5 Internationellt samarbete och 7 Internationellt bistånd

Propositionen

Utgiftsområde 5

I propositionens yrkande 1 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 5 Internationellt samarbete ska uppgå till 1999 miljoner kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 2 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 2013 miljoner kronor respektive 2016 miljoner kronor för utgiftsområde 5.

Utgiftsområde 7

I propositionens yrkande 1 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ska uppgå till 46 829 miljoner kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 2 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 49 122 miljoner kronor respektive 51 382 miljoner kronor för utgiftsområde 7.

Motionerna

Utgiftsområde 5

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 ökas med 21 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 5 Internationellt samarbete för 2021 ökas med 53 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2020/2021:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 5 Internationellt samarbete för 2021 minskas med 28 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 5

Tusen kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	1 999 000	±0	+21 000	+53 000	–28 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 5

Tusen kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	2 013 000	±0	+21 000	+63 000	–26 000
2023	2 016 000	±0	+21 000	+73 000	–25 000

Utgiftsområde 7

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för 2021 sänks med 15 700 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 15 785 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för 2021 ökas med 1 500 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 7

Tusen kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	46 829 000	–15 700 000	–15 785 000	+1 500 000	±0

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 7

Tusen kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	49 122 000	–16 400 000	–16 563 000	+1 750 000	±0
2023	51 382 000	–17 200 000	–17 252 000	+1 000 000	±0

Utskottets ställningstagande

Utrikesutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 5 Internationellt samarbete och utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdena för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 3 november 2020

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Hans Wallmark (M), Olle Thorell (S), Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Kerstin Lundgren (C), Håkan Svenneling (V), Björn Söder (SD), Sara Heikkinen Breitholtz (S), Lars Adaktusson (KD), Annika Strandhäll (S), Fredrik Malm (L), Magnus Ek (C), Diana Laitinen Carlsson (S), Magdalena Schröder (M), Sara Gille (SD) och Elisabeth Falkhaven (MP).

Avvikande meningar

1. Budgetramarna för utgiftsområdena 5 och 7 (M)

Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Magdalena Schröder (M) anför:

Utgiftsområde 7

Det svenska engagemanget i världen ska präglas av en sammanhållen linje som tar sin utgångspunkt i Sveriges intressen och värderingar. Mänskliga fri- och rättigheter, demokrati, rättsstat samt marknadsekonomi ska alltid vara vägledande i arbetet med att tillvarata Sveriges intressen.

Det är inte bistånd som driver utveckling. Marknadsekonomin, äganderätten och en fri handel utgör grunden för utveckling och för att skapa hållbart välstånd för människor. Enskilda människor med idéer och som vågar sig på att förverkliga sina drömmar gör världen bättre. Vad gäller Sveriges traditionella biståndspolitik måste fokuset därför alltid vara att gå från bistånd till handel (from aid to trade). Målet för politiken måste vara att det traditionella biståndet en dag ska upphöra.

För att nå ett biståndsoberoende och gå från bistånd till handel krävs ett reformerat bistånd och en förmåga till nyfikenhet, nytänkande och innovation. Utöver den tydliga målsättningen om att gå från bistånd till handel föreslår Moderaterna en ny budgeteringsprincip för biståndet, ett mer fokuserat bistånd, att en större andel av biståndet bör fokuseras mot katastrofbistånd liksom tydligare kontroll och uppföljning av biståndet.

Samtidigt som Sverige måste hantera en systemhotande gängbrottslighet är behoven i välfärden mycket stora de kommande åren. Det kommer att kräva prioriteringar bland statens övriga utgifter. Då kan inte biståndet tillåtas växa som det gjort hittills. På 20 år har biståndet tredubblats. Enprocentsmålet gör att biståndet kommer att fortsätta att växa utan att utgifterna vägs mot andra behov. Vi anser därför att enprocentsmålet har nått vägs ände. I stället vill vi att riksdagen vart fjärde år slår fast en fyraårig biståndsram. Detta liknar den ordning som gäller andra politikområden med långsiktiga planeringshorisonter som infrastruktur, forskning och försvar. För perioden 2021–2024 bör biståndsramen uppgå till uppemot 160 miljarder kronor, eller i genomsnitt ca 40 miljarder kronor per år. Det innebär en besparing på knappt 16 miljarder kronor under 2021.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande del i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

2. Budgetramarna för utgiftsområdena 5 och 7 (SD)

Markus Wiechel (SD), Björn Söder (SD) och Sara Gille (SD) anför:

Utgiftsområde 5

Vi ser internationell samverkan som centralt för att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder. Även om coronapandemin inte är slut så har Sveriges agerande i början av pandemin orsakat mycket internationell kritik, vilket skadat Sveriges anseende. Svenska institutet uppmärksammade mycket negativ utländsk medierapportering och Sverige har benämnts såsom pariastat i en artikel i New York Times. Därför är det viktigt att återetablera det tidigare omfattande internationella samarbetet och förtroendet för Sverige. I den nordiska kontexten är detta extra viktigt eftersom de nordiska staterna har agerat på skilda sätt. För att Sverige ska ha förutsättningar att lyckas med detta anvisar vi ökat anslag för ett fördjupat nordiskt samarbete med 10 miljoner kronor och en ökning av anslaget till Svenska institutet (SI) med 10 miljoner kronor.

Riksrevisionen har tidigare uppmärksammat (RiR 2017:2) att Inspektionen för strategiska produkter (ISP) har svårt att rekrytera medarbetare med kompetens inom exportkontrollområdet. Särskilt inom det militära området är det svårt att rekrytera och behålla specialistkompetens med anledning av att denna sektor generellt växer. Myndigheten får också nya uppgifter i och med bestämmelserna om utländska direktinvesteringar. Vi vill därför öka anslaget med 1 miljon kronor årligen.

Utgiftsområde 7

Historien visar att om människors grundläggande behov uppfylls, om de får utbildning och om människor inte hindras i sina liv av makthungriga representanter från sin egen eller andra stater, eller av naturkatastrofer, så följer vanligen välståndsutveckling - andelen av världens befolkning som lever i verkligt fattiga länder minskade från 50 procent 1966, till 9 procent 2017. Ändå saknar fortfarande många miljoner människor tillgång till regelbundna måltider, enkel sanitet, sjukvård, säkert dricksvatten, bränsle till matlagning, skola till barnen och säkerhet från våld. Andelen människor som lever på flykt eller i flyktingläger ökar. Sveriges bistånd bör stödja en utveckling där länder lyfts ur absolut fattigdom och där förutsättningarna för människor i flyktingläger förbättras, vilket vi beskriver i motion 2020/21:2551 Sverigedemokraternas biståndspolitik.

Att bevara och skapa fred är FN:s huvuduppgift och bör ha Sveriges stora och entydiga stöd. Men under sina 75 år har FN växt och inbegriper idag en lång rad organisationer som ofta överlappar varandra och som i sin tur omges av ett stort antal fristående organisationer. Risken för korruption i detta

invecklade nät är stor. De senaste åren har Sveriges bistånd präglats av ett antal incidenter, som understryker ett akut reformbehov och hotar allmänhetens förtroende för biståndet. Vi ser i detta avseende fyra konkreta problem som måste lösas snarast: en osund företagskultur vad gäller ersättningar inom biståndsorganisationer, bristfällig kontroll över utbetalningar och betalningsmottagare, otillräcklig resultatstyrning inom framförallt demokratibiståndet samt skadliga incitament som följer av utgiftsmålet om 1 procent av BNI.

Sverige bör koncentrera biståndet genom ett mindre urval av internationella organisationer, till färre länder och på färre teman. FN-organisationer som vi speciellt vill prioritera är bl.a. UNHCR, FAO, UNICEF och WFP.

En större andel av svenskt bistånd än idag bör vidare användas till åtgärder som minskar nettoutsläppet av växthusgaser. Rehabilitering av degraderade marker med trädplantering och genom utveckling av produkter från träden, är exempel på verksamheter där Sverige besitter speciell kompetens. Inte minst kring världens ökande antal flyktingläger kan sådana projekt ha en stor positiv effekt genom att skapa sysselsättning, genom att minska konfliktytan med det omgivande samhället, samt genom att hålla tillbaka internationella flyktingrörelser.

För 2021 föreslås en biståndsram om 0,7 procent av BNI vilket beräknas minska utgifterna i statens budget med 15,78 miljarder kronor 2021.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i dessa delar, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

3. Budgetramarna för utgiftsområdena 5 och 7 (V)

Håkan Svenneling (V) anför:

Utgiftsområde 5

Vänsterpartiets budgetförslag syftar till att öka jämlikheten och den gröna omställningen samtidigt som vi stärker välfärden. Detta i syfte att skapa ett robust samhälle. Inom utgiftsområde 5 prioriteras bl.a. följande.

Under anslaget Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet ger Sverige sedan 2013 ekonomiskt stöd till den amerikanska tankesmedjan Atlantic Council. Tankesmedjan arbetar med globala säkerhetspolitiska frågor och transatlantiskt samarbete. Bland övriga bidragsgivare finns bl.a. Nato, en lång rad Natoländer, flera stora oljebolag och oljeproducerande länder samt svenska vapentillverkaren Saab. Nato eller Natoanknutna tankesmedjor bör inte vara en del av Sveriges freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, därför föreslås en minskning av anslaget med 10 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2021.

Ryssland är i dag ett säkerhetspolitiskt hot, först och främst mot alla i Ryssland som motsätter sig styret i Kreml eller som inte passar in i det samhälle som president Putin vill bygga. För ryska hbtq-personer, feminister, urfolksföreträdare, miljörörelser och vänsteraktivister är den egna regimen ett dagligt säkerhetshot. Rysslands imperialistiska politik utgör också ett direkt hot mot befolkningen i flera grannländer. Den ryska oppositionen behöver stöd från omvärlden. Mot den bakgrunden bör anslaget Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet ökas med 10 miljoner kronor för 2021, med 20 miljoner kronor för 2022 och med 30 miljoner kronor för 2023.

Under ledning av president Trump har USA i stora delar gått i en reaktionär riktning. Det handlar bl.a. om inskränkningar i kvinnors rätt till abort och till sin egen kropp och om tydliggjorda rasmotsättningar. Att möjliggöra för amerikanska människorättsorganisationer att ta del av ett särskilt svenskt demokratistöd är ett sätt att belysa utvecklingen och stödja bl.a. kvinnorättsrörelsen och Black lives matter-rörelsen i USA. Vänsterpartiet föreslår ett nytt anslag för ett svenskt stöd till USA:s civilsamhälle om 50 miljoner kronor årligen. Vänsterpartiet avsätter också 3 miljoner kronor för ett nytt anslag för en svensk ambassadör för FN:s resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet.

Utgiftsområde 7

Vänsterpartiets budgetförslag syftar till att öka jämlikheten och den gröna omställningen samtidigt som vi stärker välfärden. Detta i syfte att skapa ett robust samhälle. Inom utgiftsområde 7 prioriteras bl.a. följande.

Coronavirusets spridning över världen har fått stora konsekvenser. Effekterna slår särskilt hårt mot de redan mest utsatta och kommer att förstärka den redan ojämlika världsordningen. Hittills har regeringen bara flyttat runt pengar inom biståndsbudgeten för att kunna ge stöd till insatser mot spridningen av covid-19. Vid en global pandemi är det naturligt att man behöver göra nya avvägningar och prioriteringar, men för att inte viktiga åtgärder ska tvingas stå tillbaka på grund av. coronaviruset föreslås ett additionellt coronabistånd, dvs. utanför biståndsramen, på 1 miljard kronor som syftar till åtgärder för att minska smittspridningen och för att möta akuta sjukvårdsbehov.

Coronakrisen har återigen påmint oss om den klimatkris som pågår runt om i världen, därför bör ett nytt klimatbistånd inrättas som utjämnar klyftor och som ger världen bättre förutsättningar att möta kommande kriser och katastrofer. För detta avsätts 500 miljoner kronor år 2021, 750 miljoner kronor år 2022 och 1 miljard kronor 2023. Klimatbiståndet ska användas till förebyggande klimatåtgärder som motverkar konsekvenserna av de klimatförändringar vi redan ser. Pengarna ska bestå av nya additionella medel och bör användas för omställning till ekologiskt hållbara jordbruk, teknikutveckling eller utbyggnaden av förnybar energi.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i dessa delar, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

4. Budgetramarna för utgiftsområdena 5 och 7 (KD)

Lars Adaktusson (KD) anför:

Utgiftsområde 5

Svenska institutet (SI) bedriver idag främjandeverksamhet i ett antal prioriterade länder. Detta är en verksamhet som tjänar ett gott syfte, inte minst på det näringspolitiska området där man bidrar med viktiga kunskaper på exportområdet. Svenska institutet har också andra uppdrag såsom att arbeta med ”Sverigebilden” utomlands. På detta område, liksom på exportområdet, är Svenska institutet däremot inte ensamt om att bedriva denna typ av verksamhet. Andra aktörer som har ett liknande uppdrag är bl.a. Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet, de svenska utlandsmyndigheterna och Utrikesdepartementet. Svenska institutets omfattande verksamhet bör effektiviseras och skalas ner något vilket innebär att anslaget 1:9 Svenska institutet minskas med 20 miljoner kronor fr.o.m. 2021. Av samma anledning minskas också anslaget 1:10 Information om Sverige i utlandet med 6 miljoner kronor år 2021.

Utrikespolitiska institutet är ett oberoende och välrespekterat institut som bedriver forskning inom det utrikespolitiska området. Institutet har också några av Sveriges mest framstående forskare på området knutna till sig. Institutets uppdrag är ”att främja intresset för och fördjupa kunskapen om utrikespolitiska frågor” vilket institutet väl lever upp till. I nuläget är det dock nödvändigt att verksamheten effektiviseras. Därför minskas anslaget för Utrikespolitiska institutet med 3 miljoner per år fr.o.m. 2021.

Det är bra att medel anslås för att bygga upp ett kompetenscentrum för Kina, och vi förstår behovet av riksgränskommissionens arbete. Vi motsätter oss dock de besparingar på freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet som regeringen föreslår för att finansiera detta. Anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet prioriteras och anslagsnivån ökas i förhållande till regeringens förslag. Budgetåret 2021 ökar anslaget med 1 miljon kronor, 2022 ökar anslaget med 3 miljoner kronor och 2023 ökar anslaget med 4 miljoner kronor.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 3530 yrkande 3 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

BILAGA 14

Försvarsutskottets yttrande 2020/21:FöU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Försvarsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns tre avvikande meningar (M, SD, V) och ett särskilt yttrande (KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap ska uppgå till 71 153 370 000 kronor 2021.

Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 76 770 000 000 respektive 82 903 000 000 kronor för utgiftsområde 6.

Motionerna

I tre motioner (M, SD och V) lämnas förslag om förändringar av ramen för utgiftsområde 6 för 2021 och för de preliminära ramarna för 2022 och 2023.

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) föreslår motionärerna att utgiftsramen för utgiftsområde 6 höjs med 60 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 2). I motionens yrkande 3 lämnas också förslag till ökningar av de preliminära ramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 att utgiftsramen för utgiftsområde 6 höjs med 1,44 miljarder kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 5). I yrkande 6 lämnas förslag till ökningar av de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 att utgiftsramen för utgiftsområde 6 sänks med 1,44 miljarder kronor i förhållande till regeringens förslag 2021 (yrkande 7). I motionens yrkande 8 föreslås vidare sänkningar av de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som en riktlinje för regeringens budgetarbete.

Ebba Busch m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2020/21:3530 en utgiftsram för utgiftsområde 6 som ligger på samma nivå som regeringens förslag för 2021 (yrkande 3). Även i yrkande 4 föreslår motionärerna samma nivå som regeringen för de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023.

I följande tabeller redovisas dels förslagen till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslagen till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 6

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	71 153 370	+60 000	+1 440 000	–1 441 000	±0

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 6

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	76 770	+60	+1 400	–2 041	±0
2023	82 903	+60	+1 600	–2 041	±0

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att Sveriges förmåga att hantera höjd beredskap och ytterst krig behöver stärkas på bred front. För att kunna möta ett väpnat angrepp mot Sverige behöver det militära försvaret stärkas och den operativa förmågan öka, och återuppbyggnaden av det civila försvaret förstärkas och intensifieras. Ett starkare civilt försvar bidrar även till Sveriges förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar i fredstid. Utskottet konstaterar att detta kräver omfattande satsningar på totalförsvaret i närtid såväl som på längre sikt.

I budgetpropositionen föreslår regeringen en ökning av utgiftsramen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Regeringen anger att de förslag som lämnas i budgetpropositionen innebär att anslagen till det militära försvaret ökar med 5 miljarder kronor 2021 jämfört med 2020 samt att den i budgetpropositionen för 2020 aviserade ökningen av anslagen med 5 miljarder kronor årligen fram till 2025 ligger fast. Regeringen anger också att det civila försvaret tillförs sammanlagt 1 miljard kronor 2021 inom olika utgiftsområden och ska tillföras 1,5 miljarder kronor 2022, 2,5 miljarder kronor 2023, 3 miljarder kronor 2024 och 3,8 miljarder kronor 2025. Utskottet noterar att regeringen anför i proposition Totalförsvaret 2021–2025 (prop.2020/21:30), som inkom till riksdagen en tid efter budgetpropositionen, att det finns skäl att öka den ekonomiska ramen ytterligare i jämförelse med den ekonomiska ram som följer av förslagen i budgetpropositionen för 2021 och att regeringen avser att återkomma i 2021 års ekonomiska vårproposition. Ökningarna innebär enligt regeringen att den ekonomiska ramen för det militära försvaret ökar med 1 miljard kronor 2024 och 2 miljarder kronor 2025 utöver vad som tidigare aviserats fram till 2025.

Utskottet konstaterar att förslagen i budgetpropositionen innebär att utgiftsområde 6 blir föremål för betydande förstärkningar under åren 2021, 2022 och 2023 samt att det civila försvaret tillförs medel inom ett flertal olika utgiftsområden. Det är utskottets mening att tillskotten är viktiga för att bygga nödvändig förmåga i totalförsvaret. Utskottet välkomnar att regeringen avser att återkomma i 2021 års ekonomiska vårproposition gällande ytterligare förstärkningar till det militära försvaret genom en höjning av anslagen 1:1–1:12 för åren 2024 och 2025. Med det ovan anförda föreslår utskottet att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Partimotion 2020/21:3422 (M), partimotion 2020/21:3128 (SD) samt partimotion 2020/21:3170 (V) bör avstyrkas i nu aktuella delar. Utskottet bedömer att partimotion 2020/21:3530 (KD) kan avstyrkas som tillgodosedd i aktuell del.

Stockholm den 3 november 2020

På försvarsutskottets vägnar

Pål Jonson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Pål Jonson (M), Niklas Karlsson (S), Paula Holmqvist (S), Jan R Andersson (M), Roger Richthoff (SD), Mattias Ottosson (S), Daniel Bäckström (C), Hanna Gunnarsson (V), Jörgen Berglund (M), Sven-Olof Sällström (SD), Kalle Olsson (S), Mikael Oscarsson (KD), Alexandra Völker (S), Allan Widman (L), Caroline Nordengrip (SD), Elisabeth Falkhaven (MP) och Alexandra Anstrell (M).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (M)

Pål Jonson (M), Jan R Andersson (M), Jörgen Berglund (M) och Alexandra Anstrell (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka Moderaternas partimotion 2020/21:3422 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Säkerhetsläget, både i Sveriges närområde och globalt, fortsätter att försämras. Sverige måste ha ett starkt försvar som kan hävda det svenska territoriet och värna svenska intressen. Det kräver satsningar på såväl det militära försvaret som det civila försvaret och att dessa satsningar går i takt för att skapa ett fungerande totalförsvar som stärker Sveriges säkerhet på bredden. Sverige ska gå mot ett försvarsanslag som på sikt motsvarar 2 procent av BNP. Vi vill understryka vikten av att helheten i Försvarsberedningens förslag förverkligas, liksom att en höjning av den nationella svenska försvarsförmågan är beroende av att Försvarsmakten och de andra försvarsmyndigheterna ges långsiktiga planeringsförutsättningar. De senaste årens försvarspolitik har tyvärr allt för mycket präglats av kortsiktiga politiska besked. Det är en styrka för försvaret om det finns långsiktiga ekonomiska planeringsramar som en bred majoritet i Sveriges riksdag ställer sig bakom. Moderaterna föreslår ett tillskott i närtid på viktiga områden där regeringen inte har tillfört tillräckligt med resurser. Det gäller ökad cybersäkerhet i syfte att ge Försvarets radioanstalt möjlighet att ha huvudmannaskap för det nya cybercentret, samt att stärka den myndighet som kommer att ha ansvar för Sveriges bidrag till EU:s gemensamma gränsövervakning. I linje med det har vi lagt fram ett förslag till utgiftsram för 2021 och preliminära ramar för 2022 och 2023 som innebär en anslagsökning med 60 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (SD)

Roger Richthoff (SD), Sven-Olof Sällström (SD) och Caroline Nordengrip (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka Sverigedemokraternas partimotion 2020/21:3128 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Sverigedemokraterna satsar sammantaget 1,44 miljarder kronor mer än regeringen på utgiftsområde 6 och 1,4 respektive 1,6 miljarder kronor mer under 2022 och 2023. Vidare vill vi att budgetramen ska bli treårig istället för som nu, ettårig. Vi anser att budgetlagens möjlighet att använda outnyttjade anslagsmedel upp till två år efter det att anslaget uppfördes på budgeten bör utnyttjas för att skapa en större flexibilitet när försvaret rustas upp. Målsättningen är att stärka det svenska totalförsvaret i en omfattning som återställer dess förmåga att skydda hela territoriet från yttre hot. Vi anser att det kräver rejäla satsningar på såväl ett skalförsvar som på ett invasionsförsvar. Ett sådant försvar baseras utöver högteknologiska vapen även på en stark försvarsvilja som uppnås genom satsningar på ökad värnplikt, engagerade och lojala medborgare samt en stark uppslutning till totalförsvarets frivilligorganisationer. Vi vill understryka att Försvarsberedningens rapporter Värnkraft och Motståndskraft ska finansieras fullt ut. Efter år 2025 vill vi fortsätta höja anslaget stegvis så att det senast år 2030 är uppe på en nivå motsvarande 2 procent av bruttonationalprodukten. Omfattande satsningar behövs också på civilförsvaret då ett väl utbyggt och uthålligt civilförsvar är av stor betydelse för Sveriges försvarsförmåga.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (V)

Hanna Gunnarsson (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Coronapandemin visar med tydlighet behovet av åtgärder som gör vårt samhälle robust och hållbart för att klara kriser. De senaste årtiondenas privatiseringar och nedskärningar i välfärden samt nedmonteringen av trygghetssystemen har avsevärt försämrat våra förutsättningar att hantera kriser och förändring såsom pandemier och klimatpåverkan. I Vänsterpartiets budgetmotion Vägen ur krisen – en plan för jämlikhet och grön omställning

prioriteras satsningar för att skapa ett robust samhälle med en stark välfärd som skapar förutsättningar för att lyckas med den gröna omställningen. Vi anser att det är viktigt med en förstärkning av det civila försvaret. Ett starkare totalförsvar behövs för att upprätthålla trovärdigheten för vår militära alliansfrihet och för att skapa ett robust samhälle som kan stå emot kriser och konflikter och om det värsta skulle inträffa, väpnad konflikt. I Vänsterpartiets budget ingår bl.a. ett nytt anslag på 300 miljoner kronor för att inleda arbetet med att återupprätta beredskapslager för livsmedel och bränsle i Sverige och tillskott till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för att inleda en pilotstudie för regionala center för beredskapslivsmedel. Samtidigt anser vi att Försvarsmakten har möjlighet att spara in kostnader på materielsidan, samt att anslagen bör sänkas för Försvarsmaktens internationella insatser och exportstödjande verksamhet. För 2021 bör ramen för utgiftsområde 6 sänkas med 1,44 miljarder kronor för att satsningar på andra områden ska kunna prioriteras i enlighet med Vänsterpartiets budgetförslag, och ytterligare sänkningar göras 2022 och 2023.

Särskilt yttrande

Utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (KD)

Mikael Oscarsson (KD) anför:

I Kristdemokraternas partimotion 2020/21:3530 föreslås att utgiftsramarna för 2021 och de preliminära ramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområde 6 ligger på samma nivå som regeringens förslag. Jag har därför inget att invända mot regeringens förslag i motsvarande delar av budgetpropositionen.

Samtidigt vill jag understryka att upprustning tar tid och försvaret kräver långsiktighet. I ett alltmer osäkert säkerhetspolitiskt läge behöver Försvarsmakten få rätt planeringsförutsättningar. De senaste resurstillskotten till Försvarsmakten innebär viktiga steg för ett starkare försvar, men de aviserade anslagsökningarna fram till 2025 är i sig inte tillräckliga. Det krävs även ett mer långsiktigt perspektiv och för att uppnå Försvarsberedningens förslag i sin helhet måste anslagstrappan fortsätta med 5 miljarder kronor per år även 2026 och 2027. Försvaret måste ha förmåga att försvara hela Sverige och ett fullgott försvar av strategiskt viktiga platser måste säkerställas. Marinen och flygstridskrafterna bör förstärkas, och hemvärnets och frivilligorganisationerna stärkas i sitt viktiga arbete för ett brett och välfungerande försvar. Jag vill också understryka att den svenska förmågan till cybersäkerhet och psykologiskt försvar måste stärkas för att lyckas mota nya hot som det traditionella försvaret inte rår på, s.k. hybridhot. Det är också väsentligt att den påbörjade planeringen för det civila försvaret nu fortskrider skyndsamt.

BILAGA 15

Socialförsäkringsutskottets yttrande 2020/21:SfU2y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett socialförsäkringsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde.

Socialförsäkringsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområdena 8 Migration, 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom och 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn. Vidare yttrar sig utskottet över beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2021 samt beräkningen av budgetens inkomster för 2021 och de preliminära beräkningarna av för 2022 och 2023 samt de förslag som ligger till grund för beräkningarna av budgetens inkomster i de delar som avser utskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 8 Migration

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration ska uppgå till 9 268 385 000 kronor 2021. Regeringen föreslår vidare i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 8 856 respektive 9 305 miljoner kronor för utgiftsområde 8.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 555 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna anger att de vill se en stramare migrationspolitik med färre asylsökande, vilket leder till minskade kostnader för Migrationsverket. Samtidigt vill motionärerna göra en satsning på Migrationsverkets förvarsverksamhet. Den stramare migrationspolitiken leder även till minskade kostnader för ersättningar till och boende för asylsökande. Motionärerna vill att fler med avvisnings- och utvisningsbeslut ska lämna Sverige och avvisar därför regeringens förslag om minskade kostnader för utresor för avvisade och utvisade.

I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 776 915 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna vill att Migrationsverket tillförs resurser för fler förvarsplatser och återvändandeverksamhet, samtidigt som besparingar kan göras hos myndigheten bl.a. genom minskade kostnader på grund av en politik som leder till färre asylsökande. Med den föreslagna politiken kan utgifterna inom utgiftsområdet minskas även genom färre inskrivna och lägre kostnader i mottagningssystemet. Anslaget för migrationspolitiska åtgärder kan dras in i sin helhet och medlen omfördelas till Migrationsverkets förvaltningsanslag och till ett nytt anslag för återvandring. Motionärerna vill tillföra medel för prövningen av utlänningsmål i migrationsdomstolarna samt utresor för avvisade och utvisade.

I partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del föreslår Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 553 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. I yrkande 8 i denna del lämnas även

förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår en amnesti för ensamkommande, vilket medför ökade kostnader för Migrationsverket medan kostnaden för ersättningar och bostadskostnader minskar och medel avsatta för detta kan flyttas till anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande inom utgiftsområde 13. Samtidigt föreslår motionärerna höjd dagersättning för asylsökande och att anslaget för ersättningar och boendekostnader utökas för detta ändamål. Motionärerna anger vidare att förslaget om en amnesti kommer att minska kostnaderna för domstolsprövning i utlänningsmål, rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövningen samt för offentligt biträde i utlänningsärenden.

I partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 ska höjas med 183 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. I yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår fler förvarsplatser och elektronisk övervakning, genom fotboja, för personer med lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut. Vidare föreslås en resursförstärkning hos migrationsdomstolarna för kortare handläggningstid. Motionärerna föreslår också att en inspektion för migrationsfrågor inrättas för att stärka rättssäkerheten i ärendeprövningen.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslagen till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	9 268 385	–555 000	–776 915	–553 000	+183 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 8

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	8 856	–1 520	–2 483	–664	+193
2023	9 305	–2 030	–3 316	–686	+193

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8 Migration för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsram för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ska uppgår till 98 410 400 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 91 803 respektive 92 140 miljoner kronor för utgiftsområde 10.

Förlängd utvidgad ersättning för sjuklönekostnader och förlängd läkarintygsfri tid medför att anslagsnivån för 2021 för ersättning för höga sjuklönekostnader höjs med 3 750 respektive 200 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att Försäkringskassan inte längre ska betala ersättning för kostnader för anställning för den som får tre fjärdedels sjuk- eller aktivitetsersättning och som får lönebidrag för anställning eller får en anställning hos Samhall. Ersättning kommer i stället att betalas ut av Kammarkollegiet och förslaget innebär en administrativ lättnad för Försäkringskassan. Samtidigt förtydligas att Försäkringskassan ska se till att särskilda insatser inleds för att den som får tre fjärdedels sjuk- eller aktivitetsersättning ska kunna få en anställning motsvande den återstående arbetsförmågan och att sådana insatser ska inledas med den försäkrades samtycke. Som en följd av förslaget bedöms kostnaderna minska med 31 miljoner kronor fr.o.m. 2021. Av samma anledning bedöms kostnaderna inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv öka fr.o.m. 2021 i motsvarande omfattning.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 11 898 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna vill att en ny karensdag införs dag 15 i sjukperioden, att den bortre tidsgränsen återinförs i sjukförsäkringen och att 770 miljoner kronor av anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. förs till en krisbuffert. Vidare vill de att reglerna för kvalificering till sjuk- och aktivitetsersättning skärps, vilket minskar anslaget. De avvisar förslaget om att förlänga den tillfälligt utökade ersättningen för sjuklönekostnader och den förlängda läkarintygsfria tiden. I stället vill de att det av regeringen beräknade beloppet för detta förs till motionärernas föreslagna krisbuffert.

I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 5 336 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna

för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna vill att reglerna för rehabiliteringskedjan ändras så att sjukskrivna personer från dag 180 endast prövas mot yrken inom det egna kompetensområdet. Vidare vill de slopa karensavdraget under januari och februari 2021 liksom överprövningen av läkarintyg de första 60 dagarna under januari–mars 2021. Motionärerna vill även stärka sjukersättningen med 300 kronor per månad, höja bostadstillägget till mottagare av sjuk-och aktivitetsersättning till samma nivå som bostadstillägget till ålderspensionärer och avskaffa möjligheten att räkna tid i hemlandet som försäkringstid för rätt till sjuk- och aktivitetsersättning. Andra åtgärder är bl.a. att återinföra ersättning för hjälpbehov och praktisk omvårdnad av vuxna med funktionsnedsättning och att införa ett nytt anslag, Sjuklön för små företag, för att sänka dessa företags sjuklönekostnader.

I partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del föreslår Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 3 850 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna avvisar regeringens förslag om nedsatta arbetsgivaravgifter för unga vilket ger en minskning av anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. med 100 miljoner kronor. Däremot vill de höja garantinivån i sjuk- och aktivitetsersättningen med 0,3 prisbasbelopp och justera bostadstillägget i sjuk- och aktivitetsersättningen i enlighet med bostadstillägget till ålderspensionärer. Vidare anser de att karensavdraget bör slopas och sjuklöneansvaret för mindre företag minskas från den 1 juli 2021. Av sistnämnda skäl föreslår de ett nytt anslag, Sjuklön för små företag.

I partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 72 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår en höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen och vill avskaffa möjligheten att räkna tid i hemlandet som försäkringstid för rätt till förmånen. Vidare föreslår de ett treårigt pilotprojekt med arbetsplatsrådgivare hos t.ex. Försäkringskassan samt vill införa ett nytt anslag, Mentor för sjukskrivna, i syfte att ge personer som inte kan tillgodogöra sig rehabiliteringsprocessen rätt till personligt stöd. Slutligen föreslår de införandet av ett s.k. fritidskort.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslagen till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	98 410 400	–11 898 000	+5 336 000	+3 850 000	+72 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 10

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	91 803	–7 310	+5 418	+5 490	–6 328
2023	92 140	–7 190	+5 637	+5 880	–6 318

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsram för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom ska uppgå till 37 715 888 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 40 929 respektive 39 699 miljoner kronor för utgiftsområde 11.

Vidare föreslår regeringen att en ny särskild förmån vid ålderdom införs. Förmånen ska utgöra ett tillägg till den inkomstgrundade allmänna ålderspensionen och heta inkomstpensionstillägg. I propositionen lämnas även ett förslag om att förlänga de tillfälliga bestämmelser som möjliggör utbetalning av garantipension till personer bosatta inom EES, i Schweiz eller i Förenade kungariket.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 500 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår att undantaget för en person som kommit som flykting eller skyddsbehövande i kvalificeringsregeln för garantipension tas bort.

Samma kvalificeringsregler ska gälla för alla. Anslagna medel för garantipension till ålderspension kan därför minskas och som en följd därav ökar utgifterna för äldreförsörjningsstöd.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 3 400 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår att garantipensionen höjs. Som en följd av detta minskar utgifterna för bostadstillägg till pensionärer och äldreförsörjningsstöd. Vidare föreslår motionärerna att rätten att tillgodoräkna sig år i hemlandet vad gäller garantipension för den som invandrat till Sverige som flykting eller övrigt skyddsbehövande avskaffas.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 3 700 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår att garantipensionen höjs. Som en följd av detta minskar utgifterna för bostadstillägg till pensionärer och äldreförsörjningsstöd.

Ebba Busch m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 400 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår att hyrestaket i bostadstillägget för pensionärer höjs. Vidare föreslår motionärerna att de särskilda reglerna om beräkning av försäkringstiden angående garantipension för personer som har beviljats uppehållstillstånd på grund av flyktingskäl, eller som alternativt skyddsbehövande eller övrigt skyddsbehövande, tas bort. Därmed minskar utgifterna för garantipension och som en följd av detta ökar utgifterna för äldreförsörjningsstöd.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	37 715 888	–500 000	+3 400 000	+3 700 000	–400 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 11

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	40 929	–500	+3 500	+3 800	–400
2023	39 699	–500	+ 3 400	+ 3 900	–400

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ska uppgå till 103 578 007 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 105 694 respektive 107 218 miljoner kronor för utgiftsområde 12.

Regeringen föreslår att underhållsstödet höjs med 150 kronor per barn och månad för barn som är 15 år eller äldre och med 100 kronor per barn och månad för barn som är yngre än 15 år. Förslaget ökar utgifterna med 100 miljoner kronor 2021 och med 200 miljoner kronor från 2022 och framåt.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 220 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna anser att efterlevandestöd till ensamkommande barn eller ungdomar som bor i hem för vård eller boende eller liknande inte behöver utges.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 3 140 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna föreslår att antalet pappadagar ska ökas med 5 dagar och antalet dubbeldagar ökas till 60 dagar, att blivande mammor ska få rätt till 10 dagars graviditetspenning innan födseln och att det ska införas en lagstadgad rätt för båda föräldrarna att delta vid mödravårdsbesök från det att graviditeten är bekräftad. Vidare föreslås att adoptionsbidraget ska höjas med 10 000 kronor per adoption och bostadsbidraget ska höjas för familjer med svag ekonomi. För rätt till efterlevandestöd ska krävas att barnet har svenskt

medborgarskap eller EU/EES-medborgarskap samt att föräldrarna varit folkbokförda i Sverige vid dödsfallet. Därutöver föreslår motionärerna att det ska införas ett nytt anslag, Bidrag till förstföderskor.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 400 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna anser att den bidragsgrundande inkomstgränsen i bostadsbidraget ska höjas till 180 000 kronor.

Ebba Bush m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 925 200 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Motionärerna anser att nyanlända föräldrar med barn yngre än två år ska ha rätt till föräldrapenningdagar, att adoptionsbidraget ska höjas från 75 000 till 90 000 kronor per barn och att presumtiva adoptivföräldrar ska få obligatorisk föräldrautbildning utan kostnad. Vidare föreslår motionärerna att det ska införas ytterligare ett barnrättsår och att jämförelseinkomsten i barnrättsåren ska höjas. Dessa förslag ska finansieras genom att pensionsrätten för studieår avskaffas. Motionärerna föreslår att det barnrelaterade bostadsbidraget ska höjas med 200 kronor per månad för ett barn, med 400 kronor för två barn och med 600 kronor för tre eller fler barn samt att inkomsttaket i bostadsbidraget ska höjas med 30 000 kronor. Enligt motionärerna är bostadsbidraget en mer träffsäker förmån och bör höjas i stället för underhållsstödet som regeringen föreslår.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	103 578 007	–220 000	+3 140 000	+400 000	+925 200

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 12

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	105 694	–230	+3 258	+500	+765
2023	107 218	–120	+3 403	+690	+765

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Propositionen

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget omfattar inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet. I propositionens yrkande 9 föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2021. Enligt regeringen uppgår det beräknade beloppet till 336 366 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag till beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2021. Socialförsäkringsutskottet föreslår därför att finansutskottet godkänner beräkningen.

Statsbudgetens inkomster

Propositionen

I propositionens yrkande 5 i denna del föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av inkomster i statens budget för 2021. Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete, där arbetsgivar- och egenavgifterna utgör den huvudsakliga delen, beräknas uppgå till ca 612 miljarder kronor.

I yrkande 6 i denna del föreslår regeringen att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Intäkterna från de indirekta skatterna, huvudsakligen arbetsgivar- och egenavgifterna, beräknas uppgå till ca 637 respektive 675 miljarder kronor.

Vissa ändrade åldersgränser i skatte- och socialavgiftssystemet

För att pensionsnivåerna ska kunna upprätthållas även när medellivslängden ökar behöver arbetslivet förlängas. Pensionsgruppen, med företrädare för de partier som står bakom pensionsöverenskommelsen, har enats om stegvisa justeringar av åldersgränserna i pensionssystemet och i angränsande trygghetssystem. Åldersgränsen för när det som tidigast går att ta ut den inkomstgrundade pensionen har höjts från 61 till 62 år. Vidare har åldersgränsen för

rätten att kvarstå i anställning höjts från 67 till 68 år. I enlighet med pensionsöverenskommelsen ska dessa åldersgränser justeras ytterligare 2023 och 2026.

År 2023 ska även åldersgränsen för när garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd tidigast kan lämnas höjas från 65 till 66 år. Samtidigt ska åldersgränsen för hur länge bl.a. sjukersättning och arbetslöshetsersättning kan lämnas höjas från 65 till 66 år.

När åldersgränserna för bl.a. sjukersättning och arbetslöshetsersättning ändras behöver också reglerna för finansiering av trygghetssystemen ändras. I propositionen gör regeringen bl.a. bedömningen att avgifter enligt socialavgiftslagen bör betalas t.o.m. det år mottagaren av ersättningen fyller 66 år. På sikt bör åldersgränserna kopplas till riktåldern för pension (åldersgränser kopplade till medellivslängdens utveckling), vilket innebär en ändring från 66 till 67 år 2026.

Det kommande förslaget bedöms ha en offentligfinansiell nettoeffekt på ca 3,60 miljarder kronor 2023.

Regeringen avser att under 2021 återkomma till riksdagen med förslag som bör träda i kraft den 1 januari 2023 respektive den 1 januari 2026.

Ytterligare förstärkning av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling

Vid beräkning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling ska avdrag göras med 10 procent av avgiftsunderlaget. Det sammanlagda avdraget för samtliga personer som arbetar med forskning eller utveckling hos den avgiftsskyldige får inte överstiga 450 000 kronor per månad. En förutsättning för avdraget är att personerna har arbetat med forskning eller utveckling i regel under tre fjärdedelar och minst 15 timmar av sin faktiska arbetstid under kalendermånaden. Avdraget får inte medföra att de avgifter som ska betalas understiger ålderspensionsavgiften (10,21 procent).

Enligt regeringens bedömning bör nedsättningen av arbetsgivaravgifterna förstärkas ytterligare. Arbetstidsvillkoret, dvs. kravet på hur stor del av arbetstiden under kalendermånaden som den anställde ska ha arbetat med forskning eller utveckling hos den avgiftsskyldige för att avdrag ska få göras, bör sänkas till minst hälften i stället för minst tre fjärdedelar av arbetstiden.

Vidare bör det högsta sammanlagda avdraget från arbetsgivaravgifterna som får göras för samtliga personer som arbetar med forskning eller utveckling hos den avgiftsskyldige höjas från 450 000 kronor till 600 000 kronor per månad.

Förslaget bedöms leda till minskade intäkter från arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften med 300 miljoner kronor 2021 och 600 miljoner kronor 2022 och 2023. Detta medför att bolagsskattebasen ökar i motsvarande omfattning vilket leder till ökade bolagsskatteintäkter och att den offentligfinansiella nettoeffekten uppgår till –250 miljoner kronor 2021, –480 miljoner kronor 2022 och –470 miljoner kronor 2023.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2021 och regeringen avser att under våren 2021 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter för personer mellan 19 och 23 år

Flera av de branscher som drabbats hårt av spridningen av sjukdomen covid-19 är branscher där många unga arbetar. Regeringen gör därför bedömningen att en tillfällig nedsättning av det samlade uttaget av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift bör införas på ersättning till personer som vid årets ingång har fyllt 18 men inte 23 år. Den nedre åldersavgränsningen innebär att alla som fyller 19 år någon gång under året omfattas. Nedsättningen bör utformas så att endast ålderspensionsavgiften och nio tjugondelar av de övriga avgifterna ska betalas på ersättning upp till 25 000 kronor per kalendermånad.

Regeringen framhåller att förslaget stöder en grupp som förlorat jobben och extrajobben till följd av pandemin och, samtidigt förbättrar möjligheterna för företag att behålla och nyanställa personal. Förslaget innebär en nedsättning med 11,69 procentenheter och en avgiftsnivå om sammantaget 19,73 procent (jämfört med normala 31,42 procent).

Den offentligfinansiella effekten av förslaget är ca –10,41 miljarder kronor per år. Vid ett införande den 1 april 2021 bedöms effekten uppgå till ca –8,74 miljarder kronor 2021. Den offentligfinansiella nettokostnaden beräknas uppgå till ca 7,52 miljarder kronor 2021.

Förslaget bör träda i kraft den 1 april 2021 och gälla t.o.m. den 31 mars 2023. Regeringen avser att under våren 2021 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifter för upp till två anställda

Sedan 2017 får enmansföretag som anställer en person under längst 24 kalendermånader i följd (ursprungligen tolv månader) en nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten så att bara ålderspensionsavgift ska betalas, det s.k. växa-stödet. Nedsättningen är tillfällig och gäller till utgången av 2021. Nedsättningen görs på den del av lönesumman för den anställde som inte överstiger 25 000 kronor per månad. Den 1 januari 2018 utökades nedsättningen till att även omfatta aktiebolag som inte har någon anställd eller endast en anställd som också är delägare samt till handelsbolag utan anställda och med högst två delägare.

För att stötta livskraftiga företag, skapa jobb och stärka återstarten gör regeringen bedömningen att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för den först anställda tillfälligt bör utvidgas till företag som inte har någon anställd och som anställer ytterligare en eller två personer samt till företag med en anställd och som anställer ytterligare en person.

Det kommande förslaget bör enligt regeringen träda i kraft den 1 juli 2021.

Motionerna

Moderaterna

Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) föreslår i partimotion 2020/21:3422 yrkande 4 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslag i motionen och ger regeringen till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete föreslås höjas med 9 710 000 000 kronor.

Vidare föreslås i yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen.

Motionärerna säger nej till nedsättning av arbetsgivaravgifterna till unga i åldern 15–23 år och motsätter sig en permanentning av det s.k. växa-stödet.

Sverigedemokraterna

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 3 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete i form av arbetsgivaravgifter föreslås sänkas med 23 387 000 000 kronor och i form av egenavgifter med 2 160 000 000 kronor.

Vidare föreslås i yrkande 4 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen.

Motionärerna anser att den allmänna löneavgiften ska slopas för de första två anställda i samtliga företag upp till en taknivå på 300 000 kronor per anställd och år från den 1 juli 2021. Vidare vill de att den allmänna löneavgiften sänks från 11,62 till 8,715 procent under det första halvåret 2021.

Vänsterpartiet

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete föreslås höjas med 11 440 000 000 kronor.

Vidare föreslås i yrkande 6 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen.

Motionärerna säger nej till nedsättning av arbetsgivaravgifter för unga i åldern 15–23 år och motsätter sig den tillfälliga utvidgningen respektive permanentningen av det s.k. växa-stödet. Motionärerna motsätter sig också förslaget om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för personer som arbetar

med forskning och utveckling samt vill slopa den tidigare höjning av avdraget från 230 000 till 450 000 kronor.

Kristdemokraterna

Ebba Busch m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2020/21:3530 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2021 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning. De indirekta skatterna på arbete i form av arbetsgivaravgifter föreslås sänkas med 2 446 000 000 kronor och i form av egenavgifter med 100 000 000 kronor.

Vidare föreslås i yrkande 6 i denna del att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete enligt förslag i motionen.

Motionärerna motsätter sig regeringens förslag om sänkta arbetsgivaravgifter för unga i åldern 19–23 år och det s.k. växa-stödet. De anser i stället att arbetsgivaravgifterna bör slopas helt upp till ett lönetak på 30 000 kronor i månaden för arbetsgivare som anställer en arbetslös under perioden den 1 oktober 2020–30 juni 2022. Även arbetsgivare som avbryter en pågående korttidspermittering bör slippa betala arbetsgivaravgifter. Motionärerna vill också att den s.k. basbeloppsregeln ska omfatta alla ideella föreningar och inte bara idrottsföreningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i tidigare sammanhang framhållit principen om att det bör finnas ett samband mellan de socialavgifter som betalas och de förmåner som dessa avgiftar är avsedda att finansiera. Emellertid inser utskottet vikten av att avgifterna kan användas för andra syften än de föreskrivna, och att det i nuläget är särskilt viktigt eftersom pandemin har lett till permitteringar och skapat en omfattande arbetslöshet, inte minst bland de unga. Många branscher som drabbats, t.ex. restauranger och hotell, är sådana som tidigare anställt många ungdomar. Arbetslöshet bland unga är problematisk eftersom det gör det svårare för dem att etablera sig på arbetsmarknaden. Utskottet ser därför särskilt positivt på det aviserade förslaget om tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter för personer som fyllt 18 men inte 23 år. Utskottet har således inte något att invända mot förslaget som kan göra det attraktivare för arbetsgivare att anställa ungdomar och därmed underlätta för dem att få ett arbete.

Utskottet har inte heller något att invända mot regeringens bedömning att socialavgifter bör betalas t.o.m. det år mottagaren av ersättningen fyller 66 år respektive 67 år. Det förslaget är enligt utskottet en nödvändig följd av höjda åldersgränser i ålderspensionssystemet.

Vad gäller det aviserade förslaget om nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling kan utskottet dela regeringens bedömning att det finns skäl att ytterligare förstärka nedsättningen av

arbetsgivaravgifterna. Utskottet har därför inte några invändningar mot förslaget.

Vad gäller det s.k. växa-stödet delar utskottet regeringens bedömning att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna tillfälligt bör utvidgas i syfte att stötta livskraftiga företag och skapa jobb. Utskottet vill erinra om att motivet för att införa ett växa-stöd var förväntningar om att det kunde leda till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Den utvidgning som nu aviserats torde även kunna gynna ungdomar i behov av ett arbete. Utskottet noterar att i proposition 2020/21:14 Bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda föreslås att bestämmelserna görs permanenta från den 1 januari 2021.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till beräkning av budgetens inkomster när det gäller socialavgifterna för 2021 och den preliminära beräkningen för 2022 och 2023. Motionsförslagen bör därmed avstyrkas i motsvande delar.

Stockholm den 3 november 2020

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Katarina Brännström (M), Linda Lindberg (SD), Teresa Carvalho (S), Solveig Zander (C), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Julia Kronlid (SD), Emilia Töyrä (S), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Bengt Eliasson (L), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Mats Berglund (MP), Arin Karapet (M) och Ida Gabrielsson (V).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10-12 samt inkomstberäkningen (M)

Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M) och Arin Karapet (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 yrkandena 2–5 i dessa delar, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår vi en stramare migrationspolitik med färre asylsökande. Vi vill även att fler av dem som har fått ett avvisnings- eller utvisningsbeslut ska lämna Sverige och avvisar därför regeringens förslag om minskade kostnader för utresor för avvisade och utvisade samt gör en satsning på Migrationsverkets förvarsverksamhet. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 10 anser vi att en karensdag även bör införas dag 15 i sjukperioden, att den bortre tidsgränsen återinförs i sjukförsäkringen och att 770 miljoner kronor av anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. förs till en krisbuffert. Vidare vill vi att reglerna för kvalificering till sjuk- och aktivitetsersättning skärps samtidigt som vi avvisar förslaget om en förlängning av den tillfälligt utökade ersättningen för sjuklönekostnader och en den förlängda läkarintygsfria tiden. I stället vill vi att det av regeringen beräknade beloppet förs till nämnda krisbuffert. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 11 anser vi att undantaget för en person som kommit till Sverige som flykting eller skyddsbehövande i kvalificeringsregeln för garantipension bör tas bort. Samma kvalificeringsregler bör gälla för alla. Anslagna medel för garantipension till ålderspension kan därmed minskas och som en följd därav ökar anslagna medel för äldreförsörjningsstöd. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Inom utgiftsområde 12 föreslår vi att ensamkommande barn och ungdomar som bor i HVB-hem eller liknande inte ska ha rätt till efterlevandestöd. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om statsbudgetens inkomster motsätter vi oss nedsättning av arbetsgivaravgifterna till unga i åldern 15–23 år och säger nej till en permanentning av det s.k. växa-stödet. Sammantaget höjs inkomsterna till följd av våra förslag.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10-12 samt inkomstberäkningen (SD)

Linda Lindberg (SD), Julia Kronlid (SD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 yrkandena 3–6 i dessa delar, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår vi att Migrationsverket tillförs resurser för återvändandeverksamhet samt för fler förvarsplatser. Samtidigt kan dock besparingar göras hos verket, bl.a. genom att vår politik leder till minskade flöden av asylsökande, vilket också innebär färre inskrivna och lägre kostnader i mottagningssystemet. Anslaget för migrationspolitiska åtgärder kan dras in i sin helhet och en omfördelning göras till Migrationsverkets förvaltningsanslag och till ett nytt anslag för återvandring. Vi vill tillföra medel för prövningen av utlänningsmål i migrationsdomstolarna och för utresor för avvisade och utvisade. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Vad gäller utgiftsområde 10 anser vi att reglerna för rehabiliteringskedjan bör ändras så att sjukskrivna personer från dag 180 endast prövas mot yrken inom det egna kompetensområdet. Vidare vill vi slopa karensavdraget under januari–februari 2021 och överprövningen av läkarintyg de första 60 dagarna under januari–mars 2021. Vi föreslår även att sjukersättningen höjs med 300 kronor per månad, att bostadstillägget till sjuk-och aktivitetsersättning höjs till samma nivå som bostadstillägget till ålderspensionärer samt att möjligheten att räkna tid i hemlandet som försäkringstid för rätt till sjuk- och aktivitetsersättning avskaffas. Andra åtgärder är bl.a. att återinföra ersättning för hjälpbehov och praktisk omvårdnad av vuxna med funktionsnedsättning samt att införa ett nytt anslag, Sjuklön för små företag, för att sänka mindre företags sjuklönekostnader. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

När det gäller utgiftsområde 11 föreslår vi att garantipensionen höjs. Därmed ökar anslagna medel för garantipension till ålderspension. Som en följd av detta minskas anslagen Bostadstillägg till pensionärer och Äldreförsörjningsstöd. Vidare anser vi att rätten att tillgodoräkna sig år i hemlandet vad gäller garantipensionens nivå för den som invandrat till Sverige av flyktingskäl eller övrigt skyddsbehov bör avskaffas. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Våra förslag inom utgiftsområde 12 innebär att antalet s.k. pappadagar ökar med 5 dagar och att antalet dubbeldagar ökar till 60 dagar. Vi föreslår också att tidsramen för skydd av sjukpenninggrundande inkomst stärks till dess barnet fyllt tre år, att blivande mammor får rätt till 10 dagars graviditetspenning innan födelsen och att det införs en lagstadgad rätt för båda föräldrarna att delta vid mödravårdsbesök från det att graviditeten är bekräftad. I övrigt föreslår vi att adoptionsbidraget höjs med 10 000 kronor per adoption

och att det för rätt till efterlevandestöd krävs att barnet har svenskt medborgarskap alternativt EU/EES-medborgarskap samt att föräldrarna varit folkbokförda i Sverige vid dödsfallet. Vidare föreslås att bostadsbidraget höjs för familjer med svag ekonomi. Därutöver föreslår vi att ett nytt anslag införs, Bidrag till förstföderskor, för inköp av t.ex. bilbarnstol och barnvagn. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om statsbudgetens inkomster anser vi att den allmänna löneavgiften ska slopas för de första två anställda i samtliga företag upp till en taknivå på 300 000 kronor per anställd och år från den 1 juli 2021. Vidare vill vi att den allmänna löneavgiften sänks från 11,62 till 8,715 procent under det första halvåret 2021. Sammantaget sänks inkomsterna till följd av våra förslag.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10-12 samt inkomstberäkningen (V)

Ida Gabrielsson (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 yrkandena 5–8 i dessa delar, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår jag att en amnesti för ensamkommande införs, vilket ökar kostnaderna hos Migrationsverket, medan kostnaden för ersättningar och bostadskostnader minskar och medel avsatta för detta ändamål kan flyttas till anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande inom utgiftsområde 13. En amnesti kommer att minska kostnaderna för domstolsprövning i utlänningsmål, rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövningen samt för offentligt biträde i utlänningsärenden. Vidare föreslår jag en höjd dagersättning till asylsökande. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Vad gäller utgiftsområde 10 motsätter jag mig nedsatta arbetsgivaravgifter för unga som fyllt 18 men inte 23 år vilket ger en minskning av anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. med 100 miljoner kronor. Däremot bör garantinivån i sjuk- och aktivitetsersättningen höjas med 0,3 prisbasbelopp och bostadstillägget i sjuk- och aktivitetsersättningen justeras i enlighet med bostadstillägget till ålderspensionärer. Karensavdraget bör slopas och sjuklöneansvaret för mindre företag minskas från den 1 juli 2021. Av sistnämnda skäl föreslås ett nytt anslag, Sjuklön för små företag. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Vad gäller utgiftsområde 11 föreslår jag att garantipensionen höjs. Som en följd av detta minskar utgifterna för bostadstillägg till pensionärer och äldreförsörjningsstöd. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Beträffande utgiftsområde 12 föreslår jag att den bidragsgrundande inkomstgränsen i bostadsbidraget höjs till 180 000 kronor. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om statsbudgetens inkomster motsätter jag mig nedsättningen av arbetsgivaravgifter för unga i åldern 15–23 år och avvisar den tillfälliga utvidgningen och permanentningen av det s.k. växa-stödet. Jag motsätter mig också förslaget om nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling och vill slopa den tidigare höjningen av avdraget från 230 000 till 450 000 kronor. Sammantaget höjs inkomsterna till följd av förslagen.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10-12 samt inkomstberäkningen (KD)

Hans Eklind (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 yrkandena 3–6 i dessa delar, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Inom utgiftsområde 8 föreslår jag fler förvarsplatser och att en möjlighet till elektronisk övervakning genom fotboja införs för personer med ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut. Vidare föreslår jag ett resurstillskott för att förkorta handläggningstiderna hos migrationsdomstolarna. För att stärka rättssäkerheten i ärendeprövningen bör en inspektion för migrationsfrågor inrättas. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Vad gäller utgiftsområde 10 föreslår jag en höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen och att möjligheten att räkna tid i hemlandet som försäkringstid för rätt till förmånen bör avskaffas. Vidare föreslår jag ett treårigt pilotprojekt med arbetsplatsrådgivare hos t.ex. Försäkringskassan samt att ett nytt anslag, Mentor för sjukskrivna, införs i syfte att ge personer som inte kan tillgodogöra sig rehabiliteringsprocessen rätt till ett personligt stöd. Slutligen bör ett s.k. fritidskort införas. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

Inom utgiftsområde 11 föreslår jag att hyrestaket i bostadstillägget för pensionärer höjs. Vidare bör de särskilda reglerna om beräkning av försäkringstiden för garantipension för personer som har beviljats uppehållstillstånd av flyktingskäl, eller som alternativt skyddsbehövande eller övrigt skyddsbehövande, tas bort. Därmed minskar utgifterna för garantipension och som en följd av detta ökar utgifterna för äldreförsörjningsstöd. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

Förslagen inom utgiftsområde 12 innebär att nyanlända föräldrar med barn yngre än två år har rätt till föräldrapenningdagar, att adoptionsbidraget höjs från 75 000 till 90 000 kronor per barn och att presumtiva adoptivföräldrar har rätt till obligatorisk föräldrautbildning utan kostnad. Vidare höjs det barnrelaterade bostadsbidraget med 200 kronor per mån för ett barn, med 400 kronor för två barn och med 600 kronor för tre eller fler barn. Bostadsbidraget är en mer träffsäker förmån och bör höjas i stället för underhållsstödet som

regeringen föreslår. Dessutom höjs inkomsttaket i bostadsbidraget med 30 000 kronor. Därutöver införs ytterligare ett barnrättsår och en höjd jämförelseinkomst i barnrättsåren, vilket finansieras genom att pensionsrätten för studieår avskaffas. Sammantaget höjs utgiftsramen för utgiftsområdet.

I fråga om statsbudgetens inkomster avvisar jag sänkta arbetsgivaravgifter för unga i åldern 19–23 år och det s.k. växa-stödet. I stället bör arbetsgivaravgifterna slopas helt upp till ett lönetak på 30 000 kronor i månaden för arbetsgivare som anställer en arbetslös under perioden den 1 oktober 2020–30 juni 2022. Även arbetsgivare som avbryter en pågående korttidspermittering bör slippa betala arbetsgivaravgifter. Dessutom bör den s.k. basbeloppsregeln omfatta alla ideella föreningar och inte bara idrottsföreningar. Sammantaget sänks utgiftsramen för utgiftsområdet.

BILAGA 16

Socialutskottets yttrande 2020/21:SoU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett socialutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Socialutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V och KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ska uppgå till 101 941 904 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 94 377 respektive 87 101 miljoner kronor för utgiftsområde 9.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg höjs med 680 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg höjs med 2 957 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del föreslår Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att utgiftsramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg höjs med 3 955 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg höjs med 8 037 800 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 9

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	101 941 904	+680 000	+2 957 000	+3 955 000	+8 037 800

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 9

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	94 377	+680	+3 010	+6 205	+6 623
2023	87 101	+680	+4 685	+7 405	+7 103

Utskottets ställningstagande

Den pågående pandemin har inneburit en historiskt svår påfrestning för hälso- och sjukvården, omsorgen och dess personal. Verksamheter har behövt ställa om för att kunna omhänderta svårt sjuka virussmittade patienter och patienter med andra akuta, allvarliga sjukdomstillstånd. Nu står samhället inför uppgiften att ge människor som har fått sin vård uppskjuten den vård de behöver.

Socialutskottet välkomnar därför att regeringen i budgetpropositionen för 2021 bl.a. föreslår en omfattande satsning för att hälso- och sjukvården ska klara den nödvändiga återhämtningen och kunna hantera den uppskjutna vården.

Socialutskottet vill även framhålla den viktiga satsningen för att främja psykisk hälsa, förebygga psykisk ohälsa, stärka psykiatrin och suicidpreventionen samt satsningen för att stärka förlossningsvården och kvinnors hälsa. Slutligen välkomnar socialutskottet den föreslagna satsningen för att stärka äldreomsorgen.

Sammantaget finner utskottet att regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 9 är väl avvägt.

Socialutskottet föreslår därför att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 22 oktober 2020

På socialutskottets vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Acko Ankarberg Johansson (KD), Kristina Nilsson (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Johan Hultberg (M), Per Ramhorn (SD), Mikael Dahlqvist (S), Karin Rågsjö (V), Ulrika Heindorff (M), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Dag Larsson (S), Lina Nordquist (L), Christina Östberg (SD), Pernilla Stålhammar (MP), Michael Anefur (KD), Mats Wiking (S) och Anders W Jonsson (C).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (M)

Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M) och Ulrika Heindorff (M) anför:

Sjukvård ska ges i rätt tid, på rätt plats och hålla hög kvalitet. Inom utgiftsområde 9 prioriterar vi därför bl.a. att betala av vårdskulden, dock med en annan inriktning än regeringen har föreslagit. Vi föreslår även en annan utformning av kömiljarden än regeringen, en utveckling av den nationella cancerstrategin och en satsning för att stärka utsatta barns trygghet. Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 3 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (SD)

Per Ramhorn (SD), Carina Ståhl Herrstedt (SD) och Christina Östberg (SD) anför:

Sverigedemokraternas sjukvårdspolitik genomsyras bl.a. av ett bevarande av offentligfinansierad vård av högsta kvalitet och höjda ambitionsnivåer vad gäller tillgänglighet. Inom utgiftsområde 9 satsar vi bl.a. på åtgärder för att korta de växande vårdköerna. I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg höjs med 2 957 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka denna motion (2020/21:3128) och att regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (V)

Karin Rågsjö (V) anför:

Vänsterpartiets budgetförslag syftar till att öka jämlikheten och den gröna omställningen samtidigt som vi stärker välfärden. Detta i syfte att skapa ett robust samhälle. Inom utgiftsområde 9 prioriterar vi bl.a. en tandvårdsreform med förslag till ett nytt högkostnadsskydd, riktade insatser för att förstärka personalens villkor inom hälso- och sjukvården samt en bred satsning på psykiatrin. Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (KD)

Acko Ankarberg Johansson (KD) och Michael Anefur (KD) anför:

Kristdemokraternas budgetförslag för 2021 innehåller stora resurstillskott till vården och omsorgen. Inom utgiftsområde 9 föreslår vi bl.a. att det tillfälligt upprättas en nationell vårdförmedling för att hantera vårdskulden. Vi föreslår även en ändrad inriktning av medlen till förlossningsvården samt en mycket omfattande satsning på äldreomsorgens personal, för att äldreboenden ska kunna byggas och för att äldres möjlighet till gemenskap ska stärkas. Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

BILAGA 17

Kulturutskottets yttrande 2020/21:KrU3y

Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Kulturutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsram för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns tre avvikande meningar (SD, V, KD) och ett särskilt yttrande (M).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid ska uppgå till 17 790 875 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 16 358 000 000 respektive 15 920 000 000 kronor för utgiftsområde 17.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) samma utgiftsram som regeringen för 2021 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 17 för 2021 höjs med 367 543 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet höjs med 902 700 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Ebba Busch m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 17 för 2021 sänks med 454 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 17

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	17 790 875	±0	+367 543	+902 700	-454 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 17

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	16 358	±0	+367	+990	-219
2023	15 920	+50	+661	+1057	-159

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar det stöd som regeringen föreslår till utgiftsområdet för att både stärka olika verksamheter och främja omställning och återstart av kulturaktiviteter i landet. Förutsättningarna för verksamheter inom området påverkas av den pandemi som samhället genomgår med anledning av coronaviruset.

Sammantaget finner utskottet att regeringens förslag är väl avvägt och föreslår därför att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 3 november 2020

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Lotta Finstorp (M), Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Annicka Engblom (M), Lars Mejern Larsson (S), Per Lodenius (C), Ann-Britt Åsebol (M), Angelika Bengtsson (SD), Anna Wallentheim (S), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Linköping (SD), Anna Sibinska (MP), Viktor Wärnick (M) och Cassandra Sundin (SD).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (SD)

Angelika Bengtsson (SD), Jonas Andersson i Linköping (SD) och Cassandra Sundin (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 (SD) av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 5 och 6 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Kultursektorn har drabbats hårt av coronapandemin. Det är inte överraskande eftersom stora delar av kultursektorn är orienterade mot publik verksamhet som bygger på upplevelser och möten människor emellan. Samtidigt visar det på sårbarheten i dagens system och förstärker Sverigedemokraternas principiella idé om att många av kulturlivets aktörer behöver fler ben att stå på och stimuleras till en högre krisberedskap.

För Sverigedemokraterna har kulturen en central plats i livet, samhället och politiken. Våra ledord lyder sammanhållning, tillgänglighet och folkhälsa. Den gemensamma svenska kulturen har också en avgörande betydelse för det fredliga, demokratiska och solidariska välfärdssamhälle som formats i Sverige. Vi vill bl.a. införa en kulturarvsmiljard samt nya anslag för bl.a. skapande äldreomsorg och Sverigecenter. Vi vill även se produktionsincitament för film samt digitalisering av bibliotekstjänster och tryckt litteratur.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 (V) av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 7 och 8 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Det är samhällets ansvar att ge alla barn och unga i landet lika goda möjligheter att bygga vidare på den första upptäckar- och skaparglädjen och vidga sin värld och få del i nya sammanhang. Det är därför grundläggande att alla barn under hela sin uppväxt har tillgång till verksamheter där de själva är skapande men också att de får uppleva professionellt utövad kultur inom alla

genrer. Vi vill därför göra kulturskolan avgiftsfri, avsätta ytterligare medel till Kulturskoleklivet och införa kulturbanker och fler bokbussar. Vi vill också se en avgiftsfri idrottsskola och statligt stöd till idrottsanläggningar. Vi föreslår även nya anslag för digitalisering av kulturarvet, öppen fritidsverksamhet och rullande bygdegård.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (KD)

Roland Utbult (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 (KD) av Ebba Busch m.fl. yrkande 3 och 4 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Kristdemokraternas politik strävar efter att stärka det civila samhället och därmed de mellanmänskliga relationerna. Det är här grunden läggs för demokrati, medmänsklighet och ett fungerande Sverige. Det breda civilsamhället har inte fått motsvarande stöd som kulturen och idrotten under pandemin som orsakats av coronaviruset. Vi vill därför omfördela de extra medel som avsatts för kulturen 2021 så att 500 miljoner går till det breda civilsamhället för stöd till bl.a. allmänna samlingslokaler, friluftsorganisationer, den ideella sektorn och trossamfunden. Vi föreslår också ett nytt anslag för ideella musikarrangörer.

Särskilt yttrande

Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (M)

Lotta Finstorp (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M) och Viktor Wärnick (M) anför:

I Moderaternas partimotion 2020/21:3422 föreslås att utgiftsramen för 2020 och de preliminära ramarna för 2021 för utgiftsområde 17 ligger på samma nivå som regeringens förslag. Vi har därför inget att invända mot regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen och anser att övriga partiers förslag bör avstyrkas i berörda delar.

Samtidigt vill vi understryka att vi inte delar regeringens och stödpartiernas förslag om hur medlen ska användas inom utgiftsområdet. Vi Moderater sätter ett tydligt fokus på barn och unga i utsatta miljöer genom en kraftfull satsning på ett kulturpaket för vår unga generation. Vi avvisar fortsatt fri entré för vuxna till statliga museer och vill istället öka stödet till barn- och ungdomsidrott i idrottssvaga områden, barnlitteratur samt till Skapande skola. Vi vill också se stärkt stöd till bl.a. friluftsorganisationer och till bevarandet av det kyrkliga kulturarvet.

BILAGA 18

Utbildningsutskottets yttrande 2020/21:UbU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett utbildningsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Utbildningsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 15 Studiestöd

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd ska uppgå till 28 313 111 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 28 135 respektive 26 925 miljoner kronor för utgiftsområde 15.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 2 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2021 höjs med 385 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2021 sänks med 112 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2021 höjs med 610 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2021 sänks med 1 584 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021 och de olika partiernas avvikelser i förhållande till regeringen, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter och de olika partiernas avvikelser i förhållande till regeringen.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 15

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	28 313 111	385 000	–112 000	610 000	–1 584 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 15

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	28 135	395	250	710	–1 442
2023	26 925	445	350	710	–1 442

Utgiftsram för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ska uppgå till 92 077 789 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 90 800 respektive 89 518 miljoner kronor för utgiftsområde 16.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 2 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2021 sänks med 365 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2021 sänks med 1 339 990 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2021 höjs med 4 431 500 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och

universitetsforskning för 2021 höjs med 115 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021 och de olika partiernas avvikelser i förhållande till regeringen, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter och de olika partiernas avvikelser i förhållande till regeringen.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 16

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	92 077 789	–365 000	–1 339 900	4 431 500	115 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 16

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	90 800	–990	–1 310	4 167	2 270
2023	89 518	–1 440	–1 310	4 167	1 920

Utskottets ställningstagande

Sverige ska vara en ledande kunskapsnation och ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer. Huvudprioriteringarna för politiken är att höja kunskapsresultaten och öka likvärdigheten i skolan. Alla elever har rätt att utvecklas och skolan ska ge alla möjlighet att nå kunskapsmålen oavsett bakgrund och behov. Alla barn och elever ska få möta kunniga och kompetenta lärare. Den fria forskningen ska värnas samtidigt som forskningspolitiken ska svara mot globala och nationella samhällsutmaningar.

Ett modernt utbildningssystem möjliggör ett livslångt lärande som ger varje människa möjlighet att kunna växa och fylla på med kunskap under hela livet oavsett var i landet den bor. Utbildning och bildning ger kunskaper och perspektiv som möjliggör personlig utveckling och skapar förutsättningar för ett aktivt deltagande i ett demokratiskt samhälle. Alla barn, unga och vuxna ska ges förutsättningar att pröva och utveckla sin förmåga och sina kunskaper till sin fulla potential oberoende av sociala och ekonomiska förhållanden, ålder, könstillhörighet och funktionsnedsättning.

Utbildning bidrar till kompetensförsörjningen i Sverige. Därmed är ett välfungerande studiemedelssystem viktigt för att säkra framtidens jobb och långsiktigt stärka Sveriges konkurrenskraft. Utbildning ger förutsättningar för enskilda arbetsmarknadsutsikter och för att arbetsmarknaden ska fungera väl.

Jämställdhetspolitikens delmål om jämställd utbildning präglar regeringens utbildningspolitik och arbetet inom utgiftsområdet. Genom utbildningspolitiken bidrar regeringens politik även till genomförandet av

FN:s Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen och då särskilt mål 4 om God utbildning för alla.

För att stärka utbildningen och forskningen och ytterligare höja elevernas kunskapsresultat behövs fortsatta reformer. Bland annat följande reformer föreslås i budgetpropositionen för 2021:

- Det statliga stödet för bättre språkutveckling i förskolan förstärks.
- Det statliga stödet till skolor i områden med socioekonomiska utmaningar ökas med riktade satsningar som ska gå till förbättrad arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i utsatta områden.
- Det statliga stödet till skolväsendet förstärks tillfälligt. Det är en skolsatsning på t.ex. ökad undervisningstid, mer läxhjälp och bättre arbetsmiljö för lärare.
- Statens skolinspektion ges resurser för att myndigheten ska kunna genomföra fler inspektioner i syfte att öka kunskapsresultat och jämlikhet.
- Vuxenutbildningen byggs ut för att möta fler vuxna som behöver utbildning med hög kvalitet. Statsbidraget för yrkesvux ökas och yrkeshögskolans utbyggnad fortsätter.
- Medel ges för att skapa effektivare strukturer och ge bättre tillgång till distansutbildning fr.o.m. 2021.
- Åtgärder för fler lärare föreslås, bl.a. genom att yrkeslärarutbildningen byggs ut permanent, den kompletterande pedagogiska utbildningen (KPU) utökas ytterligare och satsningarna för att stärka möjligheterna till validering inom KPU och vidareutbildning av obehöriga lärare och förskollärare (VAL) förlängs.
- Högskolan fortsätter att byggas ut och särskilt prioriteras utbildningar för verksamhetsområden där det råder stor brist på personal med rätt kompetens och där det krävs investeringar för att klara samhällets kompetensbehov.
- Forskning och innovation ges ökade statliga anslag och bl.a. föreslås en förstärkning av resurserna till Rymdstyrelsen.
- De s.k. basanslagen till lärosätena ökas så att lärosätena långsiktigt och i högre utsträckning bl.a. ska kunna göra strategiska forskningsprioriteringar, ta ansvar för forskningsinfrastruktur samt framgångsrikt kunna delta i och medfinansiera större EU-program.
- Resurser till studiemedel ökas bl.a. för att utöka antalet utbildningsplatser på regionalt yrkesvux, inom yrkeshögskolan samt universitet och högskola, tilläggslånet förstärks tillfälligt och studiestartsstödet ges ökade resurser.

Utbildningsutskottet anser att regeringens förslag är väl avvägda och föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdena för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 3 november 2020

På utbildningsutskottets vägnar

Gunilla Svantorp

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunilla Svantorp (S), Roger Haddad (L), Kristina Axén Olin (M), Lars Püss (M), Patrick Reslow (SD), Caroline Helmersson Olsson (S), Fredrik Christensson (C), Daniel Riazat (V), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Robert Stenkvist (SD), Linus Sköld (S), Gudrun Brunegård (KD), Michael Rubbestad (SD), Annika Hirvonen Falk (MP), Maria Nilsson (L), Roza Güclü Hedin (S) och Aylin Fazelian (S).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning (M)

Kristina Axén Olin (M), Lars Püss (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M) anför:

Vår politik syftar till att bygga ett samhälle som tar tillvara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa samtidigt som vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Sverige borde ha världens bästa skola. Moderaterna vill lyfta svensk skola så att varje elev går ut nian med fullständiga betyg. En av de viktigaste reformerna för att motverka ett växande utanförskap är att höja kunskapsresultaten i svensk skola.

Svensk utbildningspolitik ska präglas av höga förväntningar, tydliga krav och fokus på kunskap. Skolans fokus på viktiga baskunskaper som att läsa, skriva och räkna måste öka. Vi vill öka undervisningstiden med en timme per dag med start på lågstadiet. Lovskola är ett sätt att ge elever som behöver det mer undervisningstid. Vi vill utöka satsningen på lovskola och införa en skyldighet för kommunerna att erbjuda lovskola i fyra veckor i årskurs 6 till årskurs 9. Lovskolan ska vara obligatorisk för alla elever som i dessa årskurser inte har tillräckliga betyg för att komma in på gymnasiet.

För att ytterligare stärka elevernas lärande vill vi införa en tioårig grundskola med skolstart i årskurs 1 vid sex års ålder. Detta innebär att dagens förskoleklass görs om till ny årskurs 1 och att lågstadiet blir fyraårigt. De kunskapskrav som finns för lågstadiet i dag ska finnas kvar och förändringen innebär att sexåringarna knyts till grundskolans personal, kompetens, läroplan och resurser.

Skickliga lärare ska ha bra betalt och Sveriges lärare ska känna sig trygga med att de riktade lönehöjningar som görs i dag ska fortsätta att gälla. För att göra läraryrket mer attraktivt behövs även möjligheter att göra karriär och utvecklas i yrket. För att minska personalomsättningen i förskolan och öka kvaliteten i det pedagogiska arbetet vill vi att satsningen på karriärtjänster på sikt ska breddas till att också innefatta karriärtjänster för förskollärare.

Vi föreslår ett omställningspaket för att förbättra möjligheterna att finansiera högre utbildning senare i livet. Paketet innehåller – likt det som presenterats i budgetpropositionen för 2021 – höjda åldersgränser för rätt till studiemedel och studiestartsstöd samt ändrade återbetalningsregler.

Högskolan och universiteten bör ges ett ytterligare förstärkt uppdrag att tillgodose behovet för yrkesverksamma i sitt utbud. Yrkeshögskolan är också en viktig del i det livslånga lärandet, som möjliggör både kompetensutveckling och karriärsväxling. Även inom yrkeshögskolan behöver tillgängligheten för yrkesverksamma förbättras genom fler fristående kurser samt kurser på deltid

och distans. För att underlätta karriärbyten till bristyrken bör det också finnas möjlighet till förutbildningsarrangörer att erbjuda preparandutbildningar så att fler kan få behörighet till yrkeshögskolan. Vi ökar redan nu anslagen till forskning och innovation med anledning av vår forskningssatsning på nästa generationens kärnkraft.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning (SD)

Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD) och Michael Rubbestad (SD) anför:

Ett fungerande utbildningssystem är en direkt förutsättning för demokrati, kultur och hela det svenska kunskapssamhället. När etnisk och religiös segregation raserar samhällets strävan mot ett någorlunda jämlikt samhälle framstår lika förutsättningar för unga människor alltmer som en utopi. Hur den tilltagande segregationen kan hanteras och i slutändan rullas tillbaka beror i hög grad på hur väl utbildningskedjan fungerar, från förskola till högre utbildning. Många skolfrågor hanteras på kommunal nivå, men Sverigedemokraterna förespråkar ett statligt huvudmannaskap för skolan och en, i vissa avseenden, starkare statlig styrning.

Barn behöver ges goda förutsättningar och få uppmärksamhet och omsorg i förskolan. I många fall drabbas förskolepersonal av hög arbetsbelastning, underbemanning och för många bisysslor. En riktlinje bör vara max fem barn per förskolepersonal. Sverigedemokraterna förespråkar därutöver ett slopat karensavdrag för fritids-, skol- och förskolepersonal. Personalen utsätts konstant för smittorisk och genom slopat karensavdrag får förskolepersonal bättre möjlighet att stanna hemma i stället för att sprida smitta på sin arbetsplats.

Regeringens system med förstelärartjänster ska ersättas med en genomgripande reform med en karriärtrappa i flera steg. Lärarnas vidareutveckling sker stegvis med krav på prestation, vidareutbildning, ansvarstagande och mentorskap för yngre kollegor. Det långsiktiga målet är att de lärare som satsar på sitt yrke ska ha avsevärt bättre möjligheter till löneutveckling än vad som är fallet i dag. I samband med detta ska systemet med förstelärartjänster reformeras om.

Problemen med otrygghet, dålig studiero, hot och våld i skolan har ökat och måste åtgärdas. Elever som inte klarar av en normal undervisningssituation och inte är mottagliga för vuxenvärldens markeringar är ett arbetsmiljöproblem och förstör studieron för andra elever. De behöver extra stöd av särskilt kompetent personal och ska därför placeras i jourklass. Förberedelseskola är en skolform avsedd för elever som ännu inte tillägnat sig

svenska. Nyanlända elever ska placeras i förberedelseskola tills de är redo att slussas in i den ordinarie verksamheten. Eftersom missförhållanden i många skolor vuxit i omfattning behövs en rejäl satsning på Skolinspektionen. Fler kontroller, oanmälda besök samt utökning av rutiner för kravställning och uppföljning behövs.

Gymnasieskolan i Sverige har stora problem med att många elever inte fullföljer sin utbildning. De tvååriga praktiska gymnasieprogrammen med minskat teoretiskt innehåll ska därför återinföras. Ungdomar som inte har fått jobb efter avslutad teoretisk utbildning kan erbjudas en andra chans att bli anställningsbara i industrin genom en s.k. teknikbrygga. Under två terminer stärker eleven sina kunskaper i teoretiska och praktiska ämnen varefter man genomför en termin med betald praktik hos det lokala näringslivet. Staten skjuter till medel för en termins praktikperiod.

Det finns, över tid, en trend att anslagen per student på högskolor och universitet urholkas, till stor del på grund av ett s.k. produktivitetsavdrag. Sverigedemokraterna budgeterar för ett avskaffande av produktivitetsavdraget och skjuter därutöver till medel för att öka lärartätheten och öka antalet undervisningstimmar.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning (V)

Daniel Riazat (V) anför:

Det är Vänsterpartiets absoluta övertygelse att en stark, gemensamt finansierad och jämlik välfärd med en väl fungerande skola, fritidsverksamhet, sjukvård, socialtjänst, låg arbetslöshet och ett starkt socialt försäkringssystem är det bästa sättet att motverka klassamhället och förebygga kriminalitet.

Vänsterpartiet anser att förskolan ska vara en rättighet och en möjlighet för alla barn. För att den jämlika förskolan ska fortsätta behöver barngruppernas storlek begränsas och personalens arbetsmiljö förbättras. Rätten till 30 timmars förskola behöver också utökas till alla barn. Vänsterpartiet vill återupprätta den jämlika och sammanhållna skolan. Skolan kan inte avskaffa klassamhället men jämna ut klasskillnader så att alla barn får en bra start i livet. Därför bör den tillföras mer resurser som fördelas efter behov, så att de barn som behöver stöd kan få det direkt och inte halkar efter. Fritidsverksamheten skapar viktiga sammanhang för social och demokratisk utveckling och innebär ett viktigt komplement till skoldagen. Vänsterpartiet föreslår en årlig satsning på fritidshemmen.

Vänsterpartiet anser att skolans mål ska vara att ge eleverna den bästa kunskapen – inte att generera vinst till privata bolag. För en likvärdig utbildning behövs ett slut på vinstintresset inom skolväsendet. Vi föreslår att

den modell för vinstbegränsning som föreslogs i proposition 2017/18:159 Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet införs. För att kunna skapa en likvärdig och bra skola i hela landet behöver staten återta huvudmannaskapet för skolan.

Komvux är en viktig andra chans för många människor. Vänsterpartiet vill utforma statsbidrag till utbildningsanordnare för inköp av kurslitteratur i klassrumsuppsättningar. När fler blir arbetslösa i coronapandemins spår är det viktigt att satsa på fler utbildningsplatser på högskolan, både hela program och kortare kurser för den som behöver vidareutbilda sig. Vänsterpartiet vill stärka kvaliteten på högre utbildning och föreslår en höjning av ersättningen per helårsstudent till lärosätena. Medel anslås även till studentkårerna för att stärka studentinflytandet och öka tryggheten för studenter. Sommarmånaderna är ofta särskilt svåra för studenter att få ekonomin att gå ihop. Vänsterpartiet vill därför införa ett semestertillägg i vårterminens studiemedel.

För att garantera en fungerande välfärd i hela landet vill Vänsterpartiet möta personalbristen genom fler utbildningsmöjligheter som kombinerar betalt arbete i välfärden med utbildning. Sedan några år tillbaka kan man i Dalarna studera till lärare på deltid samtidigt som man är anställd inom skolan på deltid. Detta kallas arbetsintegrerat lärande och är en modell som fått spridning i hela landet. Vänsterpartiet vill införa en modell liknande Dalamodellen i nationell skala för att möta personalbristen inom utbildningssektorns yrken, såsom lärare, förskollärare och lärare mot fritidshem.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning (KD)

Gudrun Brunegård (KD) anför:

En välfungerande ekonomisk politik ger oss resurser att satsa på välfärden, såsom en god vård och omsorg och en bra skola. Förskolan och barnomsorgen måste kunna möta varje barns behov av en trygg omsorg, gemenskap, lek och utveckling. Det är en självklarhet att alla föräldrar ska kunna välja den barnomsorg som är bäst för deras barn och själva hitta balansen mellan arbete och familjeliv. Kristdemokraterna föreslår en ny lag om att barn som är tre år och under inte ska behöva tillhöra grupper som är större än tolv barn. Staten behöver ta huvudansvaret för att säkra finansieringen, men även kommuner och föräldrar behöver bidra.

Skolan behöver fördjupa sitt kunskapsuppdrag. Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap, stimulera elevernas intellektuella utveckling och förbereda barn och unga för vuxenlivet. Skolan har också ett bildningsuppdrag. Kristdemokraterna anser att fristående skolor är en självklar och viktig del av

det svenska skolväsendet. Alla elever som har behov av specialpedagogik ska få tillgång till det i skolan. Elever som har de största behoven ska få hjälp och stöd av de lärare som har den största kompetensen. Kristdemokraterna föreslår en satsning på specialpedagogiskt stöd, där lärare erbjuds att komplettera sin grundutbildning med en speciallärarutbildning med i huvudsak bibehållen lön (80 procent av lönen). Speciallärarlyftet syftar till att öka tillgången på speciallärarkompetens. Speciallärarlyftet är också ett sätt att öka karriärvägar för lärare och därmed öka statusen i yrket samt ett sätt att förbättra arbetsmiljön i klassrummet.

Kristdemokraterna vill ge elever mer lärarledd undervisningstid och anslår därför medel till detta syfte. Vi föreslår en satsning på att alla skolor mer aktivt ska involvera föräldrarna i barnens lärande. Denna satsning handlar bl.a. om särskilda utbildningsträffar för föräldrar där skolhuvudmännen ska erbjuda konkreta verktyg för föräldrarna att stötta sina barn.

Alla ska känna sig trygga med att det kommer att finnas en god vård och omsorg den dag man behöver det. Vi avsätter medel till yrkeshögskolan för att möjliggöra för fler undersköterskor att utbilda sig till specialistundersköterskor. Satsningen innebär ca 1 500 yrkeshögskoleplatser, och studierna ska bedrivas på deltid vid sidan av jobbet som undersköterska.

Kristdemokraterna tar tydligt ställning för kvalitet och excellens i högskola och forskning. Universiteten ska ha ett brett utbildningsutbud och bedriva statsfinansierad forskning, särskilt där man är nationellt eller t.o.m. internationellt ledande. Högskolorna ska ha ett bra utbud av grundutbildning och forskning.

För att ytterligare stödja språkutvecklingen och möjligheterna att nå kunskapsmålen hos nyanlända och andra elever med svenska som andraspråk föreslås en kompetenssatsning för lärare för att få fler med kompetens inom svenska som andraspråk. Verksamheten sfi med yrkesutbildning borde förstärkas kraftigt, och det måste bli lättare för nyanlända att få en plats på sfi med yrkesutbildning.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

BILAGA 19

Trafikutskottets yttrande 2020/21:TU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett trafikutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Trafikutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer ska uppgå till 73 916 227 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 71 069 miljoner kronor respektive 70 530 miljoner kronor för utgiftsområde 22.

Budgetpropositionen för 2021 bygger på en politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) att utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2021 höjs med 640 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 18 000 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del föreslår Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2021 höjs med 12 015 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I Kristdemokraternas partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) föreslås i yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2021 sänks med 496 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 22

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	73 916 227	+640 000	+18 000 000	+12 015 000	–496 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 22

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	71 069	–500	+3 880	+11 600	–379
2023	70 530	–225	+1 630	+14 740	–773

Utskottets ställningstagande

Trafikutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 22 oktober 2020

På trafikutskottets vägnar

Jens Holm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jens Holm (V), Anders Åkesson (C), Teres Lindberg (S), Denis Begic (S), Maria Stockhaus (M), Jasenko Omanovic (S), Sten Bergheden (M), Jimmy Ståhl (SD), Anders Hansson (M), Thomas Morell (SD), Johan Büser (S), Elin Gustafsson (S), Helena Gellerman (L), Patrik Jönsson (SD), Emma Berginger (MP), Åsa Coenraads (M) och Hampus Hagman (KD).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för ugiftsområde 22 Kommunikationer (M)

Maria Stockhaus (M), Sten Bergheden (M), Anders Hansson (M) och Åsa Coenraads (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 2 och 3, båda i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

2. Utgiftsram för ugiftsområde 22 Kommunikationer (SD)

Jimmy Ståhl (SD), Thomas Morell (SD) och Patrik Jönsson (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6, båda i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

3. Utgiftsram för ugiftsområde 22 Kommunikationer (V)

Jens Holm (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 7 och 8, båda i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

4. Utgiftsram för ugiftsområde 22 Kommunikationer (KD)

Hampus Hagman (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 3 och 4, båda i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

BILAGA 20

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2020/21:MJU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt motioner som kan komma att väckas i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Miljö- och jordbruksutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård ska uppgå till 16 202 213 000 kronor för 2021. Regeringen föreslår vidare i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 15 639 000 000 respektive 11 433 000 000 kronor för utgiftsområde 20.

Budgetpropositionen för 2021 bygger på en politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) föreslås i yrkande 2 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård för 2021 höjs med 405 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 5 890 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 1 450 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del föreslås att utgiftsramen för 2021 sänks med 2 257 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 20
Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	16 202 213	+405 000	−5 890 000	+1 450 000	−2 257 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 20
Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	15 639	+740	–5 941	+2 700	−2 802
2023	11 433	+1 450	–3 430	+4 550	−702

Utskottets ställningstagande

Miljö- och jordbruksutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsram för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 23 Allmän miljö- och naturvård ska uppgå till 22 581 344 000 kronor för 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 17 854 000 000 respektive 16 325 000 000 kronor för utgiftsområde 23.

Budgetpropositionen för 2021 bygger på en politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna.

Motionerna

Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) föreslår i partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel för 2021 sänks med 177 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del

lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 661 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 1 220 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 sänks med 39 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 23

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	22 581 344	−177 000	+661 000	+1 220 000	−39 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 23

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	17 854	+72	+909	+1 820	+65
2023	16 325	+149	+909	+1 870	+142

Utskottets ställningstagande

Miljö- och jordbruksutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 23 Allmän miljö- och naturvård för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 3 november 2020

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Jessica Rosencrantz

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jessica Rosencrantz (M), Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), Isak From (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Nina Lundström (L), Ulrika Heie (C), Staffan Eklöf (SD) och Peter Helander (C).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (M)

Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M) och Betty Malmberg (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 (M) i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (SD)

Runar Filper (SD), Martin Kinnunen (SD) och Staffan Eklöf (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 (SD) i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (V)

Elin Segerlind (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 (V) i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (KD)

Magnus Oscarsson (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 (KD) i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

BILAGA 21

Näringsutskottets yttrande 2020/21:NU2y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett näringsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Näringsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsramar för utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv

Inledning

Näringsutskottet ska enligt 7 kap. 5 § tilläggsbestämmelse 7.5.1 riksdagsordningen bereda ärenden om anslag inom utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv.

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 19 Regional utveckling ska uppgå till 4 173 425 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 4 735 respektive 4 141 miljoner kronor för utgiftsområde 19.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 19 Regional utveckling för 2021 höjs med 39 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 30 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområde 19 Regional utveckling för 2021 höjs med 20 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 19

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	4 173 425	+/–0	+39 000	+30 000	+20 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 19

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	4 735	+/–0	+39	+30	+20
2023	4 141	+/–0	+39	+30	+20

Utgiftsområde 21 Energi

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 21 Energi ska uppgå till 4 514 129 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 3 676 respektive 2 473 miljoner kronor för utgiftsområde 21.

Motionerna

Ulf Kristersson m.fl. (M) föreslår i partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 21 Energi för 2021 sänks med 730 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 21 Energi för 2021 sänks med 1 176 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 1 000 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområde 21 Energi för 2021 sänks med 129 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 21

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	4 514 129	–730 000	–1 176 000	+1 000 000	–129 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 21

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	3 676	–520	–292	+1 000	+131
2023	2 473	+130	+286	+1 600	+31

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Propositionen

I propositionens yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 24 Näringsliv ska uppgå till 15 355 253 000 kronor 2021. Regeringen föreslår även i yrkande 10 i denna del att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 8 160 respektive 7 363 miljoner kronor för utgiftsområde 24.

Motionerna

Ulf Kristersson m.fl. (M) föreslår i partimotion 2020/21:3422 yrkande 2 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 24 Näringsliv för 2021 sänks med 150 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3128 yrkande 5 i denna del föreslår Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 24 Näringsliv för 2021 sänks med 1 000 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår i partimotion 2020/21:3170 yrkande 7 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2021 höjs med 422 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2020/21:3530 yrkande 3 i denna del föreslår Ebba Busch m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområde 24 Näringsliv för 2021 sänks med

744 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2021, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 24

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	15 355 253	–150 000	–1 000 000	+422 000	–744 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 24

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	8 160	–100	–1 002	+447	–561
2023	7 363	+50	–993	+372	–207

Utskottets ställningstagande

Näringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdena för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 3 november 2020

På näringsutskottets vägnar

Lars Hjälmered

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Hjälmered (M), Anna-Caren Sätherberg (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Monica Haider (S), Helena Lindahl (C), Birger Lahti (V), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD), Mathias Tegnér (S), Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S), Joar Forssell (L), Eric Palmqvist (SD), Lorentz Tovatt (MP) och Per Schöldberg (C).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 19, 21 och 24 (M)

Lars Hjälmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3422 (M) i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 19, 21 och 24 (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3128 (SD) i denna del, med den ändring att ramen för utgiftsområde 21 Energi för 2021 sänks med ytterligare 400 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Detta eftersom vi förordar att anslag 1:7 Energiteknik med det ändamål regeringen föreslår avvecklas helt. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen och övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 19, 21 och 24 (V)

Birger Lahti (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3170 (V) i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 19, 21 och 24 (KD)

Camilla Brodin (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2020/21:3530 (KD) i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

BILAGA 22

Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2020/21:AU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde.

Arbetsmarknadsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i budgetpropositionen och motionerna som gäller utgiftsramarna för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för 2022 och 2023 för samma utgiftsområden.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna i dessa delar.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Propositionen

I proposition 2020/21:1 yrkande 7 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering ska uppgå till 7 790 741 000 kronor 2021 och att utgiftsramen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ska uppgå till 105 724 319 000 kronor 2021 (tab. 7.2).

Förslaget innebär en minskning med 2 330 miljoner kronor för utgiftsområde 13 och en minskning med 683 miljoner kronor för utgiftsområde 14 i förhållande till ramen för innevarande budgetår inklusive redan beslutade[1] och föreslagna[2] ändringsbudgetar (tab. 7.4).

Vidare föreslår regeringen att utgifterna för 2022 och 2023 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt ska beräknas till 7 231 respektive 7 097 miljoner kronor för utgiftsområde 13 och till 95 683 respektive 86 457 miljoner kronor för utgiftsområde 14 (yrkande 10 i denna del och tab. 7.4).

När det gäller utgiftsutvecklingen över tid redovisar regeringen detta på olika sätt, bl.a. som en jämförelse med föregående år, och som en revidering av den beräkning som presenterades i 2020 års ekonomiska vårproposition.

När det gäller den makroekonomiska utvecklingen och volymförändringar anger regeringen för utgiftsområde 13 att de volymrelaterade utgifterna minskar bl.a. till följd av att antalet personer som väntas söka asyl i Sverige antas minska med anledning av pandemin.

För utgiftsområde 14 anger regeringen att utgifterna har ökat på grund av åtgärder som har vidtagits för att stödja arbetslösa till följd av de effekter som

[1] Vårändringsbudget för 2020, Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51, rskr. 2019/20:199–202), Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56, rskr. 2019/20:207–212), riksdagens ändring av statens budget för 2020 (bet 2019/20:FiU49, rskr. 2019/20:163–166), Extra ändringsbudget för 2020 – Fler kraftfulla åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276–279), Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60, rskr. 2019/20:293–299), Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61, rskr. 2019/20:351–353), Extra ändringsbudget för 2020 – Ersättning till riskgrupper, kapitalinsatser i statligt ägda företag och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:361–366) och Särskild beräkning av tandvårdsersättning med anledning av sjukdomen covid-19 (prop. 2019/20:184, bet. 2019/20:SoU26, rskr. 2019/20:370).

[2] Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4) och Höständringsbudget för 2020 (prop. 2020/21:2).

spridningen av det nya coronaviruset har på arbetsmarknaden. Det handlar bl.a. om högre utgifter för arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet. När det gäller makroekonomiska förändringar gör regeringen bedömningen att utgifterna kommer att öka bl.a. till följd av en högre arbetslöshet.

I propositionen lyfter regeringen fram ett antal viktiga reformer och vilka effekter dessa kommer att få för anslagsnivåerna och utgiftsramarna i förhållande till 2020 års ekonomiska vårproposition (tab. 7.16). Budgetpropositionen för 2021 bygger på en politisk överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Regeringen understryker inledningsvis att pandemin har drabbat Sverige och världen hårt. Hela det svenska samhället har under våren kraftsamlat för att begränsa spridningen av sjukdomen covid-19. Förutom att peka på de personliga konsekvenserna för dem som har drabbats och på det ansträngda läget inom vården framhåller regeringen att Sverige, liksom hela världsekonomin, har drabbats av en kraftig ekonomisk nedgång. Detta har medfört att företag har gått i konkurs och att arbetslösheten har stigit snabbt.

Inom utgiftsområde 13 lyfter regeringen fram bl.a. åtgärder mot segregation i form av sociala insatser i socioekonomiskt utsatta områden och kompetensutveckling mot hedersbrott. Det nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck görs permanent vid Länsstyrelsen i Östergötland. Regeringen föreslår också att samhällsinformationen för asylsökande stärks.

Inom utgiftsområde 14 framhåller regeringen att den som har förlorat arbetet behöver ekonomisk trygghet och ska möta både tydliga krav och goda möjligheter att ställa om till ett nytt jobb. Regeringen föreslår bl.a. att de höjda ersättningsnivåerna i arbetslöshetsförsäkringen och den lättnad i fråga om arbetsvillkoret som har införts under pandemin förlängs t.o.m. 2022. För att underlätta omställning till jobb avser regeringen bl.a. att öka tillgången till arbetsmarknadsutbildningar.

För att ge stöd till den som står långt från arbetsmarknaden föreslås bl.a. ökade medel till upphandlade matchningstjänster, extratjänster och introduktionsjobb. Ytterligare medel tillförs också för att säkerställa ett effektivt införande av ett intensivår för nyanlända. Vidare tillförs Arbetsförmedlingen medel för att säkerställa ändamålsenlig lokal närvaro och en likvärdig service i hela landet. För att underlätta för personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att få jobb föreslås att Samhall får ökade medel

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna har presenterat var sin rambudgetmotion för 2021. I sina respektive motioner lämnar dessa partier förslag till nivåer på utgiftsramar för 2021 för utgiftsområdena 13 och 14 som skiljer sig från regeringens förslag. Partiernas

förslag, liksom förslagen till preliminära utgiftsramar för respektive utgiftsområde åren därefter, framgår av tabellerna 1–4 nedan.

Tabell 1 Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 13

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	7 790 741	−932 000	−3 977 132	1 900 000	−461 000

Källor: prop. 2020/21:1, mot. 2020/21:3422 (M), mot. 2020/21:3128 (SD), mot. 2020/21:3170 (V) och mot. 2020/21:3530 (KD).

Tabell 2 Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 14

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2021	105 724 319	−9 879 000	−6 719 887	4 325 000	−7 439 700

Källor: prop. 2020/21:1, mot. 2020/21:3422 (M), mot. 2020/21:3128 (SD), mot. 2020/21:3170 (V) och mot. 2020/21:3530 (KD).

Tabell 3 Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 13

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	7 231	−1 440	−5 272	1 900	−451
2023	7 097	−1 935	−6 747	1 900	−548

Källor: prop. 2020/21:1, mot. 2020/21:3422 (M), mot. 2020/21:3128 (SD), mot. 2020/21:3170 (V) och mot. 2020/21:3530 (KD).

Tabell 4 Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 14

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	V	KD
2022	95 683	−8 999	−11 578	4 525	−1 595
2023	86 457	−4 100	−9 005	7 125	1 985

Källor: prop. 2020/21:1, mot. 2020/21:3422 (M), mot. 2020/21:3128 (SD), mot. 2020/21:3170 (V) och mot. 2020/21:3530 (KD).

Nedan redovisas partiernas viktigaste skiljelinjer i förhållande till regeringens förslag med betoning på de delar som påverkar de alternativa ramnivåerna för utgiftsområdena 13 och 14.

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson lyfter Moderaterna fram vikten av att knäcka arbetslösheten. Moderaterna anser att regeringen agerar som om Sveriges problem enbart är en effekt av coronakrisen, när det i stället handlar om en arbetslöshet som både är konjunkturell och strukturell. Moderaterna menar att regeringen inte har lyckats bryta det stora utanförskap och bidragsberoende som många människor befunnit sig i under lång tid trots att vi har haft en långvarig högkonjunktur. Som en del i arbetet med att knäcka arbetslösheten krävs det enligt Moderaterna en ny integrationspolitik med högre ställda krav och förväntningar och med fokus på språk, jobb och gemensamma värderingar.

För utgiftsområde 13 föreslår Moderaterna en utgiftsram som är 932 miljoner kronor lägre än regeringens förslag (yrkande 3 i denna del).

Moderaterna vill införa ett volymmål för asylmottagandet med sikte på ett betydligt lägre mottagande än i dag, vilket bl.a. skulle innebära minskade utgifter för ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet. Förslaget innebär även minskade utgifter för etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare inom utgiftsområde 14. Vidare när det gäller integrationspolitiken förslås bl.a. en utökad samhällsorientering för äldre.

Moderaterna vill lägga ned Jämställdhetsmyndigheten och Delegationen mot segregation och avvisar dessutom förslaget om statsbidrag till arbetet mot segregation. Nationellt centrum för kvinnofrid och kvinnojourerna föreslås få ökade medel.

För utgiftsområde 14 föreslår Moderaterna en utgiftsram som är 9 879 miljoner kronor lägre än regeringens förslag (yrkande 3 i denna del).

För att nyanlända invandrare snabbare ska börja försörja sig själva krävs det enligt Moderaterna förändringar av etableringsprogrammet, bl.a. tydligare krav på att lära sig svenska och på att utbilda sig för att möta kraven på den svenska arbetsmarknaden. Moderaterna anser vidare att Arbetsförmedlingens arbete med nyanlända invandrares etablering inte är tillfredsställande. Därför bör de kommuner som vill kunna ta över ansvaret för integrationen och etableringen av nyanlända invandrare.

När det gäller arbetsmarknadspolitiska program och insatser vill Moderaterna bl.a. möjliggöra för fler nystartsjobb.

Arbetslöshetsförsäkringen, liksom bidrags- och ersättningssystem över huvud taget, bör enligt Moderaterna präglas av en tydlig arbetslinje. Ersättningsnivåerna inom försäkringen bör vara skäliga men på samma gång inte leda till en högre arbetslöshet över tid. Partiet avvisar regeringens förslag om att förlänga de tillfälligt höjda ersättningsnivåerna och förändrade villkoren inom arbetslöshetsförsäkringen. Moderaternas förslag om en reformerad arbetslöshetsförsäkring innebär bl.a. ett sänkt tak i ersättningen och en kortare ersättningsperiod. När det gäller aktivitetsstödet föreslås en tidsgräns för denna ersättning.

Moderaterna föreslår bl.a. också att Arbetsmiljöverket ska reformeras och att Myndigheten för arbetsmiljökunskap läggas ned.

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. tillstår Sverigedemokraterna inledningsvis att de ändringsbudgetar som riksdagen hittills har beslutat om har varit nödvändiga bl.a. för att hantera akuta problem kopplade till covid-19. Sverigedemokraterna anser dock att det behövs ytterligare åtgärder för att hantera de långtgående problemen med ekonomin i allmänhet och arbetsmarknaden i synnerhet. Mer behöver göras för att få nyanlända att anpassa sig till den svenska arbetsmarknaden och den svenska kulturen i stället för tvärtom, vilket enligt Sverigedemokraterna har varit regeringens tillvägagångssätt och har inneburit en högre jämviktsarbetslöshet och sämre offentliga finanser samt en risk för ett permanent utanförskap och segregerad arbetslöshet.

För utgiftsområde 13 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 3 977 miljoner kronor lägre än regeringens förslag (yrkande 5 i denna del).

Som en konsekvens av partiets förslag på det migrationspolitiska området föreslås bl.a. en halvering av anslaget till kommunersättningar vid flyktingmottagande.

Sverigedemokraterna föreslår att myndigheterna Diskrimineringsombudsmannen, Jämställdhetsmyndigheten och Delegationen mot segregation läggs ned och avvisar förslaget om statsbidrag till arbetet mot segregation.

För utgiftsområde 14 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 6 720 miljoner kronor lägre än regeringens förslag (yrkande 5 i denna del).

Eftersom Sverigedemokraterna har som målsättning att minska utgifterna för arbetsmarknadsåtgärder avvisas nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsutbildningar. Partiet avvisar också anslaget om ersättning till vissa nyanlända invandrare.

Sverigedemokraternas ambition är att avveckla Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form och öppna matchningen på arbetsmarknaden för privata aktörer. Steg i denna riktning har enligt Sverigedemokraterna tagits av januaripartierna, men det fortsatta reformarbetet måste fortskrida under sträng kontroll och kontinuerlig utvärdering.

Arbetslöshetsförsäkringen bör enligt Sverigedemokraterna betraktas som en del av de grundläggande socialförsäkringssystemen och därmed vara helt statligt finansierad. Partiet föreslår ökade medel till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd.

Sverigedemokraterna vill att regeringen i samarbete med arbetsmarknadens parter ska se över möjligheten att skapa en modell för lärlingsanställningar. Partiet föreslår också bl.a. starta-eget-bidrag för yrkesverksamma.

När det gäller de regionala skyddsombuden är Sverigedemokraterna kritiska till att de utses och anställs av fackförbunden. I stället föreslår partiet att s.k. arbetsmiljörådgivare ska införas som ska höra till Arbetsmiljöverket.

Vänsterpartiet konstaterar i partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. att coronapandemin har slagit hårt mot den svenska arbetsmarknaden och skapat allvarliga problem. Arbetslösheten har skjutit i höjden och riskerar för alltför många att bli långvarig. För att motverka ytterligare omfattande och djupgående problem för individer och samhälle krävs ett kraftfullt agerande från statens sida. Det inbegriper enligt partiet en arbetsmarknadspolitik för stöd och omställning som snabbt kan skalas upp.

För utgiftsområde 13 föreslår Vänsterpartiet en utgiftsram som är 1 900 miljoner kronor högre än regeringens förslag (yrkande 7 i denna del). I detta ryms en höjning av kommunersättningar vid flyktingmottagande till följd av att partiet föreslår en amnesti för de ensamkommande barn och unga som varit i Sverige i över ett år.

För utgiftsområde 14 föreslår Vänsterpartiet en utgiftsram som är 4 325 miljoner kronor högre än regeringens förslag (yrkande 7 i denna del).

Vänsterpartiet framhåller att den viktigaste myndigheten för att genomföra en aktiv arbetsmarknadspolitik, Arbetsförmedlingen, befinner sig i ett osäkert läge, bl.a. på grund av att regeringen, Liberalerna och Centerpartiet har kommit överens om att privatisera stora delar av verksamheten. Vänsterpartiet

vill att Arbetsförmedlingen ska reformeras i en helt annan riktning, med en förändring av myndighetens uppdrag där den enskildes behov och samhällets vilja att stödja står i centrum. Vidare anser partiet bl.a. att samrådet mellan Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter bör stärkas i syfte att ta till vara parternas unika kompetens om arbetsmarknadens funktionssätt. Myndighetens samverkan med kommuner, regioner och näringsliv bör utvecklas. Vänsterpartiet vill behålla Arbetsförmedlingen i offentlig regi och föreslår ökade medel för att myndigheten ska kunna hantera den snabbt stigande arbetslösheten och erbjuda de arbetslösa stöd och utbildning. I fråga om arbetsmarknadsåtgärder föreslås bl.a. att fler arbetslösa borde ges möjlighet att delta i arbetsmarknadsutbildning.

När det gäller arbetslöshetsförsäkringen välkomnar Vänsterpartiet regeringens förslag i vårändringsbudgeten som innebar tillfälligt höjda ersättningsnivåer och lättnader i arbets- och medlemsvillkoren. Vänsterpartiet anser dock inte att detta är tillräckligt och förslår därför att de nuvarande ersättningsnivåerna i arbetslöshetsförsäkringen och aktivitetsstödet permanentas och att lättnaden i arbetslöshetsförsäkringens arbetsvillkor bibehålls. Därutöver föreslår Vänsterpartiet att studerandevillkoret återinförs.

När det gäller arbetsmiljön menar Vänsterpartiet att det finns stora brister, vilket leder till skador, sjukdomar och dödsfall. Vänsterpartiet vill därför genomföra en bred arbetsmiljösatsning med fokus på Arbetsmiljöverkets arbete, skyddsombudsverksamheten och företagshälsovården.

Kristdemokraterna hävdar i partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. att den ekonomiska krisen till följd av coronapandemin har förstärkt flera av de problem som fanns redan tidigare och som regeringen stått alltför passiv inför. Tudelningen på arbetsmarknaden är ännu större liksom antalet arbetslösa, och de som stod långt från arbetsmarknaden före lågkonjunkturen har ännu sämre chanser att få jobb nu. Kristdemokraterna anser att det krävs omfattande reformer inom arbetsmarknadspolitiken och en förbättrad integrationspolitik så att nyanlända invandrare snabbare kan få arbete och en hållbar bostadssituation.

För utgiftsområde 13 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 461 miljoner kronor lägre än regeringens förslag (yrkande 3 i denna del).

Kristdemokraterna anser att integrationsinsatser behövs redan under asyltiden och vill därför tidigarelägga insatser som t.ex. samhällsorientering för nyanlända inom ramen för ett s.k. asylprogram. Länsstyrelserna, som idag ansvarar för asylsökandes sysselsättning, ska enligt förslaget också ansvara för detta program för integrationsinsatser under asyltiden.

För utgiftsområde 14 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 7 440 miljoner kronor lägre än regeringens förslag (yrkande 3 i denna del).

Kristdemokraterna hänvisar till att de tillsammans med Moderaterna påbörjade en effektivisering av arbetsmarknadsåtgärderna i och med det gemensamma förslag till budget som riksdagen röstade ja till 2018. Kristdemokraterna vill nu gå vidare med ett antal åtgärder, och bl.a. anser

partiet att introduktionsjobben bör avvecklas. I övrigt föreslås neddragningar gällande bl.a. extratjänster och arbetsmarknadsutbildningar.

När det gäller nystartsjobben anser partiet att det måste bli mer förmånligt för arbetsgivaren att använda dessa och föreslår därför att lönetaket höjs och tillför dessutom medel för fler nystartsjobb. I övrigt anser Kristdemokraterna att etableringsjobben tills vidare bör välkomnas som ett av parterna framtaget förslag för personer som står långt från arbetsmarknaden, och partiet kommer noggrant att följa resultaten av anställningsformen.

När det gäller Arbetsförmedlingen menar Kristdemokraterna att myndigheten dras med låga resultat till höga kostnader år efter år. Arbetsförmedlingen bör därför avvecklas i dess nuvarande form, men reformeringen måste genomföras välutrett och genomarbetat, med hänsyn till arbetsmarknadsläget. Den process som har inletts för att reformera Arbetsförmedlingen ska fortsätta, med de förändringar som drevs igenom bl.a. av Kristdemokraterna.

I fråga om arbetslöshetsförsäkringen anser Kristdemokraterna att den konjunkturnedgång som coronapandemin har medfört visat att det behövs ett starkt och inkluderande skyddsnät för alla arbetstagare. Arbetslöshetsförsäkringen bör därför göras obligatorisk, på liknande sätt som andra socialförsäkringssystem. Vidare bör ersättningsnivåerna göras konjunkturbaserade och ge både trygghet och drivkrafter till arbete som successivt ökar via en nedtrappad ersättning. Kristdemokraterna avvisar regeringens förslag om att förlänga de tillfälligt högre ersättningsnivåerna men godtar lättnaden i arbetsvillkoret.

Utskottets ställningstagande

Utskottet lämnar i det följande sin övergripande bedömning av ramnivåerna och kommenterar vissa reformer för att senare, i betänkandena 2020/21:AU1 och 2020/21:AU2, återkomma till en mer detaljerad behandling av regeringens förslag inom utgiftsområdena 13 och 14.

Utskottet kan inledningsvis konstatera att pandemin har drabbat Sverige och världen hårt. Många människor har insjuknat och tusentals har avlidit. Det är en personlig tragedi för var och en som har drabbats. Till de allvarligare konsekvenserna hör även att Sverige och hela världsekonomin drabbats av en kraftig ekonomisk nedgång. Företag har gått i konkurs och arbetslösheten har stigit snabbt. Liksom regeringen anser utskottet att en arbetslöshet som tillåts att bita sig fast på höga nivåer inte bara är ett problem för den som drabbas, utan också ett hot mot ekonomi, välfärd och framtidstro. Förutom att vidta åtgärder här och nu för att stötta den ekonomiska återhämtningen är det viktigt att fortsätta arbetet med reformer för att långsiktigt lösa samhällsproblemen, exempelvis när det gäller integration och segregation. Utskottet är övertygat om att Sverige på detta sätt kan komma ur krisen starkare.

Arbete är den viktigaste förutsättningen för egen försörjning och deltagande i samhället. I en lågkonjunktur riskerar personer som redan tidigare hade en

svag förankring på arbetsmarknaden att drabbas särskilt hårt. I förlängningen hotar långtidsarbetslöshet och att personer lämnar arbetskraften. Utskottet välkomnar därför att regeringen föreslår att Arbetsförmedlingen tillförs medel för att hantera en växande arbetslöshet och säkerställa en ändamålsenlig lokal närvaro och likvärdig service i hela landet. På samma gång ska Arbetsförmedlingen reformeras i grunden och fristående aktörer ska matcha och rusta arbetssökande för de lediga jobben. Vidare när det gäller personer som står långt från arbetsmarknaden välkomnar utskottet förslaget att merkostnadsersättningen till Samhall ska utökas.

Utskottet kan inte nog betona vikten av att arbetet för att minska och motverka segregation måste fortsätta. I Sverige ska alla barn, oavsett var de bor, känna trygghet och ha goda förebilder och lika möjlighet att förverkliga sina drömmar. Utskottet ställer sig bakom den förstärka satsningen mot segregation med fokus på sociala insatser i socioekonomiskt utsatta områden.

Vidare välkomnar utskottet att arbetet mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld mot barn ska utvecklas och stärkas. I detta sammanhang vill utskottet särskilt uppmärksamma och välkomna att det nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck görs permanent vid Länsstyrelsen i Östergötland.

Utskottet övergår nu till att kommentera vissa av de förslag som framförs i oppositionspartiernas motioner. Det är de viktigaste skiljelinjerna gentemot regeringens politik och utskottets uppfattning om politikens inriktning som ligger i fokus. Utskottet kan inledningsvis konstatera att Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna i sina respektive budgetmotioner för utgiftsområde 13 föreslår utgiftsramar som är lägre eller väsentligt lägre än regeringens. Vänsterpartiet föreslår en väsentligt högre ramnivå än regeringen. För utgiftsområde 14 föreslår Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna väsentligt lägre ramnivåer än regeringen. Vänsterpartiet föreslår en väsentligt högre ramnivå än regeringen.

När det gäller flyktingmottagandet kan utskottet konstatera att Sverigedemokraternas förslag i praktiken innebär att integrationspolitiken helt slopas. Sverigedemokraterna förespråkar också s.k. återvandring, dvs. att personer på olika sätt ska förmås att återvända till sina gamla hemländer. Moderaterna för sin del uttrycker sig i termer av volymmål för asylmottagandet med sikte på ett betydligt lägre mottagande. Det är utskottets uppfattning att den svenska migrationspolitiken ska vara långsiktigt hållbar, rättssäker och human och att asylrätten ska värnas. Utskottet noterar att den parlamentariskt sammansatta Migrationskommitténs betänkande nu har skickats på remiss. Utskottet följer givetvis med intresse den fortsatta beredningen av frågan som i förlängningen kommer att få stor betydelse för integrationspolitiken.

När det gäller arbetsmarknadspolitiken konstaterar utskottet att förslagen från Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna följer den tidigare förda politiken med fortsatt kraftiga neddragningar av programmen och insatserna. Utskottet anser inte att en sådan inriktning skulle underlätta en

aktiv arbetsmarknadspolitik, vilken behövs inte minst i tider som dessa. Även om återhämtningen i vissa avseenden har inletts är framtidsutsikterna osäkra och det finns risk för en ökad långtidsarbetslöshet. Vår erfarenhet av tidigare kriser talar för att återhämtningen kan bli utdragen. Och inte minst utifrån detta perspektiv menar utskottet att arbetsmarknadspolitiken behöver utvecklas. För de som redan före krisen stod långt från arbetsmarknaden införs fler möjligheter att få in en fot i arbetslivet med upphandlade matchningstjänster, extratjänster och introduktionsjobb. Det är också viktigt att ytterligare medel tillförs för att säkerställa ett effektivt införande av intensivåret för nyanlända invandrare.

När det gäller Vänsterpartiets förslag kan utskottet i och för sig sympatisera med den positiva inställningen till arbetsmarknadsutbildningar – vilka också tillförs medel i regeringens förslag – men i övrigt ligger partiets resonemang långt från de överväganden utskottet anser är nödvändiga.

När det gäller arbetslöshetsförsäkringen noterar utskottet att såväl Moderaterna som Kristdemokraterna avvisar förlängningen av de tillfälligt höjda ersättningsnivåerna. Moderaterna avvisar även förlängd lättnad i arbetsvillkoret. Utskottet för sin del står bakom regeringens förslag och anser att försäkringen genom denna utformning, utöver trygghet för den som är eller riskerar att bli arbetslös, också upprätthåller hushållens köpkraft, vilket bidrar till den ekonomiska återhämtningen.

Tydliga och viktiga skillnader jämfört med regeringens politik märks också när en stor del av oppositionen föreslår att Jämställdhetsmyndigheten ska läggas ned. För utskottet är det fortfarande angeläget att Jämställdhetsmyndigheten kan fullgöra sina uppgifter, bl.a. uppföljning, analys och samordning, i syfte att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Utskottet vill även framhålla att Delegationen mot segregation nyligen har startat upp sitt arbete och anser, tvärtemot vad Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna menar, att myndigheten ska få fortsätta arbetet för att motverka segregation.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv för 2021 samt de preliminära utgiftsramarna för respektive utgiftsområde för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 22 oktober 2020

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Anna Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Johansson (S), Gulan Avci (L), Mats Green (M), Patrik Björck (S), Saila Quicklund (M), Magnus Persson (SD), Martin Ådahl (C), Ann-Sofie Lifvenhage (M), Ebba Hermansson (SD), Serkan Köse (S), Leila Ali-Elmi (MP), Malin Danielsson (L), Johanna Haraldsson (S), Marianne Pettersson (S), Ciczie Weidby (V), Désirée Pethrus (KD) och Ludvig Aspling (SD).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (M)

Mats Green (M), Saila Quicklund (M) och Ann-Sofie Lifvenhage (M) anför:

Att likt regeringen enbart se Sveriges problem som en effekt av krisen anser vi är ett misstag. När det gäller arbetsmarknaden har den underpresterat under lång tid. Och trots Stefan Löfvens löften om EU:s lägsta arbetslöshet var Sverige det enda land där arbetslösheten, jämfört med hösten 2014, hade ökat innan krisen bröt ut. Med en arbetslöshet över 9 procent har vi nu högre arbetslöshet än alla EU-länder förutom länder som Grekland, Spanien och Italien. Det beror till stor del på att det råder massarbetslöshet bland många grupper på arbetsmarknaden, och värst är det för utrikes födda med svag utbildningsbakgrund.

Arbetslösheten är både konjunkturell och strukturell, och båda aspekterna behöver bemötas. Moderaternas plan för att knäcka arbetslösheten innefattar dels konjunkturåtgärder för att pressa tillbaka den arbetslöshet som kommit under coronakrisen, dels strukturella reformer för att lösa Sveriges problem med utanförskap och låg tillväxt.

Moderaterna vill införa ett volymmål för invandringen till Sverige som utgår från Sveriges integrationsförmåga. På samma gång behöver Sverige återigen bli möjligheternas land, där man kan börja med nästan ingenting och ta sig nästan hur långt som helst. Ett ja till att stanna i Sverige ska också betyda ett ja till att kunna komma in i samhället. Så är det inte alltid i dag. Det behövs en ny integrationspolitik med högre ställda krav och förväntningar och med fokus på språk, jobb och gemensamma värderingar. Alltför många som invandrat till Sverige fastnar i dag i bidragsförsörjning.

Vi anser att det krävs förändringar av etableringsprogrammet, bl.a. tydligare krav på att lära sig svenska och på att utbilda sig för att möta kraven på svensk arbetsmarknad. Eftersom Arbetsförmedlingens arbete med etableringen inte är tillfredsställande bör de kommuner som vill kunna ta över ansvaret för integrationen och etableringen av nyanlända invandrare.

Nedan uppmärksammar vi några av de reformer Moderaterna har på utgiftsområdena 13 och 14, viktiga skillnader gentemot regeringens förslag i budgetpropositionen och bemöter utskottets uppfattning om politikens inriktning. I de kommande betänkandena 2020/21:AU1 och 2020/21:AU2 återkommer vi med en mer fullständig redogörelse för vår politik för

jämställdhet och nyanlända invandrares etablering samt arbetsmarknad och arbetsliv.

För utgiftsområde 13 föreslår Moderaterna en ram som är 932 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Ett volymmål för asylmottagandet skulle innebära minskade utgifter för ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet. Vi avvisar också regeringens förslag om ökade bidrag till kommuner med högt flyktingmottagande. När det gäller integrationspolitiken föreslår vi bl.a. en utökad samhällsorientering för äldre.

Moderaternas uppfattning är sedan länge att segregation bör motverkas genom reformer som leder till att fler människor arbetar och genom förbättrad integration, och vi avvisar därför förslaget om särskilda medel till åtgärder mot segregation. I linje med detta håller vi inte med utskottet när det gäller behovet av en särskild myndighet för detta område utan anser att Delegationen mot segregation bör läggas ned.

Vi håller inte heller med utskottet när det gäller Jämställdhetsmyndighetens verksamhet. Vi anser att ett aktivt jämställdhetsarbete måste bedrivas inom alla relevanta myndigheter för att få genomslag. En särskild myndighet för jämställdhetsfrågor kan få motsatt effekt genom att arbetet inom andra myndigheter och aktörer sidoordnas och nedprioriteras. Vi anser således fortfarande att Jämställdhetsmyndigheten bör-läggas ned.

När det gäller Nationellt centrum för kvinnofrid och kvinnojourerna anser vi att regeringen inte gör tillräckligt. För att dessa verksamheter ska ha tillräckligt med stödinsatser och en god beredskap tillför vi ytterligare medel.

För utgiftsområde 14 föreslår Moderaterna en utgiftsram som är 9 879 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Eftersom nystartsjobben under tidigare kriser har visat sig vara effektiva för att få arbetslösa närmare arbetsmarknaden föreslår vi ökade medel för denna insats till skillnad från vad regeringen och utskottet gör som istället föredrar ytterligare satsningar på extratjänsterna.

Arbetslöshetsförsäkringen, liksom bidrags- och ersättningssystem över huvud taget, bör enligt vår mening präglas av en tydlig arbetslinje. Ersättningsnivåerna inom försäkringen bör vara skäliga men på samma gång inte leda till en högre arbetslöshet över tid. För att värna försäkringens roll som omställningsförsäkring föreslår vi bl.a. sänkt tak i ersättningen och en kortare ersättningsperiod. Av samma skäl håller vi inte med utskottet om behovet av en förlängning av de höjda ersättningsnivåerna och lättnaden i arbetsvillkoret.

För att värna arbetslinjen vill vi dessutom införa en tidsgräns för aktivitetsstödet. I dag är det möjligt att vara arbetslös under lång tid med bibehållen ersättningsnivå i och med övergången från arbetslöshetsersättning till aktivitetsstöd. För att stärka drivkrafterna till arbete anser vi därför att möjligheten till ersättningar som överstiger försörjningsstödet bör begränsas.

Vi vill höja anslaget till Arbetsmiljöverket för att öka antalet inspektioner och för att genomföra en omfattande reformering av myndigheten. Myndigheten för arbetsmiljökunskap bör läggas ned.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser vi att partimotion 2020/21:3422 (M) bör tillstyrkas i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (SD)

Magnus Persson (SD), Ebba Hermansson (SD) och Ludvig Aspling (SD) anför:

Sverige har stora samhällsproblem som åtminstone delvis kan förklaras med att stora grupper står utanför den reguljära arbetsmarknaden. Gapet i arbetslöshet mellan inrikes och utrikes födda är fortsatt stort. Dessutom är det så att i ett läge där högkonjunktur övergått till lågkonjunktur, parallellt med en fortsatt automatisering och digitalisering, minskas efterfrågan på okvalificerad arbetskraft vilket gör gruppen utrikes födda särskilt utsatt.

De riktade åtgärder som nuvarande och tidigare regeringar genomfört har visat sig vara verkningslösa för att minska gapet mellan inrikes och utrikes födda. Det blir alltmer tydligt att mer behöver göras för att få nyanlända invandrare att anpassa sig till den svenska arbetsmarknaden i stället för ytterligare försök med att anpassa den svenska marknaden efter nyanlända.

Den svenska modellen har visat sig framgångsrik i att reglera villkoren mellan arbetstagare och större företag, men vi vill se en större flexibilitet och bättre villkor för små och medelstora företag som förenas med en trygg arbetsmiljö. Dessutom är det så att en stor del av den svenska arbetsmarknads- och åtgärdspolitiken inte kan beskrivas som annat än spektakulärt kostsam och ineffektiv.

När det gäller Arbetsförmedlingen är vår ambition att den ska avvecklas i dess nuvarande form och att matchningen på arbetsmarknaden ska öppnas upp för privata aktörer. Steg i denna riktning har förvisso tagits av januaripartierna och utskottet verkar inte ha ändrat åsikt gällande reformeringen, men enligt vår mening måste det fortsatta arbetet fortskrida under sträng kontroll och kontinuerlig utvärdering.

Nedan uppmärksammar vi några av de reformer Sverigedemokraterna har på utgiftsområdena 13 och 14, viktiga skillnader gentemot regeringens förslag i budgetpropositionen och bemöter utskottets uppfattning om politikens inriktning. I de kommande betänkandena 2020/21:AU1 och 2020/21:AU2 återkommer vi med en mer fullständig redogörelse för vår politik för jämställdhet och nyanlända invandrares etablering samt arbetsmarknad och arbetsliv.

För utgiftsområde 13 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 3 977 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Som en konsekvens av Sverigedemokraternas förslag på det migrationspolitiska området föreslår vi en halvering av anslaget till kommunersättningar vid flyktingmottagande.

Vi håller inte med utskottet när det gäller behovet av en särskild myndighet för jämställdhet utan vår uppfattning är fortfarande att Jämställdhetsmyndigheten bör avvecklas. Vidare är vår uppfattning alltjämt att det inte finns något behov av en delegation mot segregation eller ineffektiva åtgärder mot segregation för den delen. Vi anser vidare att Diskrimineringsombudsmannen är en myndighet som fungerar bristfälligt, bidrar till rättsosäkerhet och inte utgår från en faktisk problembild, och vi anser därför fortfarande att myndigheten bör läggas ned.

Vi gör betydligt större satsningar på kvinnofrid än vad regeringen gör. Vi vill se fler kvinnojourer med specialistkompetens för dem som utsätts för hedersvåld, vi vill öka resurserna till kvinnojourerna för att öka trygghet och långsiktighet och vi vill öka stödet till Nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala.

För utgiftsområde 14 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 6 720 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Vi vill avveckla insatser och program som brister i resultat. Nystartsjobben, etableringsjobben och stödet för yrkes-introduktionsutbildningar leder inte till reguljära anställningar i önskad omfattning och bör avvecklas helt. Däremot vill vi behålla arbetsmarknadsutbildningarna och stödet till start av näringsverksamhet och till kompletterande aktörer. Vår uppfattning är att etableringsprogrammet bör upphöra och därför avvisar vi anslaget om ersättning till vissa nyanlända invandrare.

När det gäller arbetslöshetsförsäkringen anser vi att den bör betraktas som en del av de grundläggande socialförsäkringssystemen och vara obligatorisk och helt statligt finansierad. Därmed skulle kravet på medlemskap i en arbetslöshetskassa kunna avskaffas och försäkringen bli tillgänglig för flera. Vi vill också höja taket för ersättning, och sammantaget föreslår vi ökade medel till anslaget för arbetslöshetsersättningen.

I ett internationellt perspektiv finns det många framgångsrika exempel på lärlingsanställningar. Vi föreslår att regeringen i samarbete med arbetsmarknadens parter ser över möjligheterna att skapa en lämplig modell för lärlingsanställningar. Utgångspunkten ska vara att den som deltar i denna utbildningsinsats ska kunna kombinera gymnasiestudier med möjligheten att lära sig ett yrke hos en arbetsgivare. Insatsen ska kunna beviljas efter behov och inte begränsas till någon specifik kategori av arbetssökande.

De regionala skyddsombuden utses och anställs av fackförbunden, vilkas nära band till socialdemokratin medför att de inte längre i första hand fokuserar på att försvara medlemmarnas intressen, utan istället driver socialdemokratins frågor i en facklig kontext. Den som har en annan politisk uppfattning hindras aktivt av facket från att få förtroendeposter trots att de har kunskap och engagemang samt medarbetarnas förtroende. Vi vill se en avpolitisering av

arbetsmiljöarbetet och föreslår därför ett system med oberoende arbetsmiljörådgivare, helt fristående från arbetstagarorganisationerna och underställda Arbetsmiljöverket.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser vi att partimotion 2020/21:3128 (SD) bör tillstyrkas i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (V)

Ciczie Weidby (V) anför:

Vänsterpartiet vill ha ett samhälle för alla, inte bara för några få. Det kräver en politik som ger alla, oavsett bakgrund, samma möjligheter och samma rätt till god utbildning, arbete och bostad. Vi vill föra en politik för inkludering – en politik som motverkar segregation och underlättar etablering i samhället. En politik som lägger grunden för grön omställning och ett mer jämlikt samhälle.

Vänsterpartiet förespråkar en aktiv statlig arbetsmarknadspolitik med tonvikt på god matchning, kunskapshöjande insatser och funktionella stöd riktade till de individer som bäst behöver dem. Insatserna ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad där människors kompetens och vilja att arbeta tas till vara. En sammanhållen statlig arbetsförmedling med nationell överblick är en förutsättning för att kunna föra en aktiv arbetsmarknadspolitik. Arbetsförmedlingen ska finnas i hela landet för att garantera att alla medborgare ges ett likvärdigt stöd oavsett var man bor. Coronapandemin har slagit hårt mot svensk arbetsmarknad och skapat allvarliga problem. Arbetslösheten har skjutit i höjden och riskerar för alltför många att bli alltför långvarig.

Nedan uppmärksammar jag några av de reformer Vänsterpartiet har på utgiftsområdena 13 och 14, viktiga skillnader gentemot regeringens förslag i budgetpropositionen och bemöter utskottets uppfattning om politikens inriktning. I de kommande betänkandena 2020/21:AU1 och 2020/21:AU2 återkommer jag med en mer fullständig redogörelse för vår politik för jämställdhet och nyanlända invandrares etablering samt arbetsmarknad och arbetsliv.

För utgiftsområde 13 föreslår Vänsterpartiet en utgiftsram som är 1 900 miljoner kronor högre än regeringens förslag.

Ensamkommande barn och unga har drabbats hårt av de senaste årens omsvängning av migrationspolitiken. För dessa personer som varit i Sverige i över ett år föreslår Vänsterpartiet en amnesti. Förslaget innebär ökade kostnader för kommunmottagandet.

För utgiftsområde 14 föreslår Vänsterpartiet en utgiftsram som är 4 325 miljoner kronor högre än regeringens förslag.

För att motverka ytterligare omfattande och djupgående problem orsakade av pandemin krävs det ett kraftfullt agerande från statens sida. Det inbegriper en arbetsmarknadspolitik för stöd och omställning som snabbt kan skalas upp. Dessvärre befinner sig den viktigaste myndigheten för att utgöra ett verktyg för en sådan politik, Arbetsförmedlingen, i ett sargat och osäkert läge redan tiden före pandemin, bl.a. på grund av att regeringen, Liberalerna och Centerpartiet kommit överens om att privatisera stora delar av verksamheten.

Till skillnad från utskottet säger jag nej till dessa försämringar. Jag vill i stället att Arbetsförmedlingen ska reformeras i en helt annan riktning och att detta ska ske på basis av en seriös och genomtänkt diskussion om den samlade arbetsmarknadspolitiken. Det kräver förutom ändringar av Arbetsförmedlingens uppdrag en större samverkan med andra myndigheter och instanser, där den enskildes behov och samhällets vilja att stödja står i centrum. Med dagens kaotiska situation som utgångspunkt vill jag höja anslagen till myndigheten och behålla Arbetsförmedlingen i offentlig regi. Detta är helt nödvändigt för att Arbetsförmedlingen ska kunna hantera den snabbt stigande arbetslösheten och erbjuda de arbetslösa stöd och utbildning.

Arbetsmarknadsutbildning är ett av de viktigaste verktygen i en aktiv arbetsmarknadspolitik. Den leder i hög utsträckning till arbete och ger långsiktigt positiva effekter på deltagarnas arbetsinkomster. Trots detta har antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildning minskat de senaste åren. Det är visserligen bra att regeringen nu föreslår utökade medel för denna åtgärd och jag noterar utskottets positiva inställning, men jag anser att det krävs ytterligare satsningar. Antalet platser behöver utökas samtidigt som kvaliteten på utbildningarna behöver förbättras, och utbildningarna behöver i högre grad än i dag riktas mot bristyrken. Särskild vikt bör läggas på att erbjuda utbildningar till kvinnor som fortfarande är underrepresenterade i arbetsmarknadsutbildningarna. I sammanhanget vill jag understryka att höjda anslag till åtgärder behöver ackompanjeras av ökade förvaltningsanslag till Arbetsförmedlingen, såsom Vänsterpartiet föreslår, för att platserna faktiskt ska kunna anvisas

När det gäller arbetslöshetsförsäkringen välkomnar jag regeringens förslag i vårändringsbudgeten som innebar tillfälligt höjda ersättningsnivåer och lättnader i arbets- och medlemsvillkoren. Till skillnad från regeringen och utskottet anser jag dock att fler åtgärder måste vidtas och förslår därför att de nuvarande ersättningsnivåerna i arbetslöshetsförsäkringen och aktivitetsstödet permanentas och att lättnaden i arbetslöshetsförsäkringens arbetsvillkor bibehålls. Därutöver förslår jag att studerandevillkoret, som avskaffades av högerregeringen 2007, återinförs.

Alla människor har rätt att arbeta i en trygg och säker arbetsmiljö som ger yrkesmässig och personlig utveckling – en arbetsmiljö som gör det möjligt att avsluta sitt yrkesliv med bibehållen fysisk och psykisk hälsa. I dag finns det stora brister i arbetsmiljön på svensk arbetsmarknad, vilket leder till skador, sjukdomar och dödsfall. För att motverka detta krävs det satsningar för en bättre arbetsmiljö. Jag vill därför genomföra en bred arbetsmiljösatsning med

fokus på Arbetsmiljöverkets arbete, skyddsombudsverksamheten och företagshälsovården.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att partimotion 2020/21:3170 (V) bör tillstyrkas i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (KD)

Désirée Pethrus (KD) anför:

Sverige befinner sig i ett bekymmersamt och osäkert läge. Den ekonomiska krisen till följd av coronapandemin har förstärkt flera av de problem som fanns redan tidigare och som regeringen stått alltför passiv inför. Tudelningen på arbetsmarknaden är ännu större liksom antalet arbetslösa, och de som stod långt från arbetsmarknaden innan lågkonjunkturen har ännu sämre chanser att få jobb. Kristdemokraterna anser att det krävs omfattande reformer inom arbetsmarknadspolitiken och en förbättrad integrationspolitik så att nyanlända invandrare snabbare kan få arbete och en hållbar bostadssituation.

När det gäller Arbetsförmedlingen dras myndigheten sedan länge med låga resultat till höga kostnader. Jag menar att Arbetsförmedlingen därför bör avvecklas i dess nuvarande form, men reformeringen måste genomföras välutrett och genomarbetat, och med hänsyn till arbetsmarknadsläget. Den process som inletts för att reformera Arbetsförmedlingen ska fortsätta, med de förändringar som drevs igenom bl.a. av Kristdemokraterna.

Eftersom så få deltagare i etableringsprogram går vidare till arbete eller studier menar Kristdemokraterna att programmet måste göras mer flexibelt. Om det finns ett behov av fler insatser ska programmet kunna förlängas. En fortsatt utbildning inom samma struktur kan ge en bättre kontroll över den nyanländas fortsatta process.

Nedan uppmärksammar jag några av de reformer Kristdemokraterna har på utgiftsområdena 13 och 14, viktiga skillnader gentemot regeringens förslag i budgetpropositionen och bemöter utskottets uppfattning om politikens inriktning. I de kommande betänkandena 2020/21:AU1 och 2020/21:AU2 återkommer jag med en mer fullständig redogörelse för vår politik för jämställdhet och nyanlända invandrares etablering samt arbetsmarknad och arbetsliv.

För utgiftsområde 13 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 461 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Kristdemokraterna anser att den utbildning i form av sfi och samhällsorientering som nyanlända erbjuds bör förläggas redan till asyltiden. Avsikten med detta s.k. asylprogram är att förkorta etableringstiden och bryta den passivitet och den otydlighet om framtiden som handläggningen av asylansökan innebär. Utöver utbildningstiden ska asylsökande ha ett

arbetskrav vid det egna asylboendet; det kan t.ex. gälla lokalvård och trädgårdsarbete. Den som inte deltar i utbildningen eller uppfyller arbetskravet kan få sin dagersättning nedsatt. Asylprogrammet finansieras inom utgiftsområde 1 och förklarar neddragningarna inom anslaget etableringsåtgärder inom utgiftsområde 13.

Jag håller inte med utskottet i fråga om Jämställdhetsmyndighetens verksamhet. Jag anser att ett aktivt jämställdhetsarbete måste bedrivas inom alla relevanta myndigheter för att få genomslag. Jag menar fortfarande att Jämställdhetsmyndigheten inrättades på bekostnad av en rad fungerande verksamheter, bl.a. Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) i Uppsala och den samordning som Länsstyrelsen i Stockholms län tidigare bedrev när det gäller arbetet mot prostitution och människohandel för sexuella och andra ändamål. Jämfört med regeringen och utskottet anser jag därmed att det behövs andra prioriteringar, bl.a. bör Jämställdhetsmyndigheten läggas ned och NCK tillföras ytterligare medel för sin viktiga verksamhet.

Ytterligare en felaktig prioritering från regeringens och utskottets sida gäller Delegationen mot segregation som jag också alltjämt anser bör avskaffas. Vidare bör utgifterna för åtgärder mot segregation minskas. Segregation kan brytas genom att få fler att klara skolan och komma i egen försörjning och det behövs därför reformer på dessa områden.

För utgiftsområde 14 föreslår Kristdemokraterna en utgiftsram som är 7 440 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Jag föreslår en lägre anslagsnivå för Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag eftersom den ekonomiska återhämtningen varit något starkare än väntat, och också för att Kristdemokraterna vill se en annan ekonomisk politik än regeringen. Jag anser vidare att den effektivisering av arbetsmarknadspolitiken som inleddes när riksdagen 2018 sa ja till ett gemensamt förslag från Kristdemokraterna och Moderaterna bör återupptas. Till skillnad från den inriktning utskottet förespråkar anser jag att introduktionsjobben bör avvecklas och neddragningar behöver göras bl.a. gällande extratjänster och arbetsmarknadsutbildningar till förmån för bl.a. utökade satsningar på nystartsjobb och en bättre skattepolitik. Matchningstjänsterna bör byggas ut i långsammare takt än vad som föreslås av regeringen och utskottet.

Nystartsjobben anser jag är en viktig åtgärd för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det måste bli mer förmånligt för arbetsgivaren att använda dessa och jag föreslår därför att lönetaket höjs. Det behövs också medel för fler nystartsjobb och jag anser därmed att det behövs utökade satsningar jämför med vad regeringen och utskottet föreslår.

När det gäller arbetslöshetsförsäkringen anser jag att den konjunkturnedgång som coronapandemin medförde visade att det behövs ett starkt och inkluderande skyddsnät för alla arbetstagare. Arbetslöshetsförsäkringen bör därför göras obligatorisk, på liknande sätt som andra socialförsäkringar. Vidare bör ersättningsnivåerna göras konjunkturbaserade och ge både trygghet och drivkrafter till arbete som successivt ökar via nedtrappad ersättning. Jag

håller inte med utskottet om behovet av att förlänga de tillfälligt höjda ersättningsnivåerna så som regeringen föreslår.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att partimotion 2020/21:3530 (KD) bör tillstyrkas i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiers förslag.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2020